

1. melléklet az 53/2016. (XII. 29.) EMMI rendelethez

1. Az R3. 11. mellékletében

- a) az „enyhén értelmi” szövegrészek helyébe az „enyhe értelmi”,
- b) az „Enyhén értelmi” szövegrészek helyébe az „Enyhe értelmi”,
- c) a „középsúlyosan értelmi” szövegrészek helyébe a „középsúlyos értelmi”,
- d) a „speciális szakiskolák” szövegrészek helyébe a „szakiskolák”,
- e) a „speciális szakiskola” szövegrészek helyébe a „szakiskola”,
- f) a „speciális szakiskolai” szövegrészek helyébe a „szakiskolai”,
- g) a „speciális szakiskolában” szövegrészek helyébe a „szakiskolában”,
- h) az „Erkölcstan” szövegrészek helyébe az „Etika”,
- i) az „erkölcstan” szövegrészek helyébe az „etika”,
- j) az „erkölcstanórák” szövegrészek helyébe az „etikaórák”,

szöveg lép.

2. Az R3. 11. melléklet 11.1. pont Osztályfőnöki órák kerettantervének a 7-8. évfolyam alcíme 2. táblázatának 5. sorában a „szakiskolák, speciális szakiskola” szövegrész helyébe a „szakiskola” szöveg lép.

3. Az R3. 11. melléklet Kerettantervek a sajátos nevelési igényű tanulókat oktató nevelési-oktatási intézmények számára címet követő Tartalom alcíme a következő 11.4. ponttal egészül ki:

„11.4. Kerettanterv a készségfejlesztő iskolák számára

- 11.4.1. Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók nevelő-oktató munkáját ellátó készségfejlesztő iskola 9-10. évfolyamának közismereti kerettanterve
- 11.4.2. Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók nevelő-oktató munkáját ellátó készségfejlesztő iskola 11-12. évfolyamának közismereti kerettanterve
- 11.4.3. A középsúlyos értelmi fogyatékos tanulók nevelő-oktató munkáját ellátó készségfejlesztő iskola 9-10. évfolyamának közismereti kerettanterve

- 11.4.4. A középsúlyos értelmi fogyatékos tanulók nevelő-oktató munkáját ellátó készségfejlesztő iskola 11-12. évfolyamának közismereti kerettanterve
- 11.4.5. A készségfejlesztő iskola készségfejlesztő kerettanterve
 - 11.4.5.1. Agyagtárgy készítő készségfejlesztő kerettanterv
 - 11.4.5.2. Árufeltöltő készségfejlesztő kerettanterv
 - 11.4.5.3. Autómosó kisegítő készségfejlesztő kerettanterv
 - 11.4.5.4. Habilitációs célú munkavégzés integrált munkavégzésre képes tanulók részére készségfejlesztő kerettanterv
 - 11.4.5.5. Habilitációs célú munkavégzés integrált munkavégzésre nem képes tanulók részére készségfejlesztő kerettanterv
 - 11.4.5.6. Háztartástan – életvitel készségfejlesztő kerettanterv
 - 11.4.5.7. Irodatechnikai eszközök használata készségfejlesztő kerettanterv
 - 11.4.5.8. Kert- és parkápoló készségfejlesztő kerettanterv
 - 11.4.5.9. Kisegítő állatgondozó készségfejlesztő kerettanterv
 - 11.4.5.10. Kisegítő takarító készségfejlesztő kerettanterv
 - 11.4.5.11. Konyhai kisegítő készségfejlesztő kerettanterv
 - 11.4.5.12. Mézeskalács-sütő készségfejlesztő kerettanterv
 - 11.4.5.13. Mosodai kisegítő készségfejlesztő kerettanterv
 - 11.4.5.14. Palántanevelő készségfejlesztő kerettanterv
 - 11.4.5.15. Papírtermék készítő készségfejlesztő kerettanterv
 - 11.4.5.16. Szövött-tárgy készítő készségfejlesztő kerettanterv
 - 11.4.5.17. Textil- és fonalmentő készségfejlesztő kerettanterv
 - 11.4.5.18. Udvaros készségfejlesztő kerettanterv”

4. Az R3. 11. melléklete a következő 11.4. alponttal egészül ki:

„11.4. KERETTANTERV A KÉSZSÉGFEJLESZTŐ ISKOLÁK SZÁMÁRA

Értékelési elvek és eljárások

A rehabilitációs, rehabilitációs tevékenység lényeges eleme a folyamatos vagy szakaszos pedagógiai diagnosztizálás, amely a korrigáló, kompenzáló tartalmak, eljárások, terápiás eszközök tervezését, megelőzheti a további – másodlagos – tünetek megjelenését szolgálja, lehetőséget ad a fiziológiai funkciók zavarának korrigálásához, kompenzálásához, a funkcionális képességek csökkenéséből, a funkciók fejletlenségéből eredő zavarok kezeléséhez, a szociális szféra akadályozottságából származó hátrányok csökkentéséhez.

Az értékelés célja és feladata

Az értékelés célja visszajelzést adni a tanuló, a csoport és az oktatás-nevelés valamennyi érintett szereplője számára a tanulónak az oktatási-nevelési folyamatban elért fejlődéséről. Feladata, hogy rámutasson a további fejlődés érdekében a tanuló és a pedagógus számára a szükséges tennivalókra.

Az értékelés alapelvei

- Az egyénre fókuszáló értékelés a tanuló önmagához mért fejlődésére irányul.
- Személyre szóló, fejlesztő, támogató értékelés valósul meg, amely a pedagógus számára is kijelöli a további tennivalókat az oktatási folyamatban.
- A fejlesztő értékelés az oktatás eredményességét növelő, a tanulók egyéni fejlődését támogató értékelés.
- Reális alapokra épülő kvalitatív és kritériumorientált értékelés valósul meg, amely fejlesztően hat a tanulók önértékelésére.
- Egységes, differenciált és egyénre szabott tanulási követelmények, ellenőrzési-értékelési eljárások alkalmazása.
- Az értékelés akkor tölti be szerepét a fejlesztési folyamatban, ha rendelkezésre állnak megfelelő mérőeszközök és ezeket alkalmazza is a pedagógus.
- A rendszeres és megfelelő időben történő értékelés hatékonysága felerősödik.

Az önbizalomhiánnyal küzdő enyhe értelmi fogyatékos tanulók számára ideális tanítási-tanulási környezetet teremt a támogató érzelmi klímában megnyilvánuló reflektív tanári magatartás.

Értékelés

A minőségi értékelés minőségi tanuláshoz vezet. Az oktatás eredményességét növelő, a tanulók egyéni fejlődését támogató minőségi értékelés a fejlesztő értékelés. A közismereti és elméleti tartalmak értékelése a pedagógiai gyakorlatban ma elfogadott ötfokozatú skálán érdemjegy adásával történik. A gyakorlati évfolyamokon a készségfejlesztő kerettanterv oktatása során az oktatónak folyamatosan figyelemmel kell kísérni és szóban értékelni a tanulók gyakorlati munkavégzését.

Vizsga

A készségfejlesztő kerettanterv elméleti és gyakorlati vizsgával zárul. A képzés végén a tanuló előre összeállított tételsor alapján gyakorlati tevékenységet kísérően ad számot elméleti tudásáról. A gyakorlati vizsgán be kell mutatni egy készterméket vagy munkafolyamatot (lehet digitálisan rögzített is), amelyet a tanuló a legjobbnak tart saját munkái közül, egy elkezdett munkadarabon pedig folytatja a munkát, bemutatva gyakorlati ismereteit. A vizsgabizottság összetétele a gyakorlati tevékenységet oktató szakemberből, szakirányú végzettségű gyógypedagógusból és a bizottság elnökéből áll.

A Vizsgabizonyítvány minősítése:

- kiválóan megfelelt – a tanuló az elméleti és gyakorlati vizsgán képes az önálló munkavégzésre, egyéni ötleteit felhasználja, korrigálja hibáit, a pontos és kitartó munkavégzésre törekszik,
- jól megfelelt – a tanuló irányítás mellett képes a feladatok elvégzésére, munkájában körültekintő,
- megfelelt – a tanuló segítséggel el tudja végezni az adott tevékenységeket, ha szükséges, képes segítséget kérni,
- a képzésben részt vett – a tanuló segítséggel, balesetmentesen képes egyszerű munkafázist elvégezni.

11.4.1. AZ ENYHE ÉRTELMI FOGYATÉKOS TANULÓK NEVELŐ-OKTATÓ MUNKÁJÁT ELLÁTÓ KÉSZSÉGFEJLESZTŐ ISKOLA 9-10. ÉVFOLYAMÁNAK KÖZISMERETI KERETTANTERVE

TANTERVI BEVEZETŐ

Célok és feladatok

Ebben a szakaszban – az enyhe értelmi fogyatékos tanulók nevelő-oktató munkáját ellátó készségfejlesztő iskola 9-10. évfolyamain – az előzetes tudások megerősítése és tovább építése, alkalmazása, az önálló életvezetési technikák tudatos gyakorlása kerül a középpontba. A pedagógus feladata biztosítani az enyhe értelmi fogyatékos, alapfokú iskolai tanulmányaikat befejezett tanulók általános tudásának elmélyítését, illetve szinten tartását, a közismereti órákon a szociális kompetenciák fejlesztését, a személyes jártasságnak, a problémákkal való megbirkózás képességének erősítését célzó tanulási környezetet, a tevékenységközpontú tanulásszervezést. A képzés feladata elmélyíteni, kiegészíteni az alapfokú iskolában megszerzett általános műveltséget, feltárni és segíteni az épen maradt részképességeket, támogatni az érdeklődés és tehetség alapján kialakuló tanulói tevékenységeket.

Fejlesztési területek – nevelési célok

Az erkölcsi nevelés területén kialakul a szabálykövető magatartás érvényesítése; a mindennapi gyakorlatban az érzelem, az értelem és a cselekvés összefüggésének tudatosításával, az erkölcsi meggyőződés és az erkölcsi cselekvés kívánatos összhangjának felismertetésével valósul meg. A folyamat végén az enyhe értelmi fogyatékos tanuló képes lesz cselekedetei következményeinek belátására, a mások iránti felelősség és felelősségvállalás érzékelésére. Kibontakozik a közösségi élettel kapcsolatos igazságérzete, társaival és az őt körülvevő személyekkel szembeni elfogadása, segítőkészsége. Magatartásában fejlődik az önfegyelem, a másokat megillető tisztelet megadása és tevékenységeiben a kívánatos mértéktartás. Feladatai és munkatevékenységei során megerősödik kötelességtudata.

Az állampolgárságra, demokráciára nevelés terén felkészül a társadalmi elvárásoknak megfelelő kötelezettségek és jogok gyakorlására, megismeri és szükség szerint igénybe veszi az önérvényesítés intézményes lehetőségeit.

Önismeret és társas kultúra fejlesztése területén az enyhe értelmi fogyatékos tanulóban kialakul a felnőtt élethez kötődő reális énképe, megismeri és kontrollálni tudja a viselkedését. A társas kapcsolatok tudatosan megfigyelt visszajelzései alapján továbbfejlődik önértékelése, önbizalma. Kialakul a társakkal, ismerős és ismeretlen környezettel szembeni bizalom és bizalmatlanság megfelelő egyensúlya.

A testi és lelki egészségre nevelés támogatja a tanuló tudatos törekvését az egészséges életmódra, a testi és lelki egyensúly megőrzésére. Igénnyé válik a testi épség megóvása és a sérülések elkerülése. A mindennapos testedzés megalapozza a munkavégzéshez elengedhetetlen fizikai állóképesség megszerzését és megőrzését. A pedagógus lehetőséget ad a tanulóknak felismerni és elkerülni a káros szenvedélyeket, a testi, szellemi és lelki érettség elérésével megerősödik sikeres társadalmi beilleszkedésének lehetősége. A pedagógus feladata felhívni a tanuló figyelmét a rendszeres és bőséges táplálkozás fontosságára, a táplálék összetevőinek, minőségének megfigyelésére, megteremteni az egészségvédelem és a szociális gondoskodás gyakorlatát az iskolában, felhívni a figyelmet a rendszeres mozgás, a megjelenés, a küllem, az ápoltság összefüggéseire.

A hétköznapi élethelyzetek megbeszélése, gyakorlása segíti a párkapcsolatok megismerését, felelős párkapcsolat kialakítását, az együttlét, a szakítás felelősségét, kultúráját.

A felelősségvállalás másokért és önkéntesség területén a tanuló tapasztalatai bővülnek a társadalom tagjainak különbözőségéről, megerősödik benne az elfogadás érzése, a másság elfogadása, a betegség, a sérült és a fogyatékos emberek iránti együtt érző, segítő magatartás kialakítása. A pedagógus feladata lehetőséget teremteni arra, hogy fejlődjön a tanulóban az önkéntes segítségnyújtás igénye, amelyben megismeri és megéli a saját személyének fontosságát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, az egymásrautaltságot.

A fenntarthatóságot és környezettudatosságot segíti, ha a pedagógiai helyzetekben cselekedeteit, azok hatását személyesen is megtapasztalja, belátja a környezeti ártalmak és az emberi élet szükségleteit, összefüggéseit. A környezeti ártalmak számbavétele, a védekezés

lehetőségeinek kipróbálása, a takarékoságnak, a szükségletekhez igazított szokásrendnek a megismerése teszi lehetővé a mindennapi alkalmazást, azt, hogy fejlődjön az önálló étellel kapcsolatosan az egészséges és esztétikus környezet és ételtér kialakításának és megóvásának igénye.

A gazdasági és pénzügyi nevelés folyamatában kiemelt szerepet kap a figyelem ráirányítása a tanuló saját felelősségére a javakkal való ésszerű gazdálkodásban, a pénz világában és a fogyasztás területén.

Kulcskompetenciák, kompetenciafejlesztés

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulónak is fel kell készülni a munkavállalásra, a változások kezelésére és a későbbi tanulásra is. Kompetenciákkal a társadalmi integráció, az önálló életvezetés és a felnőttkori munkaerő-piaci helytállás érdekében neki is rendelkeznie kell. Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók nevelő-oktató munkáját ellátó készségfejlesztő iskola 9-10. évfolyamán jellemzően fejlesztendő kulcskompetenciák meghatározhatóak, azonban egyénenként eltérő összetevők fejlesztésére helyeződik a hangsúly – az enyhe értelmi fogyatékos tanulók esetében ez különösen jellemző. Ezért a szakértői bizottságok és a gyógypedagógusok képességekre, rész képességekre vonatkozó vizsgálati eredményeire is támaszkodva, differenciált, egyénre szabott programokon keresztül érhető el a tanulási éptesség egyénileg különböző szintre fejlesztése.

A tanuló az anyanyelvi kommunikáció kompetenciaterületen elsajátítja a társas, a társadalmi érintkezéshez, kapcsolatfelvételhez és kapcsolattartáshoz szükséges kommunikációs formákat, megerősödik beszédértése és beszédprodukciója. Fejlődik szöveg- és véleményalkotási képessége. Kommunikációja körülményeknek megfelelő alakítására, továbbá az egyéni, racionális és sikeres vita stratégiáinak kialakítására és használatára törekszik. A hétköznapi helyzetekben a magyar helyesírás szabályait követve old meg írásos feladatokat.

Az idegen nyelvi kommunikáció kompetenciaterületen a tanuló a tanult nyelv kommunikációs fordulatait, alapvető, mindennapi élethelyzetek egyszerű fogalmait felismeri, alkalmazza. Törekszik a tanult idegen nyelvi kultúra minél árnyaltabb megismerésére.

Matematikai kompetenciaterületen a mindennapi élethelyzetekben szükséges kognitív funkciók fejlesztésére fókuszál a terület. Bővül a biztonságot nyújtó ismeretek köre. A pedagógus gyakorlati tevékenységekkel folyamatosan segíti a tér- és időbeli viszonyok megerősítését, a mértékegységek egyre biztosabb használatát, a pénzkezelést és a szakmai ismeretek matematikai kompetenciát igénylő területeinek elsajátítását. A matematikai kompetencia birtokában az enyhe értelmi fogyatékos tanuló rendelkezik azzal a képességgel, hogy a környező világ mennyiségi és térbeli viszonyait felfedezze, képessé válik arra, hogy a tapasztalások útján megszerzett matematikai tudást praktikus feladatokra tudja használni a társadalmi lét különböző területein. Felismer egyszerű ok-okozati összefüggéseket, logikai kapcsolatokat és törekszik ezek pontos megfogalmazására.

A természettudományos és technikai kompetencia területen az enyhe értelmi fogyatékos tanulóknál a gyakorlati jellegű természettudományi műveltség kialakítása folyik, a mindennapi életben előforduló természettudományos jelenségek körében a felhasználói tájékozottság elérése, az egységes természettudományos világnézet kialakítása a cél. A tanuló ismereteinek segítségével, a megfelelő módszerek felhasználásával képes leírni és magyarázni a természet egyszerűbb jelenségeit és folyamatait. Érzékeny a hazai és globális természeti környezeti problémák iránt. Képes és kész saját életében környezettudatos döntések meghozatalára. Megismeri az ember szerepét a gazdaság környezetkárosító hatásának kialakulásában, megérti, hogy a környezeti katasztrófák elkerülhetők. A tanuló megfigyeli és értelmezi a mindennapi élethez köthető természeti jelenségeket. Gyakorlattá válik az egészségvédelemmel és betegségmegelőzéssel kapcsolatos ismeretek alkalmazása, bővül a környezet megismerésére való igénye és képessége.

A digitális kompetenciaterületen a tanuló képességeinek megfelelő szinten alkalmazza az infokommunikációs eszközöket a tanulás, a kapcsolattartás, a szórakozás és ismeretszerzés területén. Képes adott céllal és adott szempontok alapján dokumentumokat választani informatikai eszközök segítségével. Az egyéni sajátosságokat és az informális társadalmi elvárásokat figyelembe véve középpontban a munkához, az életvitelhez és a szabadidő hasznos eltöltéséhez kapcsolódó praktikus ismeretszerzés és készségfejlesztés áll.

A szociális és állampolgári kompetencia segíti az enyhe értelmi fogyatékos tanulót abban, hogy megtalálja helyét, feladatát a családi és a társadalmi munkamegosztásban. Az állampolgári kompetenciák fejlesztése az enyhe értelmi fogyatékos tanulók gyógypedagógiai-

pszichológiai jellemzőit figyelembe véve zajlik úgy, hogy a pedagógus a tartalmakat sajátélményű tevékenységek formájában gyakoroltatva biztosítja. A tanuló felkészült a közügyekben való aktív részvételre, képessé válik a családi munkamegosztásban a felnőtt szerepre, felkészül a társadalmi lét munkavállalási és állampolgári szerepeinek betöltésére. Bővülnek ismeretei a közügyekben való részvétel szabályairól, saját érdekeinek képviseléről, az önérvényesítés és az ehhez történő segítségkérés lehetőségeiről. Gyakorolja a közösségi viselkedést az iskolai környezet lehetőségeinek igénybevételével.

A kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia területén a tanuló felismeri reális lehetőségeit, képességeinek határait, megtanulja kitűzött céljai elérése érdekében, megfelelő formában kérni és elfogadni mások segítségét.

Felismeri a korának megfelelő élethelyzetekben a számára kedvező lehetőségeket és él azokkal, tájékozódik a pénz világában. Fejlődnek az életvezetési, munkavégzési, munkavállalói technikákra vonatkozó kompetenciái (tervezés, szervezés, ellenőrzés, értékelés, becslés, döntés, irányítás képessége, hierarchiatúrás képessége, megbízhatóság, felelősség- és kötelességtudat, tenni akarás). A kezdeményezőképeség és a vállalkozói kompetenciához szükséges ismeretek, képességek és attitűdök alakítása, formálása a tanulók egyéni sajátosságait figyelembe véve lehetséges. A tanítási-tanulási folyamatban az enyhe értelmi fogyatékos tanuló minden esetben saját cselekedeteinek tükrében ismeri fel lehetőségeit, próbálja elérni céljait.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség terén a tanuló érdeklődésének megfelelően motivált tevékenységeiben a kreativitásra, részt vesz alkotások létrehozásában, nyitottá válik művészeti alkotások befogadására. Az ötletgazdagság, a kíváncsiság és az alkotókedv kialakulásában nagy szerepe van a motivációnak és az érzelmeknek is.

A hatékony, önálló tanulás kompetenciaterületén a tanuló igénybe vesz minden, képességeihez mértén elsajátított kultúrtechnikai eszközt új ismeretek, információk elsajátítására, megismerésére. Tud segítséget kérni új ismeret elsajátításához, mer kérdezni és képes csoportos munkában részt venni. Az önálló, hatékony tanulásra képes tanuló közös munkában, csoportban tud dolgozni.

Tantárgyak és óraszámok

Műveltségterület	Tantárgy	Heti óraszám		2 tanéves óraszám
		9. évfolyam	10. évfolyam	
Magyar nyelv és irodalom	Magyar nyelv és irodalom	5	5	360
Idegen nyelv	Idegen nyelv	2	2	144
Matematika	Matematika	5	5	360
Ember és társadalom	Etika	1	1	72
	Állampolgári ismeretek	1	1	72
Ember a természetben	Természetismeret	2,5	2,5	180
Művészetek	Műszaki rajz, vizuális nevelés	2	2	144
Informatika	Informatika	2	2	144
Életvitel és gyakorlati ismeretek	Pályaorientáció	1	1	72
	Szakmai alapozó ismeretek	4	4	288
Testnevelés és sport	Testnevelés és sport	5	5	360
	Osztályfőnöki óra	1	1	72
Összesen		31,5	31,5	2268
Szabadon tervezhető		3,5	4,5	288
Mindösszesen		35	36	2556

Egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs és rehabilitációs óraszám: 4 óra/hét

Egységesség és differenciálás

Az egységesség és a differenciálás érvényesítésének megvalósítását a pedagógiai gyakorlatban az adaptív oktatás jellemzőinek ismerete és annak alkalmazása teszi lehetővé.

Az oktatási folyamat akkor adaptív, ha a megvalósítása során a differenciálás és az egységesség elve egyaránt érvényesül. Az adaptív oktatás olyan tanári gondolat- és tevékenységrendszerrel kínál, amely a tanulók egyéni sajátosságainak figyelembevételére épülve egyszerre biztosítja a differenciálás egyéni fejlesztő hatását és a pedagógiai gyakorlatban megjelenő egységességet. Az adaptív oktatás feltételei között egyenrangúan szerepelnek a tanulói sajátosságok – a tanuló tudása, az aktivitásra való készenléte, fejlettsége az önálló munkavégzés és az együttműködés terén, helyzete a társas kapcsolatrendszerben – és a tanulók számára leginkább kedvező tanulásszervezési formák: a frontális munka, a csoportmunka, a párban folyó tanulás, az egyéni munka, az individualizált munka. A pedagógiai differenciálás hátterében az a törekvés húzódik meg, hogy az egységes tartalmi szabályozás keretei között minden tanuló a neki megfelelő nevelésben és oktatásban részesülhessen optimális fejlődése, egyéni teljesítőképességének teljes kibontakoztatása érdekében. A sajátos nevelési igényű tanulók hatékony oktatása, nevelése érdekében többszintű és változatos differenciálást kell megvalósítani – mind a gyógypedagógiai intézményi, mind az integrált nevelés szervezeti formák esetén – a csoportba sorolás, a célok, a tartalom, a követelmények, a szervezési módok és eszközök vonatkozásában egyaránt. Az egyéni fejlesztési programok, a differenciálás különböző lehetőségei során a pedagógusok megfelelő feladatokkal fejlesztik a tehetséges tanulókat, figyelik fejlődésüket, és az adott szakasznak megfelelő kihívások elé állítják őket. A differenciált – egyéni és csoportos – eljárások biztosítják ugyanakkor az egyes területeken alulteljesítő tanulók felzárkóztatását, a lemaradás egyéni okainak felderítésén alapuló csökkentését, megszüntetését. A pedagógus a differenciálás során figyelembe veszi a tantárgyi tartalmak – egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző – módosulásait. A differenciált nevelés, oktatás céljából individuális módszereket, technikákat alkalmaz; egy-egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres. Az adaptív oktatás gyakorlati megvalósításának két kulcsmozzanata van. Az egyik a bemeneti jellemzők köre, melyek alapjaiban kijelölik az egyéni utat, illetve az annak bejárásához vezető stratégia megvalósítandó pedagógiai mozzanatait. A másik a kimeneti elvárások köre, melyek a prognosztizálható fejlesztés/fejlődés kritériumainak, a kimeneti követelmények meghatározásához nyújtanak segítséget. A bemenetnél, az iskolai, oktatási folyamat kezdetén a sajátos nevelési igény pontos, egyénre szabott feltárása szükséges, a képességstruktúra, a lényegi személyiségvonások, a szocializációs funkciók területeinek feltérképezésével. A feltárás eredményeire kell építeni az egyéni út meghatározását, a pedagógiai diagnózist, a stratégiát és terápiát. A kimeneti elvárásokat – a pedagógiai folyamatban a tanulók egyéni jellemzőit,

fejleszthetőségi sajátosságait mindvégig figyelembe véve – a társadalmi szükségletből kell levezetni. A fejlesztési, nevelési, oktatási, képzési rendszerben érvényesíthetők a következő jellemzők: (a) a nevelés mint kapcsolat, az értékek, a tudás, a cselekvési minták közvetlen cseréje; (b) az identitás és önismeret mint szocializációs cél; (c) párbeszéd, megoldáskeresés, értékelés, válogatás, kritika, közvetlen megfigyelés, kipróbálás mint tipikus tevékenységek és (d) a kíváncsiság mint motiváció.

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

A magyar nyelv és irodalom tantárgy a készségfejlesztő iskolában az irodalmi élmény nyújtása mellett az anyanyelvi kompetencia, a kommunikáció fejlesztésének legfontosabb eszköze. Alapvető feladata, hogy a tanulók szövegalkotási tudásának gyarapításával hozzájáruljon sikeres kommunikációjukhoz, önkifejezésükhöz. Célja felkészíteni a tanulót a társas-társadalmi együttéléshez szükséges nyelvi képességekre, beállítódásokra, a kulturált nyelvi magatartásra, segíteni a közvetlen környezetében az emberi, tárgyi viszonyrendszerekben történő eligazodáshoz szükséges beszédképesség kialakítását, a beszéd formai és tartalmi elemeinek, a tiszta artikulációnak, a kommunikációs biztonságérzetnek a fejlődését. A tanuló képességeihez mérten sajátítja el az anyanyelvű írásbeliség normáihoz alkalmazkodó szövegalkotást, alakítja a kultúrtechnikák gyakorlásával és használatával az alkalmazást. A pedagógus feladata elérni, hogy bővüljön a tanuló aktív és passzív szókincse a szakképzés, a felnőtt élet, a munkavállalás és munkavégzés, valamint a szakmai munka területén. Legyen képes a tanuló formanyomtatványok önálló kitöltésére, önéletrajz, magán- és hivatalos levelek írására. Részben önállóan, részben tanári segítséggel tudjon elolvasni egyszerűbb, rövidebb írásos műveket, váljon képessé írásos kifejezésformák befogadására, minél önállóbb értelmezésére. A tantárgy feladata a tanulók kommunikációs, szövegértési és szövegalkotási képességének továbbfejlesztése, a kommunikációs ismeretek bővítése, a nyelvi alapképességek építése, az igényes és a helyzethez illő szóhasználat, a mondat- és szövegalkotás gyakorlása. Az enyhe értelmi fogyatékos tanuló a tantárgy tanulása során felkészül a mondat- és szövegfonetikai eszközöknek a nem verbális nyelvi elemekkel összehangolt és célszerű használatára, megtanulja a kommunikációs helyzetek során ezek értelmezését, továbbfejlődik véleményalkotási képessége. A tantárgy elsajátítása során kiemelt feladat az önállóságra nevelés és kreativitásra ösztönzés a szövegalkotásban, motiválás az irodalomolvasásra és a köznapi élet hivatalos ügyirataiban való eligazodás támogatása. Fontos az irodalom önmegértést és önmeghatározást elősegítő lehetőségeinek

felismerése, a korábban megszerzett kommunikációs és tömegkommunikációs ismeretek szintetizálása, fejlesztése. A tantárgy segíti a szereplési biztonság kialakítását, és támogatja, hogy a tanuló vegyen részt dráma-, szerep- és szituációs játékokban. Kiemelt szerepet kap a tanulási-tanítási folyamatban a pedagógus differenciáló munkája, a fejlesztési követelmények igazítása a fejlődés egyéni üteméhez, a gyakorlatorientált óravezetés, a hétköznapi élet elvárásainak megjelenése, a tantárgy tartalmának felnőtt életben betöltött mindennapi szerepének hangsúlyozása.

A tantárgy különösen fontos szerepet játszik az erkölcsi nevelés terén. Lehetőséget teremt a pozitív és negatív példa felismerésére, napilapokban, folyóiratokban, a mindennapi élet eseményeiben a helyes magatartás, követendő minta és a helytelen magatartás megkülönböztetésére.

A nemzeti azonosságtudatot, hazafias nevelést segíti hazánk múltja, jelene megismerésének támogatásával írók, költők és más publicisták művein keresztül.

Az állampolgárságra, demokráciára nevelésben fontos szerepet játszik a közéletiség felismerése az olvasott szövegekben, a demokratikus jogokért való küzdelem megjelenésének nyomon követése a múlt irodalmában.

A tantárgy az önismeret és a társas kultúra területén a szóbeli és írásbeli kifejezőkészség fejlesztésével segíti a társas érintkezést. Az önismeret fejlesztésére teremt lehetőséget a tanórai teljesítmények értékelése, a tanulói önértékelés jelenléte, a folyamatos visszajelzés gyakorlatának kialakítása. A saját személyiség fejlesztését szolgálják az improvizatív és irányított szerepjátékok, tanórai munkák.

A testi és lelki egészségre nevelés területét a tantárgy az egészséges és tudatos életmód jellemzőinek rögzítésével, ismeretterjesztő és irodalmi szövegek megismerésével, a saját személyre vonatkozó lehetőségek megfogalmazásával támogatja.

A családi életre nevelést az írásos művekben megismert pozitív és negatív családpéldák, családmodellek, erkölcsi normák felismertetésével, közös megfogalmazással, a véleménynyilvánítás gyakorlásával segíti.

A felelősségvállalás másokért, önkéntesség területen fontos a személyiségfejlesztő nevelés során megjelenő odafigyelés, elfogadás, együttérzés kialakítása irányított megbeszélés során irodalmi művek kapcsán, gyakoroltatás szituációs játékokban, szerepjátékokban.

A tantárgy a fenntarthatóság, környezettudatosság kialakulását különböző környezeti tényezők között a helyes szokásrend következetes alakításával éri el.

A pályaorientációt a munka világáról szóló ismeretterjesztő, irodalmi művek, publicisztikák elemzésével, megbeszélésével, egy-egy cselekvési algoritmus kialakításával, gyakorlásával, folyamatok kipróbálásával segíti.

Gazdasági és pénzügyi nevelés területen fontos az egyén, a család, a társadalom gazdasági lehetőségeinek változását feltáró művek olvasásával ismeretet nyújtani a tanulóknak a tulajdonviszonyok, az érdekérvényesítés, a munkamegosztás, családi élet, hivatalos ügyintézés, gazdálkodás stb. témakörében.

A médiatudatosságra nevelést az ismeretszerzési, művelődési, önkifejező kapcsolatteremtési lehetőségek gyakorlásával segíti. A tanuló a tömegkommunikációs eszközök segítségével tájékozódik a napi eseményekről.

A tanulás tanítását az egyénre szabott motiváció, egyéni tanulási módok feltárása segíti, melyre támaszkodva lehet elérni az önálló ismeretszerzési képesség fejlődését egyénre szabott értékelés, feladatadás segítségével.

Az anyanyelvi kommunikáció fejlesztéséhez hozzájárul a tantárgy tanítási tartalmait felhasználva, az egyéni különbségeket figyelembe véve, az önkifejezés, a beszédértés és a beszédprodukciónak fejlesztésével. Gyakorlási lehetőséget teremt arra, hogy a tanuló kulturáltan, adekvát nyelvi eszközöket alkalmazva viselkedjen kommunikációs helyzetekben.

A szociális és állampolgári kompetencia területén a kellő önismeret és a másokra való odafigyelés alakításával tudja a tantárgy segíteni a társadalmi beilleszkedést.

A hatékony, önálló tanulás kompetencia-területet az egyéni képességekhez igazodó ütemben és elvárással a tanulás tanításához kapcsolódó tantárgyi elemek elsajátíttatása segíti, felkészít

az egész életen át tartó tanulásra, az esetleges pályamódosítás szükségességére.

Az idegen nyelvi kompetencia fejlesztése fontos annak érdekében, hogy az egyéni képességekhez képest megfelelő szinten tudják alkalmazni a tanulók a szóbeli és írásbeli kommunikáció eszköztárát az önkifejezéshez, társas érintkezéshez, önérvényesítéshez. A nyelvhasználat kommunikációs értékűvé fejlesztésével hozzájárul az én- és világkép kialakulásához, a tanuló szükségleteinek felismeréséhez és kielégítéséhez.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	1. Beszédkészség, szóbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása	Órakeret folyamatos
Előzetes tudás	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tanult beszédtechnikai elemek alkalmazása. 2. Szóban kapott utasítások megértése, követése. 	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<ol style="list-style-type: none"> 1. A szókincs gyarapítása mellett a meglévő nyelvhasználati zavarok korrigálása, csökkentése, megszüntetése. 2. A metakommunikációs eszközök megismertetésével a testbeszéd megértetése, használatával a szóbeli kifejezőkészség erősítése. 3. A beszélő szándékának megértése. 4. A hallott szöveg értelmezése, adekvát, nyelvtanilag helyes válaszadás. 5. Saját vélemény, saját gondolat, kérdés, kérés megfogalmazása. 6. A reprodukzív beszéd képességének fejlesztése. 7. Tanult szövegek kifejező tolmácsolása. 	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Fejlesztési követelmények <ol style="list-style-type: none"> 1. A tanuló egyéni képességeihez igazodóan <ol style="list-style-type: none"> a. a helyes artikuláció, beszédtechnikai elemek alkalmazása, b. aktív és passzív szókincs fejlesztése, c. társas kapcsolatokba a tanult elemek beépítése. Ismeretek <ol style="list-style-type: none"> 1. Beszédtechnika: <ol style="list-style-type: none"> a. a helyes beszédlevegés: levegőbeosztás, szünettartás, 		Testnevelés és sport: légzéstechnika. Osztályfőnöki óra: kommunikációs képesség.

- b. megfelelő beszédhang: hangterjedelem, hangszín, hangerő,
 - c. a pontos artikuláció.
2. Beszéd(meg)értés:
 - a. szavak,
 - b. mondatok,
 - c. szöveg szintjén.
 3. Beszédkészség:
 - a. kifejezőképesség,
 - b. a kommunikáció céljának megfelelő beszéd.

Tanulói tevékenység

1. A levegőbeosztás, a szünettartás, az egyenletes hangadáshoz szükséges kilégzés gyakorlása szövegolvasás, szabad beszéd közben.
2. A hangadás esetleges hibáinak javítása, a hangterjedelem kiszélesítése, a hangszín, a hangadás egyenletességének megteremtése a teljes hangterjedelemben, a görcsmentes hangerőfokozás és hangváltások kialakítása és gyakorlása.
3. Az artikulációs mozgások gyakorlása, a gondos szóvégejtés, a pergő, tiszta szövegmondás, a szabályos beszédritmus, a hangkapcsolatok szabályos ejtésének kialakítása és gyakorlása.
4. A kommunikáció céljának megfelelő beszéd, a hangsúlyok, érzelmek, indulatok, szándékok megjelenítése.
5. Analógiák készítése, a következtetések megfogalmazása, analizáló-szintetizáló gyakorlatok végzése, összehasonlítások a nyelv különböző szintjein, különböző szempontok szerinti csoportosítások, fogalomalkotások.
6. Hangutánzó és hangulatfestő szavak keresése, beépítése szöveggörnyezetbe, a stílushatások véleményezése, szépirodalmi és köznyelvi szövegek összehasonlítása, azonosságok és különbözőségek meghatározása,

<p>szépirodalmi kifejezések gyűjtése, szólások, közmondások beépítése a szövegkörnyezetbe (behelyettesítés).</p> <p>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kommunikációs képesség: szókincsbővítés, kifejezőkészség formai és tartalmi elemei, percepció: verbális és vizuális hang, szó, mondat, szöveg. 2. Vizuális és akusztikus figyelem, emlékezet (rövid és hosszú távú). 	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Artikuláció, beszédértés, beszédlégzés, beszélő szándéka, kommunikáció, összehasonlítás, csoportosítás, főfogalom.</p>

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>2. A tanulási képesség fejlesztése</p>	<p>Órakeret folyamatos</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Tanulási technikák használata közvetlen tanári irányítással.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Az ismerethordozók önálló használatának tanulása. 2. Az egyéni érdeklődésen alapuló önművelő és szükségletkielégítő szabadidős tevékenységek tanulása. 3. Tanári, tankönyvi vázlat felhasználása a tanuláshoz. 4. Lényegkiemelés, szöveg értelmezése tanári irányítással. 	
<p>Ismeretek/fejlesztési követelmények</p>		<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p>Fejlesztési követelmények</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tények, adatok, információk növekvő önállósággal történő felismerése az ismerethordozó, -terjesztő médiákból. 2. A tanuló érdeklődésének megfelelő könyv választása. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Könyvtárhasználat, információszerzés különböző eszközei. 2. Tanulást segítő eljárások gyakorlása. 3. Szövegfeldolgozás. 4. Szépirodalmi részletek, művek szöveghű megtanulása. 		<p>Matematika: adatgyűjtés.</p> <p>Informatika: tények, információk gyűjtése.</p>

<p>Tanulói tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Adatkeresés, adatgyűjtés. 2. Vázlatok értelmezése, közös vázlatkészítés. 3. Lényegkiemelés aláhúzással megbeszélés alapján. 4. Összefüggések, cselekmény egymásra épülésének feltárása. 5. Kérdésfeltevés, válaszadás az olvasottakkal kapcsolatban. <p>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Motiváció. 2. Összefüggéslátás, összefüggések felismerése. 3. Önállóság. 	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Önművelés, média, ismeret, ismeretnyújtás, ismeretszerzés, lényegkiemelés, vázlat.</p>

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>3. Anyanyelvi ismeretek</p>	<p>Órakeret 80 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Alapvető kommunikációs helyzetekben eligazodik a tanuló, tud kapcsolatot kezdeményezni, beszélgetésben részt venni. 2. Hangtani, szótani és mondattani alapismereteit alkalmazza. 3. Igékkel és névszókkal kapcsolatos egyszerűbb szabályokat ismer. 	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. A kommunikációs készség fejlesztése. 2. A mondanivaló árnyalt közlése a mondatokkal kapcsolatos ismeretek segítségével. 	
<p>Ismeretek/fejlesztési követelmények</p>		<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p>Fejlesztési követelmények</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Betűrendbe rendezés. 2. Helyes mondatalkotás, szövegalkotás szabályainak alkalmazása. 3. Tanult helyesírási szabályok (mondatkezdés, írásjelek, tulajdonnevek) alkalmazása. 4. Jól olvasható egyéni íráskép kialakítása. 5. Környezetében meglévő jelzések, képi információk 		<p>Informatika: helyesírás-ellenőrző program.</p>

megértése.

6. A beszédkörnyezetnek megfelelő nyelvhasználat.

Ismeretek

1. Nyelvtani alapfogalmak rendszerezése:
 - a. hangok, betűk (magánhangzók, mássalhangzók csoportosítása);
 - b. szavak, szóelemek (ige, főnév, melléknév, számnév, névmás) jellemzői;
 - c. mondatokkal kapcsolatos ismeretek (egyszerű, összetett, kijelentő, kérdő, óhajtó, felszólító).
2. A mondatok szövegben betöltött szerepe.
3. Mondatfajták, egyszerű és összetett mondatok.
4. Érzelmek kifejezése indulatszavakkal (öröm, bánat, harag, gyengédség).
5. Tájékoztató, leírás stíluselemei.
6. Az írott beszéd felelőssége.
7. Pontos és szabatos megfogalmazás.
8. Helyesírás. A helyesírási szabályok felelevenítése, tudatosítása:
 - a. tulajdonnevek írása,
 - b. mondatkezdés,
 - c. mondatvégi írásjelek,
 - d. szótagolás, szavak elválasztása,
 - e. rövid- és hosszú magánhangzók,
 - f. rövid- és hosszú mássalhangzók használata.
9. Helyesírási szótár használata.
10. Helyesírási ellenőrző program használata segítségével számítógépen írás alkalmával.

Tanulói tevékenység

1. Szavak betűrendbe rendezése, katalógus használata, készítése.

<ol style="list-style-type: none"> 2. Szavak szófajokba sorolása, fontosabb jellemzői, helyesírásuk. 3. Igeragozás, igeidő használata, változtatása szükség szerint. 4. Mondatok alakítása tetszés szerint. 5. Mondatok helyesírása. 6. Veszélyt és tiltást jelentő szavak és jelzések (pl. közlekedési táblák, tiltó jelzések, piktogramok) felismerése, megnevezése. 7. Megfogalmazások különböző stíluselemekkel (szaknyelv, argó, SMS stb.). 8. Másolás, tollbamondás, ellenőrzés, önellenőrzés. 9. Az írás képének, sebességének, pontosságának folyamatos javítása, értékelése. 10. Másolás, tollbamondás, ellenőrzés, javítás, gyakorlás változatos formában. 11. Írás a számítógépen, hibajavítás a helyesírási program használatával. 12. Szövegek gyűjtése adott stílusban, szövegalkotás a kért stílusban. <p>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Akusztikus figyelem. 2. Szerialitás. 3. Rövid- és hosszú távú emlékezet. 4. Egyéni íráskép 	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>A magyar nyelv jellemzői, a magyar nyelv szépsége, a nyelv tisztasága, a nyelv védelme, a nyelv fejlődése. Érzelem (öröm, bánat, harag, gyengédség), indulatszó. Helyesírási szótár, helyesírás-ellenőrző program.</p>

<p>Tematikai egység</p>	<p>4. Írás, szövegalkotás – Fogalmazási ismeretek</p>	<p>Órakeret 100 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>1. Mondanivaló megfogalmazásának igénye.</p>	

	2. Írás különböző lehetőségeinek ismerete (másolás, emlékezetből való írás, diktálás utáni írás, önálló írás), tanult nyelvtani szabályok alkalmazása.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mondanivaló megfogalmazása összefüggően. 2. Lényeges és lényegtelen körülmény egyre biztosabb megállapítása. 3. A helyesírás fejlesztése. 4. Önellenőrzés fejlesztése. 5. Az írás eszközjellegű használatának fejlesztése.
Ismeretek/fejlesztési követelmények	
Kapcsolódási pontok	
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Az írásbeli szövegalkotás legalapvetőbb szabályainak ismerete. 2. Néhány mondatos szöveg alkotása önállóan, vázlat alapján. 3. Hosszabb szövegből vázlat készítése – lényegkiemelés. 4. A címzettnek megfelelő stílusban levél, beszámoló készítése. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Elemi szintű műfaji ismeretek (elbeszélés, leírás). 2. Rövid irodalmi szöveg leíró és elbeszélő részleteinek elolvasása, megbeszélése. 3. Egyszerű szöveg megértése, adott szempont szerinti alakítása. 4. Szöveg alkotása kép alapján. 5. Szöveg alkotása adott témára. 6. Elbeszélés, élménybeszámoló készítése (saját tapasztalat vagy látott esemény alapján) szóban vagy írásban. 7. Magánjellelű és hivatalos szövegek stíluselemeinek, jellemzőinek megismerése (magánlevél, hivatalos levél, árajánlat, önéletrajz). <p>Tanulói tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Szöveg alkotása, átalakítása önállóan, adott szempontnak 	<p>Testnevelés és sport: mozgáskoordináció fejlesztése.</p> <p>Informatika: helyesírás-ellenőrző program, az internet felelős használata.</p> <p>Osztályfőnöki óra: önismeret, önéletrajz.</p> <p>Etika: állásfoglalás.</p> <p>Pályaorientáció: önéletrajz, űrlapok kitöltése.</p>

<p>megfelelően.</p> <ol style="list-style-type: none"> Az elkészített szöveg felolvasása, bírálata, megvitatása, javítása. Levél írása adott témában barátoknak, idős rokonoknak, hivatalnak, tanárnak, levél elolvasása után a stílus alapján annak megállapítása, hogy ki a címzett. A számítógép használatához kapcsolódó tevékenységek felelős alkalmazása (blog, sms, e-mail, csetelés). Leírás készítése élő személyről (barátom, apám, tanárom), helyről (iskolám, településem, erdő, szobám). Történetek, filmek, irodalmi művek, események összegzése szóban és írásban. <p>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</p> <ol style="list-style-type: none"> Finommotorika. Téri tájékozódás: vonalközben való eligazodás, íráskép rendezése. Emlékezet – hosszú távú: aktív és passzív szókinccs használata önálló írás esetén. Tanult nyelvtani szabályok alkalmazása. 	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Önálló írás, emlékezetből való írás, diktálás, nyelvtani szabály, fogalmazás, leírás, elbeszélés, hír, jellemzés.

Tematikai egység	5. Szövegek értő olvasása	Órakeret 60 óra
Előzetes tudás	Szövegolvasás.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<ol style="list-style-type: none"> A hangos és a néma olvasási technika, a szövegértő olvasás fejlesztése. Aktív és passzív szókinccs gyarapítása. Az olvasási kedv felkeltése, a könyvek iránti érdeklődés megalapozása. 	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Fejlesztési követelmények		Osztályfőnöki óra:

<ol style="list-style-type: none"> 1. A jellemző stílusjegyek alapján a hallott vagy olvasott szöveg jellegének felismerése. 2. Mondatok, szöveg értelmezése néma és hangos olvasással. 3. Szövegből – adott szempontok alapján – részletek kiemelése. 4. Az olvasottakkal kapcsolatban saját vélemény megfogalmazása. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Olvasmányélmények, látott, hallott irodalmi alkotások felidézése. 2. Egyszerűbb színdarabrészletek, alkalmi irodalmi összeállítások előadása közönség előtt. 3. Kreatív szövegalkotás (alkalomra vers, szöveg alkotása: köszöntő, búcsúztató). <p>Tanulói tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Szövegfelismerés (vers, regényrészlet, használati utasítás, reklámszöveg), a stílusjegyek alapján. 2. Hírek, használati utasítások értelmezése. 3. Közösen olvasott alkotás elemzése formai és tartalmi szempontok szerint. 4. Közös színházlátogatás, közösen kiválasztott film megtekintése moziban, a látottak megbeszélése, a tartalom és a témával kapcsolatos élmények elmondása. 5. Alkalomra előadással készülés (a kiválasztott anyag elemzése, szereposztás, próba), és előadás szűkebb és tágabb közönségnek. <p>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vizuális és auditív észlelés. 2. Figyelem. 3. Emlékezet: tanultak, olvasottak, látottak felidézése. 	<p>szövegértelmezés, szövegelemzés.</p>
<p>Kulcsfogalmak/</p>	<p>Tartalom, lényegkiemelés, szövegbefogadás, szövegalkotás.</p>

fogalmak	Szómagyarázat.
-----------------	----------------

Tematikai egység	6. Kommunikáció – Médiaismeret	Órakeret 120 óra
Előzetes tudás	<ol style="list-style-type: none"> 1. Szövegértő olvasás, megfelelő szókincs. 2. Tájékozottság a médiafelületek köréről. 	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<ol style="list-style-type: none"> 1. Aktív és passzív szókincs gyarapítása. 2. Az információs-kommunikációs társadalom műfajainak megfelelő olvasási szokások gyakorlása. 3. Az információszerzés színtereinek feltérképezése (rádió, televízió, informatika). 4. Az olvasási kedv felkeltése, a könyvek iránti érdeklődés megalapozása. 5. A könyv és a média révén elért információforrás értékének felismerése, az ezekből való tanulás megalapozása. 6. Önálló gondolatok bátor elmondása, a vélemény vállalása. 	

Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési követelmények</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Látott, hallott, olvasott szöveg, műsorok értelmezése, műsor elemzése elemi szinten, saját élmények alapján. 2. Szövegből – adott szempontok alapján – információk kiemelése. 3. Lehetőség szerint rendszeres hírlap-, folyóirat-olvasás, hírműsorok nézése, hallgatása. 4. A továbbadandó hírek, információk valóságtartalmának mérlegelése. 5. A médiából szerzett információ, reklámok kritikával, fenntartással fogadása. 	<p>Magyar nyelv és irodalom: tárgyalt irodalmi alkotások megtekintése színházban, moziban, a látottak megbeszélése.</p> <p>Osztályfőnöki óra: szövegértelmezés, szövegelemzés.</p>
<p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Művek, műsorok, azok részeinek csoportos vagy kics csoportos megtekintése, megbeszélése, elemzése, projektszerű médiafigyelés és produktum készítése. 2. A kommunikáció formái: verbális, nonverbális (képi, gesztus, testbeszéd, mimika). 3. A hiteles információhoz jutás szinterei, kommunikációs források. 4. Könyvtárhasználat. Internethasználat az információszerzésre. 5. Az információ valóságtartamának mérlegelése (hiteles, pletyka, rágalom). 6. A média által sugárzott virtuális valóság és a valóság viszonya. 7. A reklámok célja és természete. 	<p>Informatika: etikai állásfoglalás.</p> <p>Műszaki rajz, vizuális nevelés: médiafelületek esztétikai megjelenítése.</p>
<p>Tanulói tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Érzelmek közlése, megértése képről, gesztusból, mimikából, testbeszédéből. 2. Kutatómunka adott információ megkeresésére. 	

<ol style="list-style-type: none"> 3. Látogatás könyvtárban, tájékozódás katalógusban. 4. Napilapok, folyóiratok cikkeiből, rádióadók, televízióadók műsorából adott témák szerint keresés, tájékozódás. 5. Információk értékelése, mérlegelése. 6. Reklámok gyűjtése, megtekintése különböző területeken. 7. Kísérlet a valóság és a virtuális valóság szétválasztására. <p>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Önálló kritikai gondolkodás, médiaszövegek értelmezése. 2. Tolerancia, empátia. 3. Nyitottság az információk iránt. 4. Személyes adatok védelme. 5. Vizuális és auditív észlelés, figyelem. 6. Emlékezet: olvasottak, látottak, hallottak felidézése. 7. Verbális készség, aktivitás. 	
--	--

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Tartalom, lényegkiemelés, szövegbefogadás, szövegalkotás, virtuális valóság, látszat, valóság, mimika, testbeszéd, gesztus, önismeret, hírforrás, cáfolat, megerősítés, termék, áru, érték, katalógus, keresőprogram, országos napilap, helyi lap, folyóirat, szaklap.
------------------------------------	--

A fejlesztés várt eredményei az évfolyam végén	<p>A tanuló</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. a társalgásban részt tud venni; 2. képes a közlés kifejező és tájékoztató funkciójával élni, képes meggyőzni, érvelni, kérdezni, véleményt elfogadni, a közlés kifejező és tájékoztató funkciójával élni; 3. könyvtárt használ megadott szempontok alapján; 4. képes a lényegkiemelésre, tartalom rövid visszaadására (esetleg tanári kérdések alapján); 5. képes írásbeli munkáit a tanult szabályok szerint végezni; 6. megadott szempontok alapján olvasható, áttekinthető írásműveket készít, az írást kommunikációs célokra használja; 7. képes az olvasást az információszerzéshez és -átadáshoz
---	---

IDEGEN NYELV

A tantárgy tanítása során az enyhe értelmi fogyatékos tanulók esetében a négy nyelvi készség közül a hallás utáni értésen és a beszédfejlesztésen van a hangsúly. Az írást és az olvasást a tanuló nem csak a hallás után tanultak megerősítésére használja, hanem megismer néhány egyszerű szövegfajtát is (jelentkezési lap, űrlap, rövid e-mail). Az idegen nyelv tanításának és tanulásának céljait a tanulók szükségletei határozzák meg. Esélyegyenlőségük növelése érdekében használható és továbbfejleszhető idegennyelv-tudás elérése a cél, mely személyiségfejlődésüket is előnyösen befolyásolja: megpróbálják megérteni és használni a gyakoribb, mindennapi kifejezéseket és az alapvető fordulatokat, amelyek fontosak a mindennapi szükségletek konkrét kielégítésében. A tantárgy tanítása során a hangsúly a beszédbátorság növelésére, az egyszerű közlések, kérdések idegen nyelvű kimondásának természetessé válására és a hallott szövegből az ismert szavak és kifejezések felismerésére, megértésére helyeződik. Fontos, hogy a tanuló merjen megszólalni idegen nyelven és az idegen nyelvű szövegeket próbálja értelmezni ismeretei alapján. Idegen nyelvi szempontból ez a fejlesztő szakasz, melynek során a tanulók már rendelkeznek alapvető idegen nyelvi nyelvtani és lexikai ismeretekkel, kialakult bizonyos fokú beszédbátorságuk. További feladat, hogy ezeket megerősítve, ezekre alapozva, ezt tovább kell mélyíteni és a lehetőségekhez mérten bővíteni. Erősíteni kell a tanulóban az idegen nyelv információt adó szerepét, tudatosítani kell, hogy nemcsak ismeretei, hanem társas kapcsolatai is bővíthetnek egy idegen nyelv ismerete által, s a nyelvtanulás folyamán egy másik ország népének kultúráját is megismerheti. E szakaszban az élő idegen nyelv tanításának és tanulásának az alapvető célja a kommunikatív nyelvi kompetenciák továbbfejlesztése, mindennapokban használható nyelvtudás megszerzésének elsajátíttatása, praktikus ismeretek nyújtása. Tovább erősödik a tanulók tudatos nyelvtanulása, motivációja, megalapozva ezzel a későbbi önálló nyelvtanulás lehetőségét.

Az idegen nyelv tanulása során fejlődik az erkölcsi, esztétikai érzék, a kötelességtudat, az együttműködő, kooperáló képesség, a magyarságtudat. A nyelvtanulás folyamatában nemcsak nyelvtani szabályokat sajátítanak el implicit módon, hanem a társas érintkezés szabályait is. Tovább erősödik és tudatosul a tanulóban a nyelvtanulás jelentősége későbbi életüére, pályaválasztásokra és esélyegyenlősége növelésére nézve.

A tantárgy tanítása során támaszkodik a más műveltségi területeken megszerzett ismeretekre, fejleszti a tanulók önismeretét.

A tantárgy a digitális kompetenciaterület fejlődését segíti a használt infokommunikációs eszközök jeleinek, utasításainak, szimbólumainak megértésével.

Tematikai egység	1. Beszédszándékok – beszédértési készség	Órakeret folyamatos
Előzetes tudás	1. Idegen nyelvi beszédszándék, beszédbátorság kialakulása. 2. Hallási figyelem koncentrációja.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Általános fogalmak, beszédszándék megismertetése utánzáson keresztül történő nyelvtanítás előnyben részesítésével, a korábban tanultak megerősítése, mélyítése, tovább-bővítése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Fejlesztési követelmények <ol style="list-style-type: none"> 1. Beszédszándék fejlesztése. 2. A beszéd ritmusának, az intonációnak lehetőség szerint minél pontosabb visszaadása. Szavak differenciálása. 3. Verbális emlékezet fejlesztése. 4. Idegen nyelvi gondolkodás fejlesztése. 5. Sorrendiség fejlesztése. 6. Erkölcsi tulajdonságok fejlesztése. 7. Helyzetfelismerés, alkalmazkodás a beszédhelyzethez és a beszédpartnerekhez. 8. Beszédbátorság megteremtése nagyszámú ismétléssel. 9. A figyelem terjedelmének növelése. 10. Emlékezet fejlesztése, megerősítése cselekvéssel. 11. Önismeret fejlesztése. 12. Önkontroll, önellenőrzés képességének fejlesztése. 		Osztályfőnöki óra: önismeret, reális önkép, erkölcsi tulajdonságok. Magyar nyelv és irodalom: udvariassági formák, vélemény kifejezése; a kommunikáció alapjai. Testnevelés és sport: mozgásfejlesztés. Ember és természet: környezetük
Ismeretek <ol style="list-style-type: none"> 1. Beszédszándékok 		tárgyai, élőlények

<p>a. Kapcsolatfelvétel – napszaknak megfelelő köszönés, érdeklődés a beszélgetőpartner iránt</p> <p>b. Udvarias kérés</p> <p>c. Tiltás kifejezése</p> <p>2. Beszédértés</p> <p>a. A hallottak utánmondása, ismétlése, majd közös mondása.</p> <p>b. Játékos, cselekvéshez kötött gyakorlatok utánzása.</p> <p>c. Nyitott párbeszéd (kérdés-felelet).</p> <p>d. Szavak, kifejezések, mondatok ismétlése.</p> <p>e. Egyéni megnyilvánulási lehetőségek.</p> <p>f. Páros, csoportos, szituációs gyakorlatok.</p> <p>Tanulói tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Alapvető udvariassági formák alkalmazása. 2. Vélemény megfogalmazása. 3. Kérdésekre egyéni, adaptált válasz adása. 4. A beszéd ritmusának, az intonációnak a megfigyelése és utánzása, lehetőség szerint minél pontosabb visszaadása. Szavak differenciálása (egyéni- és csoportverseny, szerepjáték). 5. Irányított figyelem a beszélőre, részvételi szándék a beszélgetéshez. <p>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Motiváció. 2. Hallási figyelem. 3. Rövid- és hosszú távú emlékezet. 4. Passzív és aktív szókincs. 	<p>neveinek ismerete, velük kapcsolatos ismeretek.</p> <p>Társadalomismeret: személyes adatok, család, iskola.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Udvariassági formák, kérés, tiltás, szándék, akarat, vélemény, érzés.</p>

Tematikai egység	2. Beszédkészség	Órakeret folyamatos
Előzetes tudás	1. Bizonyos fokú beszédbátorság. 2. A beszéd megértése. 3. A tanuló környezetében, körülötte levő tárgyak, élőlények megnevezése, cselekvések megnevezése, egyszerű utasítások, kérdések megértése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	1. Egyre biztosabb beszédkészség kialakítása, beszédbátorság fokozatos növelése a tanulóknál a sikeres kommunikáció elérése érdekében. 2. Olyan beszédhelyzetek megismertetése a tanulókkal, melyek a mindennapi életben is előfordulnak.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési követelmények</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Beszédbátorság növelése. 2. Önellenőrzés, önkontroll képességének fejlesztése. 3. A mindennapi beszédhelyzet felismerésének elősegítése, a minél hatékonyabb kommunikáció érdekében. 4. Koncentráció, emlékezet fejlesztése. 5. Auditív figyelem, észlelés, partnerhez alkalmazkodás fejlesztése. 6. A tanuló motivációjának fenntartása, növelése. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nonverbális eszközökkel való reagálás a hallott közlésre. 2. A hallott szó, mondat, mondatok ismétlése, utánzása. 3. A közlésekből a tanuló próbálja kivenni, megérteni a számára fontos információkat. 4. A tanult témákban a kérdések felismerése, megértése. 5. Néhány szóval válaszolni a tanult kérdésre. 6. Kérdésalkotások gyakorlása. 7. Dalok, mondókák tanulása. 8. Gyakorlatok ritmustartásra, ritmusváltásra. 		<p>Magyar nyelv és irodalom: mondatfajták a beszélő szándéka szerint, udvariassági formák.</p> <p>Matematika: sorrendiség, időbeli sorrend, logikus gondolkodás.</p> <p>Testnevelés és sport: helyes légzés, mozgásfejlesztés, válaszadás cselekvéssel.</p> <p>Természetismeret: környezetének tárgyai, eseményei, élőlények.</p>

<p>9. Környezete tárgyainak megnevezése. 10. Cselekvéshez kötött beszédfejlesztés.</p> <p>Tanulói tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Próbálkozás az idegen nyelv hangjai többségének helyes kiejtésével. 2. Megfelelő hangerővel, hanglejtéssel, hangsúllyal, intonációval kiejtett szavak kialakítása. 3. A beszélő szándékának tükrözése intonációval. 4. Probléma jelzése, segítségkérés. 5. Rövid szövegrészeknél törekvés a mondatok sorrendiségének megjegyezésére. 6. Javítás elfogadása, és törekvés az önkorrekcióna. 7. Feladattípusok: rövid párbeszéd, hallás utáni ismétlések, memorizálás, eljátszás, nyitott dialógusok, drámajáték, szerepjáték, audiovizuális anyagok megtekintése. <p>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Motiváció. 2. Hallási figyelem. 3. Rövid- és hosszú távú emlékezet. 4. Passzív és aktív szókincs. 	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Lassan, gyorsan, együtt, külön, halkán, hangosan, rövid, hosszú, utánzás, ismétlés, ritmus, ritmusváltás, mutasd, csináld, mimika, gesztus, intonálás, hangsúly, udvariasan.</p>

<p>Tematikai egység</p>	<p>3. Fogalomkörök</p>	<p>Órakeret 30 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. A nyelv olyan szemantikai területei, melyek a kifejezéshez különböző nyelvtani struktúrákat használnak. 2. Megfelelő anyanyelvi ismeretek és a korábbi évfolyamokon tanult előzetes idegen nyelvi ismeretek. 	
<p>A tematikai egység</p>	<p>A nyelvtani anyag implicit módon való elsajátíttatása.</p>	

nevelési-fejlesztési céljai	
--	--

Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési követelmények</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Hallási figyelem, irányított figyelem fejlesztése. 2. Idegen nyelvi gondolkodás fejlesztése. 3. Verbális memória fejlesztése. 4. Térbeli viszonyok fejlesztése. 5. Időbeli viszonyok fejlesztése. 6. Mennyiségi viszonyok fejlesztése. 7. Sorrendiség, logikai sorrend fejlesztése. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Időbeliség: <ol style="list-style-type: none"> a. igeidők, b. időhatározók. 2. Térbeliség: <ol style="list-style-type: none"> a. helyhatározók; b. irányhatározók. 3. Mennyiségek kifejezése: <ol style="list-style-type: none"> a. anyagnevek, b. egységek, c. számok százas számkörben, kitekintés az ezres számkörre, d. főnevek többes száma, rendhagyó főnevek, e. dátum kifejezése. 4. Modalitás: <ol style="list-style-type: none"> a. képesség, udvarias kérés, b. néhány múlt idejű kifejezés, c. mondókákban megjelenő néhány múlt idejű ige, d. kérdőszavak. 	<p>Magyar nyelv és irodalom: szófajtan, mondattan, dátum kifejezése, kérdőszavak.</p> <p>Matematika: ismeretek százas számkörben, tő- és sorszámnevek, csoportosítás, rendszerezés, mértékegységek.</p> <p>Testnevelés és sport: irányok, testséma, viszonyítási pontok.</p>

<p>Tanulói tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nyelvtani fordulatok gyakorlása, automatizálása. 2. Mozgásos feladatok, utasítások adása, megértése, végrehajtása, manipulálás tárgyakkal, képekkel, kép- és szóképekkel, csoportosítás, rendezés, párosítás. <p>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Motiváció. 2. Vizuális és auditív észlelés, figyelem. 3. Rövid- és hosszú távú emlékezet. 4. Passzív és aktív szókincs. 5. Emlékezet: olvasottak, látottak, hallottak felidézése. 	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Gyakoriság, pillanatnyi helyzet, kérés, képesség, udvariassági formák, személyes névmás, jelen, múlt, kérdés, kérdőszó, hangsúly, intonálás, ritmus, számok, időrend, sorrend, dátum, mértékegységek.</p>

Tematikai egység	Témakörök, szókincs	Órakeret 54 óra
Előzetes tudás	<ol style="list-style-type: none"> 1. A tanulók más tárgyokban szerzett háttérismeretei. 2. Saját személyes adatok ismerete. 	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<ol style="list-style-type: none"> 1. A meglévő ismeretek elmélyítése, automatizálása. 2. Nyelvtani ismeretek megerősítése a kommunikációs témakörökön keresztül. 	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési követelmények</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Lexikai elemek elsajátíttatása. 2. Aktív és passzív szókincs felépítése, bővítése egyéni képességek függvényében. 3. Más műveltségi területeken megszerzett információ alkalmazása, újabb kapcsolódási pontok kialakítása. 4. Önismeret fejlesztése, reális önkép kialakítása. 5. Egészséges életszemlélet formálása. 6. Nyelvi struktúrák és lexikai elemek integrálása. 		<p>Természetismeret: élőlények, környezetünk tárgyai, a tanuló saját lakóhelye.</p> <p>Magyar nyelv és irodalom: párbeszéd,</p>

<p>7. Kommunikáció információt adó tulajdonságának erősítése.</p> <p>8. Mozgásfejlesztés.</p> <p>9. Térképismeret.</p> <p>10. Testséma, térbeli tájékozódás, irányok.</p> <p>11. Időbeliség, sorrendiség fejlesztése.</p> <p>Ismeretek</p> <p>1. Mindennapi életünk az iskolában: tárgyak, iskolai események, személyek, az iskola helyiségei, tantárgyak nevei.</p> <p>2. Mindennapi tevékenységek, használati tárgyak megnevezése.</p> <p>3. Étkezés: élelmiszerek, ételek nevei, étkezési szokások, vendégvárás.</p> <p>4. Vásárlás: (üzletek nevei), néhány jellemző árucikk neve, pénznemek, vásárlás.</p> <p>5. Környezetünk:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. időjárás, természeti jelenségek, b. élővilág (a közvetlen környezet állatai, növényei), c. tájékozódást segítő feliratok. <p>6. Én és a családom:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. bemutatkozás ismétlése, bővítése. b. lakóhelyem: a tanuló saját városának rövid bemutatása, saját szobájának leírása. <p>Tanulói tevékenység</p> <p>1. Aktív és passzív szókinccs folyamatos bővítése egyéni képességek függvényében.</p> <p>2. Más műveltségi területeken megszerzett információ alkalmazása, újabb kapcsolódási pontok kialakítása (néhány mondatos szöveg alkotása, megtanulása egy-egy témáról).</p> <p>3. Témakörökkel kapcsolatos dalok, játékok, mondókák, szituációs feladatok.</p> <p>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</p>	<p>kommunikációs feladatok.</p> <p>Informatika: internet használata, információ keresése, szövegszerkesztés.</p>
---	--

<ol style="list-style-type: none"> 1. Motiváció. 2. Vizuális és auditív észlelés, figyelem. 3. Rövid- és hosszú távú emlékezet. 4. Passzív és aktív szókincs. 5. Emlékezet: olvasottak, látottak, hallottak felidézése. 	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Iskola, tárgy, élelmiszer, étkezés, üzlet, pénznem, vásárlás, gyűjtemény, lakóhely, szoba.

Tematikai egység	Olvasási készség	Órakeret 40 óra
Előzetes tudás	A magyar ábécé ismerete, folyamatos olvasás anyanyelven.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Bevezetni a tanulókat az idegen nyelvi írás alapjaiba.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési követelmények</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Az idegen nyelv szerinti és a magyar ábécé összehasonlítása, hasonlóságok és különbségek felismertetése. 2. A kiejtés és az írás közötti különbség tudatosítása. 3. A tanult szavak és kifejezések megerősítése olvasással. 4. Személyes adatok megerősítése. 5. Az e-mail formai elemeinek felismerése. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Az ábécé megismertetése. 2. A tanult szavak, egyszerű mondatok és párbeszédtek utánmondása, majd egyéni olvasása. 3. Bemutatkozás leírása. 4. E-mail olvasása (fejléc, e-mail cím,). <p>Tanulói tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Az ábécé gyakorlása, szavak sorba rendezése. 2. A kiejtés és írás közötti eltérés, szabályszerűség keresése, az 		<p>Magyar nyelv és irodalom: ábécé, űrlapok, levélforma.</p> <p>Informatika: levelezés, e-mail, szövegszerkesztés.</p>

<p>ismeretek rögzítése.</p> <p>3. Idegen nyelvű e-mail küldése egymásnak, hibák javítása, válasz küldése.</p> <p>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</p> <p>1. Motiváció, bátor megszólalás.</p> <p>2. Rövid- és hosszú távú emlékezet, olvasottak, látottak, hallottak felidézése.</p> <p>3. Passzív és aktív szókincs.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Ábécé, kiejtés, szó, mondat, párbeszéd, nagybetű, tulajdonnév, mondatvégi írásjel, dátum, aláírás, személyes adat, fejléc, téma, kitől, kinek, megszólítás, elbúcsúzás.</p>

<p>Tematikai egység</p>	<p>Íráskészség</p>	<p>Órakeret 20 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>A magyar ábécé betűinek ismerete, folyamatos írás anyanyelven, nagy- és kisbetűk, írásjelek.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Bevezetés az idegen nyelv írásába, elemi írástudás kialakítása.</p>	

Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési követelmények</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Figyelemkoncentráció fejlesztése. 2. Pontosságra, önellenőrzésre nevelés. 3. Olvasható íráskép kialakítása. 4. Tájékozódás táblázatokban, űrlapokon, kérdőíveken. 5. Megfelelő válaszok beírása a kérdőívekre. 6. Levélforma, e-mail forma alkalmazása, formai és tartalmi elemek használata. 7. Sorrendiség. 8. Emlékezet fejlesztése. 9. A magyar és az idegen nyelv közötti hasonlóságok és különbségek megfigyeltetése. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A tanuló igyekezzon pontosan lemásolni a tanult szavakat, kifejezéseket, egyszerű mondatokat. 2. Saját név leírása idegen nyelven. 3. Rövid e-mail írása minta alapján. (Irányított fogalmazás, személyes adatok használata). <p>Tanulói tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rövid írásbeli munkák készítése (feladatlap, képalírás), különös tekintettel az írásképre, olvashatóságra. 2. Levél, üdvözlőlap, e-mail írása, levélre válasz írása. <p>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Motiváció. 2. Problémamegoldó képesség. 3. Emlékezet tartóssága, mobilizálhatósága. 4. Emlékezet: olvasottak, látottak, hallottak felidézése. 5. Pontos munkavégzés. 	<p>Magyar nyelv és irodalom: ábécé, másolás, levél.</p> <p>Informatika: levelezés, e-mail írása, szövegszerkesztés, netikett.</p>
Kulcsfogalmak/	Ábécé, sor, oszlop, fejléc, hasáb, nyomtatott betű, kisbetű, írott alak,

fogalmak	aláírás, megszólítás, bekezdés, sorkihagyás, sor eleje, mondatvégi írásjelek, mondattípusok, rövid levél, e-mail, képeslap, e-mail cím, lakcím.
-----------------	---

A fejlesztés várt eredményei az évfolyam végén	<p>A tanuló</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. esetében olyan fokú beszédbátorság kialakulása, hogy a tanult szavakat, kifejezéseket a tanuló merje nemcsak önállóan megismételni, hanem szituációkban és a valós élethelyzetekben is alkalmazni., 2. felismeri, hogy idegen nyelven máshogy írunk, és máshogy ejtjük ki a szavakat; néhány feliratot elolvas, megért, 3. megpróbál nagyon rövid e-mailt írni, 4. próbál magáról 5-8 mondatban beszélni, 5. motiváltság az idegen nyelv tanulására, az önálló ismeretszerzésre, 6. ismeri a helyes viselkedést a hétköznapi helyzetekben, 7. ismeri a szavak és a kifejezések kulturális jelentését, 8. próbálkozik alapfokon elsajátítani a kultúra adott elemeihez tartozó nyelvi elemeket.
---	--

MATEMATIKA

A matematika segítséget ad a természettudományok, az informatika, a technikai, a humán műveltségterületek, illetve a választott szakma ismeretanyagának tanulmányozásához, a mindennapi problémák értelmezéséhez, leírásához és kezeléséhez. Ezért a pedagógusoknak az a törekvésük, hogy a tanulók rendelkezzenek azzal a képességgel és készséggel, hogy alkalmazni tudják matematikai tudásukat, és felismerjék, hogy a megismert fogalmakat és tételeket változatos területeken használhatják. A matematika tantárgy tanításának célja abban támogatni a tanulót, hogy alkalmazza a matematika eszköztárát a mindennapokban felmerülő feladatok, problémák megoldása során, saját élethelyzeteiben, kialakítani nyitottságát a matematika iránt, fejleszteni együttműködési hajlandóságát a sikeres közös munka érdekében társaival. A szükséges alapismeretek gyakorlása mellett, a gyakorlatias tudás megszerzése is előtérbe kerül. A tantárgy feladata a gondolkodási funkciók fejlesztése, a környező világ mennyiségi és térbeli viszonyainak megismerése, megszilárdítása, a mérések és számítások alkalmazása mindennapi élethelyzetekben, az alkalmazásképes matematikai gondolkodás, a

gyakorlati élet problémái elvont szintű megoldásának megalapozása. A logikus gondolkodás, a racionális érvelés és az ok-okozati összefüggések eredményeinek felismerése és elfogadása, a logikai, matematikai következtetések megismerése, gyakorlása a pedagógus által megtervezett élethelyzetekhez kötötten történik, a matematikai becslések pontosságának növelése, a mennyiségi, térbeli és időbeli változások felismerése, a hatások következtetése is tanulói tevékenységeken keresztül alakul.

A tantárgy jelentős szerepet kap a pályorientáció területén a munkatevékenységekkel, szakmákkal összefüggő matematikai, logikai ismeretek megerősítésében, lehetőséget adva az egyéni képességek és érdeklődés megismerésére, a szakmaválasztási döntés előkészítésének támogatására.

A gazdasági és pénzügyi nevelés terén támogatja a minél önállóbb felnőtt életre történő felkészülést, a jövedelem és kiadások megismerésének függvényében felkészít a munkabér és más pénzeszközök célszerű felhasználására. A fenntarthatóság, környezettudatosság terén segíti a mennyiségek, összehasonlítások megismerésével, megértésével a takarékos életvitel lehetőségét, a tudatos törekvést az anyagok, az energia és az idő praktikus és rugalmas beosztására.

Anyanyelvi kommunikáció kompetenciaterületen segíti a szabatos, pontos közlést a hétköznapi életben alkalmazott logikai következtetések megfogalmazásában, az ok-okozati összefüggések felismerésében. A matematikai kompetenciaterületen alkalmas a hétköznapi életben való biztonságos eligazodáshoz szükséges ismeretek és jártasságok fejlődésének segítésére. A matematikai ismeretek segítik a szakmai ismeretek elsajátítását, a pénzkezelés szabályait, az időben és térben való tájékozódást. A természettudományos és technikai kompetenciaterületet segíti a tárgyak, formák, jelenségek tulajdonságainak megismerésével, a folyamatok megértésére törekvéssel. A digitális kompetenciaterület ismeretei bővülnek a matematikai számítások, mérések, folyamatok megismerésére alkalmazott informatikai eszközhasználat lehetőségeinek megteremtésével. Az adatok, táblázatok, grafikonok értelmezésének megismerése nagyban segítheti a tanulót a mindennapokban, és különösen a média közleményeiben való reális tájékozódásban.

Tematikai egység	Gondolkodási műveletek	Órakeret
-------------------------	-------------------------------	-----------------

		100 óra
Előzetes tudás	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kommunikációs készség. 2. Problémamegoldó képesség. 	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<ol style="list-style-type: none"> 1. Állítás megfogalmazása. 2. Vitakészség, érvelés, cáfolás, bizonyítás. 3. A megértésen alapuló gondolkodás fejlesztése. 	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési követelmények</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A megértésen alapuló gondolkodás fejlesztése. 2. A logikai kifejezések alkalmazása. 3. Adatok ábrázolása, azok leolvasása. 4. Függvények jellemzése grafikon alapján. 5. Valószínűségi játékok, kísérletek kapcsán események összegyűjtése, rendszerezése, táblázat készítése, valószínűségi esemény becslése. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Gondolkodási műveletek: csoportosítás, osztályozás, konkretizálás, analógia, elvonatkoztatás, általánosítás, kritikai gondolkodás, következtetés, általánosítás, ítéletalkotás. 2. Nyitott mondatok. <p>Tanulói tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Fogalmak értelmezése, rendszerezése. 2. Egyszerű feladatok a gondolkodás fejlesztésére. 3. Elemek elhelyezése adott halmazokba. 4. Halmazok kapcsolatának az összes esetre vonatkozó használata (nincs közös elemük, van közös elemük, de egyik halmaz sem része a másiknak, illetve egyik halmaz része a másiknak). 5. Szövegelemzés, szövegértelmezés. 6. A logikai „és”, „vagy” alkalmazása. 7. A „minden”, „van olyan”, „van, amelyik nem”, „egy sem” helyes 		<p>Magyar nyelv és irodalom: szókincs, pontos fogalmazás.</p>

<p>alkalmazása.</p> <p>8. Összefüggések felismerése a matematika valamennyi területéről.</p> <p>9. Szöveges feladat lejegyzése nyitott mondattal, összes megoldásának megkeresése adott alaphalmazon.</p> <p>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Megfigyelőképesség. 2. Irányított, tartós, tudatos figyelem. 3. Emlékezet tartóssága, mobilizálása. 4. Problémamegoldó képesség. 5. Matematikai összefüggések. 	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Logikus indoklás, érvelés, magyarázat, elempár, egyenes arányosság.</p> <p>A „lehetetlen”, „biztos”, „lehetséges, de nem biztos”, „véletlen”, „valószínűbb” logikai megfogalmazások tartalma.</p> <p>A matematikai nyelv témához kapcsolódó szókincse.</p>

Tematikai egység	Számтан. Műveletek	Órakeret 140 óra
Előzetes tudás	Alapműveletek.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<ol style="list-style-type: none"> 1. A matematika elemi fogalmainak a mindennapi életben való használata. 2. Biztos műveletfogalom és számolási készség az alapműveletek körében. 3. A zsebszámológép használata. 	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési követelmények</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A mindennapi életvezetésben biztonságot jelentő matematikai ismeretek biztos elsajátítása. 2. Biztos számfogalom a racionális számkörben. 3. A négy alapművelet biztonságos használata gyakorlati matematikai probléma megoldásában. 4. Pontos és gyors számolás. 5. Zsebszámológép használata. 		<p>Magyar nyelv és irodalom: pontos fogalmazás és szövegértés.</p> <p>Szakmai alapozó ismeretek, pályaeorientáció: a</p>

<p>6. Önmaga és mások munkáinak ellenőrzése, javítása.</p> <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Természetes számfogalom és mennyiségfogalom elmélyítése. 2. Számfogalom, számköri ismeretek. 3. Műveletek. 4. Szöveges feladatok. <p>Tanulói tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Törtekkel kapcsolatos felismerések, átalakítások, összehasonlítások, átváltások, egyszerűsítés, bővítés, rendezés, műveletvégzés: közösleges törtek, tizedes törtek. 2. Negatív számok értelmezése, elhelyezésének gyakorlása. 3. Természetes és racionális számok csoportosítása, összehasonlítása, rendezése. 4. Összeg-, különbség-, szorzatalakok felismerése. 5. Műveletek végzése természetes számokkal. 6. Kerek számok összeadása, kivonása, egyjegyű szorzóval szorzás, 7. egyjegyű osztóval osztás szóban. 8. Írásban: a 0-val való számolás eseteinek gyakorlása. 9. Közösleges törtek összeadása, kivonása, szorzása, osztása egész számmal, közösleges törttel. 10. A százalék fogalma. 11. Átlagszámítás több adatból (tanulmányi átlag, átlagéletkor). 12. Egyszerű szövegezésű feladatok a tanult alpműveletek alkalmazásával a mindennapi gyakorlathoz kapcsolódóan. 13. Szöveges feladatok megoldása és készítése (értelmezés, megoldási terv elkészítése, kivitelezése, válaszadás, ellenőrzés). 14. A zsebszámológép biztos használata, elsősorban ellenőrzésre. <p>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pontos munkavégzés. 2. Szóbeli kifejezőképesség. 	<p>szakmákkal kapcsolatos problémák megjelenése a feladatokban, szövegekben.</p> <p>Állampolgári ismeretek: pénzügyi és gazdasági kultúrával kapcsolatos problémák megjelenése a feladatok megfogalmazásában.</p>
---	---

3. Figyelem terjedelme, pontossága. 4. Emlékezet mobilizálása. 5. Szabályalkalmazás, szabálykövetés. 6. Összefüggés-felismerés.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	A pénzforgalommal kapcsolatos aktuális fogalmak (folyószámla, hitelszámla, kamat, csekk, részletfizetés), százalék (%).

Tematikai egység	Mérések	Órakeret 120 óra
Előzetes tudás	SI-alapmértékegységek ismerete, átváltása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	1. A matematika elemi fogalmainak a mindennapi életben való használata. 2. A mérés eredményeinek pontos lejegyzése. 3. Arányos alaprajz készítése.	

Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési követelmények</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Szakmához és a hétköznaphoz kapcsolódó mérési rutinok kialakítása. 2. A pontos munkavégzés fontosságának tudatosítása és szem előtt tartása. 3. Geometriai alapismeretek, a tanult mérési és számítási eljárások alkalmazása gyakorlati példákban. 4. Síkidomok és testek tulajdonságainak ismerete, segítséggel terület és térfogat számítása. 5. Pontos, tiszta szerkesztésre törekvés megvalósítása. 	<p>Magyar nyelv és irodalom: szövegértelmezés, szövegelemzés.</p> <p>Osztályfőnöki óra: takarékos, felelős életvezetés, pályaválasztással kapcsolatos ismeretek.</p>
<p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Hosszúság, tömeg és űrtartalom mérése. 2. Idő mérése. 3. Gyakorlati mérések, mértékegységek, számítások. 4. Szerkesztési feladatok. 	<p>Műszaki rajz, vizuális nevelés: a szükséges mérések pontos elvégzése, gyakorlati alkalmazások.</p>
<p>Tanulói tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Mérések végzése különböző mérőeszközökkel. 2. Becslés. 3. Összehasonlítás alkalmi és szabványos egységekkel. 4. Foglalkozásokhoz és a köznapi élethez kapcsolódó szöveges feladatok megoldása. 5. Mértékegységek ismétlése, összefüggések elmélyítése, átváltások. 6. Szakmaorientált feladatvégzések szabványos mértékegységekkel. 7. Testek, síkidomok tanult tulajdonságok alapján történő rendszerezése, tulajdonságok elmélyítése. 8. Speciális négyszögek rendszerezése halmazábra segítségével, részhalmazok közötti kapcsolat bemutatása. 9. A kör és alkotórészei. 	<p>Szakmai alapozó ismeretek; pályaorientáció: a szükséges készségek célirányos alkalmazása, gyakorlása.</p>

<p>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vizuális észlelés. 2. Figyelem. 3. Auditív észlelés. 4. Pontosság. 	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Méretarányos, felül-, elől-, oldalnézet. Testhálózat (gyakorlati alkalmazásokkal összefüggésben). A feladatvégzésekkel kapcsolatos fogalmak.</p>

<p>A fejlesztés várt eredményei az évfolyam végén</p>	<p>A tanuló</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. képes alkalmazni a logikai kifejezéseket, 2. jártas az adott halmazra vonatkozó állítások igazságának eldöntésében, 3. képes állításokat tagadni, ismeri a tagadás logikai tartalmát, 4. jártas sorozatok folytatásában adott és felismert szabály alapján mindkét irányban, 5. képes egyenes arányosság ábrázolására, 6. képes adatokból átlagszámításra, 7. felismeri a 10-es számrendszer helyi értékeit milliós számkörben, 8. képesség a négy alapműveletet pontosan kivitelezni az egész és a racionális számok körében, 9. képes szöveges feladatot megoldani, ellenőrizni, olvasható, áttekinthető írásbeli munkát végezni, 10. zsebszámológépet pontosan használ, 11. egyszerűbb összefüggéseket biztosan felismer számok, mennyiségek, mértékegységek, geometriai alakzatok között, 12. a testek és síkidomok alkotórészeit felismeri,
--	--

ETIKA

A tantárgy kiemelt célja a készségfejlesztő iskolában a felnőtt élettel összefüggő tevékenységek, magatartási formák megítélésének helyességére nevelés, a különböző élethelyzetekben adódó döntések, cselekedetek motivációinak felismerése. Mindezt támogatja az emberi tulajdonságok széles körének bemutatása és megismerése, a pozitív és negatív

tulajdonságok megkülönböztetése, az emberi, társadalmi kapcsolatokhoz szükséges etikai normák tudatosítása, a kapcsolatokban a nemi, vallási, etnikai, társadalmi hovatartozás miatti megkülönböztetés elítélése mellett az elfogadásra, toleranciára nevelés.

A pedagógusnak abban van szerepe, hogy támogatja az érzelmek kimutatását, azok megfelelő formáinak elsajátítását, mások érzelmeinek megértését. A nézeteltérések megvitatásában a kulturált formák iránti igényt helyzetgyakorlatok, szerepjátékok segítenek felkelteni, amelyek az érdeksérelmek miatti ellentétek kölcsönös konszenzuson alapuló feloldására neveléshez is megfelelő háttérrel adnak. Az önismeretre és mások megismerésére törekvés iránti igény kialakítása, a saját belső tulajdonságok fejlesztése is tevékenységbe, adott szituációba ágyazottan történjen. Kiemelt feladat a családi, iskolai, munkahelyi viselkedés kontrollja, a munkával létrehozott értékek megbecsülése. A tantárgy legfontosabb pedagógiai jellemzője az értékek közvetítése, valamint az, hogy társadalmunk közös, alapvető normái egyre inkább a tanulók viselkedésének belső szabályozó erőivé váljanak. Az életkorra jellemző önállósodást a készségfejlesztő iskola azzal támogathatja, hogy megteremti a véleményt, választást és döntést igénylő helyzeteket, a valóságoshoz hasonló morális dilemmák mérlegelésének lehetőségét.

A tantárgy különösen fontos szerepet játszik az erkölcsi nevelés területén az élet minden szegmensét befolyásoló, elfogadott erkölcsi normák, minták, követendő példák megismerésében, az értékek megbecsülésére nevelésben; az emberi magatartás, motivációk, konfliktusmegoldások és kommunikáció során a megértő, a toleráns, a tanuló saját és mások értékeit tiszteletben tartó viselkedés kialakításában.

Az önismeret és társas kultúra terén segíti a reális és valós énkép kialakulását, a belső tulajdonságok megismerését, az emberi kapcsolatok dinamikájának megértését. A tanuló felismeri a közösségben élés és a közösséghez tartozás kötelezettségei és előnyei egyensúlyának fontosságát.

A testi és lelki egészségre nevelésben fontos szerepet játszik az egészséges társas kapcsolatok kialakításának és fenntartásának támogatásában, az öröm és bánat egyéni és közösségi megosztásával az egészséges lélek megőrzésének lehetőségében. Megerősíti az egymásra figyelés és egymás segítése iránti igényt, a baráti kapcsolatok fontosságának felismerését.

A családi életre nevelésben a tantárgy segíti az együtt élés szabályainak, a szülői, testvéri és párkapcsolatoknak a megértését és tiszteletben tartását, a magánélet védelmét.

A szociális és állampolgári kompetenciákat a tantárgy a társadalmi igényeknek megfelelő viselkedési és kommunikációs lehetőségek bemutatásával, felismerésével segíti.

Tematikai egység	Az ítélőképesség, az erkölcsi, etikai, esztétikai érzék fejlesztése	Órakeret folyamatos
Előzetes tudás	Az egyéni és közösségi értékeket felismeri a tanuló, tud különbséget tenni a jó és rossz, az igaz és hamis, valamint a szép és a rút között.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Saját értékei ismerete, és törekvés véleményének kulturált, őszinte megfogalmazására.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési követelmények</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Irodalmi művekben, filmekben és köznyelvi szövegekben emberi alaptulajdonságok felismerése, megnevezése. 2. Követendő példaképek választása. 3. Elítélendő magatartás felismerése. 4. Helyzetnek megfelelő kommunikációs forma és viselkedés gyakorlása. 5. Kommunikációs és metakommunikációs jelek összehangolása. 6. Meghallgatni, megvitatni, ha indokolt, elfogadni az eltérő véleményt. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Az ember és az emberi kapcsolatok fejlődése, bővülése az egyéni élet során. 2. Verbális és nem verbális jelek, mimika, testtartás. 3. Belső pozitív és negatív emberi tulajdonságok. 4. Véleménynyilvánítás megfelelő hangnemben és megfelelő összefüggésekben. 		<p>Magyar nyelv és irodalom: szövegértelmezés, szövegelemzés.</p> <p>Informatika: az interneten fellelt tartalmak elemzése, értelmezése.</p>

<p>Tanulói tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Érzelmek közlése, megértése képről, gesztusból, mimikából, testbeszédéből, 2. Saját külső és belső tulajdonságok megfigyelése és megfogalmazása, önjellemzés. 3. Társak, környezet jellemzése. 4. Irodalmi művekben, filmekben és más médiákban az ember és az emberi kapcsolatok fejlődésének, bővülésének megfigyelése. 5. Minél kevesebb segítséggel vélemény megfogalmazása. <p>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Motiváció. 2. Önismeret. 3. Kritikai gondolkodás. 4. Értékazonosulás, értékválasztás. 	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Rokonszenv, ellenszenv, hűség, hűtlenség, alkalmazkodás, gyávaság, bátorság, bizalom, bizalmatlanság, vita, magánélet, közélet, hit, öröm, szenvedés.</p>

<p>Tematikai egység</p>	<p>Világkép, világnézet, hit</p>	<p>Órakeret 10 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Vallásokhoz kapcsolódó, történelmi, jelenismereti, irodalmi és művészeti elemi ismeretek.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Tények és vélemények elkülönítése.</p>	
<p>Ismeretek/fejlesztési követelmények</p>		<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p>Fejlesztési követelmények</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Különbség felismerése tény és vélemény, igaz és hamis állítások között. 2. Tévhitek és előítéletek fogalmának tisztázása. (Mi járul hozzá ezek fenntartásához, és mi segíti elő megszüntetésüket?) 3. Tisztelet, tolerancia, a másság tudomásul vétele és elfogadása. 		<p>Műszaki rajz, vizuális kultúra: személyes véleményt kifejező vizuális megjelenítés adott témában.</p>

<p>4. Ismeretek</p> <p>5. Az ember mint értékelő és erkölcsi lény, a jó és a rossz, a helyes és a helytelen fogalmának tisztázása.</p> <p>6. Nagy világvallások legjellemzőbb szimbólumai.</p> <p>Tanulói tevékenység</p> <p>1. Saját tapasztalat, vélemény megfogalmazása.</p> <p>2. Tanulmányi séta, települése jellemző egyházi épületének megtekintése kívül-belül, a szokások, illemszabályok megismerése, betartása (öltözködés, viselkedés).</p> <p>3. Különböző vallások szimbólumainak, ünnepeinek, előírásainak gyűjtése.</p> <p>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</p> <p>1. Komplex, kritikai gondolkodás.</p> <p>2. Tolerancia.</p> <p>3. Értékazonosulás, értékválasztás.</p>	<p>Informatika: anyaggyűjtés a világvallások és különböző kultúrák találkozásairól (a Föld különféle térségeiben).</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Tény, vélemény, állítás, értékelés, tévhit, előítélet, meggyőződés, világnézet, hit, vallás, erkölcsi tanítás, a különböző vallásokkal kapcsolatos kifejezések.</p>

Tematikai egység	Egyén és közösség	Órakeret 18 óra
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Formális és informális, iskolai közösségekben szerzett személyes tapasztalatok.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Az önismeret fejlesztése, valamint az önálló gondolkodás és cselekvés iránti igény kialakítása, fejlesztése.</p>	
<p>Ismeretek/fejlesztési követelmények</p>		<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p>Fejlesztési követelmények Kapcsolati háló felrajzolása, saját helyzet rögzítése, törekvés a minél jobb pozíció megszerzésére:</p>		<p>Állampolgári ismeretek: leány és női, fiú és férfi</p>

<p>1. Saját csoportjaim.</p> <p>2. A csoportokban történő állandó változások.</p> <p>3. Szimpátiakapcsolatok – kötődések a csoporthoz.</p> <p>4. Különböző csoportok – különböző viselkedési elvárások.</p> <p>5. Helyes helytelen tevékenységek.</p> <p>Ismeretek</p> <p>1. Közösségek – erőt adó közösség.</p> <p>2. Alkalmazkodás, választás, segítségkérés, engedelmesség.</p> <p>3. Páros kapcsolatok és közösségi kapcsolatok – hasonlóságok és különbségek.</p> <p>Tanulói tevékenység</p> <p>1. Önálló vélemény megfogalmazása, felvállalása az adott csoportban.</p> <p>2. Lehetőségek és következmények megbeszélése példákon keresztül. Szerepem a közösségben.</p> <p>3. Hogyan tudja az egyén segíteni a csoportot? Miképpen tudja a csoport segíteni az egyént?</p> <p>4. Szituációs játék: A jó és a rossz közötti választás, szabályhoz kötődés és lelkiismeret, az előítélet és megnyilvánulási formái.</p> <p>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</p> <p>1. Komplex, kritikai gondolkodás.</p> <p>2. Tolerancia.</p> <p>3. Értékazonosulás, értékválasztás.</p>	<p>szerepek a családban, a társadalomban.</p> <p>Osztályfőnöki óra: mások megismerése, megítélése és a kommunikáció; családi és iskolai agresszió, önzetlenség, alkalmazkodás, áldozatvállalás, konfliktuskezelés, problémafeloldás; a kamasz helye a harmonikus családban; a viselkedési normák és szabályok szerepe.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Csoport, közösség, önállóság, korlátozás, alkalmazkodás, engedelmesség, szabály, lelkiismeret, választás, bűn, erény, előítélet, tévhit.</p>

<p>Tematikai egység</p>	<p>Életvezetés</p>	<p>Órakeret 24 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Az egészséges életmóddal kapcsolatos ismeretek.</p>	
<p>A tematikai egység</p>	<p>A személyes jövőkép kialakulásának segítése.</p>	

nevelési-fejlesztési céljai		
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési követelmények</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A testi és lelki egészség mibenléte és fontosságának felismerése az ember életében. 2. Kiegyensúlyozott személyes életvitel és kialakuló jövőelképzelés. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A jövőkép (sikerek és kudarcok az emberi életpályán). 2. Öröm és bánat (az öröm és bánat forrásai), boldogulás, boldogság (az életünkben megjelenő javak és lehetőségek). <p>Tanulói tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Különböző foglalkozások számbavétele. 2. Mindennapi feszültségoldás – hasznos és káros lehetőségek (a feszültségoldás káros formái: gyógyszer, alkohol, drog, agresszív viselkedés) számbavétele, káros hatások és azok elkerülése, leküzdése. <p>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Komplex, kritikai gondolkodás. 2. Megfigyelőképesség. 3. Tolerancia. 4. Értékazonosulás, értékválasztás. 		<p>Magyar nyelv és irodalom: Az alapvető sajtóműfajok egyszerű jellemzőinek tudatosítása; hírek, események a médiában.</p> <p>A mozgóképi nyelv alapjainak, működésének értelmezése.</p> <p>Állampolgári ismeretek: tudományos és technikai forradalom; a világháló.</p> <p>Szakmai alapozó ismeretek: pályaválasztás.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Jólét, öröm, bánat, elégedettség, boldogság, boldogulás, vágy, remény, hiányérzet, elégedetlenség, boldogtalanság, drog, alkohol, függőség, értelmes élet.</p>	

Tematikai egység	Párkapcsolat és szerelem	Órakeret 20 óra
<p>Előzetes tudás</p>	<p>A nemi éréssel és a szaporodással kapcsolatos érzelmi ismeretek.</p>	

A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az egymás iránti felelősség érzésének felkeltése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési követelmények</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A serdülőkor jellemzőinek ismerete, a serdülőkorban bekövetkező testi és lelki változások. 2. A férfi-nő (fiú-lány) párkapcsolati vonzódással kapcsolatos pozitív és negatív tapasztalatok feldolgozása. 3. Szimpátiakapcsolatok – tapintatos lezárása, ízléses és tapintatos háritás formáinak megismerése. 4. Párkapcsolatokkal összefüggő viselkedésminták megismerése. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vonzódás, együtt járás, szerelem, párkapcsolat, érettség és éretlenség. 2. A diákszerelem szépsége. 3. Házasság, család és otthonteremtés. A jó és a rossz házasság ismertetőjegyei. <p>Tanulói tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Saját jövőbeni tervek megvitatása (családalapítás, családtervezés). 2. Kiegyensúlyozott párkapcsolat ismertetőjegyeinek felismerése. <p>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Motiváció. 2. Önismeret. 3. Kritikai gondolkodás. 4. Értékazonosulás, értékválasztás. 5. Beleérző képesség. 		<p>Természetismeret; osztályfőnöki óra: nemi jellegek, a menstruációs ciklus folyamata; másodlagos nemi jellegek; lelki tulajdonságok; a fogamzásgátlás módjai, következményei, az abortusz egészségi és erkölcsi kérdései; a fogamzás feltételei, a szülés, születés főbb mozzanatai.</p> <p>Állampolgári ismeretek: életvezetés, gazdálkodás.</p> <p>Testnevelés és sport: egészséges életmód, kondicionálás.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Nemi érés, vonzás, taszítás, szerelem, házasság, család, gyerekvállalás.	

<p>A fejlesztés várt eredményei az évfolyam végén</p>	<p>A tanuló</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. megérti a tanuló, hogy az ember egyszerre biológiai és gondolkodó lény, aki alkalmas tanulásra és mások elfogadására, 2. életkorának és képességeinek megfelelő szinten ismeri önmagát, képes elemi szintű jártasság elsajátítására az etikai gondolkodás alapkérdéseiben, 3. nyitott más kultúrák értékeinek megismerésére és befogadására, 4. képességeinek megfelelő szinten elképzeli saját jövőjét; tudja, hogy céljai eléréséért erőfeszítéseket kell tennie, 5. életkorának és mentális képességének megfelelő szinten tudja, hogy minden döntés szabadsága egyúttal felelősséggel is jár, 6. képes megkülönböztetni a helyes és helytelen emberi cselekedeteket, 7. a tisztelet, szeretet, megbecsülés fogalmáról elképzelésekkel rendelkezik, melyet saját segítőkész magatartásával támaszt alá.
--	---

ÁLLAMPOLGÁRI ISMERETEK

A tantárgy legfontosabb célja a tanulót felkészíteni a társadalom struktúrájában való eligazodásra, a közösségi környezet szervezeteinek, szabályainak megismerésére. A pedagógiai helyzetekben a tanuló tevékenység közben, szimulált helyzetekben ismeri meg a családi élethez, a munkavállaláshoz, a szabadidő eltöltéséhez kapcsolódó intézmények szerepét, feladatait, az állampolgári jogokat és kötelezettségeket, a demokratikus társadalmi intézményrendszert, a legfontosabb társadalmi, gazdasági és politikai szervezeteket. Felismeri a felelősséget közösségi környezetének alakításában. Bővülnek ismeretei a mindennapi életvezetéshez kapcsolódó önérvényesítés lehetőségeiről, a segítségkérés formáiról.

A tantárgy segítséget nyújt az erkölcsi nevelés terén a közösségi életben való aktív részvételre és véleménynyilvánításra ösztönzésben, a társadalmi igazságosság felismertetésében és az ehhez kapcsolódó intézményrendszer igénybevételének bemutatásában.

Erősíti a nemzeti azonosságtudatot és a hazafias nevelést az ország irányításában, védelmében, a társadalmi béke megőrzésében szerepet vállaló intézmények működésének megismertetésével, a társadalmi tevékenységekben való aktív részvétel támogatásával.

A felelősségvállalás másokért, önkéntesség területén segíti a közösség aktív tagjává válást, a környezet iránti figyelem fontosságának, a segítségnyújtás és segítségkérés lehetőségének felismerését.

A gazdasági és pénzügyi nevelés területén a tanuló felkészül a pénzkezeléssel és gazdálkodással összefüggő intézményrendszer igénybevételére.

Anyanyelvi kommunikáció kompetenciaterületen a tantárgy segítséget nyújt a hivatalos szervekkel való kommunikációban, az ügyintézéseknél használatos nyelvezet megismerésében, a személyes adatok gyakorlásában.

A digitális kompetenciaterületet erősíti a társadalmi kommunikációban használatos weboldalak, online adatlapok megismerése, a társadalmi, gazdasági élet eseményeinek nyomomonkövetése az informatikai rendszereken keresztül.

A szociális és állampolgári kompetenciaterületet támogatja az állampolgári jogok és kötelességek gyakorlási lehetőségeinek bemutatása, a demokratikus intézményrendszer megismerése.

Tematikai egység	Társadalmi szabályok	Órakeret 20 óra
Előzetes tudás	Alapvető szabályok a környezetünkben.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	1. A közösségi együttélés szabályai, a szabálytudat erősítése. 2. A szociális érzékenység, az együttműködés, a tolerancia megnyilvánulásai magatartásában.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Fejlesztési követelmények 1. Jogok és kötelességek a társadalomban – az emberek együtt éléséhez szükséges normák megismertetése. 2. Mindennapi ügyintézők modellezése (a lebonyolításhoz kötődő kommunikációs és illeteni szabályok). 3. Az ügyintézés alapvető faktorainak számbavétele (ügyintézési technikák lépésről-lépésre). Ismeretek 1. Szokás, hagyomány, illem, erkölcs, jog. 2. A jog szerepe az emberek mindennapjaiban. 3. Az emberi alapjogok. 4. A gyermekek jogai, diákjogok. 5. Hivatalos ügyeink (ügyintézés). 6. Ügyintézés a világhálón. Tanulói tevékenység 1. Beszélgetés az iskola házirendjéről – a diákokat megillető jogok, a diákélethez kapcsolódó kötelességek. 2. A gyermekek helyzete a világban – beszélgetés, adatgyűjtés különböző kontinensen élő gyermekek életéről, mindennapjairól.		Magyar nyelv és irodalom: kommunikáció, fogalmazási ismeretek. Informatika: interaktív taneszközök használata, ügyintézés a világhálón. Etika: illemszabályok, társadalmi normák, szolidaritás.

<p>3. A mindennapi élethez kötődő hivatalos ügyek intézéséhez szükséges információk gyűjtése.</p> <p>4. Ügyintézési lehetőségek internetes felületről (egyszerűbb alkalmazások összegyűjtése).</p> <p>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Erkölcsi érzék. 2. Kritikai gondolkodás, 3. Tolerancia, elfogadás. 4. Beleérző képesség. 	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Szokás, hagyomány, illem, erkölcs, jog, norma, normasértés, illemszabály, ügyintézés, internet.

Tematikai egység	Állampolgári ismeretek	Órakeret 28 óra
Előzetes tudás	Társadalmi szabályok.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<ol style="list-style-type: none"> 1. Állampolgári felelősség (az állampolgársághoz kapcsolódó ismeretek). 2. Az ismeretek gyakorlati alkalmazásának képessége. 3. Tájékozódási képesség helyi és országos társadalmi, közéleti szinten. 	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési követelmények</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A törvényhozó és végrehajtó hatalom feladatainak feltérképezése. 2. A tömegtájékoztatás jelentősége és eszközeinek megismerése. 3. Az információátadás torzulása a nyilvánosságban, a tény és a vélemény közötti különbségek meghatározása. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Demokratikus alapelvek. Állampolgári jogok és kötelességek. 2. Magyarország politikai intézményei. 3. Az állam feladatai (a belső rend, közrend védelme – rendőrség, honvédelem, igazságszolgáltatás – ügyészség, bíróság, 		<p>Magyar nyelv és irodalom: szövegértés, fogalmazás.</p> <p>Műszaki rajz, vizuális nevelés: a témához kapcsolódó képzőművészeti alkotások; építészeti: az Országház.</p> <p>Informatika: interaktív</p>

<p>művelődésügy, köznevelés, egészségügyi ellátás).</p> <p>4. A média és a nyilvánosság szerepe (televízió, rádió, internet).</p> <p>5. A tömegtájékoztatáshoz kapcsolódó előnyök meghatározása.</p> <p>Tanulói tevékenység</p> <p>1. Információgyűjtés és csoportosítás az állampolgári jogok és kötelezettségek területén (jelölt, választás, pártok szerepe, képviselet).</p> <p>2. Látogatás a Parlamentben, polgármesteri hivatalban.</p> <p>3. Helyi önkormányzat, okmányiroda felkeresése, okmányok igénylésének gyakorlása, okmányok csoportosítása.</p> <p>4. Szituációs játék (ügyintézés, tárgyalás, vita, sajtókonferencia, riportkészítés).</p> <p>5. Híradó megtekintése – beszélgetés a tanulócsoport számára könnyen érthető hírekről .</p> <p>6. Napi újságcikkekhez kapcsolódó szövegértési feladatok megoldása.</p> <p>7. A közösségi portálokon való jelenlét – beszélgetés az alkalmazás előnyeiről és hátrányairól.</p> <p>8. Kérdőívek, kérvények kitöltése.</p> <p>9. Tablókészítés. Kooperatív technikák alkalmazása.</p> <p>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</p> <p>1. Kritikai gondolkodás.</p> <p>2. Kauzális gondolkodás.</p> <p>3. Értékazonosulás, értékválasztás.</p>	<p>taneszközök használata, világháló, közösségi portál.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Államforma, köztársaság, királyság, demokrácia, demokratikus alapelvek, jelölt, jelöltállítás, választás, párt, kormány, törvényszék, Parlament, híradó, média, vélemény, tény, közösségi portál, személyes adatok, állampolgári jogok és kötelezettségek, házasság, család, okmány, irat, űrlap, anyakönyv, igazolvány.</p>

<p>Tematikai egység</p>	<p>Pénzügyi és gazdasági kultúra</p>	<p>Órakeret</p>
--------------------------------	---	------------------------

		24 óra
Előzetes tudás	Állampolgári ismeretek.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	1. A tudatos pénzhasznaát – a pénzügyi kultúra fejlesztése. 2. Felelősségérzet a közvetlen környezet és a jövő iránt.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési követelmények</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A bevételek és kiadások modellezése havi lebontásban. 2. A pénz szerepe az emberek életében – historikus szemléletű tabló készítése. 3. Különböző fizetési módok modellezése. 4. A pénzromláshoz kapcsolódó adatok gyűjtése. 5. A hitel és a visszaadott kölcsön összegének összehasonlítása. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Állami bevételek (adók), állami kiadások (az állami intézmények fenntartása). 2. A jövedelem szerepe a családban (bevételek és kiadások, megtakarítás, hitel, rezszi, zsebpénz). 3. A pénz és formái (érme és bankjegy, virtuális pénz, bankkártya, árfolyam, infláció). 4. Pénzintézetek és tevékenységük (bank, biztosító, hitel, kamat, tőke). 5. Vállalkozói alapismeretek. <p>Tanulói tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A bevételtípusok megkülönböztetése, példákön keresztül (naplóvezetés). 2. A megtakarítás és hitel – egyszerű gyakorlati példákön keresztül. 3. Családi költségvetés készítése, a rezsiköltségek összehasonlítása a háztartás kiadásainak tükrében (statisztikai adatok gyűjtése, felhasználása, elemzése, következtetések levonása). 		<p>Magyar nyelv és irodalom: kommunikáció.</p> <p>Matematika: alapműveletek, mértékváltások.</p> <p>Informatika: interaktív taneszközök használata, tájékozódás a világhálón.</p> <p>Etika: vállalt kötelesség teljesítése, felelős életvezetés.</p> <p>Szakmai alapozó ismeretek: munka és jövedelem közötti összefüggés.</p>

<p>4. A magyar fizetőeszközhöz kötődő bankjegyek és érmék megkülönböztetése játékpénzek felhasználásával.</p> <p>5. A különböző pénzek átváltása – a legegyszerűbb számítások szintjén.</p> <p>6. A bankok szerepe az emberek életében – információgyűjtés a hitelről.</p> <p>7. Vállalkozói formák számbavétele, a vállalkozás működésének összetevői – elemi információk gyűjtése a témában.</p> <p>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. kritikai gondolkodás, 2. életvezetési képesség, 3. problémamegoldó gondolkodás. 	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Jövedelem, bevétel, kiadás, megtakarítás, rezszi, hitel, zsebpénz, pénz, bankjegy, érme, pénzromlás, biztosító, bank, bankkártya, hitel, részlet, törlesztés, árfolyam, kamat, tőke, vállalkozás.</p>
<p>A fejlesztés várt eredményei az évfolyam végén</p>	<p>A tanuló</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. tájékozódik a hivatalos ügyintézés módjaiban, annak illetékes és korszerű formáiban, 2. tud a világháló közösségi portáljain való részvétel lehetőségeiről, 3. ismereteket szerez a jövedelem szerepéről az ember életvezetésének tükrében, 4. fogalmi képet alkot a pénzről, a pénzintézetekről, azok tevékenységeiről; utóbbiak lehetséges szerepéről az életpálya felépítésének tükrében.

TERMÉSZETISMERET

A tantárgy tanításának célja fenntartani a tanulók természet iránti érdeklődését; olyan tanulókat nevelni, akik nyitottak a világra, a lehetőségeikhez képest felismerik a problémákat, keresik a jelenségek okait. A korábbi ismeretekre és tapasztalatokra építve fejleszti a természeti jelenségek megfigyelése iránti érdeklődést. Törekszik az elsődlegesen tapasztalati úton szerzett elemi ismeretek beépítésére, a tapasztalható jelenségek, folyamatok elemzésére. A tantárgy célja hétköznapi példákkal, rávezetéssel, tudatosítással, gyakorlati alkalmazással kialakítani az egészség- és környezetvédelmi ismeretek megerősítését, a környezetvédő magatartást. Az érzelmi intelligencia mozgósításával formálni a természetbarát, ökológikus szemléletet, példák bemutatásán keresztül segíteni az összefüggések feltárását. A gondolkodás rugalmasságának, a kritikai, a problémamegoldó gondolkodásnak a fejlesztése sok életszerű példán, gyakorlaton át. A megismert, megtapasztalt összefüggések felismerése, megfogalmazása segíti a tudományosan megalapozott ismeretek elsajátíttatását az emberi test működéséről, az egészséget megóvó életvezetési szabályok kialakítása érdekében. A felnőtté válással járó lehetőségek és kötelezettségek megismertetése, a felelősség tudatosítása a családdal és a tágabb környezettel kapcsolatban támogatja, megkönnyíti a felnőtt életben való sikeres helytállást, megteremti a nyitottságot az egészséget veszélyeztető szokások és az egészség megőrzését segítő lehetőségek gyakorlati megismeréséhez. A természetismeret tantárgy különösen fontos szerepet játszik a pozitív életvezetési stratégiák kialakításában, elfogadtatásában, az életvezetési készségek fejlesztésében.

A tantárgy érinti az elemi balesetvédelmi és munkaegészségügyi ismereteket, hazánk egészségügyi hálózatának, társadalombiztosítási rendszerének és a fontosabb betegjogoknak a megismertetését, az egészséges életmód előnyeinek tudatosítását, a megelőzés jelentőségének felismertetését. Az egészségmegóvás szabályainak, az egészségügyi intézmények szolgáltatásai igénybevételének, a gyógyszerfogyasztás és -kezelés szabályainak elsajátíttatását.

Kiemelten fontos a tanulók érdeklődésének fenntartása a mindennapi életben felfedezhető fizikai jelenségekkel kapcsolatban, a környezetkímélő és -óvó magatartás tudatos vállalására nevelés. A napi problémák megoldásához szükséges a fizika tudománya által nyújtott ismeretek hasznosságának felismerése. A gyakorlati élet szempontjából fontos ismeretek

adása a hang- és a fénytan körében. Az ember életvitele szempontjából elengedhetetlenül fontos fizikai ismeretek összekapcsolása az emberi érzékszervek működésével (hallás, látás).

A hangtan eredményeit felhasználó – a mindennapi gyakorlatban alkalmazott – eszközök működési elvének és kezelési módjának megismertetése, az elektromos jelenségek és az elektromos áram hatásainak megismerése a háztartásban és munkahelyen előforduló elektromos gépek, berendezések biztonságos használata érdekében történik.

A tudományosan megalapozott alapismeretek nyújtása a kémia tárgyköréből az elsajátított környezetvédelmi ismeretek aktivizálását, a környezettudatos magatartás kialakítását segíti.

A mindennapi kémiai jellegű problémák támogatják az önálló véleményalkotást, annak tudatosítását, hogy környezetünk számos energiaforrása nem megújuló, szükség van a gazdaságosságra, a takarékosagra. Kiemelt szerepet kap a baleset-megelőző cselekvési eljárások elsajátíttatása a kémiai anyagok felhasználása során.

A tantárgy különösen fontos szerepet játszik a testi és lelki egészségre nevelés területén a környezet biológiai, fizikai, kémiai hatásainak felismerésével, a veszélyek elkerülésének bemutatásával és az anyagok biztonságos felhasználásának megismertetésével. Fontos szerepet tölt be a mindennapi gyakorlatban előforduló tevékenységekhez alkalmazott eljárások természettudományos hátterének megismertetésével, a nem látható és nem érzékelhető veszélyforrásokra történő figyelemfelhívással. Segíti a biztonságos önálló életvitelt, a felelős viselkedést a környezet megismertetésével.

A fenntarthatóság, környezettudatosság területén a környezetbarát szemlélet alakításával, a természet megóvására és az anyagokkal való takarékosagra neveléssel jelenik meg.

A természettudományos és technikai kompetenciaterület fejlesztését segíti a gyakorlati életben előforduló folyamatok, jelenségek megértésével és alapvető óvatosság kialakításával az egészségvédelem, balesetvédelem és környezetvédelem érdekében.

Tematikai egység	Környezetvédelem – Élő természet, növény, állat	Órakeret
-------------------------	--	-----------------

		20 óra
Előzetes tudás	Átfogó ismeretek növényekről, állatokról.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A meglévő ismeretek több szempontú rendszerezése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési követelmények</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A tanulmányok során megismert növények és állatok tulajdonságainak és hasznosságának számbavétele. 2. Az állattartás és növénygondozás felelősségének átérzése. 3. A természet szépségének, célszerűségének megélése. 4. Szöveges és képi információk értelmezése. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Élőlények és környezetük. 2. Ökológiai alapismeretek. 3. A globalizáció és modernizáció hatásai az élő természetre. 4. Személyes tapasztalatok növényekről, állatokról. 5. Szűkebb- és tágabb környezet bejárása, felmérése. 6. Környezetszennyezés. Környezeti ártalmak feltérképezése. 7. Környezetvédelem – környezetmegóvás. 8. Háztartási hulladék, szerves-, szervesetlen anyagok, szelektív gyűjtés, komposztálás. 9. Szennyezőanyagok. Szennyezésmegelőzés. Szennyezésmentesítés. 10. Vegyi anyagok: talajszennyezés, vízszennyezés, légszennyezés. <p>Tanulói tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Gyűjtőmunka, megfigyelés, összehasonlítások. 2. Csoportosítás. 3. Beszámoló. 4. Egyéni és csoportos tananyag-feldolgozás. 5. Tanulmányi kirándulás. 		<p>Magyar nyelv és irodalom: szókincs, szóbeli és írásbeli szövegalkotás.</p> <p>Állampolgári ismeretek: takarékoság.</p> <p>Etika: közösségi érdekek.</p> <p>Informatika: gyűjtőmunka a világhálón.</p> <p>Pályaorientáció; szakmai alapozó ismeretek: környezetvédelem, takarékoság.</p>

6. Szelektív hulladékgyűjtés.	
Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Motiváció. 2. Önállóság. 3. Praktikus készség. 4. Passzív és aktív szókincs. 	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Természetes és mesterséges környezet, civilizációs ártalom, környezetvédelem, ökoszemlélet, evolúció, törzsfajlás, mutáció, genetika, környezetszennyezés.

Tematikai egység	Egészségvédelem. Élő természet – az ember	Órakeret 40 óra
Előzetes tudás	Az emberi testről tanult ismeretek.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Összefüggések keresése az életmód és az egészségi állapot között.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Fejlesztési követelmények <ol style="list-style-type: none"> 1. Az emberi test működéséről eddig tanult ismeretek bővítése. 2. A tanuló saját egészségi állapotának reális ismerete. 3. Saját és a környezete egészségének védelmében szükséges teendők megismerése. 4. Az egészségügyi dokumentumok, a gyógyszerek megfelelő elhelyezésének, tárolásának fontossága, az ezzel kapcsolatos teendők ismerete. 5. Az orvosi utasítások betartásának fontossága, teendői egészsége védelmében. 6. Önálló életvitelre alkalmas, praktikus készségű fiatal elméleti felkészítése. 		Etika: életvezetési és életmódbeli ismeretek. Pályaorientáció, szakmai alapozó ismeretek: egészségi alkalmasság, megfelelő egészségi állapot. Osztályfőnöki óra: önismeret, testi és lelki egészség.
Ismeretek <ol style="list-style-type: none"> 1. Az emberi test felépítése. 		

<ol style="list-style-type: none"> 2. Szervek, érzékszervek funkciója és működése. 3. Egészség – betegség. 4. Általános orvosi vizsgálatok: vérnyomásmérés, vércukorszint-mérés, pulzusvizsgálat. 5. Kórelőzmény ismerete, számon tartása, dokumentálása, ezek szerepe a gyógyulás sikerességében. 6. Egészségvédelem és rehabilitáció. 7. Vitaminok, sport és mozgás szerepe az egészséges életmódban. 8. Felkészülés a családi életre, szex, szerelem, testiség. 9. Családtervezés, fogamzásgátlás. 10. Nemi betegségek. 11. Káros szenvedélyek, függőség. (Dohányzás, alkoholfogyasztás, droghasználat veszélyei). 	<p>Testnevelés és sport: egészségmegőrző mozgások, testi higiéné.</p> <p>Állampolgári ismeretek: egészségügyi intézményrendszer.</p>
<p>Tanulói tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Intézménylátogatások (szakorvosi rendelő, laboratórium). 2. Megfigyelés, önmegfigyelés. 3. Egyszerűbb vizsgálatok (vérnyomás mérése, vércukor, vizeletvizsgálat, hallásvizsgálat) elvégzése, a kapott eredmény megbeszélése. 4. Beszélgetés (meghívott előadó, konzulens) közösen választott témáról. 5. Kutatómunka és csoportos kutatómunka. 6. Egyéni esetmegbeszélés. 	
<p>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Motiváció. 2. Önállóság. 3. Komplex gondolkodás. 4. Praktikus ismeretek. 5. Verbális készség. 6. Empátia. 	

7. Önfegyelem.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Öröklés, anamnézis, oltási könyv, védőoltás, ismétlődő oltás, gyógyítható – gyógyíthatatlan betegség, gyógyszerkísérlet, cseppfertőzés, szexuális úton terjedő fertőzés, kábító- és tudatmódosító szer, diszkréció.

Tematikai egység	Egészségtan – Környezet-egészségtani és munka-egészségtani ismeretek	Órakeret 30 óra
Előzetes tudás	Előzetes általános biológiai, fizikai és földrajzi ismeretek.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Higiénikus, egészséges, balesetmentes otthoni és munkahelyi környezet iránti igény kialakítása.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési követelmények</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Az emberi test és jellemzőinek megismerése. 2. Az egészséges környezet jellemzőinek megismerése. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Egészségtan. Az egészség megóvása. 2. Hazánk egészségügyi ellátórendszere, társadalombiztosítás (feltételei). 3. Járóbeteg-ellátás: háziorvosi ellátás, szakrendelések. 4. Szűrővizsgálatok és akut egészségügyi ellátások. 5. Bejelentkezés szakrendelésre, beutaló, időpont kérése telefonon, személyesen. 6. Munkaalkalmassági vizsgálat. 7. Környezetegészségtani, munkaegészségtani ismeretek. 8. A környezet testi-lelki hatása az egészségre. 9. A lakás, az iskola, a munkahely, a szórakozóhelyek és a közlekedési eszközök higiénéje. 10. Gyógyszerfogyasztás és annak veszélyei (gyógyszerek tájékoztatójának elolvasása, megértése), az utasítás betartásának fontossága. 11. Fertőzések és járványok. 		<p>Magyar nyelv és irodalom: szövegértés.</p> <p>Állampolgári ismeretek: egészségügyi intézményrendszer, egészségmegőrző és korrigáló segédeszközök.</p> <p>Pályaorientáció, szakmai alapozó ismeretek: egészségi alkalmasság, megfelelő egészségi állapot.</p> <p>Osztályfőnöki óra: önismeret, testi és lelki egészség.</p>

<p>12. Mentálhigiéné.</p> <p>13. Egészséges életmód fontossága, egészségkárosító hatások.</p> <p>14. Prevenációs tevékenységek.</p> <p>15. Baleseti sérülések és azok ellátása otthon és a munkahelyen.</p> <p>16. Elsősegélynyújtás.</p> <p>Tanulói tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Intézménylátogatás. 2. Kutatómunka. 3. Egyéni és csoportos témafeldolgozás. 4. Órai csoportos és egyéni megfigyelések. 5. Család egészségi állapotának feltérképezése. 6. Elsősegélynyújtással kapcsolatos ismeretek és gyakorlatok, mentőláda használata. 7. Egészséges életmóddal kapcsolatos ismeretek összefoglalása, gyűjtőmunka, tablókészítés. 8. Egészségvédelmi ismeretek összegyűjtése, tablókészítés a közösségi színtereken alkalmazott helyes viselkedésről (köhögés – zsebkendőbe, kézmosás fontossága, fertőzések elkerülése – higiénia). <p>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Motiváció. 2. Önállóság. 3. Verbális kommunikáció. 4. Passzív és aktív szókinés. 5. Komplex gondolkodás. 6. Praktikus készség. 	<p>Testnevelés és sport: egészségmegőrző mozgások, testi higiéné.</p>
---	---

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Immunitás, genetika, mentálhigiéné, prevenció, vércsoport, magas vérnyomás, cukorbetegség, recept, betegtájékoztató, járóbeteg-ellátás, szakrendelés, elsősegélynyújtás, vészhívás, prevenció, mentálhigiéné, közösségi szemlélet.
------------------------------------	--

Tematikai egység	Kémiai alapismeretek	Órakeret 30 óra
Előzetes tudás	Átfogó ismeretek.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	1. Új, alapvető ismeretek beépítése, tantárgyi alapozás. 2. A természetben előforduló fontos anyagok és vegyületek megismertetése. 3. Praktikus ismeretek nyújtása a háztartási és egyszerű munkafolyamatokban használt vegyi anyagokkal kapcsolatosan.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Fejlesztési követelmények 1. Tudományosan megalapozott ismeretek nyújtása. 2. Elemek és vegyületek összekapcsolódása, összefüggései. 3. Egészséges veszélyérzet és óvatosság kialakítása a kémiai anyagokkal szemben. 4. Tudatosság és megfontoltság a mindennapi tevékenységekben. 5. Praktikus helyzetekben az elméleti tudásanyag beazonosítása és adaptációja. 6. Kémiai ismeretekhez kapcsolódó környezeti problémák felismerése.		Matematika: a gondolkodás fejlesztése.
Ismeretek 1. A legfontosabb elemek és vegyületek nevének és kémiai jelének megismerése (oxigén, víz, szénvegyületek). 2. Anyagszerkezeti ismeretek (az anyag tulajdonságai érzékenyen reagálnak a szerkezeti változásokra). 3. Halmazállapot-változások. 4. Folyékony, gáz és szilárd elemek és vegyületek. 5. A háztartásban előforduló kémiai anyagok ismerete.		

6. Háztartásban alkalmazott oldatok hígítási arányai, háztartásban alkalmazott keverékek komponenseinek aránya.
7. Mérgező anyagok.
8. Szerves vegyületek, anyagok és felhasználásuk: szén, szénvegyületek, kőolaj, alkohol.
9. Fontosabb természetes szénvegyületek: szénhidrát, szőlőcukor, répacukor.
10. Tápanyagok: olajok, zsírok, fehérjék, vitaminok.
11. Természetes anyagok a háztartásban és a munkakörnyezetben.
12. Szerves vegyületek és anyagok fontosságának megértése, életünkben betöltött szerepe, gazdaságos felhasználása.
13. Reakciósebesség, reakcióhő.
14. Környezeti és háztartási anyagok.
15. Építkezésnél használt anyagok: mészkő, égetett mész, oltott mész, gipsz, cement, festékek és oldószerek, üveg.
16. Műanyagok, műanyag hulladék-kezelés, újrahasznosítás.

Tanulói tevékenység

1. Szaknyelv elemi kifejezéseinek megismerése.
2. Anyaggyűjtés, rendszerezés, tulajdonságok megfigyelése.
3. Meglévő ismeretek rendszerezése, csoportosítása.
4. Gyűjtőmunka, rendszerezés.
5. Összefüggések felfedezése, tapasztalatok megfogalmazása.
6. A használt anyagok számbavétele, csoportosítása az alkalmazás területei szerint (háztartás, ipar).
7. A használt anyagok rendszerezése a környezetre gyakorolt hatások alapján (környezetbarát, káros).
8. A használt anyagok elemzése jellegzetes tulajdonságaik alapján (párolog, erős, jellegzetes szagú, szagtalan, megkeményedik, cseppfolyósodik levegő hatására).
9. A használt anyagok rendszerezése az egészségre kifejtett hatás alapján (káros az egészségre, életveszélyes, ártalmatlan).
10. A természetes anyagok és a mesterségesen előállított anyagok

<p>rendszerezése tulajdonságaik, használatuk, hasznosságuk alapján.</p> <p>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Irányított, tartós, tudatos figyelem. 2. Verbális és vizuális emlékezet. 3. Differenciáló készség. 4. Verbális kommunikáció. 5. Passzív-aktív szókincs. 6. Matematikai összefüggések. 7. Önállóság. 8. Precizitás. 9. Komplex gondolkodás. 	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Oldat, oldhatóság, keverék, arány, sav, erózió, korrózió, mérgező anyag, vegyület, környezettudatosság, lúg, balesetvédelem, műanyag, újrahasznosítás. Tápanyag (olajok, zsírok, fehérjék, vitaminok).</p>

Tematikai egység	Hétköznapok kémiája – kísérletezés	Órakeret 20 óra
<p>Előzetes tudás</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Alapvető kémiai ismeretek. 2. Kísérletezés szabályai, megfigyelések szóbeli megfogalmazása, konklúzió felismerése. 	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Összefüggések felfedezése. 2. Tapasztalatok felhasználása a mindennapi életben. 	
<p>Ismeretek/fejlesztési követelmények</p>		<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p>Fejlesztési követelmények</p> <p>A kísérletekben realizált elméleti ismeretek és a mindennapi gyakorlat összekapcsolása.</p> <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Verbális fejlesztés, szaknyelv elemi kifejezéseinek megismerése, használata. 		<p>Matematika: gondolkodás fejlesztése.</p> <p>Informatika: anyaggyűjtés a világhálón.</p>

<ol style="list-style-type: none"> 2. Vízkeménység, vízkő. 3. Levegő, szén-monoxid, kén-monoxid. 4. Savak és lúgok a háztartásban, sav-bázis reakciók. 5. Szóda, szódabikarbóna, szappan, sósav, mosó- és mosogatószer. 6. Fertőtlenítőszer. 7. Penész. 8. Rozsdásodás. 9. Alkoholok. 10. A konyhai munkák higiénikus és szakszerű elvégzése, a veszélyforrásokra figyelemmel (romlandó, szavatosság, tápérték elvesztése). 11. Elővigyázatossági szabályok megismerése a kísérletekkel és a háztartásban előforduló szerekkel kapcsolatosan. 12. Alapvető balesetmegelőzési szabályok ismerete és betartása. 13. Kémiai ismeretekhez kapcsolódó környezeti problémák felismerése. 14. Szelektív hulladékgyűjtés, újrahasznosítás. <p>Tanulói tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Szaknyelv elemi kifejezéseinek megismerése. 2. Célirányos megfigyelések, eredmények elemzése (szag, állag, szín megváltozása). 3. Megfigyelések, mérések csoportmunkában és önállóan. 4. A tanuló fejlettségi szintjének megfelelően a jelenségek, folyamatok közötti hasonlóság, különbség észrevétele, megfogalmazása szóban és írásban. 5. Tanulmányi séta üzletekben, a feltüntetett adatok elemzése (összetétel, szavatosság, tárolhatóság). 6. Konklúziók verbális kifejezése. 7. Elővigyázatossági szabályok megismerése az élelmiszerek, a háztartási szerek használatánál, tárolásánál, a hulladékkezelésnél. 	<p>Pályaorientáció, szakmai alapozó ismeretek: környezetvédelem, takarékoság, tűzvédelem, munkafolyamatokkal kapcsolatos ismeretek.</p> <p>Állampolgári ismeretek: takarékoság.</p>
--	---

<p>8. Verbális fejlesztés, szakmai kifejezések használata.</p> <p>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Motiváció. 2. Megfigyelőképesség. 3. Elemzés. 4. Irányított, tartós, tudatos figyelem. 5. Összefüggés-felismerés – komplex gondolkodás. 6. Kooperációs készség. 7. Precizitás. 8. Motiváció. 9. Praktikus készség. 10. Kreativitás. 11. Óvatosság. 	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Oldat, oldhatóság, reakciósebesség, reakcióhő, keverék, képlet, arány, sav, erózió, korrózió, mérgező anyag, vegyület, veszélyes hulladék, környezettudatosság, lúg, balesetvédelem, műanyag, szelektív hulladékgyűjtés, újrahasznosítás. Tápanyag (olajok, zsírok, fehérjék, vitaminok).</p>

Tematikai egység	Fizikai alapismeretek	Órakeret 20 óra
Előzetes tudás	Érdeklődés a környezet jelenségei iránt.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<ol style="list-style-type: none"> 1. A tanulók érdeklődésének fenntartása a mindennapi életben felfedezhető fizikai jelenségekkel kapcsolatban. 2. A napi problémák megoldásához szükséges a fizika tudománya által nyújtott ismeretek hasznosságának felismerése. 3. A gyakorlati életben fontos ismeretek átadása a hang- és fénytán körében. 	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési követelmények</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tapasztalatok a fizikai folyamatokról: tapasztalatokon alapuló tudásbővítés anyagokról. 		<p>Matematika: összefüggések felismerése.</p>

<p>2. A fizika mindennapi hasznosságának felismertetése.</p> <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A fény tulajdonságai. Fényforrások. A fény egyenes vonalú terjedése. 2. Tükrök: sík, domború, homorú. 3. A szemüveg. 4. Az emberi szem és a látás. 5. Színek. A fehér fény színeire bontása. Szivárvány. 6. A hang mint hullám. Rezonancia. 7. Hangszerek. Visszhang. 8. Mágneses hatás megfigyelése. 9. Az elektromos töltés kísérleti megfigyelése. 10. A testek elektromos állapota. 11. Az elektromos áram, áramkör praktikus ismeretei. 12. Áramforrások: elem, akkumulátor. 13. Az áram mágneses hatása (elektromos motorok). 14. Az elektromos és a mágneses mező kölcsönhatásai. 15. Elektromágneses indukció (dinamó, generátor, transzformátor). 16. Soros és párhuzamos kapcsolás mindennapi háztartási példákkal. 17. Az elektromos feszültség. 18. Az elektromos munka, teljesítmény, ellenállás. 19. Élettani hatások. 20. Sugárzás, és annak veszélyei, hasznos és káros sugárzás, sugárvédelem. 21. Megújuló energiaforrásaink: víz-, szél-, nap-, geotermikus energia. <p>Tanulói tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Megfigyelések. 2. Mérések, méréseredmények leolvasása. 3. Köznapi élethez kapcsolódó szöveges feladatok csoportos és egyéni megoldása. 	<p>Állampolgári ismeretek: egészségmegőrzés.</p> <p>Műszaki rajz, vizuális nevelés: a színek természete.</p>
---	--

<p>4. Mérések, becslések.</p> <p>5. Egyszerű kísérletek végzése (áramkör, elemek töltése, akkumulátorok működésének megfigyelése).</p> <p>6. Kutatás egyénileg és csoportmunkában.</p> <p>7. Példák gyűjtése a fizikai jelenségekről (mágnes, sugárzás: röntgen, egészségügyi terápiák, atomhulladék).</p> <p>8. Mágneses vonzás megfigyelése, próbálgatása.</p> <p>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Megfigyelőképesség. 2. Precizitás. 3. Vizuális és auditív figyelem. 4. Verbális memória és praktikus ismeretek kooperálása. 	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Fény, fényforrás, természetes és mesterséges fény, tükrök, tükröződés, fényvisszaverődés, elektromos töltés, anód, katód, feszültség, áramerősség, ellenállás, elektromos és mágneses mező, atomenergia, sugárzás, sugárzásvédelem.</p>

<p>Tematikai egység</p>	<p>Mindennapok fizikája – kísérletezés</p>	<p>Órakeret 20 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Fizikai alapismeretek.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. A tanulók érdeklődésének fenntartása a mindennapi életben felfedezhető fizikai jelenségekkel kapcsolatban. 2. A napi problémák megoldásához szükséges, a fizika tudománya által nyújtott ismeretek hasznosságának felismerése. 	

Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési követelmények</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tapasztalatok a fizikai folyamatokról: tapasztalatokon alapuló tudásbővítés az anyagokról. 2. A fizika mindennapi hasznosságának felismertetése. 3. Kísérletek és mérések segítségével tapasztalatszerzés a környezetünkben lezajló kölcsönhatásokról. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A fény- és hangtani ismeretek összekapcsolása az emberi érzékszervek működésével (látás, hallás). 2. A hang terjedése, vezető közegek összehasonlítása. 3. Elektromosság a mindennapi élethelyzetekben: egyszerű háztartási és munkahelyi berendezések működése. 4. Az elektromos jelenségek és az elektromos áram hatásainak megismerése a háztartásban és a munkahelyen előforduló elektromos gépek, berendezések biztonságos használatának érdekében. 5. Az égés feltételei, tűzoltás. 6. A hullámmozgás, a hullámok terjedése. 7. Az elektromos és a mágneses mező kölcsönhatásai. 8. Sugárzás. Fizikai és vegyi anyagok káros hatásai. Sugárzás elleni védekezés. 9. Víz-, szél-, nap- és geotermikus energia. <p>Tanulói tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kísérletek megfigyelése, egyszerű kísérletek önálló végzése. 2. Mérések, méréseredmények leolvasása. 3. Megfigyelések, ismeretek a háztartásban meglévő elektromos eszközök használatának, kezelésének, és a fogyasztás nagyságának összefüggéseiről, valamint a takarékos használat módjáról. 	<p>Pályaorientáció, szakmai alapozó ismeretek: balesetvédelem, környezetvédelem, takarékoság, tűzvédelem, egészségi alkalmasság, megfelelő egészségi állapot.</p> <p>Állampolgári ismeretek: egészségügyi intézményrendszer, egészségmegőrző és -korrigáló segédeszközök.</p> <p>Osztályfőnöki óra: önismeret, testi és lelki egészség.</p>

<p>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Motiváció. 2. Irányított, tartós, tudatos figyelem. 3. Kreativitás. 4. Megfigyelőképesség. 5. Praktikus készség. 	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Elektromosság, áramerősség, feszültség, munka, terhelés, ellenállás, fénytörés, fénysebesség, hangsebesség, hullám, hullámmozgás, rezonancia, mágneses tér, sugárzás, megújuló energia.</p>

<p>A fejlesztés várt eredményei az évfolyam végén</p>	<p>A tanuló</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. jó rendszerezőképességének, gyakorlatiasságának kialakítása, 2. egészségtudatos életszemléletének kialakítása, követése, 3. higiénikus, egészséges, balesetmentes otthoni és munkahelyi környezet iránti igényének kialakulása, <p>A tanuló</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. képes az általános és egyéni egészségi állapotát megismerni, azt felelősségteljesen kifejezni és megóvni, 2. a kémiai jelrendszert elemi szinten ismeri, 3. a mérgező anyagokról ismeretekkel rendelkezik, 4. képes a balesetmegelőzési szabályokat és eljárásokat alkalmazni a kémiai anyagok felhasználása során, 5. ismeri a fény egyenes vonalú terjedését, a fény terjedésének jellemzőit, 6. ismeri az elektromosság fontosságát a gyakorlati életben, 7. az elektromos áram felhasználásával kapcsolatos alapvető biztonsági szabályokat alkalmazza, ismeri a baleset-megelőzési szabályokat, 8. ismeri az elektromos jelenségeket és az elektromos áram hatásait a háztartásban és a munkahelyen előforduló elektromos gépek, berendezések biztonságos használata érdekében, 9. képes a fizikában tanultak széles körű kiterjesztésére az ember egészségének és környezetének védelmére, a károsító tényezők,
--	---

	hatások megelőzésére.
--	-----------------------

MŰSZAKI RAJZ, VIZUÁLIS NEVELÉS

A rajzolás a vizuális megismerés és közlés lényegmegragadó alapeszköze. A rajztanítás célja, hogy fejlessze a tanulók látáskultúráját, finommotorikáját; érzelmeikre és értelmükre hatva hozzájáruljon személyiségük fejlődéséhez. Az ábrázolás célja, hogy megfelelő térszemléletet alakítson ki a tárgyak és azok síkbeli ábrázolásának összekapcsolásával, fokozatosan fejlessze a látvány megfigyelésén alapuló, komoly koncentrációt igénylő rajzolást, festést. A rajztanítás feladata a vizuális kultúra alapértékeinek közvetítése, a vizuális kulturáltság megszerzéséhez szükséges ábrázoló-alakító, eszközhasználati, technikai képességek fejlesztése, alkotó, cselekvő magatartás és szemléletmód kialakítása. A tantárgy segít megérteni az arányok jelentőségét, meghatározni a tárgyak formai karakterét. A tanuló megérti és megpróbálja megjeleníteni a téri helyzeteket, képessé válik a vizuális kommunikáció dekódolására, értelmezni próbálja a vizuálisan rögzített közléseket. A rajztanítás során fejlődik a tanuló finommotorikai képessége, a szem-kéz koordináció és a megfigyelő képesség, amely mind megalapozza a szakmai gyakorlatban alkalmazott technikákat. A tantárgy gyakorlati tevékenységeinek fontos célja az érzéki tapasztalás, a környezettel való közvetlen kapcsolat fenntartása, erősítése, ezáltal a közvetlen tapasztalatszerzés, az anyagokkal való érintkezés, az érzékelés érzékenységének fokozása. További cél tudatosítani az érzékelés különböző formáinak (például látás, hallás, kinetikus érzékelés) kapcsolatát, amely a számítógépes környezet bevonásával képes egy újabb, „más minőségű” intermediális szemléletet is kialakítani. A fejlesztés átfogó célja segíteni a tanulókat abban, hogy képesek legyenek az őket érő hatalmas mennyiségű vizuális és térbeli információt, számtalan spontán vizuális hatást minél magasabb szinten, kritikusan feldolgozni, a megfelelő szelekciót elvégezni, értelmezni, továbbá ezzel kapcsolatos önálló véleményt megfogalmazni. A tanuló a képek, látványok nézegetése során tapasztalatokat gyűjthet, azokat megfogalmazza, választ témához illő képeket, anyagokat, fejlődik a kreativitása. Felismeri és értelmezi a környezetben, lakásban, öltözékben megjelenő üzenethordozó tárgyak, formák, színek jelentőségét.

A tantárgy különösen fontos szerepet játszik az önismeret és a társas kultúra területén a vizuálisan megjelenő ismertetőjegyek, megkülönböztető jelzések megismerésével, az önálló ízlésvilág kialakításának segítségével. A médiatudatosságra nevelést a tömegkommunikációs

eszközök divatformáló hatásának felismerésével és az irányzatok közötti választás támogatásával alakítja. Segíti az önálló, tudatos stílus kialakítását.

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség kompetenciaterületet fejleszti a kreativitás, az alkotókedv folyamatos fenntartásával, a tevékenységekkel szerzett vizuális tapasztalatokra biztatással, a környezet és az alakító tevékenység eredményeinek megfigyelésével.

Tematikai egység	Vizuális kommunikáció – az alkotó és a befogadó tevékenységben	Órakeret 44 óra
Előzetes tudás	1. Tudatos színkeverés temperával, vízfestékekkel. 2. Vázlatszerű ábra készítése. 3. Egyszerű alaprajz értelmezése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	1. A mindennapi élet vizuális jelzéseinek értelmezése és orientációs felhasználása. 2. Testek látványszerű ábrázolása.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési követelmények</p> 1. A rajzolás területeinek áttekintése (szabadkézi rajz, vázlatrajz, műszaki rajz helye és szerepe). 2. Vizuális közlések – szöveg és kép együttes hatásának tanulmányozása. 3. A színhasználat (a színek hatása, jellemzői) jelentőségének tudatosítása. <p>Ismeretek</p> 1. Művészi alkotásokkal kapcsolatos fogalmak (stílusok, megjelenési formák). 2. Hétköznapi vizuális megjelenési területei, esztétikai hatása (öltözködés, tárgyi kultúra, lakberendezés, utcai látvány, reklám, plakát, felirat, graffiti, média felületei). 3. Színek szerepe és hatásának tudatos alkalmazása.		<p>Informatika: adott információ és illusztráció keresése a világhálón. Produktum készítése adott témára (meghívó, plakát, logó, prezentáció), az elkészült munka kinyomtatása.</p>

Tanulói tevékenység

1. A művészi alkotásokról szerzett ismeretek áttekintése (kiállítás, albumok).
2. Anyaggyűjtés a tanuló szűkebb és tágabb környezetében (üzletek kínálata, saját ruhatár, utcakép, plakát, reklám, szórólap), a gyűjtött anyag elemzése, adott témára anyag készítése (plakát, meghívó, tábló), versenyeztetése és értékelése.
3. Logó tervezése szabadon választott technikával.
4. Reklámok – realitások és marketingfogások elemzése.
5. A használati tárgyak esztétikai értékeinek (használhatóság, szépség) megvitatása.
6. Egyszerűbb tárgyak ábrázolása (szabad rajz, festmény, kollázs, makett).
7. Színhasználattal kapcsolatos tanulmányok készítése (főszín, kiegészítő szín, színkör).

Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek

1. Formamegfigyelés képessége.
2. Térlátás képessége.
3. Színlátás és harmónia.
4. Vizuális kommunikációs képesség.

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Vázlatrajz, makett, színdinamika, színkör, kiegészítő szín, főszín, logó, harmónia, kollázs, grafiti, prezentáció, marketing.
------------------------------------	---

Tematikai egység	Műszaki rajz készítésének alapjai	Órakeret 100 óra
Előzetes tudás	<ol style="list-style-type: none"> 1. A közvetlen környezet tárgyainak funkció szerinti csoportosítása. Tapasztalati úton szerzett ismeretek mértani testekről, forma ábrázolása (megközelítő hasonlósággal). 2. Vázlatszerű ábra készítése. 3. Egyszerű alaprajz értelmezése. 	
A tematikai egység nevelési- fejlesztési céljai	<ol style="list-style-type: none"> 1. A térlátás alakítása és erősítése. 2. Képalkotási képesség fejlesztése, testek látványszerű ábrázolása. 3. Műszaki rajz készítése változatos témákban (testek felülete, alaprajz, szabásminta). 4. A célnak megfelelő mérőeszközök, mértékegységek és rajzeszközök megválasztása. 	

Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési követelmények</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A szabadkézi rajz és az ábrázoló geometria alapelemeinek megismerése. 2. A szabványos vonalfajták, vonalvastagságok, szabványírás megismerése. 3. Különös formájú tárgyak látványszerű ábrázolása, eltérő célú műszaki rajz készítése. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Térhatások, téri elemek. 2. Kísérlet a látvány ábrázolására. 3. Nézetábrázolás képsík rendszerben. 4. Szabványok. 5. Mérési alapismeretek (méretmegadás, méretarány). 6. Szerkesztések. <p>Tanulói tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Mérések (mérési gyakorlatok, hosszúságmérés, eszköz kiválasztás, mérési pontosság), becslés. 2. Szabványos vonalfajták, szabványírás gyakorlása. 3. Testek axonometrikus ábrázolása (kocka, téglatest, hasáb, gúla, henger), alaprajz, egyszerű szabásminta megszerkesztése (feladatnak megfelelően). 4. Makett, modell készítése változatos anyaghasználattal (méretarányra figyelemmel). <p>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Formaészlelés-formareprodukció. 2. Térészlelés és térrendezés képessége. 3. Lényegkiemelés képessége. 4. Formamegfigyelés képessége. 5. Térlátás és differenciált térrendezés képessége. 	<p>Matematika: mértani testek, mérések, átváltások, felületszámítási ismeretek.</p> <p>Pályaorientáció: a szakmákhoz szükséges feladatok végzése.</p> <p>Szakmai alapozó ismeretek: tájékozódás, anyaggyűjtés a meglátogatott munkahelyeken.</p>

6. Tárgytervezés és tárgyalkotás képessége. 7. Környezettudatosság, a természeti és épített környezet védelme.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Mértani forma, kocka, henger, hasáb, gúla, kúp, tengely, modell, makett, torzítás, szimmetria, aszimmetria, szabványosítás, SI mértérendszer, axonometria, méretmegadás, méretarány.

A fejlesztés várt eredményei az évfolyam végén	A tanuló <ol style="list-style-type: none"> 1. képes a műalkotások kompozíciós elemeinek célzott megfigyelésére, tudatos színkeverésre temperával, vízfestékkel, 2. képes és motivált a személyes tárgyak és környezet esztétikus alakítására, 3. tapasztalati ismeretekkel rendelkezik a mértani testekről, képes a formaábrázolásra (megközelítő hasonlósággal), vázlatszerű ábra készítésével, tárgy, egyszerű makett készítésével az általa választott technikával, 4. ismeretekkel rendelkezik a szabványokkal, szerkesztésekkel kapcsolatban, 5. képes mérésre, a mértékegység és mérőeszköz megválasztásával, a mérési pontosság jelentőségét ismeri, 6. képes egyszerű szakrajzot (alaprajzot, szabásmintát) értelmezni, elkészíteni. 7. törekszik munkája igényes kivitelezésére.
---	---

INFORMATIKA

Az információs kultúra alapjainak gyakorlatorientált megismerése a tanulókat hozzásegíti a munkájukhoz, az életvitelük alakításához szükséges információk korszerű, gyors megszerzéséhez, feldolgozásához és alkalmazásához. Az informatika tantárgy célja tudatosítani az informatikai eszközök szerepét, fontosságát az élet különböző területein. Az önálló számítástechnikai produktum (pl. rajz, levél, névjegy stb.) létrehozásának élménye, az alkotás élményének biztosítása motiválja a tanulókat, a gyakorlat során egyre tudatosabban használják az informatikai eszközöket. A tantárgy a szakmai ismeretekhez kapcsolódó internetes és más tömegkommunikációs technikák alkalmazásának tudatos megismertetésével,

új tartalmak felkutatására nevel. Ismeretkörei, fejlesztési területei hozzájárulnak ahhoz, hogy a tanuló az információs társadalom aktív tagjává válhasson. Az informatikai eszközök használata olyan eszköztudást nyújt a tanulóknak, melyet a tanulási folyamat közben bármely ismeretszerző, -feldolgozó és alkotó tevékenység során alkalmazni tudnak. Ennek érdekében fontos a rendelkezésre álló informatikai és információs eszközök és szolgáltatások megismerése, működésük megértése, az egyéni szükségleteknek megfelelő szolgáltatások kiválasztása, és célszerű, értő módon való kritikus, biztonságos, etikus alkalmazása. Az ismeretek elsajátítása során a tanulók megismerik és gyakorolják az informatikai eszközök tudatos használatát, rajzos-szöveges dokumentumok létrehozását, átalakítását, formázását. Megismerik a hatékony, céltudatos információszerzést az internetről, információ küldését és fogadását csoportos kommunikációs eszközök segítségével, internetes portálok, szöveges és képi információforrások használatát, tanulmányi feladatokhoz kereső kérdések megfogalmazását. A tanulók képessé válnak adatgyűjtésekre – játék az adatokkal, csoportosítások, rendezések, összehasonlítások.

A tantárgy különösen fontos szerepet játszik az önismeret és társas kultúra fejlesztésében az internethasználattal összefüggő magatartási és etikai szabályok betartásával, a társadalmi kapcsolattartás elektronikus formáinak megismerésével. A médiatudatosság területén az informatikai eszközök használati szabályozásának, a függőség elkerülésének tudatos irányításával, az internetes tartalmak valóságtartalmának szűrésével kap eszközöket a tanuló a függőség elkerülésére.

A tantárgy fontos szerepet tölt be a digitális kompetenciaterület fejlesztésében az informatikai eszközök használatának készség szintjének emelésével, a gyakorlati élet minden területére kiterjedő felhasználás lehetőségeinek bemutatásával.

Tematikai egység	Számítógép alkalmazása	Órakeret 100 óra
Előzetes tudás	1. Kommunikációs készség. Problémamegoldó képesség. 2. Érdeklődés az elektronikus információhordozók iránt.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	1. A megértésen alapuló gondolkodás fejlesztése. 2. A számítógép-használat nyújtotta lehetőségek felismerése és alkalmazása a mindennapi tevékenységekben.	

	3. Az etikai szabályok ismerete és szem előtt tartása a világháló használatakor.
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési követelmények</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A balesetmegelőzés szabályainak betartása. 2. Számítástechnikai eszközök kezelése. 3. Az iskolában használatos operációs rendszer ismerete, segédprogramok használata. 4. A számítógép használata a tanulásban, az ismeretszerzésben. 5. Szövegszerkesztési ismeretek. 6. Hardver eszközök fajtái, jellemzői. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dokumentumkészítés. 2. Számítógéphez kapcsolódó eszközök használata (nyomtató, szkennel, digitális fényképezőgép, modem, CD, DVD-lejátszó). 3. Könyvtárhasználat, dokumentumismeret. 4. A számítógép alkalmazása során felmerülő etikai és egészségügyi fenntartások. <p>Tanulói tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A géphasználat során felmerülő fogalmak értelmezése, rendszerezése. 2. Az általában használatos dokumentumformák, szoftverek alkalmazása. 3. Ikonok használata, egyszerű szöveg és rajzkészítés. 4. Hálózatra kapcsolódás, kapcsolat bontása. 5. Keresés kijelölt feladatra, dokumentum választása adott tantárgyi feladathoz, adott tartalmak, képek megkeresése keresőprogram segítségével, adatok értelmezése, felhasználása (menetrend, térkép). 6. Nyers szöveg formázása: önéletrajz, rövid hivatalos levél elkészítése (nyomtatása). 	<p>Magyar nyelv és irodalom: pontos szövegírás jelentősége, helyesírás.</p> <p>Testnevelés és sport: egészséges életmód.</p>

<p>7. Levelezőprogram használata, levél küldése, fogadása, az udvariassági formulák ismerete és használata.</p> <p>8. A számítógéphez csatolható eszközök használata.</p> <p>9. Ismerkedés a könyvtári nyilvántartás számítógépes adatbázisaival.</p> <p>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Érzékszervi megismerések. 2. Térbeli és időbeli tájékozódás. 3. Irányított, tartós, tudatos figyelem, emlékezet tartóssága, mobilizálása. 4. Problémamegoldó képesség. 5. Finommotorika, gyors, pontos, koordinált mozgásos reagálóképesség. 	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>A számítógépes alkalmazásokkal kapcsolatos fogalmak (szakkifejezések).</p>

<p>Tematikai egység</p>	<p>A számítógép használata során felmerülő etikai és technikai kérdések</p>	<p>Órakeret 44 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>A számítógép használata során fellépő problémák feltérképezése.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. A számítógépet és tartozékait kíméletesen, szakszerűen használni. 2. Balesetmentes, költségkímélő alkalmazás. 3. A világhálóról szerzett és az általa feltett információt kritikával, fenntartással, felelősséggel kezelni. 	
<p>Ismeretek/fejlesztési követelmények</p>		<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p>Fejlesztési követelmények</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Szakszerű eszközhasználat. 2. Egészségmegőréssel kapcsolatos ismeretek. 3. A világháló használata a káros oldalak mellőzésével. 4. Önkorlátozás a számítógép használatának időtartamában. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A használt eszköz értéke és kíméletes alkalmazása. 		<p>Osztályfőnöki óra: káros hatások kivédése.</p> <p>Etika: adatvédelem, intimitás, tartózkodó viselkedés a virtuális térben is.</p>

<p>2. Az alkalmazás során felmerülő etikai kérdések áttekintése.</p> <p>3. A számítógép használata során szükséges egészségvédelmi feladatok.</p> <p>4. Káros szokások kialakulásának megelőzése.</p> <p>Tanulói tevékenység</p> <p>1. A gép és a perifériák megfelelő használata.</p> <p>2. Az egészségkímélő géphasználat feltételeit számba venni, és alkalmazni.</p> <p>3. Etikai kódex közös összeállítása. A tilalmak számbavétele, indoklása.</p> <p>4. A számítógép-függőség kialakulásának megelőzése.</p> <p>5. Az agresszivitást erősítő játékok kerülése.</p> <p>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</p> <p>1. Szóbeli és írásbeli kifejezőképesség.</p> <p>2. Figyelem terjedelme, pontossága.</p> <p>3. Emlékezet mobilizálása.</p> <p>4. Szabályalkalmazás, szabálykövetés.</p> <p>5. Összefüggés-felismerés, algoritmikus, problémamegoldó gondolkodás.</p>	<p>Testnevelés és sport: egészségvédelem, állóképesség megőrzése, finommotorika.</p> <p>Magyar nyelv és irodalom: helyesírás, szókincs.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>A számítógépes alkalmazásokkal kapcsolatos fogalmak (közösségi oldal, blog, csetelés, illegális letöltés, jogdíj).</p>
<p>A fejlesztés várt eredményei az évfolyam végén</p>	<p>A tanuló</p> <p>1. képes a számítógépet biztonságosan, megfelelően működtetni,</p> <p>2. képes a megismert alkalmazásokat kis segítséggel, önállóan használni,</p> <p>3. képes célnak megfelelő produktumokat készíteni,</p> <p>4. értékeli a szövegszerkesztő program előnyeit, érzékeli a szerkesztőprogramok gyakorlati hasznosságát,</p> <p>5. képes saját és mások személyiségi, intim szféráját megvédeni,</p> <p>6. képes önkorlátozásra, a káros tartalmak kerülésére.</p> <p>7. ismeri és képes használni az iskolai és a lakóhelyi könyvtár</p>

	állományait, és egyéb szolgáltatásait, 8. ismeri és tudatosan használja a számítógép káros hatását csökkentő egyszerű mozgásgyakorlatokat.
--	---

PÁLYAORIENTÁCIÓ

A tantárgy fontos szerepet játszik a tanulók reális önismeretének és önbizalmának kialakításában, a tanulók aktív részvételével a munkavállalói kompetenciák és a munkavégzéssel kapcsolatos motiváció fejlesztésében. A tantárgy kiemelt célja a sikeres pályaválasztáshoz és életpálya-építéshez szükséges személyes aktivitások megtervezése, a motivációban szerepet játszó egyéni képességek és készségek felismerése, tudatosítása, a tanulásból a munka világába való átmenet előkészítése. A tantárgy célja, hogy a tanulóban felkeltse az érdeklődésének, fizikai és értelmi képességének megfelelő, lakóhelyén reálisan elérhető munkakör és munkavégzés iránti érdeklődést, segítse a választott munkaterülethez szükséges kompetenciák megismerését, igényelje ezek fejlesztését. A pályorientáció támogatja a tanulót abban, hogy megismerje a betölthető foglalkozásokat és megpróbálja azokat összeegyeztetni saját személyiségével, ambícióival, lehetőségeivel. Megismeri és elsajátítja a munkavállalással és munkavégzéssel kapcsolatos ügyintézés, adminisztrációs teendők alapjait, felismeri ezek fontosságát.

A tantárgy különösen fontos szerepet játszik az állampolgárságra és demokráciára nevelés területén a munkahelyi demokrácia és munkavállalói lehetőségek bemutatásával, az önismeret és társas kultúra területén az egyéni képességekhez mért pályaválasztás és szakmatanulás lehetőségeinek felismertetésében.

A pályorientáció feladata a munka világának bemutatása a lehető legszélesebb körben és az egyéni lehetőségek, a választott képzés megismertetése, megszerettetése. Fontos a munka fontosságának és a megtermelt értékeknek a felismerése, a munkavégzés megbecsülésére nevelés. Gazdasági és pénzügyi nevelés területén lényeges a munkavállalás és a munkavégzés szerepének felismerése a megélhetés megalapozásában, a munkahelyi feladatok ellátása és a munkahely megtartásának fontosságára nevelés. A tanulók megismerik a munka világának hazai és európai sajátosságait, jellemzőit, értékeit, a munkaerőpiac lehetőségeit, a különböző kultúrák munkavállalást, egyéni életutat befolyásoló hatását.

A tantárgy az anyanyelvi kompetenciaterületet a munka világával kapcsolatos ismeretek körével, a szakmai nyelv megismertetésével segíti. Támogatja a munkahelyi kommunikáció megismerését, az önkifejezést a vállalt és ellátott feladatokkal kapcsolatban. A szociális és állampolgári kompetenciaterület fejlődését segíti a társadalmi munkamegosztás szerkezetének és okainak megismertetésével, a munkakörök egymásra utaltságának bemutatásával és az egyéni munkavállalói fontosság érzésének kialakításával. Fejleszti az önismeretet a munkaképesség, pályaalakmasság és egyéni életpálya lehetőségének feltárásával. A kapcsolatteremtés és kapcsolattartás formáit bővíti a munkahelyi kommunikáció elvárt szabályainak és lehetőségeinek gyakorlásával.

Tematikai egység	Munkavállalói ismeretek	Órakeret 32 óra
Előzetes tudás	Munkavállalás iránti igény.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Munkahely-kereséssel, munkavállalással, munkavégzéssel összefüggő ismeretek rendszerezése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Fejlesztési követelmények <ol style="list-style-type: none"> 1. Munkaerőpiacon való érvényesüléséhez szükséges viselkedési formák, technikák, adminisztratív teendők. 2. Munkával kapcsolatos jogok és kötelességek, a munkaerőpiaci szervezetek nyújtotta lehetőségek, támogatási formák, juttatások, szolgáltatások. 3. A munka világának hazai és európai sajátosságai, jellemzői, értékei, a munkaerőpiac lehetőségei. 4. Az egész életen át tartó tanulás és a folyamatos pályakorrekcióra való felkészülés. 5. Életpálya tudatos tervezése, az álláskeresési technikák megismertetése, gyakoroltatása, elsajátítása. 		Magyar nyelv és irodalom: szövegértelmezés, szövegelemzés. Testnevelés és sport: egészséges életmód. Informatika: tájékozódás, adatgyűjtés a világhálón adott témával kapcsolatban, prezentáció készítése.
Ismeretek <ol style="list-style-type: none"> 1. Munkahelykeresési ismeretek, munkafelvétel, 2. Munkavállalással kapcsolatos ügyintézési ismeretek, 		

<p>3. Munkaegészségügyi ismeretek,</p> <p>4. A munkahelyek szerkezete, felépítése,</p> <p>5. Munkahelyi viselkedés, munkahelyi kapcsolatok,</p> <p>6. A munkavégzés szervezése.</p> <p>Tanulói tevékenység</p> <p>1. Látogatás munkaügyi központba, ismerkedés az ügyintézővel.</p> <p>2. Munkafelvételi adatlapok kitöltése, hivatalos adatok, iratok, erkölcsi bizonyítvány (TAJ-szám, adószám, bankszámlaszám, képzettség adatai).</p> <p>3. Önéletrajz készítése, állásinterjú gyakorlása.</p> <p>4. Munkaegészségügyi vizsgálaton történő részvétel. Munkaruha, védőruha, védőeszközök fontosságának megbeszélése.</p> <p>5. Munkavállalói jogok és kötelességek megbeszélése.</p> <p>6. Munkahelyi adminisztráció (jelenléti ív, fizetési jegyzék, munkahelyi igazolás, szabadságkérés, betegállomány igazolása).</p> <p>7. Munkahelyi kapcsolatok, problémakezelés gyakorlása (munkavezető, munkatársak, beosztottak szerepe).</p> <p>8. Iskolai időbeosztás és munkahelyi időbeosztás különbözőségének megbeszélése (szabadság, munkaidő, szünet, ebédidő, táppénz, túlóra, helyettesítés).</p> <p>9. Munkahelyváltással, munkakörváltással kapcsolatos ismeretek megbeszélése (felmondás, munkanélküliség, munkanélküli segély, álláskeresési lehetőségek, közmunka).</p> <p>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</p> <p>1. Alkalmazkodás, szociabilitás,</p> <p>2. Önállóság.</p> <p>3. Motiváció.</p> <p>4. Szabálykövetés.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Munkahely, munkaidő, szabadság, betegállomány, táppénz, segély, munkabér, bérjegyzék, felmondás és más, a munkavállalással kapcsolatos fogalmak, kifejezések.</p>

Tematikai egység	Pályaorientáció	Órakeret 40 óra
Előzetes tudás	Szakmaválasztás és szakmaelsajátítás iránti érdeklődés.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A választható szakmák, munkatevékenységek megismerése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési követelmények</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Reális önismeret és személyes jellemzők megismerése. 2. Személyes pályaalkalmasság feltárása. 3. Társas képességek megismerése. 4. Egyéni képesség és érdeklődés összehangolása. 5. Szakmák rendszerének, sajátosságainak megismerése. 6. Munkakedv felkeltése a reálisan választható szakmák és a képzési kínálat függvényében. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Az egyes szakterületeken dolgozók tevékenységének, a pályák, munkakörök sajátosságainak, a különböző szakmacsoportok tevékenységformáinak megismerése. 2. Különböző életpálya-lehetőségek bemutatása, pályatükrök megismerése, az egyéni alkalmasság és a munkatevékenység közötti megfelelés bemutatása. 3. Szakmai szerep kiválasztása, megfogalmazása, egyéni életpálya reális megtervezése. 4. Munkahelyi körülmények, munkafeltételek, saját alkalmasság mérlegelésének szempontjai. 5. Munkahelyi egészségvédelem szempontjai. <p>Tanulói tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Jól ismert szakmák jellemzőinek gyűjtése, szülők munkájának és a környezet munkalehetőségeinek bemutatása. 2. Információk gyűjtése a szakmákról, a munka világról, hazai 		<p>Magyar nyelv és irodalom: szövegértelmezés, szövegelemzés.</p> <p>Testnevelés és sport: egészséges életmód.</p> <p>Természetismeret: egészségügyi alkalmasság (látás, hallás, állóképesség).</p> <p>Informatika: tájékozódás, adatgyűjtés a világhálón adott témával kapcsolatban.</p>

és európai sajátosságokról.

3. Egyéni pályaalakításról, fizikai erőnlétről, terhelhetőségről, ügyességről tapasztalatok gyűjtése.
4. Munkaerőpiaci lehetőségek, munkavállalást és egyéni életutat befolyásoló hatások gyűjtése, megbeszélése.
5. Az egészséges munkahelyi környezet kritériumainak gyűjtése.
6. Az egész életen át tartó tanulás és a folyamatos pályakorrekcióra való felkészülés érdekében az életpálya tudatos tervezésének, az álláskeresési technikák elsajátításának megismerése, gyakorlása.
7. Elvégzett munka eredményeinek megtekintése, a munka értékének és szépségének felismerése.

Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek

1. Esztétikai érzék,
2. Önismeret,
3. Motiváció,
4. Precizitás,
5. Önállóság.

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Szakmák és munkakörök megnevezései, a fizikai és mentális alkalmasság kifejezései.
------------------------------------	--

A fejlesztés várt eredményei az évfolyam végén	A tanuló képes kiválasztani a szakmák és munkakörök rendszeréből a képességeinek és érdeklődésének megfelelő tevékenységet, motiválttá válik a szakma ismereteinek elsajátítása és a felnőttkori munkavégzés iránt.
---	---

SZAKMAI ALAPOZÓ ISMERETEK

A tantárgy célja az egyéni életpálya-elképzelések, az egészségügyi, fizikai és pszichikai tényezők alapján – a pályaválasztási döntés segítése. Megismerteti a tevékenységek munkakörülményeit, a munkahelyek szerkezetét, az álláslehetőségeket, a különböző foglalkozásokat, tevékenységformákat. A feltételek függvényében egy vagy több szakterületen gyakorlatorientált, általános gyakorlati ismereteket nyújt. Az oktatás keretében a tanulók az általános szakmai elméleti ismeretek elsajátítása mellett a gyakorlatban is megismerkednek a kiválasztott tevékenység jellemző technológiáival, a felhasznált anyagokkal.

A tantárgy különösen fontos szerepet játszik az erkölcsi nevelés területén a munkahelyeken, műhelyekben elvárt viselkedés megismertetésével, az önismeret és társas kapcsolati kultúra területén a munkatársi kapcsolatokban szokásos együttműködési képességek kialakításával, a munkavezetővel és a kollégákkal történő kapcsolattartás gyakorlásával.

A testi és lelki egészségre nevelés területén a munkaképesség és állóképesség fejlesztése és megtartása érdekében a saját személyre vonatkozó ismeretek nyújtásával segíti a tanulókat. Megismerteti az egyes foglalkozások egészségügyi, fizikai és pszichikai kockázatait, ezek elkerülésének lehetőségeit és a sérülések, károsodások megelőzésének fontosságát.

A felelősségvállalás másokért, önkéntesség területén segíti felismerni a munkavégzéssel összefüggő veszélyek elkerülését segítő technikákat, megalapozza a műhelyekben szükséges, szerszámokkal, tevékenységekkel kapcsolatos óvatosságot, odafigyelést a saját és a munkatársak épségét veszélyeztető tényezők és folyamatok elkerülésére. Az anyanyelvi kommunikáció fejlődését a tantárgy a szakmai nyelv gyakorlásával, a munkatársakkal és

munkavezetővel szükséges önkifejezés segítségével és a munkafeladatok és utasítások megértésének támogatásával segíti. Elősegíti helyzethez illő szóhasználattal az információ kérését szóban és írásban, segít a vélemény, kritika, vita kulturált nyelvi formában történő megfogalmazásában.

A szociális és állampolgári kompetencia területén erősíti az együttműködést, a munkafegyelem kialakulását, a felelősségvállalást, a társadalmi cselekvőképesség növelését, a szabálykövető magatartás elfogadását, az erőfeszítést, a monotóniatűrést a munkafolyamatokban, élethelyzetekben. Fizikai és szociális helyzetekben eredményes alkalmazkodást biztosító, szilárd szokásrendszert alakít ki.

Tematikai egység	Általános munkahelyi tűz- és balesetvédelem	Órakeret folyamatos
Előzetes tudás	Óvatos magatartás kialakulása a nem ismert tárgyakkal és gépekkel kapcsolatban.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A munkahelyek és műhelyek használata rendjének és szabályainak megismerése, az önmaga és társai érdekében szükséges védő-, óvó előírások megismerése, fontosságuk felismertetése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Fejlesztési követelmények <ol style="list-style-type: none"> 1. Tűz- és balesetvédelmi előírások, műhelyhasználat rendjének megismerése. 2. Alapvető óvatosság kialakulása. 3. Műhelyben elvárt viselkedés szabályozása. 4. Tűz és baleset esetén szükséges teendők, mentések, értesítendők körének megismerése. Ismeretek <ol style="list-style-type: none"> 1. Veszélyes gépek, eszközök, tevékenységek. 2. Veszélyes alapanyagok, energiaforrások. 3. Munkaruha, védőruha, munkacipő, védő és óvó eszközök. 4. Elsősegélynyújtási alapismeretek, elsősegélyláda helye a műhelyben, tartalma. 		Magyar nyelv és irodalom: szövegértelmezés, szövegelemzés. Testnevelés és sport: egészséges életmód. Informatika: tájékozódás, adatgyűjtés a világhálón adott témával kapcsolatban, prezentáció készítése.

<p>5. Egészségvédelem a műhelyben, munkahelyen.</p> <p>Tanulói tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> Beszélgetés a tűz veszélyeiről, a munkagépek és munkaeszközök balesetet, sérülést okozó lehetőségeiről. Baleseti sérülés ellátásának szimulálása, elsősegélyláda tartalmának összeválogatása, alkalmazásának gyakorlása. Tűzvédelmi gyakorlat. Segélyhívások, segítségkérés helye, szimulálása, mentők, tűzoltók, rendőrség, segélyvonal. Különböző típusú munkavégzéshez alkalmas és nem alkalmas munkaruha, védőruha válogatása. Munkatevékenységekhez védő és óvó felszerelések kiválasztása. Védőfelszerelés helyes használatának bemutatása, kipróbálása. Munkaeszközök helyes megfogásának, átadásának gyakorlása. <p>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</p> <ol style="list-style-type: none"> Megfigyelőképesség. Óvatosság. Kooperációs készség. 	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Baleset, veszély, elsősegély, mentőláda, műhelyben használt eszközök, anyagok neve.</p>

Tematikai egység	Közlekedési ismeretek	Órakeret folyamatos
Előzetes tudás	Tömegközlekedési eszközök önálló, magabiztos igénybevétele.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A műhelyek és munkahelyek tömegközlekedéssel történő megközelítése lehetőségeinek megismerése.	

Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési követelmények</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A munkahely és lakóhely közötti önálló közlekedés biztonságosan és célszerűen. 2. Tömegközlekedési eszközök biztonságos és célszerű igénybevétele. 3. Menetrend alapján menetidő, átszállások ismerete. 4. Közlekedéshez szükséges menetidő és útvonal tartása. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Menetrend. 2. Átszállási lehetőségek. 3. Tömegközlekedési eszközök útvonala. 4. Lakóhely közlekedése. 5. Lakcím és munkahely, műhely címének pontos ismerete. 6. Bérletek, jegyek időbeli és térbeli hatályosságának ismerete. <p>Tanulói tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Útvonalak tervezése, baleset esetén kerülőutak tervezése. 2. Közlekedési igazolványok, bérletek és jegyek szükség szerinti beszerzése. 3. Menetidő kipróbálása, pontos érkezés a munkahelyre. <p>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Figyelem. 2. Önállóság. 3. Együttműködési készség. 4. Pontosság. 5. Óvatosság. 	<p>Magyar nyelv és irodalom: szövegértelmezés, szövegelemzés.</p> <p>Testnevelés és sport: egészséges életmód.</p> <p>Informatika: tájékozódás, adatgyűjtés a világhálón adott témával kapcsolatban, prezentáció készítése.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Közlekedési eszközök neve, menetrend, menetidő, átszállás, jegyek, bérletek elnevezése, útvonal.</p>

Tematikai egység	Műhelygyakorlatok	Órakeret 288 óra
Előzetes tudás	Tűz- és balesetvédelmi ismeretek, motiváltság a munkavégzésre.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Munkahelyen, műhelyben végezhető segítő feladatok, részmunkák végzése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési követelmények</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Munkahelyi műhelyben helyes viselkedési szabályok kialakítása. 2. Egy szakmacsoport közös szakmai gyakorlati ismereteinek, készségeinek, képességeinek fejlesztése. 3. A szükséges általános elméleti elemekkel való összekapcsolás. 4. A műhelyben szokásos és elvárt higiénés szokások elsajátítása. 5. A képzés céljától függően felkészítés az Országos Képzési Jegyzékben szereplő konkrét szakképesítés, részszakképesítés vagy munkába állást, életkezdést segítő ismeretek elsajátítására. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A műhely helységeinek, eszközeinek, rendjének, tisztántartásának megismerése, megnevezése. 2. A munkahely és műhely elvárt higiénés rendjének megismerése. 3. Jellemző technológiák, a felhasznált anyagok megismerése, megnevezése. 4. Munkafolyamat menetének megismerése. 5. A társadalmi, munkahelyi beilleszkedéshez szükséges viselkedésformák elsajátítása. <p>Tanulói tevékenység</p>		<p>Magyar nyelv és irodalom: szövegértelmezés, szövegelemzés.</p> <p>Testnevelés és sport: egészséges életmód.</p> <p>Informatika: tájékozódás, adatgyűjtés a világhálón adott témával kapcsolatban, prezentáció készítése.</p>

<ol style="list-style-type: none"> 1. A műhely elvárt és szükséges higiéniás rendjének betartása. 2. Az egyszerűbb kéziszerszámok, eszközök helyes fogási, használati módjának gyakorlása. 3. Szükséges munkaruha, védőruha, munkacipő helyes viselésének gyakorlása, gondoskodás a tisztántartásról. 4. A munkaműveletek kipróbálása, a helyes munkavégzési szokások kialakulásának megalapozása. 5. Szerszámok tisztántartásának, szerszámok, anyagok tárolási szokásainak betartása. 6. Munkavégzés közben a szükséges pihenőidő betartása. 7. Helyes testtartás és fogások gyakorlása. <p>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Praktikus készség. 2. Kooperációs készség. 3. Pontosság, precizitás. 4. Irányított figyelem, óvatosság. 5. Önállóság, önismeret. 	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Műhelyben használt helyiségek, eszközök, anyagok nevei.

A fejlesztés várt eredményei az évfolyam végén	<p>A tanuló</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. az intézmény szakmai képzésének megfelelő területen jártas lesz a gyakorlati műhelyekben és munkahelyeken, elsajátítja a képzés során használatos alapvető segítő munkák és részfeladatok elemeit, 2. tájékozott lesz a munkavégzés során elvárt teljesítménnyel és saját képességeivel kapcsolatban.
---	---

TESTNEVELÉS ÉS SPORT

Az enyhe értelmi fogyatékos fiatalok középfokú nevelésében-oktatásában jellemző a tudatos és rendszeres öntevékenység, önképzési igény valamennyi műveltségi terület, így a testnevelés és sport esetében is. Hangsúlyossá válik a munkavállaláshoz szükséges fizikai kondíció és az egészsz tudatosság beépülése a személyiségvonások rendszerébe, a motoros

aktivitásban vezető szerephez jut a rekreativitás, a szabadidős fizikai tevékenység. Középfokú oktatásban részesülő enyhe értelmi fogyatékos fiatalok tehetséggondozásának egyik fő terepe a versenysport.

A tantárgy különösen fontos szerepet játszik az anyanyelvi kommunikáció – a beszédértés és a beszédprodukciónak fejlesztése terén, a testnevelés órákon, vagy szabadidős sporttevékenységek keretében számos alkalom kínálkozik az auditíven érzékelt beszéd megértésére és a megértettek alkalmazására.

A matematikai kompetencia fejlesztése indirektn módon, transzferhatások révén, funkcionális képességek, az érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet fejlesztésével valósul meg.

A természettudományos kompetencia a mindennapi élet természettudományi műveltségeként, egészségvédelmi, betegség- és balesetmegelőzési ismeretként van jelen a testnevelés órákon.

A kiemelt fejlesztési feladatok közül az erkölcsi, az önismereti, a másokért való felelősségvállalás valósulhat meg egyértelműen, de áttételesen szinte valamennyi nevelési célnak megfeleltethető a tantárgy.

A tantárgy sajátos fejlesztési célja az erő, az állóképesség, a gyorsaság és az ügyesség növelése, a motoros, kondicionális és koordinációs képességek fejlesztése. További cél a helyzetfelismerő képesség fejlesztése, a komplex személyiségfejlesztés, a szociális és emocionális aspektus hangsúlyával. Fontos a motiváció felkeltése a szabadidő- és diáksportokra, a testnevelés és sportági ismeretek bővítésére, a preventív és egészségtudatos szokások kialakítására a tanulóknál. A testnevelés kiemelten támogatja a biomechanikailag helyes testtartás kialakulását, szükség szerint a tartás javítását, korrekcióját. A tantárgy terápiás célja, hogy az enyhe fokban értelmi fogyatékos fiatal kondicionális, koordinációs képességei és mozgásos cselekvésbiztonsága folyamatosan fejlődjen, erősítve a szocializációs, rehabilitációs folyamatokat, esélyt teremtve a munka világában való helytállásra.

Tematikai egység	Motoros képességfejlesztés – edzettség, fittség	Órakeret
-------------------------	--	-----------------

		72 óra
Előzetes tudás	1. Bemelegítési technikák alkalmazása. 2. Négy-nyolc ütemű gyakorlatok végrehajtása. 3. Függeszkedés bordásfalon, kötélén, gyűrűn.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	1. Kondicionális és koordinációs képességfejlesztés. 2. Testépítés természetes eszközökkel, egészségvédelemmel. 3. Biomechanikailag helyes testtartás fenntartása.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Fejlesztési követelmények <ol style="list-style-type: none"> 1. Minőségelvű motoros tevékenységek tökéletesítése. 2. Sportági tevékenységre épülő kondicionális és koordinációs képességfejlesztés. 3. Vízi biztonság megteremtése, a víz, mint az egyik őselem gyógyhatásainak tudatosítása. Ismeretek <ol style="list-style-type: none"> 1. A fittség és az edzettség kritériumai. 2. A terhelés élettani és pszichés értelmezése. 3. A nyolc évfolyamon tanultak elmélyítése, készségszintre emelése. 4. Gimnasztika. 5. Egyensúlygyakorlatok. 6. Küzdőgyakorlatok. 7. Zenére végzett gyakorlatok. 8. Légző gyakorlatok. Tanulói tevékenység <ol style="list-style-type: none"> 1. Differenciált, egyéni edzésterv készítése – segítséggel. 2. Négy-nyolc ütemű szabadgyakorlatok szer nélkül és tornaszerekkel (labda, kötél, gyűrű, zsámoly, tornapad). 3. Szereken történő célirányos mozgások: függeszkedések, mászások. 4. Önállóan végzett bemelegítés (8-10 gyakorlatnyi). 		Magyar nyelv és irodalom: az anyanyelv kifejező, informáló, felhívó funkcióinak alkalmazása közlés, megbeszélés, rábeszélés formáiban. Természetismeret: emberi test, egészséges életmód.

5. Bemelegítő mozgásanyag tervezése és kivitelezése. 6. Biomechanikailag helyes testtartás fenntartása. 7. Testépítés – minden izomcsoport harmonikus fejlesztése a gerinc és az ízületek védelmével. 8. Tesztek, felmérések kizárólag diagnosztikus célzattal: a. motoros (Cooper),b. kardio-respiratorikus,c. állóképesség,d. erő,e. izomerő,f. állóképesség,g. testösszetétel.	

Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek

- 1. Döntési képesség.
- 2. Térkihasználási képesség.
- 3. Transzferhatások.

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Speciális kifejezések az edzésekkel kapcsolatban.
------------------------------------	---

Tematikai egység	Motoros készségfejlesztés – mozgástanulás	Órakeret 72 óra
Előzetes tudás	<ol style="list-style-type: none"> 1. Alakzatváltozásokban való együttműködés. 2. Egyensúlygyakorlatok végrehajtása egyensúlyvesztés nélkül. 3. Erőfeszítésre és kitartásra való képesség fejlesztése. 4. A tanult mozgáselemek önálló végrehajtására. 	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<ol style="list-style-type: none"> 1. Természetes mozgásformák továbbfejlesztése. 2. Sportágak technikai elemeinek megismerése. 3. Célorientált motoros tevékenység kialakítása, gondolkodás, kreativitást fejlesztő motoros tanulás. 	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési követelmények</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Térbeli és energiabefektetésre vonatkozó tudatosság fejlesztése. 2. Tudatos helyzetfelismerő és feladatmegoldó képességek fejlesztése. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Új sportági ismeretek és rendszerek alapjai. 2. Mozdalmas tapasztalatszerzés a néptánc, a történelmi táncok, társastánc és modern mozgáselemek tárából. 3. Rendgyakorlatok. 4. Torna. 5. Támaszgyakorlatok. 6. Mászás, vándormászás. 7. Függeszkedés, lendülés. 8. Guruló átfordulás előre-hátra, tigrisbukfenc. 9. Atlétikai elemek: <ol style="list-style-type: none"> a. Járások, futások, dobások, ugrások, lökések, hajítások. 		<p>Magyar nyelv és irodalom: az anyanyelv kifejező, informáló, felhívó funkcióinak alkalmazása közlés, megbeszélés, rábeszélés formáiban.</p> <p>Természetismeret: Emberi test. Helyes higiénés szokások. Balesetvédelem.</p> <p>Etika: versenyszellem, nyertes elismerése, szabályok betartása.</p>

<p>b. Futásfajták: terep, lassú, egyenletes, változó iramú állórajttal.</p> <p>10. Tánc: népi és régi stílusú táncok, új stílusú táncok, sport jellegű táncok megismerése.</p> <p>11. Úszás.</p> <p>12. A vízből mentés elemi szabályai.</p> <p>Tanulói tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Természetes mozgások végrehajtása (sportág-specifikus jelleggel). 2. Technikai és taktikai elemek véghezvitele (egyéni szintű) cselekvési biztonsággal. 3. Szervezést elősegítő gyakorlatok: rendgyakorlatok, alakzatok felvétele, menetelések, ellenvonulások, nyitódások, zárkózás, szakadozások. 4. Térköz, távköz, takarás, igazodás, testfordulatok adott irányokba járás közben. 5. Nyitódás, felzárkózás, felfejlődés, szakadozás. 6. Soralkotások egyes és többes vonalban, oszlopban menetelés alakzatfelvétellel. 7. Támaszgyakorlatok, függés és egyensúlygyakorlatok talajon, padon, tornaszekrényen, gerendán, gyűrűn, bordásfalon. 8. Mászás kötélén, vándormászás bordásfalon. 9. Függeszkedés, lendülés, lengés, hintázás szerekben. 10. Guruló átfordulás előre-hátra, tigrisbukfenc gyakorlása. 11. Járások, futások, dobások, ugrások, lökések, hajítások. 12. Futásfajták: terep, lassú, egyenletes, változó iramú állórajttal, verseny, időmérés. 13. Tudatos, gyakorlati alapú tapasztalatszerzés a hazai és külföldi sportjátékok technikai és taktikai készletéből. 14. Tánc, művészeti előadás és más mozgásformák alkalmazása az önreflexió és önkifejezés érdekében. 15. Táncitanítás, tutorálás mozgásos programokban, gyakorlatokban. 	
---	--

<p>16. Úszás: gyors, mell, hátúszás saját tempóban, a pillangóúszás elemei, indulási és beérkezési technikák, vízi sportjátékok.</p> <p>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Instrukcióra gyors, pontos reagálás képessége. 2. Imitációs és elemző képesség. 3. Alkalmazkodási képesség. 4. A mozgás örömeinek átélése. 	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Balesetvédelemmel és baleset-megelőzéssel kapcsolatos fogalmak, támasz, átfordulás, tigrisbukfenc, ugróerő, lendület, gyorsítás, lassítás, rajtolás, átlépő technika, hajítás, dobás, lökés, vetés, start, fejes, forduló, a vízből mentés fogalomtára.</p>

Tematikai egység	Játék	Órakeret 104 óra
<p>Előzetes tudás</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. A játékok, feladatok szakszavainak értelmezése és azoknak megfelelő cselekvés. 2. A labda céltudatos irányítása. 3. A sportjátékok szabályainak betartása. 	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Együttműködés, kooperáció elősegítése. 2. Versenyszellem és a sportszerűség kialakítása és fenntartása. 3. Élethosszig üzhető szabadidős tevékenységek megismertetése és megkedveltetése. 	

Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési követelmények</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Személyes és társas folyamatok pozitív alakítása a megismerésben, az értékelésben, az asszertivitásban, a sportszerűségben és a sikerorientáltságban. 2. Testnevelési és sport játékok stratégiai és taktikai elemeinek megismerése, szabályainak rendszere, szabálykövetés és kritikai értelmezés. 3. Csapatépítés. 	<p>Magyar nyelv és irodalom: az anyanyelv kifejező, informáló, felhívó funkcióinak alkalmazása közlés, megbeszélés, rábeszélés formáiban.</p>

4. Sportági előkészítő kreativitás és kooperativitás fejlesztése.
5. Inklúzióra, társadalmi integrációra előkészítés, érzékenyítés.
6. Érzelmek és motivációk szabályozásának megvalósítása.
7. Játékszabályok által döntésképeség és szabálytudat kialakítása.
8. Élményszerűség és öröm érzékeltetése a társas játéktevékenységben.
9. Személyes és társas folyamatok megélése.
10. A konfliktuskezelés ismerete és gyakorlata.

Ismeretek

1. Dobó- és elfogójátékok.
2. Futó- és fogójátékok taktikai elemekkel.
3. Labdavezetés kézzel, lábbal, cselezés védővel szemben.
4. Átadások helyben és mozgás közben.
5. Célba rúgó és célba dobó játékok.
6. Kosárlabda.
7. Labdarúgás.
8. Röplabda.
9. Kézlabda.
10. Küzdősportok (judo) – önvédelemi megközelítéssel.
11. Szabadidős teremjátékok.

Tanulói tevékenység

1. Dobó és elfogó játékok játszása.
2. Futó- és fogójátékok taktikai elemekkel (kidobós).
3. Labdavezetés kézzel, lábbal, cselezés, védővel szemben, átadások helyben és mozgás közben, célba rúgó és célba dobó játékok.
4. Küzdősportok (judo) – önvédelemi megközelítéssel (esések, gurulások, szabadulások).
5. Szabadidős teremjátékok: gombfoci, asztali foci, darts, asztalitenisz, asztali hoki.

<p>6. Preventív játékok és tevékenységek vízben.</p> <p>7. Élethosszig végezhető szabadidős tevékenységek értése és reprodukciója.</p> <p>8. Tanulói kreativitásra alapozó motoros játékok.</p> <p>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Szabálytudat. 2. Kooperativitás. 3. Asszertivitas. 4. Kudarcs és győzelem sportszerű megélése. 	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Játékok neve és szabályai, büntetődobás, büntetőrúgás, oldal-bedobás, sarokrúgás, szerelés, becsúztatás, ívelés, feladás, sáncolás, csatár, középpályás, védő, kapus, kapáslövés, önvédelem, esés, gurulás, szabadulás.</p>

Tematikai egység	Versenyzés	Órakeret 72 óra
<p>Előzetes tudás</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Együttműködés a csapattársakkal, versenytárssal. 2. Az egyszerűsített sportági versenyszabályok betartása. 3. A labdakezelési ismeretek gyakorlati alkalmazása. 	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. A tanulók képessé tétele egyszerűsített szabályokkal zajló versenyzésre: sor- és váltóversenyek és egyszerűsített sportági versenyek esetében. 2. Olimpikonok, paralimpikonok tiszteletére nevelés. 	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési követelmények</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sportági versenyek, versenytapasztalatok megszerzése a diáksport, élsport és szabadidősport terén. 2. Sportszerűség fogalmi jelentésének ismerete. 3. Az olimpia és sporttörténet nagy alakjai, emblematikus személyiségei, híres magyar és nemzetközi sportolók megismertetése a múltból és a jelenből. 4. Példakép (választás, a választás megindokolása). 		<p>Magyar nyelv és irodalom: viszonyszavak; a versenyekhez, sporthoz kapcsolódó szakkifejezések tartalma, szókincsbővítés.</p>

Ismeretek, indoklások

1. Egyénileg, párban és csoportosan végrehajtott versenyfeladatok, a sportági versenyek szabályainak, technikájának és taktikájának elemei.
2. Sorversenyek. Váltóversenyek. Futóiskola. Ugróiskola. Dobóversenyek. Kötélugró verseny. Kosárra dobó verseny. Labdavezetési verseny. Kidobó játék. Labdarúgás, kosárlabda, kézilabda, zsinórlabda játékok szabályainak megismerése.
3. Népi gyermek versenyjátékok, versenyfeladatok.
4. Küzdősportok elemei.
5. Az olimpiák története – sportidolok, paralimpia.

Tanulói tevékenység

1. Sportági versenyek – szükség szerinti egyszerűsített szabályokkal – gyakorlása. Váltóversenyek.
2. Futóiskola – futóversenyek (gyors, kitartó, gát, staféta).
3. Ugróiskola – magasugrás, távolugrás.
4. Dobóversenyek (célba, távba különféle eszközökkel).
5. Sorversenyek. Váltóversenyek. Dobóversenyek. Kötélugró verseny. Kosárra dobó verseny. Labdavezetési verseny. Kidobó játék. Labdarúgás, kosárlabda, kézilabda, zsinórlabda játékok szabályszerű, csapatok közötti játéka.
6. Népi gyermek versenyjátékok, versenyfeladatok (bigézés, karikahajtás, dióleső, tojásba vágás, csizmadobáló).
7. Úszóverseny egyszerűsített szabályokkal.
8. Küzdősportok elemei – birkózás, keleti küzdősportok elemei.
9. Sor- és váltóversenyek szabályainak ismerete és betartása.
10. Egyszerűsített sportági versenyek ismerete és végrehajtása az írott és íratlan sportszerűségi szabályok betartásával.
11. Példakép keresése híres magyar és nemzetközi sportolók és csapatok közül (képek, eredmények, versenyek látogatása,

Természetismeret:

egészséges életmód.

Informatika: képek, eredmények keresése honlapokon.

Etika: önismeret – testi és lelki egészség.

kulturált szurkolás).	
<p>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Szabálykövetés, szabálytartás. 2. Egészséges versenyszellem. 3. Kooperáció. 4. Koordináció. 5. Döntési és reagáló képesség. 	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	A játékok neve és szabályai; erőszakos, kíméletes, sportszerű, „fair play”, esélyegyenlőség, teljesítmény, olimpiikon, paralimpia.

Tematikai egység	Prevenció, életvezetés, egészségfejlesztés	Órakeret 40 óra
Előzetes tudás	<ol style="list-style-type: none"> 1. A gyakorolt mozgáselemek, szabadidős tevékenységek ismerete. 2. Egyszerű relaxáció gyakorlatok irányítás melletti elvégzése. 3. Az egészséges életmód alapelemeinek ismerete. 	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<ol style="list-style-type: none"> 1. Egészségfejlesztő mozgásos tevékenységformákra, egészségtudatosságra nevelés. 2. Relaxációs gyakorlatok, mint az önsegítés eszközeinek tudatosítása. 3. Higiénés ismeretek tudatos alkalmazására nevelés. 4. A szabad levegőn végzett sportok egészségmegőrző szerepe. 	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési követelmények</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Igénykeltés a mozgásban gazdag életformára, a terhelés alakítására és kontrolljára való képesség kialakítása. 2. Optimális testtömeg és fittség paramétereinek kialakítása, illetve fenntartása. 3. A relaxáció és stresszoldás mint a lelki egészség megőrzésének egyik eszköze. 4. Életviteli alapelvek és szokásrendszerek: étrend, bioritmus, higiénia, médiatudatosság, szenvedélybetegségek hatásai a testi-lelki egészségre. 5. Primer prevenció és az életvezetés kapcsolatrendszere: 		Magyar nyelv és irodalom: gyermek- és ifjúsági irodalmi alkotások az egészség-betegség témaköréből.

szokások, egészségfejlesztés, egészségtudatosság.

6. Egyéni felelősség és döntés az egészséges életvitel és a szabadidős tevékenységek megvalósításában.
7. Biztonság és környezettudatosság.
8. Rendszeres testmozgás, sport egészségmegőrző hatása.
9. Önkontroll, önuralom.
10. Szabad térben végzett gyakorlatok végrehajtásának képessége – a védő-óvó intézkedések ismerete és gyakorlata (napsugárzás, kullancs, időjárásnak megfelelő ruházat).
11. A könnyített testnevelés individuális lehetőségének megteremtése.
12. A tanulók betegségtudatának, féltékenységének, esetleges gátlásainak mérséklése, oldása egyéni sikerhez juttatásával.

Ismeretek

1. Otthon is végezhető testgyakorlatok.
2. Táncok különféle műfajai.
3. Testi higiéné tartalmi elemei és azok mindennapi gyakorlata.
4. Relaxációs gyakorlatok.
5. Egészséges életmód alapelemei – étkezés, ruházat, pihenés, mozgás, a káros anyagok kerülése, betegségek megelőzése, prevenció, védőoltások szerepe.
6. Természetben üzhető sportok (balesetvédelem: kullancsveszély, a nap káros sugarai elleni védelem elsajátítása).
7. Kerékpározás, görkorcsolyázás.
8. Úszás természetes vizekben – csak engedélyezett és kijelölt helyen.
9. Könnyített testnevelés.

Tanulói tevékenység

1. Egészségfejlesztő motoros tevékenységformák – egyénileg, párban, csapatban.

2. Otthon is végezhető testgyakorlatok (aerobic, talajtorna).3. Relaxációs gyakorlatok: légzőgyakorlatok, figyelemösszpontosító és lazító testtartások.4. Természetben űzhető sportok: labdajátékok, futóversenyek, túra, kocogás, tájfutás – balesetvédelem: kullancsveszély, a nap káros sugarai elleni védelem rendszeres elvégzése (krémezés, ruházat, ellenőrzés).5. Kerékpározás, görkorcsolyázás.6. Úszás természetes vizekben – csak engedélyezett és kijelölt helyen.7. Könnyített testnevelés: a tanulók egyéni állapotához, elváltozásaihoz igazodó gyakorlatok (a gyógytestnevelővel való konzultáció szerint, a tantervben foglalt, nem ellenjavallt gyakorlatok, feladatok végrehajtása).8. Testtartás-javító gyakorlatok: preventív és korrigáló feladatok megoldása sporteszközök alkalmazásával.	

Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek

1. Egészségtudatosság.
2. Mozgásigény.
3. A körülményekhez való alkalmazkodás.
4. A természet szeretete, fenntartható fejlődés.

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Higiéné, relaxáció, edzettség, fittség, túra, bioritmus, gyógytestnevelés, korrekció, napsugárzás, UV-A és UV-B, kullancs, médiatudatosság, prevenció, drog, önuralom, önkontroll, testtartás, tájfutás, tájoló, térkép, terep, önkarbantartás, tréning, örömréning.
------------------------------------	--

A fejlesztés várt eredményei az évfolyam végén	<p>A tanuló képes</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. a menet- és ütemtartásra, hosszabb távú egyenletes, lassú futásra, 2. a hatékony mozgásszabályozásra, két-három mozgáselem összekapcsolására a gyakorlatok során, 3. a gyakorolt mozgáselemeket, sportágakat szabad térben, más körülmények között is alkalmazni, 4. a szergyakorlatok teljesítésére, önálló végrehajtására képessége szerint, 5. az ugróerő és súlypontemelkedés tudatos szabályozására, 6. a tánc és a közös mozgás élményének átélésére, 7. önállóan bemelegíteni, 8. a sportot életritmusába beépíteni, 9. legalább egy úszásnemet biztonságosan művelni, 10. versenyjátékok, versenyfeladatok szakszavait értelmezni, és azoknak megfelelően cselekedni, 11. a labdát céltudatosan irányítani, 12. a labda- és sportjátékok szabályait betartani, a csapatszerepeket felismerni, 13. a szabályok betartásával aktívan részt venni a közös játékokban, versenyekben, 14. higiénés ismereteit rutinszerűen alkalmazni, 15. a relaxációs gyakorlatokat önsegítő rendszerében alkalmazni, nyugalmi és stresszhelyzetben szokásrendszerébe integrálni az egészségtudatos magatartásformákat.
---	---

OSZTÁLYFŐNÖKI ÓRA

Az osztályfőnöki óra sajátos szerepet tölt be a tantárgyak rendszerében. Tartalmi, tevékenységei közvetlenül szolgálják a nevelést, mintegy szintetizálva az egyes tantárgyakban közvetített fejlesztési, nevelési célokat, az iskolai nevelési folyamatot, lehetőséget biztosítva a

tanítási órákon elsajátítottak elmélyítésére, aktualizálására, a tudásanyagok értékmozzanatokkal történő felruházására. Az osztályfőnöki óra az osztályfőnöki tevékenység tanórai kereteként, tematizáltan segíti a tanulók megismerését, az egyéni sajátosságokhoz illeszkedő személyiségfejlesztést. Célja fejleszteni – a konkrét tapasztalatok és élmények feldolgozásával, értelmezésével – a szociabilitást, a testi-lelki harmóniát, a tanulók társas, egyéni és iskolai kapcsolatait, a szabálytudat erősítését. Fontos, hogy hozzájáruljon – az egyéni szükségletek mentén – az énkép, az önértékelés alakításához, a közösen kialakított magatartási és viselkedési szokások elsajátításához, az önbizalom, az öntudatos és a környezetért is felelős magatartás, a világgal szembeni pozitív beállítódás, a demokrácia tisztelete, a tolerancia, az őszinte kommunikáció, az értelmes kockázatvállalás attitűdjeinek kialakulásához. Feladata erősíteni – a terápiás eljárások alkalmazásával – az önismeretet, az önfogadást és az önfejlesztést, biztosítani a szociális érzékenység légkörét, a konfliktusok kezelésének konkrét megoldását helyzetgyakorlatokon, megélt, átélt élményeken keresztül. A tantárgy tudatosítja az értékek védelmével kapcsolatos felelősséget, bemutatja a közvetlen környezet humán értékeit. Az osztályfőnöki óra feladata, hogy kapaszkodókat adjon a serdülőkor testi-lelki változásaihoz – a tanuló számára lehetőséget adjon a saját élmények, vélemények megvitatására. Riportok, filmek, cikkek, tanulmányok értelmezésével, megvitatásával – saját élmény eseti bekapcsolásával – adjon pontos képet és iránymutatást az élvezeti szerek veszélyeiről, a deviáns magatartás következményeiről. A tanulók saját tapasztalatokat szereznek – események, történések közös elemzésével, egyéni gyűjtőmunkával – a felelős állampolgári viselkedésről, a környezettudatos, fenntartható fejlődésről. Felkészíti a tanulókat a pályaválasztásra, a reális életcélok megfogalmazására, a tanuló tapasztalatokat gyűjt a munka világáról, a szakmákról. A tantárgy feladata továbbá a vonzódások, lehetőségek mérlegelése – szakmatanulási lehetőségek a képességnek megfelelően –, a képességfejlesztés útjainak, módjainak számbavétele az életcélok elérése érdekében.

A tantárgy az erkölcsi nevelés terén, irodalmi művek, irodalmi szereplők megismerésén keresztül támogatást nyújt pozitív és negatív példák felismerésére, pozitív mintakövetésre; nemzeti azonosságtudat, hazafias nevelés területén hazánk múltjának, jelenének megismerésére az írók, költők szemével.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés terén szerepet játszik az olvasott szövegekben a közéletiség felismerésében, a múlt irodalmában a demokratikus jogokért való küzdelem

megjelenésének nyomon követésében.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése területen fontos szerepet tölt be a tantárgy, a szóbeli és írásbeli kifejezőképesség fejlesztésével segíti a társas érintkezést. Az önismeretet fejleszti a tanórai teljesítmények értékelésével, folyamatos visszajelzéssel, segíti a saját személyiség megismerését az improvizatív és irányított szerepjátékokkal, tanórai munkával.

A testi és lelki egészségre nevelésben az egészséges és tudatos életmód jellemzőinek megismerésével ismeretterjesztő és irodalmi szövegekben, ezek felismerésével, saját személyre vonatkozó lehetőségek megfogalmazásával vesz részt.

A családi életre nevelést az irodalmi művekben megismert pozitív és negatív családpéldák, családmodellek, erkölcsi normák felismertetése, közös megfogalmazás, véleménynyilvánítás gyakorlása erősíti.

A felelősségvállalás másokért, önkéntesség területet támogatja a személyiségfejlesztő nevelés során megjelenő odafigyelés, elfogadás, együttérzés, segítség irányított megbeszélése irodalmi művek kapcsán, illetve ezek gyakoroltatása szituációs játékokban, szerepjátékokban.

A fenntarthatóság, környezettudatosság terület egyre tudatosabbá válik a helyes szokásrend következetes alakítása során különböző életterekben (osztály, iskola, könyvtár, színház stb.).

A pályaorientáció területét támogatja a munka világáról szóló ismeretterjesztő, irodalmi művek elemzésével, megbeszélésével, saját lehetőségek és motivációk összevetésével.

Gazdasági és pénzügyi nevelés területen komplex ismereteket nyújt az egyén, a család, a társadalom gazdasági lehetőségeinek bemutatásával a tanulóknak a tulajdonviszonyok, az érdekérvényesítés, a munkamegosztás, családi élet, hivatalos ügyintézés, gazdálkodás stb. témakörökben.

A médiatudatosságra nevelést segíti az ismeretszerzési, művelődési, önkifejező kapcsolatteremtési lehetőségek, infokommunikációs eszközök igénybevételének gyakorlásával.

A tanulás tanítása területet támogatja az egyénre szabott motiváció, egyéni tanulási módok feltárásával, egyénre szabott értékeléssel, az önálló ismeretszerzési képességek fejlesztésével.

A kulcskompetenciák közül az anyanyelvi kommunikáció hangsúlyos, a tantárgy tanítási tartalmait felhasználva, az egyéni különbségeket figyelembe véve kell szerepet kapnia az önkifejezésnek, a beszédértés és a beszédprodukció fejlesztésének.

A szociális és állampolgári kompetencia fejlődését, a társadalmi beilleszkedést a kellő önismeret alakításával tudja a tantárgy segíteni.

Tematikai egység	Beilleszkedés – Alkalmazkodás	Órakeret 24 óra
Előzetes tudás	Helyes értékválasztás.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Reális pályatervezés.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Fejlesztési követelmények 1. A szabályok elfogadása. 2. Helyes napirend kialakítása. 3. Az önálló tanulás egyre nagyobb aránya. 4. Felkészülés a szakmatanulásra. 5. Érzelmi azonosulás, megértés az elődök tettei iránt. 6. Szolidaritás a rászorulókkal szemben. 7. Aktív részvétel a lakóközösség és iskolaközösség életében.		Magyar nyelv és irodalom: szövegértelmezés, szövegelemzés. Testnevelés és sport: egészséges életmód.
Ismeretek 1. Tanulói jogok és kötelezettségek. Házi rend. 2. Tűz- és balesetvédelem. 3. Napirend. Tanórán kívüli elfoglaltságok. 4. Tanulás és tudás. 5. Új tantárgyak megismerése. 6. Gyakorlati tantárgyakkal kapcsolatos képességek feltérképezése		Szakmai alapozó ismeretek: pályaválasztással kapcsolatos ismeretek. Pályaorientáció: pályaválasztással kapcsolatos ismeretek.

<p>(kézügyesség, kitartás, pontosság, megbízhatóság).</p> <p>7. Helyismeret.</p> <p>8. Közvetlen lakókörnyezetben, iskola szervezésében végezhető önkéntes munka végzése.</p> <p>Tanulói tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A házirenddel kapcsolatos kérdések megvitatása (kérdések megfogalmazása). 2. A szabályok megvitatása. 3. Időbeosztás, órarend. Hatékonyság ellenőrzése. 4. Saját tanulási stratégia megkeresése, az előnyök és hátrányok mérlegelésével. 5. Kérdések megfogalmazása az új tantárgyakkal kapcsolatban (pályaorientáció, alkalmasság). 6. Beszámoló az önálló tanulásról és a tanulópárok együttműködésének tapasztalatairól. 7. Kapcsolatépítés, aktív együttműködés. 8. A lehetőségek és képességek felmérése, saját képességek tudatosítása a pályaválasztás érdekében (tesztek, pályaválasztási tanácsadó). 9. Kutatómunka a közvetlen környezet múltjáról (könyvtári kutatómunka, helytörténeti múzeum, kiállítás megtekintése). 10. Tanulmányi kirándulás, intézménylátogatás, kapcsolatfelvétel a rászorulóknak megsegítése érdekében (gyermekintézmény, idősgondozás, állatgondozás, parkgondozás, ünnepi műsor előadása). <p>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Akusztikus figyelem. 2. Szerialitás. 	<p>Informatika: tájékozódás a világhálón.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Egyéni tanulás, tanulócsoport, kötelező tanóra, igazolt-igazolatlan hiányzás, legális munkavégzés, feketemunka, helytörténet, múlt, közelmúlt, együttérzés, önkéntesség, önfeláldozás, karitatív tevékenység,</p>

	hatékony tanulás, önellenőrzés, rátermettség, viszonzás nélkül, szívesen.
--	---

Tematikai egység	Önismeret – Testi és lelki egészség	Órakeret 28 óra
Előzetes tudás	<ol style="list-style-type: none"> 1. A tanuló saját jó és rossz tulajdonságainak ismerete. 2. Mondanivaló megfogalmazása összefüggően, több mondatban. 	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mondanivaló árnyalt közlése szóban és írásban. 2. Lényeges és lényegtelen körülmény egyre biztosabb megállapítása. 3. Törekvés a káros szokások kijavítására. 	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési követelmények</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Reális önismeret. 2. Sérelmeiről beszél a tanuló. 3. A kritika elviselése, kiállás a saját vélemény mellett. 4. Hatékony és konstruktív részvétel a szűkebb környezet életében. 5. A káros szenvedélyek kialakulásának elkerülése. 6. Segítségkérés módjának és helyének megismerése. 7. Segélykérő telefonszámok ismerete. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Önjellemzés, reális önértékelés. 2. Lelki bántalmak, sérelmek következményei. 3. Milyennek látom társaimat, ők hogy látnak engem? 4. Az emberi természet megnyilvánulása, a helyes életvezetés kialakítása. 5. Negatív tulajdonságok számbavétele. 6. Veszélyeztető tényezők, a káros hatások kivédése, kialakulásuk megelőzése. 7. Dohányzás (aktív – passzív). 8. Alkoholizmus, káros közösségek hatása (galéri, szekta). <p>Tanulói tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Saját tulajdonságok számbavétele, feltérképezése (külső- és 		<p>Magyar nyelv és irodalom: szövegértelmezés, szövegelemzés.</p> <p>Testnevelés és sport: egészséges életmód.</p> <p>Természetismeret: egészséges életmód.</p>

<p>belső tulajdonságok), fénykép nézegetése: régi – új, mi változott?</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Önjellemzés készítése és megismertetése a társakkal (önkritika). 3. Javaslatok és tervekészítés a hibajavításra. 4. Jó – rossz, helyes – helytelen, hiba – bűn bemutatása helyzetgyakorlatokban, állásfoglalás, reakció megbeszélése. 5. Ellenszenv, rokonszenv, őszinteség, hazugság, választás, döntés, helyzetek megoldása, a választott megoldás indoklása. 6. Jellemzés készítése véletlenszerűen kiválasztott társról, a kapott jellemzés elfogadása vagy elutasítása. 7. Saját élmények a felmerülő témával kapcsolatban (szóbeli beszámolók). 8. Szituációs gyakorlatok a káros hatásokkal való találkozásokról, hogyan lehet kikerülni a fenti helyzeteket (alkohol, cigaretta és drog visszautasítása), a napirend és az egészséges életmód segítségével. <p>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Akusztikus figyelem. 2. Emlékezet – hosszú távú: aktív és passzív szókinccs használata önálló írás esetén, tanult nyelvtani szabályok alkalmazása. 3. Emlékezet – rövid távú: diktálás utáni írás. 4. Szerialitás. 	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Konfliktuskezelés, egészségmegőrzés, szabálykövetés, játékszenvedély, függőségkerülés, elhárítás, önjellemzés, önkritika, tervekészítés, feszültségoldás, megelőzés, realitás.</p>

Tematikai egység	Aktuális témák	Órakeret 20 óra
<p>Előzetes tudás</p>	<p>A tanuló saját környezetének ismerete, az események számontartása.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Egyéni és társadalmi ünnepek ismerete, számontartása. 2. Mások ünnepeinek megismerése, elfogadása (tolerancia), 	

céljai	ünneplésének a tisztelet megadása. Aktív részvétel az intézmény és lakóhely életében.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési követelmények</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Szűkebb és tágabb közösségének ismerete. 2. Aktivitás, együttműködés. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Egyéni és közösségi ünnepek, események ismerete. 2. A közösség építése érdekében saját teendőinek feltérképezése. <p>Tanulói tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Az intézmény (iskola, munkahely) hagyományainak, történetének megismerése. 2. A választott szakma története, hagyományai, alkotásai, eszközei körében tájékozódás. 3. Tanulmányi séta, kirándulás, múzeumlátogatás. 4. A tapasztalatok, ismeretek rendszerezése. 5. Aktív részvétel ünnepeken (családi és közösségi alkalmakon), az ünnepnek megfelelő szokások, külsőségek megtartása (meghívó, plakátkészítés, vendégvárással kapcsolatos teendők, ünnepi műsorban szerepvállalás, fényképezés, beszámoló szóban, írásban az eseményről). <p>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Akusztikus figyelem. 2. Emlékezet – hosszú távú: aktív és passzív szókinccs használata önálló írás esetén, tanult nyelvtani szabályok alkalmazása. 3. Emlékezet – rövid távú: diktálás utáni írás. 4. Szerialitás. 		<p>Magyar nyelv és irodalom: szövegértelmezés, szövegelemzés.</p> <p>Testnevelés és sport: egészséges életmód.</p> <p>Informatika: tájékozódás, adatgyűjtés a világhálón adott témával kapcsolatban, prezentáció készítése, plakát, meghívó az ünnepekre.</p>

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Az ünnepekkel, eseményekkel kapcsolatos fogalmak köre.
------------------------------------	--

A fejlesztés várt eredményei az évfolyam végén	<p>A tanuló képes</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. iskolai munkáit a tanult szabályok szerint végezni, 2. a közlés kifejező és tájékoztató funkciójával élni, 3. meggyőzni, kulturáltan véleményt megfogalmazni, empatikusan együttműködni beszédpartnerével, 4. iskolai munkáit a tanult szabályok szerint végezni, 5. a közlés kifejező és tájékoztató funkciójával élni, 6. meggyőzni, kulturáltan véleményt megfogalmazni, empatikusan együttműködni beszédpartnerével, 7. a környezet és az értékek megismerése alapján az azonosulásra, elfogadás és szolidaritásra az aktuális helyzetekben, . 8. felismerni az ünnepek és ünneplés helyét és értékét az egyén és a közösség életében, 9. megismerni az aktív közreműködés és részvétel élményét, emlékeket gyűjteni, dokumentálni.
---	--

**11.4.2. AZ ENYHE ÉRTELMI FOGYATÉKOS TANULÓK
NEVELŐ-OKTATÓ MUNKÁJÁT ELLÁTÓ KÉSZSÉGFEJLESZTŐ ISKOLA 11-12.
ÉVFOLYAMOS KÖZISMERETI KERETTANTERVE**

TANTERVI BEVEZETŐ

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók számára készült közismereti kerettanterv céljaiban, feladataiban és az ezekre épülő további tartalmakban figyelembe veszi a jövőben várható társadalmi, gazdasági változásokat, valamint az ezzel összefüggésben megjelenő, a köznevelés egészére vonatkozó célokat és feladatokat. A kerettantervi rendszer az enyhe értelmi fogyatékos tanulók esetében is prioritásként értelmezi azokat a személyiség-, készség- és képességfejlesztési tartalmakat, amelyek az egyén és a társadalom számára egyaránt nélkülözhetetlenek.

Célok és feladatok

A készségfejlesztő iskolai oktatás felkészíti a tanulókat az egész életen át tartó tanulásra, a munkaerőpiacon való eredményes részvételre, a sikeres munkaerőpiaci és társadalmi integrációra. Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók közismereti oktatásának a készségfejlesztő iskolai képzésben kiemelt célja támogatni a gyakorlati ismeretek elsajátítását, gyakorlási-kipróbálási lehetőséget adni a társadalmi beilleszkedés, az önálló életvezetési technikák, a társadalmi cselekvőképesség, a személyiségstruktúra megszilárdítására. Támogatja a személyiség komplex, harmonikus fejlődését, az önismeret, az önbizalom és a megfelelő önértékelés megerősödését, segíti a kognitív funkciók, az érzékelés, a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás további fejlődését, teret enged a helyes és kívánatos társas kapcsolatokat, viselkedési normák, szociális interakciók gyakorlásának.

Fejlesztési területek – nevelési célok

Erkölcsei nevelés terén a tanulók erkölcsi érzékének továbbfejlesztése, a cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudatuk elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, társadalmi beilleszkedésük elősegítése zajlik. A szabálykövető magatartás érvényesítése a mindennapi gyakorlatban, az érzelem, az értelem és a cselekvés összefüggésének tudatosításával, az erkölcsi meggyőződés és az erkölcsi cselekvés kívánatos összhangjának felismertetésével valósul meg. Segíti az érzelem, az értelem és a cselekvés összefüggésének tudatosítását a nemzedékek közötti és a kortársi kapcsolatok megerősítésével, az állampolgári ismeretek gyakorlati értelmezésével, a mindennapi életvitellel összefüggő praktikus tudás nyújtásával. A folyamat végén az enyhe értelmi fogyatékos tanuló képes lesz cselekedetei következményeinek belátására, a mások iránti felelősség és felelősségvállalás érzékelésére. Kibontakozik a közösségi élettel kapcsolatos igazságérzete, társaival és az őt körülvevő személyekkel szembeni elfogadása, segítőkészsége. Magatartásában fejlődik az önfegyelem, a másokat megillető tisztelet megadása és tevékenységeiben a kívánatos mértéktartás. Feladatai és munkatevékenységei során megerősödik kötelességtudata.

A nemzeti azonosságtudat és hazafias nevelés segíti a magyar történelemre és hagyományokra, hazájára való büszkeség kialakulását, a más népek, azok kultúrája iránti érdeklődés és tisztelet megnyilvánulását azzal, hogy támogatja a tanuló aktív részvételét szűkebb környezetének megemlékezéseiben, a történelmi múlthoz kapcsolódó ünnepeken. A

társadalom, a társadalmi jelenségek megítélése fókuszba kerül, a tanulót a pályaválasztási és önálló életkezdési ismeretei, motivációja segíti abban, hogy reális képet kapjon a társadalomban elfoglalt, elfoglalható helyéről.

Az állampolgárságra, demokráciára nevelés terén felkészül a társadalmi elvárásoknak megfelelő kötelezettségek és jogok gyakorlására, megismeri és szükség szerint igénybe veszi az önérvényesítés intézményes lehetőségeit. Iskolai keretekben gyakorolja a demokratikus jogokat és megismeri a demokrácia szabályait. Az iskola az egyéni adottságokhoz és lehetőségekhez mérten biztosítja a tanuló részvételét a helyi civil társadalom életében azért, hogy fogékony legyen a társadalom jelenségei, problémái iránt.

Az önismeret és társas kultúra fejlesztése területén az enyhe értelmi fogyatékos tanulóban kialakul a felnőtt élethez kötődő reális énkép, megismeri és kontrollálni tudja a viselkedését. A társas kapcsolatok tudatosan megfigyelt visszajelzései alapján továbbfejlődik önértékelése, önbizalma. Kialakul a társakkal, ismerős és ismeretlen környezettel szembeni bizalom és bizalmatlanság megfelelő egyensúlya. A serdülőkorban, mint a személyiség kialakulásának döntő szakaszában, az életkorból adódó problémák kezelése érdekében kiemelt szerepet kapnak a feszültség, a szorongás, a stressz, a fáradtság oldásának technikái, annak felismerése és leírása, hogy a tanuló önmaga hogyan változik, alakul. Az elképzelések, vágyak, tervek a felnőtt szerepekről – a felnőttkori önmaga megvalósításáról – akkor lesznek reálisak, ha a tanuló képes a kudarcok tűrésére, tanulságaik feldolgozására, hasznosítására.

A testi és lelki egészségre nevelés támogatja a tanuló tudatos törekvését az egészséges életmódra, a testi és lelki egyensúly megőrzésére. Igénnyé válik a testi épség megóvása és a sérülések elkerülése. A mindennapos testedzés megalapozza a munkavégzéshez elengedhetetlen fizikai állóképesség megszerzését és megőrzését. A pedagógus lehetőséget ad a tanulónak felismerni és elkerülni a káros szenvedélyeket, a testi, szellemi és lelki érettség elérésével megerősödik sikeres társadalmi beilleszkedésének lehetősége. A pedagógus feladata felhívni a tanuló figyelmét a rendszeres és bőséges táplálkozás, a táplálék összetevőinek, minőségének megfigyelésére, megteremteni az egészségvédelem és a szociális gondoskodás gyakorlatát az iskolában, felhívni a figyelmet a rendszeres mozgás, a megjelenés, a küllem, az ápoltság összefüggéseire.

A családi életre nevelést segíti, hogy a tanuló a középfokú oktatás időszakában megismeri a

harmonikus családi mintákat és a családi együttélés szabályait. A hétköznapi élethelyzetek megbeszélése, gyakorlása segíti a párkapcsolatok megismerését, felelős párkapcsolat kialakítását, az együttlét, a szakítás felelősségét, kultúráját.

A támogatást nyújtó társadalmi, egészségügyi rendszerek megismerése, a konfliktusok kezelési lehetőségeinek, az érzelmi bizonytalanságoknak, a magánéleti krízishelyzeteknek a felismerése a felnőttkorba lépő fiatalok számára támpontokat nyújt az érzelmi élet válságaiban.

A felelősségvállalás másokért és önkéntesség területén a tanuló tapasztalatai bővülnek a társadalom tagjainak különbözőségéről, megerősödik benne az elfogadás érzése, a máság elfogadása, a betegség, a sérült és a fogyatékos emberek iránti együttérző, segítő magatartás kialakítása. A pedagógus feladata lehetőséget teremteni arra, hogy fejlődjön a tanulóban az önkéntes segítségnyújtás igénye, amelyben megismeri és megéli a saját személyének fontosságát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, az egymásra utaltságot. A szociális érzékenység, az együttműködés, a problémamegoldás, az önkéntes feladatvállalás és a megoldás képességének kialakulása, az alkalmazás általánossá válása a mindennapi életben, a munka világában is támogatja a beilleszkedést.

A fenntarthatóságot, környezettudatosságot segítik azok a helyzetek, amelyekben a tanuló felismerheti, hogy az emberiség összefogása szükséges a környezet épségének megóvása, a természet védelme érdekében.

A pedagógiai helyzetekben cselekedeteit, azok hatását személyesen is megtapasztalja, belátja a környezeti ártalmak és az emberi élet szükségleteit, összefüggéseit. A környezeti ártalmak számbavétele, a védekezés lehetőségeinek kipróbálása, a takarékoságnak, a szükségletekhez igazított szokásrendnek a megismerése teszi lehetővé a mindennapi alkalmazást, azt, hogy fejlődjön az önálló étellel kapcsolatosan az egészséges és esztétikus környezet és élettér kialakításának és megóvásának igénye.

A pályorientáció területén a tanuló reális önértékeléssel megismeri munkaerő-piaci lehetőségeit, a társadalmi munkamegosztás alapjait. Képességeinek, lehetőségeinek és érdeklődésének figyelembevételével pályát választ, megismeri és motiválttá válik a céljai elérése érdekében szükséges képességek fejlesztésében.

A gazdasági és pénzügyi nevelés terén a tanuló felkészül a változó gazdasági környezet lehetőségeihez történő alkalmazkodásra, megismeri a családi munkamegosztást, gazdálkodást, felismeri, hogy milyen az ésszerű, beosztó felhasználás, takarékoság. A folyamatban kiemelt szerepet kap a figyelem ráirányítása a tanuló saját felelősségére a javakkal való ésszerű gazdálkodásban, a pénz világában és a fogyasztás területén.

A tanuló a pedagógiai folyamatban és a valóságban is kipróbálhatja az ügyintézés útjait, a segítségkérés lehetőségeit a lakhatás, a munkavállalás, a lakóhelyi, közösségi ügyintézés terén, tapasztalatokat szerezhet a döntései közvetlen és közvetett következményeinek és kockázatainak mérlegelésében.

A médiatudatosságra nevelés különös jelentőséget kap a médiumok használatának előtérbe kerülése, a tanulás, az önművelés területein történő felhasználása miatt. A médiatudatos magatartás a mindennapokban, a munka világában való tájékozódás szolgálatában azt jelenti, hogy a tanulónak megfelelő gyakorlata alakul ki az információhordozók megválasztásában, használatában, megismeri a hétköznapi élet során szerepüket az ismeretek, a fontos információk megszerzésében, fejlődik képessége az óvatosság területén és az információk hitelességének ellenőrzésében, vigyáz személyes adatainak védelmére, mértéktartó az eszközök használatában.

A tanulás tanítása terület a tanuló számára lehetőséget ad az egyénre szabott, képességeknek megfelelő motivációra és a folyamatos fenntartásra az ismeretszerzésben. Segít elfogadni és megismerni a környezet folyamatos változását, fenntartani az igényt és képességet a tevékenységekkel és munkavégzéssel kapcsolatos ismeretek bővítésére a munkaerőpiaci és a társadalmi integráció elérése érdekében.

Kulcskompetenciák, kompetenciafejlesztés

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulóknak is fel kell készülniük a munkavállalásra, a változások kezelésére és a későbbi tanulásra is. Kompetenciákkal a társadalmi integráció, az önálló életvezetés és a felnőttkori munkaerőpiaci helytállás érdekében nekik is rendelkezniük kell. A valamiben kompetens fiatal tudja, hogy adott esetben mit kell tennie; tudása van róla, képes azt megtenni; kialakult a megfelelő képessége, és meg is akarja tenni, mert megfelelő

attitűddel rendelkeznek. A kulcskompetencia különböző szintű kompetenciák rendszere – fejlesztésük egymásra épülő, tervezhető. Az alapkészségek kialakításához szükséges kompetenciák a jövőben való boldogulás várható igényei szerint kiegészülnek más olyan kompetenciákkal, amelyek a társadalomban való sikeres részvételhez, az egész életen át tartó tanuláshoz szükségesek. Ezek a kulcskompetenciák, amelyek nemcsak egyes tantárgyakhoz köthetőek. Kialakításuk, fejlesztésük a köznevelés feladataként az enyhe értelmi fogyatékos tanulókat nevelő-oktató intézményekben is elvárásként jelenik meg. Egy-egy terület fejlesztési feladatai valamennyi kompetenciát mozgósíthatják, illetve számos terület tartalmainak feldolgozása valamennyi kompetencia fejlesztésére hatással lehet. Az egyes területek kijelölik, hogy mely kulcskompetenciák fejlesztését célozzák meg a fejlesztési feladatok megvalósítása folyamán. A 11–12. évfolyamon jellemzően fejlesztendő kulcskompetenciák meghatározhatóak, azonban egyénekenként eltérő összetevők fejlesztésére helyeződik a hangsúly – az enyhe értelmi fogyatékos tanulók esetében ez különösen jellemző. Ezért a szakértői bizottságok és a gyógypedagógusok képességekre, részképességekre vonatkozó vizsgálati eredményeire is támaszkodva differenciált, egyénre szabott programokon keresztül érhető el a tanulási képesség egyénileg különböző szintre fejlesztése.

A tanuló az anyanyelvi kommunikáció kompetenciaterületen elsajátítja a társas és a társadalmi érintkezéshez, kapcsolatfelvételhez és kapcsolattartáshoz szükséges kommunikációs formákat, megerősödik beszédértése és beszédprodukciója. Fejlődik szöveg- és véleményalkotási képessége. Kommunikációja körülményeknek megfelelő alakítására, továbbá az egyéni racionális és sikeres vita stratégiáinak kialakítására és használatára törekszik. A hétköznapi helyzetekben a magyar helyesírás szabályait követve old meg írásos feladatokat.

Az idegen nyelvi kommunikáció kompetenciaterületen a tanuló a tanult nyelv alapvető, mindennapi élethelyzetek egyszerű fogalmait, kommunikációs fordulatait felismeri, alkalmazza. Törekszik a tanult idegen nyelvi kultúra minél árnyaltabb megismerésére.

Matematikai kompetenciaterületen a mindennapi élethelyzetekben szükséges kognitív funkciók fejlesztésére fókuszál a terület. Bővül a biztonságot nyújtó ismeretek köre. A pedagógus gyakorlati tevékenységekkel folyamatosan segíti a tér- és időbeli viszonyok megerősítését, a mértékegységek egyre biztosabb használatát, a pénzkezelést és a szakmai ismeretek matematikai kompetenciát igénylő területeinek elsajátítását. A matematikai

kompetencia birtokában az enyhe értelmi fogyatékos tanuló rendelkezik azzal a képességgel, hogy a környező világ mennyiségi és térbeli viszonyait felfedezze, képessé válik arra, hogy a tapasztalások útján megszerzett matematikai tudást praktikus fel tudja használni a társadalmi lét különböző területein. Felismer egyszerű ok-okozati összefüggéseket, logikai kapcsolatokat és törekszik ezek pontos megfogalmazására.

A természettudományos és technikai kompetencia területen az enyhe értelmi fogyatékos tanulóknál a gyakorlati jellegű természettudományi műveltség kialakítása folyik, a mindennapi életben előforduló természettudományos jelenségek körében a felhasználói tájékozottság elérése, az egységes természettudományos világnézet kialakítása a cél. A tanuló ismereteinek segítségével, a megfelelő módszerek felhasználásával képes leírni és magyarázni a természet egyszerűbb jelenségeit és folyamatait. Érzékeny a hazai és globális természeti környezeti problémák iránt. Képes és kész saját életében környezettudatos döntések meghozatalára. Megismeri az ember szerepét a gazdaság környezetkárosító hatásának kialakulásában, megérti, hogy a környezeti katasztrófák elkerülhetők. A tanuló megfigyeli és értelmezi a mindennapi élethez köthető természeti jelenségeket. Gyakorlattá válik az egészségvédelemmel és betegségmegelőzéssel kapcsolatos ismeretek alkalmazása, bővül a környezet megismerésére való igénye és képessége.

A digitális kompetencia azt jelenti, hogy a tanuló képességeinek megfelelő szinten alkalmazza az infokommunikációs eszközöket a tanulás, a kapcsolattartás, a szórakozás és ismeretszerzés területén. Képes adott céllal és adott szempontok alapján dokumentumokat választani informatikai eszközök segítségével. Az egyéni sajátosságokat és az informális társadalmi elvárásokat figyelembe véve középpontban a munkához, az életvitelhez és a szabadidő hasznos eltöltéséhez kapcsolódó praktikus ismeretszerzés és készségfejlesztés áll.

A szociális és állampolgári kompetencia segíti az enyhe értelmi fogyatékos tanulót abban, hogy megtalálja helyét, feladatát a családi és a társadalmi munkamegosztásban. Az állampolgári kompetenciák fejlesztése az enyhe értelmi fogyatékos tanulók gyógypedagógiai-pszichológiai jellemzőit figyelembe véve zajlik úgy, hogy a pedagógus a tartalmakat sajátélményű tevékenységek formájában gyakoroltatva biztosítja. A tanuló felkészül a közügyekben való aktív részvételre, képessé válik a családi munkamegosztásban a felnőtt szerepre, felkészül a társadalmi lét munkavállalási és állampolgári szerepeinek betöltésére. Bővülnek ismeretei a közügyekben való részvétel szabályairól, saját érdekeinek

képviseléről, az önérvényesítés és az ehhez történő segítségkérés lehetőségeiről. Gyakorolja a közösségi viselkedést az iskolai környezet lehetőségeinek igénybevételével.

A kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia területén a tanuló felismeri reális lehetőségeit, képességeinek határait, megtanulja, kitűzött céljai elérése érdekében, megfelelő formában kérni és elfogadni mások segítségét.

Felismeri a korának megfelelő élethelyzetekben a számára kedvező lehetőségeket és él azokkal, tájékozódik a pénz világában. Fejlődnek az életvezetési, munkavégzési, munkavállalói technikákra vonatkozó kompetenciái (tervezés, szervezés, ellenőrzés, értékelés, becslés, döntés, irányítás képessége, hierarchiatűrés képessége, megbízhatóság, felelősség- és kötelességtudat, tenni akarás). A kezdeményezőképeség és a vállalkozói kompetenciához szükséges ismeretek, képességek és attitűdök alakítása, formálása a tanulók egyéni sajátosságait figyelembe véve lehetséges. A tanítási-tanulási folyamatban az enyhe értelmi fogyatékos tanuló minden esetben saját cselekedeteinek tükrében ismeri fel lehetőségeit, próbálja elérni céljait.

Eszttétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség terén a tanuló érdeklődésének megfelelően motivált tevékenységeiben a kreativitásra, részt vesz alkotások létrehozásában, nyitottá válik művészeti alkotások befogadására. Az ötletgazdagság, a kíváncsiság és az alkotókedv kialakulásában nagy szerepe van a motivációnak és az érzelmeknek is.

A hatékony, önálló tanulás kompetenciaterületén a tanuló igénybe vesz minden, képességeihez mértén elsajátított kultúrtechnikai eszközt új ismeretek, információk elsajátítására, megismerésére. Tud segítséget kérni új ismeret elsajátítására, mer kérdezni és képes csoportos munkában részt venni.

Az önálló, hatékony tanulásra képes tanuló képes közös munkában, csoportban dolgozni.

Tantárgyak és óraszámok

Műveltségi terület	Tantárgy neve	11–12. évfolyam (átlag heti	2 tanéves óraszám
---------------------------	----------------------	--	------------------------------

		időkeret)	
Magyar nyelv és irodalom	Magyar nyelv és irodalom	1	72
Matematika	Matematika	2	144
Ember és társadalom	Etika	1	72
Informatika	Informatika	1	72
Testnevelés és sport	Testnevelés és sport	5	360
	Osztályfőnöki óra	1	72
Közismeret összesen		11	792
További szabad közismereti időkeret		2	144
Készségfejlesztő kerettantervek		20	1440
Szabad készségfejlesztő időkeret		2	144

Egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs és rehabilitációs óraszám: 5 óra/hét

Egységesség és differenciálás

Az egységesség és a differenciálás érvényesítésének megvalósítását a pedagógiai gyakorlatban az adaptív oktatás jellemzőinek ismerete és annak alkalmazása teszi lehetővé. Az oktatási folyamat akkor adaptív, ha a megvalósítása során a differenciálás és az egységesség elve egyaránt érvényesül. Az adaptív oktatás egy olyan tanári gondolat- és tevékenységrendszer kínál, amely a tanulók egyéni sajátosságainak figyelembevételére épülve egyszerre biztosítja a differenciálás egyéni fejlesztő hatását és a pedagógiai gyakorlatban megjelenő egységességet. Az adaptív oktatás feltételei között egyenrangúan szerepelnek a tanulói sajátosságok – a tanuló tudása, az aktivitásra való készenléte, az önálló munkavégzés és az együttműködés terén való fejlettsége, helyzete a társas kapcsolatrendszerben – és a tanulók számára leginkább kedvező tanulásszervezési formák: a frontális munka, a csoportmunka, a párban folyó tanulás, az egyéni munka, az individualizált munka. A pedagógiai differenciálás háttérében az a törekvés húzódik meg, hogy az egységes tartalmi szabályozás keretei között minden tanuló a neki megfelelő nevelésben és oktatásban részesülhessen optimális fejlődése, egyéni teljesítőképességének teljes kibontakoztatása érdekében. A differenciálásnak nélkülözhetetlen és sok variációban alkalmazott

eszközegyüttesként kell megjelennie. Az egyéni fejlesztési programok, a differenciálás különböző lehetőségei során a pedagógusok megfelelő feladatokkal fejlesztik a tehetséges tanulókat, figyelik fejlődésüket, és az adott szakasznak megfelelő kihívások elé állítják őket. A differenciált – egyéni és csoportos – eljárások biztosítják az egyes területeken alulteljesítő tanulók felzárkóztatását, a lemaradás egyéni okainak felderítésén alapuló csökkentését, megszüntetését. A pedagógus a differenciálás során figyelembe veszi a tantárgyi tartalmak – egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző – módosulásait. A pedagógus együttműködik különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba. Az adaptív oktatás gyakorlati megvalósításának két kulcsmozzanata van. Az egyik a bemeneti jellemzők köre, melyek alapjaiban kijelölik az egyéni utat, illetve az annak bejárásához vezető stratégia megvalósítandó pedagógiai mozzanatait. A másik a kimeneti elvárások köre, melyek a prognosztizálható fejlesztés/fejlődés kritériumainak, a kimeneti követelmények meghatározásához nyújtanak segítséget. A bemenetnél, az iskolai, oktatási folyamat kezdetén a sajátos nevelési igény pontos, egyénre szabott feltárása szükséges, a képességstruktúra, a lényegi személyiségvonások, a szocializációs funkciók területeinek feltérképezésével. Erre lehet építeni az egyéni út meghatározását, a pedagógiai diagnózist, a stratégiát és terápiát. A kimeneti elvárások – a pedagógiai folyamatban a tanulók egyéni jellemzőit, fejleszhetőségi sajátosságait mindvégig figyelembe véve – a társadalmi szükségletből vezethetők le.

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

11–12. évfolyam

A magyar nyelv és irodalom tantárgy az irodalmi élmény nyújtása mellett az anyanyelvi kompetencia fejlesztésének legfontosabb eszköze. Alapvető feladata, hogy a tanulók szövegalkotási tudásának gyarapításával képessé váljanak a társadalmi kommunikációra, az önkifejezésre. Legfontosabb célok:

1. A tanuló készüljön fel a társas-társadalmi együttéléshez szükséges nyelvi képességek elsajátítására, beállítódásokra, a kulturált nyelvi magatartásra.
2. Rendelkezzen közvetlen környezetében az emberi, tárgyi viszonyrendszerekben történő eligazodáshoz szükséges beszédképességgel.
3. A beszéd formai és tartalmi oldalának fejlesztése: a tiszta artikuláció, a kommunikációs biztonságérzet kialakítása,
4. Az anyanyelvű írásbeliség normáihoz alkalmazkodó – képességekkel adekvát –

szövegalkotás,

5. Alakuljon ki eszköztudás a kultúrtechnikák alkalmazásának gyakorlásával és használatával.
6. Jelentősen bővül aktív és passzív szókincse a felnőtt élet, a munkavállalás és -végzés valamint a szakmai munka területén
7. Irodalmi kifejezésformák befogadására nevelés.
8. Tudjon folyamatosan hangosan vagy némán olvasni, majd az olvasottakról tömörítve, a lényeget kiemelve beszámolni
9. Legyen képes részben önállóan, részben tanári segítséggel elolvasni egyszerűbb, rövidebb írásos műveket. Tegyen kísérletet ezek erkölcsi és életvezetési értelmezésére.
10. Legyen képes formanyomtatványok önálló kitöltésére, önéletrajz, magán- és hivatalos levelek írására.

A tantárgy feladatai a következők:

1. A tanulók kommunikációs, szövegértési és szövegalkotási képességének továbbfejlesztése.
2. A kommunikációs ismeretek bővítése, a nyelvi alapkészségek továbbépítése.
3. Az igényes és a helyzethez illő szóhasználat, a mondat- és szövegalkotás gyakorlása.
4. A mondat- és szövegfonetikai eszközöknek a nem verbális nyelvi elemekkel összehangolt és célszerű használata.
5. A véleményalkotási képesség továbbfejlesztése.
6. Önállóságra nevelés és kreativitásra ösztönzés a szövegalkotásban.
7. Motiválás az irodalomolvasásra és a köznapi élet hivatalos ügyirataiban való eligazodás támogatása.
8. Az irodalom önmegértést és önmeghatározást elősegítő lehetőségeinek felismerése.
9. A korábban megszerzett kommunikációs és tömegkommunikációs ismeretek szintetizálása.
10. Szereplési biztonság kialakítása.
11. A tanuló vegyen részt a dráma-, szerep és szituációs játékokban.

A tantárgy szerepe a fejlesztési területekben:

Erkölcsei nevelés: irodalmi művek és más írásos szereplők megismerésén keresztül pozitív és negatív példa felismerése. Napilapokban, folyóiratokban, a mindennapi élet eseményeiben a

helyes magatartás, követendő minta és a helytelen magatartás megkülönböztetése.

Nemzeti azonosságtudat, hazafias nevelés: hazánk múltjának, jelenének megismerése az írók, költők és más publicisták szemével.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés: a közéletiség felismerése az olvasott szövegekben, demokratikus jogokért való küzdelem megjelenésének nyomon követése a múlt irodalmában.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése: szóbeli és írásbeli kifejezőkészség fejlesztésével segíteni a társas érintkezést. Önismeret fejlesztése a tanórai teljesítmények értékelésével, folyamatos visszajelzéssel. Saját személyiség fejlesztése az improvizatív és irányított szerepjátékokkal, tanórai munkával.

A testi és lelki egészségre nevelés: az egészséges és tudatos életmód jellemzőinek rögzítése ismeretterjesztő és irodalmi szövegek megismerésével. Saját személyre vonatkozó lehetőségek megfogalmazása.

Családi életre nevelés: írásos művekben megismert pozitív és negatív családpéldák, családmodellek, erkölcsi normák felismertetése, közös megfogalmazás, véleménynyilvánítás gyakorlása.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség: a személyiségfejlesztő nevelés során megjelenő odafigyelés, elfogadás, együttérzés, segítség irányított megbeszélése irodalmi művek kapcsán. Gyakoroltatás szituációs játékokban, szerepjátékokban való megjelenéssel.

Fenntarthatóság, környezettudatosság: helyes szokásrend következetes alakítása különböző környezeti tényezők között (osztály, iskola, könyvtár, színház stb.).

Pályaorientáció: a munka világáról szóló ismeretterjesztő, irodalmi művek, publicisztikák elemzése, megbeszélése.

Gazdasági és pénzügyi nevelés: az egyén, a család, a társadalom gazdasági lehetőségeinek változását feltáró művek olvasásával ismereteket nyújtani a tanulóknak, többek közt a

tulajdonviszonyok, az érdekérvényesítés, a munkamegosztás, a családi élet, a hivatalos ügyintézés, a gazdálkodás témakörökben.

Médiatudatosságra nevelés: ismeretszerzési, művelődési, önkifejező kapcsolatteremtési lehetőségek gyakorlása.

A tanulás tanítása: egyénre szabott motiváció, egyéni tanulási módok feltárása, egyénre szabott értékelés, feladatadás segítségével el kell érni az önálló ismeretszerzési képesség fejlődését.

A tantárgy szerepe a kulcskompetenciák fejlesztésében:

Anyanyelvi kommunikáció területén a tantárgy tanítási tartalmait felhasználva, az egyéni különbségeket figyelembe véve hangsúlyos szerepet kell kapnia az önkifejezésnek, a beszédértés és a beszédprodukciónak fejlesztésének.

A szociális és állampolgári kompetencia területén a tantárgy segíteni tudja a kellő önismeret alakításával a társadalmi beilleszkedést.

A tantárgy sajátos fejlesztési céljai: a nyelvi kompetencia fejlesztése annak érdekében, hogy az egyéni képességekhez képest megfelelő szinten tudják alkalmazni a tanulók a szóbeli és írásbeli kommunikáció eszköztárát az önkifejezéshez, társas érintkezéshez, önérvényesítéshez.

A tanítás során fontos szempont a nyelvhasználat kommunikációs értékűvé fejlesztésével hozzájárulni az énkép és a világkép kialakulásához, szükségleteik felismeréséhez és kielégítéséhez. A tantárgy célja, hogy az enyhe értelmi fogyatékos tanuló legyen képes tájékozódni tömegkommunikációs eszközök segítségével a napi eseményekről.

A magyar nyelv és irodalom tanítása során elérhető a kulturált, megfelelő nyelvi eszközöket alkalmazó viselkedés kommunikációs helyzetekben.

Tematikai egység/	Beszédkészség, szóbeli szövegek megértése, értelmezése	Órakeret
--------------------------	---	-----------------

Fejlesztési cél	és alkotása	folyamatos
Előzetes tudás	1. Szóban kapott utasítások megértése, követése. 2. Események elmesélése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	1. A szókincs gyarapítása mellett nyelvi kifejezőképesség fejlesztése. 2. A testbeszéd, mimika megértése, használatával a szóbeli kifejezőkészség erősítése. 3. A beszélő szándékának megértése. 4. A hallott szöveg értelmezése, adekvát, nyelvtanilag helyes válaszadás. 5. Saját vélemény, saját gondolat, kérdés, kérés megfogalmazása. 6. A reproductív beszéd képességének fejlesztése, memoriterek tanulása. 7. Tanult szövegek kifejező tolmácsolása.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési követelmények</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A helyes artikuláció, beszédtechnikai elemek alkalmazása. 2. Aktív és passzív szókincs fejlesztése. 3. Társas kapcsolatok kommunikációjába a tanult elemek beépítése. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Beszédtechnika: <ol style="list-style-type: none"> a. a helyes beszédlevegzés: levegőbeosztás, szünettartás, b. megfelelő beszédhang: hangterjedelem, hangszín, hangerő, c. a pontos artikuláció, d. a kifejező képesség, a kommunikáció céljának megfelelő beszéd. 2. Beszéd(meg)értés: <ol style="list-style-type: none"> a. szavak, b. mondatok, c. szöveg szintjén. 3. Beszédkészség 		<p>Testnevelés és sport: légzéstechnika.</p> <p>Osztályfőnöki óra: kommunikációs képesség.</p>

Tanulói tevékenység

1. A levegőbeosztás, a szünettartás, az egyenletes hangadáshoz szükséges kilégzés kialakítása és gyakorlása szövegolvasás közben.
2. A hangadás esetleges hibáinak javítása, a hangterjedelem kiszélesítése, a hangszín, a hangadás egyenletességének megteremtése a teljes hangterjedelemben, a görcsmentes hangerőfokozás és hangváltások kialakítása és gyakorlás.
3. Az artikulációs mozgások gyakorlása, a gondos szövégejtés, a pergő, tiszta szövegmondás, a szabályos beszédritmus, a hangkapcsolatok szabályos ejtésének kialakítása és gyakorlása.
4. A kommunikáció céljának megfelelő beszéd, a hangsúlyok, érzelmek, indulatok, szándékok megjelenítése.
5. Főfogalom alá rendezés, az „egész” részeinek felsorolása, a „rész” hozzárendelése az egészhez, hibás szókapcsolatok javítása, új fogalmak, szókapcsolatok tartalmának megismerése az értelmező szótár vagy rokon értelmű szavak alkalmazásával.
6. Mondatpárok készítése, a mondat elemeinek cseréje, az eseményhez tartozó mondat kiválasztása, hibás elemek cseréje, feladat, utasítások végrehajtása.
7. A mondat sorrendjének megállapítása, a hiányzó „láncszem” felismerése, kérdések, válaszok megfogalmazása a szöveghez, dramatizálás.
8. Analógiák készítése, a következtetések megfogalmazása, analízáló-szintetizáló gyakorlatok végzése, összehasonlítások a nyelv különböző szintjein, különböző szempontok szerinti csoportosítások, fogalomalkotások.
9. Szavak és szókapcsolatok jelentéstartalmainak feltárása, szavak és szókapcsolatok szöveggörnyezetbe helyezése, rokon értelmű szavakból szósorok alkotása, a hangulati és a fokozati különbségek megállapítása, hangutánzó és hangulatfestő szavak keresése, beépítése szöveggörnyezetbe, a stílushatások véleményezése, a szépirodalmi és a köznyelvi szövegek

<p>összehasonlítása, azonosságok és különbségek meghatározása, szépirodalmi kifejezések gyűjtése, szólások, közmondások beépítése a szövegek környezetébe (behelyettesítés).</p> <p>10. Vers- és prózamondás gyakorlása.</p> <p>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kommunikációs képesség: szókincsbővítés, kifejezőkészség formai és tartalmi elemei. 2. Percepció: verbális és vizuális hang, szó, mondat, szöveg. 3. Vizuális és akusztikus figyelem. 4. Emlékezet. 	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Artikuláció, beszédértés, beszédlevegzés, beszélő szándéka, kommunikáció, összehasonlítás, csoportosítás, főfogalom, analógia, analízis-szintézis.</p>

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>A tanulási képesség fejlesztése</p>	<p>Órakeret folyamatos</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Iskolai könyvtár használata. 2. Tanulási technikák használata közvetlen tanári irányítással. 	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Az önművelés igényének szinten tartása. 2. Önálló könyvtárhasználat előkészítése. „Szabadpolcok” önálló használatának megtanulása. 3. Ismeretnyújtás a könyvtár felépítéséről, működéséről, előző években szerzett információk rendszerezése, gyakorlása. 4. Az ismerethordozók önálló használatának tanulása. 5. Az egyéni érdeklődésen alapuló, önművelő és szükségletkielégítő szabadidős tevékenységek tanulása. 6. Tanári, tankönyvi vázlat felhasználása a tanuláshoz. 7. Lényegkiemelés, szöveg értelmezése tanári irányítással. 	
<p>Ismeretek/fejlesztési követelmények</p>		<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p>Fejlesztési követelmények</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tények, adatok, információk növekvő önállósággal történő felismerése az ismerethordozó/terjesztő médiákból. 2. Érdeklődésnek megfelelő könyv választása. 		<p>Matematika: adatgyűjtés.</p> <p>Informatika: tények,</p>

<p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Könyvtárhasználat, információszerzés különböző eszközei. 2. Tanulást segítő eljárások gyakorlása. 3. Szövegfeldolgozás. 4. Szépirodalmi részletek, művek szöveghű megtanulása. <p>Tanulói tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Iskolai könyvtár rendszeres látogatása. Önálló könyvkölcsönzés megadott szempontok alapján (memoriterek keresése, kötelező olvasmány kikölcsönzése). 2. Adatkeresés, adatgyűjtés. 3. Vázlatok értelmezése, közös vázlatkészítés. 4. Lényegkiemelés aláhúzással megbeszélés alapján. 5. Összefüggések, cselekmény egymásra épülésének feltárása. 6. Kérdésfeltevés, válaszadás az olvasottakkal kapcsolatban. <p>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Motiváció. 2. Összefüggéslátás, összefüggések felismerése. 3. Önállóság. 	<p>információk gyűjtése.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Önművelés, média, ismeret, ismeretnyújtás, ismeretszerzés, lényegkiemelés, vázlat.</p>

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>Anyanyelvi ismeretek</p>	<p>Órakeret 20 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Alapvető kommunikációs helyzetekben eligazodik a tanuló, tud kapcsolatot kezdeményezni, beszélgetésben részt venni. 2. Igékkel és névszókkal kapcsolatos egyszerűbb szabályok ismerete. 3. Tanult helyesírási szabályokat igyekeznek alkalmazni. 	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. A magyar nyelv rendszeréről és elemeiről meglévő ismeretek elmélyítése. 2. A kommunikációs készség fejlesztése. 	

	<p>3. Az elfogadható színvonalú helyesírás megalapozása.</p> <p>4. A mondanivaló árnyalt közlése a mondatokkal kapcsolatos ismeretek segítségével.</p>
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési követelmények</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Betűrendbe rendezés. 2. Helyes mondatalkotás, szövegalkotás szabályainak alkalmazása. 3. Tanult helyesírási szabályok (mondatkezdés, írásjelek, tulajdonnevek) alkalmazása. 4. Tanári útmutatás alapján szöveget alkot a tanuló, a szövegeket kiegészíti, módosítja. 5. Beszédhangok rendszerével, szófajokkal, mondatalkotással kapcsolatos ismeretek. 6. A magyar helyesírás szabályainak alkalmazása. 7. Jól olvasható egyéni íráskép. 8. Környezetében meglévő jelzéseket, képi információkat megérteni. 9. A beszédkörnyezetnek megfelelő nyelvhasználat. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A mondatok szövegben betöltött szerepe. 2. Mondatfajták, egyszerű és összetett mondatok. 3. Érzelmek kifejezése indulatszavakkal (öröm, bánat, harag, gyengédség). 4. Tájékoztatás, leírás stíluselemei. 5. Az írott beszéd felelőssége. 6. Pontos és szabatos megfogalmazás. 7. Helyesírás. A helyesírási szabályok felelevenítése, tudatosítása: <ol style="list-style-type: none"> a. tulajdonnevek írása, b. mondatkezdés, c. mondatvégi írásjelek, d. szótagolás, szavak elválasztása, 	<p>Informatika:</p> <p>helyesírás-ellenőrző program.</p>

<p>e. rövid- és hosszú magánhangzók, f. rövid- és hosszú mássalhangzók használata.</p> <p>g. Hibakeresés, hibajavítás.</p> <p>h. Helyesírási szótár használata.</p> <p>i. Helyesírási ellenőrző program használata segítségével számítógépen írás alkalmával.</p> <p>j. Köznyelv, irodalmi nyelv, szaknyelv, zsargon, argó, kortársi nyelv használata.</p> <p>Tanulói tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Szavak szófajokba sorolása, szófajok fontosabb jellemzői, helyesírásuk. 2. Igeragozás, igeidő használata, változtatása szükség szerint. 3. Mondatok helyesírása, mondatbővítés, szűkítés, összevonás. 4. Veszélyt és tiltást jelentő szavak és jelzések (pl. közlekedési táblák, tiltó jelzések, piktogramok) felismerése, megnevezése. 5. Megfogalmazások különböző stíluselemekkel (többek közt szaknyelv, argó, sms) 6. Az írás képének, sebességének, pontosságának folyamatos javítása, értékelése. 7. Másolás, tollbamondás, ellenőrzés, javítás, gyakorlás változatos formában. 8. Írás a számítógépen, hibajavítás a helyesírási program használatával. 9. Szövegek gyűjtése adott stílusban, szövegalkotás a kért stílusban. <p>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Akusztikus figyelem. 2. Szerialitás. 	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Érzelmek kifejezésére szolgáló szavak (öröm, bánat, harag, gyengédség). Szöveg, mondatfajták, szavak fajtáinak nevei.</p>

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Írás, szövegalkotás – Fogalmazási ismeretek	Órakeret 20 óra
Előzetes tudás	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mondanivaló megfogalmazása összefüggően, több mondatban. 2. Írás különböző lehetőségeinek ismerete (másolás, emlékezetből való írás, diktálás utáni írás, önálló írás), tanult nyelvtani szabályok alkalmazása. 	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mondanivaló árnyalt közlése, az írásbeli kifejezőképesség és az írás eszközjellegű használatának fejlesztése. 2. Lényeges és lényegtelen körülmény egyre biztosabb megállapítása. 3. Elfogadható színvonalú helyesírás. 4. Önellenőrzés fejlesztése. 	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési követelmények</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Az írásbeli szövegalkotás legalapvetőbb szabályainak ismerete. 2. Néhány mondatos szöveg önálló alkotása vázlat alapján. 3. Hosszabb szövegből vázlat készítése – lényegkiemelés. 4. A címzettnek megfelelő stílusban levél, beszámoló készítése. 5. Önéletrajz írása tartalmi és formai követelményeknek megfelelően (kézírásos, számítógépen írott). Az írás közben felmerülő helyesírási, értelmezési probléma esetén tanári segítséggel. 6. A tanuló saját és mások írásmunkáinak ellenőrzése, javítása a tanult nyelvtani szabályoknak megfelelően. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Elemi szintű műfaji ismeretek (elbeszélés, leírás). 2. Irodalmi szöveg leíró és elbeszélő részleteinek elolvasása, megbeszélése. 3. Szövegértés, szövegalkotás. 4. Vázlat készítése (lényegkiemelés, szövegbővítés). 5. Egyszerű szöveg megértése, adott szempont szerinti 		<p>Testnevelés és sport: mozgáskoordináció fejlesztése.</p> <p>Informatika: helyesírás-ellenőrző program, az internet felelős használata.</p>

alakítása.

6. Szöveg alkotása, leírás készítése kép vagy adott téma alapján.
7. Elbeszélés, élménybeszámoló (saját tapasztalat vagy látott esemény alapján) szóban vagy írásban.
8. Magánjellegű és hivatalos szövegek stíluselemei, jellemzői (magánlevél, hivatalos levél, árajánlat, önéletrajz).
9. Önéletrajz írásának gyakorlása (tartalmi és formai elemek megismerése).

Tanulói tevékenység

1. Szöveg alkotása, átalakítása önállóan, adott szempontnak megfelelően.
2. Az elkészített szöveg felolvasása, bírálata, megvitatása, javítása.
3. Ismert szövegről vázlat készítése (lényegkiemelés), vázlatpontok alapján szöveg bővítése (bőbeszédűség, felesleges körülmény kiszűrése) a célközönségnek megfelelően.
4. Levél írása adott témában barátnak, idős rokonnak, hivatalnak, tanárának stb., levél elolvasása után annak megállapítása stílus alapján, hogy kinek íródott.
5. A számítógép használatához kapcsolódó tevékenységek felelős alkalmazása (blog, SMS, e-mail, csetelés).
6. Saját önéletrajz írása (munkahelyi pályázat, ösztöndíj, segély kérése) a célnak megfelelően.
7. „Önéletrajz” írása ismert irodalmi szereplőről (pl. János vitéz).

Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek

1. Finommotorika.
2. Téri tájékozódás: vonalközben való eligazodás, íráskép rendezése.
3. Emlékezet – hosszú távú: aktív és passzív szókinccs használata önálló írás esetén, tanult nyelvtani szabályok alkalmazása.
4. Emlékezet – rövid távú: diktálás utáni írás.

5. Figyelem.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Önálló írás, emlékezetből való írás, diktálás, nyelvtani szabály, fogalmazás, leírás, elbeszélés, hír, jellemzés.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Irodalmi szöveg olvasása	Órakeret 10 óra
Előzetes tudás	<ol style="list-style-type: none"> 1. Szövegértő olvasás. 2. Tanult irodalmi művek felidézése, ismert memoriterek elmondása. 	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<ol style="list-style-type: none"> 1. A hangos és a néma olvasási technika, a szövegértő olvasás fejlesztése, szövegfeldolgozás alakítása. 2. Aktív és passzív szókincs gyarapítása. 3. Az olvasási kedv felkeltése, a könyvek iránti érdeklődés megalapozása. 4. Minél több alkotást megismerni, megszeretni. 	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési követelmények</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A jellemző stílusjegyek alapján a hallott vagy olvasott szöveg jellegének felismerése. 2. Mondatok, szöveg értelmezése néma és hangos olvasással. 3. Szövegből – adott szempontok alapján – részletek kiemelése. 4. Az olvasottakkal kapcsolatban saját vélemény megfogalmazása. 5. A megismert irodalmi alkotások előadásában képességek szerinti feladatvállalás. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Olvasmányélmények, látott, hallott irodalmi alkotások felidézése. 2. A szépirodalmi alkotások megjelenési formái (vers, próza, dráma, mese, mítosz, monda, regény, novella, elbeszélés). 3. Művek és alkotók megismerése (korosztálynak megfelelő irodalmi alkotások, filmek, színdarabok választása). 		<p>Osztályfőnöki óra: szövegértelmezés, szövegelemzés.</p>

<p>4. Egyszerűbb színdarabrészletek, alkalmi irodalmi összeállítások előadása közönség előtt.</p> <p>5. Kreatív szövegalkotás (alkalomra vers, szöveg alkotása: köszöntő, búcsúztató).</p> <p>Tanulói tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. DVD-, CD- és élő előadásban elhangzó művek megismerése nyomán az élmények, érzések, hangulatok, indulatok kifejezésével reagálás. 2. Közös színházlátogatás, közösen kiválasztott film megtekintése moziban, a látottak megbeszélése, a tartalom és a témával kapcsolatos élmények elmondása. 3. Alkalmra társaival előadással készülés (a kiválasztott anyag elemzése, szereposztás, próba); előadás szűkebb és tágabb közönségnek. <p>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vizuális észlelés. 2. Figyelem. 3. Auditív észlelés. 4. Emlékezet: tanultak, olvasottak, látottak felidézése. 	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Tartalom, lényegkiemelés, szövegbefogadás, szövegalkotás. Szómagyarázat.</p>

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Kommunikáció – Médiaismeret	Órakeret 22 óra
<p>Előzetes tudás</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Szövegértő olvasás, megfelelő szókincs. 2. Ismert médiafelületek. 	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Aktív és passzív szókincs gyarapítása. 2. Az információs-kommunikációs társadalom műfajainak megfelelő olvasási szokások gyakorlása. 3. Az információszerzés színtereinek feltérképezése (rádió, televízió, informatika). 	

	<p>4. Média által elérhető információforrás értékének felismerése, az ezekből való tanulás megalapozása.</p> <p>5. Önálló gondolatok bátor elmondása, a vélemény vállalása.</p>
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési követelmények</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Látott, hallott, olvasott mondatok, szöveg értelmezése. 2. A szövegből – adott szempontok alapján - információ kiemelése. 3. Lehetőség szerint rendszeresen hírlap, folyóirat olvasása, hírműsorok nézése, hallgatása. 4. A továbbadandó hírek, információk valóságtartalmának mérlegelése. 5. Az eltérő vélemény meghallgatása, megvitatása, ha indokolt, elfogadása. 6. Számítógép mint információs eszköz használata, a kapott ismeretek értelmezése. 7. A médiából szerzett információk, reklámok kritikával, fenntartással fogadása. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A kommunikáció formái: verbális, nonverbális (képi, gesztus, testbeszéd, mimika). 2. A hiteles információhoz jutás színterei: felnőttek, hírlapok, kommunikációs források. 3. Szövegelemzés. A hír, információ hitelességének tisztázása (cáfolat, megerősítés). 4. Könyvtárhasználat. Internethasználat az információszerzéshez. 5. Az információ valóságtartamának mérlegelése (hiteles, pletyka, rágalom). 6. A média által sugárzott virtuális valóság és a valóság viszonya. 7. A reklámok célja és természete. 	<p>Osztályfőnöki óra: szövegértelmezés, szövegelemzés.</p> <p>Informatika: etikai állásfoglalás.</p>

<p>8. Kreatív szövegalkotás, részvétel helyi újság, rádió műsorának készítésében (cikk írása, olvasói levél).</p> <p>Tanulói tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Érzelmek közlése, megértése képről, gesztusból, mimikából, testbeszédéből. 2. Kutatómunka adott információ megkeresésére. 3. Látogatás könyvtárban, tájékozódás katalógusban. 4. Napilapok, folyóiratok, rádióadók, televízióadók közül választás. 5. Információk értékelése, mérlegelése. 6. Reklámok gyűjtése, megtekintése különböző területeken. <p>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vizuális észlelés. 2. Figyelem. 3. Auditív észlelés. 4. Emlékezet: olvasottak, látottak, hallottak felidézése. 	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Tartalom, lényegkiemelés, szövegbefogadás, szövegalkotás. Virtuális valóság, látszat, valóság. Mimika, testbeszéd, gesztus, önismeret.</p> <p>Hírforrás, cáfolat, megerősítés, termék, áru, érték, katalógus, keresőprogram, országos napilap, helyi lap, folyóirat, szaklap.</p>

<p>A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén</p>	<p>A tanuló</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. képes a közlés kifejező és tájékoztató funkciójával élni, 2. képes meggyőzni, kulturáltan érvelni, kérdezni, együttműködni beszédpartnerével, véleményt elfogadni, 3. képes a lényegkiemelésre, tartalom rövid visszaadására (esetleg tanári kérdések alapján), 4. képes írásbeli munkáit a tanult szabályok szerint végezni, olvasható, áttekinthető írásműveket készíteni, 5. tudja az írást kommunikációs célokra használni, 6. képes az olvasást az információszerzéshez és átadáshoz felhasználni.
--	---

	<ol style="list-style-type: none">7. képes a média által bemutatott valóságképet kritikával fogadni.8. képes a könyvtárhasználatra megadott szempontok alapján.9. fogékony a művészeti élményekre.
--	--

MATEMATIKA

11–12. évfolyam

A matematika tantárgy szerepe a szakma elsajátításhoz nélkülözhetetlen alapismeretek megszilárdítása, a matematikai műveletvégzések pontosságának növelése, készség szintű műveletvégzés elérése a racionális számok körében. A geometriai alakzatok tulajdonságainak bővítése, szerkesztési alapismeretek elsajátítása. Szabványmértékegységek megismerése és alapszintű alkalmazása, mértékváltások megerősítése.

A tantárgy segíti az önálló életvitel megalapozását a pénzügyi ismeretek elsajátításával, a munkabér, a háztartási költségvetés összefüggéseinek megismerésével. Lehetőséget teremt a háztartásban, kertben, közlekedésben a gyakorlati élethez szükséges mérések és számítások elvégzésére, a mennyiségek, az idő meghatározására.

A tantárgy jelentős szerepet kap a pályaorientáció területén a munkatevékenységekkel, szakmákkal összefüggő matematikai, logikai ismeretek megerősítésében, lehetőséget adva az egyéni képességek és érdeklődés megismerésére, a szakmaválasztási döntés előkészítésének támogatására.

A gazdasági és pénzügyi nevelés terén támogatja a minél önállóbb felnőtt életre történő felkészülést, a jövedelem és kiadások megismerésének függvényében felkészít a munkabér és más pénzeszközök célszerű felhasználására.

A fenntarthatóság, környezettudatosság terén segíti a mennyiségek, összehasonlítások megismerésével, megértésével a takarékos életvitel lehetőségét, a tudatos törekvést az anyagok, az energia és az idő praktikus és rugalmas beosztására.

Anyanyelvi kommunikáció kompetenciaterületen segíti a szabatos, pontos közlést a hétköznapi életben alkalmazott logikai következtetések megfogalmazásában, az ok-okozati összefüggések felismerésében.

A matematikai kompetenciaterületen alkalmas a hétköznapi életben való biztonságos eligazodáshoz szükséges ismeretek és jártasságok fejlődésének segítésére. A matematikai

ismeretek segítik a szakmai ismeretek elsajátítását, a pénzkezelés szabályait, az időben és térben való tájékozódást.

A természettudományos és technikai kompetenciaterületet segíti a tárgyak, formák, jelenségek tulajdonságainak megismerésével, a folyamatok megértésére törekvéssel.

A digitális kompetenciaterület ismeretei bővülnek a matematikai számítások, mérések, folyamatok megismerésére alkalmazott informatikai eszközhasználat lehetőségeinek megteremtésével. Az adatok, táblázatok, grafikonok értelmezésének megismerése nagyban segítheti a tanulót a mindennapokban és különösen a média közleményeiben való reális tájékozódásban.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Gondolkodási műveletek	Órakeret 25 óra
Előzetes tudás	1. Kommunikációs készség. 2. Problémamegoldó képesség.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	1. Logikai alapon állítás megfogalmazása. 2. Vitakészség, érvelés, cáfolás, bizonyítás. 3. A megértésen alapuló gondolkodás fejlesztése.	

Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési követelmények</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A megértésen alapuló gondolkodás fejlesztése. 2. A logikai kifejezések alkalmazása. 3. Adatok leolvasása. 4. Valószínűségi játékok, kísérletek kapcsán események összegyűjtése, rendszerezése, táblázat készítése, valószínűségi esemény becslése. 5. Szöveges feladatok lejegyzése nyitott mondattal, összes megoldás megkeresése adott alaphalmazon. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Gondolkodási műveletek: csoportosítás, osztályozás, konkretizálás, analógia, elvonatkoztatás, általánosítás, kritikai gondolkodás, következtetés, ítéletalkotás. 2. Összefüggések. 3. Valószínűség. 4. Nyitott mondatok. <p>Tanulói tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Fogalmak értelmezése, rendszerezése. 2. Egyszerű feladatok a gondolkodás fejlesztésére. 3. Elemek elhelyezése adott halmazokba. 4. Halmazok kapcsolatának az összes esetre vonatkozó használata (nincs közös elemük, van közös elemük, de egyik halmaz sem része a másiknak, illetve egyik halmaz része a másiknak). 5. Szövegelemzés, szövegértelmezés. 6. A logikai „és”, „vagy” alkalmazása. 7. A „minden”, „van olyan”, „van, amelyik nem”, „egy sem” helyes alkalmazása. 8. Összefüggések felismerése a matematika valamennyi területéről. 9. Eredmények megfigyelése, adatok lejegyzése, rendszerezése. Biztos, lehet, lehetetlen leolvasása oszlopos diagramról. 	<p>Magyar nyelv és irodalom: szókincs, pontos fogalmazás.</p>

<p>10. Gyakorlati feladatok, átlagszámítás.</p> <p>11. Szöveges feladat lejegyzése nyitott mondattal, összes megoldásának megkeresése adott alaphalmazon.</p> <p>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Megfigyelőképesség. 2. Irányított, tartós, tudatos figyelem. 3. Emlékezet tartóssága, mobilizálása. 4. Problémamegoldó képesség. 5. Matematikai összefüggések. 	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Logikus, indoklás, érvelés, magyarázat.</p> <p>A „lehetetlen”, „biztos”, „lehetséges, de nem biztos”, „véletlen”, „valószínűbb” logikai megfogalmazások tartalma.</p> <p>Halmaz, alphalmaz.</p> <p>A matematikai nyelv témához kapcsolódó szókincse.</p>

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Számтан. Műveletek	Órakeret 64 óra
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Alapműveletek.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. A matematika elemi fogalmainak a mindennapi életben való használata. 2. Biztos műveletfogalom és számolási készség az alapműveletek körében. 3. A zsebszámológép használata. 	
<p>Ismeretek/fejlesztési követelmények</p>		<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p>Fejlesztési követelmények</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A mindennapi életvezetésben biztonságot jelentő matematikai ismeretek biztos elsajátítása. 2. Biztos számfogalom a racionális számkörben. 3. A négy alapművelet biztonságos használata matematikai probléma megoldásában. 4. Pontos és gyors számolás. 5. Zsebszámológép használata. 		

6. Saját és mások munkáinak ellenőrzése, javítása.

Ismeretek

1. Természetes számfogalom és mennyiségfogalom elmélyítése.
2. Számfogalom, számköri ismeretek. Negatív számok.
3. Műveletek. Összeg-, különbség-, szorzatalakok.
4. Szöveges feladatok.

Tanulói tevékenység

1. Törtek: közösleges törtek, tizedes törtek, átváltások, egyszerűsítés, bővítés, összehasonlítás, rendezés.
2. Természetes és racionális számok csoportosítása, összehasonlítása, rendezése.
3. Műveletek természetes számokkal.
4. Kerek számok összeadása, kivonása, egyjegyű szorzóval szorzás, egyjegyű osztóval osztás szóban.
5. Írásban: a 0-val való számolás eseteinek gyakorlása.
6. Arányosság, következtetések, egyenes és fordított arányosság.
7. Műveletek racionális számokkal.
8. Tizedes törtek összeadása, kivonása, szorzása egész számmal és tizedes törttel, osztás egész számmal.
9. Közösleges és tizedes törtekkel végzendő műveletek gyakorlása a mindennapi élethez kapcsolódó gyakorlatban.
10. A százalék fogalma. Egyszerű százaléktértek számítások (kamatok, árleszállítás, adó).
11. Fizetések, vásárlások részletre.
12. Átlagszámítás több adatból (tanulmányi átlag, átlagéletkor).
13. Egyszerű szövegezésű feladatok a tanult alapműveletek alkalmazásával a mindennapi gyakorlathoz kapcsolódóan.
14. Szöveges feladatok megoldása és készítése (értelmezés, megoldási terv elkészítése, kivitelezése, válaszadás, ellenőrzés).
15. A zsebszámológép biztos használata, elsősorban ellenőrzésre.

<p>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pontos munkavégzés. 2. Szóbeli kifejezőképesség. 3. Figyelem terjedelme, pontossága. 4. Emlékezet mobilizálása. 5. Szabályalkalmazás, szabálykövetés. 6. Összefüggés-felismerés. 	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>A pénzforgalommal kapcsolatos aktuális fogalmak (folyószámla, hitelszámla, kamat, csekk, részletfizetés). Százalék (%).</p>

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>Mérések</p>	<p>Órakeret 55 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Mértékegységek átváltása.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. A matematika elemi fogalmainak használata a mindennapi életben . 2. A mérés eredményeinek pontos lejegyzése. 	
<p>Ismeretek/fejlesztési követelmények</p>		<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p>Fejlesztési követelmények</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Szakmához és a hétköznapokhoz kapcsolódó mérések rutinos végzése. 2. A pontos munkavégzés fontosságának tudatosítása és szem előtt tartása. 3. Geometriai alapismeretek, a tanult mérési és számítási eljárások alkalmazása gyakorlati példákban. 4. Síkidomok és testek tulajdonságainak ismerete, segítséggel terület és térfogat számítása. 5. Pontos, tiszta szerkesztés. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Hosszúság, tömeg és űrtartalom mérése. 2. Idő mérése. 3. Gyakorlati mérések, mértékegységek, számítások. 		<p>Magyar nyelv és irodalom; osztályfőnöki óra: szövegértelmezés, szövegelemzés.</p>

4. Szerkesztési feladatok.

Tanulói tevékenység

1. Mérések végzése különböző mérőeszközökkel.
2. Becslés.
3. Összehasonlítás alkalmi és szabványos egységekkel.
4. Mértékegységek.
5. Átváltások.
6. Foglalkozásokhoz és a köznapi élethez kapcsolódó szöveges feladatok megoldása.
7. Mértékegységek ismétlése, összefüggések elmélyítése.
8. Szakmaorientált feladatvégzések szabványos mértékegységekkel.
9. Geometriai alakzatok (vonalak, síkidomok, testek) csoportosítása tanult tulajdonságok alapján.
10. Testek, síkidomok tanult tulajdonságok alapján történő rendszerezése, tulajdonságok elmélyítése.
11. A kör és alkotórészei.
12. Az átmérő és a sugár kapcsolata.
13. Kör kerületének, területének mérése tapasztalati úton.
14. Kocka és téglatest térfogatának mérése, kiszámítása következtetéssel, majd mért adatok alapján.
15. Hosszúság, terület, térfogat mértékegységeinek összehasonlítása, összefüggések megállapítása.
16. Szöveges feladatok végzése.
17. Szerkesztések. Tanult szerkesztések gyakorlása (méretarányos, szabványos jelölésekkel).
18. Összefüggések műveletek, mértékek, helyi értékek között.
19. Táblázat adatai közötti összefüggés felismerése, leírása.

Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek

1. Vizuális észlelés.
2. Figyelem.

3. Auditív észlelés.	
----------------------	--

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Méterarányos, felül-, elől-, oldalnézet. A felmerülő szakkifejezések. Testhálózat (gyakorlati alkalmazások kapcsán). A feladatvégzésekkel kapcsolatos fogalmak, koordináta-rendszer.
------------------------------------	--

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén	<p>A tanuló</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. képes összefüggéseket biztosan felismerni számok, mennyiségek, mértékegységek, geometriai alakzatok között, 2. ismeri a testek és síkidomok alkotórészeit, 3. jártas a tanult geometriai számításokban és szerkesztésekben, 4. képes arányos alaprajzot készíteni, 5. képes alkalmazni a logikai kifejezéseket, 6. jártas az adott halmazra vonatkozó állítások igazságának eldöntésében, 7. képes állításokat tagadni, ismeri a tagadás logikai tartalmát, 8. jártas sorozatok folytatásában adott és felismert szabály alapján mindkét irányban, 9. képes egyszerű adatokból átlagszámításra, 10. ismeri a 10-es számrendszert milliók számkörében, 11. képes a négy alapműveletet pontosan kivitelezni az egész és a racionális számok körében, 12. képes szóveges feladatot megoldani, ellenőrizni, zsebszámológépet pontosan használni, 13. képes az olvasható, áttekinthető írásbeli munkára.
---	--

ETIKA

11–12. évfolyam

A tantárgy kiemelt célja a felnőtt élettel összefüggő tevékenységek, magatartási formák megítélésének helyességére nevelés, a különböző élethelyzetekben adódó döntések, cselekedetek motivációinak felismerése. Mindezt támogatja az emberi tulajdonságok széles körének bemutatása és megismerése, a pozitív és negatív tulajdonságok megkülönböztetése, az emberi, társadalmi kapcsolatokhoz szükséges etikai normák tudatosítása, a kapcsolatokban a nemi, vallási, etnikai, társadalmi hovatartozás miatti megkülönböztetés elítélése mellett az elfogadásra, toleranciára nevelés. A pedagógus szerepe az, hogy támogatja az érzelmek

kimutatását, azok megfelelő formáinak elsajátítását, mások érzelmeinek megértését. A nézeteltérések feloldásában a kulturált formák iránti igényt helyzetgyakorlatok, szerepjátékok segítenek felkelteni, amelyek az érdeksérelmek miatti ellentétek kölcsönös konszenzuson alapuló feloldására neveléshez is megfelelő háttérrel adnak. Az önismeretre és a mások megismerésére törekvés iránti igény kialakítása, a saját belső tulajdonságok fejlesztése is tevékenységbe, adott szituációba ágyazottan történjen. Kiemelt feladat a családi, iskolai, munkahelyi viselkedés kontrollálásának segítése, erősítése, a munkával létrehozott értékek megbecsülése. A tantárgy legfontosabb pedagógiai jellemzője az értékek közvetítése, valamint az, hogy társadalmunk közös alapvető normái egyre inkább a tanulók viselkedésének belső szabályozó erőivé váljanak. Az életkorra jellemző önállósodást a készségfejlesztő iskola azzal támogathatja, hogy megteremti a véleményt, választást és döntést igénylő helyzeteket, a valóságoshoz hasonló morális dilemmák mérlegelésének lehetőségét.

A tantárgy különösen fontos szerepet játszik az erkölcsi nevelés területén az élet minden szegmensét befolyásoló, elfogadott erkölcsi normák, minták, követendő példák megismerésében, az értékek megbecsülésére nevelésben; az emberi magatartás, motivációk, konfliktusmegoldások és kommunikáció során a megértő, a toleráns, önmaga és mások értékeit tiszteletben tartó viselkedés kialakításában.

Az önismeret és társaskultúra terén segíti a reális és valós énkép kialakulását, a belső tulajdonságok megismerését, az emberi kapcsolatok dinamikájának megértését. A tanuló felismeri a közösségben élés és a közösséghez tartozás kötelezettségei és előnyei egyensúlyának fontosságát.

A testi és lelki egészségre nevelésben fontos szerepet játszik az egészséges társas kapcsolatok kialakításának és fenntartásának támogatásában, az öröm és bánat egyéni és közösségi megosztásával az egészséges lélek megőrzésének lehetőségében. Megerősíti az egymásra figyelés és az egymás segítése iránti igényt, a baráti kapcsolatok fontosságának felismerését.

A családi életre nevelésben a tantárgy segíti az együttélés szabályainak, a szülői, testvéri és párkapcsolatoknak a megértését és tiszteletben tartásuk fontosságának felismerését, a magánélet védelmét.

A szociális és állampolgári kompetenciákat a tantárgy a társadalmi igényeknek megfelelő viselkedési és kommunikációs lehetőségek bemutatásával, felismertetésével segíti.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Az ítéloképesség, az erkölcsi és az esztétikai érzék fejlesztése	Órakeret 36 óra
Előzetes tudás	A tanuló legyen képes egyéni és közösségi értékeket felismerni, tudjon különbséget tenni a jó és a rossz, az igaz és a hamis, valamint a szép és a rút között.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<ol style="list-style-type: none"> 1. A tanulók törvénytisztelő, türelmes magatartásának, mások elfogadásának megalapozása. 2. A saját értékek felismerése, törekvés erősítése véleményének kulturált megfogalmazására. 	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési követelmények</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Irodalmi művekben, filmekben és köznyelvi szövegekben emberi alaptulajdonságok felismerése, megnevezése. 2. Követendő példaképek választása. 3. Elítélendő magatartás felismerése. 4. Helyzetnek megfelelő kommunikációs forma és viselkedés gyakorlása. 5. Kommunikációs és metakommunikációs jelek összehangolása. 6. Meghallgatni, megvitatni, ha indokolt, elfogadni az eltérő véleményt. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Az ember és az emberi kapcsolatok fejlődése, bővülése az egyéni élet során. 2. Verbális és nem verbális jelek, mimika, testtartás. 3. Belső pozitív és negatív emberi tulajdonságok. 4. Véleménynyilvánítás megfelelő hangnemben és megfelelő összefüggésekben. 		<p>Magyar nyelv és irodalom; osztályfőnöki óra: szövegértelmezés, szövegelemzés.</p>

<p>Tanulói tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Érzelmek közlése, megértése képről, gesztusból, mimikából, testbeszédéből. 2. Saját külső és belső tulajdonságok megfigyelése és megfogalmazása, önjellemzés. 3. Társak, környezet jellemzése. 4. Irodalmi művekben, filmekben és más médiákban az ember és az emberi kapcsolatok fejlődésének, bővülésének megfigyelése. 5. Minél kevesebb segítséggel vélemény megfogalmazása. 6. Viselkedésminták, napi helyzetek dramatizálása. 	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Rokonszenv, ellenszenv, hűség, hűtlenség, alkalmazkodás, gyávaság, bátorság, bizalom, bizalmatlanság, vita, magánélet, közélet, hit, öröm, szenvedés.</p>

Tematikai egység	Egyén, közösség, társadalom	Órakeret 19 óra
Előzetes tudás	Formális és informális, iskolai közösségekben szerzett személyes tapasztalatok.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az önismeret fejlesztése, valamint az önálló gondolkodás és cselekvés iránti igény kialakítása, fejlesztése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési követelmények</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kapcsolati háló felrajzolása, saját helyzet rögzítése, törekvés a minél jobb pozíció megszerzésére. 2. Saját közösségek. 3. A közösségekben, társaságokban történő állandó változások. 4. Barátságok, kapcsolatok. 5. Különböző közösségek – különböző viselkedési elvárások. 6. Annak felismerése, hogy mit helyes és mit nem helyes tenni az adott közösségben. 7. Társadalmi normák, kívánatos, elfogadható, elfogadhatatlan magatartás. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Közösségek – erőt adó közösség. 2. Alkalmazkodás, választás, segítségkérés, engedelmesség. 3. Együttérzés másokkal. 4. Páros kapcsolatok és közösségi kapcsolatok – hasonlóságok és különbségek. 5. Nemi, nemzetiségi, etnikai különbségek. <p>Tanulói tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Önálló vélemény megfogalmazása, felvállalása az adott csoportban. 2. Lehetőségek és következmények megbeszélése példákon keresztül. Szerepem a közösségben. 		<p>Osztályfőnöki óra:</p> <p>leány és női, fiú és férfi szerepek a családban, a társadalomban; mások megismerése, megítélése és a kommunikáció; családi és iskolai agresszió, önzetlenség, alkalmazkodás, áldozatvállalás, konfliktuskezelés, problémafeloldás; a kamasz helye a harmonikus családban; a viselkedési normák és szabályok szerepe.</p>

3. Az egyén és a csoport közti segítségnyújtás lehetőségei.	
Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek	
1. Komplex, kritikai gondolkodás.	
2. Tolerancia.	
3. Értékazonosulás, értékválasztás.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Csoport, közösség, önállóság, korlátozás, alkalmazkodás, engedelmesség, szabály, lelkiismeret, választás, bűn, erény, előítélet, tévhit.

Tematikai egység	Aktuális társas helyzetek	Órakeret 17 óra
Előzetes tudás	Iskolai közösség és társas magatartás szabályainak ismerete.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az önismeret fejlesztése, konfliktusok feloldása.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Fejlesztési követelmények 1. Barátságok, kapcsolatok kialakítása. 2. Konfliktusok, ellentétek okainak felismerése. 3. Tapintat kialakítása mások érzéseivel kapcsolatban. 4. Feszültségek feloldása. Ismeretek 1. Alkalmazkodás, választás, segítségkérés. 2. Megértés más viselkedésével kapcsolatban. 3. Vigasztalás, együttérzés, nagylelkűség. Tanulói tevékenység Szituációs játékok: A jó és a rossz közötti választás, szabályhoz kötődés és lelkiismeret, az előítélet és megnyilvánulási formái. Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek 1. Komplex, kritikai gondolkodás.		Osztályfőnöki óra: leány és női, fiú és férfi szerepek a családban, a társadalomban; mások megismerése, megítélése és a kommunikáció; családi és iskolai agresszió, önzetlenség, alkalmazkodás, áldozatvállalás, konfliktuskezelés, problémafeloldás; a kamasz helye a harmonikus családban; a viselkedési normák

2. Tolerancia.	és szabályok szerepe.
3. Értékazonosulás, értékválasztás.	

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Csoport, közösség, önállóság, korlátozás, alkalmazkodás, engedelmesség, szabály, lelkiismeret, választás, bűn, erény, előítélet, tévhit.
------------------------------------	--

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén	<p>A tanuló képes</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. a követendő magatartásminta kiválasztására, 2. empátiára, toleranciára a társadalmi, etnikai, nemi különbözőségekkel szemben, 3. saját véleményének kialakítására, mások véleményének tiszteletben tartására, 4. alkalmazkodni a közösséghez, 5. idegenekkel szemben megfelelő távolságtartásra, a túlzott bizalom elkerülésére.
---	---

INFORMATIKA

11–12. évfolyam

A tantárgy a szakmai ismeretekhez kapcsolódó internetes és más tömegkommunikációs technikák alkalmazásának tudatos megismertetésével, új tartalmak felkutatására nevel. Ismeretkörei, fejlesztési területei hozzájárulnak ahhoz, hogy a tanuló az információs társadalom aktív tagjává válhasson. Az informatikai eszközök használata olyan eszköztudást nyújt a tanulónak, melyet a tanulási folyamat közben bármely ismeretszerző, -feldolgozó és alkotó tevékenység során alkalmazni tudnak. Ennek érdekében fontos a rendelkezésre álló informatikai és információs eszközök és szolgáltatások megismerése, működésük megértése, az egyéni szükségleteknek megfelelő szolgáltatások kiválasztása, és célszerű, értő módon való kritikus, biztonságos, etikus alkalmazása.

A tantárgy különösen fontos szerepet játszik az önismeret és társaskultúra fejlesztésében az internethasználattal összefüggő magatartási és etikai szabályok betartásával, a társadalmi kapcsolattartás elektronikus formáinak megismerésével. A médiatudatosság területén az informatikai eszközök használati szabályozásának, a függőség elkerülésének tudatos irányításával, az internetes tartalmak valóságtartalmának szűrésével kap eszközöket a tanuló a függőség elkerülésére.

A tantárgy fontos szerepet tölt be a digitális kompetenciaterület fejlesztésében az informatikai eszközök használatának készségszintűvé emelésével, a gyakorlati élet minden területére kiterjedő felhasználás lehetőségeinek bemutatásával.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Számítógép alkalmazása	Órakeret 57 óra
Előzetes tudás	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kommunikációs készség. 2. Problémamegoldó képesség. 	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<ol style="list-style-type: none"> 1. A megértésen alapuló gondolkodás fejlesztése. 2. A számítógép-használat nyújtotta lehetőségek felismerése, és alkalmazása a mindennapi tevékenységekben. 3. Az etikai szabályok ismerete és szem előtt tartása a világháló használatakor. 	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési követelmények</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A balesetmegelőzés szabályainak betartása. 2. Számítástechnikai eszközök kezelése. 3. Az iskolában használatos operációs rendszer ismerete, segédprogramok használata. 4. A számítógép használata a tanulásban, az ismeretszerzésben. 5. Szöveg- és ábraszerkesztési ismeretek. 6. Adatbázis- és táblázatkezelés egyszerűbb eseteinek ismerete. 7. Hardvereszközök fajtáinak, jellemzőinek megismerése. 8. Hálózati alapismeretek. 9. Szórakoztató, fejlesztő szabadidős célú felhasználás megismerése. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dokumentumkészítés. 2. Számítógéphez kapcsolódó eszközök használata (nyomtató, szkennel, digitális fényképezőgép, modem, CD-, DVD-lejátszó). 3. Hálózati alkalmazások, keresőprogram használata. 		<p>Magyar nyelv és irodalom: pontos szövegírás jelentősége, helyesírás.</p> <p>Testnevelés és sport: egészséges életmód.</p>

<p>4. A számítógép alkalmazása során felmerülő etikai és egészségügyi fenntartások.</p> <p>5. Játékprogramok.</p> <p>Tanulói tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A géphasználat során felmerülő fogalmak értelmezése, rendszerezése. 2. Az általában használatos dokumentumformák, szoftverek alkalmazása. 3. Ikonok használata, egyszerű szöveg- és rajzkészítés. 4. Hálózatra kapcsolódás, kapcsolat bontása. 5. Adott tartalmak, képek megkeresése keresőprogram segítségével, adatok értelmezése, felhasználása (menetrend, térkép). 6. Levelezőprogram használata, levélküldés, -fogadás, az udvariassági formulák ismerete és használata. 7. A számítógéphez csatolható eszközök használata. 8. Produktumok készítése közös munkával (az osztály életéről, kirándulásról). 9. Játékprogramok mértékletes használata. <p>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Megfigyelőképesség. 2. Irányított, tartós, tudatos figyelem. 3. Emlékezet tartóssága, mobilizálása. 4. Problémamegoldó képesség. 5. Finommotorika. 	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Szakkifejezések a számítógépes alkalmazásokkal kapcsolatban (pl. e-mail, vírus, belépés, jelszó, megnevezések).</p>

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>A számítógép használata során felmerülő etikai és technikai kérdések</p>	<p>Órakeret 15 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>A számítógép használata során fellépő problémák feltérképezése.</p>	

<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. A számítógépet és tartozékait kíméletesen, szakszerűen használni. 2. Balesetmentes, költségkímélő alkalmazás. 3. A világhálóról szerzett információt kritikával, fenntartással, a tanuló által feltett információt felelősséggel kezelni. 	
<p style="text-align: center;">Ismeretek/fejlesztési követelmények</p>		<p style="text-align: center;">Kapcsolódási pontok</p>
<p>Fejlesztési követelmények</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Szakszerű eszközhasználat. 2. Egészségmegőrzéssel kapcsolatos ismeretek. 3. A világháló használata a káros oldalak mellőzésével. 4. Megfontolt tartalmak elhelyezése a világhálóra. 5. Önkorlátozás a számítógép használatának időtartamára. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A használt eszköz értéke és kíméletes alkalmazása. 2. Az alkalmazás során felmerülő etikai kérdések áttekintése. 3. A számítógép használata során szükséges egészségvédelmi feladatok. 4. Káros szokások kialakulásának megelőzése. <p>Tanulói tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A gép és a perifériák megfelelő használata. 2. Az egészségkímélő géphasználat feltételeit számba venni, és alkalmazni. 3. Etikai kódex közös összeállítása. A tilalmak számbavétele, indoklása. 4. A számítógép-függőség kialakulásának megelőzése. 5. Az agresszivitást erősítő játékok kerülése. 6. Meggondolt, körültekintő kapcsolatteremtés, vásárlás a világhálón. <p>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Szóbeli és írásbeli kifejezőképesség. 2. Figyelem terjedelme, pontossága. 		<p>Osztályfőnöki óra: káros hatások.</p> <p>Testnevelés és sport: egészségvédelem, állóképesség megőrzése, finommotorika.</p> <p>Magyar nyelv és irodalom: helyesírás, szókinccs.</p>

3. Emlékezet mobilizálása.	
4. Szabályalkalmazás, szabálykövetés.	
5. Összefüggés-felismerés.	

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Szakkifejezések a számítógépes alkalmazásokkal kapcsolatban (pl. közösségi oldal, blog, csetelés, illegális letöltés, jogdíj).
------------------------------------	--

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén	<p>A tanuló képes</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. a biztonságos, önálló eszközhasználatra, 2. az igénynek megfelelő tartalom keresésére és önálló felhasználására, 3. a megismert alkalmazásokat kis segítséggel, önállóan használni, 4. a célnak megfelelő produktumokat készíteni, 5. önkorlátozásra, a káros tartalmak kerülésére, 6. saját és mások személyiségi jogainak, intim szférájának megvédésére.
---	---

TESTNEVELÉS ÉS SPORT

11–12. évfolyam

A tantárgy sajátos fejlesztési célja az erő, az állóképesség, a gyorsaság és az ügyesség növelése, a motoros, kondicionális és koordinációs képességek fejlesztése.

További cél a helyzetfelismerő képesség fejlesztése, komplex személyiségfejlesztés, a szociális és emocionális aspektus hangsúlyával. Fontos a motiváció felkeltése a szabadidő- és diáksportokra, a testnevelés és sportági ismeretek bővítésére, a preventív és egészségtudatos szokások kialakítására a tanulóknál. A testnevelés kiemelten támogatja a biomechanikailag helyes testtartás kialakulását, szükség szerint a tartás javítását, korrekcióját. A tantárgy terápiás célja, hogy az enyhe fokban értelmi fogyatékos fiatal kondicionális, koordinációs képességei és mozgásos cselekvésbiztonsága folyamatosan fejlődjen, erősítve a szocializációs, rehabilitációs folyamatokat, esélyt teremtve a munka világában való helytállásra. Hangsúlyossá válik a munkavállaláshoz szükséges fizikai kondíció és az egészségtudatosság beépülése a személyiségvonások rendszerébe, a motoros aktivitásban vezető szerephez jut a rekreativitás, a szabadidős fizikai tevékenység. A középfokú oktatásban részesülő enyhe értelmi fogyatékos fiatalok tehetséggondozásának egyik fő terepe a versenysport.

A tantárgy különösen fontos szerepet játszik az anyanyelvi kommunikáció, a beszédértés és a beszédprodukciónak fejlesztése terén, a testnevelésórákon, vagy szabadidős sporttevékenységek

keretében számos alkalom kínálkozik az auditíven érzékelt beszéd megértésére és a megértettek alkalmazására.

A matematikai kompetencia fejlesztése indirekt módon, transzferhatások révén, funkcionális képességek, az érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet fejlesztésével valósul meg.

A természettudományos kompetencia a mindennapi élet természettudományi műveltségeként, egészségvédelmi, betegség- és balesetmegelőzési ismeretekként van jelen a testnevelés órákon.

A kiemelt fejlesztési feladatok közül az erkölcsi, az önismereti, a másokért való felelősségvállalás fejlesztése valósulhat meg egyértelműen, de áttételesen szinte valamennyi nevelési célnak megfeleltethető a tantárgy.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Motoros képességfejlesztés – edzettség, fittség	Órakeret 72 óra
Előzetes tudás	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bemelegítési technikák alkalmazása. 2. Négy-nyolc ütemű gyakorlatok végrehajtása. 3. Függeszkedés bordásfalon, kötélén, gyűrűn. 	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kondicionális és koordinációs képességfejlesztés. 2. Testépítés természetes eszközökkel, egészségvédelemmel. 3. Biomechanikailag helyes testtartás fenntartása. 	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési követelmények</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Minőségelvű motoros tevékenységek tökéletesítése. 2. Sportági tevékenységre épülő kondicionális és koordinációs képességfejlesztés. 3. Vízi biztonság megteremtése, a víz mint az egyik őselem gyógyhatásainak tudatosítása. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A fittség és az edzettség kritériumai. 2. A terhelés élettani és pszichés értelmezése. 		<p>Magyar nyelv és irodalom: az anyanyelv kifejező, informáló, felhívó funkcióinak alkalmazása közlés, megbeszélés, rábeszélés formáiban.</p> <p>Osztályfőnöki óra:</p>

<p>3. A korábbi nyolc évfolyamon tanultak elmélyítése, készségszintre emelése.</p> <p>4. Gimnasztika.</p> <p>5. Egyensúly-gyakorlatok.</p> <p>6. Küzdőgyakorlatok.</p> <p>7. Zenére végzett gyakorlatok.</p> <p>8. Légző gyakorlatok.</p> <p>Tanulói tevékenység</p> <p>1. Differenciált, egyéni edzésterv készítése – segítséggel.</p> <p>2. Négy-nyolc ütemű szabadgyakorlatok szer nélkül és tornaszerekkel (labda, kötél, gyűrű, zsámoly, tornapad).</p> <p>3. Tornaszereken történő célirányos mozgások: függeszkedések, mászások.</p> <p>4. Önállóan végzett bemelegítés (8-10 gyakorlatnyi).</p> <p>5. Bemelegítő mozgásanyag tervezése és kivitelezése.</p> <p>6. Biomechanikailag helyes testtartás fenntartása.</p> <p>7. Testépítés – minden izomcsoport harmonikus fejlesztése a gerinc és az ízületek védelmével.</p> <p>8. Tesztek, felmérések kizárólag diagnosztikus céllal:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. motoros (Cooper), b. kardio-respiratorikus, c. állóképesség, d. erő, e. izomerő, f. állóképesség, g. testösszetétel. <p>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Döntési képesség. 2. Térkihasználási képesség. 3. Transzferhatások. 	<p>egészséges életmód.</p>
<p>Kulcsfogalmak/</p>	<p>Speciális kifejezések az edzésekkel kapcsolatban.</p>

fogalmak	
-----------------	--

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Motoros készségfejlesztés – mozgástanulás	Órakeret 114 óra
Előzetes tudás	<ol style="list-style-type: none"> 1. Alakzatváltozásokban való együttműködés. 2. Egyensúly-gyakorlatok végrehajtása egyensúlyvesztés nélkül. 3. Erőfeszítésre és kitartásra való képesség fejlesztése. 4. A tanult mozgáselemek önálló végrehajtása. 	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<ol style="list-style-type: none"> 1. Természetes mozgásformák továbbfejlesztése. 2. Sportágak technikai elemek megismerése. 3. Célorientált motoros tevékenység kialakítása, gondolkodás, kreativitást fejlesztő motoros tanulás. 	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési követelmények</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Térbeli és energiabefektetésre vonatkozó tudatosság fejlesztése. 2. Tudatos helyzetfelismerő és feladatmegoldó képességek fejlesztése. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Új sportági ismeretek és rendszerek alapjai. 2. Mozgásos tapasztalatszerzés a néptánc, a történelmi táncok, társastánc és modern mozgáselemek tárából. 3. Rendgyakorlat. 4. Torna. 5. Támaszgyakorlatok. 6. Mászás, vándormászás. 7. Függeszkedés, lendülés. 8. Guruló átfordulás előre-hátra, tigrisbukfenc. 9. Atlétikai elemek: <ol style="list-style-type: none"> a. Járások, futások, dobások, ugrások, lökések, hajítások. b. Futásfajták: terep, lassú, egyenletes, változó iramú állórajttal. 10. Tánc: népi és régi stílusú táncok, új stílusú táncok, sport jellegű 		<p>Magyar nyelv és irodalom: az anyanyelv kifejező, informáló, felhívó funkcióinak alkalmazása közlés, megbeszélés, rábeszélés formáiban.</p> <p>Osztályfőnöki óra: Helyes higiénés szokások. Balesetvédelem.</p> <p>Etika: versenyszellem, nyertes elismerése, szabályok betartása.</p>

táncok megismerése.

11. Úszás.

12. A vízből mentés elemi szabályai.

Tanulói tevékenység

1. Természetes mozgások végrehajtása (sportágspecifikus jelleggel).
2. Technikai és taktikai elemek véghezvitele (egyéni szintű) cselekvési biztonsággal.
3. Szervezést elősegítő gyakorlatok: rendgyakorlatok, alakzatok felvétele, menetelések, ellenvonulások, nyitódások, zárkózás, szakadozások.
4. Térköz, távköz, takarás, igazodás, testfordulatok adott irányokba járás közben.
5. Nyitódás, felzárkózás, felfejlődés, szakadozás.
6. Soralkotások egyes és többes vonalban, oszlopban menetelés alakzatfelvétellel.
7. Támaszgyakorlatok, függés és egyensúlygyakorlatok talajon, padon, tornaszekrényen, gerendán, gyűrűn, bordásfalon.
8. Mászás kötélén, vándormászás bordásfalon.
9. Függeszkedés, lendülés, lengés, hintázás szereken.
10. Guruló átfordulás előre-hátra, tigrisbukfenc gyakorlása.
11. Járások, futások, dobások, ugrások, lökések, hajítások.
12. Futásfajták: terep, lassú, egyenletes, változó iramú állórajttal, verseny, időmérés.
13. Tudatos, gyakorlati alapú tapasztalatszerzés a hazai és külföldi sportjátékok technikai és taktikai készletéből.
14. Tánc, művészeti előadás és más mozgásformák alkalmazása az önreflexió és önkifejezés érdekében.
15. Tánctanítás, tutorálás mozgásos programokban, gyakorlatokban.
16. Úszás: gyors-, mell-, hátúszás saját tempóban, a pillangóúszás elemei, indulási és beérkezési technikák, vízi sportjátékok.

<p>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Instrukcióra gyors, pontos reagálás képessége. 2. Imitációs és elemző képesség. 3. Alkalmazkodási képesség. 4. A mozgás örömeinek átélése. 	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Balesetvédelemmel és balesetmegelőzéssel kapcsolatos fogalmak, támasz, átfordulás, tigrisbukfenc, ugróerő, lendület, gyorsítás, lassítás, rajtolás, átlépő technika, hajítás, dobás, lökés, vetés, start, fejes, forduló, a vízből mentés fogalomtára.</p>

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>Játék</p>	<p>Órakeret 72 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. A játékok, feladatok szakszavainak értelmezése és azoknak megfelelő cselekvés. 2. A labda céltudatos irányítása. 3. A sportjátékok szabályainak betartása. 	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Együttműködés, kooperáció elősegítése. 2. A versenyszellem és a sportszerűség kialakítása és fenntartása. 3. Élethosszig üzhető szabadidős tevékenységek megismertetése és megkedveltetése. 	
<p>Ismeretek/fejlesztési követelmények</p>		<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p>Fejlesztési követelmények</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Személyes és társas folyamatok pozitív alakítása a megismerésben, az értékelésben, az asszertivitásban, a sportszerűségben és a sikerorientáltságban. 2. Testnevelési és sportjátékok stratégiai és taktikai elemeinek megismerése, szabályainak rendszere, szabálykövetés és kritikai értelmezés. 3. Csapatépítés. 4. Sportági előkészítő kreativitás és kooperativitás fejlesztése. 5. Inklúzióra, társadalmi integrációra előkészítés, érzékenyítés. 6. Érzelmek és motivációk szabályozásának megvalósítása. 7. Játékszabályok által döntésképeség és szabálytudat 		<p>Magyar nyelv és irodalom: az anyanyelv kifejező, informáló, felhívó funkcióinak alkalmazása közlés, megbeszélés, rábeszélés formáiban.</p>

kialakítása.

8. Élményszerűség és öröm érzékeltetése a társas játéktevékenységben.
9. Személyes és társas folyamatok megélése.
10. A konfliktuskezelés ismerete és gyakorlata.

Ismeretek

1. Dobó- és elfogójátékok.
2. Futó- és fogójátékok taktikai elemekkel.
3. Labdavezetés kézzel, lábbal, cselezés védővel szemben.
4. Átadások helyben és mozgás közben.
5. Célba rúgó és célba dobó játékok.
6. Kosárlabda.
7. Labdarúgás.
8. Röplabda.
9. Kézilabda.
10. Küzdősportok (judo) – önvédelemi megközelítéssel.
11. Szabadidős teremjátékok.

Tanulói tevékenység

1. Dobó és elfogó játékok játszása.
2. Futó- és fogójátékok taktikai elemekkel (kidobós).
3. Labdavezetés kézzel, lábbal, cselezés, védővel szemben, átadások helyben és mozgás közben, célba rúgó és célba dobó játékok.
4. Küzdősportok (judo) – önvédelemi megközelítéssel (esések, gurulások, szabadulások).
5. Szabadidős teremjátékok: gombfoci, asztali foci, darts, asztalitenisz, asztali hoki.
6. Preventív játékok és tevékenységek vízben.
7. Élethosszig végezhető szabadidős tevékenységek értése és reprodukciója.
8. Tanulói kreativitásra alapozó motoros játékok.

<p>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Szabálytudat. 2. Kooperativitás. 3. Asszertivitás, 4. Kudarccs és győzelem sportszerű megélése. 	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Játékok neve és szabályai, büntetődobás, büntetőrúgás, oldalbedobás, sarokrúgás, szerelés, becsúztatás, ívelés, feladás, sáncolás, csatár, középpályás, védő, kapus, kapáslövés, önvédelem, esés, gurulás, szabadulás.</p>

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>Versenyzés</p>	<p>Órakeret 72 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Együttműködés a csapattársakkal, versenytárssal. 2. Az egyszerűsített sportági versenyszabályok betartása. 3. A labdakezelési ismeretek gyakorlati alkalmazása. 	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. A tanulók képessé tétele egyszerűsített szabályokkal zajló versenyzésre: sor- és váltóversenyek, illetve egyszerűsített sportági versenyek esetében. 2. Olimpikonok, paralimpikonok tiszteletére nevelés. 	
<p>Ismeretek/fejlesztési követelmények</p>		<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p>Fejlesztési követelmények</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sportági versenyek, versenytapasztalatok megszerzése a diáksport, élsport és szabadidősport terén. 2. Sportszerűség fogalmi jelentésének ismerete. 3. Az olimpia- és sporttörténet nagy alakjai, emblemikus személyiségei, híres magyar és nemzetközi sportolók megismertetése a múltból és a jelenből. 4. Példakép (választás, a választás megindokolása). <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Egyénileg, párban és csoportosan végrehajtott versenyfeladatok, a sportági versenyek szabályainak, 		<p>Magyar nyelv és irodalom: viszonyszavak; a versenyekhez, sporthoz kapcsolódó szak kifejezések tartalma, szókincs bővítés.</p> <p>Osztályfőnöki óra: egészséges életmód.</p>

<p>technikájának és taktikájának elemei.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Sorversenyek. Váltóversenyek. Futóiskola. Ugróiskola. Dobóversenyek. Kötélugró verseny. Kosárra dobó verseny. Labdavezetési verseny. Kidobó játék. Labdarúgás, kosárlabda, kézilabda, zsinórlabda játékok szabályainak megismerése. 3. Népi gyermek versenyjátékok, versenyfeladatok. 4. Küzdősportok elemei. 5. Az olimpiák története – sportidolok, paralimpia. <p>Tanulói tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sportági versenyek – szükség szerinti egyszerűsített szabályokkal – gyakorlása. Váltóversenyek. 2. Futóiskola – futóversenyek (gyors, kitartó, gát, staféta). 3. Ugróiskola – magas-, távolugrás. 4. Dobóversenyek (célba, távba különféle eszközökkel). 5. Sorversenyek. Váltóversenyek. Kötélugró verseny. Kosárra dobó verseny. Labdavezetési verseny. Kidobó játék. Labdarúgás, kosárlabda, kézilabda, zsinórlabda játékok szabályszerű, csapatok közötti játéka. 6. Népi gyermek versenyjátékok, versenyfeladatok (bigézés, karikahajtás, dióleső, tojásba vágás, csizmadobáló). 7. Úszóverseny egyszerűsített szabályokkal. 8. Küzdősportok elemei – birkózás, keleti küzdősportok elemei. 9. Sor- és váltóversenyek szabályinak ismerete és betartása. 10. Egyszerűsített sportági versenyek ismerete és végrehajtása az írott és íratlan sportszerűségi szabályok betartásával. 11. Példakép keresése híres magyar és nemzetközi sportolók és csapatok közül (képek, eredmények, versenyek látogatása, kulturált szurkolás). <p>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Szabálykövetés, szabálytartás. 	<p>Informatika: képek, eredmények keresése honlapokon.</p> <p>Etika: önismeret – testi és lelki egészség.</p>
--	---

2. Egészséges versenyszellem. 3. Kooperáció. 4. Koordináció. 5. Döntési és reagáló képesség.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	A játékok neve és szabályai; erőszakos, kíméletes, sportszerű, „fair play”, esélyegyenlőség, teljesítmény, olimpikon, paralimpia.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Prevenció, életvezetés, egészségfejlesztés	Órakeret 30 óra
Előzetes tudás	1. A gyakorolt mozgáselemek, szabadidős tevékenységek ismerete. 2. Egyszerű relaxációs gyakorlatok irányítás melletti elvégzése. 3. Az egészséges életmód alapelemeinek ismerete.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	1. Egészségfejlesztő mozgásos tevékenységformákra, egészségtudatosságra nevelés. 2. Relaxációs gyakorlatok, mint az önsegítés eszközeinek tudatosítása. 3. Higiénés ismeretek tudatos alkalmazására nevelés. 4. A szabad levegőn végzett sportok egészségmegőrző szerepe.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Fejlesztési követelmények 1. Igénykeltés a mozgásban gazdag életformára, a terhelés alakítására és kontrolljára való képesség kialakítása. 2. Optimális testtömeg és fittség paramétereinek kialakítása és fenntartása. 3. A relaxáció és stresszoldás mint a lelki egészség megőrzésének egyik eszköze. 4. Életviteli alapelvek és szokásrendszerek: étrend, bioritmus, higiénia, szenvedélybetegségek hatásai a testi-lelki egészségre. 5. Primer prevenció és az életvezetés kapcsolatrendszere: szokások, egészségfejlesztés, egészségtudatosság. 6. Egyéni felelősség és döntés az egészséges életvitel és a szabadidős tevékenységek megvalósításában. 7. Biztonság és környezettudatosság.		Magyar nyelv és irodalom: gyermek- és ifjúsági irodalmi alkotások az egészség-betegség témaköréből.

8. Rendszeres testmozgás, sport egészségmegőrző hatása.
9. Önkontroll, önuralom.
10. Szabad térben végzett gyakorlatok végrehajtásának képessége – a védő-óvó intézkedések ismerete és gyakorlata (napsugárzás, kullancs, időjárásnak megfelelő ruházat).
11. A könnyített testnevelés individuális lehetőségének megteremtése.
12. A tanulók betegségtudatának, féltékenységének, esetleges gátlásainak mérséklése, oldása egyéni sikerhez juttatással.

Ismeretek

1. Otthon is végezhető testgyakorlatok.
2. Táncok különféle műfajai.
3. Testi higiéné tartalmi elemei és azok mindennapi gyakorlata.
4. Relaxációs gyakorlatok.
5. Egészséges életmód alapelemei – étkezés, ruházat, pihenés, mozgás, a káros anyagok kerülése, betegségek megelőzése, prevenció, védőoltások szerepe.
6. Természetben üzhető sportok (balesetvédelem: kullancsveszély, a nap káros sugarai elleni védelem elsajátítása).
7. Kerékpározás, görkoreszolyázás.
8. Úszás természetes vizekben – csak engedélyezett és kijelölt helyen.
9. Könnyített testnevelés.

Tanulói tevékenység

1. Egészségfejlesztő motoros tevékenységformák – egyénileg, párban, csapatban.
2. Otthon is végezhető testgyakorlatok táncos elemei (aerobic, talajtorna).
3. Relaxációs gyakorlatok: légzőgyakorlatok, figyelemösszpontosító és lazító testtartások.

4. Természetben űzhető sportok: labdajátékok, futóversenyek, túra, kocogás, tájfutás – balesetvédelem: kullancsveszély, a nap káros sugarai elleni védelem rendszeres elvégzése (krémezés, ruházat, ellenőrzés).5. Kerékpározás, görkorcsolyázás.6. Úszás természetes vizekben – csak engedélyezett és kijelölt helyen.7. Könnyített testnevelés: a tanulók egyéni állapotához, elváltozásaihoz igazodó gyakorlatok (a gyógytestnevelővel való konzultáció szerint, a tantervben foglalt, nem ellenjavallt gyakorlatok, feladatok végrehajtása).8. Testtartásjavító gyakorlatok: preventív és korrigáló feladatok megoldása sporteszközök alkalmazásával.	

Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek

1. Egészségtudatosság.
2. Mozgásigény.
3. A körülményekhez való alkalmazkodás.
4. A természet szeretete, fenntartható fejlődés.

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Higiéné, relaxáció, edzettség, fittség, túra, bioritmus, gyógytestnevelés, korrekció, napsugárzás, UV-A és UV-B, kullancs, prevenció, drog, önuralom, önkontroll, testtartás, tájfutás, tájoló, térkép, terep, önkarbantartás, tréning, örömréning.
------------------------------------	---

A fejlesztés várt eredményei az évfolyam végén	<p>A tanuló képes</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. a menet- és ütemtartásra, hosszabb távú egyenletes, lassú futásra, 2. a hatékony mozgásszabályozásra, két-három mozgáselem összekapcsolására a gyakorlatok során, 3. a gyakorolt mozgáselemeket, sportágakat szabad térben, más körülmények között alkalmazni. 4. a szergyakorlatok képesség szerinti teljesítésére, önálló végrehajtására, 5. az ugróerő és a súlypont emelkedésének tudatos szabályozására 6. a tánc és a közös mozgás élményének átélésére, 7. önállóan bemelegíteni, 8. a sportot életritmusába beépíteni, 9. legalább egy úszásnemet biztonságosan művelni, 10. versenyjátékok, versenyfeladatok szakszavait értelmezni, és képes az azoknak megfelelő cselekvésre, 11. a labdát céltudatosan irányítani, 12. a labda- és sportjátékok szabályait betartani, a csapatszerepeket felismerni, 13. a szabályok betartásával aktívan részt venni a közös játékokban, versenyekben, 14. higiénés ismereteit rutinszerűen alkalmazni, 15. a relaxációs gyakorlatokat önsegítő rendszerében alkalmazni, nyugalmi és stresszhelyzetben szokásrendszerébe integrálni az egészségtudatos magatartásformákat.
---	--

OSZTÁLYFŐNÖKI ÓRA

11–12. évfolyam

Az osztályfőnöki órák sajátos szerepet töltenek be a tantárgyak rendszerében. Tartalmaik, tevékenységeik közvetlenül szolgálják a nevelést, mintegy szintetizálva az egyes tantárgyakban közvetített fejlesztési, nevelési célokat, az iskolai nevelési folyamatot, lehetőséget biztosítva a tanítási órákon elsajátítottak elmélyítésére, aktualizálására, a tudásanyagok értékmozzanatokkal történő felruházására. Az osztályfőnöki óra az osztályfőnöki tevékenység tanórai kereteként, tematizáltan segíti a tanulók megismerését, az egyéni sajátosságokhoz illeszkedő személyiségfejlesztést. Célja fejleszteni – a konkrét tapasztalatok és élmények feldolgozásával, értelmezésével – a szociabilitást, a testi-lelki harmóniát, a tanulók társas, egyéni és iskolai kapcsolatát, a szabálytudatot. Hozzájárulni – az egyéni szükségletek mentén – az énkép, az önértékelés alakításához, a közösen kialakított magatartási és viselkedési szokások elsajátításához, az önbizalom, az öntudatos és a környezetért is felelős magatartás, a világgal szembeni pozitív beállítódás, a demokrácia tisztelete, a tolerancia, az őszinte kommunikáció, az értelmes kockázatvállalás attitűdjeinek kialakulásához. Feladata, hogy erősítse – a terápiás eljárások alkalmazásával – az önismeretet, az önfogadást és az önfejlesztést. Biztosítsa a szociális érzékenység légkörét, a konfliktusok kezelésének konkrét megoldását helyzetgyakorlatokon, megélt, átélt élményeken keresztül. Tudatosítsa az értékek védelmével kapcsolatos felelősséget, keresse a közvetlen környezet humán értékeit. Adjon képet a serdülőkor testi-lelki változásairól – tudatosítsa a saját élményeket, véleményeket. Alakítson ki riportok, filmek, cikkek, tanulmányok értelmezésével, megvitatásával – saját élmény eseti bekapcsolásával – pontos képzetet és viszonyulást az élvezeti szerek használatának veszélyeiről, a deviáns magatartás következményeiről. Szerezzenek a tanulók saját tapasztalatokat – események, történések közös elemzésével, egyéni gyűjtőmunkával – a felelős állampolgári viselkedésről, a környezettudatos, fenntartható fejlődésről. Készítse fel a tanulókat a pályaválasztásra, a reális életcélok megfogalmazására. Gyűjtson tapasztalatokat a tanuló a munka világról, a szakmákról. Feladat továbbá a vonzódások, lehetőségek mérlegelése – szakmatanulási lehetőségek a képességnek megfelelően – a képességfejlesztés útjainak, módjainak számbavétele az életcélok elérése érdekében.

A tantárgy szerepe a fejlesztési területekben, a nevelési célok elérésében és a kulcskompetenciák fejlesztésében:

Erkölcsei nevelés: irodalmi művek, irodalmi szereplők megismerésén keresztül pozitív és negatív példa felismerése, pozitív mintakövetés.

Nemzeti azonosságtudat, hazafias nevelés: hazánk múltjának, jelenének megismerése az írók, költők szemével.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés: a közéletiség felismerése az olvasott szövegekben, demokratikus jogokért való küzdelem megjelenésének nyomon követése a múlt irodalmában.

Az önismeret és a társaskultúra fejlesztése: szóbeli és írásbeli kifejezőképesség fejlesztésével segíteni a társas érintkezést. Önismeret fejlesztése a tanórai teljesítmények értékelésével, folyamatos visszajelzéssel. Saját személyiség megismerése, fejlesztése az improvizatív és irányított szerepjátékokkal, tanórai munkával.

A testi és lelki egészségre nevelés: az egészséges és tudatos életmód jellemzőinek megismerése ismeretterjesztő és irodalmi szövegekben. Ennek felismerése, saját személyre vonatkozó lehetőségek megfogalmazása.

Családi életre nevelés: irodalmi művekben megismert pozitív és negatív családpéldák, családmodellek, erkölcsi normák felismertetése, közös megfogalmazás, véleménynyilvánítás gyakorlása.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség: a személyiségfejlesztő nevelés során megjelenő odafigyelés, elfogadás, együttérzés, segítség irányított megbeszélése irodalmi művek kapcsán. Gyakoroltatás szituációs játékokban, szerepjátékokban való megjelenéssel.

Fenntarthatóság, környezettudatosság: helyes szokásrend következetes alakítása különböző környezeti tényezők között (osztály, iskola, könyvtár, színház).

Pályaorientáció: a munka világáról szóló ismeretterjesztő, irodalmi művek elemzése, megbeszélése.

Gazdasági és pénzügyi nevelés: az egyén, a család, a társadalom gazdasági lehetőségeinek változását feltáró művek olvasásával ismeretet nyújtani a tanulóknak többek közt a tulajdonviszonyok, az érdekérvényesítés, a munkamegosztás, a családi élet, a hivatalos ügyintézés, a gazdálkodás témakörökben.

Médiatudatosságra nevelés: ismeretszerzési, művelődési, önkifejező kapcsolatteremtési lehetőségek gyakorlása.

A tanulás tanítása: egyénre szabott motiváció, egyéni tanulási módok feltárása, egyénre szabott értékelés, feladatadás segítségével el kell érni az önálló ismeretszerzési képesség fejlődését.

A kulcskompetenciák közül a tanításában hangsúlyosak az alábbiak:

Anyanyelvi kommunikáció: a tantárgy tanítási tartalmait felhasználva, az egyéni különbségeket figyelembe véve hangsúlyos szerepet kell kapnia az önkifejezésnek, a beszédértés és a beszédprodukciónak fejlesztésének.

Szociális és állampolgári kompetencia: a kellő önismeret alakításával tudja a tantárgy segíteni a társadalmi beilleszkedést.

Hatékony, önálló tanulás: egyéni képességekhez igazodó ütemben és elvárással a tanulás tanításához kapcsolódó tantárgyi elemek elsajátíttatása segíti ennek a kompetenciának a fejlesztését.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Beilleszkedés – Alkalmazkodás	Órakeret 12 óra
Előzetes tudás	Helyes értékvalasztás.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Reális pályatervezés, osztályközösség megismerése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Fejlesztési követelmények 1. A szabályok elfogadása. 2. Helyes napirend kialakítása. 3. Érzelmi azonosulás az elődök tetteivel. 4. Szolidaritás a rászorulókkal szemben.		Magyar nyelv és irodalom; testnevelés és sport: egészséges életmód.

<p>5. Aktív részvétel a lakóközösség és az iskolaközösség életében.</p> <p>6. Bekapcsolódás a helyi öntevékeny csoportok munkájába (szakkör, énekkar, táncsoport).</p> <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tanulói jogok és kötelességek. 2. Házirend. 3. Tűz- és balesetvédelem. 4. Napirend. 5. Tanórán kívüli elfoglaltságok. 6. Tanulás és tudás. 7. „A tanulás tanulása”, az egyén szerepe. 8. Műhelyek, munkahelyek megismerése, munkatársi kapcsolatok. 9. Bevált és új tanulási módszerek kialakítása. 10. Gyakorlati tantárgyakkal kapcsolatos képességek feltérképezése (kézügyesség, kitartás, pontosság, megbízhatóság). <p>Tanulói tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A házirenddel, munkarenddel kapcsolatos kérdések megvitatása (kérdések megfogalmazása). 2. Időbeosztás, órarend. 3. Hatékonyság ellenőrzése. 4. Saját tanulási stratégia megkeresése, az előnyök és hátrányok mérlegelésével. 5. Kérdések megfogalmazása az új tantárgyakkal kapcsolatban. 6. Beszámoló az önálló tanulásról és a tanulópárok együttműködésének tapasztalatairól. 7. Kapcsolatépítés, aktív együttműködés. <p>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Akusztikus figyelem. 2. Szerialitás. 	
Kulcsfogalmak/	Egyéni tanulás, tanulócsoport, kötelező tanóra, igazolt-igazolatlan

fogalmak	hiányzás, legális munkavégzés, feketemunka, helytörténet, múlt, közelmúlt, együttérzés, önkéntesség, önfeláldozás, karitatív tevékenység.
-----------------	---

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Önismeret – Testi és lelki egészség	Órakeret 21 óra
Előzetes tudás	1. Saját jó és rossz tulajdonságok ismerete. 2. Mondanivaló megfogalmazása összefüggően, több mondatban.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	1. Mondanivaló árnyalt közlése szóban és írásban. 2. Lényeges és lényegtelen körülmény egyre biztosabb megállapítása. 3. Törekvés a káros szokások kijavítására.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Fejlesztési követelmények 1. Reális önismeret. 2. Sérelmeiről beszél a tanuló. 3. A kritika elviselése, kiállás a saját vélemény mellett. 4. Hatékony és konstruktív részvétel a szűkebb környezet életében. 5. A káros szenvedélyek felismerése, kialakulásuk elkerülése. 6. Segítségkérés módjának és helyének megismerése. 7. Segélykérő telefonszámok ismerete. Ismeretek 1. Önjellemzés, reális önértékelés. 2. Lelki bántalmak, sérelmek következményei. 3. Feszültségoldás. 4. Egymás megítélése. 5. Az emberi természet megnyilvánulásai, a helyes életvezetés kialakítása. 6. Negatív tulajdonságok számbavétele. 7. Veszélyeztető tényezők, a káros hatások kivédése, kialakulásának megelőzése. 8. Dohányzás (aktív – passzív). 9. Alkoholizmus, káros közösségek hatása (galéri, szekta).		Testnevelés és sport: mozgáskoordináció fejlesztése.

10. Fiatalkori bűnözés, kábítószer-használat.
11. Fertőző betegségek (AIDS, hepatitis).
12. Játékszenvedély (nyerőgép, számítógép, kártya, sportfogadás).
13. A különböző, prevencióval foglalkozó szervezetek és technikák megismerése.

Tanulói tevékenység

1. Saját tulajdonságok számbavétele, feltérképezése.
2. Önjellemzés készítése, és megismertetése a társakkal (önkritika).
3. Javaslatok és tervkészítés a „hibajavításra”.
4. (Külső és belső tulajdonságok számbavétele) fénykép nézegetése: régi – új, mi változott?
5. Feszültségoldásra alkalmazott módszerek megosztása társakkal.
6. A feszültségoldás önpusztító formáinak kerülése (módszerek a lelki egyensúly visszaállítására).
7. Jó – rossz, helyes – helytelen, hiba – bűn, bemutatásuk helyzetgyakorlatokban, állásfoglalás, reakció megbeszélése.
8. Ellenzenv, rokonszenv, őszinteség, hazugság, választás, döntés, helyzetek megoldása, a választott megoldás indoklása.
9. Jellemzés készítése véletlenszerűen kiválasztott társról, a kapott jellemzés elfogadása, vagy elutasítása.
10. Saját élmények a témával kapcsolatban (szóbeli beszámolók).
11. Beszélgetés a káros szokásokról, előadás, tájékoztató film a negatív hatásokról.
12. Megelőzés.
13. Szituációs gyakorlatok a káros hatásokkal való találkozásokról, hogyan lehet kikerülni ezeket a helyzeteket (alkohol, cigaretta és drog visszautasítása), a napirend és az egészséges életmód segítségével.

Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek

1. Emlékezet – hosszú távú: aktív és passzív szókinccs használata

önálló írás esetén, tanult nyelvtani szabályok alkalmazása.	
2. Emlékezet – rövidtávú: diktálás utáni írás.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Konfliktuskezelés, egészségmegőrzés, szabálykövetés, játékszenvedély, függőségkerülés, -elhárítás, önismeret, önjellemzés, önkritika, tervekészítés, hibajavítás, feszültségoldás, megelőzés, reális, pozitív és negatív változás, önpusztítás, prevenció.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Aktuális témák	Órakeret 39 óra
Előzetes tudás	A tanuló saját környezetének ismerete, az események számontartása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<ol style="list-style-type: none"> 1. Egyéni és társadalmi ünnepek ismerete, számontartása. 2. Mások ünnepeinek megismerése, elfogadása (tolerancia), ünneplésének a tisztelet megadása. 3. Aktív részvétel az intézmény és a lakóhely életében. 4. Osztályközösség alakítása. 	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési követelmények</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Szűkebb és tágabb közösség ismerete. 2. Aktivitás, együttműködés. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Egyéni és közösségi ünnepek, események ismerete. 2. A közösség építése érdekében a tanuló saját teendőinek feltérképezése. <p>Tanulói tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Az intézmény (iskola, munkahely) hagyományainak, történetének megismerése. 2. Tanulmányi séta, kirándulás, múzeumlátogatás. 3. A tapasztalatok, ismeretek rendszerezése. 4. Aktív részvétel ünnepeken (családi és közösségi alkalmakon), az ünnepnek megfelelő szokások, külsőségek megtartása (meghívó, plakátkészítés, vendégvárással kapcsolatos teendők, ünnepi 		<p>Magyar nyelv és irodalom: szövegértelmezés, szövegelemzés.</p> <p>Testnevelés és sport: egészséges életmód.</p> <p>Informatika: tájékozódás, adatgyűjtés a világhálón adott témával kapcsolatban, prezentáció készítése, plakát, meghívó az ünnepekre.</p>

műsorban szerepvállalás, fényképezés, beszámoló szóban, írásban az eseményről).

Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek

1. Akusztikus figyelem.
2. Emlékezet – hosszú távú: aktív és passzív szókinccs használata önálló írás esetén, tanult nyelvtani szabályok alkalmazása.
3. Emlékezet – rövid távú: diktálás utáni írás.
4. Szerialitás.

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Az ünnepekkel, eseményekkel, osztályközösséggel kapcsolatos fogalmak köre.
------------------------------------	--

A fejlesztés várt eredményei az évfolyam végén	<p>A tanuló képes</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. iskolai és gyakorló műhelyben végzett munkáit a tanult szabályok szerint végezni, 2. meggyőzni, kulturáltan véleményt megfogalmazni, empatikusan együttműködni beszédpartnerével, 3. a környezet és az értékek megismerése alapján azonosulni, elfogadni és szolidárisan viselkedni az aktuális helyzetekben, 4. felismerni az ünnepek és ünneplés helyét és értékét az egyén és a közösség életében, 5. megismeri az aktív közreműködés és részvétel élményét, emlékeket gyűjteni, dokumentálni.
---	--

11.4.3. A KÖZÉPSÚLYOS ÉRTELMI FOGYATÉKOS TANULÓK NEVELŐ- OKTATÓ MUNKÁJÁT ELLÁTÓ KÉSZSÉGFEJLESZTŐ ISKOLA 9-10. ÉVFOLYAMÁNAK KÖZISMERETI KERETTANTERVE

TANTERVI BEVEZETŐ

Célok és feladatok

A készségfejlesztő iskola 9-10. közismereti évfolyamai az általános iskolai nevelés-oktatás koncepcionális folytatása. A nevelés-oktatás célja az általános iskolában elsajátított életkezdéshez, pályaválasztáshoz kapcsolódó ismeretek megerősítése, a gyengébb vagy sérült funkciók fejlesztése, kompenzálása, a felnőtt életben elérhető munkatevékenységek iránti motiváció felkeltése, a gyakorlati tevékenységek elsajátításához szükséges kompetenciák, magatartásformák kialakítása, a gyakorlati képzés sikerének megalapozása. A tanuló megismeri a gyakorlati évfolyamok munkatevékenységeit, felkészül a gyakorlati ismeretek és tevékenységek elsajátításának megkezdésére. A képzés során a tanuló megismeri, fokozatosan magáévá teszi és elfogadja a reális, képességeit, érdeklődését, lehetőségeit figyelembe vevő, számára elérhető életperspektívát, kialakítja életcéljait. Megismeri és alkalmazza a segítségkérés és elfogadás aktuális helyzethez szükséges formáit, társas kapcsolataiban és

kommunikációjában kialakul a megfelelő önbizalomra épülő bátorság, a helyes önértékelésen alapuló közösségi magatartás. Az eltérő tanulási képességek miatt szükséges az egyéni megsegítés és bánásmód alkalmazása, folyamatosan szem előtt tartva a gyakorlati felkészítés eredményességének megalapozását. Különösen nagy hangsúlyt kell helyezni a gyakorlati tevékenységekkel és a munkavállalással kapcsolatosan a kommunikáció fejlesztésére a beszéd értése és a beszédprodukció, illetve alternatív kommunikációs eszközök területén egyaránt. A tevékenységek elsajátításának érdekében fontos a nagymozgásos fejlesztés a megfelelő állóképesség kialakulásához, a finommotoros koordináció fejlesztése a sikeres munka- és feladatvégzéshez. A készségfejlesztő iskola olyan nyitott szellemiségű, befogadó intézmény, amelyben minden tanuló számára lehetővé válik a képességeinek megfelelő ismeretek elsajátítása, a munkatevékenységekben rejlő sikerélmény biztosítása, az eltérő adottságok elfogadása és a tanulói közösség ösztönző erejének, lendületének kiaknázása.

Fejlesztési területek - nevelési célok

A tanuló a készségfejlesztő iskola 9-10. évfolyamain erkölcsi nevelés területén megismeri a felnőtt életet strukturáló szabályrendszereket, a szabályok betartásának fontosságát. Felismeri a cselekvéseket és döntéseket befolyásoló értelmi és érzelmi motívumokat, megkülönbözteti a kívánatos és a nem megfelelő viselkedési formákat a társas érintkezésben. Folyamatosan alakulnak ismeretei a társait érintő érzelmi kapcsolatokról, megéli és tudatosan irányítja saját érzéseit, kiemelten a türelem, az együttérzés, a segítőkészség területén. A képzés során fejlődnek a tanuló ismeretei a nemzeti öntudat és hazafias nevelés területén a társadalom szerkezetéről, a hétköznapi életben végzett munkatevékenységek társadalmi hasznosságáról, a közös nemzeti értékteremtésben az egyének munkavégzési feladatáról. Erősödik szűkebb környezetével és közösségével való együttműködése. Aktívan részt vesz társadalmi rendezvényeken és külsőségeiben is megjeleníti a társadalmi ünnepek, megemlékezések szimbólumait.

Az állampolgárságra, demokráciára nevelés területén a tanuló felkészül a felnőtt élettel összefüggő állampolgári és demokratikus jogok és kötelességek gyakorlására, megismeri a támogatott döntéshozatal lehetőségét. Iskolai keretek között felkészül a döntések meghozatalában való felelősségre, igyekszik saját jogainak és érdekeinek megfelelő keretek között érvényt szerezni és ebben segítséget igénybe venni.

Az önismeret és társas kapcsolati kultúra terén a képzés lehetőséget nyújt a felnőtt életben betöltendő feladatokkal kapcsolatos reális énkép és önismeret kialakulására, a vágyak és lehetőségek összehangolására. Bővül a társas kapcsolatok szintje, folyamatosan alakul a reális énkép, felismeri az elsajátítható kompetenciák mértékét. Erősödik a fiatalokban a kritikus helyzetek felismerésének képessége és a megoldás érdekében a megküzdési stratégiák alkalmazása. Képesé válik saját emlékeinek feldolgozására, kialakul az ön- és az énazonosság tudata.

A testi és lelki életre nevelés során a készségfejlesztő iskolai képzés közismereti tantárgyai között túlsúlyban lévő testnevelés kiemelten fontos szerepet játszik a helyes életmódra nevelésben, a felnőttként követendő életvitel megalapozásában. A képzés során folyamatosan szem előtt kell tartani a megfelelő állóképesség kialakulásához szükséges erőnlét biztosítását, a munkafolyamatok során esetlegesen kialakuló tartási és mozgásos rendellenességek megelőzését. A tanuló megismeri a testi erőnlét, az egészség és a lelki egyensúly közötti összefüggéseket, tőle telhető módon és mértékben igyekszik a károsító, veszélyeztető hatásokat elkerülni.

A családi életre nevelést a középfokú oktatás időszakában megerősíti, hogy a tanuló megismeri a felnőtt életében megtapasztalható családi kapcsolatokat, felkészül a családban elfoglalt helyének és képességeinek megfelelő részvételre a családi munkamegosztásban. Megismeri a hétköznapi élethelyzetek lehetőségeit családban, lakóotthonban, bővülnek ismeretei az együttéléssel, családi kapcsolatokkal járó konfliktusok kialakulásáról és a megoldások lehetőségéről.

A felelősségvállalás másokért, önkéntesség területén a tanuló ismeretei bővülnek a közösségek tagjainak különbözőségéről, igényli az önkéntes segítségnyújtást a rászorulóknak, átéli a személyes fontosság érzését. Kialakul felelősségérzete a rábízott feladatokkal kapcsolatban, körültekintően jár el tevékenységeiben.

A készségfejlesztő iskolai képzés során erősödik a tanulóban a fenntarthatóság, környezettudatosság területén a környezete megóvására való igény, megismeri és elkerüli a környezetet károsító tevékenységeket. Odafigyel hétköznapijaiban az anyagokkal, energiával történő takarékosagra, igényeit a szükségletekhez és lehetőségeihez hangolja.

A 9-10. évfolyamok során a pályorientációt segíti a tanuló szűkebb és tágabb környezetének megismerése, saját képességeinek, érdeklődésének kritikus értékelése, kialakul a tanulóban a számára megfelelő gyakorlati munkavégzés, a munkadarab létrehozásának igénye. Motiválttá válik az elérhető munkatevékenységek elsajátítására, gyakorlására és a folyamatos munkavégzésre. Örömet leli a munkával létrehozott érték megteremtésében.

A gazdasági és pénzügyi nevelés területén a tanuló megismeri a társadalmi munkamegosztás alapjait, a munkabér és más támogatások beosztásának fontosságát, a gazdálkodással összefüggő ügyintézés formáit. Tovább formálódnak ismeretei a pénz értékéről, a beosztó családi költségvetés betartásáról.

A készségfejlesztő iskolai tanuló a médiatudatosságra nevelés eredménye képpen gyakorlottan használja az elektronikus információ hordozókat, képes tevékenységeihez, szórakozásaihoz a megfelelő felhasználás alkalmazására. Óvatosan kezeli a médiumok felhasználásában az információk hitelességét, vigyáz személyiségének védelmére. A szabadidő eltöltése során ügyel a média túlsúlyának elkerülésére.

A képzés során a tanulás tanítása területén a tanuló felkészül az iskolai oktatás alatt elsajátított ismereteinek felnőtt életkorban történő folyamatos megújítására, kialakul igénye az önművelésre. Megerősödik benne, hogy a környezet változásait figyelemmel kell kísérni. Felismeri, hogy érdeklődésének kielégítése folyamatosan új ismeretekhez juttatja, amelyek megkönnyítik számára az életben történő eligazodást.

Kulcskompetenciák, kompetenciafejlesztés

A készségfejlesztő iskolai közismereti képzés az anyanyelvi kommunikáció terén támogatja a felnőtt élet során a munkavállaláshoz, a felnőtt társas kapcsolatokhoz és a társadalmi szerepvállaláshoz szükséges kommunikációs formák rögzülését, a közösséggel és környezettel kapcsolatos véleményalkotást. Tovább fejlődik a beszédértése és egyre pontosabbá, változatosabbá válik a beszédprodukció. Képes közölni, verbális vagy nem verbális módon, átélt érzelmeit és az eseményekhez kapcsolódó véleményét. Társas kommunikációs kapcsolatokban aktív, a kommunikációt az információszerzés eszközeként használja, minél kevésbé alkalmaz fölösleges echoláliákat.

A képzés során a matematikai kompetencia területen az alapfokú oktatásban elsajátított logikai, matematikai ismeretek rendszerezése történik. A tanuló kognitív képességeinek megerősítése a problémamegoldás területén a minél nagyobb önállóság elérését célozza és támogatja. Készség szintűvé válik a hétköznapi és a munkatevékenységekben egyaránt fontos szerepet játszó mértékegységek használata és a téri tájékozódás. Felismeri az idő, és a pénz szükségszerű beosztásának elveit, törekszik ezek betartására.

A természettudományos és technikai kompetencia területén a tanuló megismeri a hétköznapi előforduló legfontosabb természeti jelenségeket és a leggyakoribb technikai eszközök szerepét, működését. Képes egyszerű ok-okozati összefüggések felismerésére és értelmezésére. Tudatosul az emberi tevékenységek természetre gyakorolt hatása. Az elvárható óvatossággal mozog környezetében, képes a változásokat megfigyelni és megmutatni vagy megfogalmazni. Tisztában van a legfontosabb egészség- és balesetvédelemmel összefüggő ismeretekkel, ezeket betartja és helyesen alkalmazza.

A digitális kompetenciaterület fejlesztésével készség szintűvé válik a napi tevékenységek során alkalmazott infokommunikációs eszközök használata. A tanuló óvatosan és magabiztosan kezeli a hétköznapi előforduló, háztartásban, a munkához, és a szórakozáshoz használt elektronikus eszközöket. Különösen figyel a médiatartalmak megválogatására, a kapcsolatokban személyiségének védelmére.

A tanuló képessé válik szociális és állampolgári kompetenciáinak megélésére, a családi munkamegosztásban a felnőtt szerep betöltésére, közösségi környezetben igényeinek, jogainak érvényesítésére, kötelezettségeinek teljesítésére. Megismeri és támogatott döntéshozattal igénybe veszi a demokratikus államszervezet intézményeit.

A kezdeményező képesség és vállalkozói kompetenciaterület fejlesztésével a tanuló kiismeri magát a társadalmi kapcsolatrendszer elemi szintjén, képes egyre önállóbb interakciók kezdeményezésére. Megismeri képességének terét, elfogadja, összehangolja igényeit, vágyait és lehetőségeit.

Kialakul a tanulóban az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség kompetenciaterületén a környezetének és megjelenésének igényességére törekvés, tudatosul önálló ízlésvilága, mindennapjaiba beépül a praktikummal párosuló esztétikum és harmónia.

A hatékony, önálló tanulás iránti igény kialakításával a képzés során a tanuló minden elsajátított eszköz és módszer igénybevételével felkészül a felnőtt élet mindennapjaiban szükséges alkalmazkodásra és önfejlesztésre. Folyamatosan igényli az új lehetőségek megismerését, kíváncsi a változásokra és érdeklődik környezete iránt.

Fejlesztési területek (tantárgyak) struktúrája és óraszámok

A nevelés – oktatás - fejlesztés területei	Tantárgy	9 – 10. évfolyam		2 tanéves óraszám
		9. évfolyam	10. évfolyam	
Anyanyelv és kommunikáció	Kommunikáció	5	5	360
Társadalmi környezet	Számolás-mérés	5	5	360
	Társadalmi ismeretek	1	1	72
	Étika	1	1	72
	Osztályfőnöki óra	1	1	72
Életvitel és gyakorlati ismeretek	Életvitel és gyakorlat	4	4	288
	Gyakorlati képzés előkészítése	2	2	144
Természeti környezet	Környezet- és egészségvédelem	2	2	144
Művészetek	Ének-zene	1,5	2	126
	Ábrázolás-alkatás	2	2	144
Informatika	Információs eszközök	2	2	144

	használata			
Testnevelés	Testnevelés	5	5	360
	Szabad időkeret	3,5	4	270
Összesen		35	36	2556

Egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs és rehabilitációs óraszám: 4 óra/hét

Egységesség és differenciálás

A készségfejlesztő iskolában az egységesség és differenciálás elve az azonos életkori csoportokban történő oktatási rendszerben is biztosítja az egyéni haladási ütemnek, az eltérő képességeknek, a reális életlehetőségeknek a figyelembe vételét, az adaptív oktatás alkalmazását. Az adaptív oktatás lehetőséget ad az eltérő képességű, másodlagos sérülésekkel is küzdő tanulók számára egyéni tanulási utak kijelölésére, a rehabilitációs és rehabilitációs foglalkozások támogató jellegének tervezésére. A fejlesztésben a fő hangsúly nem a műveltségterületek elsajátításán, hanem a meglévő képességelőnyökre építve az alapvető kompetenciák kialakításán van. Az évfolyamokon a tanulók felkészülnek az eltérő érdeklődés és kompetenciastruktúra szerint a gyakorlati tevékenységek kiválasztására. A 9-10. évfolyamok során a differenciálást legfőképpen az egyéni életlehetőségek, képességek felismertetésén keresztül az eltérő felnőtt életkori tevékenységek és a különböző életcélok kitűzésével kell elérni.

Tantárgyi kerettantervek értelmezése

Tematikai egység/Fejlesztési cél	Az egyes műveltségterületi tantárgyak nagyobb átfogó témaegységeit, témaköreit nevezi meg. A tematikai egység – az adott tantárgyi terület sajátosságaitól függően – lehet konkrét téma: pl. Mértékegységek, méretek, pénz, de képességterület is: pl. Összefüggések felismerése. A tevékenységre	Órakeret
---	---	-----------------

	épülő műveltségterületek tantárgyaiban a tematikai egységek fejlesztési célként jelennek meg.	
Előzetes tudás	A témakör elsajátításához, azaz sikeres tanításához és tanulásához szükséges kulcsfogalmak, ismeretelemek, szabályok, képességek megnevezése a témakör sajátosságainak megfelelően.	
Tantárgyi fejlesztési célok	Az adott tematikai egység tanítási-tanulási folyamatában hangsúlyos, kiemelt fejlesztési feladatok megnevezése az adott két évfolyamonként meghatározott sajátos tantárgyi fejlesztési célok, feladatok alapján.	
Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Fejlesztési feladat Ismeretek Tevékenységek A tematikai egység tartalmi elemeinek és/vagy fejlesztési feladatainak megjelenítése a tematikai egység sajátosságainak megfelelően	Ismeretekben vagy tevékenységekben hasonló tartalmú tantárgyak tematikai egységeinek jelzése, konkrét tudáselemekkel részletezve	
Kulcsfogalmak/fogalmak	A tematikai egységben előforduló műveltség kulcsfogalmak, illetve a fogalmi gondolkodás fejlesztéséhez szükséges fogalmi összetevőinek jelzése.	

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végére	Az adott ciklus végén (az adott tantárgyban) elvárható legfontosabb tudás- és képességelemek.
--	---

Kommunikáció

A készségfejlesztő iskolai évfolyamokon a kommunikáció tantárgy felkészít a minél önállóbb életvezetéshez és egyszerű munkafolyamatok elsajátításához szükséges elsődlegesen verbális és az egyéni sajátosságoktól függően nonverbális információk, utasítások, megértésére és az

adekvát, a feladathelyzetekben szükséges beszédprodukción vagy alternatív kommunikációs csatorna alkalmazására. A tantárgy tanulása során az általános iskolai ismeretekre alapozva, az elsajátított képességek szintjéből kiindulva kell különös hangsúlyt fektetni a minél érthetőbb kommunikáció kialakítására. Verbális kommunikáció esetén cél a helyes hangképzés, a minél érthetőbb beszéd, a megfelelő tartalmi mondanivaló fejlesztése, az olvasott és hallott tartalom megértésének gyakorlása, elmélyítése. A nonverbális kommunikációs csatornák alkalmazásában lehetőség szerint törekedni kell a minél pontosabb, árnyaltabb kifejezésmódok kidolgozására, a gyakorlatban lehető legegyszerűbben alkalmazható, jól érthető formában kidolgozott rendszerre. A tantárgy célja, hogy a tanulók nyitottá váljanak kommunikációs feladatok megoldására, minél nagyobb motiváció alakuljon ki a környezettel történő kapcsolatteremtésre, pozitív tapasztalatokkal éljék meg kommunikációs kompetenciájukat. Folyamatosan legyen a tanulónak igénye a környezet megismerésére, a kíváncsiság legyen része mindennapi gondolatainak, alakuljon ki, hogy a kommunikáció a megismerés egyik fontos eszköze. A tantárgy tanulása során fejlődjön a verbális kommunikáció és a metakommunikáció összhangja. A tantárgy feladata elérni, hogy a tanulóban fejlődjön az igény arra, hogy környezete közléseit, információit megértse és önmagát megértse környezetével. A tanuló képességeihez mértén kapcsolódjon be társas érintkezésekbe, alkalmazza kommunikációs ismereteit, alkalmazkodjon a különféle beszédhelyzetekhez. Kommunikációs helyzetekben ismerje fel a kapott egyszerű információk lényegét, tudja a kapott ismereteket megfelelően értelmezni és képes legyen véleményt alkotni, élményeit megosztani. Próbálja a gyakorlati tevékenységekhez szükséges ismereteit írásos kommunikációval is bővíteni, a mindennapi tevékenységekhez kapcsolódó olvasási és írási feladatokat elvégezni. Egyre bővebb szókinccsel legyen képes érzéseit, kívánságait, problémáit kifejezni.

A tantárgy tanítása különösen fontos szerepet játszik az erkölcsi nevelés területén a szabályok megértésének és a társadalmilag elfogadott viselkedési normák alkalmazásának támogatásával, a közösségi lét és kommunikáció összhangjának erősítésével, a verbális és nem verbális kommunikációs jelzések összhangjának elősegítésével.

A nemzeti öntudat, hazafias nevelés területén elősegíti a közvetlen környezet megismerését, a nemzeti jelképek, ünnepek kommunikációs szokásrendszerének, jelentőségének és értékeinek megértését.

A tantárgy az állampolgárságra és demokráciára nevelés területén szerepet játszik a nyomtatott és elektronikus sajtó híreinek megismertetésén, figyelésén keresztül a demokratikus intézményrendszer működésének és eseményeinek értelmezésében, a demokratikus jogok és kötelezettségek gyakorlásának támogatásában.

Az önismeret és társaskultúra fejlesztését a saját tapasztalatok társakkal történő megosztásával, a más személyekkel kapcsolatos események iránti érdeklődés felkeltésével támogatja.

A családi életre nevelés területét az együtt élés szabályainak, a családi eseményeken történő viselkedésnek a megerősítésével, a családi és párkapcsolatok fontosságának tudatosításával szolgálja.

A testi és lelki egészségre nevelés fejlesztési területet az érzelmi étellel és az egészséges életmóddal kapcsolatos kommunikációs kultúra megismerésével segíti.

A felelősségvállalás másokért, önkéntesség területet a gyakorlati tevékenységek veszélyeinek és a balesetek elkerülésének felismertetésével támogatja. Elmélyíti a fenntarthatóság és környezettudatosság fejlesztési terület ismereteit a tevékenységekhez szükséges eszközök, anyagok és energia felhasználásával kapcsolatos tudatosság irányításával.

A pályaorientáció területét a tantárgy a gyakorlati munkavégzés szabályainak, lehetőségeinek, fontosságának bemutatásával és az egyéni érdeklődés felismertetésével segíti.

A gazdasági és pénzügyi nevelés fejlesztési területen a tanuló egyre jobban megismeri a felnőtt társadalom munkaalapú berendezkedését, a családi munkamegosztás fontosságát. Médiatudatosságra nevelés területén a tantárgy segít elsajátítani az audiovizuális eszközök helyes és mértékletes alkalmazásának szabályait, a média alkalmazását információszerzésre.

A tanulás tanítása fejlesztési területen a tantárgy segíti a változások megismerésében a kommunikációs technikák alkalmazásának elsajátítását.

A kommunikáció tantárgy az anyanyelvi kommunikáció kompetenciaterületen hozzájárul a környezet megismerésében, a társas kapcsolatok alakításában lényeges kommunikációs

eszközök gyakoroltatásához és a közösségi élethez nélkülözhetetlen közlési és információszerzési igény fejlesztéséhez.

A szociális és állampolgári kompetenciaterületen segíti a különböző helyzeteknek megfelelő viselkedési, önálló véleménykialakítási és képviselési formák alkalmazását.

A tantárgy az esztétikai és művészeti tudatosság kompetencia fejlődését a kellően tudatos, igényes kommunikáció alkalmazásának támogatásával éri el.

A hatékony, önálló tanulás kompetenciaterület fejlődését a tantárgy a kíváncsiság, az érdeklődés fenntartásával és az információszerzés lehetőségének segítségével éri el.

Tematikai egység	1. Anyanyelv. Beszédfejlesztés.	Órakeret: 60
Előzetes tudás	Érthető, tagolt beszéd. Gondolatok, érzések szóbeli kifejezése.	
Tantárgyi fejlesztési célok	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ismerkedni saját lakóhelyével, eligazodni a környező utcák térképén, felismerni a nevezetes épületeket és funkcióit. 2. Társalgásba bekapcsolódni, véleményét bátran elmondani. 	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Folyamatosan, megfelelő szókinccsel beszélni. 2. Beszédét rokon értelmű szavakkal színesíteni. 3. Ismereteit és önállósága fokát bővíteni. 4. A környező utcák térképén eligazodni. 5. Nevezetes épületeket (ország, főváros, saját település) felismerni és azok funkcióit ismerni. 6. Saját lakását segítséggel leírni és lerajzolni. 7. Tárgyakat ésszerűen elrendezni a lakásban. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Beszédtechnika javítása. Légző-, fűjő-, szívógyakorlatok. 2. Nyelvi kifejezésformák használata az olvasás, írás, beszéd során. 3. Szókinccsfejlesztés. 	<p>Társadalmi ismeretek: lakóhely, közlekedés, lakóhelyhez kapcsolódó történelmi ismeretek,</p> <p>Környezet-ismeret: élettelen környezet, felszíni formák,</p> <p>Életvitel és gyakorlat: személyes szükségletek,</p>

<p>4. Meglévő ismeretek bővítése különböző témakörökben az olvasás segítségével (egészségügyi-, háztartási ismeretek).</p> <p>5. Szabadidő tervezése (aktív pihenés), családi események, ünnepek.</p> <p>6. Tapasztalatszerzés a településen (utcán). (Budapest térképe).</p> <p>7. Az iskola környékéről térkép készítése.</p> <p>8. Lakás alaprajza, helyiségek.</p> <p>9. Használati tárgyak praktikus elhelyezése a lakásban.</p>	<p>háztartási ismeretek, gondozás, vásárlás,</p> <p>Ábrázolás - alakítás: festés, rajzolás a témákkal kapcsolatban,</p>
<p>Tevékenység</p> <p>1. Artikulációs gyakorlatok, a kiejtés javítása.</p> <p>2. A tanult nyelvtani kifejezések, fordulatok alkalmazása.</p> <p>3. Nyelvtani fogalmakról tanultak elmélyítése (szó, mondat, hang, betű, mondatfajták egyes és többes szám, jelen és múlt idő).</p> <p>4. Szógyűjtés adott hanggal, szótaggal, szóvégi hanggal.</p> <p>5. Szavak gyűjtése (szófajok szerint azonos alakú, többjelentésű szavak, szinonim fogalmak, ellentétpárok).</p> <p>6. A szövegértés folyamatos ellenőrzése változatos témákban (Egészségmegőrzés, káros szenvedélyek kialakulásának megelőzése).</p> <p>7. Tisztítószerek, élelmiszerek, háztartási gépek használati utasítása,</p> <p>8. ételreceptek, prospektusok, közlekedési fogalmak, menetrend, műsorújság. Virágápolással kapcsolatos tartalmainak értelmezése.</p> <p>9. Családi alkalmakkal, ünnepi események tervezésével, ajándékozással kapcsolatos tapasztalatok megosztása.</p> <p>10. Séta, nevezetességek, kirakat nézése (alkalmas ajándék keresése).</p> <p>11. Budapest térképének tanulmányozása, ismerős helyek keresése.</p> <p>12. Helyek bejárása, saját útvonal megrajzolása.</p> <p>13. Lakás, otthon (alaprajz, jellemzők: helyiségek, saját lakrész, szépítése).</p> <p>14. Berendezés megfigyelése különböző látószövegekből.</p> <p>15. Tárgyak csoportosítása (funkció, összehasonlítás).</p>	<p>Ének-zene: alkalomnak megfelelő dalkincs</p> <p>Információs eszközök használata: anyaggyűjtés, szövegírás,</p>
<p>Kulcsfogalmak/ Fogalmak</p>	<p>Aktuális nyelvtani fogalmak és szabályok, felmerülő fogalmak tisztázása, értelmezése. Időpont, időtartam, késés, pontosság,</p>

	szükséges holmik, luxuscikkek, nevezetes helyek (Vár, Parlament), útkeresztveződés, mellékutca, járdasziget, egyirányú utca, vizes helyiségek, lakószobák, mellékhelyiségek, szerszámok, eszközök, háztartási gépek, dísz tárgyak.
--	--

Tematikai egység	2. Olvasás - írás	Órakeret: 100
Előzetes tudás	1. A nagybetűk helyes használata mondatkezdéskor, és mondaton belül. 2. A leírtak valóságtartamának vállalása.	
Tantárgyi fejlesztési célok	1. Az olvasottakat röviden összefoglalni. 2. Mondatot helyesen leírni, az esetleges hibákat kijavítani.	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Fejlesztési feladat <ol style="list-style-type: none"> 1. Egyszerű, tagolt szöveget olvasni, az olvasottakat röviden összefoglalni, értelmezni. 2. Olvasási technikáját fokozatosan javítani. 3. Rendezett külalakkal, olvashatóan írni, egyszerű hibákat megtalálni, javítani. 4. Szavakat csoportosítani és azokat leírni. 5. Törekedni a pontos és tempós munkára. 6. Valós eseményeket néhány mondattal megfogalmazni. 7. Rövid történet, irodalmi alkotást elolvasni, a szereplőket önállóan jellemezni, történetet kérdések segítségével elmondani. 8. A feladatot és a kérdéseket megérteni, a helyes választ jelölni (utasítás szerint x vagy aláhúzás). 9. Adott űrlap kérdéseire megfelelő válaszokat beírni, törekedni a feladat önálló megoldására. 10. Megfelelő tevékenységet hozzárendelni az időpontokhoz. 11. Képeslapot, levelet írni (lap vásárlásától a feladásig, borítékot 	Társadalmi ismeretek: felkészülés a felnőtt életre, Életvitel és gyakorlat: a mindennapi gyakorlatot segítő szövegek olvasása, értelmezése, Alakítás-ábrázolás: esztétikai érzék fejlesztése, Információs eszközök használata: levél írása, nyomtatása, elküldése,

megcímezni önállóan vagy segítséggel).

Ismeretek

1. Olvasás gyakorlása, újságolvasás.
2. Rövid novella, vers, mese olvasása.
3. Petőfi: János Vitéz. A mű feldolgozásai (színházi, rajzfilm).
4. Szabadon választott irodalmi mű közös feldolgozása (a tanulók képességei szerint választott hosszabb irodalmi alkotás).
5. Mondat értelmezése.
6. Írás gyakorlása. (írás tempójának fokozása).
7. Az írás külalakjának, rendezettségének tudatos javítása.
8. Személyi adatok ismerete, helyes leírása.
9. Kérdőív, tesztlap kitöltése.
10. Önálló fogalmazás írása.
11. Levél, üdvözlőlap önálló megírása, megcímezése.
12. Keltezés értelmezése és helyes leírása.
13. Napirend leírása, jegyzet, emlékeztető, esetleg napló készítése (naptárban).
14. Hallott szövegből szavak gyűjtése, írása.
15. Önellenőrzés. Hibák megtalálása és javítása.

Tevékenység

1. Hangos olvasás megfelelő intonációval, kifejezően.
2. Olvasási tempó változtatása (lassú, gyors).
3. Néma olvasás.
4. Kereső olvasás (adatok, témák, ismeretek).
5. Egy más kézírásának olvasása.
6. Egybeírt mondat szavakra bontása.
7. Mese, történet folytatása, végvariációk alkotása adott történetből.
8. A tartalom meghallgatása, szemelvények (1-1 versszak) önálló olvasása, megtanulása.
9. Beszámolás az olvasottakról.

<p>10. Dramatizálás.</p> <p>11. Az olvasottak kiegészítése saját tapasztalatokkal.</p> <p>12. Másolás, írás, diktálás után.</p> <p>13. Űrlap kitöltése személyi adatokkal.</p> <p>14. Szavak írása másolással, tollbamondással időre.</p> <p>15. Levél közös megfogalmazása hiányzó osztálytársnak. Rövid üdvözet küldése osztálytársnak (papír alapú, e-mail, sms).</p> <p>16. Egy nap eseményeinek önálló leírása néhány mondatban (napló, naptári bejegyzés).</p> <p>17. Elemi szövegelemzés (élethelyzetek, érzelmek, emberi kapcsolatok felismerése, megértése).</p> <p>18. Személyére vonatkozó kérdések elolvasása, helyes válasz 1-1 szóban.</p> <p>19. Általános tájékozottságra, irányuló kérdésekre helyes válasz kiválasztása, jelölése.</p> <p>20. Megadott időpontokhoz tevékenységek írása, időrendbe állítás keltezés alapján.</p> <p>21. Rövidebb szöveg áttekintése, saját munka összehasonlítása a társakéval.</p> <p>22. Hírek gyűjtése az ország különböző tájairól (események, szereplők, helyszínek).</p> <p>23. Ételrecept felolvasása, hozzávalók kigyűjtése a szöveg alapján (saját tapasztalat megosztása társaival, kóstoló, kínálás).</p> <p>24. Szabadidő kulturált eltöltése, a könyvtár használata (kölcsonzés, könyv, CD, DVD), saját hobbi megtalálása, a magányos és társas alkalmak egészséges arányának megkeresése.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Olvasási technikával kapcsolatos kifejezések. Ismeretlen fogalmak értelmezése, régi és népies kifejezések. Betűforma, sorköz, szóköz, kihagyás, mondat, írásjelek, igazolvány, személyi szám, állampolgárság, aláírás felelőssége lakcím, kerület, irányítószám, napló, beszámoló, e-mail, sms, megszólítás, tartalom, aláírás, címzés, bélyeg, postaláda, feladás, életkor, kedvenc étel, legjobb barát, különböző témakörök, legkedvesebb időtöltés, munka, pihenés,</p>

	szórakozás, elfoglaltság, jókívánság, elköszönés, dátum, megye, város, község, falu, tanya, országhatár, perc, másodperc, idő, gyorsaság, külalak, lényeges és lényegtelen hibák, főzés, sütés, párolás, saját könyv, kölcsönzés, határidő, könyvtári kölcsönzőjegy.
--	--

Tematikai egység	3. Médiaismeret. Nem verbális információ értelmezése.	Órakeret: 64
Előzetes tudás	1. Piktogramok és írott utasítások megértése és követése. 2. A vágyak és lehetőségek közötti különbség érzékelése.	
Tantárgyi fejlesztési célok	1. Látott történetet megérteni, erkölcsi ítéletet alkotni. 2. Reálisan programot tervezni és egyeztetni. 3. Saját véleményét udvariasan megfogalmazni (az őszinteség és az udvariasság szükségessége egyedi helyzetekben).	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási Pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Könyveket (információhordozókat) rendeltetésszerűen, kíméletesen használni. 2. Elemi ismeretek szerezni a megismert történelmi korokról. 3. Egyszerűbb szövegeket önállóan elolvasni és értelmezni. 4. Érzelmileg a versekre, művészeti alkotásokra hangolódni (irodalom, film, képzőművészet, zene, színház). 5. Nemzeti jelképeket ismerni, jelentőségét megérteni. 6. Néhány közmondást, szólást adekvátan használni. 7. Egyszerűbb keresztrejtvényt megoldani, megfelelő szavakat önállóan megtalálni és beírni. 8. Eligazodni a tv-újságban, a teletext információi és a műsorok között. 9. Közlekedési táblákat és jelentésüket biztosan ismerni. 10. A piktogramok információit ismerni, és betartani. 	<p>Társadalmi ismeretek: ünnepekkel kapcsolatos ismeretek, színházi előadások, koncertek, filmek megtekintése, kultúrált viselkedés,</p> <p>Környezet és egészségnevelés: egészségnevelés, érzékszervek védelme,</p> <p>Életvitel és gyakorlat: piktogramok,</p>

<p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Klasszikus költőink verseinek hallgatása, olvasása (Himnusz, Szózat, Nemzeti dal, rövidebb részletek megtanulása). 2. A gyermekek élete a különböző korokban (Kincskereső kisködmön, Pál utcai fiúk, illetve napjainkban játszódó novellák, illetve filmrészletek). 3. Történelmi regék, mondák megismerése (olvasás, megtekintés, eljátszás). 4. Kapcsolat a könyvvel. Képregény, szimbólumok. 5. Szólások, közmondások, szlogenek, reklámszövegek értelmezése. 6. Könyv, folyóirat, újság, lexikon különbsége. Újságotolvasás. 7. Játék a betűkkel (játékos feladatok írásban), hiányos mondatok kiegészítése, keresztretjtvény. 8. Tv, Videó, DVD műsorának közös megtekintése (ifjúsági filmek, filmsorozatok epizódjai). 9. A valóság és a médiában ábrázolt helyzetek (híhető-hihetetlen) elkülönítése. 10. Érzelmek megértése nem verbális jelzésekből, az érzelmek megfogalmazása és őszinte vállalása (arc kifejezések, gesztusok értelmezése). 11. TV-műsorújság átnézése, állandó műsorok időpontja. 12. Ételreceptek, használati utasítások olvasása szükség szerint. 13. Közlekedési táblák gyalogosokra vonatkozó jelzései. 14. Tágabb környezetben használatos piktogramok megtalálása és értelmezése (mosdó, lift közintézményekben, számítógép, mobiltelefon jelzései, kezelési utasítások). 	<p>szabadidő eltöltése, vásárlás, főzés,</p> <p>Információs eszközök használata: filmek, filmrészletek megtekintése,</p> <p>Ábrázolás-alakítás: kiállítások, tárlatok látogatása,</p> <p>Ének-zene: zenehallgatás,</p>
<p>Tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Könyv vásárlása, megbecsülése, saját könyv, kölcsönzés. 2. Olvasmányok közös olvasása, megtárgyalása. 3. A szövegek értelmezése, átfogalmazása, történetbe foglalása. 4. Szemelvények, történetek olvasása, meghallgatása, megnézése 	

<p>felvételtől.</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. Verseket hallgatása. A füstbe ment terv című vers közös elolvasása. 6. A teljes művek végighallgatása, az 1. szakasz pontos megtanulása, éneklése. 7. Történet elmesélése ábrák (képsorozatok) segítségével, képi ábrázolások értelmezése (időrend, összefüggések). 8. Audiovizuális eszközök szakszerű használata (bekapcsolás, hangerő szabályozása). 9. Fim(részlet) megtekintése, megbeszélése. 10. A filmekben látottakat és a valóság viszonya, példák gyűjtése, csoportosítása (az utánczás veszélyeinek tudatosítása). 11. Következtetések, reakciók (képek, mozgóképek értelmezése, saját viselkedés elemzése videofelvétel, fotó alapján), helyes, helytelen differenciálása. 12. Hosszabb, bővített mondatba megfelelő állítmány kiválasztása, beírása. 13. Tv-újság olvasgatása, adott műsorok keresése időpont és cím alapján. (Teletextről műsor kiválasztása, megkeresése). 14. Programfüzet átnézése (kulturális és szabadidő programok, helyi programok). 15. Gyűjtés, értelmezés. 16. Vásárlási lista összeállítása recept alapján. 17. Eszközök használata a használati utasítás szerint. 18. Tanulmányi séta során táblák gyűjtése, jelentése. 19. Piktogramok gyűjtése, értelmezése (ki talál többet, mit jelent?). 20. Levélben kapott feladat néma elolvasása, elvégzése. 21. Keresztrejtvény közös megfejtése. 22. Versenyek, játékok (kvíz, szójáték, kitalálós, most mutasd meg). 	
<p>Kulcsfogalmak/ Fogalmak</p>	<p>mesebeli lények (kitalált lények), tv-csatornák, játék- és ismeretterjesztő filmek, vetélkedők, valóság, fantázia. Felmerülő ismeretlen fogalmak tisztázása, régi korok, történelmünk nagyjai, mozi, színház, koncert, néző múzeumok, szabadtéri programok, meghatározások, szó kiegészítése, folytatása, rokon értelmű szavak</p>

	címzett, piktogramok és jelentésük. (Veszélyt jelző piktogramok, színek, rövid feliratok). Rokonértelmű szavak, múlt-, jelen- és jövő idő, ismeretlen szavak magyarázata, irigy, jószívű, segítőkész, vers, rím, ritmus, ismeretlen kifejezések magyarázata, versek szavainak értelmezése, megbeszélése, a teletext címszavai.
--	--

Tematikai egység	4. Társas kapcsolatok. Konfliktuskezelési technikák.	Órakeret: 100
Előzetes tudás	1. Saját cselekedet helyes megítélése. 2. Elemi udvariassági szabályok ismerete és spontán alkalmazása.	
Tantárgyi fejlesztési célok	1. Az alkalomnak megfelelően viselkedni, a felnőtt felügyelet időleges megszüntetési körét bővíteni (kirándulás, klubfoglalkozás). 2. Beilleszkedni és alkalmazkodni kisebb és nagyobb közösségekbe.	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Röviden, lényegre törően, jól artikuláltan telefonálni. 2. Saját és mások viselkedését helyesen megítélni. 3. Megbízható, őszinte kapcsolatokat kialakítani. 4. Az önértékelést és helyzetfelismerést folyamatosan erősíteni. 5. Véleményt megfogalmazni, megvédeni és vállalni (külön figyelemmel a családon belüli- és a munkahelyi erőszak érzékelésére, elhárítására). <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Telefonálás (vonalas és mobil készüléken). 2. Kapcsolatteremtési módok különböző szituációban (példák gyűjtése a mindennapok eseményeiből). 3. Viselkedési helyzetek megoldása (példák gyűjtése és a megoldási javaslatok megbeszélése). 	<p>Társadalmi ismeretek: társas kapcsolatok, lakóhelyi, közlekedési helyzetek, felkészülés a felnőtt életre,</p> <p>Életvitel és gyakorlat: személyes szükséglet, háztartási teendők, gondozás, vásárlás,</p> <p>Információs eszközök használata: anyaggyűjtés,</p>

<ol style="list-style-type: none"> 4. Az együttélés szabályai. 5. A társadalmi együttélésre jellemző kifejezések és szólások, közmondások megértése (rövid történetekkel illusztrálva a szólásokat, közmondásokat). 6. Szabadidőben végzett tevékenységek viselkedési szabályai. 7. Illemszabályok nyaraláskor. 8. Mindennapos élethelyzetek, viselkedési szokások feldolgozása. 9. Különböző társadalmi szerepek elfogadása, összehasonlítása. 10. A korlátozottság elfogadása, saját lehetőségek felmérése, vágyak megtervezése, függés előnyei. 11. Beszélgetés és helyzetgyakorlatok különböző témákról, különböző személyekkel. 12. Munkahelyi viselkedési szokások és problémás szituációk megbeszélése. 13. Családi kapcsolatok. 14. Párkapcsolatok. 15. Elfogadhatatlan helyzetek érzékelése, erőszak kezelése. 	<p>filmrészletek,</p> <p>Gyakorlati képzés előkészítése:</p> <p>munkavállalás, munkahelyi viselkedés,</p>
<p>Tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Telefonbeszélgetés gyakorlása mesterségesen kialakított, és valós helyzetekben (tárcsázás, üdvözlés, beszélgetés, ismerőssel, idegennel). 2. Tájékozódás a telefonkönyvben. 3. Helyzetgyakorlatok (buszon maradt a táskád, a busz elmegy/, levél, csomag feladása a postán/, gyógyszer vásárlása/, rendőrségi igazoltatás/, rendkívüli közlekedési változáskor segítség kérése az utazási cél eléréséhez, utazásnál, vásárlásnál ki viszi a csomagot/ ha nincs elég hely, ki üljön le /autóban ki hova üljön /öltözködés, tisztálkodás, köszönés, hangoskodás, alkalmazkodás, milyen közös programot szervezzenek). 4. Helyzetgyakorlatok (valaki elvesz a táskádból valamit/, valaki helytelenül bánik a háziállatával/, falra firkálást lát/, kicsik játékát 	

<p>zavarják/, késik a megbeszélte helyszínről/, le kíván szállni járműről, de áll valaki az ajtóban/, rosszindulatú megjegyzést tesznek jelenlétében valakire, hogyan reagáljon).</p> <p>5. Milyen ember, - akinek a szeme sem áll jól/, - lógatja az orrát/, - vigyorog, mint a vadalma /(további példák gyűjtése, értelmezése).</p> <p>6. Milyen a viszony, ha –együtt vannak sülve-főve.</p> <p>7. Mit jelent – lóg a nyakán, - kellemetlenül érintette az eset, - megrázó élmény, - eltávolodtak egymástól, - távol kerültek egymástól.</p> <p>8. A környezet hierarchikus felépítésének megtanulása, különböző viszonyulási módok gyakorlása, alkalmazása. (családi viszonyok, főnök, beosztott).</p> <p>9. Önmaguk elhelyezése a rendszerben, alá – fölérendeltség megértése, elfogadása.</p> <p>10. Irányított beszélgetés, segítségkérés lehetősége, biztonság (Késve érkezés a munkahelyre, nincs kedve munkába menni, a rábízott feladatot nehézsége miatt nem tudja megoldani, elrontotta a munkadarabot, kigúnyolja munkatársa, beteg, szabadságra megy, nem talál valamit, megkapja a fizetését és társai inni, szerencsejátékozni hívják, otthon lakik, kell-e hazaadnia a fizetéséből).</p> <p>11. Párkapcsolatok, barátság, szerelem (a kapcsolatok helyes és helytelen kezelése) példákön keresztül helyzetelemzés, állásfoglalás.</p> <p>12. Milyen az igazi barát, mi engedhető meg az iskolában, mikor van a testi szerelem ideje, partnercserék, betegségek, védekezés, házasság.</p> <p>13. A hazajárás ideje, munkamegosztás otthon, egyedüllét szükségessége, annak közlési módja (viselkedés az aktuális családi körülményeknek megfelelően).</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ Fogalmak</p>	<p>Az előforduló szavak, kifejezések értelmezése. Nyilvános telefon, telefonkártya, telefonszám, mobil telefon, előfizetés, a beszélgetés díja, takarékoság. A már tanult udvariassági formák gyakorlása, és</p>

	<p>bővítésük újabbakkal. Megbeszélte helyzetek helyes megoldásához szükséges formulák (térjen ki a konfliktusok elől, ne válaszoljon).</p> <p>A tárgyalt helyzetek átlátása, megértése, szükséges fogalmak tisztázása. Családtag, munkatárs, alkalmazott, teljesítmény, önzetlenség, hűség, ragaszkodás, érettség, felelőtlenség, házirend, napirend, kötelességtudó, megbízható.</p>
--	---

<p>A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén</p>	<p>A tanuló</p> <ol style="list-style-type: none"> igényli az olvasást, képes az olvasott szöveg megértésére, a tartalom rövid összefoglalására, a tanulságok levonására, képes olvasható írásra rendezett külalakkal, képes egyszerű hibákat megtalálni, javítani, képes kapcsolataiban megbízható és őszinte viselkedés tanúsítására, saját maga és mások helyes megítélésére, képes nyilvános helyen feltűnés nélküli beilleszkedésre. a tanultak önálló alkalmazására jó helyzetfelismeréssel, a kommunikációs eszközök és sajtótermékek kínálatából korosztályának, érdeklődésének megfelelő tartalmak kiválasztására.
--	---

Számolás-mérés

A számolás-mérés tantárgy megerősíti az általános iskolában elsajátított ismereteket, készségeket és megalapozza a minél önállóbb életkezdéshez és a gyakorlati tevékenységek elsajátításához szükséges számolási, számítási és mérési ismereteket. A tantárgy tananyagának elsajátítása során folyamatosan törekedni kell a mindennapi élethez, önellátáshoz, munkatevékenységekhez gyakorlatba ágyazottan kapcsolódó feladatmegoldásokra, kerülni kell a túlzott elméletieskedést, fontos a műveletek tapasztalati megerősítése különböző mérő- és szemléltető eszközökkel. Nagy hangsúlyt kell helyezni a gyakorlati oktatást megalapozó hossz-, súly-, terület-, kerület-, térfogatmérések megtapasztalására, a több, kevesebb mennyiségek felismerésére és a szükséges tevékenységhez az elégséges mennyiség meghatározására, az alapanyagok beosztásának

megalapozására. A számolási műveletek gyakorlásán és az alapvető logikai feladatok megoldásán túl a tantárgy feladata a felnőtt lét megismerését segítő térbeli és időbeli tájékozódási ismeretek bővítése, a mindennapi feladatok tervezéséhez szükséges szempontok figyelembevételével. A térbeli tájékozódás segítése érdekében fontos a közvetlen környezetben és a tágabb környéken történő eligazodás segítése, a közlekedési útvonalak feltérképezése. Az időbeosztás és az idővel történő gazdálkodás állandó gyakorlása, a rendszeresség és a tervezés fontosságának hangsúlyozása elősegíti az önszabályozás kialakulását. A számolás-mérés tantárgy tanítása lehetőséget ad a családi pénzbeosztás szempontjainak megismerésére, a munkabér értékének felismertetésére, a jövedelmek beosztásának tervezésére, a vásárlások során a fontos és nem szükséges áruk elkülönítésére, a fölösleges költsékezés és túlköltés megelőzésére.

A számolás-mérés tantárgy különösen fontos szerepet játszik az erkölcsi nevelés terén a szabályok betartására, a kitartásra és pontosságra neveléssel, a takarékoság szempontjainak felismertetésével és a mennyiségek igazságos elosztására és arányos beosztására nevelésével.

A családi életre nevelés terén felkészít a lakókörnyezetben történő eligazodásra, a havi, heti és napirend munka, tanulás, pihenés, szórakozás ésszerű beosztására és családi jövedelem beosztásának megismerésére és tervezésére. A fenntarthatóság, környezettudatosság fejlesztési területen támogatja a takarékos, beosztó életvitel tervezésének és kivitelezésének elveit.

Pályaorientáció területén segíti a munkavégzéshez kapcsolódó mérési tevékenységek és számítási műveletek megismerését és elősegíti a szükséges segédeszközök tervezését.

Gazdasági és pénzügyi nevelés területén felkészít a minél önállóbb életvitelhez szükséges gazdálkodási és takarékosági feladatok ellátására. A tanulás tanítása területen segíti az önálló tervezéshez, gondolkodáshoz szükséges adatok felismerését és gyűjtését.

A kulcskompetenciák fejlesztése során az anyanyelvi kommunikáció fejlődését a tantárgy a számolási és mérési tevékenységek, adatok, mértékegységek helyes megnevezésének tudatosításával erősíti.

A matematikai kompetencia fejlesztéséhez a tantárgy a matematikai nyelvezet és gondolkodás alapjainak valamint az alapvető mérési, számolási tapasztalatok és összefüggések megismertetésével járul hozzá.

A természettudományos és technikai kompetencia fejlődését a természet által meghatározott egyszerű fizikai paraméterek, természeti jelenségek megismertetésével támogatja. A számolás-mérés tantárgy a digitális kompetenciaterület fejlődését segíti a különböző mérőeszközök helyes alkalmazásának elsajátításával és a számolási műveletekhez a különféle digitális eszközök bevonásával.

A tantárgy a hatékony, önálló tanulás kompetenciaterület fejlődésében az önálló ismeretszerzés és minél önállóbb következtetések levonásának támogatásával járul hozzá.

Tematikai egység	1. Térbeli és időbeli tájékozódás	Órakeret: 80
Előzetes tudás	<ol style="list-style-type: none"> 1. A rendelkezésre álló idő beosztása. 2. Eligazodás az időpontok között (dátumok). 	
Tantárgyi fejlesztési célok	<ol style="list-style-type: none"> 1. A térbeli, időbeli tájékozódást fejleszteni. 2. Helyesen értelmezni a mindennapi életben használt földrajzi kifejezéseket, és spontán beszédben helyesen használni a tanultakat. 	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Otthonosan és felelősségteljesen mozogni az iskola és otthona környékén. 2. Ismerni az otthon - iskola útvonalát, eligazodni a környező utcákban. 3. Alapvető térképismereteit (égtájak, földrészek és néhány ország megmutatása) bővíteni. 4. Eligazodni Magyarország térképén. 5. Megérteni az időbeliség, és az időtartamok közti 	<p>Kommunikáció: szókincs-bővítés,</p> <p>Társadalmi ismeretek: lakóhely, közlekedés, történelmi ismeretek,</p> <p>Környezetismeret:</p>

<p>nagyságrendbeli különbségeket.</p> <ol style="list-style-type: none"> 6. Időpontot pontosan meghatározni kétféle óra alapján. 7. Az időt hasznosan eltölteni, és jól kihasználni. 8. Tájékozódni tágabb időhatárokon belül. 9. Érdeklődni történelmi események, és személyek iránt. 	<p>élettelen környezet, felszíni formák,</p>
<p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tájékozódás az otthon és az iskola környékén. 2. Alapvető földrajzi ismeretek, térképolvasás, jelzések értelmezése. 3. Magyarország térképe. 4. Idő. Az időfogalom szűkebb és tágabb kiterjedése (múlt – jelen – jövő). 5. Az óra, napirend, heti beosztás. 6. Időegységek a naptól az évig (év, évszakok, hónapok). 7. Ismerkedés régmúlt korokkal (történelmi időszakok). 	<p>Gyakorlati képzés előkészítése: munkavégzéssel kapcsolatos időbeli ismeretek,</p>
<p>Tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tájékozódás szűkebb környezetben: az iskola minden helyiségének, dolgozójának, azok munkamunkahelyeinek megismerése, lehetőség szerint azok felkeresése, az ott kapott megbízatások önálló teljesítése. 2. Az iskola címének elmondása, leírása. 3. Lakóhely, iskola megmutatása a település térképén. (Budapest térképén). 4. Járművek, útvonalaik tanulmányozása térképen, (BKV térképen), egyes útvonalak bejárása, felidézése a térképen. 5. Saját lakcím leírása, bejelölése a térképen, egymás „meglátogatása” (útvonal meghatározása). 6. Égtájak nevei, értelmezésük (Településünkötől északra, Budapesttől északra). 7. A földgömb. Magyarország és Budapest térképének tanulmányozása, piktogramok, színjelzések értelmezése. 	

<ol style="list-style-type: none"> 8. Távolságok becslése, lemérése, átszámítása. Autóutak, vasútvonalak „bejárása”. Piktogramok értelmezése. 9. Látogatás a Planetáriumban, csillagok, bolygók, a Nap, a Föld fogalma, a földgömb tanulmányozása, tengerek, óceánok, földrészek helyének meghatározása. 10. Híradások, események helyszínének megkeresése. 11. A Föld különböző tájairól albumok, képes újságok lapozgatása, helyszínek megkeresése térképen. 12. Időegységek, időtartamok becslése, mérése, időpontok fontossága (nyitva tartások, menetrend, TV-műsor). 13. Időegységek a másodperctől az évszázadig. 14. Digitális és hagyományos óra jelzéseinek egyeztetése. 15. Naptári év, tanév meghatározása évszakok periodikus váltakozása. 16. Születési év és jelen év különbségéből az életkor kiszámítása. 17. Az év felosztása egy oldalas naptárban nap, hét, hónap, évszak év váltása minden variációban tevékenységek időtartamának meghatározása (mennyi ideig tart az iskolaév, a tavaszi szünet, az ebéd, egy mondat leírása, egy fogmosás). 18. Napi tevékenységek időtartamai. 19. Napirend készítése a tevékenységekre fordított időtartamokkal (összesen 24 óra), eseményekhez megfelelő időegység megválasztása. 20. Jelenlegi időpont helyes megállapítása. 21. Időtartamok kiszámítása a kezdési és befejezési időpontból (egy éves időtartam érzékelése tavaly ilyenkortól mostanáig, a szünidő hosszát kiszámítani utolsó és első tanítási nap alapján). 22. Téli és nyári időszámítás. 23. Beszélgetés régi korokról (történelmi évszámok, értelmezésük). 24. Régi épületek, bútorok, ruhák, szerszámok megfigyelése. 25. Múzeumlátogatások, feliratok, magyarázatok olvasása, értelmezése. 	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>helyiségek, munkakörök, település, megye, kerület, utca, házszám, középületek, lakóépületek, közterületek, égtájak, földrészek,</p>

	<p>országok, természeti képződmények, időpontok meghatározása többféle módon (fél 8, 7.30, 19.30), másodperc, stopperóra, munkaidő, szabadidő, szabadidős tevékenységek, 1 évvel ezelőtt, 1 év óta, 1 év múlva kifejezések értelmezése, régi, ócska, antik, műemlék, időszak, tömegközlekedés, BKV, átszállás, közlekedési csomópont távolsági és tömegközlekedési eszközök, Északi sark, Déli sark, Egyenlítő, földrészek, országok nevei, időegységek nevei, időtartam, tanév, naptári év, évad, szezon, tanítási szünet, szünidő, honfoglalás, király, szabadságharc, háborúk</p>
--	--

Tematikai egység	2. Műveletek	Órakeret: 104
Előzetes tudás	Számológép használat. Összeadás alkalmazása a mindennapi életben.	
Tantárgyi fejlesztési célok	<ol style="list-style-type: none"> 1. Képességeinek megfelelő mértékben elvégezni a műveleteket, becslési, önellenőrzési képességét fejleszteni. 2. A feladat megoldását megtervezni, és helyesen kiszámolni. 	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Megbecsülni, kiszámítani és ellenőrizni a műveletek eredményét. 2. Felismerni az ellentétes műveletek összefüggéseit. 3. Felismerni a számok nagyságrendjét, alaki, - és helyi értékek különbségét megérteni. 4. Egyéni képességek szerint elolvasni a számokat és reálisan megkülönböztetni nagyságrendjüket. 5. A feladatot logikusan átgondolni és a megfelelő művelet kiválasztani. 6. Helyesen megfogalmazni a választ a szöveges feladatban feltett kérdésre. 7. Megbízhatóan alkalmazni a számológépet, az eredményt becsléssel ellenőrizni. 	<p>Kommunikáció: szókincs, szövegértés,</p> <p>Társadalmi ismeretek: személyi szükséglettel, felnőtt élettel kapcsolatos témák, közlekedés,</p> <p>Életvitel és gyakorlat: vásárlás, piktogramok,</p>

Ismeretek

1. Műveletek 100-as körben (egyéni képességekre fokozott figyelemmel).
2. Számkör bővítése.
3. Számológép használata (ellenőrzés, önellenőrzés).
4. Szöveges feladatok (megoldási terv készítése, az eredmény értelmezése, válasz megfogalmazása).

Tevékenység

1. A tanult műveletek végzése egyre nagyobb önállósággal egy és kétjegyű számokkal.
2. Saját színvonalukon önálló számolás, közös ellenőrzés, önálló javítás.
3. Összetett, több műveletet tartalmazó feladatok végzése, tagok felcserélése összeadásnál.
4. Összeadás és kivonás – az ellentétes műveletek fogalma, ellentétes műveletek összefüggéseinek felismerése.
5. Szorzás, osztás fogalma, előfordulása a mindennapi életben.
6. Szorzás a számológéppel, ellenőrzése összeadásokkal, osztással.
7. Számok, műveleti jelek hibátlan beütése, az eredmény ellenőrzése fordított művelettel.
8. Nagy számok kiolvasása, ezres, 10- és 100 ezres számjegyeinek megszámlálása, nagyságrendjük megállapítása, teljes számok elolvasása.
9. Helyértékek megállapítása. 0-t tartalmazó számok kiolvasása, 1, 2, 3, és négyjegyű számok elolvasása, írása diktálás után, számjegyek egymás alá írása, nagyságrendek megállapítása.
10. Árak nézegetése árjegyzékekben a „túró rúditól az Audiig”.
11. Számok olvasása, nagyságrendek összehasonlítása.
12. Alaki- és helyi érték differenciálása.
13. Telefonszám lejegyzése, elolvasása.
14. Szöveges feladatok megbeszélése, szükséges műveletek

megállapítása, elvégzése, ellenőrzése, a kapott eredmény értelmezése, eredmény szöveges megfogalmazása.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	egyesek, tízesek, százask helye, maradék hozzáadása, számok nevei tízezertől, olcsó, drága, akció, leértékelés, sorrend, ellenőrzés, becslés, kitörlés, javítás, kérdés tisztázása, megválaszolása szóban plusz és mínusz jelentése, a számolásnál és a mindennapi életben, tízezer, százezer, millió, szám, számjegy sorszám fogalmak különbsége, számológép-számítógép különbsége, tervezés, végrehajtás, válasz megfogalmazása

Tematikai egység	3. Mértékegységek, mérések, a pénz	Órakeret: 140
Előzetes tudás	Pénzhasználat. Pontosság.	
Tantárgyi fejlesztési célok	1. A pénzzel kapcsolatos felelős gondolkodást kialakítani. 2. Takarékoság szükségességét megérteni, elfogadni.	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> Kiválasztani és helyesen alkalmazni a megfelelő mérőeszközt, pontosan mérni. A pénz gondos kezelését, megőrzésének módját ismerni. Differenciálni a szükséges és a luxuscikkeket. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> Mérési gyakorlatok, mértékegységek, mérések. A pénz, pénzkezelés, banki ismeretek. <p>Tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> Különböző típusú mérésekhez megfelelő eszköz kiválasztása, mértékegység meghatározása. 	<p>Kommunikáció: szókincs-bővítés, olvasás, írás,</p> <p>Társadalmi ismeretek: felkészülés a felnőtt életre,</p> <p>Környezet-ismeret: emberi test,</p> <p>Életvitel és gyakorlat:</p>

<ol style="list-style-type: none"> 2. Mérőeszközök használatának megfigyelése különböző üzletekben. 3. Mérőeszközök helyes használata. 4. Egymás testmagasságának mérése, összehasonlítása. 5. Egymás testsúlyának becslése, mérése, adatok feljegyzése, mérések megismétlése fél év után, változás kiszámolása. 6. Mennyiségek növelése, csökkentése, értékek önálló megállapítása, leírása. 7. Súly- és térfogat-mérések a tankonyhán. 8. A napi gyakorlatban használt mennyiségekkel kapcsolatos fogalmak megismerése (csipetnyi só, csepp ecet, borsónyi, diónyi, morzsányi, ujjnyi, hajszálvékony). Hosszúságmérés a szövessel kapcsolatos nagyságrendben. 9. Mért adatok összehasonlítása, szemmérték ellenőrzése méréssel, optikai „csalódások” ellenőrzése (egyenlő, pedig eltérőnek látszik). 10. Papírpénzek, érmék felismerése, megnevezése, értékük összehasonlítása. 11. Összegek kiszámolása, váltások. 12. Különböző jövedelemforrások számbavétele. 13. Jövedelmek, megélhetési költségek, „rezsi”, villany-, gáz-, telefon-, ebéd-befizetés, BKV- bérlet nagyságrendje, összehasonlítása. 14. Számlák befizetésének, pénz feladásának megfigyelése. 15. Vásárlások. 16. Üzletekben, katalógusokban áruk megfigyelése. 17. „Mit vehetnél ennyi pénzből?” becslés, javítás. 18. Hasonló áruk keresése több katalógusban. 19. „Melyik olcsóbb?” Áruk és mennyiségek összefüggése. 20. Akciós áruk, az eredeti és a leszállított ár különbségének kiszámítása. 21. Termékek árainak becslése, ellenőrzése „mennyit tévedtél?” 22. Hirdetésekből, plakátokon összegek keresése. 23. Különböző szolgáltatások árai. 	<p>háztartási munka, vásárlás, takarékoság,</p> <p>Gyakorlati képzés előkészítése: munkavállalás, munkabér, rezsi elemei,</p>
--	---

24. Pénz beosztása. Szükséges és szükségtelen áruk. 25. Egyszerűbb banki fogalmak megismerése (bankszámla, bankkártya, átutalás, kamat).	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	személy- és konyhai mérleg, mérőszalag, vonalzó, bank, bankkártya, csekk, készpénz, jövedelem, adósság, hitel, kölcsön, részletfizetés, takarékoság, több, kevesebb, pontosan annyi, nőtt, hízott, fogyott, papírpénzek felismerése, címletükről és színükről, megtakarítás, bank, posta, csekk, bankkártya, ellenőrző szelvény

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén	A tanuló képes 1. számok (nagy számok) kiolvasására, nagyságrendjük érzékelésére, 2. mérések, mértékegységek alkalmazására, 3. több művelettel végezhető szöveges feladatok megértésére, szükséges műveletek elvégzésére, 4. időegységek adekvát használatára 5. a számológép megbízható alkalmazására, 6. a pénz fontosságának megértésére, beosztására, megóvására.
---	---

Etika

A tantárgy kiemelt célja a felnőtt élettel összefüggő tevékenységek, magatartási formák megítélésének helyességére nevelés, a különböző élethelyzetekben adódó döntések, cselekedetek motivációinak felismerése. Az emberi tulajdonságok bemutatása, a pozitív és negatív tulajdonságok megkülönböztetése. Az emberi, társadalmi kapcsolatokhoz szükséges etikai normák tudatosítása, a kapcsolatokban a nemi, vallási, etnikai, társadalmi hovatartozás miatti megkülönböztetés elítélése mellett az elfogadásra, toleranciára nevelés. Az érzelmek kimutatása megfelelő formáinak elsajátítása, mások érzelmeinek megértése. A nézeteltérések megvitatásában a kulturált formák iránti igény felkeltése, az érdeksérelmek miatti ellentétek kölcsönös konszenzuson alapuló feloldására nevelés. Önismeretre és mások megismerésére törekvés iránti igény kialakítása, saját belső tulajdonságok fejlesztése.

Kiemelt feladat a családi iskolai, munkahelyi viselkedés kontrollja, a munkával létrehozott értékek megbecsülése.

A tantárgy különösen fontos szerepet játszik az erkölcsi nevelés területén az élet minden szegmensét befolyásoló, elfogadott erkölcsi normák, minták, követendő példák megismerésében, az értékek megbecsülésére nevelésben. Az emberi magatartás, motivációk, konfliktusmegoldások és kommunikáció során a megértő, a toleráns, önmaga és mások értékeit tiszteletben tartó viselkedés kialakításában.

Az önismeret és társaskultúra terén segíti a reális és valós énkép kialakulását, a belső tulajdonságok megismerését, az emberi kapcsolatok dinamikájának megértését. A tanuló felismeri a közösségben élés és a közösséghez tartozás kötelezettségei és előnyei egyensúlyának fontosságát.

A testi és lelki egészsége nevelésben fontos szerepet játszik az egészséges társas kapcsolatok kialakításának és fenntartásának támogatásában, az öröm és bánat egyéni és közösségi megosztásával az egészséges lélek megőrzésének lehetőségében. Megerősíti az egymásra figyelés és egymás segítése iránti igényt, a baráti kapcsolatok fontosságának felismerését.

A családi életre nevelésben a tantárgy segíti az együtt élés szabályainak, a szülői, testvéri és párkapcsolatoknak megértését és tiszteletben tartásuk fontosságát, a magánélet védelmét.

A szociális és állampolgári kompetenciákat a tantárgy a társadalmi igényeknek megfelelő viselkedési és kommunikációs lehetőségek bemutatásával, felismerésével segíti.

Tematikai egység	1. Egyén, közösség, társadalom	Órakeret: 20
Előzetes tudás	A családban, valamint a formális és informális, iskolai közösségekben szerzett személyes tapasztalatok.	
Tantárgyi fejlesztési célok	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ismerni a helyes viselkedés formáit, fordulatait. 2. Tisztázni és rendszerezni vonzalmait, kapcsolatait, és megnevezni azok típusát. 	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási Pontok
--	----------------------------

<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kapcsolati hálót felrajzolni, saját helyzetét rögzíteni, törekvés a minél jobb pozíció megszerzésére (Saját közösségek - család, iskolai közösségek, munkahely): 2. A közösségekben, társaságokban történő állandó változásokat áttekinteni, tudatosítani, azokhoz alkalmazkodni. <ol style="list-style-type: none"> a. Barátságok, kapcsolatok. b. Különböző közösségek – különböző viselkedési elvárások. c. Mit helyes és mit nem helyes tenni az adott közösségben? 3. Társadalmi normákat ismerni, elfogadni, a kívánatos, az elfogadható és az elfogadhatatlan magatartást felismerni. 	<p>Kommunikáció: olvasás-írás, szókincsbővítés, konfliktuskezelés,</p> <p>Társadalmi ismeretek: szituációs gyakorlatok,</p> <p>Információs eszközök használata: anyaggyűjtés, filmrészletek,</p>
<p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Közösségek – erőt adó és negatív hatású közösség körének áttekintése. 2. Alkalmazkodás, választás, segítségkérés, engedelmesség helye az egyén viselkedésében. 3. Együttérzés másokkal, saját helyzet reális értékelése. 4. Páros- és közösségi kapcsolatok körének áttekintése – hasonlóságok és különbségek számbavétele. 5. Nemi, nemzetiségi, etnikai különbségek tartalmának tisztázása. 6. Erőszak, bántalmazások megelőzésének, elkerülésének, segítségkérésének módja. 	<p>Gyakorlati képzés előkészítése: munkavállalás, munkahelyi viselkedés,</p>
<p>Tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Önálló vélemény megfogalmazása, felvállalása az adott csoportban. 2. Lehetőségek és következmények megbeszélése példákon keresztül. 3. Saját kapcsolati háló megrajzolása (családban, iskolai 	

<p>közösségben).</p> <p>4. A közösségi élet szabályainak (törvények, házirend, napirend, munkarend) megismerése, cselekvés ezeknek megfelelően (hogyan tudja az egyén segíteni a csoportot, miképpen tudja a csoport segíteni az egyént).</p> <p>5. A társadalom tagjainak sokszínűségének áttekintése, ezek elfogadása (férfi - nő, nemzetiségek saját környezetükben – más népek tagjai: bőrszín, nyelv, vallási különbözőségek saját tapasztalatok ezzel kapcsolatban).</p> <p>6. Szerepjáték, kapcsolat létesítése, viták rendezése, kapcsolat lezárása (szakítás), abúzus, zaklatás eseteinek felismerése, segítség kérésének lehetőségei.</p> <p>7. Bizalmi kapcsolat kialakításának lehetőségei.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Csoport, közösség, önállóság, korlátozás, alkalmazkodás, engedelmesség, törvény, szabály, lelkiismeret, választás, bűn, erény, előítélet, tévhit.</p> <p>A már tanult udvariassági formák gyakorlása, és bővítésük újabakkal.</p> <p>Megbeszélte helyzetek helyes megoldásához szükséges formulák (térjen ki a konfliktusok elől, ne válaszoljon).</p> <p>A tárgyalt helyzetek átlátása, megértése, szükséges fogalmak tisztázása.</p> <p>Családtag, munkatárs, alkalmazott, teljesítmény, önzetlenség, hűség, ragaszkodás, érettség, felelőtlenség, házirend, napirend, kötelességtudó, megbízható.</p>

Tematikai egység	2. Önismeret. Testi és lelki egészség	Órakeret: 30
Előzetes tudás	<p>1. Külső és belső tulajdonságok köre, saját jó és rossz tulajdonságok ismerete.</p> <p>2. Őszinteség a kapcsolatokban.</p>	
Tantárgyi fejlesztési	<p>1. Érzelmait megfelelően kezelni. Lényeges és lényegtelen</p>	

célok	<p>körülményt egyre biztosabban megállapítani.</p> <p>2. Az önismeretet, valamint az önálló gondolkodás és cselekvés iránti igényt kialakítani, fejleszteni.</p> <p>3. Törekvés a káros szokások kijavítására.</p>
--------------	--

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási Pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A jó és a rossz tulajdonságokat felismerni. 2. Önmagát és társait jellemezni (reális önismeret). 3. Felelősséggel viselkedni (a kritika elviselése, kiállás a saját vélemény mellett, sérelmeiről beszélni). 4. Hatékonyan és konstruktívan részt venni a szűkebb környezet életében. 5. Megfogalmazni a kapcsolatokra vonatkozó igényét. 6. Ismerni és használni az udvariassági formákat. 7. Az egészséges életmód pozitív hatásaira rámutatni. 8. A káros szenvedélyek körét ismerni, kialakulásukat elkerülni. Segítségkérés módját és helyét megismerni. Segélykérő telefonszámokat ismerni. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Önjellemzés, reális önértékelés (jó- és rossz tulajdonságok, mi jellemző rám, külső megjelenés, ujjlenyomat, hangszín, a vérből megállapítható azonosság DNS). 2. Iskolai, munkahelyi, lakóhelyi kapcsolatok, osztálytársak, barátok. (milyennek látom társaimat, ők hogy látnak engem) 3. Az emberi természet megnyilvánulásai, a helyes életvezetés kialakítása. Veszélyeztető tényezők, a káros hatások kivédése, kialakulásának megelőzése. (Dohányzás (aktív – passzív). Alkoholizmus, káros közösségek hatása (galéri, szekta). Fiatalkori bűnözés, kábítószer-használat. Fertőző betegségek (AIDS, 	<p>Kommunikáció: olvasás, írás, szókincs bővítés, Médiaismeret non-verbális kommunikáció,</p> <p>Osztályfőnöki óra: beilleszkedés, alkalmazkodás,</p> <p>Környezet- ismeret: az emberi testtel kapcsolatos ismeretek,</p> <p>Életvitel és gyakorlat: személyes szükséglet, vásárlás,</p> <p>Ábrázolás-alakítás: portré, önarckép készítése,</p>

hepatitis). Játékszenvedély (nyerőgép, számítógép, kártya, sportfogadás).

4. Viták, érdekek, ellentétek megoldása békés úton, ha szükséges segítség igénybevételének módja. (A különböző, prevencióval foglalkozó szervezetek és technikák megismerése.)
5. Beilleszkedés, alkalmazkodás, egymás tisztelete és segítése.
6. Az „ÉN” kapcsolódása: szoros és felszínes kapcsolatok közötti különbségek észrevétele (a kapcsolatok kétoldalúak, a partner szándékától is függenek). Lelki bántalmak, sérelmek következményei. Feszültségoldás.
7. Szeretet, szerelem érzése.
8. Helyes viselkedés: – Érzelmi kapcsolatok férfi és nő között.
9. Párkapcsolatok. Házasság. Családi felelősség, kötöttség.
10. Közlekedés és vásárlás közbeni kommunikáció, és viselkedés.
11. Udvariassági formák ismerete és használata.
12. A napi fogyasztásban fellelhető áru, szaküzlethez történő hozzárendelése (különös tekintettel az egészségre kedvező hatású élelmiszerekre).

Tevékenység

1. Saját tulajdonságok számbavétele, feltérképezése. Irányított, beszélgetés, rajzolás.
2. Önjellemzés készítése, és megismertetése a társakkal (önkritika).
3. Külső és belső tulajdonságok számbavétele, fénykép nézegetése: régi – új, mi változott. A tulajdonságok csoportosítása különböző szempontok szerint (megváltoztatható tulajdonság: hajszín, állandó, csak egy emberre jellemző tulajdonság: ujjlenyomat).
4. Önbírálat, mások bírálata, a kritika elfogadása, vélemény megvédése szituációs gyakorlatok a témával kapcsolatban (rendezetlen külsővel jelentél meg az iskolai ünnepélyen, a kulturált étkezés szabályait nem vetted figyelembe az osztálykiránduláson).
5. Javaslatok és tervekészítés a „hibajavításra”.

6. Családi kapcsolatok (szülők, nagyszülők tisztelete miben nyilvánulhat meg). 7. Képek, könyvek, videofilmek megtekintése. Beszélgetés, csoportosítás, szituációs játék. Felvétel készítése helyzetgyakorlatokról, a felvételek megtekintése és megbeszélése. 8. Érzelmi kapcsolatok feltérképezése, munkatársi, baráti, szeretet, szerelmi kapcsolatok (rokonszenv, ellenszenv, őszinteség, hazugság, választás, döntés, helyzetek megoldása, a választott megoldás indoklása). 9. Jellemzés készítése véletlenszerűen kiválasztott társról, a kapott jellemzés elfogadása, vagy elutasítása, párválasztás. 10. Saját élmények a témával kapcsolatban (szóbeli beszámolók). 11. Filmrészletek irodalmi szemelvények a témával kapcsolatban (Te mit tennél, azonosulás a szereplővel, ítéletalkotás, helyes, helytelen felismerése). 12. Saját tapasztalatok az egészségi állapot, jó – rossz hangulat hatása a közérzetre. 13. Tudatosság a negatív hatások kivédése érdekében (önmegfigyelés, önfegyelem, önkritika), megtörtén, és szimulált esetek közös megbeszélése. 14. Jó – rossz, helyes – helytelen, hiba – bűn, bemutatásuk helyzetgyakorlatokban, állásfoglalás, reakció megbeszélése. 15. Feszültségoldásra alkalmazott módszerek megosztása társakkal. 16. Beszélgetés a káros szokásokról, előadás, tájékoztató film a negatív hatásokról. 17. A feszültségoldás önpusztító formáinak kerülése (módszerek a lelki egyensúly visszaállítására). Megelőzés. 18. Szituációs gyakorlatok a káros hatásokkal való találkozásokról, hogyan lehet ezeket elkerülni (alkohol, cigaretta és drog visszautasítása), a napirend és az egészséges életmód segítségével. 19. Segítséggel vásárlás gyakorlása (szituációs játékok, helyzetgyakorlatok) alkalmazható kommunikációs formák (udvariassági formák).	

20. Napirend összeállítása (aktivitás, pihenés, egészséges életmód: táplálkozás, sport)	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	jellemzés, tulajdonság, viselkedés, közérzet, hangulat, bírálat, dicséret, szeretet, szerelem, bolt, szaküzlet, bevásárlóközpont, áruház, forgalomban lévő pénzek, élelmiszer árak, ruházati cikkek ára, kocsik, lakás ára és a fizetés viszonya, rokon – ismerős, családja, ujjlenyomatvétel, rendőrség, vérvizsgálat, titkolás – beismerés, illik – nem illik, bocsánatkérés, megbocsátás, tiszteletlenség, vita, veszekedés, gyűlölet, tettegesség, elfogadás, elutasítás, udvarlás, szakítás, visszautasítás, viszonzatlan érzelmek, törvényes, tartós, futó kapcsolat, következmények vállalása, konfliktuskezelés, egészségmegőrzés, szabálykövetés, játékszenvedély, függőségkerülés, -elhárítás, önismeret, önjellemzés, önkritika, tervkészítés, hibajavítás, feszültségoldás, megelőzés, reális, pozitív és negatív változás, önpusztítás, prevenció

Tematikai egység	3. Az ítélőképesség, az erkölcsi- és az esztétikai érzék fejlesztése	Órakeret: 15
Előzetes tudás	Az egyéni és közösségi értékek felismerése, különbségtétel a jó és a rossz, az igaz és a hamis, valamint a szép és a rút között.	
Tantárgyi fejlesztési célok	<ol style="list-style-type: none"> 1. A törvénytisztelő, türelmes magatartást megalapozni, törekedni mások elfogadására. 2. Saját értékeket felismerni, a pozitív tulajdonságokat erősíteni, véleményét kulturáltan megfogalmazni. 	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Fejlesztési feladat <ol style="list-style-type: none"> 1. Irodalmi művekben, filmekben és köznyelvi szövegekben emberi alaptulajdonságokat felismerni, megnevezni. 2. Saját és mások viselkedését helyesen megítélni. 	Kommunikáció: olvasás-írás, médiaismeret,

<ol style="list-style-type: none"> 3. Követendő példaképeket választani. 4. Elítélendő magatartást felismerni. 5. Helyzetnek megfelelő kommunikációs formákat és viselkedést gyakorolni. 6. Kommunikációs és metakommunikációs jeleket összehangolni. 7. Meghallgatni, megvitatni, ha indokolt, elfogadni az eltérő véleményt. 	<p>konfliktuskezelés,</p> <p>Társadalmi ismeretek: társas kapcsolatok, lakóhelyi, közlekedési helyzetek, felkészülés a felnőtt életre,</p>
<p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Az ember és az emberi kapcsolatok fejlődése, bővülése az egyéni élet során (életkori sajátosságok). 2. Belső pozitív és negatív emberi tulajdonságok feltérképezése. 3. Alkalmazkodás, választás, segítségkérés formáinak ismerete. 4. Megértés más viselkedésével kapcsolatban. 5. Vigasztalás, együttérzés, nagylelkűség. 6. Verbális és nem verbális jelek (mimika, testtartás, testbeszéd) felismerése és tudatos alkalmazása. 7. Véleménynyilvánítás megfelelő hangnemben és megfelelő összefüggésekben. 	<p>Információs eszközök használata: anyaggyűjtés, filmrészletek,</p> <p>Gyakorlati képzés előkészítése: munkavállalás, munkahelyi viselkedés,</p>
<p>Tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Érzelmek közlése, megértése képről, gesztusból, mimikából, testbeszédből. 2. Saját külső és belső tulajdonságok megfigyelése és megfogalmazása, önjellemzés. 3. Társak, környezet jellemzése. 4. Irodalmi művekben, filmekben és más médiákban az ember és az emberi kapcsolatok fejlődésének, bővülésének megfigyelése. 5. Minél kevesebb segítséggel vélemény megfogalmazása, felvállalása az adott csoportban. 6. Viselkedésminták, napi helyzetek dramatizálása. 7. Adott alkalomnak megfelelő külső megjelenés (ápoltság, öltözködés) jelentősége, annak pozitív és negatív hatása. 	

<p>8. Csoportos beszélgetés:</p> <p>9. párkapcsolatok, barátság, szerelem</p> <p>10. milyen az igazi barát, mi engedhető meg az iskolában, mikor van a testi szerelem ideje, partnercserék, betegségek, védekezés, házasság</p> <p>11. a hazajárás ideje, munkamegosztás otthon, egyedüllét szükségessége, annak tapintatos közlési módja.</p> <p>12. Lehetőségek és következmények megbeszélése példákon keresztül:</p> <p>13. Szerepem a közösségben, törekvés a reális helyzetfelismerésre,</p> <p>14. Hogyan tudja az egyén segíteni a csoportot,</p> <p>15. Miképpen tudja a csoport segíteni az egyént.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>A már tanult udvariassági formák gyakorlása, és bővítésük újabbakkal. Megbeszéltek helyzetek helyes megoldásához szükséges formulák (térjen ki a konfliktusok elől, ne válaszoljon).</p> <p>A tárgyalt helyzetek átlátása, megértése, szükséges fogalmak tisztázása. Családtag, munkatárs, alkalmazott, teljesítmény, önzetlenség, hűség, ragaszkodás, érettség, felelőtlenség, házirend, napirend, kötelességtudó, megbízható, együttérzés, szolidaritás</p>

<p>A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén</p>	<p>A tanuló képes</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. törvénytisztelő, türelmes magatartásra, mások elfogadására, 2. saját értékeinek ismeretére, véleményének kulturált megfogalmazására, 3. az önismeret, valamint az önálló gondolkodás és cselekvés iránti igény kialakítására, fejlesztésére, törekszik a káros szokások kijavítására, 4. a helyes viselkedés formáinak, fordulatainak alkalmazására az, érzelmeinek megfelelő kezelésére.
--	---

Társadalmi ismeretek

A társadalmi ismeretek tantárgy célja az általános iskolában elsajátított ismeretekre építve a felnőtt élet mindennapjait átszövő történelmi, állampolgári és lakóhelyi ismeretek elmélyítése, pontosítása. A tantárgy tanulása során a tanuló egyre differenciáltabban megismeri az állampolgárságával, személyi okmányaival kapcsolatos jogokat és kötelezettségeket, a társadalmi együttélésrel kapcsolatos szabályrendszert. Felismeri az állampolgársághoz kapcsolódó és a mindennapi társadalmi életben előforduló tevékenységeknél a szükséges és elégséges segítségigénylési lehetőségeket, képes támogatott módon döntéseket hozni, képviselni saját véleményét, igényeit. A lakóhely és a közvetlen környezet közlekedési lehetőségeinek megismerése megeremti az alapját a készségfejlesztő iskola külső helyszínein történő feladatvégzéshez szükséges, fokozatosan egyre önállóbb közlekedés előkészítésének. A gyalogos, a kerékpáros és tömegközlekedési lehetőségek és szabályok feltérképezésével a tantárgy segíti az optimális útvonal és a biztonságos lehetőség kiválasztását. Az alapvető történelmi ismereteken keresztül a tanuló felismeri a jelenkor társadalmi ünnepeinek fontosságát, a jelképek jelentőségét, példamutató elődeink tetteinek értékét. Elmélyül igénye a megfelelő külsőségek mellett az ünnepeken történő aktív részvétel iránt, átérzi a hagyományokra épülő aktuális történések fontosságát.

A tantárgy fontos szerepet tölt be az erkölcsi nevelés terén a társadalmi együttélés szabályainak betartására törekvő magatartás támogatásával, az alkalmazkodás, a közösségi felelősségvállalás tudatosításával.

Emlékezetes elődeink pozitív példájának megismerésén keresztül hozzájárul a nemzeti öntudat, hazafias nevelés céljainak megvalósításához.

Az állampolgárságra, demokráciára nevelés fejlesztési területet támogatja a személyes adatok védelmének, az állampolgári jogok és kötelezettségek igénylésének megerősítésével, a demokratikus intézményrendszeren belüli eligazodás segítségével.

Az önismeret és társaskultúra fejlesztésének területén a tantárgy részt vesz a lakókörnyezet, a társas közlekedés és a társadalmi megmozdulások, ünnepek egyre differenciáltabb megismertetésében, az ezekkel összefüggő szabályrendszerek betartásának segítésében.

A családi életre nevelés területén a tantárgy nagy hangsúlyt helyez a családi étellel kapcsolatos, a demokratikus intézményrendszerhez köthető adminisztratív ügyintézők megismertetésére, az ezekhez szükséges segítség igénybe vételének lehetőségére.

A médiatudatosságra nevelés fejlesztési terület támogatását szolgálja a tantárgy társadalmi eseményekhez köthető tartalmak keresésére, figyelemmel kísérésére ösztönző tartalma.

A tantárgy fontos szerepet játszik az anyanyelvi kommunikáció kompetenciaterület fejlesztésében a személyes adatok kezelésével kapcsolatos tartalmak alkalmazásának támogatásával, a környezet hagyományainak és a fontos társadalmi eseményeknek a megismertetésével.

A szociális és állampolgári kompetencia fejlesztését a tantárgy a tanulók igényeinek és kötelezettségeinek gyakorlásához szükséges támogatott döntéshozatali lehetőség megismertetésével és alkalmazására ösztönzéssel segíti, erősíti a lehetőségek közötti választás mérlegelésének gyakorlását.

A kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetenciaterület fejlődését a környezetben történő biztos eligazodás, a szabályok ismeretében és alkalmazásában való gyakorlat támogatja.

Tematikai egység	1. Személyi adatok. Állampolgári ismeretek	Órakeret: 10
Előzetes tudás	Személyes dokumentumok fontosságának felismerése és körültekintő használata. Jogok, feladatok, kötelességek tartalma.	
Tantárgyi fejlesztési célok	1. Adatait pontosan ismerni. 2. „Felnőttség” felelősségét megélni.	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Fejlesztési feladat 1. Megtanulni, és leírni, (lemásolni) nevét, legfontosabb	Kommunikáció:

<p>személyi adatait, érteni, hogy a személyes adatok kiadása, és az aláírás felelősséggel jár.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Ismerni a közeli hozzátartozók adatait (nevek, címek, az iskola neve, címe). 3. Állampolgári jogainak és kötelességeinek néhány területét ismerni. 4. Az „igazolvány” használatának szabályait ismerni, és betartani. 5. Törekvés a jog- és kötelesség szerinti életvezetésre. 	<p>olvasás, írás, szókincsbővítés, Médiaismeret non-verbális kommunikáció, Információs eszközök használata: internet tartalmak</p>
<p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Személyes adatok, az azonosítás módja, igazolása (ujjlenyomat). 2. A személyi adatok körének folyamatos, bővítése, gyakorlása. 3. Nyomtatványok, adatlapok kitöltése személyi adatokkal, aláírással. 4. Rokonsági fokok megismerése. 5. Rá vonatkozó törvények, szabályok ismerete, azok betartásának szükségessége. 6. Állampolgári jogok és kötelességek megismerése, rendszerezése. 7. Egyszerűbb összefüggések felismerése. 8. Annak ismerete, hogy mire jogosít a személyi igazolvány (útlevel)? 9. Önérvényesítés. Jogok és kötelességek ismerete. 	<p>Etika: Társadalmi együttélés</p> <p>Osztályfőnöki óra: felkészülés a felnőtt életre</p>
<p>Tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Hivatalos személyi dokumentumok (születési anyakönyvi kivonat, diákigazolvány, személyi igazolvány, TAJ kártya, adókártya) nézegetése, használatával kapcsolatos ismeretek rendszerezése, használatával kapcsolatos ismeretek. 2. Szituációs játékok az adatok gyakorlására (személyi dokumentumok használata). 	

<ol style="list-style-type: none"> 3. Űrlapok kitöltése, aláírás megfelelő nagyságú betűkkel (pl. útlevel igényléséhez). 4. Másolás, írás, adatlapokkal való ismerkedés, memorizálás. 5. Családfa készítése. 6. Az állam funkcióinak számbavétele (önkormányzat, nyugdíj, parlament). 7. Állampolgári jogok és kötelességek számba vétele (választások, adófizetés, törvények, igazságszolgáltatás, rendvédelem, honvédelem). 8. Az állam szerepével kapcsolatos szemelvények, cikkek olvasása, riportok megtekintése, helyszínek meglátogatása (önkormányzat, rendőrség, önkormányiroda, posta). 9. Szerepjáték: választás, különböző funkcióra (ki alkalmas rá az osztályban, a vezető kötelességei, a beosztott feladatai). 10. Rá vonatkozó szabályzatok megismerése (házirend, napirend), a szabályzatok összeállításában aktív részvétel. 	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>születési anyakönyvi kivonat, személyi igazolvány, személyes adatok, állampolgár, sajátkezű aláírás, családi és utónév, állampolgárság, személyi igazolvány száma, telefonszám, TAJ kártya, rokon – ismerős, családfa, önkormányzat hivatalai, parlament, törvény, különböző szabályzatokkal kapcsolatos fogalmak, saját érdek, választó, képviselő, képviselő, tájékozódás, tapasztalatszerzés, próbálkozás, tanács, tanácsadó</p>

Tematikai egység	2. Lakóhelyismeret – Közlekedésre nevelés	Órakeret: 20
Előzetes tudás	Figyelmes, körültekintő közlekedés.	
Tantárgyi fejlesztési célok	<ol style="list-style-type: none"> 1. Honismeretét fejleszteni, minél több konkrét ismeretet szerezni. 2. Ismerni a közlekedés legfontosabb szabályait. 3. A közlekedéshez szükséges jelzéseket felismerni és figyelembe venni. 	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Egyszerűbb térképen tájékozódni kis segítséggel. 2. A domborzati térkép szín és jelrendszerét érteni. 3. Megtalálni térképen a lakóhelyét. 4. Ismerni budapesti nevezetességeket. 5. Ismerni az útvonalat és járműveket, amikkel az iskolába jár. 6. Személyes tárgyait, (poggyászát) számon tartani, és magával vinni az utazáshoz szükséges iratait. 7. Gondolatait néhány mondatban elmondani. 8. Betartani a viselkedési normákat. 9. Érteni a piktogramokat, megismerni a megállót, állomást jelentő táblákat. 10. Ismerni a közlekedési csomópontok jellemzőit. 11. A közlekedéséhez szükséges jelzéseket felismerni, és figyelembe venni. 12. Megtanulni, és alkalmazni a kerékpáros közlekedés szabályait. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A főváros és lakóhelye nevezetességeinek, földrajzi jellemzőinek, élővilágának megismerése, térképismeret kialakítása, fejlesztése. 2. Magyarországról tanult földrajzi ismeretek összefoglalása, rendszerezése (felszíni formák, ipari- és mezőgazdasági termelés, nevezetességek, megyék, városok, környező országok, Európai Unió). 3. A különféle közlekedési eszközökön az utazás feltételeinek megismerése, az utazás megvalósítása segítséggel (menetrend, tájékoztató). 4. Az utazással kapcsolatos piktogramok megismerése. 5. A közlekedés szereplőinek felelőssége. 6. A gyalogos közlekedés szabályainak pontos ismerete és 	<p>Kommunikáció: szókincsbővítés, olvasás, írás,</p> <p>Számolás-mérés: tájékozódás,</p> <p>Környezet-ismeret: földrajzi ismeretek, élettelen környezet, egészség- megőrzés,</p> <p>Életvitel és gyakorlat: piktogramok, képi információk,</p> <p>Ábrázolás-alakítás: rajzolás, festés, térbeli formák alkotása,</p>

betartása.

7. A járművek vezetéséhez szükséges feltételek ismerete és betartása (jogosítvány, és képzettség nélkül nem vezethet járművet).
8. Kerékpározás közben kötelező a közlekedési szabályok betartása.

Tevékenység

1. Különböző léptékű térképeken tájékozódás, adott helyszín megkeresése, meghatározása a szokásos közlekedési útvonalak áttekintése.
2. Idegenforgalmi kiadványok, fotóalbumok, nézegetése, atlasz, feladatlap, tankönyvhasználat.
3. Munka homokasztalon vagy színes gyurmával, terepasztal használata, filmek megtekintése és megvitatása.
4. Tanulmányi kirándulás (a tágabb lakókörnyezet megismerése).
5. Prospektusok, szórólapok, plakátok gyűjtése, tablók készítése.
6. Tankönyvhasználat, feladatlapok kitöltése, utazás különféle járműveken.
7. Szituációs gyakorlatok.
8. A szabályok biztos ismerete és gyakorlása.
9. Mi a teendő, ha leáll a közlekedés valamilyen okból?
10. Alternatív közlekedési lehetőségek. Kerékpáros közlekedés a „KRESZ” parkban, illetve gyér forgalmú utcán.
11. Képek válogatása, csoportosítása (épületek funkciója, kora szerint).
12. Közlekedés fokozott önállósággal, az utazások megtervezése, a szükséges eszközök, előkészítése, ellenőrzése indulás előtt (igazolvány, pénz, bérlet, lakáskulcs, útravaló).
13. Közlekedési táblák, jelzések ismerete.
14. Helyzetgyakorlatok, filmek megtekintése, a szituációk megbeszélése.
15. Tanulmányi séta.

<p>16. Balesetek megelőzése, szabályok betartása, ill. felelőtlen közlekedés következményeivel kapcsolatos film megtekintése és megbeszélése.</p> <p>17. Önálló közlekedés adott helyre, adott helyről.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>ország, haza, főváros, nagyváros, lakóhely, domborzati, gazdasági, utca térkép, nevezetesség, turista, idegenforgalom, külföld, belföld, nemzeti büszkeség, Európai Unió (zászló, Himnusz), uniós jogok (munkavállalás, utazás), közlekedési szabály, segítség kérése, érvényes jegy, érvényes bérlet, megállók, állomások, pályaudvarok, információ, piktogramok, kicsinyítés, helymeghatározás, tájékozódás, körültekintés, megfontoltság, menetrend, menetidő, késés, útravaló, poggyász, helyjegy, jelzőtábla, KRESZ, kötelező betartani, büntetés, felelőtlen – felelős, közlekedési táblák, tájékoztató táblák felismerése, megnevezése, szabályos – szabálytalan, szabálysértés, büntetés, kerékpárral, kerékpározással kapcsolatos megnevezések, fogalmak</p>

<p>Tematikai egység</p>	<p>3. Történelmi ismeretek – Társadalmi ünnepek</p>	<p>Órakeret: 35</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>1. Az ünnepek ismétlődése. 2. Régi korok embereinek tisztelete és emléküik ápolása.</p>	
<p>Tantárgyi fejlesztési célok</p>	<p>1. Az ünnepek tartalmát és jelentőségét ismerni. 2. A körülötte zajló politikai és társadalmi eseményeket figyelemmel kíséreni.</p>	

<p>Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p>Fejlesztési feladat</p> <p>1. Tájékozódni a régmúlt, és a jelen eseményeiben. 2. A tanult történelmi eseményeket és személyeket ismerni. 3. Ismerni az ünnepek tatalmát és jelentőségét. 4. Külsőségeiben és tartalmában is képes ünnepelni.</p>	<p>Kommunikáció: olvasás - írás, médiaismeret,</p>

<p>5. Segítséggel észre venni a környezetében lévő tárgyak, eszközök körében is a változást (számítógép, telefon, háztartási gépek korszerűsödése).</p> <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A tanult történelmi ismeretek felszínen tartása (történelmi korok régmúlttól napjainkig). 2. Tájékozódás az időszalagon. 3. A történelmi korokhoz kapcsolható helyszínek, épületek megismerése, az eseményhez kapcsolható személyek, népcsoportok megnevezése. 4. Piramisok – fáraók - egyiptomi kultúra, Róma – pápaság – kereszténység – templomok, szobrok, képek, ünnepek, 5. Hősök tere – szobrok, a magyarság híres vezérei, királyai, a kapcsolódó események. 6. Parlament – az országgyűlés tagjainak munkája, választása, az ország működése, törvényhozás). 7. Közlekedési Múzeumban a közlekedési eszközök fejlődése, változása (esetleg utazás „nosztalgia járművön”. 8. Múzeum, skanzen meglátogatása (felkészülés a látnivalókról, melyik korban készült pl. épület, milyen munkát végeztek az ott élő emberek, milyen volt a ruházatuk stb.) 9. Napjainkban lezajló társadalmi események figyelemmel kísérése (választások: képviselők –országgyűlési-, önkormányzati-, európai parlamenti). 10. Ünnepek csoportosítása. 11. Szokások, normák (öltözködés, terítés, történelmi-, naptárismeret). <p>Tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Képválogatás adott eseményekkel kapcsolatban, történelmi személyek felismerése tetteik, tulajdonságaik alapján. 2. Könyvek, feladatlapok használata. 	<p>Számolás-mérés: tájékozódás időben és térben,</p> <p>Ének-zene: ünnepekhez, korokhoz kapcsolódó ének, zene,</p> <p>Információs eszközök használata: meghívó, plakát készítése, nyomtatása, anyaggyűjtés a hálózatról,</p>
---	--

<ol style="list-style-type: none"> 3. Irányított beszélgetés. 4. Történelmi eseményekről, személyekről filmrészletek, filmek, leírások megismerése, a kapcsolódó ismeretek rendszerezése, összefoglalása. 5. Adott korokkal kapcsolatos jelmezek, jellegzetes tárgyak készítése, szerepjáték. 6. Az ipar, közlekedés régi eszközeiről képek, rajzok gyűjtése, tabló készítése. 7. Albumok, szórólapok, képek, internetről gyűjtött anyag. Tanulmányi kirándulás. 8. Néhány országosan ismert vezető nevének, funkciójának ismerete. 9. Az érintett személyek felismerése, megnevezése. 10. Aktív részvétel ünnepeken (műsor készítése, szerep vállalása, dekoráció készítése, az elkészült műsor, szereplés rögzítése, a felvétel megtekintése és véleményezése, hibák és a jól sikerült részek bírálata). 	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>történelem, nemzet, haza, vallás, összetartozás, emlékezet, hagyomány, politikai berendezkedéssel kapcsolatos fogalmak (parlamentáris demokrácia, nemzeti jelképeink), egyházi, nemzeti, állami, családi, társadalmi, ünnepek, történelem, nemzet, haza, vallás, összetartozás, emlékezet, hagyomány, politikai berendezkedéssel kapcsolatos fogalmak: (alkotmány, parlamentáris demokrácia), feltaláló, kísérlet, elavult, egyházi, nemzeti, állami, családi, társadalmi ünnepek</p>

<p>A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén</p>	<p>Annak tudatosítása, hogy a személyes adatok kiadása, és az aláírás felelősséggel jár, személyes dokumentumait épségben kell őriznie.</p> <p>Ünnepeink ismerete külsőségeiben és tartalmában, az ünnepi alkalmakra készülés lelkesen és aktívan.</p> <p>A közlekedési és a balesetvédelmi szabályok ismerete, és annak elfogadása, hogy tudás, és engedély nélkül járművet vezetni tilos!</p>
--	---

Osztályfőnöki óra

Az osztályfőnöki óra célja az osztályba járó tanulók közösségének kialakítása, fejlesztése, a csoporthoz tartozás, identitás tudatosítása. Az osztályfőnöki óra a pedagógiai folyamatban kiemelt helyet foglal el, céljai és feladatai a nevelési-oktatási folyamat teljes spektrumára kiterjednek. A tantárgy célja a tanulók segítése önismeretük fejlesztésében, személyiségük stabilizálása a lehetséges életpálya elérésének céljai érdekében. A tantárgy tematikája segíti a szociális képességek (a kapcsolatteremtés, a kommunikáció, az empátia, a tolerancia, a kooperáció, a konfliktuskezelés stb. képességeinek) fejlesztését főként az osztályban megélt saját élmények, tapasztalatok alapján. A tantárgy fontos szerepe a társadalmi beilleszkedés támogatása, az élet különböző területeire érvényes szabályok rendszerezése, a felnőtt élet megkezdésének előkészítése. Az osztályfőnöki óra lehetőséget ad az iskolai közösségi programokhoz történő kapcsolódás előkészítésére, tervezésére, az ünnepélyeken, megemlékezéseken a csoport szerepvállalására.

Az osztályfőnöki óra fontos szerepet tölt be az erkölcsi nevelés területén a szabálykövető magatartás fejlesztésében és kiterjesztésében, a cselekedetek előre tervezésében és a következmények előzetes felmérésében, a választások erkölcsi meggyőződés szerinti mérlegelésében.

A tantárgy az állampolgárságra, demokráciára nevelés területén felkészít az állampolgári jogok és kötelezettségek tartalmának mélyebb megismerésére, a napi élettel kapcsolatos felelős ügyintézésre.

Az önismeret és társaskultúra fejlesztése területén a tantárgy hozzájárul az emberi kapcsolatok alakításához és megtartásához nélkülözhetetlen korrekt magatartás, empátia és a reális énkép fejlődéséhez.

A testi és lelki egészségre nevelés területén a tanuló megismeri és egyre önállóbban, belülről fakadóan alkalmazza a felnőtt élethez kapcsolódó lakókörnyezeti és munkahelyi egészségvédelem, balesetvédelem szempontjait, tudatosan törekszik testi épségének és érzelmi egyensúlyának megőrzésére.

A felelősségvállalás másokért, önkéntesség fejlesztési területen a tanuló egyre jobban megismeri a közösségi élet színtereit és felismeri szerepét a közösségért végzett munkában, kialakul az igény a kölcsönös segítség iránt.

A fenntarthatóság és környezettudatosság területén a tantárgy segít a személyes élet tevékenységeinek idő-, anyag-, és energiatakarékos tervezésére és lebonyolítására.

A tantárgy az anyanyelvi kommunikáció kompetenciaterületen fejleszti a tanulók egymás közötti és a felnőtt élet valamennyi területét lefedően is a kapcsolatfelvételhez, információ átadáshoz és informálódáshoz szükséges kommunikációs formákat, fejlődik a közösségi életben szükséges beszédértése, beszédprodukciója.

A digitális kompetenciaterületen az informatikai és infokommunikációs eszközök használata fejlődik és differenciálódik az eszközök célszerű és tudatos alkalmazásának gyakorlásával.

A szociális és állampolgári kompetenciaterület a tantárgy tanulása során a családi és társadalmi munkamegosztás ismeretei körében bővül, a tanuló egyre jobban felkészül saját életének alakítására és az aktív részvételre közösségi életben.

Tematikai egység	1. Aktuális témák	Órakeret: 15
Előzetes tudás	Saját környezetének ismerete, az események számontartása.	
Tantárgyi fejlesztési célok	<ol style="list-style-type: none"> 1. Osztályközösséget alakítani. 2. Egyéni és társadalmi ünnepeket ismerni, számon tartani, mások ünnepeit megismerni, elfogadni, ünneplésének a tiszteletet megadni (tolerancia). 3. Aktívan részt venni az intézmény és a lakóhely életében. 	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Fejlesztési feladat <ol style="list-style-type: none"> 1. Szűkebb és tágabb közösségét megismerni, annak életét, történéseit figyelemmel kísérni. 	Társadalmi ismeretek: Ünnepek,

<ol style="list-style-type: none"> 2. Aktivitást és együttműködést tabusítani. 3. Megegyezéssel programokat tervezni, a közös eseményeken aktív részvétel. 4. Saját véleményt megfogalmazni, és azt bátran képviselni. 5. Toleráns viselkedést tanúsítani, vitázni, az álláspontot rugalmasan megváltoztatni meggyőzés hatására. 	<p>színházi előadások, koncertek, filmek megtekintése, kultúralt viselkedés,</p>
<p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A közösség építése érdekében saját teendőinek feltérképezése. 2. A közösség életében adódó aktuális, váratlan események kezelési módjának elsajátítása. 3. Egyéni és közösségi ünnepek, események ismerete, és felkészülés a közösség alkalmaira (ünnepélyek, külső programok). 4. Tágabb közösségről szóló hírek, események követése, a megfelelő alkalmakon aktív (passzív) részvétel. 	<p>Életvitel és gyakorlat: piktogramok, szabadidő eltöltése, Ajándékozás, Információs eszközök haszn.: fotók, események dokumentálása,</p>
<p>Tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Az intézmény (iskola, munkahely) hagyományainak, történetének megismerése. 2. Tervek készítése (naptáron bejelölni az alkalmakat), jelmez készítése, öltözék megválasztása, a közös élmények megbeszélése, az elkészült fotók, felvételek közös megtekintése, a látottak megvitatása. 3. Aktív részvétel ünnepeken (családi és közösségi alkalmakon), az ünnepnek megfelelő szokások, külsőségek megtartása (meghívó, plakátkészítés, vendégvárással kapcsolatos teendők, ünnepi műsorban szerepvállalás, fényképezés, beszámoló szóban, írásban az eseményről). 4. Tanulmányi séta, kirándulás, múzeumlátogatás. 5. A tapasztalatok, ismeretek rendszerezése. 6. A közösség életében felmerülő probléma megfogalmazása, véleményalkotás, vita (programválasztás, viselkedési, öltözködési, 	<p>Ábrázolás-alakítás: kiállítások, tárlatok látogatása,</p>

igazmondási konfliktusok).	
7. Újságcikkekben, napi híradóban, magazinműsorban olvasott, hallott, látott esetek megbeszélése, saját ítélet megfogalmazása.	
8. Egyéni tapasztalatok, vélemények gyűjtése.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Az ünnepekkel, eseményekkel, osztályközösséggel kapcsolatos fogalmak köre.

Tematikai egység	2. Felkészülés a felnőtt lételre	Órakeret: 10
Előzetes tudás	1. Jogok, feladatok, kötelességek tartalma. 2. Célorientáltság.	
Tantárgyi fejlesztési célok	1. A viselkedéskultúrát kialakítani. 2. „Felnőttiség” felelősségét megélni.	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Reális önismeretre és valós helyzetértelmezésre törekedni. 2. Tudatosan cselekedni, erőfeszítést tenni a kívánt cél elérése érdekében. Norma, normakövetés (példakép). 3. Mindennapi tevékenységeiben fontossági sorrendet felállítani. 4. Megérteni a munkafegyelem tartalmát. 5. Ismerni és betartani az általános balesetvédelmi szabályokat. 6. Téves vélemény-, megalapozatlan bizalom káros következményeit figyelembe venni (becsapottság, kihasználás, megkárosítás, rossz hatások). 7. A pénz kezelésének fontosságát ismerni, gazdálkodásában a könnyelműséget kerülni. 8. A pihenés szükségességét és formái ismerni. <p>Ismeretek</p>	<p>Kommunikáció: olvasás, írás, szókincsbővítés, médiaismeret,</p> <p>Környezetismeret: egészséges életmód, egészség-megőrzés,</p> <p>Életvitel és gyakorlat: személyes szükségletek, teendők, háztartási és gondozási teendők,</p>

<ol style="list-style-type: none"> 1. A felnőtt lét előnyei, hátránya. 2. Kötelességek, szabályok (munkahelyi-, lakóhelyi előírások, balesetvédelmi, tűzrendészeti szabályok). 3. Időbeosztás (munka, pihenés, szórakozás helyes aránya). 4. Napi rutin tudatos alakítása az egyéni lehetőségeknek megfelelően. 5. A felnőtt élettel kapcsolatos élethelyzetek számbavétele. 6. Lakás (lakásfenntartás költségei, takarékoság, lakás tisztántartása, bezárása). 7. Személye körüli teendők (higiénia, öltözködés, kulturált megjelenés, egészséges étkezési szokások, idegenekkel távolságtartás, az intim szféra tiszteletben tartása). 8. Pályaválasztás, munkavállalás, munkahely (munkavégzéssel kapcsolatos teendők, alkalmazkodás, figyelem fontossága, fizetés beosztása, banki szolgáltatás körültekintő igénybe vétele). 9. Pihenés, szórakozás, szabadság (kulturált időtöltés, megfelelő társaság kiválasztása, káros szenvedélyek kerülése). 10. Helyes – helytelen (viselkedési szokások kialakulása, szenvedélyek kialakulása, – dohányzás, italozás, játékfüggőség, kábítószer fogyasztás). 	<p>Gyakorlati képzés előkészítése: pályaválasztás, munkavállalás, életvezetés, munkatársi kapcsolatok,</p>
<p>Tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A kívánatos tulajdonságok tudatos kialakítása, fejlesztése, szituációs gyakorlatok. 2. Szembesülés reális és irreális tervekkel (vágyak és a lehetőségek tudatosítása). 3. Írott és íratlan szabályok (iskolai szabályok, közlekedési szabályok, játékszabályok) betartása, megszegése, következmények (példák saját élményekből, filmekből). 4. Videofilm megtekintése, megbeszélése, helyes, nem helyes felismerése. 5. Személyes higiénia napi rutinja, heti teendők (hajmosás), havi 	

<p>(hajvágás) számbavétele, tudatosítása.</p> <p>6. Lakás tisztántartása, rendje (napi-, heti-, havi teendők) és biztonsága (bezárása, idegenek távoltartása), szomszédokkal szembeni viselkedés, egymás segítése.</p> <p>7. Saját napirend összeállítása.</p> <p>8. A tervezett élet előnyeinek tudatosítása. (A mai napra tervezett feladatok és tevékenységek az e havi, ez évi, későbbi terve végiggondolása tervezése.)</p> <p>9. Különböző munkakörökhöz szükséges tulajdonságok számbavétele.</p> <p>10. Képességlista készítése a számba jövő munkakörökről (pl. a takarító: pontos, kitartó, megbízható, rendszerető).</p> <p>11. Különböző munkahelyek megismerésére tanulmányi séták (pl. boltok, raktárak, konyhák, műhelyek stb. megtekintése).</p> <p>12. Beszélgetés, szituációs játék, képek nézegetése, csoportosítása.</p> <p>13. Megcélzott szakma szerinti képességek intenzívebb fejlesztése (pl.: tevékenység egyre hosszabb ideig, rendszeresség fejlesztése, megtartó emlékezet fejlesztése, utasítások megjegyzése, végrehajtása).</p> <p>14. Pihenés: kirándulás, testedzés, tánc, kézműves tevékenységek, egyedül, együtt a családdal, társaságban.</p> <p>15. Egészségmegőrzés, kondicionálás lehetőségei (életmód, életvezetés).</p> <p>16. Egészségkárosító szokások számbavétele (prospektusok gyűjtése, szituációs gyakorlatok), a visszautasítás gyakorlása.</p> <p>17. A pénz értékének tudatosítása. A takarékoság lehetőségeinek megbeszélése.</p> <p>18. Helyzetgyakorlatok, tanulmányi séta bankban, számlanyitáshoz szükséges adatok és kapcsolatos teendők és veszélyek.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>munkafegyelem, baleset, figyelem, létfeltétel, táplálkozás, lakás, ruházkodás, a pénz értéke, törvény, szabály, igazságszolgáltatás, büntetés, saját érdek, választó, képviselő, képviselő. személyi</p>

	igazolvány, határátlépés, állampolgár, sajátkezű aláírás, tájékozódás, tapasztalatszerzés, próbálkozás, tanács, tanácsadó, kötelesség, mulasztás, tévedés, hiba kijavítása, elnézés kérése, bank, folyószámla, átutalás, fedezet, takarékoskodás, titkos kód, bankkártya, kölcsön, kezes, ápoltság, taszító, vonzó, sminkelés, káros szokás, egészségmegőrzés, mértékletes, lustaság, jóleső fáradtság, szenvedély, visszautasítás
--	--

Tematikai egység	3. Beilleszkedés, alkalmazkodás	Órakeret: 12
Előzetes tudás	Helyes értékválasztás.	
Tantárgyi fejlesztési célok	Az osztályközösség tagjait megismerni. Saját képességeit ismerni, jövőjét reálisan tervezni.	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A szabályokat elfogadni. 2. Helyes napirendet kialakítani. 3. Érzelmileg azonosulni az elődök tetteivel. 4. Szolidaritást tanúsítani a rászorulókkal szemben. 5. Aktívan részt venni a lakóközösség és az iskolaközösség életében. 6. Bekapcsolódni a helyi öntevékeny csoportok munkájába (szakkör, énekkar, táncsoport). <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tanulói jogok és kötelességek. 2. Házirend. 3. Tűz- és balesetvédelem. 4. Napirend. 5. Tanórán kívüli elfoglaltságok. 6. Tanulás és tudás. 	<p>Kommunikáció: olvasás, írás, szókincsbővítés, médiaismeret,</p> <p>Környezetismeret: egészséges életmód, egészség-megőrzés,</p> <p>Életvitel és gyakorlat: személyes szükségletek, teendők, háztartási és gondozási teendők,</p> <p>Gyakorlati képzés</p>

<p>7. Bevált és új tanulási módszerek kialakítása („a tanulás tanulása”, tanulási technikák megismerése).</p> <p>8. Műhelyek, munkahelyek megismerése, munkatársi kapcsolatok.</p> <p>9. Gyakorlati tantárgyakkal kapcsolatos képességek feltérképezése (többek között kezűgyesség, kitartás, pontosság, megbízhatóság).</p> <p>Tevékenység</p> <p>1. A házirenddel, munkarenddel kapcsolatos kérdések megvitatása (kérdések megfogalmazása).</p> <p>2. Időbeosztás, órarend.</p> <p>3. Hatékonyság ellenőrzése.</p> <p>4. Saját tanulási stratégia megkeresése, az előnyök és hátrányok mérlegelésével.</p> <p>5. Beszámoló az önálló tanulásról és a tanulópárok együttműködésének tapasztalatairól.</p> <p>6. Kérdések megfogalmazása az új tantárgyakkal kapcsolatban.</p> <p>7. Kapcsolatépítés, aktív együttműködés.</p>	<p>előkészítése: pályaválasztás, munkavállalás, életvezetés, munkatársi kapcsolatok,</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>egyéni tanulás, tanulócsoport, kötelező tanóra, igazolt-igazolatlan hiányzás, legális munkavégzés, feketemunka, helytörténet, múlt, közelmúlt, együttérzés, önkéntesség, önfeláldozás, karitatív tevékenység</p>

<p>A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén</p>	<p>A tanuló képes</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. az osztályközösség és viselkedéskultúra alakítására, 2. saját képességeinek ismeretére, jövőjének reális tervezésére, 3. aktívan részt venni az intézmény és a lakóhely életében.
--	--

Életvitel és gyakorlat

A tantárgy célja, hogy az általános iskolában elsajátított ismeretekre építve megerősítse a tanulóknak a minél önállóbb életvitelhez szükséges életvezetési és háztartási ismereteket,

ravezessen a környezet rendezésének, tisztán tartásának fontosságára, bővüljenek ismeretei a test védelmével, működésével, tisztán tartásával kapcsolatban, ismerje meg a családi és más együttélések esetében a kölcsönös támogatás lehetőségét. A tantárgy tanulása során a tanuló ismeretei rendszereződnek a testápolás, a személyes higiéné és a környezet tisztán tartásának fontossága témakörében. Nagy hangsúlyt helyez a tantárgy az esztétikus, praktikus megjelenés iránti igény kialakítására. A feladathelyzetekben és egyéb szabadidős tevékenységek végzésében törekszik a célszerűséget és kényelmet egyszerre szolgáló körülmények megteremtésében. A háztartási munkák ellátásához kapcsolódóan a tantárgy tanulása során egyre differenciáltabban megjelenik a lakás és az iskolai környezet által megkívánt megfelelő biztonság és óvatosság a gépek, berendezések használatában, a vegyszerek alkalmazásában. Kitérünk a balesetek megelőzése érdekében tett intézkedésekre és az esetlegesen bekövetkező balesetek esetén szükséges teendőkre. A tantárgy tanulásában nagy hangsúly helyeződik a segítségnyújtás különböző területeire, a csecsemő- és betegondozásra és az idősek ellátására. A háztartási ismeretek keretében a tantárgy ráirányítja a figyelmet a háztartással kapcsolatos beszerzésekkel kapcsolatban a körültekintő tájékozódás, az igények ismeretében történő informálódás, a megfontolt választás és az esetleges panaszkezelés kérdéseinek fontosságára. Minden érintett területen kiemelten foglalkozik a mindennapi élet során kívánatos egészséges életmód szemléletének figyelembe vételével.

A tantárgy tanulása során az erkölcsi nevelés területén egyre differenciáltabban érvényesül a mindennapi családi életben és munkatársi közösségekben szükséges másokra történő odafigyelés, együtt érző, empátikus magatartás, a mások szükség szerinti segítségének igénye.

Önismeret és társas kultúra területén a testalkatához, tevékenységeihez illő megjelenéshez szükséges információk alapján fejlődik a tanulók énképe, önismerete. Társai visszajelzése lehetőséget ad önbizalmának, önértékelésének reális fejlődésére.

A testi és lelki egészségre nevelés területén a személyes és környezeti higiéné iránti igény egyre erősebbé válik, tudatosul a betegségek megelőzésében és leküzdésében fontos tevékenységek rendszerességének szükségszerűsége.

A felelősségvállalás területén a tanuló ismeretei bővülnek az együtt érző, segítőkész magatartás, az elfogadás vonatkozásában. A pedagógus felelőssége, hogy lehetőséget teremtsen az

önkéntes segítségnyújtás igényének kialakulására, amely segíti a személyes fontosság megélését.

A fenntarthatóság és környezettudatosság területét a tantárgy a fogyasztóvédelmi szokások és érdekvédelem megismertetésével támogatja. A gazdasági és pénzügyi nevelés folyamatában kiemelt szerepet játszik a tantárgy a vásárlói tervezés és tudatosság alakításával.

A kulcskompetenciák fejlesztésében a tantárgy fontos szerepet játszik az anyanyelvi kommunikáció kompetenciaterületen, bővülnek a tanuló ismeretei a háztartáshoz kapcsolódó nonverbális kommunikációs jelek, piktogramok értelmezésében.

A természettudományos és technikai kompetenciaterületen a készségfejlesztő iskolás tanulóknál gyakorlati természetű ismeretek elsajátítására van lehetőség, a mindennapi életben előforduló és a háztartásban vagy egyszerű munkafolyamatok végzésénél megfigyelhető jelenségek megismertetésével és az alkalmazások lehetőségének bemutatásával. A tanuló egyre tájékozottabbá válik a hétköznapi előforduló és alkalmazott vegyszerek, anyagok biztonságos használatában, a gépi berendezések működéséhez szükséges elővigyázatos magatartással.

A digitális kompetenciaterületen a tanulók egyre magabiztosabban kezelik a háztartásban előforduló gépeket, berendezéseket, értelmezik a működtetéshez szükséges jelzéseket.

A szociális és állampolgári kompetenciaterületen a tantárgy hozzájárul a családi és társadalmi munkamegosztás feladataiban való eligazodáshoz, segíti az ebben való részvétel lehetőségének megtalálását.

Esztétikai és művészeti tudatosság és kifejezőképesség területén fejlődik a tanulók ízlésvilága, képesek lesznek önmaguk kulturált, egyéni igényeket figyelembe vevő megjelenésének és környezetük rendezettségének kialakítására. A hatékony, önálló tanulás kompetenciaterület fejlődik a közösségi munkavégzésben történő részvétel során.

Tematikai egység	1. Személyes szükséglettel kapcsolatos teendők.	Órakeret: 50
-------------------------	--	---------------------

Előzetes tudás	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rendszeresség. 2. A tisztálkodás rutinszerű elvégzése.
Tantárgyi fejlesztési célok	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tudni, hogy az ápolat, jó megjelenésért mit kell tennie. 2. Egyszerű esetben önmagát ellátni.

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Testápolás. 2. Egyszerű esetben önmagát ellátni. 3. Reális, megvalósítható igényt kialakítani az öltözködéssel kapcsolatban. 4. Tudni, hogy az ápolat, jó megjelenésért mit kell tennie. 5. Irányítással előkészíteni a mosást, ismerni a mosószerek hatásait, az öblítés fázisait. 6. Alkalmazni a nagytakarítás műveleteit. 7. Kultúrtörténeti ismeretét fejleszteni. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Önkiszolgálás, testápolás, öltözködés fázisai, eszközei. 2. Jó megjelenés, ápoltság. 3. Ruhaválogatás az évszaknak megfelelően. 4. Divat, a divat változásai. 5. Saját ruhanemű gondozása, ruhajavítás. 6. Irányítással a mosás előkészítése, mosóporok hatása, öblítés fázisai (zokni, zsebkendő, fehérnemű). 7. Személyes környezete gondozása. 8. Irányítással a terem, konyha, műhely kitakarítása a nagytakarítás műveleteinek alkalmazásával, eszközhasználat. <p>Tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Beszélgetés az ápoltságról az eddig tanultak alapján (fürdőszobai 	<p>Kommunikáció: olvasás, írás, médiaismeret</p> <p>Társadalmi ismeretek: személyes szükségletek, önismeret, felkészülés a felnőtt életre</p> <p>Környezetismeret: emberi test, egészséges életmód</p> <p>Testnevelés: test karbantartása, kondicionálás</p> <p>Információs eszközök használata: anyaggyűjtés</p>

berendezések és tisztálkodási szerek rendeltetésszerű használata). Hajápolás, kéz- és lábápolás. 2. A ruhadarabok csoportosítása és felsorolása megadott szempontok alapján. 3. Beszélgetés a divatról, milyen divatos ruhadarabok alkotják a mai fiatalok ruhatárát, a divat változásai. 4. Régi és mai fényképek nézegetése, az ott látott alakok öltözetének megbeszélése. 5. Beszélgetés a jó megjelenésű, jól öltözött emberről. Sminkelés. 6. Szerepjáték – „Divatbemutató” 7. Kisebb javítások elvégzése (pl. gombfelvarrás, fércelés, tübefűzés, szegőöltés). 8. Fehérnemű, zokni, zsebkendő kézi mosása 9. Eddig tanult tevékenységek alapján a különböző helyiségek nagytakarításához szükséges munkafolyamatok gyakorlása.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Tisztálkodással kapcsolatos eszközök. divat, modell, divattervező, márka korosztályok, korszakok, smink és ápoltság, borotválkozó eszközök. borotválkozás, áztatás, mosás, öblítés, teregetés, szájszag, testszag, dezodorálás, Az eddig használt fogalmak bővítése a nagytakarításra vonatkozóan.

Tematikai egység	2. Háztartás	Órakeret: 90
Előzetes tudás	Baleset elkerülése.	
Tantárgyi fejlesztési célok	1. Kiválasztani és használni a munkának megfelelő eszközöket és gépeket. 2. Munkát kitartóan végezni.	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Fejlesztési feladat 1. Törekedni a balesetek-megelőzésére.	Kommunikáció:

<ol style="list-style-type: none"> 2. Kiválasztani a munkának megfelelő eszközöket és gépeket. 3. Önállóan teríteni, mosogatni, törölgetni, rendet rakni, a használt készülékek funkcióját és használatát ismerni. 4. Adott munkát kitartóan végezni. 5. Ruhaneműt kíméletesen használni és gondozni. 6. Szabadidejét hasznosan eltölteni, az elkészült munkadarabnak örülni. 	<p>olvasás, írás, médiaismeret</p> <p>Társadalmi ismeret: személyes szükséglet, felkészülés a felnőtt életre</p>
<p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Balesetvédelmi ismeretek, és a balesetek megelőzése. 2. <u>Konyhai munkák:</u> <ol style="list-style-type: none"> a. A konyha berendezése, a berendezések funkciója, rendeltetésszerű használata. b. Irányítással a megfelelő eszközök, konyhai gépek kiválasztása. c. Egyszerű ételek, saláták, édességek, sütemények készítése. d. Konyhai gépek szakszerű használatának módja (fokozódó önállósággal). e. Mikrohullámú készülék használata, ételmelegítés. f. A konyha tisztántartása, az élelmiszerek higiénikus kezelése. 3. <u>Fürdőszoba és toalett tisztántartása és rendeltetésszerű használata.</u> 4. <u>Háztartási munkák:</u> <ol style="list-style-type: none"> a. Mosogatás. b. Mosás. Szárítás (nagyobb terjedelmű, eltérő tulajdonságú ruhanemű). c. Vasalás. d. Ruhanemű tárolásának módja (védelem a portól, kártevőktől – ruhamoly). 5. <u>Textilmunkák.</u> <ol style="list-style-type: none"> a. <u>Varrás, hímzés, díszítő eljárások (gyöngyfüzés, kötés, horgolás) megismerése.</u> 	<p>Környezetismeret: egészséges életmód</p> <p>Ábrázolás-alakítás: esztétikus alkotások készítése</p> <p>Gyakorlati képzés előkészítése: munkafegyelem, életvezetés</p>

b. Kisebb javítások elvégzése (gombfelvarrás, fércelés, tübefűzés, szegőöltés).

6. Dekoráció, alkalmi csomagolás, ünnepi készülődés a személyes megjelenésben és a környezetben.

Tevékenység

1. Szerepjáték: balesetveszélyes helyzetek szimulálása, teendők baleset esetén.
2. A már ismert tevékenységek gyakorlása, szükség szerinti alkalmazása.
3. Ismerkedés a tűzhellyel, mosogatóval, hűtőszekrényel, mikro-hullámú sütővel.
4. Tárolás a konyhában (élelmiszer alapanyagok, edények).
5. Tevékenység során eddig tanult kisgépek használata fokozott önállósággal (turmixgép, kenyérpírító, habverő, hámozó kés).
6. A tisztaság fontossága, és ennek tudatosítása, tisztítószeresek használatának szabályai (maró anyagok, fertőtlenítő szerek).
7. Egyszerűbb munkafolyamatok elvégzése a textilek gondozása során, a biztonságos munkavégzés (mosáshoz ruhák szétválogatása, kézi- és gépi mosás, teregetés, hajtogatás, vasalás).
8. Képek, prospektusok, használati utasítások értelmezése.
9. A balesetek elkerülésének fontossága.
10. Eddigi tevékenységek gyakorlása, szükség szerinti elemi alkalmazása.
11. Egyszerűbb munkafolyamatok elvégzése, a biztonságos munkavégzés feltételei (mosáshoz ruhák szétválogatása, kézi- és gépi mosás, teregetés, hajtogatás, vasalás, víz hőmérséklet, vasaló hőmérséklete).
12. Képek, prospektusok, használati utasítások gyűjtése, kézimunka megismerése, alapöltések, egyszerű munkafolyamatok megismerése, gyakorlása, kisebb darabok elkészítése.
13. Az alkalomnak megfelelő eszközök és anyagok változatos alkalmazása (farsangi, karácsonyi, iskolai rendezvény,

születésnap, anyák napi ünneplés, vendéglátás,).	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Eddigi fogalmak használata, bővítése: szakácskönyv, hozzávalók, mértékek, mérőeszközök. maró anyag, fertőtlenítés, hőfok, éget, perzsel, gőzölés, kártevő, vegyszer

Tematikai egység	3. Gondozási feladatok	Órakeret: 40
Előzetes tudás	Magabiztosság és az empátia képességének megléte.	
Tantárgyi fejlesztési célok	Az elemi segítségnyújtás módjait ismerni.	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Családjában beteget ápolni könnyebb betegség esetén. 2. Cselekvéssorokat ismerni (elmondani), melyek a betegápolás során előfordulnak. 3. Félelmét leküzdeni. 4. A csecsemők ápolását, gondozását megtanulni. 5. Az elemi segítségnyújtás módjait ismerni. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Teendők beteglátogatás során a kórházban, betegszobában, otthon. 2. Csecsemőápolási ismeretek (fokozott figyelem, az utasítások betartása). 3. Idősgondozással kapcsolatos feladatok. 4. Teendők hirtelen rosszullét esetén (hányás, ájulás, vérzés, epilepsziás roham). 5. Teendők baleset esetén. 6. Az egészségügyi ellátórendszer megismerése. 	<p>Kommunikáció: olvasás, írás, médiaismeret</p> <p>Társadalmi ismeretek: önismeret, társas kapcsolatok, lakóhely, közlekedés</p> <p>Környezetismeret: emberi test, egészséges életmód,</p> <p>Információs eszközök használata: internetről tartalmak,</p>

7. Teendők számbavétele az egészségmegőrzés érdekében.	
Tevékenység	
1. Beszélgetés, filmek megtekintése.	
2. Szituációs gyakorlatok: segítség kérése, telefonálás, társalgás különböző korosztályok tagjaival (viselkedés orvosi vizsgálat és kórházi látogatás során, látogatás idősek otthonában, ajándékozás, kedveskedés a gondozottaknak).	
3. Orvosi rendelők felkeresése, vizsgálatok, szűrések céljának tudatosítása, az egészség megőrzése is állandó odafigyelést igényel, teendők ennek megfelelően (védőoltás, szűrővizsgálatok, tüdőszűrés, vércukormérés).	
4. Szerepjáték: csecsemőápolás (fürdetés, etetés, öltöztetés, sétáltatás).	
Kulcsfogalmak/fogalmak	lázcsillapítás, folyadékpótlás, nyugalom, egészséges napirend, alvás, pihenés, munka, sport, ájulás, görcs, roham, segélykérés, telefonálás, orvosi utasítás, látogatás, ápolás, rászorultság, gyógyszerekkel kapcsolatos ismeretek

Tematikai egység	4. Vásárlás - Fogyasztóvédelem	Órakeret: 50
Előzetes tudás	Mégfontoltan, kulturáltan vásárolni.	
Tantárgyi fejlesztési célok	1. Vásárlásokat megtervezni a vágyak és a lehetőségek mérlegelésével. 2. A fizetéssel kapcsolatos ismeretek bővítése. 3. Szavatosság fogalmának értelmezése. 4. Személyre szóló ajándékot készíteni (alkalom szerinti csomagolás, átadás).	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Fejlesztési feladat	Kommunikáció:

<ol style="list-style-type: none"> 1. Körültekintően vásárolni. 2. Egyéni szint alapján egy vagy néhány dolgot önállóan vásárolni. 	<p>olvasás, írás, média- ismeret</p>
<p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A konyhai tevékenységekhez szükséges áruk megvásárlása, fokozódó önállósággal. 2. Vásárlás közben figyelembe veendő szempontok tudatosítása. 3. Szavatosság az árucikkeken, eltarthatóság módja. 4. Eltérő árucikkek vásárlása. 5. A vásárlás megtervezése, üzlet kiválasztása. 6. Viselkedési formák alkalmazása, közlekedés. 	<p>Számolás-mérés: tájékozódás, műveletek, mérések, pénzhasználat</p> <p>Társadalmi ismeretek: lakóhely, közlekedés, társas kapcsolatok, felkészülés a felnőtt életre</p>
<p>Tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ismert üzletben egyéni vásárlás megbeszélés alapján lehetőleg önállóan (bevásárló lista, költségvetés). 2. Áruk megkeresése és a megfelelő kiválasztása a meglévő kínálatból valós helyzetben. 3. A fizetéssel kapcsolatos ismeretek bővítése. 4. A szavatosság fogalmának értelmezése. 5. A reklamáció, panasz lehetőségeinek megismerése. 6. A vásárolt termékek praktikus, előrelátó szállítása. 7. Tárolás hűtőszekrényben (romlandó, eltartható). 8. Jelzések megkeresése és értelmezése (összetétel, szavatosság, ár). 9. Cipő, ruhanemű, ajándék vásárlása (bevásárló lista, költségvetés, méret, célszerű szín, anyag kiválasztása), csomagolás. 10. Szerepjáték. 11. Tanulmányi séta, vásárlás, különböző típusú üzletekben. 12. A vásárlással, fizetéssel, viselkedéssel, közlekedéssel kapcsolatos fogalmak további bővítése (csarnok, piac, kisebb- és nagyobb bevásárló helyek, raktáruházak, prospektusok, szórólapok árai és a valóságos árukon lévő tájékoztatók, üzletház, raktár, éjjel-nappal nyitva, nyitva tartás, pénztár, polc, gondola, reklám, plakát, 	<p>Környezet- ismeret: egészséges életmód</p>

ár, számla, visszajáró, szatyor, nehezebb-könnyebb).	
13. Eligazodás az árucsoportok között, csoportosítás, válogatás.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	A vásárlással, fizetéssel, viselkedéssel, közlekedéssel kapcsolatos fogalmak további bővítése. Tárolási fogalmak bővítése. szavatosság, dátum, jelzés,

5. Tematikai egység	Piktogramok értelmezése	Órakeret: 30
Előzetes tudás	Körütekintés, megfontoltság. Lényeges és lényegtelen körülményeket megkülönböztetni.	
Tantárgyi fejlesztési célok	Árucikkek jelzéseit összegyűjteni, értelmezni. A piktogramok jelzéseit megérteni, és tudatosítani, hogy az egészség megőrzése érdekében szükséges figyelembe venni (szavatosság, összetétel) azokat.	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Jelzéseket és az azokban rejlő információkat felismerni. 2. Figyelembe venni minél több ismert jelzést. 3. Ismeretlen jelzésre rákérdezni, annak jelentését megismerni. 4. A jelzéseket megfelelően csoportosítani. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Élelmiszereken található jelek. 2. Tisztítószereken található jelek. 3. Ruhaneműkön található jelzések. 4. Tartós fogyasztási cikkeken található jelzések értelmezése (pl. szállítás módja, üzembe helyezés). 5. A környezetben megtalálható rajzos utasítások és rövid feliratok értelmezése (utcai tájékoztató jelzések, postai, 	<p>Kommunikáció: olvasás, írás,</p> <p>Társadalmi ismeretek: felkészülés a felnőtt életre</p> <p>Környezet-ismeret: egészséges életmód</p> <p>Ábrázolás-alakítás: festés, rajzolás, makett készítése</p>

<p>kórházi, gyógyszerári, játszótéri, különböző. munkahelyi, szórakozóhelyekhez kapcsolódó).</p> <p>Tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Egyszerű rajzos feladatlapot megoldani. 2. Értelmezés, alkalmazás, gyűjtés magyarázat, csoportosítás. 3. Tanulmányi sétán eltérő árucikkeken lévő jelzések megfigyelése, ismerős jelzések keresése, értelmezése. 4. Megadott jelzés megkeresése ismeretlen környezetben. 	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>mélyhűtött élelmiszer, levespor, ételízesítők, konzerv, csomagolóanyag. fém, üveg, kerámia, tűzhely, veszélyes, összetétel, alapanyag, természetes szál, műszál, kártevők, védelem, vegyszeres tisztítás, csomagolás, törékeny, üzembe helyezés, állítva szállítható, felirat, tábla, címke, jelzés, tilos, javasolt, szabályos használat, büntetés, maró anyag</p>

<p>A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén</p>	<p>A tanuló képes</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. a rendszeres testápolásra, környezetének, ruházatának rendben tartására, 2. a háztartási és gondozási feladatok elvégzésére segítséggel (irányítással), 3. a tisztító szerek takarékos és szakszerű használatára 4. vásárlásainak megtervezésére, 5. az árucikkeken található tájékoztató jelzések ismeretére és figyelembe vételére.
--	--

Gyakorlati képzés előkészítése

Célok, feladatok

A gyakorlati képzés előkészítése tantárgy célja a fiatalok megismertetése a munka világával, a felnőttkori munkavégzés lehetőségeinek feltárása, a munkatevékenységek elsajátítása iránti

igény kialakítása. A tantárgy tanulása során a diákok megismerkednek a környezetükben előforduló munkakörökkel, a tevékenységek elvégzéséhez szükséges képességekkel, munkakörnyezettel, eszközökkel, elvárásokkal. Elsődlegesen fontos a tanulók számára pályaválasztásukhoz kapcsolódóan a képességeikhez, érdeklődésükhöz és lehetőségeikhez illeszkedve és az intézményi kínálatot figyelembe véve a megfelelő munkatevékenységek kiválasztása és a minél önállóbb életvezetést lehetővé tevő életpálya tervezése. A tanulók megismerkednek a gyakorlati évfolyamok feladathelyzeteivel, bővülnek a munkatevékenységek körében eddig szerzett ismereteik, kialakul a munkavégzéshez szükséges motiváció, fejlődik a társadalmi munkamegosztásban elérhető helyük iránti igény. A tanuló magatartásában éretté válik a csoportos munkavégzés szabályrendszerének, a munkatársi kapcsolat, a munkavezető és alkalmazott viszonyának megismerésére. A tanuló a tantárgy tanulása során megismerkedik a munkavállaláshoz kapcsolódó adminisztrációs kötelezettségekkel, a munkaidő és pihenőidő rendjével, a munkavállalással együtt járó kötelezettségekkel és jogkörökkel, a segítségkérés eszközeivel.

A tantárgy az erkölcsi nevelés területén támogatja az etikus munkahelyi, tanműhelyi viselkedés szabályainak megismerését, a munkafeladatok elosztásának igazságos szempontjait, a vállalt feladatok végrehajtási és befejezési igényének erősödését.

Önismeret és társas kultúra területén a tanuló számára egyértelművé válik egyéni életlehetőségének formája, kirajzolódik a minél önállóbb, támogatott életvitelnek, egyszerű munkafeladatok végrehajtásának és munkatevékenység vállalásának lehetősége. A tanuló képessé válik csoportban végzett munkatevékenység folytatására, erősödik önbizalma a gyakorlati tevékenységek sikeres elvégzése iránt.

A testi és lelki egészségre nevelés terén a felnőtt élet tevékenységeire történő felkészülés erősíti önértékelését, lelki egyensúlyát a felnőtt lét megélésének érzésével.

A tanuló tapasztalatai és ismeretei bővülnek a társadalmi és munkahelyi munkamegosztás és munkahelyi kapcsolatok, kötelezettségek terén, különös tekintettel a munkahelyi óvó- és védőintézkedések betartásának fontosságára szempontjából.

A kulcskompetenciák terén a tantárgy kiemelt szerepet játszik az anyanyelvi kommunikáció kompetencterületén a munkavállaláshoz és munkavégzéshez kapcsolódó fogalmak

megismertetésével, szélesedik szókinccse a gyakorlatban szükséges anyag, eszköz megnevezésekkel és a munkahelyi utasítások tartalmának megértésével.

A szociális és állampolgári kompetenciaterület fejlődését a társadalmi munkamegosztás megismerése, saját szerepének, saját fontosságának megélése támogatja.

A kezdeményezőképeség és vállalkozói és a hatékony önálló tanulás kompetenciaterület fejlődése érdekében a tanuló megtanulja a tevékenységeihez, elképzeléseihez szükséges segítséget megfelelő formában kérni és elfogadni. Képes érdeklődése szerint kérdezni és kíváncsi a környezetében történetekre és a lehetőségekre.

Tematikai egység	1. A munka világa, pályaválasztás.	Órakeret: 40
Előzetes tudás	1. Kitartó munkavégzés. 2. A munkavégzés örömeinek átélése.	
Tantárgyi fejlesztési célok	A feladat - munkavégzés minőségét, idejének hosszát, tempóját az egyéni képességeknek megfelelő mértékben javítani.	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Megérteni, hogy a feladat és a munkavégzés természetes és fontos örömforrás, az életkor növekedésével a felnőtté válás során. 2. Ismerni és elmondani a leggyakoribb foglalkozásokban magát, a végzett tevékenységet. 3. Hiányosságait képes javítani. 4. A munka világát rendezetten látni. 5. Megérteni, hogy mindenkinek szüksége van pihenésre (szüleinek is). 6. Önállóan elfoglalni magát. <p>Ismeretek</p>	<p>Kommunikáció: társas kapcsolatok, olvasás, írás, médiaismeret</p> <p>Társadalmi ismeretek: önismeret, lakóhely, közlekedés, felkészülés a felnőtt létre</p> <p>Környezetismeret: emberi test,</p>

<ol style="list-style-type: none"> 1. A tanulás és munka közötti hasonlóság és különbség. 2. Az érdemjegy, bizonyítvány és fizetés értelme, jelentése. 3. A feladatvégzés, a munkatevékenység idejének növelése. 4. A feladat, munka, minőségének javítása. 5. Tanulás és munka, képességek és pályaválasztás közötti összefüggés. 6. Tehetség, lehetőség, szorgalom, kitartás kérdése. 7. Önismeret. 8. Az egyes foglalkozáshoz szükséges tulajdonságok számbavétele, hiányok regisztrálása, célkitűzés. 9. Nemek közötti fizikai és életfeladatbeli különbségek viszonya a pályaválasztáshoz. 10. A munka nehézsége és öröme. 11. A munka és munkabér. 12. A munka és pihenés harmonikus egysége. 	<p>egészséges életmód</p> <p>Életvitel és gondozási ismeretek: személyes teendők, háztartás, vásárlás, fogyasztóvédelem, piktogramok értelmezése</p> <p>Testnevelés: mozgás- és kondíciófejlesztés</p>
<p>Tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Felnőttek és tanulók hétköznapijainak feldolgozása, beszélgetés, szerepjáték keretében. 2. Valamilyen, a csoportnak és a jövőbeni szakmatanulásnak megfelelő gyakorlati tevékenység (szöveg, gyöngyfüzés, kézimunka) 3. Önértékelő feladatlapok kitöltése, megbeszélése. 4. Tankönyv leckéinek feldolgozása kérdés, felelet típusú beszélgetés keretében. 5. A meglévő és hiányzó tulajdonságok listázása egyes szakmák szerint (pl.: kez ügyesség, pontosság, kitartás, felületesség, rossz látás, stb.). 6. Családról hozott fényképek nézegetése és beszélgetés a családtagok feladatairól. 7. „Amerikából jöttem“ pantomim játék alkalmazása. 8. Fizetés, pihenés, kikapcsolódás. 9. Aktív pihenés. 	

Kulcsfogalmak/ fogalmak	hétköznap, munkanap, munkaszüneti nap, ünnepnap, fizetés, munkabér, bevétel, jövedelem, kiadás, jutalom, oklevél, kitüntetés, bizonyítvány, minőség, mennyiség, tempó, hibás, hibátlan, gondos, összecsapott, sikeres, sikertelen, hanyag, lelkiismeretes, figyelem, pontosság, igényesség, szorgalom, kitartás, siker, hibázás, tökéletlenség, egyéni különbözőségek, adottságok, alkalmasság, fejlődés, nemekre jellemző feladatok, foglalkozások, életfeladatok, kifáradás, pihenés, nyugalom, önálló, elfoglaltság, segítség, megelégedettség.
------------------------------------	--

Tematikai egység	2. Tájékozódás a munkavégzés területeiről.	Órakeret: 40
Előzetes tudás	A munkavégzés felelőssége. Érdeklődés, nyitottság.	
Tantárgyi fejlesztési célok	1. A kapott feladatot határidőre elkészíteni. 2. Tudatosan készülni a felnőtt létre és a munkavállalásra.	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kitartó, elfogadható munkát végezni. 2. A feladatra készülni, és aktívan részt venni a gyűjtőmunkában. 3. Önismeretét alakítani. 4. A tapasztaltakat lényegre törően megfogalmazni, munkájáról reális képet adni, és hosszabb ideig emlékezni rá. 5. A munkáról pozitív képet kialakítani. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Eszközhasználat, kézügyesség fejlesztése, kisebb darabok elkészítése egyre nagyobb önállósággal (gyöngyfűzés, varrás, kötés, agyagozás, stb.). 2. Az intézményben meglévő munkahelyek, tevékenységek feltérképezése. 3. A számba vett munkahelyeken rövidebb idő eltöltése, 	<p>Kommunikáció: társas kapcsolatok, olvasás, írás, médiaismeret</p> <p>Társadalmi ismeretek: önismeret, lakóhely, közlekedés, felkészülés a felnőtt létre</p> <p>Környezetismeret: egészséges életmód</p> <p>Életvitel és gondozási</p>

<p>irányítással, aktív munkával. (karbantartókkal, kerti munkával, konyhai feladatokkal /terítés, leszedés/, óvodában egyéni foglalkozás a kicsikkel, fénymásolás, iratrendezés, iratmegsemmisítés stb.)</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. A tapasztalatokról szóbeli beszámoló a társaknak. 5. Közvetlen környezetében lévő felnőttek munkájának feltérképezése. 6. A kapott foglalkozások rendszerezése a szükséges képességek szerint (pl. jó kézügyességre van szüksége, gyorsaságot igényel stb.) egyéni alkalmasság mérlegelése. 7. Mi szeretnék lenni? 8. Milyen munkát szeretnék végezni? 9. Munkahelyek, foglalkozások számbavétele, rendszerezése. 10. Tanulmányi kirándulások különböző munkahelyek megtekintésére (pl. kertészet, üzlet, raktár, műhely, stb.). 11. Az intézményben folyó munkavállalói program megismerése, a program résztvevőivel beszélgetés. 	<p>ismeretek: személyes teendők, háztartás, vásárlás, fogyasztóvédelem, piktogramok értelmezése</p> <p>Információs eszközök használata: anyaggyűjtés, rövid leírások készítése, kinyomtatása</p> <p>Testnevelés: mozgás- és kondíció fejlesztése</p>
<p>Tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Több-kevesebb segítséggel önállóan feladatot végezni. 2. Tanulmányi séta néhány intézményben. 3. Az ott dolgozó felnőttek munkájának megismerése. 4. Kérdések alapján adatgyűjtés (mi a feladata, milyen eszközöket használ, milyen képességekre van szüksége munkájához?). 5. Az intézményben lévő munkahelyeken adott idő eltöltése aktív munkával (lehetőség szerint erőfeszítést igénylő, tényleges munkát végezzen a tanuló). 6. A feladat rövid ismertetése, milyen feladatot tudott végezni, milyen eszközöket használhatott, hogy érezte magát a munkavégzés közben. 7. Saját környezetből adatgyűjtés, rövid ismertetés elmondása. 8. Foglalkozások és képességek egymás mellé rendelése. 9. Tablók készítése a munkahelyekről, foglalkozásokról. 	

<p>10. Tanulmányi sétán tapasztaltak megfogalmazása.</p> <p>11. A látottak megfigyelése, alkalmanként aktív bekapcsolódás a munkavégzésbe.</p> <p>12. Önértékelés.</p> <p>13. Összehasonlítás, mérlegelés.</p> <p>14. Prezentációk, fotók, beszélgetések a különböző munkahelyekről, foglalkozásokról.</p> <p>15. Kérdések megfogalmazása.</p>	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Az elvégzett munkafolyamatok és eszközök megnevezése. A felmerülő ismeretlen kifejezések, fogalmak tisztázása. Felmerülő fogalmak tisztázása. Teljesítmény, kitartás, következmény, a megismert fogalmak tisztázása.

Tematikai egység	3. Fiatal felnőttek életvezetése, munkatársi kapcsolatai.	Órakeret: 50
Előzetes tudás	<p>1. Beilleszkedés a közösségbe.</p> <p>2. Vágyak és a lehetőségek közelítése.</p>	
Tantárgyi fejlesztési célok	<p>1. A legfontosabb társadalmi elvárásokat, normákat megérteni, és a különféle kapcsolatokban megfogalmazni.</p> <p>2. Véleményt, alkotni a helyes és helytelen viselkedésről.</p>	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <p>1. Önismeretét fejleszteni, önmagát és társait elfogadni gyengeségeivel együtt (képességeit megismerni, jó és rossz tulajdonságok között dönteni).</p> <p>2. A tananyagot megérteni.</p> <p>3. Aktívan részt venni a szerepjátékokban.</p> <p>4. Tudatosítani, hogy rokonai között kell egy bizalmasának lenni, akinek elmondja titkait, félelmeit, akinek kikéri tanácsát.</p>	<p>Kommunikáció: társas kapcsolatok, olvasás, írás, médiaismeret</p> <p>Társadalmi ismeretek: önismeret, lakóhely, közlekedés,</p>

<p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Munkaalkalmasság. 2. A munkavállaláshoz szükséges feltételek számbavétele: alkalmasság, életkor, egészségi állapot, erőnlét, szükséges okmányok (bizonyítvány, személyi igazolvány, TAJ kártya, adókártya). 3. Munkaszerződés, bér, utasítások elfogadása. 4. Alá- és fölérendeltség a munkahelyen. 5. Munkahelyi kötelességek. 6. Jogok a munkahelyen. 7. A munkahelyi beilleszkedéshez fontos tulajdonságok megnevezése. 8. Munkatársak elfogadása, alkalmazkodás egymáshoz. 9. Baráti viszony – kollegiális viszony, szerelmi viszony (rokon, baráti, szerelmi, munkatársi kapcsolatok) jellemzői. 10. Kamaszok és fiatal felnőttek közötti életviteli eltérések: fizikai szempontból, kötelezettségek, szórakozás, kapcsolatok mélysége terén. 11. Kamaszok és fiatal felnőttek érzelmi világa és személyisége közötti eltérések. 12. Út a felelős gondolkodásig, a jövőbeni életfeladat függvényében. 13. Kamaszok és felnőttek irreális és reális vágyai és céljai. 14. Képességbeli korlátok felismerése elfogadása. 15. Normák, elvárások, életkori különbségek a fenti kapcsolatokban. 16. Saját reális elvárások, vágyak megvalósulásához szükséges aktív tevékenységek megszerezése. <p>Tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Munkatevékenységek gyűjtése, csoportosítása: képes elvégezni, nem képes elvégezni. 	<p>felkészülés a felnőtt létre</p> <p>Környezetismeret: emberi test, egészséges életmód</p> <p>Életvitel és gondozási ismeretek: személyes teendők, háztartás, vásárlás, fogyasztóvédelem, piktogramok értelmezése</p> <p>Testnevelés: mozgás- és kondíciófejlesztés</p>
---	--

<ol style="list-style-type: none"> 2. Okmányok megismerése. 3. Szerepjáték: munkahely keresése, új munkatárs befogadása, beilleszkedés idegen közegben (viselkedés, öltözködés). 4. Beosztott – vezető számára meglévő kötelességek és jogok széles körű megismerése. 5. Segítőképzés, hanyag, szorgalmas, tiszteletlen, nagyhangú, pontos stb.. a hasznos és kerülendő tulajdonságok kiválasztása, megnevezése. 6. A kapcsolatok tartalmának megvitatása. 7. Tankönyv leckéinek feldolgozása. 8. Kérdés felelet típusú beszélgetés súlypontos alkalmazásával. 9. Drámapedagógiai módszer alkalmazása: apró történetek, életszerű szituációk eljátszása (szerepjátékok). 10. Képes folyóiratok, áru katalógusok nézegetése közben csoportos beszélgetés. 11. Sorolja fel és csoportosítsa azokat az embereket, akiket jól ismer, a hozzájuk fűződő kapcsolata alapján. 12. Képek gyűjtése, ragasztása, megbeszélése. 13. Ismerkedés gyakorlása (szerepjáték). 	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Képes vagyok rá, ill. nem tudom. Kötelező, kötelesség fogalmak tisztázása. Jog, jogosult, jogszerű fogalmak tisztázása. A tulajdonságok tartalmának tisztázása. TAJ-szám, adóazonosító jel, testi fejlettség, fizikai erőnlét, egészséges életmód, tanulás, munka, szabadidő, kapcsolatok, kötődések váltakozása, tartóssága, egoizmus kérdése, jól-, rosszul esik, én és a másik, sértődés, megbocsátás, összeveszés, kibékülés, egymás szabadsága. Önismeret. A megvalósítható cél és a sikerélmény összefüggése. Emberek szerethetősége nem függ gazdagságuktól, tehetségüktől. Rokonság, barátság, szerelem, munkatárs, (kolléga) osztálytárs, osztályközösség, társaság, szurkolók, rajongók, társasági ember, magányos ember, buli, ismerkedés színterei, rokonszenv, ellenszenv, idegen különféle csábításai, bizalom.</p>

<p>A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén</p>	<p>A tanuló</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. látóköre bővül, közösségi és közéleti kapcsolatai erősödnek, 2. követi a társadalmi beilleszkedés, kulturált magatartás, az egészséges életmód elveit, 3. képes a környezetében megismerhető szakmák és munkalehetőségek feltérképezésére, 4. lehetőség szerint (a valós helyzethez hasonló) a munkavállaláshoz kapcsolódó adminisztratív és egyéb tennivalókat (interjú, öltözködés, önéletrajz) kipróbál.
--	---

Környezet- és egészségvédelem

A környezet- és egészségvédelem tantárgy célja az általános iskolában elsajátított ismeretek koncepcionális folytatásaként tovább mélyíteni a tanulók ismereteit az emberi szervezet működésével kapcsolatban. A tanulók fokozatosan, egyre önállóbban figyelik meg és értékelik testük működését, felismerik az egészségre káros, veszélyes helyzeteket, védik egészségüket és ismerik a betegség esetén követendő magatartásformákat. A tantárgy kiemelten foglalkozik az egészséges életmód témakörével, a felnőtt élet legfontosabb természetes testi, lelki folyamataival, a kulturált megjelenés, ápoltság és egészségmegtartás fontosságával. A tantárgy tanítása során különösen hangsúlyos az élő és élettelen természeti környezet összefüggéseinek, folyamatainak elmélyítése, kapcsolatának dinamikája az emberi környezettel. A tantárgy tanítása során eléri, hogy a tanulók felismerjék mindennapi életükben az élő és élettelen környezet hatásait szervezetükre, feladataikra, munkájukra.

A tantárgy nagy szerepet játszik az erkölcsi nevelés területén a természetben és az emberi létezésben előforduló másság megismerésében, elfogadásában.

Önismeret és társas kultúra fejlesztési területen az egészséges lelki egyensúly megtartásában fontos szerepet játszó érzelmi, hangulati jelek felismerésében, kontrolljának alakításában.

Testi és lelki egészségre nevelés területén támogatja a tanuló egészséges életmódra törekvését, amely alapját képezi a kiegyensúlyozott felnőtt életnek és megteremti a káros szenvedélyek kerülésének tudatosulását.

A fenntarthatóság és környezettudatosság fejlesztési terület ismeretei bővülnek az élő és élettelen természet szépségeinek és egyensúlyának megismerése közben, amely hangsúlyozza az önálló élettér kialakításának és megóvásának igényét.

A tanulók az anyanyelvi kompetenciaterületen önmaguk és környezetük megfigyelésével fejlődnek a szervezetet érő külső és belső hatások, igények megfogalmazásában, jelzésében.

A természettudományos és technikai kompetenciaterületen mélyülnek a tanulók ismeretei a gyakorlatias természettudományos, különösen a mindennapi háztartásban vagy egyszerű munkavégzésben fontos jelenségek körében.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség területén a tanuló nyitottá válik az őt körül vevő környezet szépségeinek befogadására.

Tematikai egység	1. Az emberi test	Órakeret: 40
Előzetes tudás	<ol style="list-style-type: none"> 1. Reális testkép. 2. Empátia. 	
Tantárgyi fejlesztési célok	<ol style="list-style-type: none"> 1. Felismerni, (magán) megmutatni testrészeit, segítséggel a tanult belső szervek helyét. 2. A betegséggel szembeni félelmet leküzdeni. 3. Felnőttekhez, orvosához bizalommal fordulni. 	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Megnevezni és megmutatni érzékszerveit, azok kíméletes használatát, a segédeszközök megfelelő alkalmazását. 2. Felismerni magán a testrészeket, segítséggel a tanult belső szerveket. 3. Kérdésre kiválasztani és megnevezni a kérdezett csontot (csigolya, borda), megmutatni magán a főbb izmokat. 4. Megmutatni magán a szívét, a vérnyomásmérőt ismerni, a 	<p>Kommunikáció: szókincsbővítés, olvasás, írás, médiaismeret, telefonálás</p> <p>Társadalmi ismeretek:</p>

<p>vérnyomásmérést eltérni.</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. Ismerni, hogy a tüdő a mellkasban foglal helyet, a tüdőszűrésen szükség szerint részt venni. 6. Segítséggel feleleveníteni a táplálék útját. 7. A vesék, húgyhólyag, vizelet szerepét (méregtelenítés) megérteni. 8. Ismerni, hogy az agy a koponyában van, sportolás közben a fejet óvni kell. 9. A testen megjelenő állandó változást tudomásul venni. 10. Az orvosi beavatkozással szembeni félelmet leküzdeni. 11. Tudni, hogy a gyógyszereket csak az orvosi és gyógyszerészi utasításnak megfelelően szabad bevenni (mennyiségi és időbeli utasítások). 12. Ismerni a balesetveszélyes helyzeteket, és tudatosan kerülni azokat. 13. Tudni, hogy a szükséges odafordulás, segítségnyújtás természetes és ez kötelességünk. 	<p>önismeret, adatok, társas kapcsolatok, felkészülés a felnőtt életre</p> <p>Életvitel és gyakorlat: személyi szükséglettel kapcsolatos teendők</p> <p>Ábrázolás-alakítás: portré (festés, rajz), makett</p> <p>Testnevelés: testkép, test karbantartása, edzése</p> <p>Információs eszközök használata: anyaggyűjtés</p>
<p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Testrészeink. 2. Testünk vázrendszere, a gerinc. 3. Testünk izomrendszere. 4. Belső szerveink. 5. A szív. 6. A tüdő. 7. Az emésztőrendszer. 8. A kiválasztás. 9. Az agy a gondolkodás szerve. 10. Érzékszerveink és védelmük. 11. Az emberi test változásai az idő múlásával (méhen belüli élet a születésig, életkorszakok szerinti változások újszülött, csecsemő, kisgyermek, kamaszkor, fiatal felnőtt,időskor). 12. Betegségek (gyermekkorai fertőző betegségek, szervi 	

betegségek pl. vérnyomás, gyomorbetegség, cukorbetegség stb.)

13. Orvosi ellátás rendszere, körzeti – szakorvosi – kórházi betegellátás.

14. Gyógyszerek szerepe. A gyógyszerek haszna és veszélyei.

15. Az öngyógyoszerzés elkerülése, gyógyszerek tárolása.

16. Balesetvédelem – balesetek elkerülése – teendők balesetek esetén, elsősegélynyújtás, sebkötözés.

17. Orvosi ügyelet, mentőkocsi.

18. Veszélyes helyzetek elkerülése.

19. Biztonságos sportolás és munka.

Tevékenység

1. Három fő testrész megnevezése, bemutatása.
2. A csontváz, izom, tüdő, szív, gyomor felismerése.
3. Csontvázon a koponya, gerincoszlop, bordák és végtagcsontok bemutatása.
4. A gerinc megkeresése a csontvázon, egy csigolya megmutatása külön.
5. A tanult főbb izmok megmutatása először szemléltetőeszközön, majd saját magán.
6. A szív helyének bemutatása magán, pulzusmérés, a vérnyomásmérő bemutatása.
7. A tüdő helyének megmutatása, beszélgetés a levegő útjáról (a dohányzás káros hatása).
8. Beszélgetés a táplálék útjáról és az emésztésről.
9. A vesék és a húgyhólyag bemutatása szemléltető figurán (ábrán).
10. Az agy helyének megbeszélése a koponyában, beszélgetés az agyról (gondolkodás szerve).
11. Beszélgetés az érzékszervekről, és azok védelméről (a segédeszközök funkciója, használata, karbantartása – szemüveg, hallókészülék, fogsótlás).
12. Játékos gyakorlatok a fül, illetve szem kiiktatásával.

<p>13. Képek és makettek a fejlődési folyamatról, a magzati lét megvitatása, az élet fontosságának megértése.</p> <p>14. A különböző életkori szakaszok jellemzői, a sebezhetőség, és segítségre szorulás hangsúlyozása: - csecsemő tehetetlen, táplálásra, állandó törődésre szorul, - iskoláskor tanulás, edzett test, fokozódó terhelés, - felnőttkor: munkabírás, gondoskodás a családról és önmagáról, - öregkor ellátást, törődést igényel.</p> <p>15. A tanult ismeretek rendszerezése.</p> <p>16. Könyvek, szórólapok beszerzése, tanulmányozása a betegségekről, tünetek megbeszélése, emlékek felidézése saját betegségről.</p> <p>17. Orvosi rendelőkben tanulmányi séta, eszközök megtekintése, kipróbálása (vérnyomásmérés, vércukor vizsgálat, tüdőszűrés).</p> <p>18. A gyógyszerek szedéséről pontos ismeretek a használati- és orvosi utasítások megtartásának fontossága.</p> <p>19. Munkahelyi, játszótéri, háztartási és közlekedési balesetek bemutatása, példák saját tapasztalatból, ill. filmek.</p> <p>20. Szerepjáték (orvosi vizsgálat, panasz megfogalmazása, baleset, telefonálás, teendők baleset esetén).</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>fej, törzs, végtagok, tüdő, szív, gyomor, belek, végbél, koponya, gerincoszlop, arckoponya, gerinc, csigolya, agykoponya, borda, végtag, csontok, izomszív, vérkeringés, alacsony és magas vérnyomás, tüdő, légzés, táplálkozás, emésztés, vesék, húgyhólyag, vizelet, méregtelenítés, agy, szem (látás), szemüveg, fül (hallás), hallókészülék, orr (szaglás) veszélyhelyzetek (füst). Magzat, magzatvíz, embrió, újszülött, csecsemő, fogalmak és a felmerülő megnevezések. Betegségek megnevezése, terápiák megnevezése. Orvosi vizsgálattal kapcsolatos fogalmak, eszközök, eljárások megnevezése. Gyógyszerezéssel kapcsolatos megnevezések és fogalmak (kapszula, kúp, tableta, injekció, mérgező, veszélyes, adagolás), vérzéscsillapítás, elsősegély, veszélyes – veszélytelen – biztonságos,</p>

Tematikai egység	2. Egészségmegőrzés - Egészséges életmód	Órakeret: 30
Előzetes tudás	1. Serdülőkori változások elfogadása. 2. Az egészséges táplálkozás és a testi egészség közötti összefüggés felismerése	
Tantárgyi fejlesztési célok	1. Tudatosítani, hogy a testi tulajdonságok változása természetes. 2. Az egészség megőrzése érdekében a helyes táplálkozást és a kapcsolatos ismereteket, teendőket kívánatos szem előtt tartani.	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Magát és csoporttársait testalkat szempontjából jellemezni. 2. Tudni, hogy a fertőző betegségek bizonyos tünetekkel járhatnak. 3. Tudni, hogy a menstruáció természetes folyamat és ilyenkor még nagyobb gondot kell fordítani a tisztálkodásra. 4. Megismerni a legszükségesebb kozmetikumokat, és megtanulni azok helyes használatát. 5. Ismerni, hogy a jó étrend a „mindenből egy keveset” elven alapul. 6. Irányítással összeállítani korosztályának megfelelő, tápláló, egészséges heti étrendet (reggeli, ebéd, vacsora). 7. Tudni, hogy vannak szervezetünkre veszélyes anyagok, melyek fogyasztását kerülni kell. 8. Ismerni, hogy a szenvedélybetegség nemcsak saját magukat a betegeket, hanem a környezetét is tönkreteszi. 9. Tudni, hogy a gyógyszereket az előírásnak megfelelően kell tárolni és alkalmazni. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A fertőző betegségek tünetei, megelőzés, kezelés, gyógyítás. 2. Serdülőkori változások: nemek közti különbségek. Lányok 	<p>Kommunikáció: olvasás, írás, médiaismeret</p> <p>Társadalmi ismeretek: önismeret, személyi adatok, társas kapcsolatok, felkészülés a felnőtt életre</p> <p>Életvitel és gyakorlat: személyes szükséglet, gondozás, vásárlás, háztartási munkák</p> <p>Testnevelés: testkép, test karbantartása, edzése, kondicionálás</p> <p>Információs eszközök</p>

<p>(havi ciklus), fiúk (nemi érése).</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Lelki változások. 4. Testápolás 5. Testi higiénia (pattanásos bőr, hajzsírosodás). Fog és szájápolás. Hajápolás. Körömápolás- a körömvágás veszélyei. (Észrevenni, ha rendezetlen a körme és segítséget kérni körme levágásához.) 6. A táplálkozás és a mozgáskultúra hatása az egészségre. 7. Táplálkozás - zöldség és gyümölcsfogyasztás. 8. Táplálkozás - tejtermékek. 9. Táplálkozás - húsfogyasztás. 10. Táplálkozás - édességek. 11. Elhízás – diéta. Testedzés. 12. Táplálkozási szokások. Küzdjünk az elhízás ellen diétával és testmozgással. 13. Káros szenvedélyek (dohányzás, alkohol, bódító hatású szerek, játékfüggőség, testképzavarok) kialakulásának megelőzése. 14. Gyógyszerek kettős hatása, a túlzott gyógyszerfogyasztás hátrányai. 15. A gyógyszerek megfelelő tárolása (szavatosság, zárható tárlóhely). 16. Élelmiszerekben lévő tartósítószer (érzékenység feltárása, tudatosítása – liszt-, tejérzékenység). 17. Egészségünkre veszélyes anyagok tudatos kerülése. 	<p>használata: anyaggyűjtés</p> <p>Gyakorlati képzés előkészítése: kulturált megjelenés, állóképesség</p>
<p>Tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Beszélgetés az eddig tanult fertőző betegségekről s azok tüneteiről (láz, kiütés, hányás). 2. Beszélgetés: - a női és férfi test különbségéről, - női nem, hím nem (a nemek közötti eltérések), hormonális változások. A felnőtt kor, testünk változásai. 3. Fényképek válogatása adott szempontok szerint. 	

4. Beszélgetés az érzékenységről, sértődékenységről, hirtelen támadt haragról (összefüggések megtalálása a táplálkozás, a hangulat, a közérzet között). Szerepjáték.
5. Az ápoltság feltétele az ápoltság fogazat, a frissen mosott, szépen megfésült haj (bőrünk, hajunk megfigyelése, figyelemfelhívás az ápolásra).
6. Látogatás illatszerboltban, fodrásznál, kozmetikai szalonban.
7. Serdülőkori, kamaszkori tisztálkodási szokások felsorolása.
8. Testápoló szerek felismerése, kiválasztása.
9. Képek válogatása, csoportosítása külső megjelenés szerint (ideális alkat, kövér, beteg, sovány), életmód szerint (kirándul, sportol, heverészik).
10. Látogatás csarnokban, piacon, gyümölcs, zöldség csoportosítása a vitamin, hasznos tápanyagtartalom és felhasználási módok alapján.
11. Tejtermékek felismerése és megnevezése gyakorlatban az árusító helyen, felhasználási módok, a fogyasztás előnyei, a termékekben lévő pozitív tartalom miatt.
12. Húsárak felsorolása (miből készül, húsfeldolgozás, konyhai elkészítés), a különböző húsféleségekre jellemző tulajdonságok (csirkehús – könnyű, nem hizlal, zsíros sertéshús – vigyázni kell, mert túlzott fogyasztása káros az egészségre stb.) csoportosítása.
13. Szavatosság, elkészítési módok.
14. Kedvenc ételek hozzávalói, elkészítési módja, ételreceptek (táplálkozási zavarok).
15. Beszélgetés az édességek fajtáiról, előnyeikről, hátrányaikról (hízás, fogszuvasodás).
16. Beszélgetés az elhízásról, gyomorrontásról.
17. Az eddig tanultak átismétlése, étrend készítése.
18. Az elhízás elleni gyógymódok felsorolása.
19. Beszélgetés a dohányzás, alkohol, kábítószer hatásairól, a túlzott gyógyszerfogyasztásról, és azok következményeiről.
20. Beszélgetés a tartósítószerrel, mint veszélyforrással (tartósítószer-

<p>allergia).</p> <p>21. Séta gyógyszertárban, gyógynövényüzletben.</p> <p>22. Plakátok, szórólapok, tájékoztató füzetek gyűjtése adott témával kapcsolatban.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>fertőzés, tünet, védőoltás, menstruáció (és a témával kapcsolatos fogalmak), tisztálkodás, kozmetikumok, pattanás, bőrápolás, arcszesz, sampon, fogkefe (krém), fodrász, körömolló, reszelő, étrend, zsírszegény táplálkozás, édesség, elhízás, edzőterem, testmozgás, diéta, dohányzás, alkoholfogyasztás, kábítószer, gyógyszer, recept, gyógyszertár, patika, zöldség-gyümölcs, piac, csarnok, zöldséges, főzelék, nyers, párolt, sütt, főzött, vitamin, friss tej, tartós tej, hús, felvágott, nyers, főtt, sült, füstölt, friss hús, tartósítás, szavatosság, romlott, cukorbetegség, örömforrás, mértékletesség, étvágy, étvágytalanság, hízásra való hajlam, helyes táplálkozás, megelőzés, tartósítószer, konzerv allergia, természetes tartósító anyagok, természetes konzerválás,</p>

<p>Tematikai egység</p>	<p>3. Élő természet – Élőlények és környezetük</p>	<p>Órakeret: 30</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>1. A sokféleség és a másság elfogadása. Az élő természet védelemének szükségessége, és ezzel kapcsolatos feladatai.</p>	
<p>Tantárgyi fejlesztési célok</p>	<p>1. Ismerni a növények és állatok élőhelyeit, táplálkozását, hasznát. 2. Felelősséget érezni a gondozására bízott növényekért, állatokért.</p>	

<p>Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p>Fejlesztési feladat</p> <p>1. A természet sokszínűségéről ismereteket szerezni. 2. Tájékozódni a tanult ismeretek alapján kis segítséggel a térképen, könyvekben.</p>	<p>Kommunikáció: olvasás, írás, médiaismeret</p>

<ol style="list-style-type: none"> 3. Tájékozottság a növények és állatok élőhelyei, táplálkozása, haszna körében, segítséggel következtetéseket levonni a növények, állatok életmódja alapján. 4. Felelősséget érezni a gondozására bízott növényekért és állatokért. 5. Lehetőségei szerint óvni környezete élővilágát. 6. Változatos táplálkozás szükségességét megérteni. 	<p>Társadalmi ismeretek: önismeret, társas kapcsolatok felkészülés a felnőtt életre</p>
<p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Növények, állatok, emberek jellemző tulajdonságai (földrészeken élő emberek bőrszín és arcforma alapján különböznek csak tőlünk). 2. A környezet hatása az élőlényekre, összefüggések felfedezése. 3. Szárazföldi-, vízi életmód (édesvízi – sósvízi) növények és állatok legfontosabb jellemzői az életmód alapján. 4. A föld tájainak növényei, állatai, sarkvidék, hegyvidék, sivatag, őserdő, stb. 5. Növények és állatok tartásának szabályai (hobby állatok). 6. Az ember szerepe az élő természet megóvásában. 7. Az élő természetről tanult ismeretek rendszerezése. 8. Összefüggések felismerése, következtetések levonása. 9. A környezet és az élőlények egymásra gyakorolt hatása. 10. Tápláléklánc. 11. Az ember környezetre gyakorolt hatása. 12. Környezetvédelem. 13. Védett környezet. Nemzeti parkok. 14. Környezetvédő programok. 	<p>Életvitel és gyakorlat: személyes szükséglet, gondozás, vásárlás, háztartási munkák</p> <p>Testnevelés: kondicionálás, kirándulás</p> <p>Információs eszközök használata: anyaggyűjtés</p> <p>Gyakorlati képzés előkészítése: kulturált megjelenés, állóképesség</p>
<p>Tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Fotóalbumok, videók, TV műsorok megtekintése megfigyelési szempontok adásával a tapasztalatok megbeszélése, következtetések levonása. 2. Csoportosítás, rendszerezés, következtetés: pl. szárazföldi: 	

<p>tüdővel lélegzik, vízi: kopolyával lélegzik, a tápláléknak megfelelő fogazat, csőr alakult ki, a táplálékszerzéshez szükséges alkat pl. zsiráfnak hosszú a nyaka, magasról kell a táplálékot legelni, vízi állatok bőre síkos, hogy az úszás könnyebb legyen stb.</p> <p>3. Tájak és jellegzetes élőlények (összefüggés az éghajlat és a növény- és állatvilág között).</p> <p>4. Képes „tápláléklánc” összeállítása.</p> <p>5. Anyaggyűjtés, beszélgetés, csoportosítás, válogatás.</p> <p>6. Tanulmányi séta és kirándulás a szűkebb lakóhely és az ország eltérő adottságú tájain (pl. hegyvidék, síkság, ipari, ill. mezőgazdasági területek).</p> <p>7. A tapasztalatok rendszerezése.</p> <p>8. Képek készítése, gyűjtése adott témákra, az élmények megjelenítése (rajzok, festmények, tablók).</p> <p>9. Tanulmányi séták (állatkert, erdő, park, kertészet, botanikus kert, a vadas park, állatkereskedés, tanya, házi kert).</p> <p>10. Rajzos írásos és egyéb alkotás „élménybeszámoló” készítése élmények alapján (képes albumok), adott szempontok szerinti csoportosítások, képrendezések, tablók készítése.</p> <p>11. Feladatlapok megoldása.</p> <p>12. Személyes beszámolók a házi kedvencek tartásáról.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>bórszín, arcberendezés, növényevő, húsevő, hasznos, kártevő, mérgező, tápláléklánc, Nemzeti park, állatvédelem, állatorvos, felelősség, veszély, védőoltás,</p>

<p>Tematikai egység</p>	<p>4. Élettelen környezet – környezeti ártalmak</p>	<p>Órakeret: 30</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>1. Egyszerű összefüggések felismerése. 2. Személyes felelősség a környezetért.</p>	
<p>Tantárgyi fejlesztési célok</p>	<p>1. A tisztaságra vigyázni, környezetének védelmét, szépítését megtanulni. Alapszinten ismerni a víz szerepét a háztartásban és</p>	

	az élet egyéb területein. Környezetében tisztaságot és rendet tartani.
--	--

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A víz éltető és romboló hatásait ismerni. 2. Az iható és nem iható vízre vonatkozó feliratokat, ábrázolásokat (az „ivóvíz” és a” nem ivóvíz” jelző feliratokat felismerni) és a kapcsolatos teendőket ismerni. 3. Tudni, hogy a szélnek különböző fokozatai vannak, ez lehet romboló és az embert segítő erő. 4. Ismerni és elmondani, hogy milyen szabályokat kell betartani a háztartásban keletkező tűz megelőzésére. 5. Tudni, hogy vannak elemi csapások, amikkel szemben tehetetlen az ember, és vannak olyanok, aminek saját maga az okozója. 6. Ismerni, hogy vannak a világnak olyan pontjai, ahol gyakoriak a földrengések, vulkánok. 7. Megtanulni szűkebb- és tágabb környezetében tisztaságot, rendet tartani. 8. Környezetében lévő fűtőberendezés, háztartási gépek rendeltetészerű, balesetmentes, környezetkímélő használatát elsajátítani. 9. Észrevenni az elhasználadott levegőt, és megtanulni a szellőztetést. 10. Levegőzésre alkalmas helyeket és a közelben lévő kirándulóhelyeket ismerni lakóhelyén. 11. A szelektív hulladékgyűjtés szabályait és annak fontosságát ismerni. <p>Ismeretek</p>	<p>Kommunikáció: olvasás, írás, médiaismeret</p> <p>Társadalmi felkészülés a felnőtt életre</p> <p>Életvitel és gyakorlat: személyes szükséglet, gondozás</p> <p>Ének-zene: dalok, zene a természetről</p> <p>Ábrázolás-alkatás: természet-ábrázolás, rajz, festmény, térbeli alkotások</p> <p>Testnevelés: kondicionálás, kirándulás</p> <p>Információs eszközök használata: anyaggyűjtés</p>

<ol style="list-style-type: none"> 1. A természet erői: víz, szél, tűz. 2. Természeti katasztrófák, földrengés, vulkánok. 3. Küzdelem a természet erői ellen. 4. Tiszta víz (ivóvíz – szennyezett víz, a szennyezett víz fogyasztásának veszélyessége). 5. Tiszta levegő (légszennyezők – megelőzés). 6. Tiszta környezetünk. 7. Szelektív hulladékgyűjtés- veszélyes hulladékok. 8. Hulladék újrahasznosítás. <p>Tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Beszélgetés képek alapján a víz szerepéről, veszélyeiről életünkben (körforgás- rajzos feladatlap kitöltése). 2. Felolvasás vagy beszélgetés kapcsán a tűz kultúrtörténeti vonatkozásainak meghallgatása. 3. Tankönyv képeinek értelmezése. 4. Beszélgetés a szellő – szél – orkán - szélvész különbségeiről. 5. Beszélgetés a természeti katasztrófákról, a földrengés lényegének alapszintű bemutatása. 6. Egy tűzhányó bemutatása képről, elemi szintű magyarázattal kísérve. 7. Beszélgetés a természeti és az ember által okozott katasztrófákról. 8. A tankönyv képeinek értelmezése. 9. Biztonsági intézkedések a természeti katasztrófák elkerülése érdekében. 10. Tankönyvi ábrák segítségével a tiszta víz kritériumainak megállapítása. 11. Tankönyvi ábrák segítségével a tiszta levegő ismérveinek felsorolása. 12. Beszélgetés, tabló készítése a víz, a levegő tisztán tartásáról, a szennyezés káros hatásairól. 13. Beszélgetés a szelektív hulladékgyűjtés fontosságáról. 14. Hulladékok csoportosítása. 	<p>Gyakorlati képzés előkészítése: a természet erőinek szerepe életünkre, a nehézségek leküzdése</p>
--	--

<p>15. Néhány példa említése az újra felhasznált hulladék feldolgozására.</p> <p>16. Beszélgetés a környezetünk tisztábbá tételéről, gyakorlati megfigyelés az iskolában, szemétszedés.</p> <p>17. Példák ismertetése az újra felhasznált hulladék feldolgozására, képek, termékek gyűjtése.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>víz, árvíz, szellő, szél, orkán, szélvész, hurrikán, katasztrófa, földrengésjelző, földrengés, vulkán, láva, tűzhányó, környezetvédelem, tiszta (iható) víz, ásványvíz, esővíz, ipari víz, szennyvíz, tiszta levegő, friss és használt levegő, szellőztetés, légkondicionálás, mezőgazdaság, aszály, öntözés, árvíz, hóolvadás, jégeső, tűz, őseber, kemence, kályha, tábortűz, tűzvész, tűzoltás, tűzvédelem, karácsonyfa tűz, elektromos tűz. Természeti katasztrófák: földrengés, árvíz, tornádó, tájfun, lavina, erdőtűz, ciklon, szélvihar, villámcsapás, aszály, éhínség, Ember által okozott: vegyi katasztrófa, atomkatasztrófa, tűzvések, természeti katasztrófák, óvintézkedések. Légszennyeződés, gőz, gáz, pára. Környezetvédelem, zöldek, aktivisták, tüntetés. Hulladékok csoportosítása, hulladék újrahasznosítása, papír, fém, műanyag alapú hulladékok.</p>

<p>A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén</p>	<p>A tanuló ismeri</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. az emberi test felépítését, működését, az egészségmegőrzés módját és szükségességét, 2. az egészséges táplálkozás és az egészséges életmód jelentőségét, 3. alapszinten a háztartásokban és az élet egyéb területein a víz szerepét és a természet erőit, hatását, 4. a természetvédelem alapjait, 5. a tiszta, egészséges környezet megteremtése érdekében szükséges teendőket.
--	--

Ének-zene

A tantárgy célja a ritmus, a zene, az ének, az együtt éneklés segítségével a tanulók számára közösségi élmény szerzése, az érzelmek kifejezésének, az ünnepek hangulatának megélése. A művészeti tantárgyak tanításának fontos célja a mindennapi életben előforduló zenével, énekléssel összefüggő helyzetekben tudjanak eligazodni. Ismerjék meg a magyar nép és más nemzetek dalait, a klasszikus műveket és az igényes kortárs zenét. Az iskolai ének-zene óra elsősorban nem az ismeretszerzés célját szolgálja, hanem törekszik a pozitív zenei élmények, gyakorlati tapasztalatok és a művészeti alapkultúra megszerzésére. A tanóra élményforrásai elsősorban a közös éneklés, egyszerű hangszeres zenélés és az elmélyült zenehallgatás. A tanóra célja az esztétikai és érzelmi élmény nyújtás, a zene iránti érdeklődés felkeltése, az éneklés, énekes játékok megkedveltetése, valamint a zenei képességek fejlesztése, zenei ízlésformálás, gátlásoldás. A zenei nevelés hatással van a testi, szellemi fejlődésre, gazdagítja a gyermekek érzelmvilágát, hozzájárul a személyiség sokoldalú fejlődéséhez. A zenei befogadói kompetenciák fejlesztése törekszik az érzelmi és intellektuális befogadás egyensúlyára, amelyben a jól megválasztott, igényes hangzású művek figyelmes meghallgatásának kell érvényesülnie, ezzel megalapozható a tanulók zenehallgatói magatartása.

Tematikai egység	1. Népdalok - Ünnepekörök dalai	Órakeret: 24
Előzetes tudás	Biztos szöveg és dallamtudás.	
Tantárgyi fejlesztési célok	1. Az éneklés, és a zene örömét átérezni. 2. A nemzeti ünnepeinket ismerni, a Himnuszt, a Szózatot felismerni és énekelni, az ünnep jelentőségét átérezni.	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Fejlesztési feladat 1. Együttműködni a daltanulásban. 2. Az alkalomnak megfelelő dalt előadni. 3. Az ünnep jelentőségét átérezni. 4. A Himnuszt és a Szózatot felismerni, énekelni. 5. Részt venni közös táncban, a lépéseket utánozni.	Kommunikáció: olvasás, írás Társadalmi ismeretek: történelmi ismeretek, ünnepek, felkészülés a

<p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Magyar dalok. 2. Magyar táncok. 3. Más népek dalai. 4. Családi, egyházi, társadalmi ünnepek dalai. 5. Nemzeti ünnepeink dalai. <p>Tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Daltanulás: ismerkedés hazai és más népek dalaival. 2. Jeles ünnepekkel kapcsolatos dalok tanulása. 3. Megemlékezés a Nemzeti ünnepekről, Himnusz, Szózat, toborzók éneklése. 4. Kétlépéses csárdás, galopp táncolása. 	<p> felnőtt életre</p>
<p>Kulcsfogalmak/fogalmak</p>	<p>Az adott dalban található ismeretlen szavak, szófordulatok. Csárdás, galopp, nép, ország, nemzet, nyelv, cseh, szlovák, angol, francia, orosz, ír, német, lengyel. Történelmi eseményekkel kapcsolatos fogalmak. A dalban található ismeretlen szavak, szófordulatok.</p>

<p>Tematikai egység</p>	<p>2. Ritmus- és hallásfejlesztés</p>	<p>Órakeret: 38</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>1. Ritmushangszerek használata éneklés közben. Megosztott figyelem.</p>	
<p>Tantárgyi fejlesztési célok</p>	<p>Pontosan, szépen átélten, kifejezően énekelni.</p>	

<p>Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dalokat a tempó és dinamika pontos visszaadásával énekelni. 2. Ismerni és használni a ritmushangszereket. 3. Az ismert dalok dallamát ritmushangszerrel kíséni. 4. Észrevenni a dalokban a hangmagasságbeli különbségeket. 	<p>Testnevelés: gimnasztikai gyakorlatok</p>

<p>5. Részt venni a közös táncban, a ritmust érezni a lépéseket utánozni.</p> <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ritmikai és dinamikai gyakorlatok. 2. Ritmushangszerek használata. 3. Tempóérzékeltető gyakorlatok. 4. Ritmushangszerek használata. 5. Hang- és hallásfejlesztés. 6. Táncok. 7. Táncok eltérő zenére. <p>Tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A szép éneklés gyakorlása a dinamikai változások figyelembevételével. 2. Ritmus, dallamtöredék alapján dal felismerése - versenyek, analóg feladatok adása egymásnak. 3. Szöveg, dallam, ritmus egységének érzékeltetése. 4. Dallam és tempó követése. 5. Hangmagasság differenciálása. 6. Ritmushangszerek megszólaltatása, megnevezése, megkülönböztetése. 7. Dalok összekapcsolása dal, szöveg, zene, ritmus szerint. 8. Egyszerű táncok előadása, ének, lépés ritmusának összehangolása. 9. Diszkó tánc, régi korok táncai (keringő, csárdás). 		
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Halkan, erősen, közép erősen, nagyon erősen. Szöveg, dallam, ritmus, hangszín, hangerő, skálázás, halk, lágy, zümmögő, hangos, élénken, lassan, gyorsan, cintányér, dobok, triangulum, maracas, agogo, bongó, dobok, csörgődob, érintés, bújás, körtánc, pörgés, forgás, kifordulás, guggolás,</p>	
<p>Tematikai egység</p>	<p>3. Zenehallgatás</p>	<p>Órakeret: 32</p>

Előzetes tudás	Alkalomnak megfelelő zene választása.
Tantárgyi fejlesztési célok	1. Megismerni zenei stílusokat, mások zenei ízlését tiszteletben tartani. 2. A zenei ízlést alakítani, fejleszteni.

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> Zenét figyelmesen hallgatni. A már tanult dallamokat felismerni. A különböző feldolgozásokban az azonosságokat felismerni. Hallott dallamrészlet felismerése. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> Népdal. Műdal. Dallamok, dallamrészletek felismerése. Tánczene hallgatása más-más feldolgozásban. Dallamok, feldolgozások, komolyzenei részletek meghallgatása. Közismert komolyzenei részletek meghallgatása. (Egy kiállítás képei. Örömóda. Passió. Péter és a farkas). Zenes darabok megismerése (Macskák, A dzsungel könyve, István a király, János vitéz) <p>Tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> Népdalok hallgatása, csokorba gyűjtése (dalok felismerése dallamuk alapján). Műdal hallgatása (ismert előadó hangjának felismerése, kedvenc dalok megtanulása, együtténeklés az előadóval). Táncdal, tánczene hallgatása különböző feldolgozásban. Dallamok meghallgatása, feldolgozások összehasonlítása. 	<p>Kommunikáció: médiaismeret, nem verbális kommunikáció</p> <p>Információs eszközök használata: zenehallgatás, filmrészletek</p> <p>Ábrázolás-alakítás: élmények alapján kép készítése</p>

<p>5. A zene hatásának megbeszélése.</p> <p>6. Zenés darabok megtekintése, történetének megismerése, szereplők, jellemző dallamok a műből.</p> <p>7. Dalrészletek és darabok, szereplők csoportosítása (összetartozók).</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Dalban szereplő népies kifejezések magyarázata. A dalban szereplő ismeretlen szavak, szófordulatok. táncdal, tánczenekar, szólóének, dallam, feldolgozás, részlet énekes, énekszólam, hangszerkíséret, vonósnégyes, karmester, szimfónia, hangszerek nevei, zeneszerzők, előadók, szólamok, ritmus, tánc, hangzás, szólóének, magasabb, mélyebb dallamjárás</p>

<p>A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén</p>	<p>1. Zenei ízlés alakítása. Az éneklés és zenélés közösség formáló erejének megtapasztalása, szabadidejének az aktív és passzív zenéléssel tartalmassá tétele.</p> <p>2. Tíz- tizenöt dalt (a dal hangulatának megfelelően, lehetőleg tisztán, pontos ritmusban, helyes szövegkezeléssel, formálással) egyénileg, vagy közösen előadni.</p>
--	--

Ábrázolás – alakítás

A tantárgy célja:

1. Alapozza meg a funkcióöröm motivációs hátterével a különböző ábrázoló- alakító tevékenységekben az alkotóképességet.
2. Alakuljon ki és fejlődjön a kreatív önkifejezés igénye a vizuális művészetek eszköztárának felhasználásával.
3. Fejlődjön a tanulók képzelőereje, fantáziája.
4. Figyeljék és ismerjék meg pontosan környezetüket, fejlődjön a figyelem, feladattudat, észlelés és finommotorika.
5. Tapasztalati élményeik alapján tevékenykedjenek szívesen, fejlődjön alkotásvágyuk.
6. Alakuljon ki a tanuló pozitív énképe a felfedezések és a siker örömeivel fejlődjön, önismerete.
7. A tantárgy szemléletformáló hatása által fejlődjön a tanuló esztétikai érzéke.
8. Tárgyak, cselekvések, jelenségek megfigyeltetése, építészeti és művészeti értékek megismertetése.

9. Az ábrázolás-alakításhoz szükséges eszközök, anyagok megismertetése és megnevezése, a munkavégzés során az anyagokról szerzett tapasztalatok összegyűjtése.
10. Tantárgyi ismeretek bővítése, ismerkedés a műalkotásokkal, tantárgy-specifikus jártasságok, készségek fejlesztése.
11. Hagyományápolás, népszokásokról, nevezetes napokról való ismeretek folyamatos bővítése.

Fejlesztési (terápiás) feladatok:

Készségek:

Koordinált mozgáskészség (szem-kéz koordináció), és alakítási készségek fejlesztése.

Képességek, attitűdök:

1. Formaalkotási képességek, kompozíciós képesség.
2. Vizuális ritmus képzése, tárgykészítés képessége.
3. Képzeteket felidéző ábrázolási képesség.
4. Képolvasás, képi közlés képessége.
5. Plasztikus formaalakítás. Finommozgás fejlesztése.

Pszichikus funkció:

1. Vizuális, taktikus percepció. Figyelemfejlesztés.
2. Érzelmi fejlesztés: motiváció, örömmérsékeltetés alkotó tevékenység révén.
3. Emlékezet, alkotó képzelet, forma- és térészlelés, gondolkodás fejlesztése.

Gondolkodási műveletek:

1. Megkülönböztetés, azonosítás, összehasonlítás.
2. Variálás, kombinálás. Analízis-szintézis.
3. Asszociáció, általánosítás, absztrakció, következtetés, ítéletalkotás.

Gondolkodás fajták:

1. Perceptív, cselekvéses, analógiás, asszociatív, algoritmikus, kreatív, logikus.

2. A tantárgy különösen fontos szerepet játszik a nemzeti azonosságtudat, hazafias nevelésben a hagyományok, a közösségi múlt jellemzőinek megismerésén keresztül, az alapvető kötődés kialakításával a tanuló környezetéhez.

Tematikai egység	1. Vizuális ábrázolás	Órakeret: 40
Előzetes tudás	<ol style="list-style-type: none"> 1. Saját alkotás létrehozásának öröme. 2. Érzelmek megjelenése az alkotásokban. 	
Tantárgyi fejlesztési célok	<ol style="list-style-type: none"> 1. Önállóan használni a festés eszközeit. 2. Élményeit vizuálisan, adekvát színhasználattal megörökíteni, törekedni a valósághű ábrázolásra. 	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Önállóan használni a festés és a rajzolás eszközeit. 2. Segítséggel megfigyelni a színek egymásra gyakorolt hatását. 3. Irányítással elsajátítani a színkeverés alapjait. 4. Megfigyeléseit visszaadni rajzos formában. 5. Illusztráció készítésénél segíteni a szöveg és kép közötti összefüggés megértését. 6. Közös tevékenységben együttműködni. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Festés 2. Rajzolás-színezés <p>Tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A színkeverés (kék-sárga, piros-sárga, kék-piros). 2. A komplementer színek egymásra gyakorolt hatásának megfigyelése alkotásokon. 3. Ünnepi dekoráció készítése (közös munka). 4. Festés zenére, szabadon – a hangok és színek kifejezőerejének 	<p>Kommunikáció: társas kapcsolatok</p> <p>Társadalmi ismeretek: személyes adatok, önismeret, felkészülés a felnőtt életre</p> <p>Számolás-mérés: tájékozódás</p> <p>Környezet-ismeret: emberi test, élő és élettelen természet, növények, állatok</p>

<p>hangsúlyozásával (nagy méretű papíron).</p> <p>5. Saját élmények megörökítése színek hangulati kifejezőerejének alkalmazásával.</p> <p>6. Közös élmények (tábor, kirándulás) megörökítése – csoportmunka.</p> <p>7. A látható valóság rajzolásának tökéletesítése, rajzolás modell után:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. gyümölcsök, virágok, b. tájbrázolások, c. portré (fej), d. emberalak, e. mozdulatok pontos megfigyelése és lerajzolása. <p>8. Illusztráció készítése különböző irodalmi alkotásokhoz (vers, mese).</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Színek. Színek egymásra gyakorolt hatásával kapcsolatos fogalmak (derítés, tompítás, kiemelés). Ünnepek szimbólumainak ismerete (Mikulás-csizma, Március 15. kokárda). Az illusztrált mű vagy esemény témája alapján. Színek, tónusok. Érzések, érzelmek, hangulatok. Ritmus, hangerő, hangmagasság. Ünnepek szimbólumai. Az ábrázolandó élőlények, tárgyak, részeinek megnevezése. Arányokkal kapcsolatos fogalmak. Térbeli elrendezéssel kapcsolatos fogalmak.</p>

<p>Tematikai egység</p>	<p>2. Komplex alakító tevékenységek</p>	<p>Órakeret: 60</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Önálló alkotás.</p>	
<p>Tantárgyi fejlesztési célok</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Az anyagokat és tulajdonságaikat minél részletesebben megismerni. 2. Változatos anyag-megmunkálási technikákat megtanulni. 	

<p>Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>
---	-----------------------------------

<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Irányítással felismerni a különböző anyagfajtákat, megnevezni jellemző tulajdonságait. 2. Irányítással elkészíteni különböző tárgyakat. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Anyagvizsgálat. 2. Tárgyak (játékok, képek) készítése. <p>Tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Anyagok válogatása anyagfajták és használhatóság szerint. 2. Marionett baba készítése (agyagfej és végtagok, textil test, fagyöngy). 3. Só-liszt plakettek készítése, festése, kisütése. 4. Agyagtálak, poharak készítése, díszítése. 5. Ünnepi asztaldekoriáció készítés: gyertyatartó, váza, szalvétatartó agyagból. 6. Edényalátét készítés: festett csempe. 7. Gombmozaik készítés. 8. Fonalkompozíció ragasztással. 9. Különböző műanyag flakonokból babaház, madáretető, stb. kialakítása kivágással. 10. Terménybáb készítés. 11. Kéreg-termény kompozíció. 12. Száritott növény festése mártással, ebből ikebana készítés háncs, kéreg felhasználásával (asztaldísz, kép). 13. Díszszalvéta pecsételéssel, nyomdázással. 14. Díszterítő festés sablonnal, vagy nyomómintával. 15. Poháralátét készítés, vágás, ragasztás vagy festés. 16. Ünnepi papírdékoriáció. 17. Papírhajtogatás: díszboríték 18. Papírkompozíció: üdvözlő kártya. 	<p>Kommunikáció: társas kapcsolatok</p> <p>Társadalmi ismeretek: önismeret, felkészülés a felnőtt életre</p> <p>Számolás-mérés: tájékozódás, mérések</p> <p>Környezet-ismeret: emberi test, élő és élettelen természet, növények, állatok, élettelen természet</p>
<p>Kulcsfogalmak/</p>	<p>Természetes anyagok (természetben megtalálható formában és</p>

fogalmak	feldolgozott állapotban, pl.: kéreg, termény, papír, léc). Mesterséges anyagok (műanyagok). Az elkészítés részfolyamataival kapcsolatos fogalmak. Az elkészített tárgy megnevezése, funkciója. A különböző anyagfajták megnevezése. Jellemző tulajdonságaikra vonatkozó fogalmak (üveg, fa, fém, műanyag, textil, stb.). Gyakori felhasználási területeik. Az elkészítés részfolyamataival kapcsolatos fogalmak. Az elkészített tárgy megnevezése, funkciója.
-----------------	---

Tematikai egység	3. Népünk művészete	Órakeret: 20
Előzetes tudás	Népművészeti alkotások felismerése.	
Tantárgyi fejlesztési célok	<ol style="list-style-type: none"> 1. A népi hagyományokat megismerni. 2. A népművészet ágazatait számba venni. 	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Irányítással népművészeti alkotásokat szemlélni. 2. Irányítással népszokásainkat megismerni. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Népművészeti alkotások fajtái. 2. A népművészetben lévő változatosság, sokszínűség (kor, szín, korosztály, anyag, technika) megismerése. 3. Ismerkedés népszokásainkkal (szüreti bál, aratással kapcsolatos szokások, vásárok, esküvők). <p>Tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Népművészeti albumok és gyűjtemények megtekintése. 2. Alkotók megfigyelése munka közben. 3. Nevezetes ünnepek „Jeles napok” jellegzetes magyar népszokásokkal kapcsolatos tárgyak, ábrázolások gyűjtése, készítése (viselet). 	<p>Kommunikáció: társas kapcsolatok, olvasás, írás</p> <p>Társadalmi ismeretek: földrajzi és történelmi ismeretek, felkészülés a felnőtt életre</p> <p>Számolás-mérés: tájékozódás</p> <p>Környezet-ismeret: élettelen természet, növények, állatok</p>

<p>4. Régi falusi hétköznapiak, munkavégzéssel kapcsolatos eszközök (tájház, skanzen), ünnepi alkalmak során használt öltözék, tárgyak (pl. pásztorbot, furulya, szövőszék, fonások, stb.) gyűjtése, néprajzi tárgyú filmek megtekintése.</p> <p>5. Tanulmányi kirándulás, helyi kiállítások, gyűjtemények meglátogatása, látogatás a Néprajzi Múzeumban, néprajzi tárgyú kiállításokon.</p> <p>6. (Alkalmhoz kötődött kirakodó vásár meglátogatása, élmények megbeszélése – Mesterségek ünnepe.)</p>	<p>Információs eszközök használata: anyaggyűjtés</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Hímzés, faragás, fazekasság, szövés, fonás, mézeskalács, bőrmivesség. Néphagyományokhoz kapcsolódó fogalmak.</p>

<p>Tematikai egység</p>	<p>4. Elemi ismeretek művészeti alkotásokról</p>	<p>Órakeret: 10</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Színek és érzelmek közötti kapcsolat felfedezése.</p>	
<p>Tantárgyi fejlesztési célok</p>	<p>1. Művészeti alkotásokat megismerni. 2. Múzeumi látogatások tapasztalatait, élményeit társaival megosztani.</p>	

<p>Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p>Fejlesztési feladat</p> <p>Művészeti alkotásokat érdeklődéssel szemlélni (irányítással).</p> <p>Ismeretek</p> <p>1. Művészeti alkotások megtekintése. 2. Az ábrázolt személyek, események, érzelmek „felfedezése” a művekben.</p> <p>Tevékenység</p> <p>1. Múzeumlátogatás.</p>	<p>Kommunikáció: olvasás, írás</p> <p>Társadalmi ismeretek: felkészülés a felnőtt életre, viselkedés, közlekedés</p>

<p>2. Albumok, kiadványok, reprodukciók szemléltése, a művek által nyújtott gondolatok, érzelmek, vélemények közlése.</p> <p>3. Lehetőség szerint: művészek megfigyelése alkotás közben (műterem-látogatás, utcai művészek megfigyelése munka közben).</p>	
<p>Kulcsfogalmak/fogalmak</p>	<p>Egyszerű esztétikai fogalmak. Művészeti tevékenységekhez kapcsolódó fogalmak (festő, grafikus, szobrász, dombormű).</p>

<p>A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén</p>	<p>A tanuló</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. képes esztétikus dísz- és használati tárgyak létrehozására, 2. képes életkorának megfelelő szintű jártasság megszerzésére, a technikai eljárásokban (rajzolásban, festésben, mintázásban, tárgykészítésben), 3. képes személyes és közös élmények, érzelmek, emlékek megjelenítésére képi formában, 4. megismeri a művészi alkotások, népművészeti tárgyak, helyi hagyományok alapjait.
--	---

Információs eszközök használata

A tantárgy célja:

1. Felkelteni a tanuló érdeklődését a számítógépek és az irodatechnikai eszközök iránt.
2. Bemutatni az eszközök sokszínűségét, gyakorlati alkalmazhatóságát a tanulásban, a játékban és a munkában.
3. Ismerni a számítógép üzemeltetési rendjét, egészségügyi és balesetvédelmi szabályait.
4. Használni az irodai munkában előforduló eszközöket.
5. Teremtsen lehetőséget a számítógép használata az egyéni ütemű tanulásra, az utasítások pontos végrehajtására.
6. Az informatikai eszközöket tudatosan, célnak megfelelően használni.
7. A számítógép részeinek, működésének megismerése.
8. Grafikával, szöveggel kapcsolatos feladatok értelmezése, megoldása.
9. Különböző típusú játékprogramok használatának elsajátítása egyéni szintekhez mért

nehézségi fokon.

10. Irodatechnikai készülékek működésének megismerése.

11. A számítógép részeinek, működésének megismerése.

12. Grafikával, szöveggel kapcsolatos feladatok értelmezése, megoldása.

13. Irodatechnikai készülékek megismerése, a megismert készülékek szabályos működtetése.

14. Különböző típusú játékprogramok használatának elsajátítása, egyéni szintekhez mért nehézségi fokon.

Tematikai egység	1. Számítógép-kezelés	Órakeret: 20
Előzetes tudás	1. Tájékozódás a billentyűzeten. 2. Vizualitás.	
Tantárgyi fejlesztési célok	A számítógép használathoz kapcsolódó erkölcsi és jogi szabályozókat szintjének megfelelő mélységben ismerni és alkalmazni.	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A számítógépet és a megismert eszközöket fokozódó önállósággal kezelni. 2. A számítógép képernyőjén leggyakrabban megjelenő jeleket és a rendszeresen használt szakkifejezéseket, rövidítéseket ismerni. 3. Kapcsolódni az internetre (segítséggel), tartalmakat keresni. 4. A felállított szabályokat tiszteletben tartani. 5. Az egészséget kímélve használni a számítógépet. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A meglévő ismeretek rendszerezése és bővítése aktuális problémákkal. 2. Rendszeresen használt szakkifejezések, rövidítések. 3. Hálózatra kapcsolódás (iskolai hálózat – internet). 4. Közösségi oldalak használata. 5. Levelezés. 	<p>Kommunikáció: olvasás, írás, médiaismeret társas kapcsolatok</p> <p>Társadalmi ismeretek: személyes adatok, önismeret, felkészülés a felnőtt életre</p> <p>Számolás-mérés: tájékozódás, pénzügyi ismeretek</p> <p>Környezetismeret:</p>

<p>6. Csetelés (telefonálás számítógép használatával).</p> <p>7. Etikai elvek rögzítése.</p> <p>8. A számítógép használata során szükséges egészségügyi szabályok ismerete és azok betartása.</p> <p>Tevékenység</p> <p>1. A számítógép használatának rendje (üzembe helyezés, munka végi teendők, mentés, kilépés, áramtalanítás, gép megvédése a szennyeződésektől – por, hő, folyadék).</p> <p>2. Teendők váratlan helyzetekben.</p> <p>3. A kifejezések mögötti tartalmak rövid lényegének megértése, kipróbálása a gyakorlatban (mentés – mentett, nem mentett tartalom keresése, könyvtár fogalma – saját könyvtár, más könyvtára, jelszó – a jelszó lényege, jelentősége).</p> <p>4. A hálózat korlátolt, ellenőrzött használata (néhány címszó keresése – saját iskola honlapja, időjárás jelentés, műsorújság).</p> <p>5. Közösségi oldalakra kapcsolódás segítséggel, a kapcsolódás, adatok felrakása, kapcsolat létesítése.</p> <p>6. E-mail cím létesítése, levelezés társakkal.</p> <p>7. A lehetséges (meglévő) technikával egyéb kapcsolat létesítése, fogadás, elutasítás.</p> <p>8. Óvatosság a kapcsolatok létesítése során.</p> <p>9. Közös szabályrendszer felállítása, a korlátok elfogadása és betartása (személyiségi jog, intim szféra, időkorlátok elfogadása).</p> <p>10. Saját adatok korlátozott, megfontolt használata, a kapott információk valóságtartalmának mérlegelése.</p> <p>11. Ismeretlen honlapok használatának elutasítása.</p> <p>12. Az interneten keresztül történő vásárlások, pénzes játékok elutasítása.</p> <p>13. Szem kímélése (távolság a képernyőtől, hangerő szabályozása, hosszabb ideig tartó munka megszakítása mozgással, néhány mozgásforma elsajátítása és gyakorlása)</p>	<p>egészségvédelem</p> <p>Testnevelés: mozgásos korrekció, relaxálás</p> <p>Ábrázolás-alakítás: képalkotás, esztétikai fejlesztés</p>
<p>Kulcsfogalmak/</p>	<p>A számítógépen lévő rövidítések, feliratok és azok értelmezés, egér,</p>

fogalmak	billentyű, kattintás,
-----------------	-----------------------

Tematikai egység	2. Irodatechnika	Órakeret: 30
Előzetes tudás	Biztos készülékhasználat.	
Tantárgyi fejlesztési célok	1. Az eszközöket célszerűen és biztonságosan működtetni. 2. A megismert számítógép perifériákat célszerűen használni.	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Telefonálni (vezetékes, mobil és számítógépes lehetőségek megismerése). 2. CD-, DVD-lejátszót, MP3-t kezelni. 3. A fényképezőgépet használni (digitális fényképezés, telefonnal fényképezés). 4. Fénymásolás segítségével, fénymásolást figyelemmel kísérfni (a papírtöltés és az elkészült munka észlelése). 5. Nyomtatás (segítséggel). <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Telefon, mobiltelefon használata („okostelefon”). 2. Ismerős számot hívni, röviden, lényegét közölni. Segélykérő telefonszámot ismerni. 3. CD- és DVD-lejátszó használata segítségével. (CD/DVD a számítógépen.) 4. MP3 és más forgalomban lévő készülék megfelelő használata. 5. A készüléket szakszerűen használni. 6. Fényképezőgép (telefon fényképező funkciója) használata (digitális fényképezés). 7. Fénymásolás (segítséggel). 8. Nyomtatás (segítséggel). 	<p>Kommunikáció: olvasás, írás médiaismeret társas kapcsolatok</p> <p>Társadalmi ismeretek: személyes adatok, önismeret, felkészülés a felnőtt életre</p> <p>Számolás-mérés: tájékozódás, pénzügyi ismeretek</p> <p>Környezet-ismeret: egészség-védelem</p>

<p>Tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. CD- (DVD-) lejátszóba lemez behelyezése, kivétel a lejátszóból, tokba helyezés, a tárolás módja. 2. CD-lemezek kiválasztása, lejátszása. 3. Telefonkészülékek. 4. A készülék működtetése (töltés, tárolás), a kulturált játék és zenehallgatás szabályainak elsajátítása (időtartam, hangerő). 5. Telefonhívás kezdeményezése, elköszönés, a telefonálás időbeli és pénzügyi vonatkozásainak tudatosítása. 6. Fényképkészítés gyakorlása természetes fényben és vakuval. 7. Az elkészült képek megszemlélése a képernyőn, a fotók minőségének bírálata (jól sikerült, nem jól sikerült), a kiválasztott kép kinyomtatása. 8. Másolás a készülék (önálló) beállítása nélkül. 9. Kisebb feladatok teljesítése, adott oldalak lemásolása. 10. A nyomtató előkészítése a nyomtatáshoz (papírmennyiség ellenőrzése). 11. Az előzetesen elkészített dokumentum (levél, önéletrajz, meghívó) kinyomtatása. 	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Elektromos hálózat, elem, halk – hangos, tárolás, hőérzékeny, porvédelem, tisztítás, karcolás, CD (DVD), szabályos működés, érzékeny a hőre, karcolásra, CD-lemez, kiad, betesz, film, filmbefűzés, vaku, másolás, fényérzékeny, átállítás, nagyítás, kicsinyítés, nyomtatás, papírtöltés, üzemmód, egyoldalas, kétoldalas,</p>

<p>Tematikai egység</p>	<p>3. Dokumentumkészítés</p>	<p>Órakeret: 40</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Próbálkozás, egyéni megoldások keresése.</p>	
<p>Tantárgyi fejlesztési célok</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Igényes munkát végezni. 2. Dokumentumot készíteni, kinyomtatni megfelelő helyre eljuttatni (e-mailt elküldeni, plakátot kitenni). 	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Egyszerű számítógépes rajzot készíteni (segítséggel). 2. Egyéni ötletek, tervek alapján újabb alkotásokat készíteni. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Egyszerű szerkesztőprogramok közül adott program alkalmazása. 2. Szöveg- és ábrakészítés. 3. Egyéni alkotás készítése. 4. Az elkészült dokumentum elhelyezése a könyvtárban. <p>Tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Egyszerű rajzok, ábrák, szövegrészek alkotása a számítógéppel. 2. Szöveg változtatása formai (betűtípus, nagyság, sortávolság, bekezdés), tartalmi (hibák javítása, szövegrészek törlése). 3. Dokumentum szerkesztése, ábra rajzolása, kép beillesztése (képes- rajzos-szöveges alkotások készítése előre megbeszélt témában – plakát készítése iskolai ünnepélyre). 4. Önéletrajz, levél írása. 5. Színválasztás, színezés, törlés, tiszta lap kérése. 6. A célnak megfelelően a szöveg stílusának, nagyságának változtatása (levél barátnak, tanárnak, szülőnek). 7. Az elkészült dokumentum mentése, elhelyezése a könyvtárban, a dokumentum visszakeresése, újbóli megnyitása, a tartalom módosítása. 		<p>Kommunikáció: olvasás, írás, médiaismeret társas kapcsolatok</p> <p>Társadalmi ismeretek: személyes adatok, önismeret, felkészülés a felnőtt életre</p> <p>Környezet-ismeret: egészség-védelem,</p> <p>Ábrázolás-alakítás: képalkotás, esztétikai fejlesztés</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Betű- és számbillentyű rajzlap, vonal, ecset, színek, pontos másolás, magánjellelű adatok, önéletrajz,	

Tematikai egység	4. Játékprogramok	Órakeret: 40
Előzetes tudás	Biztos téri ismeretek. Türelem.	

Tantárgyi fejlesztési célok	<ol style="list-style-type: none"> 1. A játékfüggőséget elkerülni. 2. A játékot következetesen végig játszani, az eredményt elfogadni.
------------------------------------	--

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <ul style="list-style-type: none"> • A megismert játékot egyre jobb eredménnyel teljesíteni. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Eltérő típusú játékprogramok megismerése. 2. A játékok körét bővíteni. <p>Tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A játék többféle irányítása szerinti (navigálás az egérrel, billentyűvel, külső eszközzel). 2. Stratégiai játékok (hosszabb ideig, egyre bővülő tartalommal). 3. Stratégiai játékok játéka a géppel, hálózat segítségével, társsal (sakk, memory, pasziánsz). 4. Tananyaghoz szorosabban kapcsolódó oktató játékok (egyre nagyobb önállósággal részt venni a játékban). 5. Képek készítése (néhány kocka rajzfilm) segítségével. 	<p>Kommunikáció: olvasás, írás, társas kapcsolatok</p> <p>Társadalmi ismeretek: személyes adatok, önismeret, felkészülés a felnőtt életre</p> <p>Környezet-ismeret egészség-védelem</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	A megismert játék elnevezése, a játszáshoz szükséges fogalmak ismerete.

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén	<p>A tanuló képes</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. a környezetében meglévő számítástechnikai eszközök rendeltetésszerű, balesetmentes használatára, 2. a technikai fejlődés által biztosított lehetőségek sikeres alkalmazására (segítséggel, irányítással), 3. szabadidejének tartalmas eltöltésére az információs eszközök alkalmazásával, a számítógépes függőség kialakulásának
---	---

	<p>elkerülésére,</p> <p>4. az egészség megóvásának szem előtt tartására az eszközök használata során.</p>
--	---

Testnevelés

A tantárgy elsődleges célja a rendszeres mozgás, testedzés és az egészséges életmód iránti igény kialakítása. Térbeli irányok, viszonyfogalmak használata. Az általános iskolai testnevelés során kialakított és begyakorolt mozgáselemek rögzítése, pontosítása, tudatosítása, alapmozgások gyakorlása. Ritmus és sorrend megtartása mozgásos feladatokban. Mozcásos tevékenységgel a tartási hibákat korrigálni, a motorikus képességek fejlesztése, az egészséges testi fejlődés biztosítása, testi fejlődés zavarainak korrekciója. A sportjátékokhoz szükséges elemi és tájékozódási képességek /figyelem/ fejlesztése. A munkatevékenység során szükséges ügyesség, erő, állóképesség, kitartás, edzettség, bátorság, akarat fejlesztése. Sportversenyek elemeinek elsajátítása, labda-biztonság növelése, felkészülés iskolai sportversenyekre. Gimnasztikai alapformájú gyakorlatok rögzítése. Növekvő elem és ütemszámú mozgássorok elsajátítása.

A tantárgy az erkölcsi nevelés területén fontos szerepet játszik a szabályok, szabályosság ismeretének megerősítésében, a magatartásszabályozás befolyásolásában.

Az önismeret és társas kultúra fejlesztése területén segíti az önismeret, önfogadás képességét, a segítségnyújtásra és elfogadásra való törekvést.

A testi és lelki egészségre nevelés területén segíti az egészséges testmozgás és a fizikai aktivitás iránti igény folyamatosságát.

A testnevelés tantárgy az anyanyelvi kommunikáció kompetenciaterületen hozzájárul a verbális utasítások megértéséhez, a mozgások bemutatás vagy szóbeli irányítás alapján minél pontosabban és differenciáltabban történő kivitelezéséhez.

A tantárgy tanulása során fontos a tanulók figyelmének ráirányítása a harmonikus mozgás szépségeire és a mozgásművészet vagy a sportmozgások esztétikumának felismerésére.

Tematikai egység	1. Rendgyakorlatok, téri tájékozódás	Órakeret: 24
Előzetes tudás	1. Egymáshoz való alkalmazkodóképesség. 2. Az együttmozgás élménye.	
Tantárgyi fejlesztési célok	1. Vezényszavakat ismerni és követni. 2. Gyakorlatokat társakhoz és alkalomhoz illően fegyelmezetten végezni.	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Önállóan sorakozni, az irányokat ismerni. 2. A gyakorlatokat egyre pontosabban végrehajtani <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sorakozás 2. Járások 3. Menetelés 4. Testfordulatok <p>Tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sorakozó magasság szerint. 2. Járás egysoros, kétsoros, háromsoros oszlopban, nyitódás, záródás, helyben járás, jelre elindulás, megállás. 3. Járás lábujjhegyen, sarkon. 4. Sarkon jobbra, balra fordulatok vezényszóra. 5. (Irányítással) 6. Menetelés helyben járással, igazodás, sorbontás jobb, baloldal érzékelése. 7. Vezényszavak megértése. 8. Menetelés zenére, ritmustartás, ritmusváltás adott jelre. 	<p>Társadalmi ismeret: ünnepek, felkészülés a felnőtt életre</p> <p>Ének-zene: ritmus gyakorlatok, dal- és zenekíséret</p> <p>Környezet-ismeret: egészség-megőrzés</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	nyit, zár, jobb, bal, igazodás, sorbontás, magas, alacsony

Tematikai egység	2. Gimnasztikai gyakorlatok	Órakeret: 70
Előzetes tudás	1. Biztos mozgáskoordináció. 2. Utasítás pontos végrehajtása.	
Tantárgyi fejlesztési célok	1. Adott ritmust átvenni és követni. 2. Megtanult mozgáselemeket kitartóan végezni.	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Az alapgyakorlatokat huzamosabb ideig végezni. 2. Egyszerű utasításokat megérteni. 3. Kéziszereket megfelelően használni. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Két-három mozgáselem összekapcsolása. 2. Kéziszer- és szabadgyakorlatok. 3. Szakkifejezések megértése és alkalmazása. <p>Tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Begyakorolt mozgáselemek összekapcsolása, helyben futás magas térdemelés, terpeszállás törzshajlítás, bokaérintés. 2. Négy ütemre végzett gyakorlatok: (alapállás, ugrás terpeszbe, kar oldalsó középtartásba, taps fej fölött, vissza alapállásba, mellső középtartásba, oldalsó középtartásba, terpesz, stb.) 3. Szalag, babzsák, labda, medicinlabda, súlyzó, buzogány, karika, alkalmazásával végzett négyütemű gyakorlatok vezényszavak, számolás, zene segítségével. 4. Begyakorolt gyakorlatsorok zenére, a testtartás, és ütemtartás figyelembe vételével. 	<p>Ének-zene: ritmusgyakorlatok, dal- és zenekíséret</p> <p>Környezet-ismeret: egészség-megőrzés</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	négyütemű gyakorlat, terpeszállás, oldalsó középtartás, mellső középtartás, magas tartás, négyütemű gyakorlat, kéziszerek

	megnevezése,
--	--------------

Tematikai egység	3. Képességfejlesztő gyakorlatok, játékos feladatok	Órakeret: 80
Előzetes tudás	1. Erőnlét fejlesztése. 2. A mozgás összerendezettségé.	
Tantárgyi fejlesztési célok	1. Gyakorlatokat kitartóan végezni, a hibákat javítani. 2. Izmokat erősíteni.	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Szóbeli utasításokat megérteni. 2. Egyre hosszabb ideig együttműködni a tartásjavító és izomerősítő gyakorlatokban. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Guggolás 2. Kúszás 3. Mászás 4. Függeszkedés 5. Távolugrás 6. Guruló átfordulás előre, hátra 7. Állórajt, futás 8. Egyensúlyozó járás. <p>Tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Guggoló járás, 2. kúszás padok között, 3. bordásfal gyakorlatok (függeszkedés), 4. egy lábról elrugaszkodás távolugrás nekifutásból, 5. sorozatban guruló átfordulások (guruló átfordulás előre 	<p>Környezetismeret: egészségmegőrzés</p>

sorozatban, háttal sorozatban guruló átfordulás, hátra), 6. állórajtból versenyfutás, 7. helyben rugózásból elrugaszkodás, 8. mászás kötélén, bordásfalon, 9. kúszás akadályok között, mászás akadályon át, 10. 30-60 m-es versenyfutás állórajtból, 11. egyensúlyozás talajon, padon (gerendán) pad merevítőjén.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	gyakorlatok megnevezése, sorozat, állórajt, tevékenységek megnevezése, méter,

Tematikai egység	4. Labdás gyakorlatok	Órakeret: 60
Előzetes tudás	1. Önzetlen játék. 2. Céltudatosság.	
Tantárgyi fejlesztési célok	Egyre pontosabban labdát vezetni, célba juttatni (kézzel, lábbal).	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Fejlesztési feladat 1. Szabályokat megérteni, betartani. 2. Labdát vezetni egyre biztosabban.	Ének-zene: ritmus gyakorlatok
Ismeretek 1. Kislabda dobás 2. Átadások 3. Labdavezetés	Környezet- ismeret: egészség- megőrzés
Tevékenység 1. Kislabda dobás, álló helyzetből. 2. Célba dobás (kosár, kapu, céltábla). 3. Egykezes, kétkezes mellső átadások, különböző	

<p>feladathelyzetekben.</p> <p>4. Váltott kézzel járás körben akadályok megkerülése, labdavezetések.</p> <p>5. Labdavezetés (ügyesebb) lábbal cél felé, akadályok megkerülése.</p> <p>6. Dobóterpeszből kidobás, célba dobás, alsó felső dobás, lassú futás közben labdavezetés az ügyesebb kézzel.</p>	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	gyakorlatok megnevezése, váltott kéz, dobóterpesz, labdavezetés,

Tematikai egység	5. Sportjátékok elemei	Órakeret: 90
Előzetes tudás	1. Szabálykövetés. Csapatszellem fontossága.	
Tantárgyi fejlesztési célok	1. Sportjátékokat játszani, mások játékát figyelemmel kíséreni. 2. Rendszeresen sportolni.	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> Betartani a sportjátékok elemi szabályait, és az eszközöket rendeltetésszerűen, balesetmentesen használni. A szabályokat minél pontosabban betartani. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> Kosárlabda, röplabda, zsinórlabda Pingpong Labdarúgás Tollaslabda, szivacs-labda. Kidobás Úszás (vízbiztonság) Roller, kerékpár, gördeszka, görkorcsolya, szánkó használata Teke, kugli, biliárd Kondicionáló gépek minél szélesebb körű alkalmazása 	<p>Számolás-mérés: tájékozódás, műveletek végzése</p> <p>Környezet-ismeret: egészség-megőrzés</p> <p>Ének-zene: ritmus gyakorlatok, dal- és zenekíséret</p>

<p>Tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Alapállás – megindulás - megállás, labdavezetés, kosárra dobás, védekezés, 2. pingpongozás, átütés, szerválás, ütögetés, adogatás, 3. alapállás, megindulás, megállás, labdavezetés, átadás, kapura lövés, labda védeke, 4. szivacsabda, tollasabda ütögetés, átütés a háló másik oldalára. 5. Az időjárásnak megfelelő sporteszközök használata, az eszközök rendeltetésszerű használata, karbantartása, tárolása. 6. Egyéni- és csapatversenyek rendezése, kulturált szurkolás (eredményhirdetés, cím megvédése, visszavágó). 7. Úszás, néhány úszásnem mozdulatai, az úszás ritmusa, légzés javítása. 8. Kondicionáló gépek célszerű és szakszerű használata, az erőnlét- és életmódjavító gyakorlatsorok elsajátítása és napirendbe építése. 	
<p>Kulcsfogalmak/fogalmak</p>	<p>sportágak megnevezése, kosárpalánk, kosár, kosárlabda, szerva, szerválás, kapu, gól, tevékenységek megnevezése, kétkezes mellső átadás</p>

<p>A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén</p>	<p>A tanulók képes</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. a mozgásos tevékenységek rendszeres végzésére, az egészséges testi fejlődés, edzettség, teherbíró képesség, az alapvető fizikai képesség szintjének emelése érdekében, 2. sporteszközök rendeltetésszerű, balesetmentes használatára, 3. sportjátékok játszására (egyszerűsített) szabályokkal, sportmérkőzések figyelemmel kísérésére.
--	---

**11.4.4. A KÖZÉPSÚLYOS ÉRTELMI FOGYATÉKOS TANULÓK NEVELŐ-
OKTATÓ MUNKÁJÁT ELLÁTÓ KÉSZSÉGFEJLESZTŐ ISKOLA 11-12.
ÉVFOLYAMÁNAK KÖZISMERETI KERETTANTERVE**

TANTERVI BEVEZETŐ

Célok és feladatok

A készségfejlesztő iskola tanulói számára készült kerettanterv célja az egyéni sajátosságokhoz igazodóan a képességeknek és érdeklődésnek megfelelő gyakorlati tevékenységek kiválasztása, a minél teljesebb körű felkészítés az iskola utáni gyakorlati feladatok ellátására. Az évfolyamok közismereti tantárgyai a 9-10. évfolyamokon elért tudásra építenek, azt megerősítik a gyakorlati képzés céljainak és feladatainak függvényében. A képzés célja, hogy kialakítsa a tanulóban az igényt a felnőtt életben szükséges tevékenységek elsajátítása, ellátása és minél önállóbb gyakorlása iránt, támogassa a gyakorlati műhelyekben elengedhetetlen praktikus készségek, figyelem, fegyelem, motiváció, pontosság, türelem kialakulását. A képzés feladata a munkafolyamat ellátásának, a munkatevékenységeket támogató készségeknek tudatos, célorientált fejlesztése, a kitartás megalapozása. A képzés során törekedni kell az egyéni képességstruktúra feltérképezésére és minél teljesebb körű fejlesztésére az eltérő szükségletek alapján. A gyakorlati oktatás során szem előtt kell tartani a hétköznapi életben előforduló felhasználások bemutatását, a gyakorlatias elsajátítást, a tevékenységek szükségességének példáit a felnőtt életben előforduló helyzetekben. A képzés alatt minél több lehetőséget kell adni a szituációs helyzetekben történő megértésre, gyakorlásra. A készségfejlesztő iskola 11-12. évfolyamain a gyakorlati tevékenységek elméleti ismereteit, alapjait is a gyakorlatban, folyamatos bemutatás, ismétlés, gyakorlás keretében célszerű elsajátítani. Törekedni kell az egyéni különbségekből, sajátos nevelési igényből adódó tevékenységválasztásra és az egyéni életutak alakulásában szerepet játszó lehetőségek minél teljesebb körű felismertetésére és elfogadására. Kiemelt figyelmet kell fordítani a munkavégzéshez szükséges szociális készségek, kommunikáció, a közösségi magatartás, a kölcsönös segítség, a csapatszellem fejlesztésére. Mindezek eléréséhez fontos a tevékenykedésre, az aktív felnőtt életre ösztönző, cselekvéseken alapuló, a szellemi és fizikai aktivitásra ösztönző, motivált légkör megteremtése.

Fejlesztési területek, nevelési célok

A készségfejlesztő iskolai tanuló a gyakorlati évfolyamokon az erkölcsi nevelés területén szociális kapcsolataiban felkészül a munkahelyi közösségbe történő beilleszkedésre, megismeri a munkatársi kapcsolatok kialakításához szükséges alapelveket. Képes társas kapcsolataiban a közösségi magatartás alapvető formáinak megtartására, alkalmazására,

fejlődik feladatainak elvégzéséhez szükséges kötelességtudata. Megismeri és elfogadja az egyéni különbségekből adódó praktikus lehetőségeket, kialakul az egymás segítése iránt érzett igény.

Nemzeti öntudat és hazafias nevelés területén a tanuló érdeklődik környezete szokásai és hagyományai iránt, bővülnek ismeretei a társadalom és az őt körül vevő közösség ünnepeiről, jeles helyszíneiről. Kötődik és aktívan részt vesz a helyi megemlékezéseken, felismeri a haza legfontosabb értékeit és szimbólumait.

A tanuló az állampolgárságra, demokráciára nevelés terén megismeri és iskolai keretekben gyakorolja a demokratikus döntési szabályokat, igényli a saját hétköznapi életét meghatározó körülmények megismerését, a befolyásoló tényezőket figyelembe vevő választás lehetőségét, az önálló döntés szabadságát, aktívan részt vesz a közösség döntéshozatalában. Törekszik a társadalmi elvárásoknak megfelelő magatartásformák, jogok és kötelezettségek betartására.

A tanuló önismeretének és társas kapcsolati kultúrájának fejlesztése során megismeri és elfogadja reális életlehetőségeit, kialakul igénye a felnőtt élet kapcsolatai iránt, tudatosan gyakorolja a különböző helyzetekben szokásos viselkedésformákat. Fejlődik önbizalma, önértékelése, felismeri az érzelmi élet fontosságát és irányíthatóságát. Személyes kapcsolataiban kerüli a túlzott bizalmaskodást, kialakul magatartásában a felnőtt mértéktartás.

A tanuló tudatosan törekszik a testi és lelki egészségre nevelés területén az egészséges életmód szabályainak betartására, ismeri és kerül a káros hatásokat. Megalapozódik a munkatevékenységek megkezdéséhez szükséges fizikai és lelki alkalmasság, fejlődik a kitartás, a tevékenységek végig vitelének igénye.

A készségfejlesztő iskolai évfolyamokon a tanulóban mélyül a családi életben elfoglalt szerepének ismerete, társas kapcsolataiban felismeri az érzelmi kötődések és kapcsolatok új formáit. Megismeri felnőtt élete családi életlehetőségeit, a családi, lakóotthoni együttélések alternatíváit. Gyakorolja a konfliktushelyzetek megoldásának lehetőségeit, törekszik a nézeteltérések kulturált megoldására, a kialakult kompromisszumokat elfogadja.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség területén a tanulóban megerősödik a másokra való odafigyelés igénye, szívesen törekszik közösségében a segítségnyújtásra. Felismeri gyakorlati tevékenységében az önmaga és mások testi és lelki épségének megóvása érdekében szükséges körültekintő magatartás fontosságát.

A fenntarthatóság, környezettudatosság területén a készségfejlesztő iskolai nevelés-oktatás tovább tudatosítja a tanulóban az egyén és a környezet egymásra hatásának jelentőségét, a környezet kímélésének fontosságát. Felkészít a munkatevékenységek végzése közben és a mindennapi felnőtt élet tevékenységeiben felmerülő környezeti hatások megértésére, a káros jelenségek elkerülésére, az elvárható óvatosság és mértéktartás szem előtt tartására.

A pályaaorientációs fejlesztés során a tanuló felkészül a gyakorlati képzést követően a számára elérhető munkatevékenységben történő részvételre, amelynek része az alapvető képességek és készségek feltérképezése mellett az egyéni motivációk és elképzelések összehangolása. A képzés fő felelőssége a tanuló érdekében a pályaaorientáció terén egyénre szabott megoldásokkal az érdeklődés, az alkalmasság és lehetőségek függvényében a megfelelő képzési profil kialakítása.

Gazdasági és pénzügyi nevelés terén a tanuló ismeretei bővülnek a felnőtt társadalom munkamegosztásának rendjéről, a családban elvárható feladatokról és a személyes felelősségi körébe tartozó lehetőségekről. Tudatosul az anyagokkal és energiával történő takarékoság fontossága, az életvitel tervezésének, a gazdálkodásnak a jelentősége a mindennapi életben.

A médiatudatosságra nevelés során a tanuló elsajátítja az elektronikus információhordozók célszerű és szükségszerű felhasználását, felismeri a virtuális valóság és „igazi” valóság közötti eltéréseket, fenntartással fogadja a médiahíreket. Megismeri a munkatevékenységekhez szükséges információk elérésének lehetőségeit.

Tanulás tanítása terén a tanuló igényli a gyakorlatba ágyazott ismeretelsajátítást, elfogadja a folyamatos önképzés szükségességét a változó világhoz történő alkalmazkodás érdekében.

Fejleszti és alkalmazza az önképzésben az iskolai pályafutása során elsajátított tanulási technikákat. Megőrzi kíváncsiságát a környezet változásai iránt és igyekszik a változásokat beépíteni ismereteibe, alkalmazni az új lehetőségeket.

Kulcskompetenciák, kompetenciafejlesztés

A készségfejlesztő iskola az anyanyelvi kommunikáció kompetenciaterület fejlesztése során eléri, hogy a tanuló bekapcsolódik kommunikációs helyzetekbe, alkalmazza társas kapcsolataiban az elsajátított érintkezési formákat. Fejlődik beszédértése, főleg a gyakorlatban szükséges nyelvi kompetenciák terén, beszédprodukciónak igyekszik a pontos, érthető információk átadására. Az anyanyelvi kommunikáció kompetenciaterület fő felelőssége a beszéd bátorság fejlesztésén, az alternatív kommunikációs eszközök minél pontosabb használatán, a megértés és az önmaga megértetésének támogatásán van.

A matematikai kompetenciaterület fejlesztése során a tanuló gyakorolja a mindennapi élethelyzetekben lényeges logikai, matematikai ismereteket, elsajátítja és a gyakorlati feladatok elvégzésénél alkalmazza a szükséges matematikai ismereteket. Fontos a kompetenciaterület ismereteinek folyamatos, gyakorlati tevékenységekkel történő megerősítése az elméletieskedés elkerülése. A tanuló ismeretei elmélyülnek az őt körülvevő világ térbeli és időbeli viszonyairól.

A természettudományos és technikai kompetenciaterület fejlődésére jellemző, hogy a tanuló érdeklődik a környezet jelenségei iránt, képessé válik megfigyelésekre és a történések pontos megfogalmazására. Különösen nagy hangsúly helyeződik a gyakorlati képzéssel összefüggő természeti és technikai ismeretek támogatására.

A tanuló képes a digitális kompetencia terület fejlesztésének eredményeként az infokommunikációs eszközök megfelelő segítségnyújtás melletti alkalmazására, felismeri a digitális technika értékeit. Megfelelő mértéktartással, a személyes információk megóvásával, kontrollálva használja az informatikai eszközöket a tanulásban és szabadidejében.

Szociális és állampolgári kompetenciaterületen tanuló felismeri helyét és szerepét szűkebb környezetében, képes a környezet kapcsolatrendszerében elhelyezni önmagát. Megerősödik a másokra való odafigyelés és a segítőkészség igénye, fejlődik toleráns, elfogadó magatartása.

Igényli a közösség életében való aktív részvételt, iskolai környezetben gyakorolja a döntési helyzeteket. Megalapozódnak ismeretei az állam és az önkormányzat demokratikus intézményrendszeréről, tájékozott az ügyintézés és segítségnyújtó ellátások elérhetőségéről.

A kezdeményező képesség és vállalkozói kompetencia területén a tanuló megismeri és megtapasztalja a tevékenységek megkezdéséhez és elvégzéséhez szükséges erőfeszítés értékét, kialakul a munkatevékenységek befejezése iránti igény.

Az esztétikai és művészeti tudatosság terén tovább fejlődik a tanuló önálló ízlésvilága, kialakul az igény a társadalmi normákon belül a saját stílusra környezetében, megjelenésében.

Különösen nagy hangsúly helyeződik a gyakorlati ismeretekhez szükséges szín- és formaismeret terén szükséges differenciálásra, tapasztalatokra, megfigyelésekre.

Hatékony, önálló tanulás területén a tanuló motiválttá válik és képességeinek megfelelő mértékben megismeri és alkalmazza az önálló ismeretszerzés eszközeit, megfigyeli és igyekszik értelmezni környezete jelenségeit, a környezetében élők tevékenységét. Képes segítséget kérni és megfelelő formában elfogadni, próbálja és meri kérdéseit megfogalmazni.

Egységesség és differenciálás

A készségfejlesztő iskolában az egységesség és differenciálás elve az azonos életkori csoportokban történő oktatási rendszerben is biztosítja az egyéni haladási ütemnek, az eltérő képességeknek, a reális életlehetőségeknek a figyelembe vételét, az adaptív oktatás alkalmazását. Az adaptív oktatás lehetőséget ad az eltérő képességű, másodlagos sérülésekkel is küzdő tanulók számára egyéni tanulási utak kijelölésére, a rehabilitációs és rehabilitációs foglalkozások támogató jellegének tervezésére. A fejlesztésben a fő hangsúly nem a műveltségterületek elsajátításán, hanem a meglévő képességelőnyökre építve az alapvető kompetenciák kialakításán van. Az évfolyamokon a tanulók felkészülnek az eltérő érdeklődés és kompetenciastruktúra szerint a felnőtt életben betölthető eltérő lehetőségek megismerésére, kiválasztására. Az gyakorlati évfolyamok során a differenciálást legfőképpen az egyéni életlehetőségek, képességek felismertetésén keresztül az eltérő felnőtt életkori tevékenységek és a különböző életcélok kitűzésével kell elérni.

Fejlesztési területek (tantárgyak) struktúrája és óraszámok

A nevelés - oktatás - fejlesztésterületei	Tantárgy	11	12	2 éves
		Heti	Heti	
Anyanyelv és kommunikáció	Kommunikáció	2	2	144
Társadalmi környezet	Számolás-mérés	1,5	1,5	108
	Etika	1	1	72
	Osztályfőnöki	1	1	72
Természeti környezet	Környezet és egészségvédelem	1	1	72
Testnevelés	Testnevelés	5	5	360
Szabadon választott		1,5	1,5	108
Közismeret összesen		13	13	936
Gyakorlati tevékenység	Készségfejlesztő kerettantervek	20 óra/hét	20 óra/hét	1440
Szabad készségfejlesztő időkeret		2	2	144
Készségfejlesztő időkeret összesen		22	22	1 584
Összesen		35	35	2 520

Egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs és rehabilitációs óraszám: 5 óra/hét

Kommunikáció

A készségfejlesztő iskola gyakorlati évfolyamain a kommunikáció tantárgy felkészít a minél önállóbb életvezetéshez, az egyszerű munkafolyamatok elsajátításához és a munkavállaláshoz szükséges elsődlegesen verbális és az egyéni sajátosságoktól függően nonverbális információk, utasítások, megértésére és az adekvát, a feladathelyzetekben szükséges beszédprodukciónak vagy alternatív kommunikációs csatorna alkalmazására. A tantárgy tanulása során az előkészítő évfolyamokon elsajátított ismeretekre alapozva, az egyéni képességek szintjéből kiindulva kell különös hangsúlyt fektetni a minél érthetőbb kommunikáció kialakítására. Verbális kommunikáció esetén cél a helyes hangképzés, a minél érthetőbb beszéd, a megfelelő tartalmi mondanivaló fejlesztése, az olvasott és hallott tartalom megértésének gyakorlása, elmélyítése. A nonverbális kommunikációs csatornák alkalmazásában lehetőség szerint törekedni kell a minél pontosabb, árnyaltabb kifejezőmódok kidolgozására, a gyakorlatban lehető legegyszerűbben alkalmazható, jól érthető formában kidolgozott rendszerre. A tantárgy célja, hogy a készségfejlesztő iskolai tanulók nyitottá váljanak kommunikációs feladatok megoldására, minél nagyobb motiváció alakuljon ki a környezettel történő kapcsolatteremtésre, pozitív tapasztalatokkal éljék meg kommunikációs kompetenciájukat. Folyamatosan legyen a tanulónak igénye a környezet megismerésére, a kíváncsiság legyen része mindennapi gondolatainak, alakuljon ki, hogy a kommunikáció a megismerés egyik fontos eszköze. A tantárgy tanulása során fejlődjön a verbális kommunikáció és a metakommunikáció összhangja. A tantárgy feladata elérni, hogy a tanulóban fejlődjön az igény arra, hogy környezete közléseit, információit megértse és önmagát megértse környezetével. A tanuló képességeihez mérten kapcsolódjon be társas érintkezésekbe, alkalmazza kommunikációs ismereteit, vegyen részt a különféle beszédhelyzetekben. Kommunikációs helyzetekben ismerje fel a kapott egyszerű információk lényegét, tudja a kapott ismereteket megfelelően értelmezni és képes legyen véleményt alkotni, élményeit megosztani. Próbálja a gyakorlati tevékenységekhez szükséges ismereteit írásos kommunikációval is bővíteni, a mindennapi tevékenységekhez kapcsolódó olvasási és írási feladatokat elvégezni. Egyre bővebb szókinccsel legyen képes érzéseit, kívánságait, problémáit kifejezni.

A tantárgy tanítása különösen fontos szerepet játszik az erkölcsi nevelés területén a szabályok megértésének és a társadalmilag elfogadott viselkedési normák alkalmazásának

támogatásával, a közösségi lét és kommunikáció összhangjának erősítésével, a verbális és nem verbális kommunikációs jelzések összhangjának elősegítésével.

A nemzeti öntudat, hazafias nevelés területén elősegíti a közvetlen környezet megismerését, a nemzeti jelképek, ünnepek kommunikációs szokásrendszerének, jelentőségének és értékeinek megértését.

A tantárgy az állampolgárságra és demokráciára nevelés területén szerepet játszik a nyomtatott és elektronikus sajtó híreinek megismertetésén, figyelésén keresztül a demokratikus intézményrendszer működésének és eseményeinek értelmezésében, a demokratikus jogok és kötelezettségek gyakorlásának támogatásában.

Az önismeret és társas kultúra fejlesztését a saját tapasztalatok társakkal történő megosztásával, a más személyekkel kapcsolatos események iránti érdeklődés felkeltésével támogatja.

A családi életre nevelés területét az együtt élés szabályainak, a családi eseményeken történő viselkedésnek a megerősítésével, a családi és párkapcsolatok fontosságának tudatosításával szolgálja.

A testi és lelki egészségre nevelés fejlesztési területet az érzelmi étellel és az egészséggel, életmóddal kapcsolatos kommunikációs kultúra egyre árnyaltabb alkalmazásának elérésével segíti.

A felelősségvállalás másokért, önkéntesség területet a gyakorlati tevékenységek veszélyeinek és a balesetek elkerülésének felismertetésével támogatja.

Elmélyíti a fenntarthatóság és környezettudatosság fejlesztési terület ismereteit a tevékenységekhez szükséges eszközök, anyagok és energia felhasználásával kapcsolatos tudatosság irányításával.

A pályaaorientáció területét a tantárgy a gyakorlati munkavégzés és a munkavállalás szabályainak, lehetőségeinek, fontosságának bemutatásával és az egyéni érdeklődés felismertetésével segíti.

A gazdasági és pénzügyi nevelés fejlesztési területen a tanuló egyre jobban megismeri a felnőtt társadalom munkaalapú berendezkedését, a családi munkamegosztás, a munkabér és más jövedelmek ésszerű beosztásának fontosságát. Médiatudatosságra nevelés területén a tantárgy segít elsajátítani az audiovizuális eszközök helyes és mértékletes alkalmazásának szabályait, a média alkalmazását információszerezésre. A tanulás tanítása fejlesztési területen a tantárgy segíti a változások megismerésében a kommunikációs technikák alkalmazásának elsajátítását.

A kommunikáció tantárgy az anyanyelvi kommunikáció kompetenciaterületen hozzájárul a környezet megismerésében, a társas kapcsolatok alakításában lényeges kommunikációs eszközök gyakoroltatásához és a közösségi élethez nélkülözhetetlen közlési és információszerezési igény fejlesztéséhez.

A szociális és állampolgári kompetenciaterületen segíti a különböző helyzeteknek megfelelő viselkedési, önálló véleménykialakítási és képviselési formák alkalmazását. A tantárgy az esztétikai és művészeti tudatosság kompetencia fejlődését a kellően tudatos, igényes kommunikáció alkalmazásának támogatásával éri el.

A hatékony, önálló tanulás kompetenciaterület fejlődését a tantárgy a kíváncsiság, az érdeklődés fenntartásával és az információszerezés lehetőségének segítségével éri el.

Tematikai egység	1. Anyanyelv. Beszédfejlesztés.	Órakeret: 40
Előzetes tudás	1. Kommunikációs igény és képesség. Részvétel társalgásban, másokra figyelés, témafelvetés, saját véleményalkotás.	
Tantárgyi fejlesztési célok	1. Verbális kommunikáció fejlesztése: szókincsét, nyelvhelyességét bővíteni. Nonverbális kommunikáció fejlesztése: képek, szimbólumok, piktogramok felismerése és használata, metakommunikáció alkalmazásának fejlesztése	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
--	----------------------------

<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Növelje ismereteit és kommunikációs késztetését 2. Képességeinek megfelelő szókinccsel és nyelvi formátumban beszéljen. 3. Ismerje fel a településén meglévő és országosan ismert nevezetes épületeket (saját település, főváros, ország) és tudja azok funkcióit. 4. Bővítse saját lakásával a lakásfenntartással kapcsolatos ismereteit. 	<p>Környezet- és egészségvédelem: élettelen környezet, térképhasználat, környezetvédelem</p>
<p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nyelvi kifejezésformák használata a beszéd, képolvasás, olvasás, írás során. 2. Szókincsfejlesztés. 3. Meglévő ismeretek bővítése különböző témakörökben az olvasás segítségével (egészségügyi-, háztartási ismeretek, munkaügyek). 4. Szabadidő tervezése (aktív pihenés), családi események, ünnepek. 5. Tapasztalatszerzés a településen (utcán), közlekedési útvonalak. 6. Az iskola (munkahely, általa látogatott intézmények) környékéről térkép készítése. 7. Lakás használatával kapcsolatos praktikus ismeretek (fogyasztásmérő, szemétszállítás időpontjai, postaláda használata). 	
<p>Tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Artikulációs gyakorlatok, a kiejtés javítása. 2. A tanult nyelvtani kifejezések, fordulatok alkalmazása. 3. Szavak gyűjtése (szófajok szerint azonos alakú, többjelentésű szavak, szinonim fogalmak, ellentétpárok). 4. A szövegértés folyamatos ellenőrzése változatos témákban 	

<p>(Egészségmegőrzés, káros szenvedélyek kialakulásának megelőzése, tisztítószeres, élelmiszerek, háztartási gépek használati utasítása, ételreceptek, prospektusok, közlekedési fogalmak, menetrend, műsorújság, háztartási fogyasztásmérők számlái, a fogyasztásmérő leolvasása, biztonsági lezárása, hibabejelentés).</p> <p>5. Családi alkalmakkal, ünnepi események tervezésével, ajándékozással kapcsolatos tapasztalatok megosztása.</p> <p>6. Séta, nevezetességek, kirakat nézése (alkalmas ajándék keresése).</p> <p>7. Térképének tanulmányozása, ismerős helyek keresése, (alternatív útvonalak tervezése, helyek bejárása, saját útvonal megrajzolása.</p> <p>8. Lakás, otthon (helységek, saját lakrész, szépítése), vendégfogadás (alkalmazkodás a lakókörnyezethez, kulturált zenehallgatás).</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ Fogalmak</p>	<p>Aktuális nyelvtani fogalmak és szabályok, felmerülő fogalmak tisztázása, értelmezése. Háztartási energia mérőóra, fogyasztás, számla.</p>

<p>Tematikai egység</p>	<p>2. Olvasás - írás</p>	<p>Órakeret: 60</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Megfelelő betűméretű, könnyen érthető nyomtatott szöveg olvasása, olvasható, rövid szöveg írása.</p>	
<p>Tantárgyi fejlesztési célok</p>	<p>Olvasás útján információt szerezni, egyszerűbb rövid szöveget írni, figyelemmel a formai követelményekre (dátum, aláírás, címzés).</p>	

<p>Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Olvasási technikáját fokozatosan javítani. 2. Olvashatóan írjon, az egyszerű hibákat találja meg és javítsa ki. 3. Valós eseményeket néhány mondattal mondjon el. 	

4. Rövid történet, irodalmi alkotást olvasson el, a szereplőket önállóan jellemezze, történetet képek/kérdések segítségével mondjon el.
5. Adott űrlap kérdéseire megfelelő válaszokat írjon be, törekedjen a feladat önálló megoldására.
6. Tudjon képeslapot, levelet írni (lap vásárlásától a feladásig, borítékot megcímezni önállóan vagy segítséggel).

Ismeretek

1. Olvasás gyakorlása, újságolvasás.
2. Rövid novella, vers, hírlapi tudósítás olvasása.
3. Hallott, olvasott szöveg értelmezése.
4. Írás gyakorlása (írás tempójának fokozása).
5. Az írás külalakjának, rendezettségének tudatos javítása.
6. Személyi adatok ismerete, helyes leírása.
7. Kérdőív, tesztlap kitöltése.
8. Önálló fogalmazás (önéletrajz, motivációs levél) írása.
9. Levél, üdvözlőlap önálló megírása, megcímezése.
10. Keltezés értelmezése és helyes leírása.
11. Napirend leírása, jegyzet, emlékeztető, esetleg napló készítése (naptárban).
12. Önellenőrzés. Hibák megtalálása és javítása.

Tevékenység

1. Hangos olvasás megfelelő intonációval, kifejezően, néma olvasás, szövegértés.
2. Egymás kézírásának olvasása.
3. Másolás, írás, diktálás után.
4. Űrlap kitöltése személyi adatokkal.
5. Szavak írása másolással, tollbamondással
6. Levél közös megfogalmazása hiányzó osztálytársnak, rövid üdvözlés küldése (papír alapú, e-mail, sms).
7. Egy nap eseményeinek önálló leírása néhány mondatban (napló,

<p>naptári bejegyzés).</p> <p>8. Elemi szövegelemzés (élethelyzetek, érzelmek, emberi kapcsolatok felismerése, megértése).</p> <p>9. Személyére vonatkozó kérdések elolvasása, helyes válasz 1-1 szóban.</p> <p>10. Általános tájékozottságra, irányuló kérdésekre helyes válasz kiválasztása, jelölése.</p> <p>11. Megadott időpontokhoz tevékenységek írása, időrendbe állítás keltezés alapján.</p> <p>12. Rövidebb szöveg áttekintése, saját munka összehasonlítása a társakéval.</p> <p>13. Hírek gyűjtése az ország különböző tájairól (események, szereplők, helyszínek).</p> <p>14. Szabadidő kulturált eltöltése, a könyvtár használata (kölsönzés, könyv, CD, DVD), saját hobby megtalálása, a magányos és társas alkalmak egészséges arányának megkeresése.</p>	
--	--

<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Olvasási technikával kapcsolatos kifejezések. Ismeretlen fogalmak értelmezése, régi és népies kifejezések, betűforma, sorköz, szóköz, kihagyás, mondat, írásjelek, igazolvány, személyi szám, állampolgárság, aláírás felelőssége, lakcím, kerület, irányítószám, napló, beszámoló, e-mail, sms, megszólítás, tartalom, aláírás, címzés, bélyeg, postaláda, feladás, életkor, kedvenc étel, legjobb barát, legkedvesebb időtöltés, munka, pihenés, szórakozás, elfoglaltság, jókívánság, elköszönés, dátum, megye, város, község, falu, tanya, országhatár, perc, másodperc, idő, gyorsaság, külalak, lényeges és lényegtelen hibák, saját könyv, kölsönzés, határidő, könyvtári kölsönzőjegy,</p>
---------------------------------------	---

<p>Tematikai egység</p>	<p>3. Médiaismeret. Nem verbális információ értelmezése.</p>	<p>Órakeret: 30</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Saját vélemény, felmerülő kérdések udvarias megfogalmazása, kommunikáció aktív befogadása</p>	

Tantárgyi fejlesztési célok	<ol style="list-style-type: none"> 1. Szabadidejét változatos tartalommal megtervezni. 2. Médiatartalmak és eszközök időbeli és tartalmi korlátokkal történő használata.
------------------------------------	--

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási Pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Könyveket és más információhordozókat rendeltetésszerűen, kíméletesen, célorientáltan használjon. 2. Legyen képes a médiából szerzett ismereteket korának és képességeinek megfelelően, az egészségre, érzékszervekre, környezetre vonatkozóan adekvátan értelmezni és használni. 3. Tudjon érzelmileg művészeti alkotásokra ráhangolódni (irodalom, film, képzőművészet, zene, színház). 4. Képességeinek megfelelően tudjon fényképezni, videózni, hangfelvételeket készíteni és visszajátszani. 5. Törekedjen a változatos, kulturált szabadidő eltöltésre (olvasás, zenehallgatás, rejtvényfejtés, internet használat). 6. Igazodjon el a tv-újságban, a teletext információi és a műsorok között. 7. A mindennapi eligazodásnál használatos piktogramok információit ismerje, használja, a piktogramok utasításait tartsa be. 8. A médiában megjelenő tartalmakkal (hírek, riportok, reklámok) legyen kritikus. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Könyv, folyóirat, újság, lexikon különbsége. Újságolvasás. 2. Tv, Videó, DVD műsorának közös megtekintése (ifjúsági filmek, filmsorozatok epizódjai). 3. A valóság és a médiában ábrázolt helyzetek (híhető-hihetetlen) elkülönítése. 	<p>Környezet- és egészségvédelem: érzékszervek védelme</p> <p>Etika: Látott és hallott tartalmak tanulságai, ítélőképesség</p>

<p>4. TV-műsorúság átnézése, állandó műsorok időpontja.</p> <p>5. Tágabb környezetben használatos piktogramok megtalálása és értelmezése (mosdó, lift közintézményekben, számítógép, mobiltelefon jelzései, kezelési utasítások).</p> <p>Tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Könyv vásárlása, megbecsülése, saját könyv, kölcsönzés. 2. Audiovizuális eszközök szakszerű használata (bekapcsolás, hangerő szabályozása). 3. Film(részlet) megtekintése, megbeszélése. 4. A filmekben látottak és a valóság viszonya, példák gyűjtése, csoportosítása (az utánczés veszélyeinek tudatosítása). 5. Reklámok, egyes televízió műsorok (valóság-show) mögöttes tartalmának kritikus értelmezése. 6. Tv-újság olvasgatása, adott műsorok keresése időpont és cím alapján. (Teletextről műsor kiválasztása, megkeresése). 7. Programfüzet átnézése (kulturális és szabadidő programok, helyi programok). 8. Következtetések, reakciók (képek, mozgóképek értelmezése, saját viselkedés elemzése videofelvétel, fotó alapján), helyes, helytelen differenciálása. 9. Eszközök használata a használati utasítás szerint. 10. Fényképek készítése és visszanezése (arckifejezések értelmezése). 11. Piktogramok gyűjtése, értelmezése (ki talál többet, mit jelent?). 12. Levélben kapott feladat néma elolvasása, elvégzése. 13. Keresztrejtvény közös megfejtése. 14. Versenyek, játékok (kvíz, szójáték, kitalálás, most mutasd meg..). 15. TV-bemondó szerepjáték 	
<p>Kulcsfogalmak/ Fogalmak</p>	<p>mesebeli lények (kitalált lények), tv-csatornák, játék- és ismeretterjesztő filmek, vetélkedők, valóság, fantázia. Felmerülő ismeretlen fogalmak tisztázása, régi korok, történelmünk nagyjai, mozi, színház, koncert, múzeumok, szabadtéri programok, meghatározások, szó kiegészítése, folytatása, rokon értelmű szavak,</p>

	címzett, piktogramok és jelentésük. (veszélyt jelző piktogramok, színek, rövid feliratok), múlt-, jelen- és jövő idő, ismeretlen szavak magyarázata, irigy, jószívű, segítőkész, vers, rím, ritmus, ismeretlen kifejezések magyarázata, versek szavainak értelmezése, megbeszélése
--	--

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén	<p>A tanuló képes</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. az olvasott szöveg megértésére, a tartalom rövid összefoglalására, a tanulság levonására. 2. rendezett külalakkal, olvashatóan írni, az egyszerű hibákat megtalálni, javítani, 3. a tanultakat jó helyzetfelismeréssel önállóan alkalmazni, 4. a kommunikációs eszközök és sajtótermékek kínálatából érdeklődésének megfelelő értékes tartalmakból ismereteket szerezni.
---	--

Számolás-mérés

A számolás-mérés tantárgy a készségfejlesztő iskola gyakorlati évfolyamain megerősíti a 9-10. évfolyamokon és a gyakorlati tevékenységek során elsajátított ismereteket, készségeket és megalapozza a minél önállóbb életkezdéshez, a gyakorlati tevékenységek elsajátításához és a munkavállaláshoz szükséges számolási, számítási és mérési ismereteket. A tantárgy tananyagának elsajátítása során folyamatosan törekedni kell a mindennapi élethez, önellátáshoz, munkatevékenységekhez gyakorlatba ágyazottan kapcsolódó feladatmegoldásokra, kerülni kell a túlzott elméletieskedést, fontos a műveletek tapasztalati megerősítése különböző mérő- és szemléltető eszközökkel. Nagy hangsúlyt kell helyezni a gyakorlati oktatást megalapozó hossz, súly, terület, kerület, térfogatmérések megtapasztalására, a több, kevesebb mennyiségek felismerésére és a szükséges tevékenységhez az elégséges mennyiség meghatározására, az alapanyagok beosztásának megalapozására. A számolási műveletek gyakorlásán és az alapvető logikai feladatok megoldásán túl a tantárgy feladata a felnőtt lét megismerését segítő térbeli és időbeli tájékozódási ismeretek bővítése, a mindennapi feladatok tervezéséhez szükséges szempontok figyelembevételével. A számolás-mérés tantárgy tanítása lehetőséget ad a családi

penzbeosztás szempontjainak megismerésére, a munkabér értékének felismertetésére, a jövedelmek beosztásának tervezésére, a vásárlások során a fontos és nem szükséges áruk elkülönítésére, a fölösleges költségek és túlköltés megelőzésére.

A tantárgy különösen fontos szerepet játszik az erkölcsi nevelés terén a szabályok betartására, a kitartásra és pontosságra neveléssel, a takarékoság szempontjainak felismertetésével és a mennyiségek igazságos elosztására és arányos beosztására nevelésével.

A családi életre nevelés terén felkészít a lakókörnyezetben történő eligazodásra, a havi, heti és napi napirend munka, tanulás, pihenés, szórakozás ésszerű beosztására és családi jövedelem beosztásának megismerésére és tervezésére.

A fenntarthatóság, környezettudatosság fejlesztési területen támogatja a takarékos, beosztó életvitel tervezésének és kivitelezésének elveit.

Pályaorientáció területén segíti a munkavégzéshez kapcsolódó mérési tevékenységek és számítási műveletek megismerését és elősegíti a szükséges segédeszközök tervezését.

Gazdasági és pénzügyi nevelés területén felkészít a minél önállóbb életvitelhez szükséges gazdálkodási és takarékosági feladatok ellátására.

A tanulás tanítása területén segíti az önálló tervezéshez, gondolkodáshoz szükséges adatok felismerését és gyűjtését.

A kulcskompetenciák fejlesztése során az anyanyelvi kommunikáció fejlődését a tantárgy a számolási és mérési tevékenységek, adatok, mértékegységek helyes megnevezésének tudatosításával erősíti.

A matematikai kompetencia fejlesztéséhez a tantárgy a matematikai nyelvezet és gondolkodás alapjainak valamint az alapvető mérési, számolási tapasztalatok és összefüggések megismertetésével járul hozzá.

A természettudományos és technikai kompetencia fejlődését a természet által meghatározott egyszerű fizikai paraméterek, természeti jelenségek megismertetésével támogatja.

A számolás-mérés tantárgy a digitális kompetenciaterület fejlődését segíti a különböző mérőeszközök helyes alkalmazásának elsajátításával és a számolási műveletekhez a különféle digitális eszközök bevonásával.

A tantárgy a hatékony, önálló tanulás kompetenciaterület fejlődésében az önálló ismeretszerzés és minél önállóbb következtetések levonásának támogatásával járul hozzá.

Tematikai egység	1. Térbeli és időbeli tájékozódás	Órakeret: 10
Előzetes tudás	Megbízható tájékozódás saját magán, maga körül, ismert térben és az időben.	
Tantárgyi fejlesztési célok	<ol style="list-style-type: none"> 1. Térbeli relációk pontosítása, használata szempontváltásnál is. 2. Térbeli tájékozódás fejlesztése elvont szinten a makettektől a térképig. 3. Eltérő kijelzőről időpontot megbízhatóan leolvasni. 4. Törekvés a pontosságra, a végzett tevékenységhez szükséges időtartamot reálisan megbecsülni, és az adott tevékenységet optimális időkeretekben végezni. 	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tudjon otthonosan és felelősségteljesen mozogni az iskola és otthona környékén, ismerni az otthon - iskola útvonalát, eligazodni a környező utcákban. 2. Képességeinek megfelelő formátumú térképen legyen képes eligazodni. 3. Értse meg az időbeliség és az időtartamok közti nagyságrendbeli különbségeket. 4. Időpontot pontosan határozzon meg kétféle óra alapján. 5. Fontos és időpazarló tevékenységek, időbeosztás. 	<p>Kommunikáció: szókincs-bővítés</p> <p>Környezet- és egészségvédelem: élettelen környezet, felszíni formák</p>

Ismeretek

1. Tájékozódás az otthon és az iskola környékén.
2. Alapvető földrajzi ismeretek, térképolvasás, jelzések értelmezése.
3. Magyarország térképe.
4. Idő. Az időfogalom szűkebb és tágabb kiterjedése (múlt – jelen – jövő). Az idő múlása, korosodás.
5. Az óra, napirend, heti beosztás.
6. Időegységek a naptól az évig (év, évszakok, hónapok).
7. Ismerkedés régmúlt korokkal (történelmi időszakok).

Tevékenység

1. Tájékozódás szűkebb környezetben: az iskola minden helyiségének, dolgozójának, azok munkahelyeinek megismerése, lehetőség szerint azok felkeresése, az ott kapott megbízatások önálló teljesítése.
2. Járművek, útvonalak tanulmányozása térképen (BKV térképen), egyes útvonalak bejárása, felidézése a térképen. Távolságok megtételének lehetőségei, módjai, eszközei (gyalog, tömegközlekedéssel, autóval, hajóval, vonattal, repülőgéppel - piktogramok az internetes térképeken.)
3. Saját lakcím leírása, bejelölése a térképen, egymás „meglátogatása” (útvonal meghatározása), távolságok becslése, lemérése, átszámítása.
4. Magyarország és Budapest térképének tanulmányozása, piktogramok, színjelzések értelmezése, híradások, események helyszínének megkeresése.
5. Időegységek, időtartamok becslése, mérése, időpontok fontossága (nyitva tartások, menetrend, TV-műsor).
6. Időegységek a másodperctől az évszázadig.
7. Digitális és hagyományos óra jelzéseinek egyeztetése.
8. Naptári év, tanév meghatározása évszakok periodikus váltakozása.
9. Születési év és jelen év különbségéből az életkor kiszámítása.

<p>10. Az év felosztása egy oldalas naptárban nap, hét, hónap, évszak év váltása minden variációban tevékenységek időtartamának meghatározása (mennyi ideig tart az iskolaév, a tavaszi szünet, az ebéd, egy mondat leírása, egy fogmosás).</p> <p>11. Napi tevékenységek időtartamai, napirend készítése a tevékenységekre fordított időtartamokkal (összesen 24 óra), eseményekhez megfelelő időegység megválasztása.</p> <p>12. Jelenlegi időpont helyes megállapítása.</p> <p>13. Időtartamok kiszámítása a kezdési és befejezési időpontból (egy éves időtartam érzékelése tavaly ilyenkortól mostanáig, a szünidő hosszát kiszámítani utolsó és első tanítási nap alapján).</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>helyiségek, munkakörök, település, megye, kerület, utca, házszám, középületek, lakóépületek, közterületek, égtájak, földrészek, Időpontok meghatározása többféle módon (fél 8, 7.30, 19.30). másodperc, stopperóra, munkaidő, szabadidő, szabadidős tevékenységek, 1 évvel ezelőtt, 1 év óta, 1 év múlva kifejezések értelmezése. régi, ócska, antik, műemlék, időszak, tömegközlekedés, BKV, átszállás, közlekedési csomópont, távolsági és tömegközlekedési eszközök, időegységek nevei, időtartam, tanév, naptári év, évad, szezon, tanítási szünet, szünidő</p>

<p>Tematikai egység</p>	<p>2. Műveletek</p>	<p>Órakeret: 30</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>1. Kialakult mennyiség – és számfogalom 2. Megbízható számjegyírás- és olvasás.</p>	
<p>Tantárgyi fejlesztési célok</p>	<p>1. Egyszerű szöveges feladatot megoldani, ehhez a megfelelő műveletet kiválasztani és az adott kérdésre válaszolni. 2. Tudatosítani, hogy a személyéhez kapcsolható számjegyek állandóak (születési dátum, személyi szám), használatakor az ellenőrzés és pontosság elengedhetetlen.</p>	

<p>Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>
---	-----------------------------------

<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A műveletek eredményét legyen képes megbecsülni, kiszámítani és ellenőrizni. 2. Ismerje fel az ellentétes műveletek összefüggéseit. 3. Ismerje fel a számok nagyságrendjét, alaki és helyi értékek különbségét megérteni. 4. Tudja egyéni képességek szerint elolvasni a számokat és reálisan megkülönböztetni nagyságrendjüket. 5. Legyen képes a feladatot logikusan átgondolni és a megfelelő művelet kiválasztani. 6. Legyen képes helyesen megfogalmazni a választ a szöveges feladatban feltett kérdésre. 7. Megbízhatóan alkalmazza a számológépet, az eredményt becsléssel ellenőrizze. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Műveletek 100-as körben (egyéni képességekre fokozott figyelemmel). 2. Számkör bővítése. 3. Számológép használata (ellenőrzés, önellenőrzés). 4. Szöveges feladatok (megoldási terv készítése, az eredmény értelmezése, válasz megfogalmazása). <p>Tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A tanult műveletek végzése egyre nagyobb önállósággal egy és kétjegyű számokkal. Tízestlépés, helyiérték gyakorlása. 2. Képességekhez mért önálló számolás, közös ellenőrzés, önálló javítás. 3. Összetett, több azonos műveletet tartalmazó feladatok végzése, tagok felcserélése összeadásnál. 4. Összeadás és kivonás – az ellentétes műveletek fogalma, ellentétes műveletek összefüggéseinek felismerése. 5. Szorzás, osztás fogalma, előfordulása a mindennapi életben. 	<p>Kommunikáció: szókincs, szövegértés</p>
--	--

<p>6. Szorzás a számológéppel, ellenőrzése összeadásokkal, osztással.</p> <p>7. Számok, műveleti jelek hibátlan beütése, az eredmény ellenőrzése fordított művelettel.</p> <p>8. Nagy számok kiolvasása, ezres, 10-és 100 ezres számjegyeinek megszámlálása, nagyságrendjük megállapítása, teljes számok elolvasása.</p> <p>9. Alaki- és helyi érték differenciálása.</p> <p>10. Helyiértékek megállapítása. 0-t tartalmazó számok kiolvasása, 1, 2, 3, és 4 jegyű számok elolvasása, írása diktálás után, számjegyek egymás alá írása, nagyságrendek megállapítása.</p> <p>11. Árak nézegetése árjegyzékekben a „Túró Ruditól az Audiig”.</p> <p>12. Számok olvasása, nagyságrendek összehasonlítása.</p> <p>13. Telefonszám lejegyzése, elolvasása.</p> <p>14. Szöveges feladatok megbeszélése, szükséges műveletek megállapítása, elvégzése, ellenőrzése, a kapott eredmény értelmezése, eredmény szöveges megfogalmazása.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>egyesek, tízesek, százask helye, maradék hozzáadása, számok nevei tízezertől, olcsó, drága, akció, leértékelés, sorrend, ellenőrzés, becslés, kitörlés, javítás, kérdés tisztázása, megválaszolása szóban plusz és mínusz jelentése, a számolásnál és a mindennapi életben, tízezer, százezer, millió, szám, számjegy sorszám fogalmak különbsége, számológép-számítógép különbsége, tervezés, végrehajtás, válasz megfogalmazása</p>

<p>Tematikai egység</p>	<p>3. Mértékegységek, mérések, a pénz</p>	<p>Órakeret: 25</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>1. Mennyiségfogalom kialakulása.</p> <p>2. Mérőeszközök, mértékegységek alapfokú ismerete</p> <p>3. A megfelelő mérőeszköz megválasztása.</p> <p>4. Bankjegyek és pénzermék ismerete.</p>	
<p>Tantárgyi fejlesztési célok</p>	<p>1. Adott mennyiség minél pontosabb kimérése.</p> <p>2. Banki alapfogalmak, tevékenység megismerése. A felelős</p>	

	pénzhasználat tudatosítása.
--	-----------------------------

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Válassza ki és használja a megfelelő mérőeszközt, mérjen pontosan. 2. Ismerje a pénz gondos kezelését, megőrzésének módját (bank). <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Mérési gyakorlatok, mértékegységek, mérések. 2. A pénz, pénzkezelés, banki ismeretek. <p>Tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Különböző típusú mérésekhez megfelelő eszköz kiválasztása, mértékegység meghatározása, mérőeszközök helyes használata. 2. Hosszúság-, súly- és térfogat-mérések gyakorlása. 3. A napi gyakorlatban használt mennyiségekkel kapcsolatos fogalmak megismerése (csipetnyi só, csepp ecet, borsónyi, diónyi, morzsányi, ujjnyi, hajszálvékony). Hosszúságmérés a gyakorlati tevékenységgel kapcsolatos nagyságrendben. 4. Papírpénzek, érmék felismerése, megnevezése, értékük összehasonlítása. 5. Összegek kiszámolása, váltások. 6. Különböző jövedelemforrások számbavétele. 7. Jövedelmek, megélhetési költségek, „rezsi”, villany-, gáz-, telefon-, ebéd-befizetés, BKV-bérlet nagyságrendje, összehasonlítása. 8. Számlák befizetésének, pénz feladásának megfigyelése. 9. Vásárlások, üzletekben, termékek árainak becslése, ellenőrzése „mennyit tévedtél?”. 10. Katalógusokban árak megfigyelése, hasonló áruk keresése több 	<p>Kommunikáció: szókincs-bővítés, olvasás, írás</p>

<p>katalógusban.</p> <p>11. Árak és mennyiségek összefüggése. Becslés, javítás.</p> <p>12. Akciós árak, az eredeti és a leszállított ár különbségének kiszámítása.</p> <p>13. Hirdetésekből, plakátokon összegek keresése.</p> <p>14. Különböző szolgáltatások árai.</p> <p>15. Pénz beosztása. Szükséges és szükségtelen áruk.</p> <p>16. Egyszerűbb banki fogalmak megismerése (bankszámla, bankkártya, átutalás, kamat, meghatalmazás, kód).</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>mértékegység, személy- és konyhai mérleg, mérőszalag, vonalzó, deciliter, liter, bank, bankkártya, csekk, készpénz, jövedelem, adósság, hitel, kölcsön, részletfizetés, takarékoság, több, kevesebb, pontosan annyi, papírpénzek felismerése, címletükről és színükről, megtakarítás</p>

<p>A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén</p>	<p>A tanuló</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. mértékegységeket, azok alkalmazását, 2. képes több művelettel végezhető szöveges feladatok megértésére, szükséges műveletek elvégzésére, 3. képes az időegységek adekvát használatára, 4. képes a számológép megbízható alkalmazására, 5. tisztában van a pénz fontosságával, beosztásával.
--	--

Etika

Az Etika tantárgy célja a készségfejlesztő iskola gyakorlati évfolyamain a tanulók közösséghez való viszonyának, gondolkodás- és viselkedésmódjuknak a fejlesztése, alakítása. A tantárgy alapvető célja a közösségi, tágabb értelemben társadalmi értékek közvetítése, az általánosan elfogadott normák belső szabályozóvá válásának elősegítése. Középpontjában a tanulók formálódó személyisége áll. Az Etika tantárgy magába foglalja az ember életének minden fontos viszonyulását önmagához, társaihoz, környezetéhez, ezek alapozzák meg értékrendjét, amelynek mentén döntéseit meghozza. Az erkölcsi nevelés célja, hogy a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztésével támogassa mindennapi életük, életvezetésük és értékrendjük

formálását, segítse őket véleményük kialakításában és magatartásuk szabályozásában. Az erkölcsi nevelés legfontosabb területei az önálló, felelős döntési képesség, a másokkal való együttérzés, empátia és a közösség tagjai közötti igazságosság és méltányosság. Az Etika tantárgy ezeken a területeken azonban nem elsősorban ismeret, hanem sokkal inkább fejlesztés központú, ahol a fejlesztés célja a jelentéstartalmak gazdagítása, képességeknek megfelelő szinten történő tudatosítása, megtapasztalása. A tananyagtartalom személyes élményekre, a hétköznapi életből merített és arra visszacsatolható tapasztalatokra épít és nem elméletieskedő ismeretekre. A tantárgy az erkölcsi nevelés területén lehetőséget nyújt a felnőtt élet legfontosabb kérdéseinek megvitatására, megértésére, különös tekintettel a kitartás, a mértéktartás, a munkatevékenységek megbecsülése. A társakkal való együttműködés segíti az elfogadás, a segítő készség, a türelem készség szintjévé érését, a környezethez való alkalmazkodást.

A nemzeti öntudat, hazafias nevelés területén segít felismerni a családi és közösségi kapcsolatok ápolásának fontosságát, más emberek tulajdonságainak értékelését.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés területén segíti a különbözőségek megismerését, az igazságosság és az egyéni igények figyelembe vételének egyensúlyát.

Önismeret és társas kultúra fejlesztése területén támogatja a tanulók önismeretének fejlődését, a közösség értékeinek megismerését, a különböző élethelyzetekben elvárt, kívánatos viselkedési formákat.

A családi életre nevelés fejlesztési területen a tantárgy segíti a családi kapcsolatok ismeretének elmélyítését, a családi élet harmóniájának, dinamikájának feltárását, a családi és baráti kapcsolatok azonosításának képességét.

Testi és lelki egészségre nevelés területén a tantárgy fokozottan előtérbe helyezi az emberi lét optimális lelki egészségéhez szükséges társas, közösségi kapcsolatainak megismertetését, a konfliktusok megoldásának, az érzések és érzelmek felismerésének és védelmének fontosságát.

A felelősségvállalás másokért, önkéntesség területén előtérbe helyezi az empatikus, segítő magatartás kialakulását, az eltérő szükségletek szerinti eltérő támogatás elfogadását.

Fenntarthatóság, környezettudatosság területén a tantárgy tanulása segíti a természeti és épített környezet megóvására törekvő magatartás tudatosulását.

Pályaorientáció terén hozzájárul a személyes pályaválasztás, a családi munkamegosztás és minél önállóbb életvitel lehetőségének összehangolásához.

Gazdasági és pénzügyi nevelés területén a tantárgy segíti a mértékletes, tudatos életvitelre törekvő magatartás fejlődését.

Médiatudatosságra nevelés területén segíti a különböző médiumok által bemutatott kapcsolati és viselkedésformák értelmezését, a kívánatos és elkerülendő helyzetek felismerését.

A tantárgy az anyanyelvi kompetenciaterületen segíti az érzések, érzelmek megfogalmazásának pontosítását, a metakommunikáció és verbális kommunikáció jelzéseinek megértését.

A digitális kompetenciaterületen segíti a valóságos és virtuális kapcsolatok és történések elkülönítését, a kapcsolatok és a személyiség megfelelő védelmét az infokommunikációs eszközök alkalmazásakor.

A szociális és állampolgári kompetenciaterületen segíti a közösségi beilleszkedéshez, a közösségi léthez szükséges ismeretek és magatartásformák megerősödését, tudatosulását.

Tematikai egység	1. Egyén, közösség, társadalom	Órakeret: 20
Előzetes tudás	A környezet elvárásainak megfelelő viselkedés.	
Tantárgyi fejlesztési célok	<ol style="list-style-type: none"> 1. A tágabb környezet, a társadalom elvárásainak megfelelő viselkedés alakítása. 2. Legyen képes az aktuális helyszínek megfelelően szerepek változtatására. 3. Ismerje fel a pozitív hatásokat és értékeket, utasítsa el a negatívakat. 	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási Pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ismerje fel és alkalmazza tudatosan a társadalomban elismert viselkedésformákat és szabályokat 2. Épüljenek be a viselkedésébe a meglévő kapcsolatok ápolásának technikái, elvárásai, az új, pozitív kapcsolatok létesítésének igénye. Ismerje a kapcsolatalakítás lehetőségeit, szocializált formáit 3. Ismerje fel és kerülje el a számára hátrányos, negatív hatású viselkedést és közösségeket 4. Legyen képes a konfliktusok kialakulásának megelőzésére, ismerje a kialakult konfliktusok megoldásának lehetőségeit. 5. Tudjon bizalmi kapcsolat kialakítani erre megfelelő személlyel, sajátítsa el segítség kérésének formáit. 6. Legyen képes asszertivitásra. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Jó és rossz, kellemes és kellemetlen, durva, erőszakos, illetve kedves és baráti viselkedés. Miért fontos a jót választani? 2. Közösségek – erőt adó és negatív hatású közösség körének áttekintése. 3. Alkalmazkodás, választás, segítségkérés, engedelmesség helye az egyén viselkedésében. Hogyan képviseld az érdekeidet? 4. Együttérzés másokkal, saját helyzet reális értékelése. 5. Páros- és közösségi kapcsolatok körének áttekintése – hasonlóságok és különbségek számbavétele. 6. Nemi, nemzetiségi, etnikai különbségek tartalmának tisztázása. 7. Erőszak, bántalmazások megelőzésének, elkerülésének, szükség esetén segítség kérésének módjai, formái. <p>Tevékenység</p>	<p>Kommunikáció: olvasás-írás, szókincsbővítés, konfliktuskezelés</p> <p>Osztályfőnöki óra: beilleszkedés, alkalmazkodás, konfliktus-kezelés</p>

<ol style="list-style-type: none"> 1. A közösségi élet szabályainak (törvények, házirend, napirend, munkarend, részvétel a közlekedésben, szórakozóhelyen) megismerése, cselekvés ezeknek megfelelően. 2. A közösség szabályainak be nem tartása, ennek következményei (rövid történetek elemzése, saját tapasztalat megfogalmazása). 3. Bizalmi kapcsolat kialakításának lehetőségei. 4. Szerepjáték, kapcsolat létesítése, viták rendezése, kapcsolat lezárása (szakítás), abúzus, zaklatás eseteinek felismerése, segítség kérésének lehetőségei. 5. Önálló vélemény megfogalmazása, vállalása az adott csoportban. 6. Lehetőségek és következmények megbeszélése példákon keresztül. 7. A társadalom tagjai sokszínűségének áttekintése, ezek elfogadása (férfi - nő, nemzetiségek saját környezetükben – más népek tagjai: bőrszín, nyelv, vallási különbözőségek, saját tapasztalatok ezzel kapcsolatban). 	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	<p>Csoport, közösség, önállóság, korlátozás, alkalmazkodás, engedelmesség, törvény, szabály, lelkiismeret, választás, bűn, erény, előítélet, tévhit, alkalmazkodás. A már tanult udvariassági formák.</p> <p>Megbeszélte helyzetek helyes megoldásához szükséges formulák (térjen ki a konfliktusok elől, ne válaszoljon). Családtag, munkatárs, alkalmazott, házirend, napirend, teljesítmény Önzetlenség, hűség, ragaszkodás, érettség, felelősség, kötelességtudás, megbízhatóság és ezek ellentétei</p>

Tematikai egység	2. Önismeret. Testi és lelki egészség	Órakeret: 20
Előzetes tudás	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kialakult énkép, elnagyolt, de reális önismeret 2. Érzelmek megfelelő kezelése. Számára fontos illetve lényegtelen körülmények felismerése. 	
Tantárgyi fejlesztési célok	<ol style="list-style-type: none"> 1. Önismeret finomítása 2. Helyes életvezetési szokásokat kialakítása. 	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási Pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A jó és a rossz tulajdonságokat felismerésére legyen képes 2. Tudja önmagát és társait jellemezni (reális önismeret). 3. Tudjon felelősséggel viselkedni (a kritika elviselése, kiállítás a saját vélemény mellett, sérelmeiről beszélni). 4. Legyen képes hatékonyan és konstruktívan részt venni a szűkebb környezet életében. 5. Fogalmazza meg társas kapcsolatokra vonatkozó igényét. 6. Ismerjen és használjon udvariassági formákat. 7. Az egészséges életmód pozitív hatásaira rámutatni. 8. Ismerje a káros szenvedélyek körét ismerni, legyen képes azokat elkerülni. Szükség esetén ismerje a segítségkérés módját és helyét, ismerje a segélykérő telefonszámokat. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Önjellemzés, reális önértékelés (jó- és rossz tulajdonságok), külső megjelenés, ujjlenyomat, hangszín 2. Iskolai, munkahelyi, lakóhelyi kapcsolatok, osztálytársak, barátok. 3. Az emberi természet megnyilvánulásai, a helyes életvezetés kialakítása. Veszélyeztető tényezők, a káros hatások kivédése, kialakulásának megelőzése. Dohányzás (aktív – passzív). Káros közösségek hatása (galeri, szekta). Alkoholizmus, fiatalkori bűnözés, kábítószer-használat. Fertőző betegségek (AIDS, hepatitis). Játékszenvedély (nyerőgép, számítógép, kártya, sportfogadás). 4. Viták, érdekek, ellentétek megoldása békés úton, ha szükséges segítség igénybe vételének módja. A különböző, prevencióval foglalkozó szervezetek és technikák megismerése. 5. Beilleszkedés, alkalmazkodás, egymás tisztelete és segítése. 	<p>Kommunikáció: olvasás, írás, szókincsbővítés, Médiaismeret non-verbális kommunikáció</p> <p>Osztályfőnöki óra: beilleszkedés, alkalmazkodás</p> <p>Környezet- ismeret: az emberi testtel kapcsolatos ismeretek</p>

6. Udvariassági formák ismerete és használata.
7. Az „ÉN” kapcsolódása: szoros és felszínes kapcsolatok közötti különbségek észrevétele (a kapcsolatok kétoldalúak, a partner szándékától is függenek). Lelki bántalmak, sérelmek következményei. Feszültségoldás.
8. Szeretet, szerelem érzése.
9. Helyes viselkedés: érzelmi kapcsolatok férfi és nő között.
10. Párkapcsolatok. Házasság. Családi felelősség, kötöttség, őszinteség.

Tevékenység

1. Külső és belső tulajdonságok számbavétele, a tulajdonságok csoportosítása különböző szempontok szerint (megváltoztatható tulajdonság: hajszín, állandó, csak egy emberre jellemző tulajdonság: ujjlenyomat).
2. Saját tulajdonságok számbavétele, feltérképezése, önjellemzés készítése (önkritika).
3. Önbírálat, mások bírálata, a kritika elfogadása, vélemény megvédése szituációs gyakorlatok a témával kapcsolatban, miben kellene változtatni, javaslatok és tervkészítés a „hibajavításra”.
4. Jellemzés készítése véletlenszerűen kiválasztott társról, a kapott jellemzés elfogadása, vagy elutasítása.
5. Érzelmi kapcsolatok feltérképezése, családi, munkatársi, baráti, szerelmi kapcsolatok (rokonszenv, ellenszenv, őszinteség, hazugság, választás, döntés, helyzetek megoldása, a választott megoldás indoklása).
6. Saját élmények a témával kapcsolatban (szóbeli beszámolók).
7. Filmrészletek irodalmi szemelvények a témával kapcsolatban. Azonosulás a szereplővel, ítéletalkotás, helyes, helytelen felismerése).
8. Saját tapasztalatok az egészségi állapot, jó – rossz hangulat hatása a közérzetre.
9. Tudatosság a negatív hatások kivédése érdekében (önmegfigyelés,

<p>önfegyelem, önkritika), megtörtént és szimulált esetek közös megbeszélése.</p> <p>10. Jó – rossz, helyes – helytelen, hiba – bűn, bemutatásuk helyzetgyakorlatokban, állásfoglalás, reakció megbeszélése.</p> <p>11. Beszélgetés a káros szokásokról, előadás, tájékoztató film a negatív hatásokról.</p> <p>12. A feszültségoldás önpusztító formáinak kerülése (módszerek a lelki egyensúly visszaállítására). Megelőzés.</p> <p>13. Feszültségoldásra alkalmazott módszerek megosztása társakkal.</p> <p>14. Szituációs gyakorlatok a káros hatásokkal való találkozásokról, hogyan lehet ezeket elkerülni (alkohol, cigaretta és drog visszautasítása), a napirend és az egészséges életmód segítségével).</p> <p>15. Helyes napirend összeállítása (aktivitás, pihenés, egészséges életmód: táplálkozás, sport).</p>	
--	--

<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>önismeret, önjellemzés, jellemzés, tulajdonság, viselkedés, közérzet, hangulat, bírálat, dicséret, szeretet, szerelem, rokon – ismerős, családja, titkolás – beismerés, illik – nem illik, bocsánatkérés, megbocsátás, tiszteletlenség, vita, veszekedés, gyűlölet, tettegesség, elfogadás, elutasítás, udvarlás, szakítás, visszautasítás, viszonzatlan érzelmek, törvényes, tartós, futó kapcsolat, következmények vállalása, csalódás, egészségmegőrzés, szabálykövetés, játékszenvedély, függőségkerülés, önkritika, tervekészítés, hibajavítás, feszültségoldás, megelőzés, reális, pozitív és negatív változás, önpusztítás</p>
---------------------------------------	--

<p>Tematikai egység</p>	<p>3. Az ítélőképesség, az erkölcsi- és az esztétikai érzék fejlesztése</p>	<p>Órakeret: 25</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>1. Saját és mások értékeinek felismerése, a pozitív tulajdonságok erősítése, vélemény kulturált megfogalmazása.</p>	
<p>Tantárgyi fejlesztési</p>	<p>1. Külső szemlélőként a körülményekre figyelemmel véleményt</p>	

célok	alkotni. A negatív, destruktív hatásokat kerülni, elutasítani.
--------------	--

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Az irodalmi művekben, filmekben és köznyelvi szövegekben emberi alaptulajdonságokat ismerje fel és nevezze meg. 2. Saját és mások viselkedését helyesen ítélje meg helyesen, ismerje fel az elítélendő magatartást. 3. Tudjon választani követendő példaképeket és megindokolni a választást. 4. Helyzetnek megfelelő kommunikációs formákat és viselkedést gyakoroljon. 5. Kommunikációs és metakommunikációs jeleket legyen képes összehangolni. 6. Tudja a másik személyt meghallgatni, a kérdést megvitatni, ha indokolt, elfogadni az eltérő véleményt. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Az ember és az emberi kapcsolatok fejlődése, bővülése az egyéni élet során (életkori sajátosságok). 2. Belső pozitív és negatív emberi tulajdonságok feltérképezése. 3. Alkalmazkodás, választás, segítségkérés formáinak ismerete. 4. Megértés más viselkedésével kapcsolatban. 5. Vigasztalás, együttérzés, nagylelkűség. 6. Verbális és nem verbális jelek (mimika, testtartás, testbeszéd) felismerése és tudatos alkalmazása. 7. Véleménynyilvánítás megfelelő hangnemben és megfelelő összefüggésekben. <p>Tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Érzelmek közlése, megértése képről, gesztusból, mimikából, 	<p>Kommunikáció: olvasás-írás, médiaismeret, konfliktuskezelés</p>

<p>testbeszédéből.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Irodalmi művekben, filmekben és más médiákban az ember és az emberi kapcsolatok fejlődésének, bővülésének megfigyelése. 3. Egyre kevesebb segítséggel vélemény megfogalmazása, vállalása az adott csoportban. 4. Viselkedésminták, napi helyzetek dramatizálása. 5. Adott alkalomnak megfelelő külső megjelenés (ápoltság, öltözködés) jelentősége, annak pozitív és negatív hatása. 6. Csoportos beszélgetés: <ol style="list-style-type: none"> a. párkapcsolatok, barátság, szerelem, b. milyen az igazi barát, mi engedhető meg az iskolában, mikor van a testi szerelem ideje, partnercserék, betegségek, védekezés, házasság, c. a hazajárás ideje, munkamegosztás otthon, egyedüllét szükségessége, annak tapintatos közlési módja. 7. Lehetőségek és következmények megbeszélése példákon keresztül. 8. Szerepem a közösségben, törekvés a reális helyzetfelismerésre. 9. Az egyén és a csoport kapcsolata. 	
--	--

<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>A már tanult udvariassági formák gyakorlása, és bővítésük újabbakkal. Megbeszélte helyzetek helyes megoldásához szükséges formulák (térjen ki a konfliktusok elől, ne válaszoljon). A tárgyalt helyzetek átlátása, megértése, szükséges fogalmak tisztázása. Családtag, munkatárs, alkalmazott, teljesítmény, önzetlenség, hűség, ragaszkodás, érettség, felelőtlenség, házirend, napirend, kötelességtudó, megbízható, együttérzés, szolidaritás,</p>
---	---

<p>A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén</p>	<p>A tanuló</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ismeri saját tulajdonságait, azokat elvárásainak megfelelően tudja alakítani, 2. képes szűkebb és tágabb környezetébe beilleszkedni, törekedni hasznos, közösségépítő tulajdonságainak kialakítására,
--	---

	<p>érzelmeinek megfelelő kezelésére,</p> <p>3. képes a felé irányuló negatív hatások felismerésére és elutasítására, szükség esetén segítség kérésére (személyesen, telefonon) megbízható, ismerőstől, támogató szervezettől.</p>
--	---

Osztályfőnöki óra

A készségfejlesztő iskola gyakorlati évfolyamain az osztályfőnöki óra célja a gyakorlati csoportokba járó tanulók közösségének kialakítása, fejlesztése, a csoporthoz tartozás, identitás tudatosítása. Az osztályfőnöki óra a pedagógiai folyamatban kiemelt helyet foglal el, céljai és feladatai a nevelési-oktatási folyamat teljes spektrumára kiterjednek. A tantárgy célja a tanulók segítése önismeretük fejlesztésében, személyiségük stabilizálása a lehetséges életpálya elérésének céljai érdekében. A tantárgy tematikája segíti a szociális képességek (a kapcsolatteremtés, a kommunikáció, az empátia, a tolerancia, a kooperáció, a konfliktuskezelés stb. képességeinek) fejlesztését főként az osztályban megélt saját élmények, tapasztalatok alapján. A tantárgy fontos szerepe a társadalmi beilleszkedés támogatása, az élet különböző területeire érvényes szabályok rendszerezése, a felnőtt élet megkezdésének előkészítése. Az osztályfőnöki óra lehetőséget ad az iskolai közösségi programokhoz történő kapcsolódás előkészítésére, tervezésére, az ünnepélyeken, megemlékezéseken a csoport szerepvállalására.

Az osztályfőnöki óra fontos szerepet tölt be az erkölcsi nevelés területén a szabálykövető magatartás fejlesztésében és kiterjesztésében, a cselekedetek előre tervezésében és a következmények előzetes felmérésében, a választások erkölcsi meggyőződés szerinti mérlegelésében.

A tantárgy az állampolgárságra, demokráciára nevelés területén felkészít az állampolgári jogok és kötelezettségek tartalmának mélyebb megismerésére, a napi élettel kapcsolatos felelős ügyintézésre.

Az önismeret és társas kultúra fejlesztése területén a tantárgy hozzájárul az emberi kapcsolatok alakításához és megtartásához nélkülözhetetlen korrekt magatartás, empátia és a reális énkép fejlődéséhez.

A testi és lelki egészségre nevelés területén a tanuló megismeri és egyre önállóbban, belülről fakadóan alkalmazza a felnőtt élethez kapcsolódó lakókörnyezeti és munkahelyi egészségvédelem, balesetvédelem szempontjait, tudatosan törekszik testi épségének és érzelmi egyensúlyának megőrzésére.

A felelősségvállalás másokért, önkéntesség fejlesztési területen a tanuló egyre jobban megismeri a közösségi élet színtereit és felismeri szerepét a közösségért végzett munkában, kialakul az igény a kölcsönös segítség iránt.

A fenntarthatóság és környezettudatosság területén a tantárgy segít a személyes élet és a munkavégzés tevékenységeinek idő-, anyag-, és energiatakarékos tervezésében és lebonyolításában.

A tantárgy az anyanyelvi kommunikáció kompetenciaterületen fejleszti a tanulók egymás közötti és a felnőtt élet valamennyi területét lefedően is a kapcsolatfelvételhez, információ átadáshoz és informálódáshoz szükséges kommunikációs formákat, fejlődik a közösségi életben szükséges beszédértése, beszédprodukciója.

A digitális kompetenciaterületen az informatikai és infokommunikációs eszközök használata fejlődik és differenciálódik az eszközök célszerű és tudatos alkalmazásának gyakorlásával.

A szociális és állampolgári kompetenciaterület a tantárgy tanulása során a családi és társadalmi munkamegosztás ismeretei körében bővül, a tanuló egyre jobban felkészül saját életének alakítására és az aktív részvételre közösségi életben.

Tematikai egység	1. Aktuális témák	Órakeret: 20
Előzetes tudás	1. Intézménye és lakóhelye életében az aktív részvétel formáinak és alkalmainak ismerete. 2. Előljárók és funkcióik	
Tantárgyi fejlesztési célok	Az alkalomnak megfelelő külső megjelenést és viselkedési módokat alkalmazni.	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ismerje meg a szűkebb és tágabb környezetét, annak életét, kísérje figyelemmel az ott történeteket. 2. Tudatos aktivitást és együttműködést alakítani ki. 3. Másokkal egyeztetve vegyen részt programok szervezésében, közös eseményeken aktívan vegyen részt és viselkedjen megfelelően. 4. Fogalmazza meg és fejtse ki saját véleményét, és képviselje azt bátran. 5. Tanúsítson toleráns viselkedést, vitázzon, az álláspontját legyen képes meggyőzés hatására rugalmasan megváltoztatni. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A közösség építése érdekében saját teendőinek feltérképezése. 2. A közösség életében adódó aktuális, váratlan események kezelési módjának elsajátítása. 3. Egyéni és közösségi ünnepek, események ismerete, és felkészülés a közösség alkalmaira (ünnepélyek, külső programok). 4. Tágabb közösségről szóló hírek, események követése, a megfelelő alkalmakon aktív (passzív) részvétel. <p>Tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Az intézmény (iskola, munkahely) történetének megismerése, hagyományainak ápolása. 2. Tervek készítése az aktuális időszak várható alkalmairól (naptáron bejelölni az alkalmakat), jelmez készítése, öltözék megválasztása, a közös élmények megbeszélése, az elkészült fotók, felvételek közös megtekintése, a látottak megvitatása. 3. Aktív részvétel ünnepeken (családi és közösségi alkalmakon), az ünnepnek megfelelő szokások, külsőségek megtartása (meghívó, plakátkészítés, vendégvárással kapcsolatos teendők, ünnepi 	<p>Kommunikáció: olvasás, írás</p> <p>Etika: testi és lelki egészség, ítélőképesség fejlesztése</p>

<p>műsorban szerepvállalás, fényképezés, beszámoló szóban, írásban az eseményről).</p> <p>4. Tanulmányi séta, kirándulás, Múzeumlátogatás.</p> <p>5. A tapasztalatok, ismeretek rendszerezése.</p> <p>6. A közösség életében felmerülő probléma megfogalmazása, véleményalkotás, vita (programválasztás, viselkedési, öltözködési, igazmondási konfliktusok).</p> <p>7. Újságcikkekben, napi híradóban, magazinműsorban olvasott, hallott, látott esetek megbeszélése, saját ítélet megfogalmazása.</p> <p>8. Egyéni tapasztalatok, vélemények gyűjtése.</p>	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Az ünnepekkel, eseményekkel, osztályközösséggel, tágabb közösséggel kapcsolatos fogalmak köre.

Tematikai egység	2. Felkészülés a felnőtt lételre	Órakeret: 20
Előzetes tudás	Aktív részvétel a csoport szabályainak betartásával a közös, csoportos munkában.	
Tantárgyi fejlesztési célok	Együttműködés erősítése, felelősségtudat mélyítése, bizalomérzetét kialakítása a közös célokért dolgozókkal.	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Törekedjen reális önismeretre és valós helyzetértelmezésre. 2. Cselekedjen tudatosan, tegyen erőfeszítéseket a kívánt cél elérése érdekében. 3. Normakövetés (példakép). 4. Állítson fel a mindennapi tevékenységeiben fontossági sorrendet, ismerje a pihenés szükségességét és formáit. 5. Értse meg a munkafegyelem tartalmát. 6. Ismerje és tartsa be az általános balesetvédelmi szabályokat. 7. Tartsa szem előtt a téves vélemény, és a megalapozatlan 	<p>Kommunikáció: olvasás, írás, szókincs bővítés, médiaismeret</p>

bizalom káros következményeit (becsapottság, kihasználás, megkárosítás, rossz hatások).

8. Ismerje a pénz kezelésének fontosságát, gazdálkodásában a kerülje a könnyelműséget.

Ismeretek

1. A felnőtt lét előnyei, hátránya.
2. Kötelességek, szabályok (munkahelyi-, lakóhelyi előírások, balesetvédelmi, tűzrendészeti szabályok).
3. Időbeosztás (munka, pihenés, szórakozás helyes aránya).
4. Napi rutin tudatos alakítása az egyéni lehetőségeknek megfelelően.
5. A felnőtt élettel kapcsolatos élethelyzetek számbavétele.
6. Lakás (lakásfenntartás költségei, takarékoság, lakás tisztántartása, bezárása).
7. Személye körüli teendők (higiénia, öltözködés, kulturált megjelenés, egészséges étkezési szokások, idegenekkel távolságtartás, az intim szféra tiszteletben tartása).
8. Pályaválasztás, munkavállalás, munkahely (munkavégzéssel kapcsolatos teendők, alkalmazkodás, figyelem fontossága, fizetés beosztása, banki szolgáltatás körültekintő igénybe vétele).
9. Pihenés, szórakozás, szabadság (kulturált időtöltés, megfelelő társaság kiválasztása, káros szenvedélyek kerülése).
10. Helyes – helytelen (viselkedési szokások kialakulása, szenvedélyek kialakulása, – dohányzás, italozás, játékfüggőség, kábítószer fogyasztás).

Tevékenység

1. A kívánatos tulajdonságok tudatos kialakítása, fejlesztése, szituációs gyakorlatok.
2. Szembesülés reális és irreális tervekkel (vágyak és a lehetőségek tudatosítása).

<ol style="list-style-type: none"> 3. Írott és íratlan szabályok (iskolai szabályok, közlekedési szabályok, játékszabályok) betartása, megszegése, következmények (példák saját élményekből, filmekből). 4. Videofilm megtekintése, megbeszélése, helyes, nem helyes felismerése. 5. A személyes higiénia napi rutinja, heti teendők (hajmosás), havi (hajvágás) számbavétele, tudatosítása. 6. Lakás tisztántartása, rendje (napi-, heti-, havi teendők) és biztonsága (bezárása, idegenek távoltartása), szomszédokkal szembeni viselkedés, egymás segítése. 7. Saját napirend összeállítása. 8. A tervezett élet előnyeinek tudatosítása (a mai napra tervezett feladatok és tevékenységek az e havi, ez évi, későbbi terve végiggondolása tervezése.) 9. Különböző munkakörökhöz szükséges tulajdonságok számbavétele. 10. Beszélgetés, szituációs játék, képek nézegetése, csoportosítása. 11. Megcélzott szakma szerinti képességek intenzívebb fejlesztése (pl.: tevékenység egyre hosszabb ideig, rendszeresség fejlesztése, megtartó emlékezet fejlesztése, utasítások megjegyzése, végrehajtása, stb.). 12. Pihenés: kirándulás, testedzés, tánc, kézműves tevékenységek, egyedül, együtt a családdal, társaságban. 13. Egészségmegőrzés, kondicionálás lehetőségei (életmód, életvezetés). 14. Egészségkárosító szokások számbavétele (prospektusok gyűjtése, szituációs gyakorlatok), a visszautasítás gyakorlása. 15. A pénz értékének tudatosítása. A takarékoság lehetőségeinek megbeszélése. 16. Helyzetgyakorlatok, tanulmányi séta bankban, számlanyitáshoz szükséges adatok és kapcsolatos teendők és veszélyek. 	
Kulcsfogalmak/	Munkafegyelem, baleset, figyelem, létfeltétel, táplálkozás, lakás,

fogalmak	ruházkodás, a pénz értéke, törvény, szabály, igazságszolgáltatás, büntetés. Saját érdek, választó, képviselő, képviselő. személyi igazolvány, határátlépés, állampolgár, sajátkezű aláírás, tájékozódás, tapasztalatszerzés, próbálkozás, tanács, tanácsadó, kötelesség, mulasztás, tévedés, hiba kijavítása, elnézés kérése, bank, folyószámla, átutalás, fedezet, takarékoskodás, titkos kód, bankkártya, kölcsön, kezes, ápoltság, taszító, vonzó, sminkelés, káros szokás, egészségmegőrzés, mértékletes, lustaság, jóleső fáradtság, szenvedély, visszautasítás,
-----------------	---

Tematikai egység	3. Beilleszkedés, alkalmazkodás	Órakeret: 25
Előzetes tudás	Önmaga és csoporttársai belső értékeinek felismerése és megfogalmazása.	
Tantárgyi fejlesztési célok	A csoportszabályokat elfogadni eltérő csoporthelyzetekben is, azok betartásával részt venni a közös tevékenységekben.	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Fogadja el a szabályokat, az esetleges vitákat kulturált formában rendezze. 2. Ismerjen meg és próbáljon ki konfliktuskezelési technikákat, megoldási módokat. 3. Képes legyen saját életének szervezésére, igényeinek megfelelő helyes napirend kialakítására. 4. Tanúsítson szolidaritást a rászorulókkal szemben. 5. Aktívan vegyen részt a lakóközösség és az iskolaközösség életében. 6. Kapcsolódjon be a helyi öntevékeny csoportok munkájába (szakkör, énekkar, táncsoport). <p>Ismeretek</p>	<p>Kommunikáció: olvasás, írás, szókincsbővítés, médiaismeret</p> <p>Környezet- és egészségvédelem: egészséges életmód, egészség-megőrzés</p>

<ol style="list-style-type: none"> 1. Tanulói jogok és kötelességek. 2. Házirend, tűz- és balesetvédelem, közlekedési szabályok. 3. Napirend. 4. Bevált és új tanulási módszerek kialakítása („a tanulás tanulása”, tanulási technikák megismerése). 5. Tanórán kívüli elfoglaltságok köre, helyi lehetőségek. 6. Műhelyek, munkahelyek megismerése, munkatársi kapcsolatok. 7. Gyakorlati tantárgyakkal kapcsolatos képességek feltérképezése (kézügyesség, kitartás, pontosság, megbízhatóság stb.). 8. Kapcsolataiban megjelenhető konfliktusok kulturált kezelése, rendezett lezárása. <p>Tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A házirenddel, munkarenddel kapcsolatos kérdések megvitatása (kérdések megfogalmazása). 2. Időbeosztás, órarend. 3. Hatékonyság ellenőrzése. 4. Saját tanulási stratégia megkeresése, az előnyök és hátrányok mérlegelésével. 5. Beszámoló az önálló tanulásról és a tanulópárok együttműködésének tapasztalatairól. 6. Kérdések megfogalmazása az új tantárgyakkal kapcsolatban. 7. Kapcsolatépítés, aktív együttműködés. 8. Felmerülő napi problémák (szimulált helyzetek) megbeszélése, saját megoldási javaslat, vitakultúra fejlesztése, agresszív fellépés leszerelése (árulkodás – segítség kérés közötti különbség tisztázása). 	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Egyéni tanulás, tanulócsoport, kötelező tanóra, igazolt-igazolatlan hiányzás, legális munkavégzés, feketemunka, helytörténet, múlt, közelmúlt, együttérzés, önkéntesség, önfeláldozás, karitatív tevékenység.</p>

<p>A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén</p>	<p>A tanuló képes</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. aktuális közösségeiben a tanult szabályok szerinti munkavégzésre, 2. a környezet és az értékek megismerése alapján azonosulni, elfogadni és szolidaritást vállalni adott helyzetekben, 3. saját véleményét megfogalmazni, empatikusan együttműködni beszédpartnerével, kulturáltan törekedni annak meggyőzésére.
--	---

Környezet és egészségvédelem

A környezet és egészségvédelem tantárgy célja a készségfejlesztő iskola gyakorlati évfolyamain az előkészítő évfolyamokon elsajátított ismeretek koncepcionális folytatásaként tovább mélyíteni a tanulók ismereteit az emberi szervezet működésével kapcsolatban. A tanulók fokozatosan, egyre önállóbban figyelik meg és értékelik testük működését, felismerik az egészségre káros, veszélyes helyzeteket, védik egészségüket és ismerik a betegség esetén követendő magatartásformákat. A tantárgy kiemelten foglalkozik az egészséges életmód témakörével, a felnőtt élet legfontosabb természetes testi, lelki folyamataival, a kulturált megjelenés, ápoltság és egészségmegtartás fontosságával. A tantárgy tanítása során különösen hangsúlyos az élő és élettelen természeti környezet összefüggéseinek, folyamatainak elmélyítése, kapcsolatának dinamikája az emberi környezettel. A tantárgy tanítása során eléri, hogy a tanulók felismerjék mindennapi életükben az élő és élettelen környezet hatásait szervezetükre, feladataikra, munkájukra.

A tantárgy nagy szerepet játszik az erkölcsi nevelés területén a természetben és az emberi létezésben előforduló másság megismerésében, elfogadásában.

Önismeret és társas kultúra fejlesztési területen az egészséges lelki egyensúly megtartásában fontos szerepet játszó érzelmi, hangulati jelek felismerésében, kontrolljának alakításában.

Testi és lelki egészségre nevelés területén támogatja a tanuló egészséges életmódra törekvését, amely alapját képezi a kiegyensúlyozott felnőtt életnek és megteremti a káros szenvedélyek kerülésének tudatosulását.

A fenntarthatóság és környezettudatosság fejlesztési terület ismeretei bővülnek az élő és élettelen természet szépségeinek és egyensúlyának megismerése közben, amely hangsúlyozza az önálló élettér kialakításának és megóvásának igényét.

A tanulók az anyanyelvi kompetenciaterületen önmaguk és környezetük megfigyelésével fejlődnek a szervezetet érő külső és belső hatások, igények megfogalmazásában, jelzésében.

A természettudományos és technikai kompetenciaterületen mélyülnek a tanulók ismeretei a gyakorlatias természettudományos, különösen a mindennapi háztartásban vagy egyszerű munkavégzésben fontos jelenségek körében.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség területén a tanuló nyitottá válik az őt körül vevő környezet szépségeinek befogadására.

Tematikai egység	1. Az emberi test	Órakeret: 20
Előzetes tudás	1. Saját test ismerete, férfi-nő különbségek 2. Felnőttekhez, orvosához bizalommal fordulás.	
Tantárgyi fejlesztési célok	Saját testének jelzéseit figyelni, érzéseit megbízhatóan közölni, a változást jelezni, segítséget kérni.	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nevezze meg a testrészeit és azok funkcióit, azok kíméletes használatát, a segédeszközök (szemüveg, hallókészülék, stb.) megfelelő alkalmazását. 2. Vegye észre a testének működésében megjelenő eltéréseket, megfigyeléseit közölje. 3. Figyelje meg és vegye tudomásul a testen megjelenő állandó változásokat. 4. Küzdje le az orvosi beavatkozással szembeni félelmet. 	<p>Kommunikáció: szókincsbővítés, olvasás, írás, médiaismeret, telefonálás</p> <p>Testnevelés: testkép, test karbantartása,</p>

<p>5. Tudja, hogy a gyógyszereket csak az orvosi és gyógyszerészi utasításnak megfelelően szabad bevenni (mennyiségi és időbeli utasítások).</p> <p>6. Ismerje a balesetveszélyes helyzeteket, és tudatosan kerülje azokat.</p> <p>7. Tudja, hogy a szükséges odafordulás, segítségnyújtás természetes és ez kötelességünk.</p> <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Érzékszerveink és védelmük. 2. Testműködés normál és kóros formái, fellépő zavarok jelzései (rosszullét, vérnyomás eltérése, fájdalom). 3. Betegségek (gyermekkori fertőző betegségek, szervi betegségek szívpanaszok, vérnyomás, gyomorbetegség, cukorbetegség) 4. Az emberi test változásai az idő múlásával (méhen belüli élet a születésig, életkorszakok szerinti változások újszülött, csecsemő, kisgyermek, kamaszkor, fiatal felnőtt, időskor). 5. Orvosi ellátás rendszere, körzeti – szakorvosi – kórházi betegellátás. 6. Gyógyszerek szerepe. A gyógyszerek haszna és veszélyei. 7. Az öngyógyszerezés elkerülése, gyógyszerek tárolása. 8. Balesetvédelem – balesetek elkerülése – teendők balesetek esetén, elsősegélynyújtás, sebkötözés. 9. Orvosi ügyelet, mentőkocsi. 10. Veszélyes helyzetek elkerülése. 11. Biztonságos sportolás és munka. <p>Tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Beszélgetés az érzékszervekről és azok védelméről (a segédeszközök funkciója, használata, karbantartása – szemüveg, hallókészülék, fogpótlás). 2. Játékos gyakorlatok a fül, illetve a szem kiiktatásával. 	<p>edzése</p>
---	---------------

<ol style="list-style-type: none"> 3. Képek és makettek a fejlődési folyamatról, a magzati lét megvitatása, az élet fontosságának megértése. 4. Megtörtént esetek (élmények) elmesélése, ezek megoldási módjai. 5. Könyvek, szórólapok beszerzése, tanulmányozása a betegségekről, tünetek megbeszélése, emlékek felidézése saját betegségről. 6. Orvosi rendelőkben tanulmányi séta, eszközök megtekintése, kipróbálása (vérnyomásmérés, vércukor vizsgálat, tüdőszűrés). 7. A gyógyszerek szedéséről pontos ismeretek a használati- és orvosi utasítások megtartásának fontossága. 8. A különböző életkori szakaszok jellemzői, a sebezhetőség, és segítségre szorulás hangsúlyozása: - csecsemő tehetetlen, táplálásra, állandó törődésre szorul, - iskoláskor tanulás, edzett test, fokozódó terhelés, - felnőttkor: munkabírás, gondoskodás a családról és önmagáról, - öregkor ellátást, törődést igényel. 9. A tanult ismeretek rendszerezése. 10. Munkahelyi, játszótéri, háztartási és közlekedési balesetek bemutatása, példák saját tapasztalatból, ill. filmek. 11. Szerepjáték (orvosi vizsgálat, panasz megfogalmazása, baleset, telefonálás, teendők baleset esetén). 	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Betegségek megnevezése, terápiák megnevezése. Orvosi vizsgálattal kapcsolatos fogalmak, eszközök, eljárások megnevezése. Gyógyszerezéssel kapcsolatos megnevezések és fogalmak (kapszula, kúp, tableta, injekció, mérgező, veszélyes, adagolás), vérzéscsillapítás, elsősegély, veszélyes – veszélytelen – biztonságos.

Tematikai egység	2. Egészségmegőrzés - Egészséges életmód	Órakeret: 20
Előzetes tudás	Az egészség, az egészséges életmód, a kíméletes életmód és az egészséges táplálkozás közötti összefüggés.	
Tantárgyi fejlesztési célok	Környezeti veszélyek elkerülésének és az egészséges életmód kialakítási igényének tudatosítása.	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Az egészséges életmód komplexitásáról szerezzon tudást. 2. Ismerje és alkalmazza, hogy a jó étrend a „mindenből egy keveset” elven alapul. 3. Legyen korosztályának megfelelő, tápláló, egészséges heti étrendet (reggeli, ebéd, vacsora). 4. Tudja, hogy vannak szervezetünkre veszélyes anyagok, melyek fogyasztását kerülni kell, hogy a szenvedélybetegség nemcsak saját magukat a betegeket, hanem a környezetét is tönkreteszi. 5. Tudja, hogy a gyógyszereket az előírásnak megfelelően kell tárolni és alkalmazni. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A táplálkozás és a mozgáskultúra hatása az egészségre. 2. Táplálkozás – zöldség- és gyümölcsfogyasztás, tejtermékek, húsfogyasztás, édességek. 3. Elhízás – diéta, testedzés (küzdjünk az elhízás ellen diétával és testmozgással). 4. Káros szenvedélyek (dohányzás, alkohol, bódító hatású szerek, játékfüggőség, testképzavarok) kialakulásának megelőzése. 5. Gyógyszerek kettős hatása, a túlzott gyógyszerfogyasztás hátrányai. 6. A gyógyszerek megfelelő tárolása (szavatosság, zárható tárlóhely). 7. Élelmiszerekben lévő tartósítószer (érzékenység feltárása, tudatosítása – liszt-, tejérzékenység). 8. Egészségünkre veszélyes anyagok tudatos kerülése. <p>Tevékenység</p>	<p>Kommunikáció: olvasás, írás, médiaismeret</p> <p>Testnevelés: testkép, test karbantartása, edzése, kondicionálás</p> <p>Önismeret</p>

1. Összefüggések megtalálása a táplálkozás, a hangulat, a közérzet között, beszélgetés az érzékenységről, sértődékenységről, hirtelen támadt haragról.
2. Az ápoltság külső feltétele az ápoltság fogazat, a frissen mosott, szépen megfésült haj (bőrünk, hajunk megfigyelése, figyelemfelhívás az ápolásra).
3. Látogatás illatszerboltban, fodrásznál, kozmetikai szalonban.
4. Serdülőkori, kamaszkori tisztálkodási szokások felsorolása.
5. Testápoló szerek felismerése, kiválasztása.
6. Képek válogatása, csoportosítása külső megjelenés szerint (ideális alkat, kövér, beteg, sovány), életmód szerint (kirándul, sportol, heverészik).
7. Látogatás csarnokban, piacon, gyümölcs, zöldség csoportosítása a vitamin, hasznos tápanyagtartalom és felhasználási módok alapján.
8. Tejtermékek felismerése és megnevezése gyakorlatban az árusító helyen, felhasználási módok, a fogyasztás előnyei, a termékekben lévő pozitív tartalom miatt.
9. Húsárak felsorolása (miből készül, húsfeldolgozás, konyhai elkészítés), a különböző húsféleségekre jellemző tulajdonságok (csirkehús – könnyű, nem hizlal, zsíros sertéshús – vigyázni kell, mert túlzott fogyasztása káros az egészségre stb.) csoportosítása.
10. Szavatosság, elkészítési módok.
11. Kedvenc ételek hozzávalói, elkészítési módja, ételreceptek (táplálkozási zavarok).
12. Beszélgetés az édességek fajtáiról, előnyeikről, hátrányaikról (hízás, fogszuvasodás).
13. Beszélgetés az elhízásról, gyomorrontásról.
14. Az eddig tanultak átismétlése, étrend készítése.
15. Az elhízás elleni gyógymódok felsorolása.
16. Beszélgetés a dohányzás, alkohol, kábítószer hatásairól, a túlzott gyógyszerfogyasztásról, és azok következményeiről.
17. Beszélgetés a tartósítószerrel, mint veszélyforrásról (tartósítószer-

<p>allergia).</p> <p>18. Séta gyógyszertárban, gyógynövényüzletben.</p> <p>19. Plakátok, szórólapok, tájékoztató füzetek gyűjtése adott témával kapcsolatban.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>fertőzés, tünet, védőoltás, menstruáció (és a témával kapcsolatos fogalmak), tisztálkodás, étrend, zsírszegény táplálkozás, édesség, elhízás, konditerem, testmozgás, diéta, dohányzás, alkoholfogyasztás, kábítószer, gyógyszer, recept, gyógyszertár, patika, zöldség-gyümölcs, piac, csarnok, zöldséges, főzelék, nyers, párolt, sült, főzött, vitamin, friss tej, tartós tej, hús, felvágott, tartósítás, szavatosság, romlott, elhízás, cukorbetegség, örömforrás, mértékletesség, étvágy, étvágytalanság, diéta, hízásra való hajlam, helyes táplálkozás, megelőzés, konzerv allergia,</p>

<p>Tematikai egység</p>	<p>3. Élő természet – Élőlények és környezetük</p>	<p>Órakeret: 10</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Az élővilág sokszínűségének ismerete, a növények és állatok hasonlóságai, különbözőségei.</p>	
<p>Tantárgyi fejlesztési célok</p>	<p>1. Ismerje a növények és állatok élőhelyeit, táplálkozását, hasznát. 2. Érezzen felelősséget a növényekért, állatokért.</p>	

<p>Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> Szerezzen további ismereteket a természet sokszínűségéről. Tájékozódjon a tanult ismeretek alapján kis segítséggel a térképen, könyvekben a növények és állatok élőhelyei, táplálkozása, haszná témákban Segítséggel vonjon le következtetéseket a növények, állatok életmódja alapján. 	<p>Kommunikáció: olvasás, írás, médiaismeret</p> <p>Testnevelés: kondicionálás,</p>

<p>4. Érezzen felelősséget a gondozására bízott növényekért és állatokért.</p> <p>5. Lehetőségei szerint óvja környezete élővilágát.</p> <p>6. Értse meg a változatos táplálkozás szükségességét.</p> <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Növények, állatok, emberek jellemző tulajdonságai (különböző földrészekén élő emberek csak bőrszín és arcforma alapján különböznek egymástól). 2. A környezet hatása az élőlényekre, összefüggések felfedezése. 3. Szárazföldi-, vízi életmód (édesvízi – sósvízi) növények és állatok legfontosabb jellemzői az életmód alapján. 4. A föld tájainak növényei, állatai, sarkvidék, hegyvidék, sivatag, őserdő, stb. 5. Növények és állatok tartásának szabályai (hobby állatok). 6. Az ember szerepe az élő természet megóvásában. 7. Az élő természetről tanult ismeretek rendszerezése. 8. A környezet és az élőlények egymásra gyakorolt hatása. 9. Tápláléklánc. 10. Az ember környezetre gyakorolt hatása. 11. Környezetvédelem. 12. Védett környezet. Nemzeti parkok. 13. Környezetvédő programok. <p>Tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Fotóalbumok, videók, TV műsorok megtekintése megfigyelési szempontok adásával a tapasztalatok megbeszélése, következtetések levonása. 2. Csoportosítás, rendszerezés, következtetés pl. szárazföldi: tüdővel lélegzik, vízi: kopoltyúval lélegzik, a tápláléknak megfelelő fogazat, csőr alakult ki, a táplálékszerzéshez szükséges alkat pl. zsiráfnek hosszú a nyaka, magasról kell a táplálékot legelni, vízi állatok bőre síkos, hogy az úszás könnyebb legyen stb. 	<p>kirándulás</p>
---	-------------------

<p>3. Tájak és jellegzetes élőlények. (összefüggés az éghajlat és növény- állatvilág között)</p> <p>4. Képes „tápláléklánc” összeállítása.</p> <p>5. Anyaggyűjtés, beszélgetés, csoportosítás, válogatás.</p> <p>6. Tanulmányi séta és kirándulás a szűkebb lakóhely, és az ország eltérő adottságú tájain (pl. hegyvidék, síkság, ipari, ill. mezőgazdasági területek).</p> <p>7. A tapasztalatok rendszerezése.</p> <p>8. Képek készítése, gyűjtése adott témákra, az élmények megjelenítése (rajzok, festmények, tablók).</p> <p>9. Tanulmányi séták (állatkert, erdő, park, kertészet, botanikus kert, a vadás park, állatkereskedés, tanya, házi kert).</p> <p>10. Rajzos írásos és egyéb alkotás „élménybeszámoló” készítése élmények alapján (képes albumok), adott szempontok szerinti csoportosítások, képrendezések, tablók készítése.</p> <p>11. Feladatlapok megoldása.</p> <p>12. Személyes beszámolók a házi kedvencek tartásáról.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>bőrszín, arberendezés, felmerülő új fogalmak és megnevezések, növényevő, húsevő, hasznos, kártevő, mérgező, tápláléklánc, nemzeti park, állatvédelem, állatorvos, felelősség, veszély, védőoltás</p>

<p>Tematikai egység</p>	<p>4. Élettelen környezet – környezeti ártalmak</p>	<p>Órakeret: 10</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Az élettelen környezet sokszínűsége, a tárgyak tulajdonságai.</p>	
<p>Tantárgyi fejlesztési célok</p>	<p>1. A tanuló vigyázzon a tisztaságra, tanulja meg környezetének védelmét, szépítését.</p> <p>2. Alapszinten ismerje meg a víz szerepét a háztartásban és az élet egyéb területein. Tartson környezetében tisztaságot és rendet.</p>	

<p>Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>
---	-----------------------------------

<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ismerje az iható és nem iható vízre vonatkozó feliratokat, ábrázolásokat (az „ivóvíz” és a” nem ivóvíz” jelző feliratokat) és a kapcsolatos teendőket 2. Ismerje és tudja elmondani, hogy milyen szabályokat kell betartani a háztartásban keletkező tűz megelőzésére. 3. Tudja, hogy vannak elemi csapások, amikkel szemben tehetetlen az ember és vannak balesetek, aminek saját maga az okozója. 4. Tanuljon meg szűkebb- és tágabb környezetében tisztaságot, rendet tartani. 5. Képességeihez mértén sajátítsa el a környezetében lévő fűtőberendezés, háztartási gépek rendeltetésszerű, balesetmentes, környezetkímélő használatát. 6. Vegye észre, ha elhasználódott a levegő, és tanulja meg a szellőztetést. 7. Ismerjen lakóhelyén levegőzésre alkalmas helyeket és közelben lévő kirándulóhelyeket. 8. Ismerje a szelektív hulladékgyűjtés szabályait és annak fontosságát. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A természet erői – víz– szél – tűz. 2. Tiszta víz (ivóvíz – szennyezett víz, a szennyezett víz fogyasztásának veszélyessége). 3. Tiszta levegő (légszennyezők – megelőzés). 4. Tiszta környezetünk. 5. Szelektív hulladékgyűjtés- veszélyes hulladékok. 6. Hulladék újrahasznosítás. <p>Tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Beszélgetés képek alapján a víz szerepéről, veszélyeiről életünkben (körforgás- rajzos feladatlap kitöltése). 	<p>Kommunikáció: olvasás, írás, médiaismeret</p> <p>Testnevelés: kondicionálás, kirándulás</p>
--	--

<ol style="list-style-type: none"> 2. Beszélgetés a természeti katasztrófákról, a földrengés lényegének alapszintű bemutatása. 3. Beszélgetés a természeti és az ember által okozott katasztrófákról. 4. A tankönyv képeinek értelmezése. 5. Biztonsági intézkedések a természeti katasztrófák elkerülése érdekében. 6. Tankönyvi ábrák segítségével a tiszta víz kritériumainak megállapítása. 7. Tankönyvi ábrák segítségével a tiszta levegő ismérveinek felsorolása. 8. Beszélgetés, tabló készítése a víz, a levegő tisztán tartásáról, a szennyezés káros hatásairól. 9. Beszélgetés a szelektív hulladékgyűjtés fontosságáról. 10. Hulladékok csoportosítása. 11. Néhány példa említése az újra felhasznált hulladék feldolgozására. 12. Beszélgetés a környezetünk tisztábbá tételéről, gyakorlati megfigyelés az iskolában, szemétszedés. 13. Példák ismertetése az újra felhasznált hulladék feldolgozására, képek, termékek gyűjtése. 	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>környezetvédelem, tiszta (iható) víz, ásványvíz, esővíz, ipari víz, szennyvíz, tiszta levegő, friss és használt levegő, szellőztetés, légkondicionálás, víz, mezőgazdaság, aszály, öntözés, árvíz, hóolvadás, jégeső, tűz, ősemlék, kemence, kályha, tábortűz, tűzvész, tűzoltás, tűzvédelem, karácsonyfa tűz, elektromos tűz, természeti katasztrófák, földrengés, árvíz, tornádó, tájfun, lavina, erdőtűz, ciklon, szélvihar, villámcsapás, aszály, éhínség, légszennyeződés, gőz, gáz, pára, szellőztetés, környezetvédelem, zöldek, aktivisták, tüntetés, hulladékok csoportosítása, hulladék újrahasznosítása, papír-, fém-, műanyag- alapú hulladékok.</p>

	<p>A tanuló</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ismeri az emberi test működését, az egészségmegőrzés módját és
--	---

<p>A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén</p>	<p>szükségességét,</p> <p>2. ismeri az egészséges táplálkozás (ételek) és az egészséges életmód (káros szokások hatása) jelentőségét,</p> <p>3. ismeri a természet, az általa ismert növény- és az állatvilág megóvásának jelentőségét,</p> <p>4. alapszinten ismeri a természet erőit, hatását, a víz szerepét,</p> <p>5. képes a tiszta, egészséges környezet megteremtése érdekében szükséges teendők szűkebb és tágabb lakóhelyén elvégezni.</p>
--	--

Testnevelés

A készségfejlesztő iskola gyakorlati évfolyamain a testnevelés tantárgy célja a minél önállóbb felnőtt élet tevékenységeinek megalapozásában a munkavégzéshez és az egészséges életmód folytatásához szükséges erőnlét, állóképesség, mozgásos ügyesség fejlesztése. A tantárgy segíti az egészséges testi fejlődést, a motoros képességek fokozatos ügyesedését, korrigálja az esetlegesen jelen lévő tartási és mozgási rendellenességeket. A fejlesztés játékos mozgásformákon alapul, és illeszkedik az egyéni képességekhez. A tantárgy sajátos fejlesztési céljai az erő, az állóképesség, a gyorsaság és az ügyesség növelése, a motoros kondicionális, a koordinációs és helyzetfelismerő képességek fejlesztése. A tantárgy támogatja a komplex személyiségfejlesztés megvalósulását szociális és emocionális aspektus hangsúlyával. A tantárgy terápiás célja, hogy az értelmi fogyatékos fiatal kondicionális, koordinációs képességei és mozgásos cselekvésbiztonsága folyamatosan fejlődjen, erősítve a szocializációs, rehabilitációs folyamatokat, esélyt teremtve a gyakorlati évfolyamokon való helytállásra.

A tantárgy az erkölcsi nevelés területén fontos szerepet játszik a szabályok, szabályosság ismeretének megerősítésében, a magatartásszabályozás befolyásolásában.

Az önismeret és társas kultúra fejlesztése területén segíti az önismeret, önfogadás képességét, a segítségnyújtásra és elfogadásra való törekvést.

A testi és lelki egészségre nevelés területén segíti az egészséges testmozgás és a fizikai aktivitás iránti igény folyamatosságát.

A testnevelés tantárgy az anyanyelvi kommunikáció kompetenciaterületen hozzájárul a verbális utasítások megértéséhez, a mozgások bemutatás vagy szóbeli irányítás alapján minél pontosabban és differenciáltabban történő kivitelezéséhez.

A tantárgy tanulása során fontos a tanulók figyelmének ráirányítása a harmonikus mozgás szépségeire és a mozgásművészet vagy a sportmozgások esztétikumának felismerésére.

Tematikai egység	1. Rendgyakorlatok, téri tájékozódás	Órakeret: 24
Előzetes tudás	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kialakult testkép, kommunikációs befogadó készség. 2. Motiváltság az együttműködésre. 3. A mozgás igénye. 	
Tantárgyi fejlesztési célok	<ol style="list-style-type: none"> 1. Szabályokat betartani, utasításokat minél pontosabban követni. 2. Testi fejlesztés, téri irányok, eligazodás térben. 3. Helyes életmód kialakításának elmélyítése. 	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Felszólításokra adekvátan cselekedjen: sorakozás, irányváltoztatások, testrészek mozgatása (egyéni képességeknek megfelelően) 2. Törekedjen a gyakorlatok minél pontosabb kivitelezésére 3. Legyen számára örömforrás a mozgás <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sorakozás 2. Járások 3. Menetelés 4. Testfordulatok <p>Tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sorakozó magasság szerint. 	<p>Környezet- és egészségvédelem: egészségmegőrzés</p>

<p>2. Járás egysoros, kétsoros, háromsoros oszlopban, nyitódás, záródás, helyben járás, jelre elindulás, megállás.</p> <p>3. Járás lábujjhegyen, sarkon.</p> <p>4. Sarkon jobbra, balra fordulatok vezényszóra.</p> <p>5. Menetelés helyben járással, igazodás, sorbontás jobb, baloldal érzékelése.</p> <p>6. Vezényszavak megértése.</p> <p>7. Menetelés zenére, ritmustartás, ritmusváltás adott jelre.</p>	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	nyit, zár, jobb, bal, igazodás, sorbontás, magas, alacsony

Tematikai egység	2. Gimnasztikai gyakorlatok	Órakeret:
Előzetes tudás	Adott ritmus átvétele és követése.	
Tantárgyi fejlesztési célok	Alapgyakorlatokat pontos végzése, hibák javítása. Izmok erősítése.	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Legyen képes az alapgyakorlatokat huzamosabb ideig végezni. 2. Értse meg az egyszerű utasításokat. 3. Tudja a kéziszerket megfelelően használni. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Két-három mozgáselem összekapcsolása. 2. Kéziszer- és szabadgyakorlatok. 3. Szakkifejezések megértése és alkalmazása. <p>Tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Begyakorolt mozgáselemek összekapcsolása, helyben futás magas 	<p>Környezet- és egészségvédelem: egészségmegőrzés</p>

<p>térdemelés, terpeszállás, törzshajlítás, bokaérintés.</p> <p>2. Négy ütemre végzett gyakorlatok: (alapállás, ugrás terpeszbe, kar oldalsó középtartásba, taps fej fölött, vissza alapállásba, mellső középtartásba, oldalsó középtartásba, terpesz, stb.)</p> <p>3. Szalag, babzsák, labda, medicinlabda, súlyzó, buzogány, karika, alkalmazásával végzett négyütemű gyakorlatok vezényszavak, számolás, zene segítségével.</p> <p>4. Begyakorolt gyakorlatsorok zenére, a testtartás és ütemtartás figyelembevételével.</p>	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	<p>négyütemű gyakorlat, terpeszállás, oldalsó középtartás, mellső középtartás, magas tartás, négyütemű gyakorlat, kéziszerek megnevezése.</p>

Tematikai egység	3. Képességfejlesztő gyakorlatok, játékos feladatok	Órakeret:
Előzetes tudás	<p>1. Erőnlét fejlesztése.</p> <p>2. A mozgás összerendezettség.</p>	
Tantárgyi fejlesztési célok	<p>1. Gyakorlatok kitartó végzése, a hibák javítása.</p> <p>2. Izmok erősítése.</p>	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <p>1. A szóbeli utasításokat értse meg és kövesse</p> <p>2. Legyen képes egyre hosszabb ideig együttműködni a tartásjavító és izomerősítő gyakorlatokban.</p> <p>Ismeretek</p> <p>1. Guggolás</p> <p>2. Kúszás</p> <p>3. Mászás</p>	<p>Környezet- és egészségvédelem: egészségmegőrzés</p>

<p>4. Függeszkedés</p> <p>5. Távolugrás</p> <p>6. Guruló átfordulás előre, hátra</p> <p>7. Állórajt, futás</p> <p>8. Egyensúlyozó járás.</p> <p>Tevékenység</p> <p>1. Guggoló járás,</p> <p>2. kúszás padok között,</p> <p>3. bordásfal gyakorlatok (függeszkedés),</p> <p>4. egy lábról elrugaskodás távolugrás nekifutásból,</p> <p>5. sorozatban guruló átfordulások (guruló átfordulás előre sorozatban, háttal sorozatban guruló átfordulás, hátra),</p> <p>6. álló rajtból-versenyfutás,</p> <p>7. helyben rugózásból elrugaskodás,</p> <p>8. mászás kötél, bordásfalon (irányítással),</p> <p>9. kúszás akadályok között, mászás akadályon át,</p> <p>10. 30-60 m-es versenyfutás állórajtból,</p> <p>11. egyensúlyozás talajon, padon (gerendán) pad merevítőjén,</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>gyakorlatok megnevezése, sorozat, állórajt, tevékenységek megnevezése, méter</p>

<p>Tematikai egység</p>	<p>4. Labdás gyakorlatok</p>	<p>Órakeret:</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>1. Önzetlen játék.</p> <p>2. Céltudatosság.</p>	
<p>Tantárgyi fejlesztési célok</p>	<p>Egyre pontosabban labdát vezetni, célba juttatni (kézzel, lábbal).</p>	

<p>Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p>Fejlesztési feladat</p>	

<ol style="list-style-type: none"> 1. Legyen képes a szabályok megértésére és a szabálykövetésre 2. Tudjon egyre biztonságosabban labdát vezetni, elkapni, célba dobni. 3. A játék jelentsen örömforrást számára <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kislabda dobás 2. Átadások 3. Labdavezetés <p>Tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kislabda dobás álló helyzetből. 2. Célba dobás (kosár, kapu, céltábla). 3. Egykezes, kétkezes mellső átadások, különböző feladathelyzetekben. 4. Váltott kézzel járás körben akadályok megkerülése, labdavezetések. 5. Labdavezetés (ügyesebb) lábbal cél felé, akadályok megkerülése (irányítással) 6. Dobóterpeszből kidobás, célba dobás, alsó felső dobás. 7. lassú futás közben labdavezetés az ügyesebb kézzel. 	<p>Környezet- és egészségvédelem: egészségmegőrzés</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>gyakorlatok megnevezése, váltott kéz, dobóterpesz, labdavezetés,</p>

<p>Tematikai egység</p>	<p>5. Sportjátékok elemei</p>	<p>Órakeret:</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>1. Szabálykövetés. Csapatszellem fontossága.</p>	
<p>Tantárgyi fejlesztési célok</p>	<p>1. Sportjátékokat játszani, mások játékát figyelemmel kíséni. 2. Rendszeresen sportolni.</p>	

<p>Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>
---	-----------------------------------

<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Legyen képes betartani a sportjátékok elemi szabályait és az eszközöket rendeltetésszerűen, balesetmentesen használni. 2. A szabályokat minél pontosabban tartsa be. 3. Legyen képes a veszteség okozta frusztrációt kezelni. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kosárlabda, röplabda, zsinórlabda 2. Pingpong 3. Labdarúgás 4. Tollaslabda, szivacs labda 5. Kidobós 6. Úszás (vízbiztonság) 7. Roller, kerékpár, gördeszka, görkorcsolya, szánkó használata 8. Teke, kugli, biliárd 9. Kondicionáló gépek minél szélesebb körű alkalmazása <p>Tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Alapállás – megindulás - megállás, labdavezetés kosárra dobás, védekezés, 2. pingpongozás, átütés, szerválás, ütögetés, adogatás, 3. alapállás, megindulás, megállás, labdavezetés, átadás, kapura lövés, labda védeke, 4. szivacs labda, tollaslabda ütögetés, átütés a háló másik oldalára, 5. az időjárásnak megfelelő sporteszközök használata, az eszközök rendeltetésszerű használata, karbantartása, tárolása, 6. egyéni- és csapatversenyek rendezése, kulturált szurkolás (eredményhirdetés, cím megvédése, visszavágó), 7. úszás, néhány úszásnem mozdulatai, az úszás ritmusa, légzés javítása. 8. kondicionáló gépek célszerű és szakszerű használata, az erőnlét- és életmódjavító gyakorlatsorok elsajátítása és napirendbe építése. 	<p>Számolás-mérés: tájékozódás, műveletek végzése</p> <p>Környezet-ismeret: egészség-megőrzés</p>
<p>Kulcsfogalmak/fogal</p>	<p>sportágak megnevezése, kosárpalánk, kosár, kosárlabda, szerva, kapu,</p>

mak	gól, tevékenységek megnevezése, kétkezes mellő átadás, szerválás
------------	--

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén	<p>A tanuló képes</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. mozgásos tevékenységek rendszeres végezésére, az egészséges testi fejlődés, edzettség, teherbíró képesség, az alapvető fizikai képességek szintjének emelése érdekében, 2. sporteszközök rendeltetésszerű, balesetmentes használatára, 3. sportjátékok játszására (egyszerűsített) szabályokkal, sportmérkőzések figyelemmel kísérésére.
---	---

11.4.5. A KÉSZSÉGFEJLESZTŐ ISKOLA GYAKORLATI KERETTANTERVE

A készségfejlesztő kerettantervek heti 4, 8, illetve 12 óraszámra lettek kidolgozva. A gyakorlati évfolyamokon a készségfejlesztő kerettantervek oktatására heti 20 óra (a hozzá tartozó szabad időkerettel) áll rendelkezésre. Ezen időtartamot kell az intézménynek a készségfejlesztő kerettantervek oktatásával kitöltenie, azaz a tanulónak a gyakorlati évfolyamokon egy 2-5 készségfejlesztő kerettantervből álló képzési egység elsajátítására van lehetősége.

Ennek egyetlen korlátja, hogy nem oktatható egy egységben a

- Habilitációs célú munkavégzés integrált munkavégzésre képes tanulók részére és a
- Habilitációs célú munkavégzés integrált munkavégzésre nem képes tanulók részére

megnevezésű készségfejlesztő kerettanterv.

A készségfejlesztő iskola sikeresen teljesített gyakorlati évfolyamai eltérő készségfejlesztő kerettantervek szerinti oktatással megismételhetők.

A készségfejlesztő kerettantervek sikeres elvégzése részszakképzettséget, illetve szakképzettséget nem tanúsít.

11.4.5.1. AGYAGTÁRGY KÉSZÍTŐ KÉSZSÉGFEJLESZTŐ KERETTANTERV

A készségfejlesztő kerettanterv az agyagtárgy készítés alapvető technikáinak készségszintű elsajátításával megvalósuló, társadalmilag elfogadott esztétikai értéket hordozó, művészeti, tárgyalkotó tevékenységet foglalja magába.

Célok

1. A tanuló váljon alkalmassá használati termékek (háztartási- és dísz tárgyak) előállítására, és mint betanított munkás ebben közreműködjön.
2. Fejlessze a produktív munkavégzést megalapozó személyes, szociális és szakmai kompetenciákat.
3. Alakítsa ki és ápolja a kreatív önkifejezés igényét.
4. Segítse elő az alkotótevékenység során szerzett én-kompetencia élmény által a pozitív önértékelést, támogassa az alkotásban rejlő elaborációs lehetőségek által az érzelmek és feszültségek feldolgozását.
5. Keltse fel a művészetek, kiemelten a kerámiakészítés és a népművészet iránti érdeklődést, és bővítse az ezekkel kapcsolatos ismereteket.

Feladatok

1. A képességek függvényében az agyagtárgy készítő eljárások minél teljesebb megtanítása.
2. A művészeti ismeretek bővítése, az alkotó- és befogadóképesség fejlesztése.
3. Az agyagtárgy készítő tevékenységekhez kapcsolódó jártasságok, készségek fejlesztése.
4. Önszabályozási, együttműködési és alkalmazkodási stratégiák fejlesztése.
5. Gondolkodási műveletek, forma- és térészlelés, figyelem, emlékezet, tervezés, rugalmasság, alkotó képzelet fejlesztése.
6. Az önkifejezési törekvések támogatása, motiváció felkeltése az önálló alkotótevékenység iránt.

Fejlesztési területek – nevelési célok

Erkölcsei nevelés: A tanuló elsajátítja a műhelyben szükséges óvatos viselkedési- és együttműködési szabályokat, megismeri a műhely rendjének fontosságát, toleránssá válik önmagával és társaival szemben.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés: a készségfejlesztő kerettanterv keretében a tanuló megismerkedik a nemzeti hagyományokkal, a népi iparművészet alapjaival, a használati eszközökkel, díszítő elemekkel.

Az önismeret és társas kultúra fejlesztése: a képzés során a tanuló képessé válik saját alkotói kompetenciájának megélésére, átéli a tárgyak létrehozásának örömét.

Fenntarthatóság, környezettudatosság: a készségfejlesztő kerettanterv elsajátítása közben a tanulók megismerkednek a természetben előforduló alapanyagok felhasználhatóságával, az anyagokkal, energiával való takarékossgal. A készségfejlesztő kerettanterv tananyagtartalma segíti a megfelelő óvatosság kialakulását az alapanyagok egészség- és környezetkárosító hatásainak kivédésére.

A készségfejlesztő kerettanterv szerepe a kulcskompetenciák fejlesztésében

Anyanyelvi kommunikáció: az agyagtárgy készítéshez kapcsolódó speciális kifejezésekkel bővül a szókincs, ezáltal változatosabbá válik a beszédprodukció.

Matematikai kompetencia: a gyakorlati tevékenységek szükségessé teszik a minél önállóbb probléma-felismerést és megoldást, a mennyiségek kezelését, hozzájárul a téri- és időbeli tájékozódás fejlődéséhez.

Természettudományos és technikai kompetencia: a tanuló ismeretei fejlődnek a munkafolyamatok során az alkalmazott eszközök funkciójának megismerésével, a változások követésével, az anyagátalakulás folyamatának megfigyelésével, az egészség- és balesetvédelmi ismeretek elsajátításával.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség: A képzés támogatja a tanulók kreativitásának, esztétikai érzékének, önálló ízlésvilágának fejlődését. Képessé válnak tapasztalataik, élményeik kreatív kifejezésére, az esztétikum és praktikum összhangjának

tervezésére. Lehetőségük adódik a kulturális sokszínűség megismerésére. A művészi önkifejezésen keresztül gazdagodik a személyiségük, önismeretük, kialakul belső igényességük, és megélik az önálló forma, szín választásán keresztül saját alkotói kompetenciájukat.

Elvárt teljesítmény

A tanuló képességeihez mértén igyekezzon elsajátítani a kerámiakészítés alapvető technikai fogásait és elméleti ismereteit. Az alkotótevékenység során a munka- és balesetvédelmi szabályok betartása mellett törekedjen az adekvát alapanyag- és eszközhasználatra és a produktív együttműködésre. Az elkészítendő tárgyokban törekedjen a forma-funkció és egyéni elképzelései összhangjának megjelenítésére.

1. Anyagismeret: a tanulónak ismernie és tudnia kell:

- a. az agyag és egyéb szakmai alapanyagok eredetét, előkészítését a gyakorlati tevékenységben történő felhasználáshoz,
- b. a munka során használt eszközök, szerszámok megnevezését, funkcióját,
- c. a kerámiakészítés fázisait,
- d. az edényformákat és azok funkcióit,
- e. az alapvető színező anyagokat és eljárásokat.

1. Az agyagtárgy-készítő szakmai ismereténél a tanulónak ismernie kell:

- a. a hagyományos tárgykészítés módjait, technikáit,
- b. kerámiatörténeti alapismereteket,
- c. az agyag-előkészítés műveletét,
- d. különböző alakítási technikákat,
- e. a mintázásban használt eszközöket, eljárásokat és a mintázás lehetőségeit,
- f. a tervezésben az alapvető tervezési ismereteket (anyag- és eszközszükséglet),
- g. forma- és színekompозиációs ismereteket.

1. Esztétika, néprajzi, népművészeti alapismeretek tanulása során a tanulónak tudnia kell:

- a. az esztétika fogalmát, jelentőségét a tárgykészítésben,
- b. néprajzi motívumok ismeretét,

- c. alapvető népművészeti ismereteket,
- d. különböző tájak, korok jellegzetes forma- és mintakincseit.

1. Gyakorlati követelményeknél a tanulónak ismernie és tudnia kell

- a. a különböző formaalakító eljárásokat
 - i. lapedény készítés,
 - ii. applikált edénykészítés,
 - iii. formába préselt edénykészítés,
 - iv. marokedény készítés,
 - v. korongolt edénykészítés,
- b. szakszerűen elvégezni a szükséges előkészítő műveleteket,
- c. a különböző díszítési eljárásokat,
- d. a mintázási lehetőséget kihasználva változatos, egyedi termékek kivitelezését,
- e. a megfelelő technika kiválasztását a tervek elkészítése után,
- f. a munkafolyamatok helyes sorrendjének kialakítását
- g. a befejező műveletek szakszerű elvégzését,
- h. az elkészített tárgyban keletkezett hibák felismerését, szükség esetén kijavítását,
- i. a használt vegyi anyagok szakszerű, egészségkímélő kezelését,
- j. a kemence használata során a szakszerű és óvatos munkavégzést.

1. Munkavédelmi alapismeretek:

- a. védőfelszerelések, munkaruházat ismerete,
- b. a műhely tisztántartásának, portalanításának biztosítása,
- c. a balesetveszélyes hulladékok szakszerű eltávolítása.

1. Elsősegélynyújtás alapismeretek:

- a. szúrás, vágás, égés kezelése,
- b. kéziszerszám okozta sérülés kezelése,
- c. mentőláda ismerete, helyes használata.

Az agyagtárgy-készítő szakmai program oktatásának tárgyi feltételei

A szakmai képzéshez három, a funkció szerint elkülönített helyiség szükséges: műhely,

raktár, kemencetér.

A létszámnak megfelelően felszerelt világos, jól szellőztethető, tágas tanműhely szükséges, a tanulók testméretének és az ergonómiai szempontoknak is megfelelő kényelmes székekkel, munkaasztalokkal felszerelve.

Eszközigény

1. Lakkozatlan felületű agyagbegyúró asztal
2. Elektromos kemence és tartozékai (polcok, állványok)
3. Fazekaskorong, asztali korongok
4. Mintázófák, gyűrűk, fakések
5. Vágódrótok
6. Rajztáblák, gyúródeszkák, sodrófák
7. Különböző méretű műanyag tálak, tölcsérek, fedeles vödrök, tároló dobozok
8. Fakanalak, merőkanalak, szűrők, sziták
9. Ecsetek különböző méretben
10. Fazekas agyag, samottos agyag (finom és durvaszemcséjű)
11. Engóbok (földfesték), mázak, szintestek
12. Mázazó, égető fogók
13. Védőruházat – hőálló kesztyűk, gumikesztyűk, maszk
14. Tisztálkodó- és takarítóeszközök

Szemléltető eszközök

1. A népi fazekasság, a kerámia ipar és kerámiaművészet bemutatására albumok
2. A tananyagban szereplő technikákkal készült tárgyak (az alkotás fázisainak bemutatására)
3. Szakkönyvek, tankönyvek, szaklapok, fényképek, képeslapok

Audiovizuális eszközök

1. Számítógép, interaktív tábla
2. DVD-, CD-lejátszó
3. fényképezőgép, kamera

4. Diavetítő, diafilmek

A tanterv teljesítéséhez javasolt óraterv

Évfolyamok	11-12.
Heti órakeret	8
2 éves órakeret	576
Ebből kötött	518
Szabadon tervezhető órakeret	58

A tantárgy témáinak feldolgozására javasolt időkeret

Témakör / Évfolyam	11-12.	11.	12.
1. Tárgyalkotó eljárások	200	100	100
2. Díszítő eljárások	190	95	95
3. Anyag- és eszközismeret	56	28	28
4. Művészeti alapismeretek	52	26	26
5. Munkavédelem	20	10	10
Szabadon tervezhető órakeret	58	29	29

Tematikai egység	1. Tárgyalkotó eljárások	Órakeret: 200
Előzetes tudás	1. Elemi ismeretek a tárgyalkotási technikákról, festésről, mintázásról.	
Tantárgyi fejlesztési célok	1. Esztétikus, használható agyagtárgyakat készíteni minél kevesebb segítséggel. Saját elképzeléseket megvalósítani az alkotómunka során.	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
--	----------------------------

<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Minél nagyobb önállósággal megtervezni a munkafolyamatot és kiválasztani a szükséges alapanyagokat, eszközöket. 2. A tárgyalkotó eljárásokat megkülönböztetni. 3. Az agyagtárgy-készítő technikákat az elkészítendő tárgyakhoz rendelni. 4. Az agyag alakításának lehetőségeit figyelembe venni önálló elképzelései megvalósításánál. 5. Legyen képes a közös tevékenységben együttműködni, ha szükséges, tudjon segítséget kérni. 6. Növekvő önállósággal, irányítás mellett készítse el a különböző tárgyakat. 7. Egyéni ötleteket, elképzeléseket megvalósítani az alkotómunka során. 	<p>Kommunikáció: anyanyelv, beszédfejlesztés</p> <p>Számolás-mérés: Térbeli és időbeli tájékozódás</p> <p>Etika: egyén, közösség, társadalom; önismeret; az esztétikai érzék fejlesztése</p>
<p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Lapedények készítésének 2. Apró elemekből applikált edények 3. Figurális kerámia 4. Korongozás gyakorlása 5. Agyagtárgyak szárításának, előkészítésének égetéshez 	
<p>Tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Az agyag előkészítése begyúrása. 2. A megfelelő agyagtípus kiválasztása és előkészítése – méretezése, begyúrása, levegőtlenítése. 3. Különböző formájú, funkciójú lapedények készítése, pl.: tálak, tányérok, lapvázák, dobozok. 4. Az agyag nyújtása, méretre vágása, a darabok összeillesztése agyagpépes rögzítéssel. 5. Golyó gyúrása, agyaggyöngyök készítése. 6. Golyós préssel különböző formájú, funkciójú tárgyak készítése. 	

<p>7. Építés golyókból agyagpépes rögzítéssel.</p> <p>8. Agyaghurka sodrása, felrakása, különböző formájú, funkciójú tárgyak készítése.</p> <p>9. Csigás elemek készítése, felrakása, különböző formájú, funkciójú tárgyak készítése.</p> <p>10. Hengerkorongolás gyakorlása, benyomás, felhúzás próbálgatása.</p> <p>11. Kombinált elemekből épített tárgyak</p> <p>12. Szivacsolás, simítás, sorja eltávolítás.</p> <p>13. Tárgyak megjelölése névjeggyel, monogrammal.</p> <p>14. Szivacsolás zsengelés előtt.</p> <p>15. Portalanítás mázazás előtt.</p> <p>16. A tanult technikák szabadon választott kombinációjával készített agyagplasztikák, agyagbábok, állatfigurák, emberalakok, népi gyermekjátékok, ékszerek készítése.</p> <p>17. Agyagtárgyak készítése a tanult elemek és eljárások különféle kombinációjával: hasas, szűkülő nyakú edények készítése, építése golyókból, agyaghurkából, szalagokból, csigás elemekből, ezek variációiból agyagpépes rögzítéssel, különféle formába préselt edények</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Eszköz, anyag, technika megnevezése. Az elkészített tárgy megnevezése és funkciója.</p> <p>Az elkészítés részfolyamatával kapcsolatos fogalmak.</p> <p>Korongozás, lapedény, szivacsolás, monogram, mázazás, csigás elem.</p>

<p>Tematikai egység</p>	<p>2. Díszítő eljárások</p>	<p>Órakeret: 190</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Elemi ismeretek a tárgyalakotási technikákról, festésről, mintázásról, az agyag tulajdonságairól, formázhatóságáról.</p>	
<p>Tantárgyi fejlesztési célok</p>	<p>Tetszetős kerámiatárgyakat létrehozni változatos díszítő technikák alkalmazásával.</p>	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Az agyag halmazállapotának, lágyságának megfelelő díszítő technika kiválasztása. 2. A díszítő technika megfelelő alkalmazása - eszközválasztás, nyomaték, festékek, mázak kikeverése, felhordása megfelelő vastagságban irányítással. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nyers, puha agyagon alkalmazható díszítő eljárások 2. Első égetés előtti díszítő eljárások 3. Nyers, száraz agyagon alkalmazható díszítő eljárások 4. Égetett agyagtárgyakon alkalmazható díszítő eljárások <p>Tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pecsételés apró tárgyakkal, természetes anyagokkal. 2. Agyagtárgyak díszítése karcolással, vájással. 3. Agyagtárgyak díszítése rátett, domborműves technikával. 4. Textíliák, érdes felületű anyagok agyagra préselése. 5. Áttört díszítés szaggatóformával és szabad kézzel. 6. A kész agyagtárgyak díszítése kavicsolással és földfestékekkel. 7. Az égetett agyagtárgyak díszítése mázazása különböző módszerekkel-ecsettel, mártással, csorgatással, sablonnal stb. 		<p>Kommunikáció: anyanyelv, beszédfejlesztés</p> <p>Számolás-mérés: térbeli és időbeli tájékozódás</p> <p>Etika: az esztétikai érzék fejlesztése</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	A díszítő eljárás és a szükséges eszközök elnevezése.	

Tematikai egység	3. Anyag- és eszközismeret	Órakeret: 56
Előzetes tudás	Ábrázolás-alakítás alapanyagainak, eszközeinek, felhasználási technikáinak ismerete.	
Tantárgyi fejlesztési	Agyagtárgy készítés során az alapanyagok és eszközök	

célok	rendeltetésszerűen tudja használni.
--------------	-------------------------------------

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Legyenek ismeretei a különböző agyagtípusok tulajdonságairól, felhasználási területeiről. 2. Néhány gyakran alkalmazott eszköz neve, adekvát használata, tisztán tartása. 3. Engóbok, mázak kikeverése, megfelelő felhordása az agyagtárgyakra irányítással. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Agyagtípusok és felhasználási területük 2. Az alkotómunka során használt eszközök, funkciójuk, rendeltetésszerű használatuk 3. Engóbok, mázak <p>Tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A különböző agyagtípusok tulajdonságainak megtapasztalása. 2. Felhasználási területek, hasonlóságok, különbségek megfigyelése. 3. Agyag tárolása, megóvása a kiszáradástól. 4. Az agyag megmunkálása során bekövetkező halmazállapot változások megtapasztalása. 5. Az agyagalakíthatóság határainak megtapasztalása. 6. Ismerkedés az alakítás, mintázás, díszítés, korongozás, égetés eszközeivel, funkcióikkal, rendeltetésszerű használatukkal, tárolásuk, ápolásuk módjával. 7. A földfestékek és mázak alapvető tulajdonságainak, használati lehetőségeinek megtapasztalása és felhordási lehetőségek kipróbálása. 	<p>Kommunikáció: anyanyelv, beszédfejlesztés</p> <p>Számolás-mérés: Térbeli és időbeli tájékozódás</p> <p>Etika: egyén, közösség, társadalom; önismeret; az esztétikai érzék fejlesztése</p>

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Agyagtípusok elnevezése, pl: fazekas, samott, porcelán Az eszközök elnevezése, pl.: mintázófa, spatula, szobrászgyűrű, metsződrót
------------------------------------	---

Tematikai egység	4. Művészeti alapismeretek	Órakeret: 52
Előzetes tudás	Népszokások, népi hagyományok, művészeti ágak ismerete.	
Tantárgyi fejlesztési célok	Megismerni a különböző kerámiatárgyakat, funkciójukat, a motívumokat felhasználni az alkotómunka során.	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Műalkotások differenciálása művészeti ágak szerint. 2. Irányítással szemléljen művészeti alkotásokat. 3. Ismerje meg a népi kismesterségek jellemző vonásait és néhány népszokást. 4. Ismerkedjen a különböző népek kerámiáival, felhasználási területeivel. 5. Differenciálja a népművészet tárgy kultúráját anyag és funkció szerint. 6. Növekvő önállósággal alkalmazzon néhány jellegzetes díszítő motívumot. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Betekintés különböző korok és kultúrák tárgyalkotó és emberábrázoló művészetébe 2. Népünk művészete 3. A kerámiakészítés története, a kerámia felhasználási területei 4. Különböző népek kerámiái 5. A forma és funkció kapcsolata agyagtárgyaknál 	<p>Kommunikáció: anyanyelv, beszédfejlesztés</p> <p>Számolás-mérés: Térbeli és időbeli tájékozódás</p> <p>Etika: egyén, közösség, társadalom; önismeret; az esztétikai érzék fejlesztése</p>

<p>Tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Múzeumlátogatás, nevezetes épületek, tájházak, alkotóházak megtekintése. 2. Művészeti albumok, kiadványok szemlélése. 3. Különböző művészeti ágak jellemző alapanyagainak, munkaeszközeinek és technikáinak megfigyelése. 4. Lehetőség szerint: alkotók megfigyelése munka közben. 5. Ismerkedés népszokásainkkal, az ünnepekhez kapcsolódó hagyományokkal, tárgyakkal. 6. Tájegységekre jellemző díszítő motívumok rajzolása, alkalmazása agyagtárgyakon 	
--	--

<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Művészeti tevékenységek és egyszerű esztétikai fogalmak.</p> <p>Népi kismesterségek és jellemző alapanyagaik: népi faragóművészet, bőrmívesség, hímzés, csipke, mézesbábosság, hímes tojás, fonás, szövés, fazekasság.</p> <p>Népszokások jellemző momentumainak megismerése: húsvéti, farsangi, karácsonyi népszokások.</p> <p>Díszítőmotívumok, tájegységek elnevezése.</p> <p>Művészeti tevékenységek és egyszerű esztétikai fogalmak.</p> <p>Neves alkotók, jellegzetes alkotások-festészet, szobrászat, grafika, építészet</p>
---------------------------------------	--

<p>Tematikai egység</p>	<p>5. Munkavédelem</p>	<p>Órakeret: 20</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Háztartástan alapismeretek (takarítás, személyi higiénia, eszközhasználat).</p>	
<p>Tantárgyi fejlesztési célok</p>	<p>Az agyagtárgyak készítése során balesetek, balesetveszélyes helyzetek elkerülésével tevékenykedni, alkotásokat létrehozni.</p>	

<p>Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>
---	-----------------------------------

<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Munka- és balesetvédelmi szabályokat megismerni és betartásukra törekedni. 2. Felismerni a balesetveszélyes helyzeteket és szükség esetén segítséget kérni. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A biztonságos munkavégzéshez elengedhetetlen munka- és balesetvédelmi szabályok megismerése. 2. Munka- és védőruha funkciója 3. A kemence használata, a használat veszélyessége. <ol style="list-style-type: none"> a. Segítségkérés módjainak, eszközeinek ismerete. <p>Tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Az agyag, festékek, mázak biztonságos használatának alapvető szabályainak elsajátítása szemléltetés, magyarázat útján és az alkotómunka folyamatában (pl.: por keletkezésének megakadályozása festékkeverés közben, festék, máz és agyagpor belélegzésének elkerülése). 2. A balesetek megelőzéséhez szükséges tennivalók szemléltetése és gyakorlása (pl. kiömlött víz feltakarítása, festék azonnali eltávolítása, agyagtömbök mozgatása, törött, repedt kerámia kezelése, érintésvédelem). 3. Segítségkérés, problémamegoldás gyakorlása szituációs játékok segítségével. 4. Foglalkozások utáni kézápolás. 	<p>Kommunikáció: anyanyelv, beszédfejlesztés</p> <p>Számolás-mérés: Térbeli és időbeli tájékozódás</p> <p>Etika: egyén, közösség, társadalom; önismeret; az esztétikai érzék fejlesztése</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Munka- és balesetvédelmi szabályok ismerete és betartása. Segítségkérés módjainak ismerete.</p>

11.4.5.2. ÁRUFELTÖLTŐ KÉSZSÉGFEJLESZTŐ KERETTANTERV

Célok

1. Az árufeltöltő tevékenységek bemutatása, megtanítása, gyakorlása, a szükséges készségek elsajátítása és önálló – részben önálló – alkalmazása.
2. Készítse fel a fiatalokat arra, hogy egyéni megsegítéssel legyenek képesek felnőttként munkát vállalni, a munkaerőpiacon segítséggel eredményesen helytállni.

Feladatok

1. A gyakorlat biztosítsa a tanulók munkatapasztalat-szerzését, a munkahelyi környezet megismerését.
2. A tanulók ismerjék meg és alkalmazzák a munkaviszonyból származó kötelezettségeiket és az ehhez fűződő jogukat.
3. A tanulók sajátítsák el az áruk rendszerezésének, rendezésének gyakorlatát és ismerjék fel tevékenységük fontosságát.

A készségfejlesztő kerettanterv szerepe a fejlesztési területeken:

Pályaorientáció: Ismerje a fiatal azt a területet, ahol tevékenykedik, tudjon tájékozódni a munkaterületen. Legyen képes huzamosabb ideig végezni a kijelölt munkát, a szükséges öltözék és eszközök kiválasztásával. Tudjon utasításokat végrehajtani. Törekedjen a kitartó, folyamatos munkavégzésre.

Az önismeret és társas kultúra fejlesztése: A magatartást szabályozó viselkedésformákat kialakítása, megszilárdítása. A különböző élethelyzetek megismerése. Elvárás, hogy a fiatal fokozatosan, képességeihez mérten meg tudjon felelni a rá váró feladatok elvégzésére. Alakuljon ki önismerete annyira, hogy segítséggel képes legyen társaival megfelelően együtt dolgozni. Tudja emberi kapcsolataiban az egyet nem értést kezelni, és kevésbé sérüljön a vitákban. Legyen képes bizalommal fordulni szűkebb, és tágabb környezetéhez amennyiben segítségre van szüksége.

Felelősségvállalás: Szükséges, hogy végzett munkáját szeresse, tevékenysége eredményét képes legyen magáénak érezni, érzelmileg kötődjön társaihoz, tanáraihoz, nevelőihez, ami a munkavégzés folyamatában nélkülözhetetlen számára. Kialakítandó a rend igénye, a rend megteremtésének és fenntartásának, valamint megőrzésének képessége. Elvárt a tervezett munkakövetelmények teljesítése valamint a vezetői utasítások figyelembevétele. A társakkal való együttműködés elvárható szinten legyen jelen mindennapi munkavégzésében.

A testi és lelki egészségre nevelés: Sajátítsa el a fiatal az egészség megóvásához szükséges egészségügyi alapismereteket, az alapvető higiéniai szokásokkal együtt. Mindennapi élete és munkája során törekedjen az egészséges és a tiszta, környezetszennyezéstől mentes életmód megjelenítésére, megtanulására és közvetítésére. Feladat a mindennapi élethez alapvetően nélkülözhetetlen munka- és egészségvédelmi ismeretek, szokások elsajátítása mellett a testi fejlettség és ellenálló képesség kialakítása és fenntartása. Fontos, hogy kialakuljanak az egészséges életmódhoz tartozó higiénias szokások. A fiatal képességeinek megfelelően vigyázzon egészségére, kerülje a káros szokások kialakulását.

A készségfejlesztő kerettanterv szerepe a kulcskompetenciák fejlesztésében

Anyanyelvi kommunikáció

A tantárgy támogatja a szókincs bővülését a gyakorlati tevékenységek, eszközök, munkafolyamatok területén, javul a szóbeli utasítások megértése.

Matematikai kompetencia

A tevékenységek támogatják a téri elrendezés felismerésének képességét és a téri tájékozódás javulását. Bővül a csoportosítási, számolási képesség, a változások felismerésének reakcióideje csökken.

Természettudományos és technikai kompetencia

A gyakorlati tevékenység során a tanulók elsajátítják az esztétikus és biztonságos téri elrendezés képességét, felismerik az árurendezés szempontjait.

Esztétikai és művészeti tudatosság

Az árufeltöltés gyakorlata megismerteti a tanulókat a kereskedelemben elengedhetetlen pontos, precíz esztétikus bemutatás és a vásárlói igények és ízlés kielégítésének igényével.

Tárgyi feltételek:

Intézményi belső gyakorlathoz többfunkciós polcrendszer és tárolók, csomagoló és mozgató eszközök, gyakorló eladóter szükséges. A gyakorlat során biztosítani kell minél többféle

árucikk és göngyöleg megismerését iskolai tanműhelyben és sokféle valódi eladótérben és raktárban.

Eszközigény:

1. Munkavédelmi felszerelések (munkaköpeny, védőkesztyű, munkacipő, stb..)
2. Különféle árucikkek
3. Polcrendszerek
4. Anyagmozgató eszközök (talicska, bevásárló kocs, „béka”...)
5. Takarító eszközök és anyagok
6. Szemléltető eszközök
7. Szakkönyvek, tankönyvek, képes lapok
8. Audiovizuális eszközök
9. Számítógép, interaktív tábla
10. Fényképezőgép, kamera

A képzés végére elvárt teljesítmény:

1. A tanuló képessé válik a munkavédelmi és balesetmegelőző szabályok betartására.
2. Megismeri a különféle árucikkeket, termékeket, képes csoportosítani őket, a kereskedelmi céloknak megfelelően elhelyezni a bemutató térben vagy raktárban.
3. Segítséggel, de a képzés során egyre önállóbban képes utasításoknak megfelelően, a szabályosságot betartva dolgozni.
4. Megismeri az elvárt udvariassági szabályokat, alkalmazkodni képes a munkahelyi hierarchiához.

A tanterv teljesítéséhez javasolt óraterv

Évfolyamok	11-12.
Heti órakeret	4
2 éves órakeret	288
Ebből kötött	260
Szabadon tervezhető órakeret	28

A tantárgy témáinak feldolgozására javasolt időkeret

Témakör / évfolyam	11-12.	11.	12.
1. Általános Ismeretek	8	4	4
2. Tájékozódás, árurendszerzés	16	8	8
3. Munkavállalói ismeretek	16	8	8
4. Munka-, baleset-, és környezetvédelmi ismeretek	16	8	8
5. Áruismeret	102	51	51
6. Árufeltöltési ismeretek	102	51	51
Szabadon tervezhető órakeret	28	14	14

Tematikai egység	1. Általános ismeretek	Órakeret: 8 óra
Fejlesztési cél	A tanulók részére áru feltöltő tevékenység bemutatása, megtanítása, gyakorlása. Az ehhez szükséges készségek elsajátítása.	
Előzetes tudás	A tanulók előzetes ismerete az árufeltöltésről, az áruk ismeretéről. Előzetes felmérés elkészítése.	
Tantárgyi fejlesztési célok	Legyen képes a tanuló az alapvető munkavédelmi és baleset megelőzési szabályok betartására. Kommunikáció fejlesztése egyéni célok alapján.	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> Az árufeltöltési munka szerteágazó, sokoldalú tevékenységeinek megismerése. Változatos feladatok a tanulók számára az ismeretek elsajátításához. 	<p>Kommunikáció: Nem verbális jelzések ismerete.</p> <p>Számolás-mérés: Térbeli és időbeli</p>

<p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Általános áru- és rendszerezési ismeretek 2. Balesetvédelem 3. Anyagismeret 4. Termékek sokféleségének ismerete 5. Helyismeret, tájékozódás az eladótéren. 6. Védőruhák, védőeszközök megismerése. 7. Biztonsági szabályok elsajátítása, megismerése. 	<p>tájékozódás.</p> <p>Osztályfőnöki óra:</p> <p>Balesetvédelmi szabályok betartása, elővigyázatos magatartás.</p> <p>•</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>eszközök, áru, eladótér, balesetvédelem, anyagismeret, védőruha kötény, köpeny, gumikesztyű, védősapkavédőcipő</p>

<p>Tematikai egység</p>	<p>2. Tájékozódás, árurendszerezés</p>	<p>Órakeret: 16 óra</p>
<p>Fejlesztési cél</p>	<p>Tájékozódási feladatok fokozatos megismerése, kiterjesztése.</p>	
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Helyismeret felelevenítése a korábbi tapasztalatok útján.</p>	
<p>Tantárgyi fejlesztési célok</p>	<p>Termékek sokféleségének ismerete. Az áruk elhelyezése csoportosítási szempontok alapján.</p>	

<p>Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kijelölt helyek megtalálása. 2. Egymás segítése munkavégzés közben. 3. Önálló munkavégzésre való felkészítés felnőtt segítségével. 4. Az eladótér megismerése, átlátása. Tájékozódás fejlesztése. Áruismeret fejlesztése. 5. Többféle üzlet megismerése. 6. Üzletek közötti azonosságok és különbségek felismerése. <ol style="list-style-type: none"> a. Tanulmányi séta a különböző nagyságú és 	<p><u>Számolás-mérés</u> „Térképismeret”</p> <p>Tájékozódás a környezetben.</p> <p>Etika: Munkahelyi viselkedés és kapcsolatok.</p>

profilú üzletekben	
<p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tájékozódási feladatok megismerése. 2. A tanultak játékos gyakorlása: <ol style="list-style-type: none"> a. makettek b. képek c. valós áruk 3. A termékek ismeretének megszerezése. 4. Az áruk sokfélesége. 5. Tájékozódás az eladótérben, az eladótér megismerése, elhelyezkedése. 6. Az áruk elhelyezésének fontossága, területi elhelyezés megismerése. 	<p>.</p> <p>.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	eladótér, térkép, makett, áru, üzlet, különbség, hasonlóság, azonosság

Tematikai egység	3. Munkavállalói ismeretek	Órakeret: 16 óra
Fejlesztési cél	Kapcsolódás más gyakorlati tevékenységi területekkel.	
Előzetes tudás	Tanulmányi séták. Gyakorlatok alkalmazása.	
Tantárgyi fejlesztési célok	Az eladótérben alkalmazott kapcsolattartási és udvariassági szabályok megismerése és alkalmazása	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Udvariassági szabályok fejlesztése. 2. Kapcsolattartás vezetőkkal, kollégákkal, vásárlókkal. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kapcsolattartás fontossága. 	<p><u>Étika:</u></p> <p>Társas kapcsolatok fontossága.</p> <p><u>Kommunikáció:</u></p>

2. Udvariassági szabályok betartása.	Másokkal történő együttműködés. Osztályfőnöki óra: Kötelességek és szabályok betartása.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Munkavállalás, szerződés, önéletrajz, magázás-tegezés, jelenléti ív, munkaidő, pihenő idő, munkabeosztás, szabadság

Tematikai egység	4. Munka-, baleset-, és környezetvédelmi ismeretek	Órakeret: 16 óra
Fejlesztési cél	A raktárhelyiségek megismerése	
Előzetes tudás	A raktárban használt eszközök	
Tantárgyi fejlesztési célok	A raktárhelyiségek fontossága, az ott használt eszközök megismerése.	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Fejlesztési feladat 1. Raktárhelyiségek fontossága. 2. A helységben tartott áruk osztályozása, elhelyezése. 3. Speciális balesetvédelemi oktatás fontossága. 4. Veszélyekre való figyelem felhívása. 5. Áruismeret fejlesztése. 6. A nyugodt harmonikus, de pontos munkavégzés fontossága. 7. A gyakorlott eszközhasználat segít a munka közbeni balesetek megelőzésében. Az elvégzendő munka lépéseinek a begyakorlása. 8. Az áruk célszerű elhelyezése. 9. Időrend-munkarend fontossága <ul style="list-style-type: none"> a. Védőruha fontossága a raktárhelyiségekben. b. Helyzetgyakorlatok alkalmazása, az áruk 	Környezet és egészségvédelem: Balesetvédelem. Számolás-mérés Területek megismerése. „Térképismeret” Osztályfőnöki óra: Munkavédelem. Eszköz használat, szabályismeret. .

<p>elhelyezésével kapcsolatban.</p> <p>c. Az áruk gyors és pontos elhelyezése</p> <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tájékozódás a raktárhelységeken. 2. Balesetvédelem, és megelőzés fontossága. 3. A raktárakban használt eszközök: <ol style="list-style-type: none"> a. létrák b. targoncák c. emelők d. kocsik e. rekeszek f. konténerok g. raklapok 4. Eszközismeretek. 5. A szabályok betartása amelyek, csak gyakorlás során rögzülnek. 6. Az áruk tisztaságának, csomagolásának ellenőrzése. 7. Lejárati idő. 	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>raktárhelység, raktározás, áru osztályozása, rövid ideig eltartható élelmiszerek, konzerv, rizs, liszt, cukor, fűszerek, konténerok, rámpák, raklapok, rekeszek, targoncák, létrák, emelők, eszközök, munkavédelem, törékeny cikkek, üveg, porcelán, eszközhasználat, szabályok</p>

<p>Tematikai egység</p>	<p>5. Áruismeret</p>	<p>Órakeret: 102 óra</p>
<p>Fejlesztési cél</p>	<p>Képességeinek megfelelően legyen képesek munkájukban részbeni önállóságra, irányított munkavégzésre.</p>	
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Ismeretek az árukról, az áruk osztályozása, csoportosítása.</p>	
<p>Tantárgyi fejlesztési célok</p>	<p>Tájékozódás az eladótérben.</p>	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Az eladótér megismerése, átlátása. 2. Tájékozódás fejlesztése. <ol style="list-style-type: none"> a. Tanulmányi séta a különböző nagyságú és profilú üzletekben <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Élelmiszerek osztályozása: <ol style="list-style-type: none"> a. napi cikkek b. rövid ideig eltartható élelmiszerek 2. Napi cikkek: <ol style="list-style-type: none"> a. gyümölcs, zöldség b. tojás c. tej-tejtermékek d. hús-húskészítmények e. cukrászati termékek f. kenyér pékáru, kétszersült g. mélyhűtött termékek 3. Élelmiszerek: <ol style="list-style-type: none"> a. rövid ideig eltartható élelmiszerek: b. konzervek, c. rizs, liszt, cukor csomagolása d. fűszerek 4. Rövid ideig eltartható élelmiszerek: <ol style="list-style-type: none"> a. kávé b. tea c. cukorka d. csokoládé e. italok 5. Hosszabb ideig eltartható fogyasztási cikkek: <ol style="list-style-type: none"> a. törékeny cikkek 	<p><u>Számolás-mérés</u></p> <p>Térben való tájékozódás.</p> <p>Kommunikáció: Nem verbális jelek értelmezése.</p>

<ul style="list-style-type: none"> b. üveg és porcelán áruk c. vegyi anyagok d. tisztítószer e. kozmetikai termékek f. papírból készült termékek, írószerek <p>6. Külön elbánást nem igénylő cikkek:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. textil termékek b. fából készült termékek c. fémből készült termékek d. műanyag áruk 	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	üzletek, áruk, élelmiszerek, eladótér, napi cikkek, rövid ideig eltartható élelmiszerek

Tematikai egység	6. Árufeltöltési ismeretek	Órakeret: 102 óra
Fejlesztési cél	A munkavégzéshez kapcsolódó naponta elvégzendő tevékenységek, ezek szakszerű pontos végzése.	
Előzetes tudás	Az áru csomagolásának csomagolásának ismerete.	
Tantárgyi fejlesztési célok	<ol style="list-style-type: none"> 1. Az áru kihelyezése. 2. Kihelyezés előtt a tisztaság fontossága. 	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A munkafeladatok tudatos begyakorlása. 2. A munkafolyamatokban használt saját eszközök fontossága, megismerése. 3. A rend és tisztaság fontosságának megismerése. 4. A takarítási munkák fontossága. 5. Az áruk esztétikus, célszerű elhelyezése. <ul style="list-style-type: none"> a. Eszközök ismerete. 	<p>Osztályfőnöki óra:</p> <p>Idővel való gazdálkodás, a tervezés fontossága munkánk során.</p> <p>Munkabeosztás fontossága:</p> <p>- napi</p>

<p>b. Helyzet gyakorlat végzése, játékos gyakorlatokkal modellezés.</p> <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Az időrend megtervezése a munkánk során. Az eladótér sokszínűsége. Az eladótér tisztántartása, higiénia fontossága. 2. Áruk csomagolásának minősége, ismerete. 3. A csomagolás sérüléseiből adódó feladatok elvégzése. 	<p>- heti szinten.</p> <p>Környezet és egészségvédelem:</p> <p>Tisztaság fontossága.</p> <p>Esztétika szerepe.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>tisztaság, rendszeret, hús-húskészítmények, cukrászati termékek, pékáruk, mélyhűtött termékek, csomagolás sérülése, csomagolás, esztétikus áru, célszerűség, időbeosztás, áru, időrend, napi cikkek, tejtermékek, gyümölcs, zöldség, tojás, higiénia, tisztaság, munkafolyamat</p>

11.4.5.3. AUTÓMOSÓ KISEGÍTŐ KÉSZSÉGFEJLESZTŐ KERETTANTERV

Célok

1. Az autómosó tevékenységek bemutatása, megtanítása, funkciók begyakorlása,
2. a szükséges készségek elsajátítása.
3. Az egyéni képességek szerinti differenciálás, a kisegítő tevékenységek személyi képességekhez való igazodása mellett.
4. A tanulók munkavállalói alapismereteinek kibontakoztatása.
5. A gyakorlatok során ismerkedjen meg a munkaerő-piaci lehetőségekkel.
6. Alapozzon meg a tanulóknál olyan, hasznosítható szakmai tudást, amellyel a munkaerőpiacon sikeressé válhat, elősegíti társadalmi integrációjukat.

Feladatok

1. Elmélyíteni, kiegészíteni a megszerzett általános műveltséget.
2. Feltárni és segíteni az épen maradt részképességeket, támogatni az érdeklődés és tehetség alapján kialakuló tanulói tevékenységeket.
3. Alapfokú autómosó ismeretek elsajátítása, a praktikus tevékenységek elvégzéséhez.
4. Legyen képes az egyszerűbb autómosó munkafolyamatok lehetőség szerinti önálló kivitelezésére.

5. Az autómosó tevékenységek során megismert eszközök adekvát használatának elmélyítése.
6. Balesetvédelmi szabályok betartása melletti munkavégzés.
7. Az autómosó műhelyben a technológiai sorrendek, eszközök, gépek rendeltetésszerű használata.
8. Szakkifejezések megismerése.

A készségfejlesztő kerettanterv szerepe a fejlesztési területekben

Az erkölcsi nevelés: Az erkölcsi nevelés területén alakuljon ki az autómosó szakmához kötött szabálykövető magatartás; a mindennapi gyakorlatban az érzelem, az értelem és a cselekvés összefüggésének tudatosításával, az erkölcsi cselekvés kívánatos összhangjának felismertetésével valósuljon meg. A folyamat végén a készségfejlesztő iskola tanulója képes lesz cselekedetei következményeinek belátására, a mások iránti felelősség és felelősségvállalás érzékelésére. Kibontakozik a közösségi étellel kapcsolatos igazságérzete, társaival és az őt körülvevő személyekkel szembeni elfogadása, segítőkészsége. Magatartásában fejlődik az önfegyelem, a másokat megillető tisztelet megadása és tevékenységeiben a kívánatos mértéktartás. Feladatai és munkatevékenységei során megerősödik kötelességtudata.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés: Az állampolgárságra, demokráciára nevelés terén készüljön fel a társadalmi elvárásoknak megfelelő kötelezettségek és jogok gyakorlására, ismerje meg, és szükség szerint vegye igénybe az önérvényesítés intézményes lehetőségeit. Tartsa be az együttélés szabályait, tanúsítson tiszteletet az emberi méltóság és az emberi jogok iránt.

Az önismeret és társas kultúra fejlesztése: Önismeret és társas kultúra fejlesztése területén megismeri saját képességeit, segítve ezáltal a reális énkép kialakulását. Az autómosó műhelyben szerzett tapasztalatok segítik a saját képességeinek megismerésében, a társak elfogadásában, a kooperáló munkában való részvételben. A csoportban végzett gyakorlati munka lehetőséget biztosít saját viselkedésének kontrollálására, a konfliktuskezelő technikák elsajátítására. Eszközismeretének meglétével a tevékenységek végzésénél képes saját és társai épségére ügyelni.

A családi életre nevelés: Legyen képes az autómosó tevékenységek műveleteinek elvégzésére saját családi környezetében, segítve ezáltal az önfenntartás folyamatát.

A testi és lelki egészségre nevelés: A testi és lelki egészségre nevelés támogatja a tanuló tudatos törekvését az egészséges életmódra, a testi és lelki egyensúly megőrzésére. A gyakorlati munka során megismeri a tisztítószer hatását a testi egészségre, tud óvatosan, biztonságosan, megfelelő mennyiségben bánni a tisztítószerekkel az egészség megőrzése érdekében.

Fenntarthatóság, környezettudatosság: Fejlődik az önálló étellel kapcsolatosan az egészséges és esztétikus környezet és élettér kialakításának és megóvásának igénye. Képes lesz takarékosan használni az autómosó tevékenységek során alkalmazott ápoláshoz, védelemhez szükséges anyagokat (víz és tisztítószer). Kialakul a tudatos fogyasztói alapismerete. Ismeri és alkalmazza a tudatos szelektív hulladékgyűjtés szabályait. Rögzül benne az újrahasznosítás alapismerete, adekvát alkalmazása.

Gazdasági és pénzügyi nevelés: Legyen tisztában az autómosói tevékenység termelői hasznosságával.

A tantárgy szerepe a kulcskompetenciák fejlesztésében

Anyanyelvi kommunikáció: A tanuló az anyanyelvi kommunikáció kompetenciaterületen bővül szókincse a munkatevékenységekkel és a speciális terület szakkifejezéseivel (külső tér, belső tér ápolása, karbantartása, szükséges eszközök, tisztítószer ismerte, autó részei). Megismeri és alkalmazza a mosás során használt tisztítószereken feltüntetett piktogramok jelentését. A munkatársi érintkezéshez szükséges kommunikációs formákat elsajátítja. Interperszonális kapcsolataiban tisztelettudóvá válik, alkalmazza a társas kommunikáció szabályait. Munkavállalói szempontból fontos, munkahelyen alkalmazott és használt szabályokat, normákat betart, képessé válik az önkifejezésre. Erősödik az utasítások szerinti feladatvégzés képessége (veszélyes anyagok, szerszámok, eszközök használata).

Matematikai kompetencia: Matematikai kompetenciaterület a mindennapi élethelyzetekben szükséges kognitív funkciók fejlesztésére fókuszál. A gyakorlati tevékenységbe ágyazott téri tájékozódás fejlődik, az autómosói tevékenység során alkalmazott mennyiségfogalmak és

mértékegységek (hosszúság, űrtartalom, tömeg) ismerete fontos szerepet kap a hétköznapi munkában. Az autómosói gyakorlati tevékenység során fejlődik a tanulók mérési, becslési képessége. Az időszakosan, évszaknak megfelelően végzett munkálatok során időbeli orientációjuk is javul.

Természettudományos és technikai kompetencia: A természettudományos és technikai kompetencia területen a tanulóknál a gyakorlati jellegű természettudományi műveltség kialakítása folyik. A mindennapi életben előforduló természettudományos jelenségek körében a tanuló eléri a felhasználói tájékozottságot, bővül a természettudományos világkép. Képessé válik az évszaknak megfelelő autóápoló szerek használatára, az időjáráshoz és a hőmérsékleti változásokhoz igazított járműkarbantartás tisztítási műveleteire. A technikai kompetencia fejlődése lehetővé teszi az autóápoláshoz szükséges technikai berendezések ismeretét és megfelelő balesetmentes használatát.

Szociális és állampolgári kompetencia: A szociális és állampolgári kompetencia segíti a tanulót abban, hogy megtalálja helyét, feladatát a családi és a társadalmi munkamegosztásban. Az állampolgári kompetenciák fejlesztése a tanulók gyógypedagógiai-pszichológiai jellemzőit figyelembe véve zajlik úgy, hogy a gyógypedagógus a tartalmakat sajátélményű tevékenységek formájában gyakoroltatva biztosítja. Képessé válik a családi munkamegosztásban, környezete által használt járművek karbantartására, ápolására, ezáltal hasznosítja az autómosó kiegészítő készségfejlesztő kerettanterv által nyújtott kompetenciákat. Gyakorolja a közösségi viselkedést az iskolai környezet lehetőségeinek igénybevételével.

Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia: A kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia területén a tanuló felismeri reális lehetőségeit, képességeinek határait, megtanulja kitűzött céljai elérése érdekében, megfelelő formában kérni és elfogadni mások segítségét. Felméri a korának megfelelő élethelyzetekben a számára kedvező lehetőségeket és él azokkal, tájékozódik a pénz világában. Fejlődnek az életvezetési, munkavégzési, munkavállalói technikákra vonatkozó kompetenciái (tervezés, szervezés, ellenőrzés, értékelés, becslés, döntés, irányítás képessége, hierarchiatűrés képessége, megbízhatóság, felelősség- és kötelességtudat, tenni akarás). Az autómosó kiegészítő készségfejlesztő kerettanterv tanítási-tanulási folyamatában a tanuló minden esetben saját cselekedeteinek tükrében ismeri fel lehetőségeit, próbálja elérni céljait.

Eszztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség: A tevékenysége során tudatosan alakítja ki a megfelelő környezetet, ügyel az esztétikumra és a praktikusságra. A tisztítási és ápolási műveletek végzése során belső igényévé válik a szépre és az igényességre való törekvés a tervezéstől a kivitelezésig.

A hatékony, önálló tanulás: A tanuló igénybe vesz minden, képességeihez mérten elsajátított kultúrtechnikaikultúrtechnikai eszközt új ismeretek, információk elsajátítására, megismerésére. Tud segítséget kérni új ismeret szerzéséhez, mer kérdezni és csoportos munkában részt venni.

A autómosó kisegítő készségfejlesztő kerettanterv oktatásának tárgyi feltételei

1. A munkatevékenység tanulása az iskolai - e célra kialakított - gyakorlólhelyen történhet.
2. Szükséges a jól felszerelt, korszerű tanműhelyek, terepgyakorlati helyszínek biztosítása (autómosó műhely), amelyek a munkatapasztalat szerzés lehetőségeit nyújtják a tanulók számára.
3. Szükséges az öltözködést, tisztálkodást (helyben legalább meleg vizes kézmosást) mellékhelyiséget biztosító elhelyezés. Az anyagokat és munkadarabokat megfelelően tároló raktárhelyiség, illetve a raktározásra alkalmas polc, vagy szekrények.

Eszközigény

1. Megfelelő munka- és védőruházat (védőbakancs, védőkesztyű, munkaruha)
2. Egyszerű porszívó, portalanító tartozékokkal
3. Hengerkefés szőnyegporszívó
4. Hengerkefés kárpit porszívó
5. Por- és vízszívó
6. Szóró-szívógép
7. Habosító berendezés
8. Gőzfejlesztő
9. Hideg, meleg vagy gőzfázissal is rendelkező nagynyomású gép és tartozékok
10. Polírozógép és pad-ek
11. Mosóvödrök

12. Szilikonos vízlehúzó
13. Polír korong
14. Ipari rongy
15. Üzemi papírtörő
16. Tisztító és mikroszálas kendők
17. Szivacsok
18. Kefék
19. Adagoló eszközök
20. Felszívó anyagok
21. Gyűjtőzsákok
22. Felmosó vödör, nyél, fej
23. Partvis
24. Személtapát
25. Felmosó folyadék
26. Portörő szer
27. Portörő rongy

A tanterv teljesítéséhez javasolt óraterv

Évfolyamok	11-12.
Heti órakeret	12
2 éves órakeret	864
Ebből kötött	778
Szabadon tervezhető órakeret	86

A tantárgy témáinak feldolgozására javasolt időkeret

Témakör / Évfolyam	11-12.	11.	12.
1. Átfogó, alapozó, általános ismeretek	106	53	53
2. Eszköz és tárgyismeret	108	54	54
3. Az autóápolás tisztítószerrei	108	54	54
4. Külső takarítási ismeretek	228	114	114

5.Belső takarítási ismeretek	228	114	114
Szabadon tervezhető órakeret	86	43	43

Tematikai egység	1. Átfogó, alapozó, általános ismeretek	Órakeret: 106
Előzetes tudás	Balesetvédelmi, munkavédelmi ismeretek.	
Tantárgyi fejlesztési célok	Az általános alapok elsajátításával legyen összefoglaló ismerete a készségfejlesztő kerettanterv tartalmáról.	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Képes legyen a veszélyhelyzetek felismerésére, és azok kezelésére. 2. Képes legyen rendeltetésszerűen használni az eszközöket. 3. Tudja betartani a megfelelő viselkedési szabályokat. 4. Képes legyen az anyagok megkülönböztetésére. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Balesetvédelmi ismeretek. 2. Saját, és környezete megóvásának ismeretei, szabályszerűségei. 3. Veszélyforrások megismerése a készségfejlesztő kerettantervvel kapcsolatban. 4. Munkavállalói ismeretek. 5. Anyagismeret. <p>Tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A munkaterület rendben tartása. 2. Alapvető elsősegély nyújtási ismeretek. 3. Ismerkedés a munka világával. 4. Fém, üveg, kárpit, műanyag felületek felismerése, 	<p>Kommunikáció: anyanyelv és beszédfejlesztés.</p> <p>Környezet és egészségvédelem: egészségmegőrzés – egészséges életmód.</p> <p>Osztályfőnöki: Felkészülés a felnőtt létre.</p>

megkülönböztetése.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Piktogram, balesetvédelem, elsősegély Szabálytudat, munka vállalói alapismeretek, pontosság, precizitás.

Tematikai egység	2. Eszköz és tárgyismeret	Órakeret: 108
Előzetes tudás	Autó részeinek ismerete.	
Tantárgyi fejlesztési célok	Autóápoló és karbantartó eszközök és néhány takarítási munkafázis ismerete.	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tudja megkülönböztetni a gépjármű részeit. 2. A szükséges eszközök kiválasztása, és azok megfelelő helyen történő alkalmazása. 3. A felismert hibák kezelése, karbantartása érdekében történő megfelelő eljárások ismerete. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Gépjármű ismeret 2. Manuális autómosó berendezés 3. Gépi autómosó berendezés 4. A gépjármű alkatrészeinek állapotfelmérése <p>Tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ismerkedés a gépjárművel, részeivel. 2. Megismeri és kezeli a manuális autómosó berendezéseket. 3. Megismeri és kezeli a gépi autómosó berendezéseket. 4. A gépjármű abroncs állapotának felismerése, lehetőség szerint 	<p>Kommunikáció: anyanyelv, beszédfejlesztés.</p>

karbantartása.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Bar, keréknyomás mérése, kiegyenlítése. autószerelő műhely.

Tematikai egység	3. Az autóápolás tisztítószerrei	Órakeret: 108
Előzetes tudás	Piktogramok felismerése; alapvető háztartási tisztítószeres ismerete.	
Tantárgyi fejlesztési célok	Képes legyen önállóan kiválasztani a használni kívánt tisztítószereket, ismerje azok megfelelő adagolását és alkalmazását.	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ismerje a tisztítószeres, vegyszerek helyes használatát és adagolásukat. Tisztában legyen azzal, hogy a tisztítószereket óvatosan, biztonságosan kell kezelni. 2. Ismerje fel a különféle anyagokat és azok kezelési, tisztítási eljárásait. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ismerkedés a mosási eljárás tisztítószereivel, vegyszereivel 2. Mosási eljárás tisztítószereinek használata 3. Tisztítószeres használata az autó külső felületein 4. Tisztítószere használata az autó belső felületein <p>Tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A tisztítószere megfelelő használata. 2. Takarítási fázisok elvégzése. 3. Üveg, fém felületek kiválasztása, megfelelő tisztítószerevel történő ápolása. 4. Műanyag, bőr, kárpit, szőnyeg felületek kiválasztása, 	<p>Kommunikáció: anyanyelv, beszédfejlesztés.</p> <p>Környezet és egészségvédelem: Egészségmegőrzés- egészséges életmód.</p>

megfelelő tisztítószerrel történő ápolása.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	bogároló, szélvédőmosó folyadék, műanyag- és kárpittisztító

Tematikai egység	4. Külső takarítási ismeretek	Órakeret: 228
Előzetes tudás	Tisztítószeres ismerete, autó részeinek megfelelő ismerete.	
Tantárgyi fejlesztési célok	<ol style="list-style-type: none"> 1. A külső takarítási munkafázisokat minél önállóbban, kitartóan és körültekintően tudja elvégezni. 2. Legyen képes a tisztítószereket a célnak megfelelően kiválasztani és mértékkel használni. 	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Legyen képes a szabályos ismeretek alkalmazása során a megfelelő eszközök tárgyak kiválasztására. 2. Legyen képes a tevékenységek lehetőség szerinti önálló elvégzésére 3. Legyen képes egyre önállóbban az eszközök kezelésére. 4. Tudja alkalmazni az autó ápolási munkálatainál a megfelelő eszközöket. 5. A befejező műveleteket a gyakorlatban szabályszerűen alkalmazza 6. Legyen igénye a munkakörnyezete tisztán tartására. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A gépjármű külső burkolatain használatos eszközök és anyagok. 2. Külső takarítási folyamatok. 3. Az automata autómosó berendezés működése 	<p>Kommunikáció: anyanyelv, beszédfejlesztés.</p> <p>Környezet és egészségvédelem: egészségmegőrzés- egészséges életmód.</p>

<p>4. Kézi- gépi polírozások.</p> <p>5. Komplet karosszéria-tisztítás, és ápolási utómunkák</p> <p>6. Takarítási munkafolyamatok</p> <p>Tevékenység</p> <p>1. Takarítási fázisok elsajátítása, munkafolyamatok és menete.</p> <p>2. Magasnyomású vízpisztoly használata.</p> <p>3. Eszköz használatának megfigyelése.</p> <p>4. Paszta felkenések, fényezések.</p> <p>5. Felni tisztítás és gumiápolási munkálatok</p> <p>6. Munkaterület takarítása, rendbe tétele</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Külső tisztítással, ápolással kapcsolatos fogalmak (magasnyomású mosópisztoly, autómosó kefe, mikro szálás törülőkendő, mosósampon, wax, ablakmosó folyadék)</p>

<p>Tematikai egység</p>	<p>5. Belső takarítási ismeretek</p>	<p>Órakeret: 228</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Tisztítószeres ismerete, autó belső részeinek megfelelő ismerete.</p>	
<p>Tantárgyi fejlesztési célok</p>	<p>A belső takarítási munkafázisokat minél önállóbban, kitartóan és körültekintően tudja elvégezni. Legyen képes a tisztítószereket a célnak megfelelően kiválasztani és mértékkel használni.</p>	

<p>Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>
---	-----------------------------------

<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Legyen képes a szabályos ismeretek alkalmazása során a megfelelő eszközök tárgyak kiválasztására. 2. Tudja megkülönböztetni az autóban található belső részeket. 3. Képes legyen az anyagok megfelelő helyen és sorrendjében történő használatára. 4. Ismerje az eszközöket, tisztítószereket, és tudja azokat rendeltetésszerűen használni 5. Legyen igénye a munkakörnyezete tisztán tartására. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A gépjármű belső felületéhez használatos eszközök és anyagok. 2. Belső raktér részeinek pontos ismerete, megnevezés, névhez társítás. 3. Belső takarítási folyamatok. 4. Kárpittisztítás 5. Bőr-,és műanyag felületek tisztítása 6. Takarítási munkafolyamatok <p>Tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Belső takarítási fázisok elvégzése. 2. Belső részek felismerése. 3. Porszívó használata. 4. Kárpittisztítás. 5. Belső tisztítással, ápolással kapcsolatos fogalmak elsajátítása. 6. Anyagfelismerés, anyaghoz tartozó tisztítószer kiválasztás 7. Munkaterület takarítása, rendbe tétele 	<p>Kommunikáció: anyanyelv, beszédfejlesztés.</p> <p>Környezet és egészségvédelem: egészségmegőrzés- egészséges életmód.</p> <p>Osztályfőnöki: Felkészülés a felnőtt létre.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Belső tisztítással, ápolással kapcsolatos fogalmak. (Műszerfal tisztítás, szellőző rések takarításai, belső tér takarítás, üvegtisztítószeres és eszközök, mikroszálas törlőkendő)</p>

11.4.5.4. HABILITÁCIÓS CÉLÚ MUNKAVÉGZÉS INTEGRÁLT MUNKAVÉGZÉSRE KÉPES TANULÓK RÉSZÉRE KÉSZSÉGFEJLESZTŐ KERETTANTERV

Célok

1. A tanulókat differenciáltan felkészíteni az iskola elvégzése utáni munkavégzésre.
2. Segíteni abban, hogy gyakorlati, tapasztalati úton, saját élményen keresztül tudja kialakítani a munka értékének, a munkavégzés értelmének, funkciójának szerepét.
3. Megtalálni a képességeinek és érdeklődésének leginkább megfelelő gyakorlati munkatevékenységet.
4. Ismereteket szerezni az iskolai környezetben nem közvetíthető területekről, illetve munkafolyamatokat gyakorolni egyre önállóbban.
5. Erősíteni a felelősségtudatot, fejleszteni az alkalmazkodóképességet, kialakítani a segítőkész magatartást.
6. Felkészíteni a tanulókat arra, hogy mint munkavállaló, ismerjék meg azokat az elvárásokat, szabályokat, amelyekkel az iskola elvégzése után találkozhatnak.
7. Elősegíteni, hogy a tanuló a nyílt munkaerő piacon (védett és normál munkahelyeken is) – egyéni megsegítés mellett – felnőttként munkát vállalhasson.

Feladatok

1. A gyakorlati munkavégzés során különböző munkahelyek és foglalkozásfajták megismerése.
2. Külső munkahelyeken a munkafolyamatok megismerése és gyakorlati végzése.
3. Az iskolai és munkahelyi elvárások közötti különbséghez való hozzászoktatás.
4. Az iskolában szerzett elméleti és gyakorlati ismeretek alkalmazása a munkahelyi feladatvégzés során.
5. Az ismeretek folyamatos átadása a gyakorlat végzése közben.
6. Balesetvédelmi oktatás, a balesetveszély és a balesetek kivédési lehetőségeinek tudatosítása.
7. A munkafolyamatokhoz illetve a munkahelyi – szociális kapcsolatokhoz, kommunikációhoz köthető szabályok, viselkedési normák megtanulása, betartása, munkamorál, munkafegyelem fejlesztése.
8. A munkahelyi tapasztalatszerzés közben a saját képességek, korlátok megismerése.
9. Tájékozódó képesség fejlesztése és magabiztosság növelése a közlekedésben, munkahelyeken.

A készségfejlesztő kerettanterv szerepe a fejlesztési területekben

Az erkölcsi nevelés: A tanuló a gyakorlatban, munkahelyi környezetben ismeri meg a munkaterületen követendő szabályokat, szokásokat. A társas kapcsolatokban fejlődik az egymásra való odafigyelés, együttműködés és a tolerancia képessége. Elsajátítja a munkahelyi közösségbe történő beilleszkedésnek és a munkatársi kapcsolatok kialakításának normáit és lépéseit. A munkahelyi tevékenységeken keresztül fejlődik a munkamorál, munkakedv és a kötelességtudat.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés: A tanuló megtapasztalja a hétköznapi életben végzett munkatevékenységet, azok szerepét és hasznosságát. Munkavégzésével aktívan részt vesz a társadalmi értékteremtésben.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés: A képzés során a tanuló megismeri a munkával kapcsolatos jogait és kötelezettségeit. Munkahelyi környezetben gyakorolja a társadalmi elvárásoknak megfelelő megbízható és felelős magatartás kialakítását.

Az önismeret és társas kultúra fejlesztése: A tanulók munkahelyi környezetben, a gyakorlati tevékenységek során megismerik képességeiket, korlátaikat, lehetővé válik a reális énkép kialakítása és az önbizalom fejlesztése. Megtanulnak munkatársi kapcsolatokat kialakítani és a munkahelyen elvárt szokásoknak megfelelően viselkedni és kommunikálni.

A családi életre nevelés: A munkahelyi gyakorlat során lehetővé válik a munkavégzés értékteremtő erejének megtapasztalása. A fiatalok megismerik a munkavállalás családi életre gyakorolt hatását, összefüggéseit, összeegyeztetését, az esetleges nehézségeket.

A testi és lelki egészségre nevelés: A tanulók elsajátítják a munkavállalással kapcsolatos megfelelő higiénés szokások kialakítását. Megismerik az egészségüket megóvó magatartásformákat és testhelyzeteket. Megtanulják a munkájukhoz szükséges veszélyes anyagokat körültekintően használni és a veszélyes helyzeteket felismerni illetve azok elkerülésével hatékonyan dolgozni.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség: A gyakorlati képzés munkahelyei megfelelő színteret biztosítanak a segítő magatartás kibontakoztatásához. A tanulók megtapasztalják az együttműködés, az egymásra való odafigyelés és segítségnyújtás fontosságát, gyakorolják az önkéntes feladatvállalást és megvalósítást.

Fenntarthatóság, környezettudatosság: A tanulók közvetlen tapasztalatokat szereznek a munkavégzésük környezetre gyakorolt hatásáról. Megtanulják a munkatevékenységekhez szükséges erőforrások takarékos felhasználását, a vegyszerek mértéktartó alkalmazását, munkájuk során keletkezett hulladékok megfelelő tárolását. Ezáltal aktívan közreműködnek a természeti értékek tudatos megóvásában.

Pályaorientáció: A különböző munkahelyek megismerése és munkafolyamatok gyakorlása révén a tanuló számára lehetővé válik, hogy megtalálja az érdeklődési körének megfelelő munkatevékenységet és abban képességeit kibontakoztathassa. Hangsúlyos szerepet kap az elképzelések, vágyak és a reális lehetőségek, képességek összehangolása.

Gazdasági és pénzügyi nevelés: A tanuló megtapasztalja saját felelősségét a munkahelyi feladatok elvégzésében, aktívan részt vesz a munkamegosztásban. Rálátást nyerhet a munkavégzés, pénzkeresés közötti összefüggésekre.

Médiatudatosságra nevelés: A tanuló elsajátítja a munkatevékenységekhez szükséges elektronikus információhordozók gyakorlati alkalmazását valamint a telefonon, levélben történő kommunikáció alapjait.

A tanulás tanítása: A munkahelyi színtér lehetővé teszi, hogy a tanuló gyakorlatba ágyazva alkalmazza az elméleti órákon elsajátított ismereteit. Lehetővé válik számára az új helyzetekben és munkaformákban történő tanulás és tapasztalatszerzés. Olyan tudásra, gyakorlati ismeretekre tehet szert, melyeket a felnőtt életben is tud majd hasznosítani.

A tantárgy szerepe a kulcskompetenciák fejlesztésében

Anyanyelvi kommunikáció: A tanuló – számára eddig ismeretlen - munkahelyi környezetben kerül kommunikációs szituációkba. Fontos, hogy ne féljen kommunikálni munkatársaival, hogy megtanulja a verbális és nonverbális információk helyes értelmezését, átadását,

gondolatainak, kérdéseinek, kéréseinek minél pontosabb és érthetőbb kifejezését. A munkafolyamatokhoz szükséges anyagok, eszközök, tevékenységek neveivel bővül a szókincs.

Matematikai kompetencia: A tanuló a munkahelyi feladatok elvégzéséhez gyakorlatban alkalmazza a korábban megszerzett matematikai ismereteit: a mértékegységek használatát, a téri és időbeli tájékozódást. Munkahelyi szituációkon keresztül fejlődik a problémamegoldó képesség.

Természettudományos és technikai kompetencia: A tágabb környezet megismerése lehetővé teszi a természet és a cselekedetek közötti összefüggések megértését, új technológiák, berendezési tárgyak, eszközök működésének megismerését és rendeltetészerű használatának gyakorlását.

Digitális kompetencia: A tanulók megismerik az IKT-eszközök munkahelyi felhasználásának lehetőségeit és módjait, gyakorolják a célszerű, felelősségteljes alkalmazásukat.

Szociális és állampolgári kompetencia: A tanulók saját élményű tapasztalatokat szereznek a munka világában történő szerepvállalásról. Munkahelyi környezetben gyakorolják a döntési helyzeteket, a konfliktushelyzetek megoldását, a közösségi beilleszkedést. Fejlődik az asszertivitás, a toleráns, elfogadó, segítőkész magatartás és a másokra való odafigyelés képessége.

Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia: Az új körülmények (munkahelyek) megismerése hozzájárul a tágabb környezet iránti érdeklődés felkeltéséhez. A tanuló számára lehetővé válik a munkatevékenységben – felügyelet mellett – az elképzeléseinek, egyéni ötleteinek megvalósítása és az önkéntes feladatvállalás.

A hatékony, önálló tanulás: A tanuló előzetes ismereteit és tanulási tapasztalatait gyakorlati szituációkban alkalmazza. Képesé válik segítséget kérni, elfogadni, kérdéseket megfogalmazni, motiválttá válik az ismeretszerzésre.

A habilitációs célú munkavégzés tantárgy tárgyi feltételei:

1. A tevékenységek megkezdése előtt üzemorvosi, egészségügyi vizsgálat, amely az ellenjavallt tevékenységeket, munkaformákat, mozgásformákat kizárja.
2. Iskolai belső gyakorlóműhelyek.
3. Lehetőleg különböző tevékenységeket folytató fogadó munkahelyek, vagy intézményen belüli gyakorlólhely (pl. konyha, karbantartó műhely, iroda, stb.).
4. Munka- és védőruhák, munka- és védőcipők a tevékenységek szükségletének megfelelően (pl.: gumicsizma, csúszásmentes cipő, kötény, köpeny, munkakesztyűk, védőszemüveg, stb.)
5. Szemléltető eszközök:
6. Könyvek a munkatípusokról, munkahelyi életről, munkavégzés menetéről, munkavállalásról.
7. Audiovizuális eszközök:
8. Számítógép, interaktív tábla, telefon.

A tanterv teljesítéséhez javasolt óraterv

Évfolyamok	11-12.
Heti órakeret	4
2 éves órakeret	288
Ebből kötött	260
Szabadon tervezhető órakeret	28

A tantárgy témáinak feldolgozására javasolt időkeret

Témakör / Évfolyam	11-12.	11.	12.
1. Elmélet az iskolában: Tanórai keretben a gyakorlat előkészítése	4	2	2
2. Elmélet: A négy munkahelyen a munka megkezdésekor	16	4x2	4x2
3. Értékelés: A végzett munka értékelése	4	2	2
4. Gyakorlat: Konkrét munkával töltött idő	236	118	118
Szabadon tervezhető órakeret	28	14	14

Tematikai egység	1. Elmélet az iskolában: tanórai keretben a gyakorlat előkészítése	Órakeret: 4
Előzetes tudás	Kulturált viselkedés, kitartó munkavégzés. Instrukciók megértése és követése. Munkahelyek és tevékenységek ismerete.	
Tantárgyi fejlesztési célok	A tanulókat felkészíteni a munkahelyeken történő gyakorlati tevékenységekre.	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Szabályokat megérteni, elfogadni és betartani. 2. Balesetvédelmi előírásokat elsajátítani. 3. Ráhangolódni a munkahelyi gyakorlatra és motiválttá válni a munkatevékenységekben. 4. Együttműködő, elfogadó magatartást kialakítani. 5. Aktívan részt venni a felkészülésben. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Az adott munkahely (vállalat, cég, üzem) helyi követelményeinek a megismerése. 2. Adott munkafeladatok, munkakörülmények bemutatása. 3. Munkavezető megismertetése, utasítás elfogadás és értékelés személyhez kötése. 4. Balesetvédelmi szabályok ismertetése. 5. A munkahelyi gyakorlat tanórai keretben történő előkészítése. 6. Általános tájékoztatás. 7. A gyakorlati céllal való ismerkedés. <p>Tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Képek, videofelvételek nézése a fogadó munkahelyről, a látottak megbeszélése. 	<p>Kommunikáció: anyanyelv, olvasás-írás; beszédfejlesztés.</p> <p>Számolás-mérés: Térbeli és időbeli tájékozódás.</p> <p>Etika: egyén, közösség, társadalom; önismeret.</p> <p>Osztályfőnöki óra: felkészülés a felnőtt életre.</p>

<ul style="list-style-type: none"> 2. Megismerkedés az adott helyen folyó munkafolyamatokkal. 3. Munkafolyamatok értelmezése, lehetőség szerinti gyakorlása. 4. Szituációs játékok a munkahelyi viselkedéssel, tevékenységekkel kapcsolatosan. 	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	munkahely, munkaruha, védőruha, főnök, beosztott, alkalmazott, munkatárs, munkaidő, balesetvédelem, munkaköri leírás

Tematikai egység	2. Elmélet a négy munkahelyen a munka megkezdésekor	Órakeret: 16
Előzetes tudás	Az adott munkahely, munkakörülmények és tevékenységek elméleti ismerete.	
Tantárgyi fejlesztési célok	Az adott munkahelyen felkészíteni a tanulókat a gyakorlati tevékenységekre, megismerni a munkakörülményeket, munkatársakat, az elvégzendő feladatokat.	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Kulturáltan viselkedni a közlekedésnél és a munkahelyen. 2. Adott munkafolyamatokat megismerni és megérteni. 3. Motiválttá válni a gyakorlati feladatvégzésre. <p>Ismeretek</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Biztonságos közlekedés az adott munkahelyre. 2. A gyakorlati céllal való ismerkedés. 3. Az adott vállalat, cég, üzem helyi követelményeinek a megismerése. 4. Adott munkafeladatok bemutatása. 5. Az új munkatársak bemutatása. 6. Munkahelyi hierarchia megismerése. 	<p>Kommunikáció: anyanyelv, olvasás-írás; beszédfejlesztés, nem verbális információk értelmezése.</p> <p>Számolás-mérés: Térbeli és időbeli tájékozódás.</p> <p>Etika: egyén,</p>

<p>7. Baleset-megelőzési és balesetvédelmi szabályok.</p> <p>Tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Az aktuális munkahelyről részletes tájékoztatás a helyszínen. 2. Közlekedési lehetőségek, megközelítés, belső tájékozódás. 3. A mindenkori gyakorlati munkahellyel való szemléletes ismerkedés. 4. Közlekedési gyakorlatok. 5. Balesetvédelmi oktatás és gyakorlati alkalmazás. 	<p>közösség, társadalom.</p> <p>Osztályfőnöki óra: felkészülés a felnőtt életre.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	munkahely, munkaruha, védőruha, főnök, beosztott, alkalmazott, munkatárs, munkaidő, munkaköri leírás, balesetvédelem

Tematikai egység	3. Értékelés: A végzett munka értékelése	Órakeret: 4
Előzetes tudás	A munka minőségére vonatkozó ismeretek. Gyakorlati munkavégzés.	
Tantárgyi fejlesztési célok	<ol style="list-style-type: none"> 1. Összegző, átfogó értékelést nyújtani a tanulók számára. Önértékelésüket fejleszteni. 2. Motiválni a további munkavégzésre. 	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tapasztalatokat megbeszélni, információt cserélni. 2. Reális véleményt alkotni a saját munkáról. 3. Megtanulni a társak munkáját értékelni ítéletalkotás, kritizálás nélkül. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A mindenkori helyszíneken végzett munka értékelése meghatározott megfigyelési szempontok szerint történik az iskolában. 	<p>Kommunikáció: anyanyelv, olvasás-írás; beszédfejlesztés.</p> <p>Számolás-mérés: Térbeli és időbeli tájékozódás.</p> <p>Etika: egyén,</p>

<p>2. A végzett munka, értékelése személyre szabott. Az értékelésbe bevonjuk a tanulókat is.</p> <p>3. A Gyakorlati Napló vezetése, ellenőrzése.</p> <p>4. Az iskola, a munkahelyek, a szülők és a tanulók részéről folyamatos elégedettség mérés.</p> <p>Tevékenység</p> <p>1. „Kerekasztal beszélgetés” a munkatevékenységekről, munkakörülményekről.</p> <p>2. Szóbeli értékelés.</p> <p>3. A végzett munkatevékenységek bemutatása iskolatársaknak (képekkel, videofelvételekkel illusztrálva).</p> <p>4. A gyakorlati napló vezetése, ellenőrzése.</p>	<p>közösség, társadalom; önismeret.</p> <p>Osztályfőnöki óra: felkészülés a felnőtt életre.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>megfelelő, hiányos, kritizálás, teljesítmény, cél, megbízható, körültekintő, eredmény</p>

<p>Tematikai egység</p>	<p>4. Gyakorlat: Konkrét munkával töltött idő</p>	<p>Órakeret: 236</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>1. Elméleti ismeretek az adott munkahelyekről és tevékenységekről.</p> <p>2. Balesetvédelmi szabályok ismerete és betartása.</p> <p>3. Kulturált viselkedés, kitartó munkavégzés.</p> <p>4. Instrukciók megértése és követése.</p>	
<p>Tantárgyi fejlesztési célok</p>	<p>Munkahelyi elvárásoknak megfelelően dolgozni, viselkedni, a balesetvédelmi szabályokat betartani.</p>	

<p>Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p>Fejlesztési feladat</p> <p>1. A balesetvédelmi szabályok betartásával kitartó munkavégzés.</p> <p>2. Hibák felismerése, javítása és segítségkérés.</p>	<p>Kommunikáció: anyanyelv, olvasás-írás; beszédfejlesztés;</p>

<p>3. Felkészítés a felnőtt életre.</p> <p>4. Saját képességek és korlátok szélesebb körű megismerése.</p> <p>5. A személyes megtapasztalás fontosságának elfogadása, ismertetése.</p> <p>6. Önállóság növelése a munkatevékenységekben.</p> <p>7. Munkamorál, munkafegyelem fejlesztése.</p> <p>Ismeretek</p> <p>1. Konkrét munkatevékenységek, részfeladatok a gyakorlati munkahelyeken.</p> <p>2. Munkavédelem, anyag- és eszközismeret a tevékenységekkel kapcsolatban.</p> <p>3. Munkahelyi hierarchia, munkahelyi körülmények.</p> <p>4. Balesetvédelmi előírások.</p> <p>Tevékenység</p> <p>1. Konkrét munkafolyamatokat, részfolyamatok végzése, gyakorlása irányítás mellett.</p> <p>2. Munkatársi kapcsolatok kialakítása.</p> <p>3. Esetleges munkahelyi /kapcsolati problémák közös megbeszélése.</p>	<p>médiaismeret és nem verbális információk értelmezése.</p> <p>Számolás-mérés: térbeli és időbeli tájékozódás; műveletek; mértékegységek, mérések.</p> <p>Etika: egyén, közösség, társadalom; önismeret; az ítélőképesség, erkölcsi és esztétikai érzék fejlesztése.</p> <p>Osztályfőnöki óra: felkészülés a felnőtt életre; beilleszkedés, alkalmazkodás.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Az adott munkahelyhez és tevékenységhez kapcsolódó eszközök, anyagok és tevékenységek. Balesetvédelmi előírás, munkaruha, védőruha, főnök, beosztott, alkalmazott, munkatárs, munkaidő, munkaköri leírás.</p>

11.4.5.5. HABILITÁCIÓS CÉLÚ MUNKAVÉGZÉS INTEGRÁLT MUNKAVÉGZÉSRE NEM KÉPES TANULÓK RÉSZÉRE KÉSZSÉGFEJLESZTŐ KERETTANTERV

Célok

1. Megértetni a felnőtté válás és a munkavégzés „törvény- és életszerű” kapcsolatát.
2. A tanulót lehetőségeinek függvényében ösztönözni az elmélyült, kitartó

feladatvégzésre.

3. Megismertetni a „munka világával”, illetve a saját munkalehetőségeivel, adottságaival, képességeivel, ezáltal hozzájárulni a reális énkép kialakításához.
4. Fejlesztani a manuális tevékenységekben az eszközhasználatot, és a feladatok végrehajtásában az igényességet.
5. A már meglévő kognitív, érzelmi és motoros funkciókra építeni és fejleszteni azokat.
6. A szociális készségeket fejleszteni iskolán belül végzett munkatevékenységeken keresztül.
7. Megértetni, hogy a felnőttkori pozitív életérzést, a hasznosságtudatot jelentősen meghatározza a munkavégző képesség.
8. Kialakítani az igényt a pontos munkára és a kitartó munkavégzésre.
9. Bővíteni a környezetről kialakult tárgyi és fogalmi ismeretkört.

Feladatok

1. Iskolai műhelyekben a balesetvédelmi szabályok betartásával munkatevékenységek gyakorlása, munkatapasztalatok szerzése.
2. A szociális készségek és képességek (együtműködés, alkalmazkodás, tolerancia) valamint az énkép és az önismeret fejlesztése, reális önértékelés kiépítése.
3. A verbális és nonverbális kommunikáció és az információszerző, -átadó képesség fejlesztése.
4. Az eszközhasználat színvonalának emelése.
5. A munkatevékenységekhez kapcsolódó elméleti ismeretek és gyakorlati tapasztalatok körének bővítése.

A készségfejlesztő kerettanterv szerepe a fejlesztési területekben

Az erkölcsi nevelés: A tanuló a gyakorlatban, munkahelyi környezetben ismeri meg a munkaterületen követendő szabályokat, szokásokat. A társas kapcsolatokban fejlődik az egymásra való odafigyelés, együtműködés és a tolerancia képessége. Elsajátítja a munkahelyi közösségbe történő beilleszkedésnek és a munkatársi kapcsolatok kialakításának normáit és lépéseit. A munkahelyi tevékenységeken keresztül fejlődik a munkamorál, munkakedv és a kötelességtudat.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés: A tanuló megtapasztalja a hétköznapi életben végzett munkatevékenységet, azok szerepét és hasznosságát. Munkavégzésével aktívan részt vesz a társadalmi értékteremtésben.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés: A képzés során a tanuló megismeri a munkával kapcsolatos jogait és kötelezettségeit. Iskolai munkahelyi környezetben gyakorolja a társadalmi elvárásoknak megfelelő megbízható és felelős magatartás kialakítását.

Az önismeret és társas kultúra fejlesztése: A tanulók a gyakorlati tevékenységek során megismerik képességeiket, korlátaikat, lehetővé válik a reális énkép kialakítása és az önbizalom fejlesztése. Elmélyülnek a kulturált viselkedési szokások és kommunikációs formulák.

A családi életre nevelés: A tanulók megtapasztalják a munkamegosztás előnyeit, elméleti ismereteket szereznek a munkavállalás és a családi élet közötti összefüggésekről.

A testi és lelki egészségre nevelés: A tanulók elsajátítják a munkatevékenységekkel kapcsolatos megfelelő higiénés szokásokat. Megismerik az egészségüket megóvó magatartásformákat és testhelyzeteket. Megtanulják a munkájukhoz szükséges veszélyes anyagokat körültekintően használni és a veszélyes helyzeteket felismerni illetve azok elkerülésével hatékonyan dolgozni.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség: A tanulók a gyakorlati feladatok végzése során megtapasztalják az együttműködés, az egymásra való odafigyelés és segítségnyújtás fontosságát, gyakorolják az önkéntes feladatvállalást és megvalósítást.

Fenntarthatóság, környezettudatosság: A tanulók gyakorolják az iskolán belül végzett munkatevékenységekhez szükséges erőforrások takarékos használatát, a vegyszerek mértéktartó alkalmazását, munkájuk során keletkezett hulladékok megfelelő tárolását. Ezáltal aktívan közreműködnek a természeti értékek tudatos megővésében.

Pályaorientáció: Az iskolai műhelyekben végzett munkafolyamatok gyakorlása révén a tanuló számára lehetővé válik, hogy megtalálja az érdeklődési körének megfelelő tevékenységet és abban képességeit kibontakoztathassa.

A tanulás tanítása: A műhelyekben végzett feladatok hozzájárulnak a munkatevékenységek iránti érdeklődés és a munkakedv felkeltéséhez. A tanuló gyakorlatba ágyazva alkalmazza az elméleti órákon elsajátított ismereteit.

A tantárgy szerepe a kulcskompetenciák fejlesztésében

Anyanyelvi kommunikáció: A munkafolyamatokhoz szükséges anyagok, eszközök, tevékenységek neveivel bővül a szókincs. A tanulók gyakorolják a verbális és nonverbális információk helyes értelmezését, átadását, gondolataiknak, kérdéseiknek minél pontosabb és érthetőbb kifejezését valamint a hatékony segítségkérés módjait.

Matematikai kompetencia: A tanuló a gyakorlatban alkalmazza a korábban megszerzett matematikai ismereteit: a mértékegységek használatát, a téri és időbeli tájékozódást. Konkrét feladatvégzés során fejlődik a problémamegoldó képesség.

Természettudományos és technikai kompetencia: A környezet részletesebb megismerése lehetővé teszi a természet és a cselekedetek közötti összefüggések megértését, a munkavégzéshez szükséges eszközök működésének megismerését és rendeltetészerű használatának gyakorlását.

Szociális és állampolgári kompetencia: A tanulók saját élményű tapasztalatokat szereznek iskolai keretek között a gyakorlati munkavégzésről. Fejlődik a toleráns, elfogadó, segítőkész magatartás és a másokra való odafigyelés képessége.

Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia: A tanuló számára lehetővé válik a munkatevékenységben – felügyelet mellett – az elképzeléseinek, egyéni ötleteinek megvalósítása és az önkéntes feladatvállalás.

A hatékony, önálló tanulás: A tanuló előzetes ismereteit és tanulási tapasztalatait gyakorlati szituációkban alkalmazza. Gyakorolja a segítségkérést és elfogadást, felkészül a mindennapi életben történő alkalmazkodásra, motiválttá válik az ismeretszerzésre.

Évfolyamok	11-12.
Heti órakeret	4
2 éves órakeret	288
Ebből kötött	260
Szabadon tervezhető órakeret	28

A tantárgy témáinak feldolgozására javasolt időkeret

Témakör / Évfolyam	11-12.	11.	12.
1. A munka világa. Tanulás, tehetség. Pályaválasztás.	20	12	8
2. A munkafolyamatokhoz tartozó anyag- és eszközismeretek.	32	20	12
3. Gyakorlati munkavégzés.	208	98	110
Szabadon tervezhető órakeret	28	14	14

Tematikai egység	1. A munka világa. Tanulás, tehetség. Pályaválasztás.	Órakeret: 20
Előzetes tudás	1. Néhány foglalkozás és munkahely ismerete. Önismeret.	
Tantárgyi fejlesztési célok	1. Bővüljenek a munka világához kapcsolódó ismeretek. 2. Legyen összhang a képességek és a lehetőségek között.	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Fejlesztési feladat <ol style="list-style-type: none"> 1. Finomuljon a tanulók reális énképe. 2. Informálódjanak a képességeikhez igazodó lehetőségekről. 3. Váljanak képessé a munka értékének, szerepének felismerésére. 4. Ismerjék meg a munkahelyi követelményeket, szabályokat, viselkedési normákat. 	Kommunikáció: anyanyelv, olvasás-írás; beszédfejlesztés; médiaismeret és nem verbális információk értelmezése.

<p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Énkép, önismeret – személyes tulajdonságok és képességek. 2. Foglalkozások, munkahelyek. 3. A munkavégzés feltételei és szabályai. <p>Tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Szituációs helyzetgyakorlatok. 2. Intézménylátogatások. 3. Témafeldolgozás beszélgetéssel, könyvekkel, feladatlapokkal, videóval. 	<p>Számolás-mérés: térbeli és időbeli tájékozódás; műveletek; mértékegységek, mérések.</p> <p>Etika: egyén, közösség, társadalom; önismeret.</p> <p>Osztályfőnöki óra: felkészülés a felnőtt életre.</p> <p>Környezet és egészségvédelem: az emberi test.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>foglalkozások, képességek, tehetség, munkavégzés, önkéntesség</p>

<p>Tematikai egység</p>	<p>2. A munkafolyamatokhoz tartozó anyag- és eszközismeretek.</p>	<p>Órakeret: 32</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Egyszerű házimunkák és a háztartásban használt berendezési tárgyak, eszközök, anyagok ismerete.</p>	
<p>Tantárgyi fejlesztési célok</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Felkészülni az iskolai szintéren történő munkavégzésre. 2. Bővíteni az ismereteket a gyakorlati tevékenységekhez kapcsolódó eszközök és anyagok köréről. 	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Az iskolai tanműhelyek (pl.: tankonyha, iroda, könyvtár) berendezési tárgyainak, eszközeinek megismerése. 2. A gyakorlati munkavégzéshez szükséges alapanyagok, eszközök megismerése, célnak megfelelő kiválasztása. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Háztartási ismeretek. 2. Konyhai eszközök, alapanyagok. 3. Takarítóeszközök. 4. Mézeskalács készítés eszközei, anyagai. 5. Irodai eszközök anyagok. 6. Házi könyvtári eszközök és anyagok. 7. Udvari munkákhoz, növényápoláshoz kapcsolódó eszközök, alapanyagok. <p>Tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Az iskolai munkahelyszínek bejárása. 2. Az eszközök, alapanyagok megtekintése, kipróbálása. 	<p>Kommunikáció: beszédfejlesztés; nem verbális információk értelmezése.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Az iskolai tanműhelyekhez, munkavégzési helyekhez és feladatokhoz kapcsolódó eszközök, alapanyagok, tevékenységek.

Tematikai egység	3. Gyakorlati munkavégzés.	Órakeret: 208
Előzetes tudás	Háztartási eszközök, anyagok ismerete.	
Tantárgyi fejlesztési célok	Képesé válni egyszerű munkafolyamatok, részfolyamatok irányítás és segítségnyújtás melletti minél pontosabb elvégzésére.	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kulturált viselkedési szokások kialakítása. 2. Az eszközök rendeltetésszerű használatának elsajátítása. 3. Balesetmentes, kitartó feladatvégzés. 4. Szociális képességek fejlesztése. 5. Szabály-és feladattudat fejlesztése. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ebédlői munkálatok. 2. Takarítási munkálatok. 3. Kertészeti és udvaros tevékenységek gyakorlása. 4. Intézményfüggő műhelygyakorlatok. 5. Az iskolán belül felelhető munkahelyekkel való további gyakorlati ismerkedés. <p>Tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A konkrét munkafolyamatok kivitelezése. 2. Iskolai munkahelyen zajló munkákról való beszélgetés. 3. A szükséges ismeretek megbeszélése, eszközök kiválasztása, használatuk, tárolásuk módja. 	<p>Kommunikáció: anyanyelv, beszédfejlesztés; médiaismeret és nem verbális információk értelmezése.</p> <p>Számolás-mérés: térbeli és időbeli tájékozódás; mértékegységek, mérések.</p> <p>Etika: egyén, közösség, társadalom; önismeret; az ítélőképesség, erkölcsi és esztétikai érzék fejlesztése.</p> <p>Osztályfőnöki óra: felkészülés a felnőtt életre; beilleszkedés, alkalmazkodás.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Az iskolai tanműhelyekhez, munkavégzési helyekhez és feladatokhoz kapcsolódó eszközök, alpanyagok, tevékenységek.

11.4.5.6. HÁZTARTÁSTAN – ÉLETVITEL KÉSZSÉGFEJLESZTŐ KERETTANTERV

Célok

1. Járuljon hozzá olyan ismeretek, készségek elsajátításához és szokások kialakításához, amelyekkel a tanulók - képességeikhez mérten kisebb irányítás mellett - képessé válnak a mindennapi életben előforduló egyszerű önellátó, konyhai, takarítási és a házimunkához tartozó feladatok elvégzésére.
2. Az elméleti ismereteket minél teljesebben, pontosabban és körültekintően legyenek képesek alkalmazni a gyakorlatban.
3. Ismerjék a munka- baleset- és környezetvédelmi szabályokat, azok betartásával kitartóan végezzék a tevékenységeket.
4. Ismerjék a háztartásban használt eszközök, gépek alkalmazási területeit és azokat tudják biztonságosan működtetni, rendeltetésszerűen használni.
5. A tanulók legyenek képesek a takarítási, tisztítási, mosási munkafolyamatokhoz a megfelelő vegyszereket kiválasztani és azokat körültekintően használni.
6. Alakuljon ki az igény az ápolt megjelenésre, a tiszta, rendezett és harmonikus környezetre, erősítse a környezettudatos szemléletet és magatartásformát.
7. Alakuljon és erősödjön meg az együttműködő, szabálykövető magatartás, a munkavégzés során felmerülő problémákat, nehézségeket ismerjék fel, megoldásukhoz hatékonyan kérjenek segítséget.
8. Váljanak képessé az elsajátított ismeretek, tevékenységek iskolán kívüli alkalmazására.
9. A szociális képességek fejlesztésével és a munkatevékenységek gyakorlásával növelje a fiatalok esélyegyenlőségét a társadalmi élet minden területén.

Feladatok

1. A konyhai tevékenységek során alapanyagok és felhasználásuk megismerése, a konyhai eszközök, gépek rendeltetésszerű használatának elsajátítása, egyszerű ételek elkészítése, higiéniai szokások kialakítása.
2. Vásárlással kapcsolatos teendők gyakorlása (tervezés, pénzhasználat, áru kiválasztása, a vásárlás során felmerülő problémák kezelése), kulturált viselkedési szokások elsajátítása.
3. Takarítóeszközök hatékony használata, tisztítószerek fajtáinak megismerése, körültekintő, balesetvédelmi előírásoknak megfelelő használata, szelektív hulladékgyűjtés alapjainak elsajátítása.
4. Ruhagondozási műveletek – mosás, vasalás, varrás – gyakorlása és elsajátítása, a textíliáknál tanult előzetes ismeretek alkalmazása, piktogramok helyes értelmezésének

megtanulása.

5. A varráshoz használatos eszközök, alapanyagok, öltésfajták megismerése, ruhajavítás és egyszerűbb munkadarabok készítése segítséggel.
6. Vágott és cserepes növények gondozásának elsajátítása.
7. Lakáskultúrával kapcsolatos ismeretek bővítése, rendezett környezet iránti igény kialakítása.
8. Balesetvédelem a munkafolyamatok végzése során.
9. Képességekhez igazodó, rendszeres gyakorlás biztosítása a mindennapi munkatevékenységekben.

A készségfejlesztő kerettanterv szerepe a fejlesztési területekben

Erkölcsei nevelés: A gyakorlati tevékenységek sikerélményt biztosítanak a fiataloknak. A „kézzel fogható” eredmények ösztönzőleg hatnak a kitartó munkavégzésre, mely során fejlődik a segítőkészség, önfegyelem, rendszeretet, pontosságra való törekvés. A tanulóknál kialakul saját és társaik munkájának értékelése és megbecsülése.

Az önismeret és társas kultúra fejlesztése: A háztartási munkák végzése során a tanulók még jobban megismerik képességeiket, ezáltal hatékonyabban tudnak bekapcsolódni a közösség életébe és motiváltabbá válnak a feladatok vállalására.

A családi életre nevelés: A mindennapi élethelyzetek megteremtése lehetővé teszi az együttélési szabályok megismerését és a szokások elsajátítását, a munkamegosztás és együttműködés gyakorlását, az egymás segítése iránti igény kialakítását.

A testi és lelki egészségre nevelés: A készségfejlesztő kerettanterv hozzájárul az egészségtudatos magatartás kialakításához azáltal, hogy a tanulók megismerik az egészséges életmód jellemzőit, a helyes táplálkozást, higiéniai szokásokat, környezetük tisztán tartásának lépéseit és fontosságát.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség: A közös munkatevékenységek erősítik a tanulóknál az egymásra való odafigyelést, ösztönzik őket a közös problémamegoldásra és egymás segítségére.

Fenntarthatóság, környezettudatosság: A képzés során a tanulók közvetlenül kapcsolódnak be környezetük alakításába, értékeinek megőrzésébe, tapasztalatokat szereznek a környezetet megóvó szokásokról, lehetővé válik a környezetkímélő szemlélet és életvitel kialakítása, elsajátítása. (pl.: mértékletes vegyszerhasználat, szelektív hulladékgyűjtés, tudatos vásárlás, takarékos víz- és áramhasználat).

Gazdasági és pénzügyi nevelés: A tantárgy hozzájárul a pénzeszközök használatában való jártasság kialakításához, a bevétel és kiadások összefüggéseinek felismeréséhez, a pénz szükségzerű beosztásának megtanulásához.

A tantárgy szerepe a kulcskompetenciák fejlesztésében

Anyanyelvi kommunikáció: A készségfejlesztő kerettanterv segíti a társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs formák elsajátítását, a gyakorlati tevékenységek során az ok-okozati összefüggések felismerését, fejlődik a beszédértés és beszédprodukció, bővül a szókincs.

Matematikai kompetencia: A tanuló a matematikai ismereteit, logikai gondolkodását a gyakorlatba ágyazva alkalmazza. Készség szintűvé válik a mértékegységek használata, bővülnek az ismeretek a pénzkezelés szabályairól, fejlődik a téri- és időbeli tájékozódás, a problémamegoldó képesség.

Természettudományos és technikai kompetencia: A sokrétű konyhai eszközhasználat segíti a tárgyak tulajdonságainak, működésének megismerését, folyamatok megértését, használatukban való jártasság kialakulását.

Szociális és állampolgári kompetencia: Az önismeret mélyítése, a megfelelő viselkedési szokások kialakítása segíti a társadalmi beilleszkedést. A tanuló képessé válik a családban betöltött szerepek és feladatok felismerésére, a munkamegosztásban való részvételre, igényeinek kifejezésére és megvalósítására, kötelességeinek elvégzésére.

Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia: A tanulók egyre magabiztosabbá válnak a mindennapi tevékenységekben, a gyakorlati feladatok során mélyebb önismeretre tesznek

szert, ezáltal képessé válnak a munkamegosztásba történő hatékony bekapcsolódásra és munkavégzésre.

Eszztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség: A házi- és ház körüli munkák végzése során a tanulók felismerik a tisztaság és a rend fontosságát, ízlésviláguk fejlődik, a mindennapokba beépül a harmonikus környezet kialakítása iránti igény.

A háztartástan-életvitel készségfejlesztő kerettanterv oktatásának tárgyi feltételei

A létszámnak megfelelően kényelmes székekkel, munkaasztalokkal berendezett, háztartási gépekkel és eszközökkel felszerelt világos, jól szellőztethető tankonyha szükséges.

Eszközigény

1. konyhaszekrény felszerelve főző- és tálalóedényekkel, evő- és tálalóeszközökkel
2. konyhai mérleg, mérőedények
3. tűzhely sütővel, mikrohullámú sütő, szagelszívó
4. hűtőszekrény fagyasztóval
5. konyhai kisgépek – vízforraló, kenyérpíró, szendvicssütő, robotgép, turmixgép
6. kéttálcás mosogató, mosogatógép
7. takarítóeszközök, porszívó
8. mosdótál, automata mosógép, ruháskosár, ruhaszárító
9. vasalódeszka, vasaló
10. varróeszközök
11. kerti szerszámok

Szemléltető eszközök

1. tankönyvek, szakácskönyvek, gasztronómiai folyóiratok, kiadványok, filmek
2. a tevékenységekkel kapcsolatos fotók, folyamatábrák, képek a munkafázisokról és minta munkadarabok
3. IKT- eszközök (számítógép, televízió, táblagép, dvd- lejátszó, kamera,)

A tanterv teljesítéséhez javasolt óraterv

Évfolyamok	11-12.
Heti órakeret	8
2 éves órakeret	576
Ebből kötött	518
Szabadon tervezhető órakeret	58

A készségfejlesztő kerettanterv témáinak feldolgozására javasolt időkeret

Témakör / Évfolyam	11-12.	11.	12.
1. Konyhatechnika	240	120	120
2. Takarítás	72	36	36
3. Mosás	32	16	16
4. Vasalás	32	16	16
5. Varrás	80	40	40
6. Virágápolás	32	16	16
7. Lakáskultúra	30	15	15
Szabadon tervezhető órakeret	58	29	29

Tematikai egység	1. Konyhatechnika	Órakeret: 240
Előzetes tudás	Balesetvédelmi alapismeretek; konyhai eszközök ismerete; higiéniai alapismeretek.	
Tantárgyi fejlesztési célok	Tevékenységnek megfelelő eszközöket, gépeket tudjon kiválasztani, ételkészítési munkafázisokat önállóan végezni, minél kevesebb segítséggel bevásárolni.	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Fejlesztési feladat 1. Konyhai gépek funkciójának, működésének megismerése,	Kommunikáció:

<p>adekvát használatuk elsajátítása.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. A munkatevékenységeknek megfelelő alapanyagok, eszközök, elektromos berendezések kiválasztása. 3. Jártasság kialakítása a konyhai eszközök használatában és a vásárlási gyakorlatban. 4. Kitartó, precíz, önálló munkavégzés. 	<p>anyanyelv, olvasás-írás; beszédfejlesztés.</p>
<p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Konyhai eszközök, gépek működése, funkciója, felhasználási területek. 2. Étkezési szokások, egészségtudatos táplálkozás, egészséges ételek. 3. Vásárlási szokások, illemtudó viselkedés és segítségkérés. 4. Élelmiszerek, alapanyagok, ételtárolás. 5. Élteltartósító eljárások. 6. Mértékegységek és mérőeszközök. 7. Ételkészítési munkafázisok: alapanyagok beszerzése, előkészítése, főzés/sütés, mosogatás, rendrakás. 8. Terítés: hétköznapi, ünnepi, vendégvárás. 9. Balesetveszélyes helyzetek és azok elkerülésének módjai. 	<p>Számolás-mérés: Térbeli és időbeli tájékozódás; műveletek; mértékegységek, mérések, pénz. Etika: egyén, közösség, társadalom; önismeret.</p> <p>Osztályfőnöki óra: felkészülés a felnőtt életre.</p> <p>Környezet és egészségvédelem: az emberi test.</p>
<p>Tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Konyhai eszközök csoportosítása, kiválasztása megadott szempontok szerint. 2. Élelmiszerek, alapanyagok megnevezése, csoportosítása. 3. Étrend, menüsorok összeállítása. 4. Vásárlási gyakorlat szituációs játékban és üzletekben. 5. Mérőeszközök használata 6. Egyszerű étel elkészítése, elfogyasztása, egyes munkafázisok önálló végzése. 7. Hulladékok szétválogatása, szelektív hulladékgyűjtés. 8. Rendrakás, felmosás, mosogatás. 9. Hétköznapi és alkalmi terítés gyakorlása. 	

10. Az étel tárolásának módjai, beszélgetés.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	evőeszköz, étkezéslet, vendégvárás étrend, menüsor, romlandó, szavatossági idő, elektromos gépek (pl.: szendvicssütő, konyhai robotgép, turmixgép, vízforraló), konyhai eszközök (pl.: digitális mérleg, tésztaszűrő, konzervnyitó) Az eddig használt fogalmak bővítése, helyes használatuk.

Tematikai egység	2. Takarítás	Órakeret: 72
Előzetes tudás	Takarító eszközök és néhány takarítási munkafázis ismerete.	
Tantárgyi fejlesztési célok	<ol style="list-style-type: none"> 1. Takarítási munkafázisokat minél önállóbban végezni. A tisztítószereket a célnak megfelelően kiválasztani és mértékkel használni. 2. Megtanulni a háztartási hulladék szelektív gyűjtésének módját. A munkákat kitartóan és körültekintően végezni. 	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Igény kialakítása a környezet tisztaságára és a rendre. 2. Tájékozottság a napi, heti és nagytakarításban. 3. Tudja a tisztítószerek, vegyszerek helyes használatát és adagolásukat. 4. Megismerni a háztartási gépek tisztán tartását és balesetvédelmi szabályait. 5. Tudja elkülöníteni a különböző hulladékokat. 6. Önállóan, de felügyelet mellett hatékony részvétel a lakókörnyezet és lakásgondozási műveletekben. 7. Tudja a porszívót és a szőnyegtisztító- gépet balesetmentesen használni. 8. A használati utasítások megértése és követése. 	<p>Kommunikáció: anyanyelv, olvasás-írás; beszédfejlesztés.</p> <p>Számolás-mérés: Térbeli és időbeli tájékozódás.</p> <p>Osztályfőnöki óra: felkészülés a felnőtt életre.</p>

<p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A takarítás rendszere, a mindennapi, heti egyszerű takarítási teendők. 2. Nagytakarítás - részmozzanatok begyakoroltatása, megfelelő sorrend betartása. 3. Konyhai gépek és eszközök takarítása. 4. Szelektív hulladékgyűjtés. 5. A lakás és lakókörnyezet gondozása. 6. Őszi takarítás, ablak, ajtó lemosás, bútortisztítás. 7. Udvar, kert rendberakása. 8. Tavaszi nagytakarítás. 9. Szőnyegtisztító-, takarítógép használata. 10. Gépek kölcsönzésének gazdaságossága és szabályai. 11. Balesetvédelemi szabályok és előírások. 12. Piktogramok. <p>Tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A napi takarítási teendők elvégzése a tankonyhában, osztályteremben, illetve az otthoni lakás tisztán tartása. 2. A nagytakarítás folyamatának önálló elvégzése, annak irányítással történő összekapcsolása a nagytakarításban. 3. Mosogatógép helyes használata. 4. Hulladékok elkülönítése. 5. A takarítási munkák megszervezése. 6. A használt vegyszerek tárolásának és alkalmazásának szakszerű módjának gyakorlása. (használati utasítás elolvasása, értelmezése, piktogramok ismerete). 7. Piktogramok értelmezése. 	<p>Környezet és egészségvédelem: az emberi test.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>takarító eszközök és takarító- és tisztítószer kölcsönzés, szelektálás, szőnyegtisztító gép maró hatású, elzárva tartandó</p>

Tematikai egység	3. Mosás	Órakeret: 32
Előzetes tudás	1. Textíliák, ruhaneműk fajtáinak ismerete. 2. A tisztaság fontossága	
Tantárgyi fejlesztési célok	Tudjon kézzel kimosni egy-egy ruhadarabot, egyre nagyobb önállósággal kezelni a mosógépet, kiválasztani a mosáshoz és öblítéshez szükséges tisztítószereket.	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Reális, megvalósítható igényességet kialakítani az öltözködéssel kapcsolatban. 2. Tudni, hogy az ápoltság, jó megjelenésért mit kell tenni. 3. Válgát szokássá a személyes ruházat tisztántartása. 4. Tudja felsorolni a mosás eszközeit. 5. Tudja csoportosítani a mosnivalót és a szükséges mosószert. 6. Ismerje a mosószerek adagolását, öblítés fázisait. 7. Megismerni a kezelési utasítások jeleit. 8. Megismerni a helyes ruhatárolási módokat. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A mosás munkafázisai, eszközei. 2. Mosószerek alkalmazásának szempontjai, adagolás. 3. Kézi mosás, gépi mosás, vegytisztítás. 4. Teregetés, szárítás. 5. Mosóprogramok, szárítóprogramok beállítása. 6. Balesetvédelem gépi és kézi mosás esetén. 7. Különleges mosási problémák, gallérok, kötöttárúk. 8. Saját ruhanemű tisztántartása, megfelelő tárolása (fogason, hajtogatva). 	<p>Kommunikáció: anyanyelv, olvasás-írás; beszédfejlesztés.</p> <p>Számolás-mérés: Térbeli és időbeli tájékozódás.</p> <p>Osztályfőnöki óra: felkészülés a felnőtt életre.</p> <p>Környezet és egészségvédelem: az emberi test.</p>

<p>Tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Mosógépek fajtáival ismerkedés - látogatás, műszaki cikkek szaküzletében. 2. A mosószerválaszték áttekintése (a választás szempontjai: ára, milyen célra kívánom használni? –folttisztító hatás, színes textil, alapanyag), használati utasítás és adagolás. 3. Az ismeretek alapján a kézi és gépi mosás, teregetés önálló végzése felügyelet mellett. 4. Látogatás ruhatisztító szalonba. 5. Tisztasági szabályok gyakorlása. 6. Ruhadarabok hajtogatása. 7. Ruhadarabok elhelyezése fogason (szoknya-, nadrág-, csiptetős fogas), évszaknak megfelelő ruhanemű előkészítése, a nem használtak tárolása. 	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>energiatakarékos mosógép, szárítógép, víz hőfoka, áztatás, előmosás, mosás, öblítés, fehérítés, keményítés, vegytisztítás, szolgáltatás, vállfa, csiptető, fogas, védőhuzat, molyirtó, szekrényillatosító</p>

<p>Tematikai egység</p>	<p>4. Vasalás</p>	<p>Órakeret: 32</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Textíliák, ruhaneműk fajtáinak ismerete.</p>	
<p>Tantárgyi fejlesztési célok</p>	<p>Egyszerű ruhaneműket felügyelet mellett önállóan, nagyobb darabokat segítséggel kivasalni a balesetek elkerülésével.</p>	

<p>Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Megismerni és elsajátítani a vasalás fázisait és a műveletek sorrendjét. 2. Legyen képes a ruhadarabokat simára vasalni. 3. Vasaljon önállóan (felügyelet mellett), hajtogasson ruhát. 	<p>Kommunikáció: anyanyelv, olvasás-írás; beszédfejlesztés.</p>

<p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A vasalás eszközei, vasalási technikák. 2. A vasaló beállításai (hőfok, gőzölés). 3. Vegytisztítás. 4. Ruhatárolás. 5. Balesetvédelem. <p>Tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vasalás, gőzölős vasaló használata, konyharuha, terítő, ruhaneműk (póló, ing) vasalása felügyelet mellett egyre önállóbban. 2. A kivaszt darabok összehajtogatása, elhelyezése a megfelelő tároló helyre. 3. Vegytisztító látogatása, a vasalógép megismerése. 4. Balesetvédelmi oktatás. 	<p>Számolás-mérés: Térbeli és időbeli tájékozódás.</p> <p>Osztályfőnöki óra: felkészülés a felnőtt életre.</p> <p>Környezet és egészségvédelem: az emberi test.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>vasalódeszka, gőzölős vasaló, vegytisztítás kifordítás, hajtogatás, vasalógép. Piktogramok jelentése, megéget, esetleges égési seb ellátása</p>

<p>Tematikai egység</p>	<p>5. Varrás</p>	<p>Órakeret: 80</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Gondozott ruházat, jó megjelenés ismérvei. 2. Varrás alapkellékeinek ismerete. 	
<p>Tantárgyi fejlesztési célok</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Önállóan kisebb ruhajavításokat elvégezni. 2. Segítséggel használati- és ajándéktárgyakat készíteni. 	

<p>Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tudjon önállóan ruhát javítani (tű, cérna alkalmazása, 	<p>Kommunikáció:</p>

<p>gomb felvarrása, akasztó felvarrása, szegés)</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Tudja alkalmazni a munkadarabon a tanult hímzési technikákat. 3. Mutasson érdeklődést, aktivitást, legyen kitartó munkavégzés során. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Varrás eszközei 2. Ruhajavítási műveletek, gomb felvarrása, szakadás bevarrása 3. Kézi- és gépi varrás alapjai 4. Öltésfajták és alkalmazási területeik 5. Hímzés (pl.: keresztzemes, gobelin) 6. Varrással, hímzéssel készült ajándéktárgyak 7. Népviseletek 8. Nem kötelezően: a horgolás, kötés anyagának, eszközeinek megismerése <p>Tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tű, cérna használata. 2. Leszakadt gomb felvarrása, rojtos szél beszegése, akasztó felvarrása. 3. Látogatás egy varrodába. 4. Fércöltés, gépöltés. 5. Boszorkányöltés, pelenkaöltés alkalmazása. 6. Az eddig tanult öltésfajták gyakorlása és alkalmazása. 7. Hímzési előkészületek, megtervezése, öltésfajta kiválasztása. 8. Egyszerűbb darabok készítése segítséggel. 	<p>anyanyelv, olvasás-írás; beszédfejlesztés.</p> <p>Számolás-mérés: Térbeli és időbeli tájékozódás.</p> <p>Osztályfőnöki óra: felkészülés a felnőtt életre.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>A varrással kapcsolatos fogalmak bővítése, ismétlése. Öltésfajták: kézi öltés/fűzőöltés, láncöltés, tisztázó/cikcakköltés, keresztöltés, szegő/pelenkaöltés, boszorkányöltés</p>

Tematikai egység	6. Virágápolás	Órakeret: 32
Előzetes tudás	Növények tulajdonságainak, szükségleteinek ismerete, virágápolási alapkellékek.	
Tantárgyi fejlesztési célok	Cserepes virágot gondozni, átültetni, szobanövényeket esztétikusan elrendezni a lakás helyiségeiben.	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Igény kialakítása a szobanövények tartására, megismerni szakszerű gondozásukat. 2. Igénye legyen az esztétikus, szép virágkompozíció elkészítésére. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Irányítással cserepes virágok ültetése, gondozása. 2. Vágott virágok gondozása. 3. Virágfajták ismerete. 4. Virágvásárlás, illemtudó viselkedés szabályai. 5. Virágkompozíciók. <p>Tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Virágültetés, palántázás, gondozás. 2. Vágott virág vázába tétele, gondozása. 3. Szobanövények, vágott virágokat, mezei virágok megkülönböztetése. 4. Virágbolt látogatása. 5. Virágkompozíció készítése száraz és élő növényekből - virágcsokor, koszorú, fali dekoráció, ajtódísz. 	<p>Kommunikáció: anyanyelv, olvasás-írás; beszédfejlesztés.</p> <p>Számolás-mérés: Térbeli és időbeli tájékozódás.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	agyag granulátum, ültetőfa, tápoldat, virágtetű irtó szer, kompozíció, szárazvirág, asztaldísz, adventi koszorú, ragasztópisztoly

Tematikai egység	7. Lakáskultúra	Órakeret: 30
Előzetes tudás	Lakás helyiségeinek, funkciójuknak ismerete.	
Tantárgyi fejlesztési célok	<ol style="list-style-type: none"> 1. Igény kialakítása az esztétikus, harmonikus lakókörnyezetre. 2. Saját elképzeléseket kifejezésre juttatni, megvalósítani a lakberendezés során. 	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A lakás, iskola különböző helyiségeinek magabiztos felismerése és a berendezési tárgyak, kiegészítők csoportosítása helyük, funkciójuk szerint. 2. Megismerni a lakás praktikus díszítését, kiegészítőket; az elméleti ismeretek gyakorlati alkalmazása. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A lakás helyiségei és berendezési tárgyai. 2. A lakás beosztása, alaprajza. 3. Lakberendezési kiegészítők. 4. Színek, bútorok, kiegészítők elhelyezésének szerepe a lakásban. 5. Makett, modell, babaház <p>Tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A különböző helyiségek felsorolása és berendezési tárgyak, bútorok megkülönböztetése, válogatása. 2. A lakás lerajzolása és beosztása. 3. Kiegészítők megismerése. 4. Irányítással készítsen babaházat és rendezze be a már megismert berendezési tárgyakkal. 	<p>Kommunikáció: nonverbális kommunikáció: környezetünk kialakítása anyanyelv, olvasás-írás; beszédfejlesztés.</p> <p>Számolás-mérés: Térbeli és időbeli tájékozódás.</p> <p>Osztályfőnöki óra: felkészülés a felnőtt életre.</p>

5. Tanulmányi séta (lakberendezési áruház, lakások), lakberendezési újságok tanulmányozása.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	zsúfolt, kényelmes, időálló, harmonikus méretarányos

11.4.5.7. IRODATECHNIKAI ESZKÖZÖK HASZNÁLATA KÉSZSÉGFEJLESZTŐ KERETTANTERV

Célok

1. A tanulókkal megismertetni az infokommunikációs és irodatechnikai eszközöket, azok üzemeltetési rendjét és felhasználási területeiket.
2. A feladatoknak, egyéni szükségleteknek megfelelően az eszközöket kiválasztani és rendeltetészerűen használni.
3. Az egészségügyi és balesetvédelmi szabályokat megismerni, a biztonsági előírásokat megfelelően alkalmazni.
4. Elérni, hogy ismerje a számítógépek és az irodatechnikai eszközök gyakorlati alkalmazhatóságát a tanulásban, a játékban és a szabadidő eltöltésében.
5. A megszerzett ismereteket legyen képes alkalmazni munkavégzéskor és a hétköznapi életben.

Feladatok

1. A számítástechnikai és a már megismert irodatechnikai eszközök működésének alapszintű megismerése, a velük kapcsolatos feladatok megértése és teljesítése.
2. A tanuló szerezzen jártasságot az infokommunikációs és irodai eszközök szakszerű és biztonságos használatában.
3. Egyszerű számítógépes programok, alkalmazások (pl.: szövegszerkesztő, játékprogramok, rajzoló program) alapszintű használatának elsajátítása.
4. A biztonságos internethasználat elsajátítása: kockázatok, káros tartalmak elkerülési módjának megismerése, információszerzésre, ismeretbővítésre, szabadidős tevékenységekre való felhasználása.

A készségfejlesztő kerettanterv szerepe a fejlesztési területekben

Erkölcsei nevelés: A tanulók életszerű körülmények között sajátíthatják el az irodai munkahelyi viselkedési szokásokat. Az infokommunikációs eszközök használata során megismerik az információkezelés, internethasználat etikai szabályait, hangsúlyos szerepet kap a mértékletes, fegyelmezett és biztonságos eszközhasználat, szolgáltatáskezelés.

Az önismeret és társas kultúra fejlesztése: A multimédiás eszközök használata sokszínű kommunikációs lehetőséget foglal magába: a tanulók gyakorolják a telefonon, e-mailben, online közösségi oldalakon az információk fogadását, átadását, a kapcsolatteremtés alapvető szabályait, ezáltal fejlődik a társalgási képesség és gazdagodik a viselkedési repertoár.

A testi és lelki egészségre nevelés: A tanulók megismerik az infokommunikációs eszközök - különösen a számítógép – egészséget károsító hatásait, melyek elkerülésének szem előtt tartásával gyakorolják a használatukat. A lelki egyensúly megőrzése érdekében szükséges tudatosítani a valós és virtuális világ közötti különbségeket, megtanulni az információk szűrését és hitelességük vizsgálatát. Hangsúlyos szerepet kap a függőségek kialakulásának megelőzése.

Fenntarthatóság, környezettudatosság: A képzésben részt vevő tanulók gyakorolják az irodatechnikai alapanyagok és energiaforrások takarékos felhasználását. Megismerik a munkatevékenységek során keletkezett hulladékok, elromlott elektronikai eszközök és berendezések kezelését, elhelyezésének lehetőségeit.

Médiatudatosságra nevelés: A tanulók megismerik és gyakorolják az infokommunikációs eszközök adekvát használatát. Képesé válnak a tevékenységekhez, szabadidő eltöltéséhez, ismeretszerzéshez szükséges eszközök, szolgáltatások, programok kiválasztására és alkalmazására szem előtt tartva az információszerzés és kezelés etikai szabályait és az egészségre káros hatások kiküszöbölését.

A tanulás tanítása: A modern infokommunikációs eszközök használata motiválja a tanulókat az önálló ismeretszerzésre, felkeltik az érdeklődést a tanulás iránt. Gyakorolják az interneten történő ismeretszerzést és információ feldolgozást, a korábban megszerzett ismeretek mindennapi életben történő alkalmazását. A készségfejlesztő kerettanterv során elsajátított ismeretek lehetővé teszik tanuló számára, hogy más tantárgyak tanulásába, feladatainak megoldásába integrálja informatikai tudását.

A tantárgy szerepe a kulcskompetenciák fejlesztésében

Anyanyelvi kommunikáció: A szövegszerkesztő-, levelező-, csevegő programok, az internet rendszeres használata hozzájárul szókincs bővítéséhez, a verbális és nonverbális kommunikációs készségek és képességek fejlesztéséhez, az információk minél hatékonyabb feldolgozásához, rendszerezéséhez, kezeléséhez.

Matematikai kompetencia: Ez előzetes matematikai ismeretek (pl.: szimbólumok, alpműveletek, térbeli-, időbeli tájékozódás) alkalmazása és bővítése a számítógépes programok használata során. A tantárgy hozzájárul a matematikai alapkészségek, képességek - problémamegoldó képesség, logikai készség, kreatív gondolkodás, helyzetfelismerés fejlesztéséhez.

Természettudományos és technikai kompetencia: A tanulók megismerik technikai eszközök alkalmazásának színtereit, növekedik a jártasságuk, magabiztosságuk a használatukban. A számítógépes programok, az internet hozzájárul a környezet jelenségeinek megismeréséhez és megértéséhez.

Digitális kompetencia: Az infokommunikációs és irodai eszközök megismerése és használata lehetővé teszi a tanulók számára új ismeretek szerzését, rendszerezését, tartalmak létrehozását. Elsajátítják a számítógépes programok, alkalmazások alapszintű kezelését, megtanulják az eszközök használatát a tanulási folyamat során és azok alkalmazását a szabadidős tevékenységekben, társas érintkezésben. Lehetővé válik az érdeklődési kör bővítése, a látókör szélesítése modern eszközökkel, melyek egyben motiválnak új ismeretek megszerzésére. Az internet használata segíti a valóság és virtuális világ közti különbségtételt.

Szociális és állampolgári kompetencia: Az internethasználat során a tanulók megismerik világ sokszínűségét, ezáltal növekedik bennük a befogadó képesség, empátia, tolerancia. A csoportmunkák során fejlődik az együttműködési készség.

Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia: Az érdekes és modern IKT eszközök motiválják a tanulókat a munkavégzésre, az internethasználat lehetőséget jelent a tágabb környezet megismerésére, a világban való tájékozódás elősegítésére.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség: A számítógépes programok (szövegszerkesztő, rajzprogram, képszerkesztő) alkalmazása és a dokumentumok létrehozása segíti a kreativitás fejlődését, a kifejezőképesség javítását, az esztétikumra való törekvést.

A hatékony, önálló tanulás: A készségfejlesztő kerettanterv támogatja az információk szerzésének, megosztásának, rendszerezésének képességét és az önálló ismeretszerzéshez, tanuláshoz szükséges alapkészségek fejlesztését.

Az irodatechnikai eszközök használata szakmai program oktatásának tárgyi feltételei

A létszámnak megfelelően felszerelt világos, jól szellőztethető, tágas számítógépterem, a tanulók testméretének és ergonómiai szempontoknak is megfelelő kényelmes asztalokkal és székekkel felszerelve. Minden tanuló külön gép előtt dolgozhasson.

Taniroda

Felszerelve az irodai munkát segítő anyagokkal, készülékekkel, a megfelelő irodabútorral.

Eszközigény:

Személyi számítógép, a számítógép rendelkezzen az alábbiakkal:

1. színes monitorral,
2. magyar billentyűzettel
3. egérrel
4. CD- DVD meghajtóval,
5. lehetőség szerint legyen hálózatba kötve,
6. legyen internet elérési lehetőség,
7. legyen nyomtató, illetve hálózati nyomtató használatának lehetősége
8. hangkártya, hangszóró, fejhallgató
9. A munkához elengedhetetlen a jogtiszt (vagy szabad) szoftverek használata.
10. A gépek teljesítménye biztosítsa az alábbi programrendszerek zavartalan futtatását:
11. operációs rendszer: Windows vagy Linux
12. szövegszerkesztési munkához: Microsoft Office vagy vele kompatibilis bármilyen irodai programcsomag

- 13. egyszerű játékprogramok
- 14. oktatóprogramok
- 15. Irodatechnikai eszközök:
- 16. telefon (vezetékes, mobil) fax
- 17. nyomtató, fénymásoló, szkennel
- 18. iratmegsemmisítő
- 19. lamináló, spirálozó
- 20. digitális fényképezőgép, web kamera

A tanterv teljesítéséhez javasolt óraterv

Évfolyamok	11-12.
Heti órakeret	4
2 éves órakeret	288
Ebből kötött	259
Szabadon tervezhető órakeret	29

A tantárgy témáinak feldolgozására javasolt időkeret

Témakör / Évfolyam	11-12.	11.	12.
1. Számítógép-kezelés	64	32	32
2. Irodatechnikai készülékek alkalmazása	65	32	33
3. Dokumentumkészítés	68	34	34
4. Játékprogramok	26	13	13
5. Internethasználat	36	18	18
Szabadon tervezhető órakeret	29	15	14

Tematikai egység	1. Számítógép-kezelés	Órakeret: 64
Előzetes tudás	Alapismeretek a számítógépről és annak használatáról; egészség- és balesetvédelmi szabályok ismerete.	

Tantárgyi fejlesztési célok	1. A tanuló legyen képes a számítógépet képességeinek megfelelően rendeltetésszerűen használni; ismerni az infokommunikációs eszközöket, funkciójukat, felismerni a hibahelyzeteket, és azok elhárításához segítséget kérni.
------------------------------------	--

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A számítógépes eszközök használata egyre nagyobb önállósággal. 2. Programok, alkalmazások alapszintű kezelésének elsajátítása. 3. A számítógéphez kapcsolódó szakkifejezések bővítése, adekvát használata. 4. Az eszközök szakszerű működtetésének megtanulása. 5. Minél önállóbb ismeretszerzés az interneten. 6. Az egészségmegővást szem előtt tartva használni a számítógépet. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Üzembe helyezés, kikapcsolás, eszközök csatlakoztatása és funkciójuk. 2. Az asztal elemei (ikonok, tálca, dátum), kezelésük. 3. Egy írásprogram megismerése, használata segítségével. 4. Egy rajzolóprogram alapvető funkcióinak megismerése, kipróbálása. 5. Dokumentumok készítésének, módosításának, elmentésének és behívásának lépései (segítséggel). 6. Rendszeresen használt szakkifejezések, billentyűzeten lévő feliratok, monitoron megjelenő rövidítések. 7. Multimédiás eszközök alkalmazása (CD, DVD, hangszóró, web-kamera, pendrive, fülhallgató) 	<p>Kommunikáció: anyanyelv, beszédfejlesztés; olvasás-írás; médiaismeret, nem verbális információk értelmezése.</p> <p>Számolás-mérés: térbeli és tájékozódás.</p> <p>Környezet és egészségvédelem: az emberi test.</p> <p>Osztályfőnöki óra: felkészülés a felnőtt életre.</p>

<p>8. Etikai elvek rögzítése, a számítógép biztonságos használatának elemei.</p> <p>Tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A számítógép rendeltetésszerű használatának gyakorlása – üzembe helyezés, beállítások, kikapcsolás, áramtalanítás, szennyeződésektől megóvás ill. azok eltávolítása 2. Multimédiás eszközök csatlakoztatása a számítógéphez és használatuk gyakorlása 3. Írás betűtípus, betűméret megválasztásával. 4. Alkotás a számítógéppel, a billentyűzet és az egér kezelésével. 5. Szöveg és ábra készítése a feladatnak megfelelően egyre kevesebb segítséggel. 6. A több tanórán készült alkotás elmentésének és későbbi beolvasásának megfigyelése. 7. A példányszám beállításával a nyomtatás elindítása. 8. Képek nézegetése, adott téma megkeresése stb. 9. Egyszerű szabályok, szokások megismerése és betartása az egészségmegőrzés érdekében (pl.: helyes ülőpozíció, távolság a monitortól, hang szabályozása, gyakorlatok a hosszan tartó ülő munka káros hatásainak kiküszöbölésére) 	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Háttérkép, képernyőkímélő, képfelbontás, ikon, tálca, néhány speciális billentyű neve (pl.: space, enter, delete), a számítógéphez csatlakoztatható eszközök neve (pendrive, web kamera, memóriakártya), sorkizárás, sor behúzása, középre zárás, mentés</p>

<p>Tematikai egység</p>	<p>2. Irodatechnikai készülékek alkalmazása</p>	<p>Órakeret: 65</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Számítógépes alapismeretek. 2. Néhány irodatechnikai eszköz működésének ismerete. 	
<p>Tantárgyi fejlesztési célok</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Fokozódó önállósággal, funkciójuknak megfelelően használni az irodatechnikai eszközöket. 	

	2. Újabb eszközök használatának megtanulása és rendeltetészerű alkalmazásuk.
--	--

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Segítséggel telefon használata, a telefonos kommunikáció fejlesztése, információ fogadása és továbbítása megfelelő formában. 2. Irodatechnikai gépek és eszközök (pl.: fénymásoló, nyomtató, scanner, iratmegsemmisítő, lamináló, spirálozó gép, tűzőgép, kapocskiszedő) szakszerű használatának megtanulása, egyszerűbb munkafázisok önálló végzése. 3. Infokommunikációs eszközök (zenelejátszó, CD-, DVD-lejátszó, fényképezőgép) alkalmazásának elsajátítása. 4. Hibafelismerés és hatékony segítségkérés megtanulása. 	<p>Kommunikáció: anyanyelv, beszédfejlesztés; olvasás-írás; médiaismeret, nem verbális információk értelmezése.</p> <p>Számolás-mérés: térbeli és tájékozódás.</p> <p>Környezet és egészségvédelem: az emberi test.</p> <p>Osztályfőnöki óra: felkészülés a felnőtt életre.</p>
<p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Irodatechnikai és infokommunikációs eszközök fajtái és alkalmazási területei (telefon, fax, üzenetrögzítő, fénymásoló, nyomtató, szkennel, lamináló, spirálozó gép, iratmegsemmisítő, fényképezőgép, magnó, zenelejátszók, DVD-lejátszó) 2. A készülékek funkciói, tulajdonságaik, működési elveik, fő részeik 3. Az eszközök közötti különbségek számbavétele, használatuk előnyei és hátrányai, takarékos készülékhasználat. 4. Telefon, mobiltelefon, üzenetrögzítő, fax alkalmazási területei és használata. 5. A tevékenységekhez szükséges kellékek, alapanyagok (papírok, kapszok, spirálok, dossziék). 	

<p>6. Szelektív hulladékgyűjtés.</p> <p>7. Balesetvédelmi előírások.</p> <p>Tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Telefonhívás kezdeményezése és fogadása, információk közlése és átadása. 2. A fénymásoló gép üzembe helyezése, a papírkészlet, beállítások ellenőrzése, a másolandó lap behelyezése, képek, ábrák, szövegek másolása, az elkészült lapok rendezése (segítséggel). 3. Nyomtató, szkennelhasználatának gyakorlása, a gépek üzembe helyezése, beállítások ellenőrzése, képek, szövegek nyomtatása, szkennelése. 4. Lamináló, spirálózó gép szakszerű használata segítséggel. 5. A tevékenységek során keletkezett hulladék megfelelő elhelyezése, a munkaterület rendben tartása. Szelektív hulladékgyűjtés, iratmegsemmisítő használata. 6. Papírfajták, alapanyagok válogatása különböző szempontok szerint (vastagság, méret, szín, melyik tevékenységhez szükséges). 7. Zenelejátszók (magnó, mini-hifi, hifi), DVD-lejátszó működtetése, segítséggel tv-ből felvétel készítése 8. A fényképezőgép működésbe helyezése, beállítása, fényképezés. A kész képek letöltése, mentése, nyomtatása. 9. Irodai eszközök használatának gyakorlása (gemkapocs, tűzőgép, kapocskiszedő, pecsét, rendszerező dossziék, papírvágó). 	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Hívás fogadása, hívás kezdeményezése, faxolással, mobiltelefonnal kapcsolatos tevékenységek szakszavai.</p> <p>A használattal kapcsolatos fogalmak és tevékenységek megnevezése tartalmának pontosítása.</p> <p>Fontos, lényeges, titkos, hulladék, tilos, laminálás, anyag vastagsága,</p>

	pontosság, előre- hátra tekerni, pause, távirányító, nyomtatás, patron, kijelölés, szkennel, előlap, hátlap, vastagság, memóriakártya, élesség, fény, világos-sötét, kamera, felvétel, gemkapocs, tűzőgép, bélyegző, cégbélyegző, dátumbélyegző, irattartó fólia, dosszié,
--	--

Tematikai egység	3. Dokumentumkészítés	Órakeret: 68
Előzetes tudás	1. Olvasás-írás készség. 2. Szövegszerkesztő programban egyszerű lépések ismerete.	
Tantárgyi fejlesztési célok	Egyéni ötleteket felhasználva dokumentumokat készíteni, azokat elmenteni, kinyomtatni, célközönségnek eljuttatni (elküldeni e-mailben, meghívót átadni, plakátot kitenni).	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> Elektronikus dokumentum létrehozásával, tárolásával, előhívásával kapcsolatos ismeretek elsajátítása. Szöveg- és képszerkesztési ismeretek bővítése. A dokumentumkészítés során az egyéni ötletek kibontakoztatása, sikeres kivitelezése. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> Szövegszerkesztő program parancsai, ikonjai, az egyéni beállítások, változtatások lépései. WordArt használata (Alakzatok: kitöltés színnel, formázás). ClipArt (beszúrás, átméretezés). Paint rajzolóprogram használata. Rajz és szöveg együttes kezelése. Egyszerű dokumentum készítése. Fokozott segítséggel dokumentum készítése adott céllal 	<p>Kommunikáció: anyanyelv, beszédfejlesztés; olvasás-írás; médiaismeret, nem verbális információk értelmezése.</p> <p>Számolás-mérés: térbeli és tájékozódás.</p> <p>Osztályfőnöki óra: felkészülés a felnőtt</p>

<p>(önéletrajz, baráti levél, hivatalos levél, űrlap kitöltése, tesztlap kitöltése).</p> <p>7. Mappakezelés, saját mappa létrehozása, fájlnev adása.</p> <p>8. Saját könyvtár fogalma, használata (a feladat elvégzés fokozott segítséggel, állandó irányítással teljesíthető).</p> <p>Tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Könyvtár létesítése, megnevezése, ki-, belépés, megnyitás, mentés, bezárás. 2. Szöveg beírása, képek, ábrák beszúrása, szerkesztési beállítások változtatása a megadott szempontok szerint. 3. Levél írása, önéletrajz készítése 4. Egyéni ötletek felhasználásával számítógépes dokumentumok, plakátok, meghívók, készítése (segítséggel). 5. Rajzkészítés megadott témában. 6. Elektronikus űrlapok kitöltése 	<p>életre.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Megnyitás, bezárás, belépés, kilépés, mentés.</p> <p>Könyvtár fogalma, dokumentumok és a könyvtár viszonyának tudatosítása.</p> <p>Mappa, fájl, elnevezés.</p> <p>Oldal, karakter, kijelölés, betűszín, méret, színek, vonalvastagság, kurzor</p> <p>szöveg, ábra, kurzor, a dokumentum neve, elnevezés</p> <p>Önéletrajz, személyes adat, tesztlap, űrlap, stb.</p>

<p>Tematikai egység</p>	<p>4. Játékprogramok</p>	<p>Órakeret: 26</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Alapszintű felhasználói ismeretek a számítógépről. 2. Szabálykövető magatartás. 	
<p>Tantárgyi fejlesztési célok</p>	<p>A tanulók számára érdekes és örömteli játékokon keresztül fejleszteni az alapkészségeket, képességeket, bővíteni az ismereteket.</p>	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Több lépésből álló feladatsorok kitartó végrehajtása. 2. Segítséggel játsszon az új játékkal, az ismert játékokat tudja önállóan behívni és játszani. 3. Gyakorlottan kezelje a billentyűzetet és az egeret. 4. Szórakoztató, szabadidős célú játékok megismerése. 5. Mértékletesség kialakítása. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Oktatási szoftversomagok játéka 2. Készségfejlesztő játékok 3. Játékkonzolok, videojátékok 4. Online, egymással is játszható játékok <p>Tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tananyaghoz kapcsolódó oktatójátékok irányított használata 2. Érdeklődésnek megfelelő játékok keresése, kiválasztása, kipróbálása a világhálón (pl.: ügyességi, puzzle, memória, logikai, kártya, autóverseny). 3. Játék egyre nagyobb önállósággal. 4. Választott társsal versenyjátékok. 		<p>Kommunikáció: anyanyelv, beszédfejlesztés; olvasás-írás; médiaismeret, nem verbális információk értelmezése.</p> <p>Számolás-mérés: térbeli és tájékozódás.</p> <p>Osztályfőnöki óra: felkészülés a felnőtt életre.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	gyorsan, egyszerre, egymás után, hálózat, szabály, nyertes, vesztes téri viszonzyszavak, időbeliséghez kapcsolódó fogalmak	

Tematikai egység	5. Internethasználat	Órakeret: 36
Előzetes tudás	A számítógép rendeltetésszerű, biztonságos használata.	
Tantárgyi fejlesztési célok	1. A tanuló egyéni képességeinek és motiváltságának megfelelően (szükség esetén segítséggel) legyen képes az	

	<p>internetet biztonságosan használni ismeretszerzésre, kommunikációra, szabadidő eltöltésére egyaránt.</p> <p>2. Tudjon különbséget tenni a virtuális világ és a valóság között.</p>
--	---

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Az internet hatékony használata tanulásban, szabadidős tevékenységben, ismeretszerzésben. 2. Információszerző és – feldolgozó képesség fejlesztése 3. Látókör szélesítése, ismeretek bővítése 4. Kommunikációs képességek fejlesztése 5. Káros oldalak kiszűrése és válogatott tartalmak elhelyezése a világhálón 	<p>Kommunikáció: anyanyelv, beszédfejlesztés; olvasás-írás; médiaismeret, nem verbális információk értelmezése.</p>
<p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Internetkapcsolat létrehozásának módja, lépései 2. Az internet használat veszélyei 3. vírusfertőzés, káros oldalak 4. nem megfelelő tartalom nézegetése 5. Tanuláshoz, érdeklődési körhöz kapcsolódó weboldalak megismerése 6. Informálódás az internet segítségével (menetrend, időjárás, moziműsor) 7. Kereső- és levelező-, csevegőprogramok, közösségi oldalak, video megosztó site-ok 	
<p>Tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kapcsolódás az internetre, kapcsolat bontása 2. Irányított információkeresés, adott weboldal, tartalmak megtekintése 	<p>Osztályfőnöki óra: felkészülés a felnőtt életre.</p>

<ul style="list-style-type: none"> 3. Az információk, értelmezése, feldolgozása – adatok, szövegek, képek keresése, mentése, letöltése 4. Zenehallgatás, filmnézés, online játékok kipróbálása 5. Közösségi oldalak használata 6. Levél, elektronikus képeslap írása, elküldése, megválaszolása 7. Videóhívások, csevegőprogramok kipróbálása 	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Internet, weboldal, vírus, káros oldalak, letöltés, regisztráció, e-mail, - cím, - jelszó, be- kilépés, böngésző

11.4.5.8. KERT- ÉS PARKÁPOLÓ KÉSZSÉGFEJLESZTŐ KERETTANTERV

Célok

1. A kert és parkápoló tevékenységek végzése közben a tanítás-tanulás folyamatában megmutatkozó gyengébb vagy sérült funkciók korrigálása, kompenzálása, a szakma tanulásához, munkába álláshoz szükséges motiváció megteremtése.
2. A kompetenciák fejlesztésében megkülönböztetett figyelmet fordítani a személyes, a szociális, a kommunikációs és az életvezetési kompetenciákra; minden tananyagtartalmat a gyakorlati életben előforduló problémák, helyzetek megoldásához kapcsolva.
3. Olyan elméleti és gyakorlati ismeretanyagot nyújtani és megtanítani, amelyek nélkülözhetetlenek a kert és parkápolás munkafolyamatai során az adott feladatok közvetlen elvégzéséhez.
4. A tevékenységközpontú tanulásszervezés segítségével a tanulók segítése szocializációjukban, a munkavégzéshez szükséges kötöttségek, szabályok elsajátításában, a későbbi rehabilitáció, illetve védett munkahelyen történő munkavégzés képességének elősegítésében.
5. A tanulók figyelmének, érdeklődésének felkeltése saját és közvetlen környezetük igényes kialakítására.
6. Kialakítani bennük a rend iránti igény, a rend megteremtésének és fenntartásának, valamint megőrzésének képességét.
7. Szeressék a természetet, segítséggel tudják vonzóvá tenni környezetüket, szívesen tartózkodjanak, és dolgozzanak a jó levegőn, az időjárásnak megfelelő öltözködés felismerésével.

8. A kert és parkápoló munkák megismertetésével és gyakoroltatásával lehetőséget biztosítani a fiatalok számára a teljesebb élet, a társadalomba és a termelőmunkába való bekapcsolódáshoz.
9. Ismerjék a parkot, kertet, mint munkaterületet, ahol tevékenyedniük kell, tudjanak tájékozódni a munkaterületen, és tudjanak utasításokat nehézségi fok szerint végrehajtani.
10. Sajátítsák el, és irányítással, képességeikhez mérten minél önállóbban végezzék a házi kertek, közterületek, parkok gondozási, ápolási munkálatait.
11. A munkavégzés során legyenek képesek a megfelelően előkészített szerszámokat, eszközöket, gépeket rendeltetésszerűen használni, figyeljenek önmaguk és társaik testi épségére.
12. Legyenek képesek családban, szociális ellátásban, esetleg munkavállalóként egyszerű konyhakerti és parkápolási munkák végzésére (konyhakerti növények ültetésére, ápolására, betakarítására, egyszerű feldolgozására, egy- és kétnyári virágok kiültetésére fák, cserjék gondozására, fűnyírásra, sövénynyírásra).
13. Legyenek képesek kitartóan, huzamosabb ideig végezni a kijelölt munkát, vegyék észre a hibát és igyekezzenek azt korrigálni.
14. Sajátítsák el minimális szinten a másokkal való együttműködést a feladatok végzése során.

Feladatok

1. A képességek függvényében a szakma minél eredményesebb elsajátíttatása.
2. Egyszerű feladatok esetében önálló munkavégzés elősegítése utasítások alapján. Amennyiben erre nem képes, akkor segítséggel tudja megoldani feladatait.
3. Képességekhez igazodó, rendszeres gyakorlás biztosítása a mindennapi munkatevékenységekben.
4. Balesetvédelmi és munkavédelmi ismeretek nyújtása a munkafolyamatok végzése során.
5. A konyhakert és a gyümölcsöskert ápolási, gondozási tevékenységeinek megismertetése, gyakoroltatása.
6. Dísnövények és parkok ápolási, gondozási tevékenységeinek megismertetése, gyakoroltatása.
7. Vágott és cserepes növények gondozásának elsajátíttatása.
8. Csoporton belüli együttműködési lehetőségek nevelési hatásának felhasználása a szocializáció érdekében.

A készségfejlesztő kerettanterv szerepe a fejlesztési területekben

Az erkölcsi nevelés: A gyakorlati tevékenységek sikerélményt biztosítanak a fiataloknak. A „kézzel fogható” eredmények ösztönzőleg hatnak a kitartó munkavégzésre, mely során fejlődik a segítőkészség, önfegyelem, rendszeretet, pontosságra való törekvés. A tanulóknál kialakul saját és társaik munkájának értékelése és megbecsülése.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés: A tanulók a képzés során megismerik a társadalom szerkezetét, a hétköznapi életben végzett kert és parkápolási tevékenységek és általában a munka társadalmi hasznosságát, a közös nemzeti értékteremtésben az egyének munkavégzési feladatát. Erősödik szűkebb környezetükkel és közösségükkel való együttműködés.

Ismerjék meg nemzeti értékeinket, szép tájainkat, parkjainkat. Fontos, hogy értékeljék a hazai termékeket, vásárlásoknál részesítsék azokat előnyben.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés: A mindennapi élet működéséről tudják, hogy annak kereteit választott képviselők alakítják. Gyakorlatban munkakeresés és más hivatalos ügyek intézése céljából tudjanak segítséget kérni a hivatalokban, szociális segítő szervezeteknél.

Az önismeret és társas kultúra fejlesztése: A parkápoló és kertészeti munkák végzése során a tanulók még jobban megismerik képességeiket, ezáltal hatékonyabban tudnak bekapcsolódni a közösség életébe és motiváltabbá válnak az önellátásra, munkafeladatok vállalására.

A családi életre nevelés: A család életének nagyon fontos része a munka, az önálló feladatvállalás, melyben mindenkinek szerepe van. Ezt erősítik az iskolában végzett tevékenységek. A gyakorlati munkavégzés beépül mindennapi életükbe.

A testi és lelki egészségre nevelés: A rendszeresen friss levegőn végzett fizikai munka jó hatással van a testi és a lelki fejlődésükre.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség: A közös munkatevékenységek erősítik a tanulóknál az egymásra való odafigyelést, ösztönzik őket a közös problémamegoldásra és egymás segítségére.

Fenntarthatóság, környezettudatosság: A képzés során a tanulók közvetlenül kapcsolódnak be környezetük alakításába, értékeinek megőrzésébe. Tapasztalatokat szereznek a környezetet

megóvó szokásokról, lehetőség nyílik a környezetkímélő szemlélet és életvitel kialakítására, elsajátítására. (pl.: biogazdálkodás, komposztálás).

Pályaorientáció: A képzés során az egyéni képességek figyelembe vételével reális elérhető munkahelyek irányába orientálódnak. A tanuló felkészül az iskola elhagyására, a nyílt vagy védett munkahelyi, napközi otthoni tevékenységek ellátására. Megismeri a munkavállalói élet ritmusát, a kert és parkápolási munkafeladatok elvégzésének szükségességét, a munkahelyi vezető utasításainak fontosságát.

Gazdasági és pénzügyi nevelés: A tanuló megismeri a társadalmi munkamegosztás alapjait, a munkabér és más támogatások beosztásának fontosságát. A képzés hozzájárul pénzeszközök használatában való jártasság kialakításához, a bevétel és kiadások összefüggéseinek felismeréséhez. A munkavégzés során ismereteket szereznek arról is, hogy munkájukért havonta fizetést kapnak, amelyet a következő hónapig szükségszerű beosztani. Tovább formálódnak ismeretei a pénz értékéről, az anyag és energiatakarékossággal is összefüggően a beosztó családi költségvetés betartásáról.

Médiatudatosságra nevelés: A készségfejlesztő iskolai tanulók gyakorlattan használják az elektronikus információ hordozókat, képesek tevékenységeikhez, szórakozásaikhoz a megfelelő felhasználás alkalmazására. Korának és érdeklődésének megfelelő műsorok, oldalak megtekintésére, figyelésére ösztönözzük őket.

Tanulás tanítása: A képzés során a tanuló felkészül az iskolai oktatás alatt elsajátított kert és parkápolási munkafolyamatok, és a hozzá kapcsolódó ismeretei minél önállóbb gyakorlására, és felnőtt életkorban történő folyamatos megújítására, kialakul igénye az önművelésre. Megerősödik benne, hogy a környezet változásait figyelemmel kell kísérni. Felismeri, hogy érdeklődésének kielégítése folyamatosan új ismeretekhez juttatja, amelyek megkönnyítik számára az életben történő eligazodást. Kialakul felelősségérzete a rábízott kert és parkápolási és környezetrendezési feladatokkal kapcsolatban, körültekintően jár el tevékenységeiben.

A tantárgy szerepe a kulcskompetenciák fejlesztésében

Anyanyelvi kommunikáció: A készségfejlesztő kerettanterv segíti a társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs formák elsajátítását, a gyakorlati tevékenységek során az ok-

okozati összefüggések felismerését, fejlődik a beszédértés és beszédprodukció, bővül a szókincs. Megismerik a munkahelyen használatos kommunikációs eszközöket és azok alkalomszerű használatát.

Idegen nyelvi kommunikáció: A tanulók értsék, hogy határainkon kívül más nyelven beszélnek. Más országokkal megvalósuló partnerkapcsolatok, iskolák közti csereprogramok során egyszerű köszönési formákat tudjanak alkalmazni.

Matematikai kompetencia: A tanulók matematikai ismereteiket, a logikai gondolkodást a gyakorlatba ágyazva alkalmazzák. Ismereteket szereznek a mértékegységek használatáról, bővül tudásuk az alapvető mértani fogalmakról (párhuzamos, vízszintes, négyzet, téglalap, stb.), fejlődik a téri- és időbeli tájékozódásuk, a problémamegoldó képességük.

Természettudományos és technikai kompetencia: A kerti és parkápoló gépek, eszközök gyakorlatban történő használata segíti azok tulajdonságainak, működésének megismerését, a folyamatok megértését és a kezelésükben való jártasság kialakulását.

Digitális kompetencia: A tanulók tudják használni az oktatás során alkalmazott digitális eszközöket ismeretszerzésre és szabadidős tevékenységek során.

Szociális és állampolgári kompetencia: Az önismeret mélyítése, a megfelelő viselkedési szokások kialakítása segíti a társadalmi beilleszkedést. A tanuló képessé válik a családban, közösségekben betöltött szerepek és feladatok felismerésére, a munkamegosztásban való részvételre, igényeinek kifejezésére és megvalósítására, kötelességeinek elvégzésére.

Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia: A tanulók egyre magabiztosabbá válnak a mindennapi, valamint a kert és parkápolási tevékenységekben, a gyakorlati feladatok végzése során mélyebb önismeretre tesznek szert, ezáltal képessé válnak a munkamegosztásba történő hatékony bekapcsolódásra és a kitartó munkavégzésre.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség: A kerti- és különösen a park körüli munkák végzése során a tanulók felismerik a tisztaság és a rend fontosságát, ízlésviláguk fejlődik, a mindennapokba beépül a harmonikus környezet kialakítása, és fenntartása iránti igény.

A hatékony, önálló tanulás: Támogatjuk, és elősegítjük az információk szerzésének, megosztásának, rendszerezésének képességét és az önálló ismeretszerzéshez, tanulásához szükséges alapkészségek fejlesztését. Fontos, hogy tudjanak önállóan egyszerűbb feladatokat megoldani.

A kert és parkápoló készségfejlesztő kerettanterv oktatásának tárgyi feltételei

A létszámnak megfelelően kényelmes székekkel, munkaasztalokkal berendezett szaktanterem, növényház, raktár, konyha- és gyümölcsöskert, park, melegágy, vagy melegház szükséges.

A képzéshez szükséges anyagok, eszközök

1. Vetőmagok, szaporítóanyagok
2. Műtrágyák, növényvédő szerek
3. Ásó, gereblye, kapa, sorkihúzó
4. Kézikocsi, talicska, komposztrosta, komposztáló
5. Ültetőfa, öntözőkanna, zsineg
6. Vödör, lapát, vasvilla, lombseprű
7. Műanyag rekesz, metszőolló
8. Sorkihúzó, aprómagvető
9. Ültető lapát, ültetőfa
10. Kézi és motoros fűnyíró, fűszegély nyíró
11. Kézi és gépi sövénynyíró
12. Fűrész, fejsze
13. Virágcserepek, köztéri edények
14. Különböző méretű létrák
15. Munkaruha, sapka, bakancs
16. Védőszemüveg, védőkesztyű
17. Gázmaszk, pormaszk, gumicsizma
18. Motoros kapa, kézi vetőgép
19. A kert és a játszóterek berendezéseinek, műtárgyainak állagmegóvásához szükséges anyagok, eszközök
20. Tereprendezéshez szükséges eszközök: kitűzők, mérőszalagok, szintezők

Szemléltető eszközök

1. Tankönyvek, kertészeti könyvek, kertészeti folyóiratok, kiadványok, filmek.
2. A tevékenységekkel kapcsolatos fotók, folyamatábrák, képek a munkafázisokról és minta munkadarabok.
3. IKT- eszközök (számítógép, televízió, táblagép, DVD- lejátszó, kamera,)

A tanterv teljesítéséhez javasolt óraterv

Évfolyamok	11-12.
Heti órakeret	12
2 éves órakeret	864
Ebből kötött	778
Szabadon tervezhető órakeret	86

A tantárgy témáinak feldolgozására javasolt időkeret

Témakör / Évfolyam	11-12.	11.	12.
A kert és parkápoláshoz szükséges általános ismeretek			
1. Anyag-és eszközismeret	30	15	15
2. Éghajlati ismeretek, tanulmányi séta /szabadon tervezhető órakeret/	20	10	10
3. Talajtani ismeretek	20	10	10
Park és kertfenntartási ismeretek			
4. A parkot, kertet alkotó növények és szaporításuk	34	17	17
5. A parkot, kertet, díszkertet alkotó növények ápolása	40	20	20
Munka és környezetvédelmi ismeretek			
6. Baleset megelőzés az iskolában	20	10	10
7. Baleset megelőzés a gyakorlatokon	24	12	12
8. Teendők balesetek bekövetkezésekor	12	6	6
9. Környezetünk védelme	16	8	8
Szakmai gyakorlat			
10. Gyakorlati anyag- és eszközismeret	20	10	10

11. Park és kertfenntartási gyakorlatok	100	50	50
12. A parkokat, kerteket, díszkerteket alkotó növények ápolása gyakorlat.	408	204	204
13. A parkok, kertek műtárgyainak fenntartása	34	17	17
Szabadon tervezhető órakeret	86	43	43

Tematikai egység	1. Anyag- és eszközismeret	Órakeret: 30
Előzetes tudás	<ol style="list-style-type: none"> 1. Balesetvédelmi ismeretek. - Ismerje a legfontosabb kerti szerszámokat. 2. Ismerje a kéziszerszámokat és azok használatát. Balesetvédelmi ismeretek. 	
Tantárgyi fejlesztési célok	<ol style="list-style-type: none"> 1. Szerezzen pontos ismereteket a kertben és a parkban használható kéziszerszámokról. Szakszerű és biztonságos szerszámhasználat. 2. Ismerje meg a kéziszerszámok mellett a fűnyíró gépeket. 	

Követelmények – ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ismerje fel önállóan a kéziszerszámokat. 2. Ismerje meg rendeltetésüket, használatukat. 3. Sajátítsa el a velük történő balesetmentes munkavégzés szabályait. 4. A kéziszerszámok mellett a vető és ültető szerszámok megismerése. 5. A fűnyíró gépek típusai. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kéziszerszámok 2. A kéziszerszámok megismerése. A velük történő balesetmentes munkavégzés szabályai (ásó, gereblye, kapa, ültetőfa, sorkihúzó, metszőolló stb.) 3. Kéziszerszámok használata 	<p>Környezet és egészségvédelem: Baleset védelmi ismeretek. Osztályfőnöki óra: Munkafegyelem, szabályok betartása.</p> <p>Kommunikáció: beszédértés, szókincsbővítés. Életvitelhez, és háztartásvezetéshez kapcsolódó ismeretanyagok.</p>

<p>4. A kéziszerszámok megismerése, használatuk és karbantartásuk módjai</p> <p>5. Vető- és ültető kéziszerszámok.</p> <p>6. Fűnyírók és azok használata</p> <p>Tevékenység</p> <p>1. Szerszámok előkészítése, bemutatása</p> <p>2. Szakszerű és biztonságos szerszámhasználat.</p> <p>3. Egyszerűbb szerszámok ismerete és használata</p> <p>4. Az összes eszköz előkészítése, bemutatása</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Kéziszerszámok, gépek. Ásó, kapa, gereblye, ültetőfa, sorkihúzó, talicska, lapát, villa, metszőolló, ágvágó olló.</p> <p>Vető és ültető gépek. Fűnyírók.</p>

Tematikai egység	2. Éghajlati ismeretek	Órakeret: 20
<p>Előzetes tudás</p>	<p>1. Ismerje az időjárás elemeit.</p> <p>2. Az éghajlat és az időjárás elemeinek ismerete.</p>	
<p>Tantárgyi fejlesztési célok</p>	<p>1. Szerezzen új ismereteket az éghajlatról, az időjárásról és azok hatásáról a szabadban folytatott munkákra.</p> <p>2. Ismerje meg az időjárás hatásait a kerti munkákra.</p>	

Követelmények – ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <p>1. Ismerje meg az éghajlat és az időjárás elemeit.</p> <p>2. Értse az időjárás hatását a kerti munkára és a növényekre.</p> <p>3. Ismerje meg a hatásait a növényekre és a kinti munkára</p> <p>4. Ismerje meg az éghajlat összetevőit.</p> <p>5. Időjárási jelenségek különböző évszakokban.</p> <p>6. Ismerje meg az időjárás hatását a szabadban élő növényekre és az emberekre</p>	<p>Számolás-mérés: időbeli tájékozódás, évszakok változása, éghajlat, időjárás, hőmérséklet, hőmérő.</p> <p>Környezet és egészségvédelem: az</p>

<p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Éghajlat és időjárás. 2. Az éghajlat összetevői, az éghajlat és az időjárás befolyása a kerti munkákra. 3. A csapadék, a szél, a napsütés hatásai 4. Az éghajlat összetevői. 5. Időjárási jelenségek megismerése. 6. Az időjárás befolyása a kerti munkára. <p>Tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Hőmérő, talajhőmérő, csapadékmérő előkészítése, mérések bemutatása, gyakorlása. 2. Időjárás megfigyelése, az adott állapot rögzítése 	<p>időjárás elemei, és hatásuk a környezetre.</p> <p>Számolás-mérés: időbeli tájékozódás</p> <p>Környezet és egészségvédelem: időbeli tájékozódás, az időjárás elemei.</p>
<p>Kulcsfogalmak/fogalmak</p>	<p>Csapadék, szél, napsütés, hőmérséklet. Ősz, tél, tavasz, nyár. Hónapok.</p> <p>Éghajlat, időjárás, csapadék, szél, napsütés, hőmérséklet.</p>

Tematikai egység	3. Talajtani ismeretek	Órakeret: 20
<p>Előzetes tudás</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ismerje a legfontosabb talajtípusokat. 2. Ismerje a különböző talajtípusok jellemzőit. 	
<p>Tantárgyi fejlesztési célok</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Szerezzen ismereteket a különböző talajtípusokról, illetve szerepükről a kertészetben. 2. Ismerje meg a termőtalajt és a termőképességének fenntartási módjait. 	

<p>Követelmények – ismeretek/fejlesztési követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>
---	-----------------------------------

<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ismerje meg a termelésre legalkalmasabb talajtípust. 2. Önállóan felismerje a különböző talajtípusokat. 3. Ismerje meg a különböző talajtípusok hatásait a termelésre. 4. Értse meg talajművelésnek az ember életében betöltött szerepét. A talaj termőképességének fenntartása, illetve fokozásának lehetőségei. 5. Szerves trágyázás jelentőségének megismerése. 6. Személyi, tárgyi feltételek biztosítása. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A talaj szerepe a kertészetben. 2. A talaj legfontosabb típusai. (kötött talaj, szikes talaj, homoktalaj stb.). 3. A termelésre alkalmas talaj. 4. A talaj szerepe a kertészeti termelésben. 5. A talajművelés jelentősége, fontossága, módjai. 6. A talaj termőképességének fenntartása. 7. Környezet-kímélő trágyázás, szerves-és műtrágyázás. 8. A földterület művelésének feltételei. <p>Tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Talajtípusok előkészítése, bemutatása. Kísérletezés. 2. Talaj vízáteresztő képességének tesztelése. 	<p>Környezet és egészségvédelem: ismeretek az élő, és élettelen környezetről, környezetvédelemről.</p> <p>A talaj élővilága, talajvédelem.</p>
<p>Kulcsfogalmak/fogalmak</p>	<p>Kötött, termő és homoktalaj. Szerves trágya, műtrágya.</p>

<p>Tematikai egység</p>	<p>4. A parkot és kertet alkotó növények és szaporításuk</p>	<p>Órakeret: 34</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Balesetvédelmi ismeretek. Rendelkezzen ismeretekkel a különböző növényekről. 2. Ismerje a különböző növénytípusokat. 	
<p>Tantárgyi</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ismerje meg a haszon, dísz és vadonélő növényeket, 	

fejlesztési célok	szaporításuk jelentőségét, formáit. 2. Részletesen ismerje meg a különböző növénytípusokat és azok jellemzőit.
--------------------------	---

Követelmények – ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tudjon különbséget tenni a különböző területek között. 2. Ismerje meg a különböző területek jelentőségét az ember életében. 3. Tudja megkülönböztetni a haszon és dísznövényeket. 4. Tudjon különbséget tenni a különböző növények között. 5. Ismerje meg a különböző szaporítási módokat és az azok közötti különbséget. 6. Szerezze meg a legalapvetőbb ismereteket a növények ápolásáról és védelméről. 7. Ismerje fel a különböző növényeket. 8. Az eltérő tulajdonságok felismerése. 9. Ismerje meg a különböző gyümölcsfákat. 10. Ismerje és alkalmazza a különböző növény szaporítási módokat. 11. Az időjárás, a talajhőmérséklet és az ültetés összefüggéseinek megismerése. 12. A növények eltérő igényeinek megismerése. 13. A biogazdálkodás eltérő feltételeinek bemutatása. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kert, park, zöldterület fogalma. 2. Jelentőségük az ember életében, szerepe környezetünkben. 3. Dísz és haszonnövények 4. Egy és két nyári növények. 5. A virágágyakba kiültethető növények. 6. Zöldségnövények szaporításának módjai. 7. Vetés, ültetés, palántázás. 8. Növényápolás, növényvédelem. 	<p>Számolás-mérés: térbeli tájékozódás.</p> <p>Környezet és egészségvédelem: kertek és a parkok növényei az ember szerepe az élő természet megóvásában.</p> <p>Kommunikáció: szókincsbővítés.</p> <p>Környezet és egészségvédelem: növények, időjárás, az évszakoknak megfelelően a kertben végzett munkák és a kerti munka feltételei.</p>

<p>9. Növényismeret.</p> <p>10. Fás és lágyszárú növények, lombhullatók és örökzöldek.</p> <p>11. Gyümölcsfák, gyümölcsösök.</p> <p>12. Konyhakerti növények.</p> <p>13. Növények szaporítása, kiültetése, ápolása, gondozása.</p> <p>14. Kiültetés feltételei, időpontja.</p> <p>15. Növények ápolása, gondozása. növényvédelem.</p> <p>16. A pázsit, a gyepterület fogalma, szerepe a kertekben, parkokban.</p> <p>17. A biogazdálkodás jelentősége.</p> <p>Tevékenység</p> <p>1. Növény bemutatók a valóságban, tablókon, és digitálisan.</p> <p>2. A szaporítási módok bemutatása.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/fogalmak</p>	<p>Kert, park, zöldterület, erdő, mező, rét, gyepterület. Lágyszárú és fás szárú növények. Dísz és haszonnövények. Egy és kétnyári növények. Vetés, ültetés, palántázás.</p> <p>Talaj hőmérséklet, biogazdálkodás. Gyümölcsfák. Lombhullató és örökzöld fák.</p>

<p>Tematikai egység</p>	<p>5. A parkot, kertet és díszkertet alkotó növények ápolása</p>	<p>Órakeret: 40</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>1. Egyszerűbb kerti munkák ismerete.</p> <p>2. A beltéri és kültéri dísznövények ismerete.</p>	
<p>Tantárgyi fejlesztési célok</p>	<p>1. Ismerje meg a különböző évszakok kertben és parkban végzendő munkáit.</p> <p>2. A környezetünket díszítő növények és tárgyak megismerése.</p>	

<p>Követelmények – ismeretek/fejlesztési követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>
---	-----------------------------------

<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ismerje meg a legalapvetőbb munkákat. 2. Ismerje meg a gyeptelepítés feltételeit és módját. 3. Ismerje meg a dísznövények ápolásának, gondozásának módjait. 4. Szerezzen ismereteket a díszcserjékről. 5. Szerezzen ismereteket az összetettebb munkák folyamatairól. 6. A fenntartási munkák megismerése. 7. Örökzöldekkel kapcsolatos különleges feladatok. 8. A virágtartók telepítésével kapcsolatos feladatok megismerése. 9. Sziklakertekkel kapcsolatos feladatok megismerése. 10. Kerti tavakkal kapcsolatos feladatok megismerése. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Parkok ápolása, gondozása. 2. Gyep telepítése, ápolása, gondozása. 3. Dísznövények ültetése, ápolása, gondozása. 4. Díszcserjék ültetése, ápolása, gondozása. 5. Talajtakarók (évelők, lágyszárúak, cserjék) gondozása. 6. Kerti növények ültetése, ápolása, gondozása. 7. Rózsafelületek ápolása, gondozása. 8. Díszfák, cserjék fenntartása. 9. Örökzöldek gondozása. 10. Virágtartók, edényes növények előkészítése, telepítése, gondozása. 11. Sziklakertek létesítése, gondozása. 12. Kerti tavak létesítése, gondozása. 13. Konyhakerti növények ápolása. 14. Gyümölcsfák, gyümölcsöskertek ápolása, gondozása. <p>Tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kerti munkák bemutatása, gyakorlása. 2. Az összes növény bemutatása. 	<p>Osztályfőnöki óra: felkészülés a felnőtt életre. Környezet és egészségvédelem: az ember szerepe környezete szépítésében, az egészséges környezet kialakításában, munkák a kertben és a parkban. beltéri és dísznövények ápolása.</p> <p>Osztályfőnöki óra: felkészülés a felnőtt életre. Környezet és egészségvédelem: örökzöldek, a belső tereket díszítő növények, szobanövények.</p>
Kulcsfogalmak/fogalmak	Ápolás, gondozás, telepítés.

	Díszcserjék és fák. Örökzöldek. Virágtartó, sziklakert, kerti tó.
--	---

Tematikai egység	6. Baleset megelőzés az iskolában	Órakeret: 20
Előzetes tudás	<ol style="list-style-type: none"> 1. Általános ismeretek a baleset megelőzésről. 2. Az általános balesetvédelmi szabályok ismerete. 	
Tantárgyi fejlesztési célok	<ol style="list-style-type: none"> 1. Szerezzen ismereteket a kert és parkápolás balesetvédelmi szabályairól. 2. Ismerje meg és alkalmazza a speciális szabályokat. 	

Követelmények – ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Értse meg a szabályok szükségességét, és azok betartásának fontosságát. 2. Ismerje meg a tűzvédelmi szabályokat és azok jelentőségét. 3. Értse meg a munkába állás követelményeit. 4. Tudjon különbséget tenni a munkaruha és a védőruha között. 5. A balesetveszélyes helyzetek felismerése, elkerülése. 6. A szabályok betartásának fontossága saját és társaik érdekében. 7. Az előírt feltételek teljesítése munkavégzés előtt. 8. Az előírt öltözet viselése, előnyeinek felismerése. 9. A balesetveszélyes helyzetek felismerése és elkerülése. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Az osztály-és munkaterem használatának rendje. 2. Munka és balesetvédelmi szabályok. 3. Tűzvédelmi szabályok. 4. Munkába állás feltételei. 5. Munkaruha, védőruha. 6. Balesetek megelőzése. 7. Baleset megelőzés a gyakorlatban. 	<p>Osztályfőnöki óra: tűz és balesetvédelmi oktatás: ismeretek szerzése, szabályok betartása, munkafegyelem.</p> <p>Olvasás-írás: információszerzés.</p> <p>Osztályfőnöki óra: Önismeret, munkavállalói ismeretek, társas kapcsolatok. Munkavégzéshez kapcsolódó ismeretek</p>

<p>Tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Felszerelések bemutatása. 2. Balesetvédelmi bemutatók megtekintése. 	<p>oktatása.</p>
<p>Kulcsfogalmak/fogalmak</p>	<p>Baleset, sérülés. Munkaruha, védőruha. Tűzvédelem, áramütés.</p>

<p>Tematikai egység</p>	<p>7. Baleset megelőzés a gyakorlatokon</p>	<p>Órakeret: 24</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Segítségkérés lehetőségei. 2. A balesetvédelmi szabályok ismerete. 	
<p>Tantárgyi fejlesztési célok</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rendelkezzen olyan ismeretekkel, amelyekkel megelőzheti a baleseteket. 2. A szabályok ismerete mellett a gyakorlati betartására való igény kialakítása. 	

<p>Követelmények – ismeretek/fejlesztési követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>
---	-----------------------------------

<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ismerje meg és legyen képes betartani a szabályokat, előírásokat, elvárásokat. 2. Szerezzen ismereteket az időjárás viszontagságairól és azok káros hatásának csökkentéséről. 3. Értse meg a helyes munkaidő beosztás jelentőségét. 4. Értse meg a higiénias rendszabályok fontosságát. A gyakorlatban törekedjen a betartására. 5. Gyakorlati bemutatón szerezzen ismereteket a tűzvédelemről. 6. A szerszámok vizsgálatának és rendeltetésszerű használatának a kialakítása. 7. Az időjáráshoz való alkalmazkodás módjai, lehetőségei. 8. A célszerű arányok jelentőségének megértetése. 9. A veszélyes anyagok biztonságos kezelésének, tárolásának megértetése. 10. Az egészséges életre való felkészítés. 11. Tűzvédelmi szabályok betartásának a megértetése. 	<p>Számolás-mérés: időbeli tájékozódás, időbeosztás, napirend, órahasználat.</p> <p>Osztályfőnöki óra: felkészülés a felnőtt életre, segélyhívószámok ismerete, segítségkérés gyakorlása.</p> <p>Környezet és egészségvédelem: személyi higiénés szabályok betartása.</p>
<p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Szabályok betartásának fontossága. 2. Kulturált, fegyelmezett viselkedés a kertben (fólia, üvegház). 3. Időjárás hatásai a munkavégzőkre, (napszúrás, felégés, allergia). 4. A fizikai állóképesség figyelembe vétele. 5. Munka és pihenés beosztása. 6. A leggyakoribb foglalkozási mérgezések megelőzése (személyi higiéné). Higiénias szabályok. 7. Tűzvédelem a gyakorlatban. 8. A munkavégzéshez a legmegfelelőbb szerszámok kiválogatása, rendeltetésnek megfelelő használata, fegyelmezett munkavégzés az utasítások pontos betartása. 9. Felkészülés az időjárás viszontagságaira, (napszúrás, felégés, allergia stb.). 10. Munka és pihenés helyes aránya. 	<p>Etika: másokra figyelés, ítélőképesség fejlesztése.</p> <p>Környezet és egészségvédelem: Az időjárás és hatása. A munkavégzés balesetvédelmi</p>

<p>11. Mérgezések, fertőzések veszélyei.</p> <p>Tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Balesetveszélyes helyzetek bemutatása. 2. Balesetvédelmi feladatok gyakorlása. 	<p>szabályai.</p> <p>A környezetet szennyező anyagokról tanultak.</p>
<p>Kulcsfogalmak/fogalmak</p>	<p>Munkaidő, pihenőidő, higiénia. Segélyhívószámok. Mérgező és veszélyes anyagok.</p>

<p>Tematikai egység</p>	<p>8. Teendők balesetek bekövetkezésekor</p>	<p>Órakeret: 12</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Segélyhívószámok. 2. Ismeretek a balesetek bekövetkezése után nyújtandó segítségről, segítségkérésről. 	
<p>Tantárgyi fejlesztési célok</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ismerje meg a segítségnyújtás alapvető lehetőségeit. 2. Teendők balesetek után. Biztosan tudja, hogy honnan lehet segítséget kérni. 	

<p>Követelmények – ismeretek/fejlesztési követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>
---	-----------------------------------

<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tudja, hogy baj esetén kihez és hová fordulhat. 2. Legyen képes segítséget nyújtani a balesetet szenvedőnek, illetve tudjon segítséget hívni. 3. Ismerje meg az áramtalanítás fontosságát. 4. Tudja megkezdeni a tűzoltást. 5. Ismerje meg a segítségnyújtás egyszerűbb módjait. 6. Segítségkérés a megfelelő helyről. 7. Ismerje meg az áramtalanítás módjait. 8. Ismerje meg a tűzoltás módjait. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Az elsősegélynyújtás egyszerűbb módjai 2. Balesetek jelzése. Azonnali jelzés baleset bekövetkezésekor a munkahelyi vezetőnek. 3. Segítségnyújtás. 4. Teendők áramütés esetén. 5. Teendők tűz esetén. 6. Az elsősegélynyújtás egyszerűbb módjai <p>Tevékenység</p> <p>Segítségnyújtás és segítségkérés gyakorlása</p>	<p>Osztályfőnöki óra: segítségnyújtás és hívás a gyakorlatban.</p> <p>Kommunikáció: probléma megfogalmazása.</p> <p>Számolás-mérés: telefonszámok.</p> <p>Térképen, alaprakson való tájékozódó képesség, piktogramok.</p> <p>Osztályfőnöki óra: Balesetek és teendők.</p> <p>Kommunikáció: Beszédértés, beszédtechnika fejlesztés, szókincs bővítés.</p>
<p>Kulcsfogalmak/fogalmak</p>	<p>A központi segélyhívószám: 112. Tűzeset, baleset, sérülés. Elsősegélynyújtás, elsősegélynyújtó hely. Áramtalanítás. A tűzoltás módjai. Segítségkérés. Segélyhívás.</p> <p>Segítségnyújtás, elsősegély. Tűzoltó készülékek. Segélyhívószám.</p>

Tematikai egység	9. Környezetünk védelme	Órakeret: 16
Előzetes tudás	1. Ismerje a szelektív hulladékgyűjtést, illetve a környezetének takarításának jelentőségét, eszközeit. 2. A környezetvédelem jelentősége.	
Tantárgyi fejlesztési célok	1. Értse meg a környezetvédelem lényegét és fontosságát. 2. Ismerje és értse a környezet és a természetvédelem jelentőségét, feladatait.	

Követelmények – ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Értse meg az ember és a természet kapcsolatát. 2. Ismerje meg a komposztálás lehetőségét. 3. Szerezzen ismeretek a környezet és a természetvédelemről. Értse meg szerepét e tevékenységben. 4. Szerezzen ismereteket a környezetbarát növényvédelemről 5. Értse az ember szerepét a környezetben. 6. Ismerje meg a tiszta környezet szerepét az egészséges életmódban. 7. Alkalmazza a szelektív hulladékgyűjtést. 8. Értse az ember szerepét a természetvédelemben. 9. Értse és alkalmazza a környezettudatos gazdálkodást. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Az ember és a környezet kapcsolata, kölcsönhatások. 2. Komposztálás, jelentősége. 3. A környezetvédelem jelentősége. 4. A természetvédelem jelentősége. 5. Vegyszer nélküli növényvédelem lehetőségei a természet egyensúlyának fenntartásában. 6. Környezet-védelem szerepe az egészséges életben. 7. Hulladékok, veszélyes anyagok kezelése. 8. Természet-védelem jelentősége. 9. Vegyszer nélküli növényvédelem jelentősége a természet 	<p>Osztályfőnöki óra: a környezetvédelem jelentősége az ember életében.</p> <p>Környezet és egészségvédelem: környezetvédelmi ismeretek, a szelektív hulladékgyűjtés.</p> <p>Kommunikáció: vegyszerek jelzései.</p> <p>Környezet és egészségvédelem: A környezet és az emberek kapcsolata.</p> <p>Egészség és</p>

<p>egyensúlyának fenntartása érdekében.</p> <p>Tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A környezet szépségeinek bemutatása. 2. Szelektív hulladékgyűjtés 3. Környezetvédelmi feladatok gyakorlása. 	<p>betegség.</p> <p>A tiszta környezet szerepe az egészség megőrzésben.</p> <p>Szelektív hulladékgyűjtés közben szerzett ismeretek.</p>
<p>Kulcsfogalmak/fogalmak</p>	<p>Környezet, természet, védelmük. Komposztálás. Biogazdálkodás. Szelektív hulladék. Környezet és természetvédelem. Hulladékok, veszélyes anyagok, mérgek. Biogazdálkodás.</p>

<p>Tematikai egység</p>	<p>10. Gyakorlati anyag-és eszközismeret</p>	<p>Órakeret: 20</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>1. Ismerje a szerszámokat, kéziszerszámokat és tudja, hogy hogyan kell őket használni. Baleset védelmi ismeretek.</p>	
<p>Tantárgyi fejlesztési célok</p>	<p>1. Tudatos és célszerű szerszámhasználat begyakoroltatása.</p> <p>1. A kéziszerszámok ismerete mellett a fűnyíró különböző típusainak használata.</p>	

<p>Követelmények – ismeretek/fejlesztési követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>
---	-----------------------------------

<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ismerje meg és gyakorolja be a kéziszerszámok használatát. 2. Ismerje meg a sorkihúzó jelentőségét. 3. Ismerje meg a komposztálás eszközeit és a felhasználható anyagokat. 4. Gyakorolja be a szerszámok és gépek használatát. 5. Gyakorolja be az évszaknak megfelelő munkákat. 6. Gyakorolja be a komposztálással kapcsolatos feladatokat. 7. Az időjárás megfigyelések rögzítése és összehasonlítása. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kéziszerszámok használata. 2. Sorkihúzó használata. 3. Komposztálás eszközei, és azok használata. 4. Szerszámok, gépek használata. 5. Az évszaknak megfelelő munkák tárgyi feltételeinek megteremtése. 6. Komposztálás. (szerves hulladékok.). 7. Időjárás megfigyelése. <p>Tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Munka a kertben. 2. Eszközök és azok használatának bemutatása. 3. Az eszközök rendeltetésszerű használatának bemutatása. 4. Előkészületek az őszi munkákhoz. 5. Kapálás, gyomlálás, ásás, gereblyezés. 	<p>Osztályfőnöki óra: önismeret, munkavállalói ismeretek, aktív részvétel.</p> <p>A tantárgy elméleti oktatásának ismeretei.</p> <p>Balesetvédelem a gyakorlaton.</p> <p>Számolás- mérés: időbeli tájékozódó képesség fejlesztése, évszakok váltakozásához kapcsolódó időjárás elemek.</p> <p>Szakmai elméleti és gyakorlati előkészítés során szerzett ismeretek: Kéziszerszámok és azok használata.</p>
--	---

Kulcsfogalmak/fogalmak	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ásás, kapálás, gereblyezés, metszés. 2. Kéziszerszámok, gépek, évszakok, komposztálás.
-------------------------------	--

Tematikai egység	11. Park és kertfenntartási gyakorlatok	Órakeret: 100
Előzetes tudás	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ismerje az egyszerűbb szerszámokkal végzendő munkát. Baleset védelmi ismeretek. 2. Növényismeret. 	
Tantárgyi fejlesztési célok	<ol style="list-style-type: none"> 1. Gyakorolja be a kertekben és parkokban végzendő munkát. 2. Ismerje meg és alkalmazza a talajművelés és a növényiszaporítás különböző módjait. 	

Követelmények – ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Az elméletben tanultak alkalmazása a gyakorlatban. 2. A kertben és a parkban történő munkákra való felkészítés. 3. Ismerje meg és használja a különböző trágya típusokat. 4. A gyakorlatban alkalmazza az ültetéssel és vetéssel kapcsolatos feladatokat. 5. Ismerje meg a köztéri díszítő műtárgyakat, és gyakorlatban alakítsa ki. 6. Komposztálás hulladék anyagokból. 7. Ismerje meg a talajművelés eltérő feladatait különböző évszakokban. 8. Ismerje meg az ágyások kialakításának célszerű menetrendjét. 9. A szaporítás módjainak bemutatása és azok begyakorlása. 10. A telepítések célszerű idejének és munkafolyamatának megismerése. 11. Az ültető gödrök méreteinek megismerése. 12. Az ültetés célszerű kivitelezésének begyakorlása. 13. A fűvesítés feltételeinek megteremtése, a fűvesítés gyakorlása. <p>Ismeretek</p>	<p>Számolás-mérés: időbeli és térbeli tájékozódás.</p> <p>Környezet és egészségvédelem: élő és élettelen környezet elemei.</p> <p>Szakmai elméleti és gyakorlati előkészítő ismeretek: Munkavégzés a kertben.</p> <p>Szakmai gyakorlati és elméleti előkészítő tevékenységekhez</p>

<ol style="list-style-type: none"> 1. Parkok, kertek (konyhai és dísz) anyagai, azok használata. 2. Kertek, parkok, zöldterületek ápolása, gondozása. 3. Őszi talaj előkészítés. 4. Trágyázás. 5. Ágyások kialakítása. 6. Ültetés, palántázás. 7. Köztéri edények előkészítése, telepítése, gondozása. 8. Komposztálás. 9. Talaj előkészítés ősszel és tavasszal. 10. Ágyások kialakítása, őszi és tavaszi vetés, ültetés. 11. Szaporító ládák készítése, használata. 12. Sövények, cserjék, fák telepítése. 13. Ültető gödrök készítése. 14. Ültetés. 15. Gyeptelepítés. <p>Tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Az anyagok előkészítése, bemutatása. 2. Munkavégzés a kertben. 3. A parkok kiegészítő anyagainak használata. 4. Talaj-előkészítés, alaptrágyázás, szerves- és műtrágyák kijuttatása, bedolgozása ásással, motoros kapával. A talaj lezárása hengerezéssel. Ágyások kialakítása, előkészítése őszi és tavaszi vetésre, ültetésre. 5. Virágmagok vetése szaporító ládába és helybe. Sövények, cserjék telepítése szabadgyökerű, földlabdás, konténeres növények ültetésével. 6. Különböző rózsatípusok önállóan, vagy segítséggel történő ültetése, ültetés utáni munkái. 7. Gyümölcsfák és gyümölcsösök ápolása, gondozása. 8. Ültető gödör ásása szabadgyökerű és konténeres díszfák ültetéséhez. Ültetés végrehajtása, ültetés utáni munkák. 9. Gyeptelepítés. 	<p>kapcsolódó ismeretek: munkavégzés közben a kertben és a parkban.</p>
--	---

Kulcsfogalmak/fogalmak	Talaj előkészítés, ágyások kialakítása, ültetés, vetés, palántázás, komposztálás. Talaj előkészítés, ágyások, szaporító láda, telepítés, ültetés, füvesítés.
-------------------------------	---

Tematikai egység	12. A parkokat, kerteket, díszkerteket alkotó növények ápolása gyakorlat.	Órakeret: 408
Előzetes tudás	1. Beltéri és dísznövények ápolása. 2. Növények és azok életfeltételei. Balesetvédelmi ismeretek.	
Tantárgyi fejlesztési célok	1. Gyakorolja be a kert és a park növényeinek ápolását. 2. A gyakorlatban alkalmazni tudja a növények ápolásáról tanultakat.	

Követelmények – ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A különböző feladatok begyakorlása. 2. Munkavégzés segítséggel és önállóan. 3. A kéziszerszámok és gépek használatának begyakorlása. 4. Az élő növényekkel kapcsolatos feladatok begyakorlása. 5. A gondozott területekről a nem kívánatos növények eltávolításának begyakorlása. 6. A sövényekkel, cserjékkel, fákkal kapcsolatos feladatok begyakorlása. 7. A kiszáradt, sérült fák eltávolításának begyakorlása. 8. A pázsitfűvel kapcsolatos feladatok begyakorlása. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pázsit és gyep ápolása, gondozása. 2. Felújításuk. 3. Sövények ápolása, gondozása. 4. Dísznövények ápolása, gondozása. 5. Belsőterek növényeinek ápolása, gondozása. 	<p>Számolás-mérés: időbeli, térbeli tájékozódás.</p> <p>Szakmai elméleti és gyakorlati előkészítő ismeretek: Munkavégzés az épületben, a kertben, és a parkban.</p> <p>Osztályfőnöki óra: Felnőtt életre felkészítés: környezetszépítés, gondozás. Életviteli és munkatevékenységekhez</p>

<p>6. Kert ápolása, gondozása.</p> <p>7. Termékek betakarítása, tárolása.</p> <p>8. Szerszámok, gépek folyamatos használata.</p> <p>9. Évelő növények telepítése, gondozása, felújítása.</p> <p>10. Gyomtalanítás.</p> <p>11. Sövények, cserjék, fák gondozása, fenntartása, fiatalítása.</p> <p>12. Kiszáradt fák eltávolítása.</p> <p>13. Gyep gondozása.</p> <p>Tevékenység</p> <p>1. A gyakorlati feladatok bemutatása.</p> <p>2. Kert és parkgondozás</p> <p>3. Fűnyíró gépek üzemeltetése, karbantartása, beállítása adott tarlómagassághoz</p> <p>4. Évelőágyak felújítása, áttelepítése. Évelő növények felszedése, tőosztása, talaj-előkészítés, tápanyag-utánpótlás, talajfertőtlenítés, tarackirtás, ültetés, beöntözés.</p> <p>5. Sövények, dízcserjék fenntartási munkái: metszés, nyírás, öntözés, tápanyag-visszapótlás, talajlazítás, növényvédelem.</p> <p>6. Konyhakerti növények ápolása, gondozása, terméseik betakarítása, tárolása</p> <p>7. Fiatal és idős díszfák fenntartási munkái: fenntartó metszés, ifjító metszés, termőre metszés, öntözés, növényvédelem. A kiszáradt fák kivágása döntéssel, darabolással.</p> <p>8. Gyümölcsfák ültetése, metszése, termésének betakarítása, tárolása.</p> <p>9. Munka a kertben. A tevékenységek gyakorlása az időjárásnak megfelelően.</p>	<p>kapcsolódóan: Kert és parkgondozás.</p> <p>Etika: a társadalom elvárásainak megfelelő viselkedés.</p>
Kulcsfogalmak/fogalmak	Ápolás, gondozás, betakarítás, kiszáradt, sérült növények.

Tematikai egység	13. Parkok, kertek műtárgyainak fenntartása	Órakeret: 34
-------------------------	--	---------------------

Előzetes tudás	Ismerje a játszótereket és azok eszközeit.
Tantárgyi fejlesztési célok	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ismerje meg a környezetünkben lévő műtárgyakat és azok gondozását. 2. A játszóterek ápolása, gondozása, karbantartása iránti igény felkeltése, speciális tevékenységek, feladatok megismerése.

Követelmények – ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladatok:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tudja, hogy hogyan kell a játszótereket gondozni. 2. A vízi létesítményeket ismerje meg és szerezzen információkat azok ápolásáról. 3. Tudja, hogy hideg idő estén el kell zárni a kinti csapokat és be kell takarni. 4. A játszótér gondozásával, állagmegóvásával kapcsolatos feladatok begyakorlása. 5. Ismerje fel a sérült, balesetveszélyes részeket. Azok elhárításában vegyen részt. 6. Vegyen részt a vízi létesítmények (szökőkutak, mesterséges tavak) létrehozásában, és az azokba történő növénytelepítésben és gondozásukban. 7. A hideg idő beköszöntével a vezetékek, csapok fagymentesítésében vegyen részt. <p>Ismeretek:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Játszóterek gondozása, állagmegóvása 2. Vízi létesítmények telepítése, ápolása, gondozása. 3. Fagymentesítés. 4. A sérült részek javítása, eltávolítása. <p>Tevékenységek:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Játszóterek gondozása az intézményben és a környéken 2. A környezetünkben lévő játszóterek folyamatos gondozása, 	<p>Szabadidős, napközis tevékenység:</p> <p>Játszóterek használata, tanulmányi séták, kirándulások során szerzett ismeretek.</p> <p>Etika: a társadalom elvárásainak megfelelő viselkedés.</p> <p>Számolás-mérés: időbeli tájékozódás, időjárás, és annak hatásai a környezetben.</p> <p>Környezet és egészségvédelem: környezetvédelmi feladatok.</p>

<p>állagmegóvása felületkezeléssel (festés).</p> <p>3. Sérült, balesetveszélyes játékok eltávolítása. A vízi létesítmények (mesterséges tavak, szökőkutak) betelepítése növényekkel. A vízi létesítmények fagymentesítése</p>	<p>Osztályfőnöki óra: szabadidő kulturált eltöltése, társadalmi munkamegosztásban való részvétel, közösségi tevékenység.</p>
<p>Kulcsfogalmak/fogalmak</p>	<p>Játszótér, játékok. Dísztó, halastó. Állagmegóvás, javítás. Fagymentesítés.</p>

11.4.5.9. KISEGÍTŐ ÁLLATGONDOZÓ KÉSZSÉGFEJLESZTŐ KERETTANTERV

Célok

1. A készségfejlesztő kerettanterv célja a készségfejlesztő iskola tanulói számára gyakorlati ismereteket nyújtani az állattartásban szükséges kiegészítő tevékenységek elsajátításához.
2. A készségfejlesztő kerettanterv elvégzésével a tanulók képessé válnak különböző haszonállatfajok körében olyan kiegészítő tevékenységek elvégzésére, amely összefügg az állatok gondozásával, napi ellátásával, az állattartó helyek tisztántartásával.
3. A tanulók megismerik az állattenyésztés fontosságát, az állatok hasznának a mindennapi életben való megjelenését.

Feladatok

1. A képzés feladata a tanulók körében az állattartással összefüggő ismeretek és gyakorlati tevékenységek elsajátítása, rendszerezése, pozitív attitűd kialakítása az állatgondozás és ellátás tevékenységei iránt.
2. Az állatokkal való megfelelő bánásmód és kívánatos óvatosság kialakítása.

A készségfejlesztő kerettanterv szerepe a fejlesztési területekben

Erkölcsei nevelés: Az erkölcsi nevelés terén a tanulóban kialakul az állatokkal kapcsolatos óvatos, nyugalmat sugárzó magatartás, képessé válik az állatvédelmi szempontok etikusi alkalmazására az állatgondozási tevékenységek során. A munkatevékenységben figyelembe

veszi a cél elérése érdekében tett cselekedeteinek következményeit, alkalmazza a közösségben végzett munka elveit, elfogadja a tevékenységek során a feladatok és felelősség megosztását, a munkavezető irányító szerepét.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés terén megismeri az őshonos magyar fajtájú haszonállatokat és állattartási módokat.

Az önismeret és társas kultúra fejlesztése: Az önismeret és társas kultúra fejlesztése terén felismeri az állatok ellátása során kívánatos magatartásformákat, felismeri a kerülendő és veszélyt rejtő tulajdonságokat és tevékenységeket. Ezáltal fejlődik önismerete és magabiztossága.

A családi életre nevelés: A családi életre nevelés terén elsajátít olyan gyakorlati tevékenységeket, amely a családi munkamegosztásban és az önálló életvezetésben is segítségére lehet.

A testi és lelki egészségre nevelés: A testi és lelki egészségre nevelés területén a készségfejlesztő kerettanterv támogatja a kiegyensúlyozott, harmonikus magatartás fejlődését, a fizikai állóképesség, az erőnlét és az aktivitás növekedését.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség: Felelősségvállalás másokért, önkéntesség területén a készségfejlesztő kerettanterv tevékenységei ráirányítják a tanuló figyelmét a munkavégzés közben történő balesetek elkerülése szempontjából elengedhetetlen felelősségteljes magatartás és az állatok kiszolgáltatott helyzetéből következő odafigyelés fontosságára.

Fenntarthatóság, környezettudatosság: Fenntarthatóság, környezettudatosság fejlesztési területen a készségfejlesztő kerettanterv támogatja a környezeti ártalmak egészséges fejlődésre gyakorolt hatásának felismerését, a környezet szennyeződésének mindennapos munkatevékenység során történő megóvását.

Pályaorientáció területén segíti az érdeklődési körnek megfelelő munkatevékenység megismerését, elsajátítását.

A tantárgy szerepe a kulcskompetenciák fejlesztésében

Anyanyelvi kommunikáció: Anyanyelvi kommunikáció területén a készségfejlesztő kerettanterv segíti az állattenyésztéssel kapcsolatos kifejezések, eszközök nevének elsajátítását, a munkatevékenység végzéséhez szükséges irányítás megértését.

Természettudományos és technikai kompetencia: Természettudományos és technikai kompetencia területen a készségfejlesztő kerettanterv megerősíti az állatokkal, állatok ellátásával kapcsolatos természeti ismereteket, az élővilág egymásrautaltságának bemutatásával segíti a természeti környezet megértését.

Szociális és állampolgári kompetencia: Szociális és állampolgári kompetencia területén segíti a tanulót a társadalmi munkamegosztásban hasznos tevékenységek elsajátításának lehetőségével, aktivizálja a felnőtt élethez tartozó szerepek elsajátításában.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség: Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség területén a tenyésztett állatfajták esztétikáján keresztül megismeri a célszerűség és esztétikum összefüggéseit.

A kisegítő állatgondozó készségfejlesztő kerettanterv oktatásának tárgyi feltételei:

- A képzés létszámának megfelelő nagyságú gazdálkodási terület, gazdasági épületek, változatos és a helyi hagyományokhoz, gyakorlathoz illeszkedő állatállomány és takarmányozási lehetőségek.
- Megfelelő mennyiségű takarmány tárolására és előkészítésére alkalmas gazdasági egységek.

A képzési feladatok teljesítéséhez szükséges eszközök és felszerelések :

1. Önitatók, -etetőik itatóedények
2. Keltetőgép
3. Takarítóeszközök (porszívó)
4. Állatvezető és -elkülönítő eszközök, berendezések
5. Állatkozmetikai eszközök, szerszámok
6. Takarmány-előkészítő és -keverő gépek, eszközök

7. Kommunikációs eszközök (CB, telefon)
8. Számítógép (szakmai szoftverek)
9. Állat-egészségügyi eszközök, tartozékok
10. Egészségügyi doboz
11. Élőhelyek berendezési tárgyai
12. Fajtaspecifikus eszközök (tartáshoz, tenyésztéshez)
13. Egyéni védőfelszerelés
14. Munkabiztonsági berendezések
15. Környezetvédelmi berendezések

A tanterv teljesítéséhez javasolt óraterv

Évfolyamok	11-12.
Heti órakeret	12
2 éves órakeret	864
Ebből kötött	778
Szabadon tervezhető órakeret	86

A tantárgy témáinak feldolgozására javasolt időkeret

Tematikai egység / Évfolyam	11-12.	11.	12.
1. Háziállatok fajtái, tartásuk, hasznosulásuk	72	36	36
2. Munka- és balesetvédelmi ismeretek	24	12	12
3. Gazdasági állatok gondozása, ápolása	346	173	173
4. Takarmányozási alapismeretek	120	60	60
5. Állattenyésztési és szaporítási alapismeretek 1. Emlősök.	96	48	48
6. Állattenyésztési és szaporítási alapismeretek 2. Baromfik.	96	48	48
7. Egészségvédelem és környezetvédelem az állattartásban	24	12	12
Szabadon tervezhető órakeret	86	43	43

Tematikai egység	1. Háziállatok fajtái, tartásuk, hasznosulásuk	Órakeret: 72
Előzetes tudás	Átfogó ismeretek az ember által tenyésztett állatokról.	
Tantárgyi fejlesztési célok	Az megismert, tartott, tenyésztett állatok fajtáinak, testi jellemzőinek, hasznosulásának megismerése.	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Haszonállatok testfelépítésének megismerése 2. Élettér igények biztosítása: <ol style="list-style-type: none"> a. állattartási körülmények, lehetőségek, b. a haszonállatok tartásának alapvető igényei, c. tartási körülmények, állatok elhelyezése. 3. Gazdasági hasznosulás: a haszonállatok külső és belső értékes tulajdonságainak, a tenyésztés céljának megismerése: 4. Állatfajták szerint a tenyésztés céljának megismerése. 5. Az állatok mely részéből mi készül, mi hasznosul. <p>Tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Haszonállatok csoportosítása, testtájék, kültakaró, végtagok elnevezései. 2. Állattartó telepek, háztáji gazdaságok állattartásának különbségei és azonosságai. 3. Tartási módok megkülönböztetése: 4. Zárt és nyitott tartás, egyedi és csoportos tartás lehetőségei. 5. A megfelelő hőmérséklet, világítás, mozgástér, nyugalom biztosítása. 6. A termékek megnevezése, csoportosítása felhasználási terület szerint (étkezési célok, ruházati és egyéb háztartási célok, sportcélok). 7. Baromfi-félék: csirke, kacs, liba, pulyka (hús, tojás, toll) 8. Szarvasmarha (tej, hús, bőr) 	<p>Környezet és egészségvédelem: Élő természet – Élőlények és környezetük.</p>

<p>9. Ló (sportcélok, munkacélok)</p> <p>10. Sertés (hús, bőr)</p> <p>11. Juh, kecske (gyapjú, hús, tej)</p> <p>12. Egyéb: nyúl, galamb, méhek, halak, selyemhernyó, különleges haszonállatok.</p> <p>13. Méz.</p> <p>14. Állattartó és tenyésztő telepek és feldolgozók látogatása.</p>	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Baromfi, csirke, tyúk, kacska, liba, pulyka, sertés, disznó, tehén, szarvasmarha, ló, juh, birka, kecske, bőr, szőr, gyapjú, fedőtoll, pehelytoll, vágóállat, tojás, tej, méz, különböző húsfélék, állatok testrészeinek elnevezései.

Tematikai egység	2. Munka- és balesetvédelmi ismeretek	Órakeret: 24
Előzetes tudás	Óvatos magatartás kialakulása a nem ismert állatokkal, gazdasági helyekkel kapcsolatban.	
Tantárgyi fejlesztési célok	<p>1. Balesetvédelmi szabályok megismertetése és betartása, a balesetmentes eszköz- és szerszámhasználat, a takarékos anyaghasználat megtanítása.</p> <p>2. Az állattartás helyszíneinek használati rendje és szabályainak megismerése, az önmaga és társai érdekében szükséges védő-, óvó előírások megismerése, fontosságuk felismertetése.</p>	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <p>1. Alapvető óvatosság kialakulása. Megfelelő, nyugodt viselkedés az állatok közelében. Telepeken elvárt viselkedés szabályozása.</p> <p>2. Tűz- és balesetvédelmi előírások, telephasználat rendjének megismerése.</p> <p>3. Tűz és baleset esetén szükséges teendők, mentések, értesítendők körének megismerése.</p> <p>4. Tűzvédelmi gyakorlat.</p>	<p>Etika: Egyén, közösség, társadalom.</p> <p>Osztályfőnöki óra: Felkészülés a felnőtt létre.</p>

<p>5. Segélyhívások, segítségkérés helye, szimulálása, mentők, tűzoltók, rendőrség, segélyvonal</p> <p>6. Baleseti sérülés ellátásának szimulálása, elsősegélyláda tartalmának összeválogatása, alkalmazásának gyakorlása.</p> <p>Ismeretek</p> <p>1. Veszélyes állatok, gépek, eszközök, tevékenységek.</p> <p>2. Munkaruha, védőruha, munkacipő, védő és óvó eszközök.</p> <p>3. Veszélyes energia-források.</p> <p>4. Elsősegély nyújtási alapismeretek, elsősegélyláda helye a műhelyben, tartalma.</p> <p>5. Egészségvédelem a műhelyben, munkahelyen.</p> <p>6. Veszélyes alapanyagok és vegyszerek, gyógyszerek.</p>	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Baleset, veszély, elsősegély, mentőláda, gazdaságban használt eszközök, anyagok neve, helyiségek, eszközök megnevezése.

Tematikai egység	3. Gazdasági állatok gondozása, ápolása	Órakeret: 346
Előzetes tudás	Átfogó alapismeretek az állatok tartási igényeiről.	
Tantárgyi fejlesztési célok	<p>1. Állatok tartásával kapcsolatos alapismeretek.</p> <p>2. Állattartási, gondozási alapismeretek, gyakorlati eljárások megismerése különféle gazdasági haszonállatok körében.</p>	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Ismeretek</p> <p>1. Higiénia biztosítása</p> <p>a. állattartás és termékek előállításának higiéniai előírásai,</p> <p>b. állatápolási tevékenységek,</p> <p>c. környezeti higiénia biztosítása,</p> <p>d. takarmányozás higiéniai előírásai.</p>	<p>Környezet és egészségvédelem: Egészségvédelem – egészséges életmód</p>

<p>2. Állatokkal való bánásmód szabályai</p> <p>3. Állategészségügyi ellátás</p> <ul style="list-style-type: none"> a. beteg állat felismerése, betegségek tünetei, b. állatorvosi ellátás igénybevételének módja, állatgyógyítás fő elvei, c. állatgyógyszerek kezelésének szabályai. <p>Tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Állattartásban alkalmazott folyamatos és időszakos ápolási munkák. 2. Almozás, csőr, bőr, szőr és pataápolás, nyírás, fürdetés, porozás, kurtítás, járatás tartalma és fontossága. 3. Szellőztetés, trágyakezelés módszerei. 4. Kártevők és élősködők elleni védekezés. 5. Etetők, itatók tisztántartása. 6. Általános állatvédelmi szabályok, megfelelő elhelyezés, nyugodt légkör, egészséges takarmány biztosítása. 7. Türelem, kímélet és elővigyázatos magatartás. 8. Megóvás a fizikai sérülésektől. Szabályos, óvatos terelés és rakodás. 9. Állatorvosi munka megismerése, előírások betartásának szükségessége. Oltások. 10. Fertőtlenítő eljárások. 11. Beteg állat elkülönítésének fontossága. 12. Sérülések, sebek kezelése. 13. Gyakran előforduló betegségek megelőzési lehetőségei, felismerése és ellátása. 14. Látogatások és gyakorlatok állattartó telepeken, állatorvosi vizsgálat megtekintése. 	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Almozás, trágyázás, ápolási munkák elnevezése, kártevők nevei, betegségek neve, állatok helyének, etetőknek, itatóknak elnevezése.</p>

<p>Tematikai egység</p>	<p>4. Takarmányozási alapismeretek</p>	<p>Órakeret: 120</p>
--------------------------------	---	-----------------------------

Előzetes tudás	Állatok általános jellemzői, táplálékai.
Tantárgyi fejlesztési célok	A haszonállatok kiegyensúlyozott fejlődéséhez szükséges takarmányozási ismeretek megismerése, elsajátítása és gyakorlati alkalmazása.

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> Ivóvízzel kapcsolatos előírások. Takarmányok megismerése, kezelése, adagolása. Zöldtakarmányok, gyökér- és gumós takarmányok, szénák, szénalisztek, magvak és termések, szántóföldi növénytermesztési melléktermékek, állati eredetű takarmányok. takarmány kiegészítők, vitaminok megismerése. Baromfitakarmány, kérődzők és egygyomrúak takarmányai. Irányított felnevelés szempontjai. Növendék és felnőtt állatok takarmányozásának különbségei. A kiegyensúlyozott táplálás és a minőségi takarmány hatása az állati termékek minőségére. Biztonsági előírások megismerése a takarmányozással kapcsolatban. Takarmányozási gyakorlatok végzése. <p>Ismeretek</p> <p>Takarmányozási igények, módok</p> <ol style="list-style-type: none"> Takarmányok fajtái, alkotóelemei, csoportosításuk. Különböző állatfajták jellemző takarmányai. A takarmányok hasznosulása, tápértéke. A különböző takarmányok eltarthatósága, tárolása. 	<p>Környezet és egészségvédelem:</p> <p>Élő természet – Élőlények és környezetük.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Takarmányok megnevezései, takarmányozással kapcsolatos fogalmak.

Tematikai egység	5. Állattenyésztési és szaporítási alapismeretek 1. Emlősök.	Órakeret: 96
Előzetes tudás	Állatok szaporodásával kapcsolatos ismeretek.	
Tantárgyi fejlesztési célok	Ismerje meg az állattenyésztésnél fontos szempontokat, a szaporítás, tenyésztés és nemesítés különbségét, az állattenyésztés biztonságos, etikus és hasznosulás szempontjából gazdaságos elveit.	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Haszonállatok különböző életkorú és ivarú illetve ivartalanított egyedeinek elnevezése. 2. Hús- és tejtermelő képesség, küllem, takarmányhasznosító képesség, szaporaság. 3. Ivarérettség, tenyészérettség. 4. Ivari jelleg meghatározása. 5. Ivarzás jelei, fogalmi különböző fajoknál. 6. Párazás, mesterséges megtermékenyítés. 7. Vemhesség felismerése és jellemzői. 8. Ellés, fialás, szoptatás. 9. Ivartalanítási szempontok. 10. Fiatal egyedek eltérő ellátása, elválasztás ideje. Jelölések. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Állattenyésztés alapfogalmainak megismerése. 2. Tenyészállatok kiválasztásának fontossága, szempontok. 3. Nemesítési és tenyésztési szempontok 4. Növendék állat és tenyészérett állat különbsége. 5. Állatkölykök elnevezése fajtánként, ellátási igényeik. 	<p>Környezet és egészségvédelem:</p> <p>Élő természet – Élőlények és környezetük.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Ló: kanca, csődör, mén, csikó, herélt, paripa, Szarvasmarha: tehén, bika, borjú, tinó, üsző.

	Sertés: koca, malac, süldő, ártány, Nyúl: bak, nőstény, Juh: kos, bárány, jerke, ürü. Törzskönyv, stb.
--	---

Tematikai egység	6. Állattenyésztési és szaporítási alapismeretek 2. Baromfik.	Órakeret: 96
Előzetes tudás	Állatok szaporodásával kapcsolatos ismeretek.	
Tantárgyi fejlesztési célok	Ismerje meg a baromfitenyésztésnél fontos szempontokat, a szaporítás, tenyésztés és nemesítés különbségét, a baromfitenyésztés biztonságos, etikus és hasznosulás szempontjából gazdaságos elveit.	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Baromfik különböző életkorú és ivarú illetve ivartalanított egyedeinek elnevezése. 2. Hús- és tojástermelő képesség, takarmányhasznosító képesség, szaporaság. 3. Ivarérettség, tenyészérettség. 4. Ivarzás jelei, fogalmai különböző fajoknál. 5. Párazás, mesterséges megtermékenyítés. 6. Keltetés lehetőségei. 7. Fiatal egyedek eltérő ellátása. Jelölések. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Baromfitenyésztés alapfogalmainak megismerése. 2. Tenyészállatok kiválasztásának fontossága, szempontok. 3. Nemesítési és tenyésztési szempontok. 4. Növendék állat és tenyészérett állat különbsége. 5. Fiatal egyedek elnevezése fajtánként, ellátási igényeik. 	<p>Környezet és egészségvédelem:</p> <p>Élő természet – Élőlények és környezetük.</p>
Kulcsfogalmak/	Napos csibe, jérce, broiler, kakas, tyúk, kotlós, keltetés, keltető gép,

fogalmak	stb.
-----------------	------

Tematikai egység	7. Egészségvédelem és környezetvédelem az állattartásban	Órakeret: 24
Előzetes tudás	Egészséges, tiszta környezet jellemzői. Környezetkárosító anyagok.	
Tantárgyi fejlesztési célok	<ol style="list-style-type: none"> 1. Megfelelő védelem alkalmazása, egészség- és környezetkárosító anyagok felismerése. 2. Elővigyázatos magatartás kialakítása a környezet és egészségkárosító anyagokkal kapcsolatban. 	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Megfelelő méretű és szabású munkaruha, védelem a beakadási lehetőségektől. Csúszásmentes munkacipő alkalmazása. 2. Takarmányaprítók, takarító- és szállítóeszközökkel történő fokozott óvatosság betartása. 3. Csúszásmentesítés a közlekedő helyeken. 4. Biztonságos terelő utak használata. 5. Kerítések, karámok rendszeres ellenőrzése. 6. Tisztító vegyszerek és állatgyógyászati vegyi anyagok alkalmazása közben az előírások betartása. 7. Trágya felhasználásának módszerei. 8. Állattetek előfordulása és ártalmatlanításának folyamata. 9. Kártevők irtása, környezetre gyakorolt szennyező hatás megelőzése. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Védőfelszerelések használata. 2. Gépek, berendezések rendeltetésszerű használata. 3. A környezet folyamatos tisztántartása, fertőtlenítése. 4. Állatok által használt terek fokozott elővigyázatossággal történő 	<p>Környezet és egészségvédelem:</p> <p>Egészségmegőrzés - Egészséges életmód</p> <p>Élettelen környezet – környezeti ártalmak.</p> <p>Osztályfőnöki óra: Felkészülés a felnőtt</p>

megközelítése. 5. Egészségre veszélyes vegyszerek tárolása. 6. Trágyakezelés, környezeti károsítás megelőzése.	létre
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Védőfelszerelések, gépek elnevezése, karám, villanypásztor, trágyalé, trágya, kártevők elnevezése,

11.4.5.10. KISEGÍTŐ TAKARÍTÓ KÉSZSÉGFEJLESZTŐ KERETTANTERV

Célok

1. A tanulók munkavégzéshez kapcsolódó pozitív attitűdjének fejlesztése, és a felnőttkori munkavégzésre, a családi munkamegosztásban való részvételre való igényük kialakítása.
2. Mindennapos élethelyzetekben megjelenő takarítói munka jellegű gyakorlati tevékenységek végzése, ismeretek nyújtása, és gyakorlási lehetőség biztosítása.
3. A már tanult takarítási tevékenységek felelevenítése, újak bemutatása, megtanítása, gyakorlása az ehhez szükséges készségek elsajátítása és önálló – részben önálló alkalmazása.
4. A tanuló legyen képes különböző egyszerű takarítási munkák betanulására, önálló, folyamatos munkavégzésre, önellenőrzésre.
5. Ismerje a területet, (ahol tevékenykedik) tudjon tájékozódni a munkaterületen.
6. Képes legyen huzamosabb ideig végezni a kijelölt munkát, a szükséges öltözék és eszközök kiválasztásával, használatával.
7. Megfelelően használja a munkavégzéshez szükséges eszközöket.
8. Tudjon utasításokat végrehajtani.
9. Legyen képes elfogadni és betartani a munkahelyi elvárásokat, szabályokat.
10. Alakuljon ki megfelelő munkatartása, munkafegyelme.
11. Megfelelően tudjon alkalmazkodni a különféle munkahelyi légkörökhöz, munkahelyi elvárásokhoz.
12. Legyen képes együttműködni.
13. Tudjon elfogadni kritikát, igyekezzen hibáit kijavítani.

Feladatok

1. A takarítói munkatevékenységek során használt eszközök és tisztítószer

megismertetése.

2. A takarító eszközök, és gépek hatékony, rendeltetésszerű használatának elsajátíttatása.
3. A tisztítószerek fajtáinak megismertetése, körültekintő, balesetvédelmi előírásoknak megfelelő használatuk elsajátíttatása.
4. A szelektív hulladékgyűjtés alapjainak bemutatása, elsajátíttatása.
5. Ruhagondozási műveletek – mosás, vasalás, varrás – gyakorlása és elsajátítása, a textíliáknál tanult előzetes ismeretek alkalmazása, piktogramok helyes értelmezésének megtanulása.
6. Vágott és cserepes növények gondozásának elsajátítása. Virágápolási, udvartakarítási ismeretek nyújtása, gyakorlási lehetőségek biztosítása.
7. Lakáskultúrával kapcsolatos ismeretek bővítése, ápolat, tiszta, rendezett környezet iránti igény kialakítása.
8. Munka és balesetvédelmi, egészség- és környezetvédelmi ismeretek nyújtása a munkafolyamatok végzése során.
9. Képességekhez igazodó, rendszeres gyakorlás biztosítása a részmunkaterületeken, a mindennapi munkatevékenységekben.
10. Leendő saját munkaterületek/külső munkahelyek területeinek meghatározott időnkénti nagytakarítása.

A készségfejlesztő kerettanterv szerepe a fejlesztési területekben

Erkölcsei nevelés: Az értelmi fogyatékos tanuló a készségfejlesztő iskolában megismeri a munkavégzés és munkahely magatartási normáit, a műhelyekben, munkaterületen követendő, önmaga és társai testi épségéért felelős, viselkedési szabályokat. Emberi és munkatársi kapcsolataiban kiemelten együttműködő, a munkahelyi struktúrában elfoglalt helyének megfelelő kapcsolattartási és felelősségi szinteken magabiztosan mozog.

Nemzeti azonosságtudat és hazafias nevelés: A tanuló a képzés során megismeri önmagát, ismereteket szerez a társadalmi munkamegosztásról, főnök-beosztott viszonyról a hétköznapi életben végzett munkatevékenységek társadalmi hasznosságáról. A közös nemzeti értékteremtésben az egyének szerepvállalását, munkavégzési feladatát gyakorolja. Erősödik szűkebb környezetével és közösségével való együttműködés. Aktívan részt vesz társadalmi rendezvényeken és külsőségeiben is megjeleníti a társadalmi ünnepek, megemlékezések szimbólumait.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés: A tanuló felkészül a felnőtt élettel összefüggő állampolgári és demokratikus jogok és kötelességek gyakorlására, megismeri a támogatott döntéshozatal lehetőségét. Iskolai keretek között felkészül a döntések meghozatalában való felelősségre, igyekszik saját jogainak és érdekeinek megfelelő keretek között érvényt szerezni.

Önismeret és társas kapcsolati kultúra: A képzés lehetőséget nyújt a felnőtt életben betöltendő feladatokkal kapcsolatos reális énkép és önismeret kialakulására, a vágyak és lehetőségek összehangolására. Az emberi kapcsolatok új elemekkel, a munkatársi, munkahelyi kapcsolatokkal bővülnek, amelyben kiemelt szerepet játszik a társakra való odafigyelés, a körültekintő magatartás.

Testi és lelki életre nevelés: A készségfejlesztő iskolai képzés közismereti tantárgyai között túlsúlyban lévő testnevelés kiemelten fontos szerepet játszik a helyes életmódra nevelésben, a felnőttként követendő életvitel megalapozásában. A kiegészítő takarító képzés során is folyamatosan szem előtt kell tartani a megfelelő állóképesség kialakulásához szükséges erőnlét biztosítását, a munkafolyamatok során esetlegesen kialakuló tartási és mozgásos rendellenességek megelőzését. A tanuló megismeri a testi erőnlét, az egészség és a lelki egyensúly közötti összefüggéseket, tőle telhető módon és mértékben igyekszik a károsító, veszélyeztető hatásokat elkerülni.

Családi életre nevelés: A középfokú oktatás időszakában a tanuló megismeri a felnőtt életében megtapasztalható családi kapcsolatokat, felkészül a családban elfoglalt helyének és képességeinek megfelelő részvételre a családi munkamegosztásban. Megismeri a hétköznapi élethelyzetek lehetőségeit családban, lakóotthonban, bővülnek ismeretei az együttéléssel, családi kapcsolatokkal járó konfliktusok kialakulásáról és a megoldások lehetőségéről.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség: A tanuló ismeretei bővülnek a közösségek tagjainak különbözőségéről, igényli az önkéntes segítségnyújtást a rászorulóknak, átéli a személyes fontosság érzését. Kialakul felelősségérzete a rábízott feladatokkal kapcsolatban, körültekintően jár el tevékenységeiben.

Fenntarthatóság, környezettudatosság: A kiegészítő takarító képzés során tovább erősödik a

tanulóban a környezete megóvására való igény, megismeri és elkerüli a környezetet károsító tevékenységeket. Odafigyel hétköznapjaiban a környezetvédelmi előírásokra, az anyagokkal, energiával történő takarékosagra, igényeit a szükségletekhez és lehetőségeihez hangolja.

Pályaorientáció: A tanuló felkészül az iskolai képzés elhagyására, a nyílt vagy védett munkahelyi, napközi otthoni tevékenységek ellátására. Megismeri a munkavállalói élet ritmusát, a munkafeladatok elvégzésének szükségességét, a munkahelyi vezető utasításainak fontosságát. A képzés során választott munkatevékenységében örömet leli.

Gazdasági és pénzügyi nevelés: A tanuló megismeri a társadalmi munkamegosztás alapjait, a munkabér és más támogatások beosztásának fontosságát, a gazdálkodással összefüggő ügyintézés formáit. Tovább formálódnak ismeretei a pénz értékéről, a beosztó családi költségvetés betartásáról.

Médiatudatosságra nevelés: A készségfejlesztő iskolai tanulók gyakorlattan használják az elektronikus információhordozókat, képesek tevékenységeikhez, szórakozásaikhoz a megfelelő felhasználás alkalmazására.

Tanulás tanítása: A képzés során a tanuló felkészül az iskolai oktatás alatt elsajátított ismereteinek felnőtt életkorban történő folyamatos megújítására. Megerősödik benne, hogy a környezet változásait figyelemmel kell kísérni. Felismeri, hogy érdeklődésének kielégítése folyamatosan új ismeretekhez juttatja, amelyek megkönnyítik számára az életben történő eligazodást.

A tantárgy szerepe a kulcskompetenciák fejlesztésében

Anyanyelvi kommunikáció: A készségfejlesztő iskolai kiegészítő takarító készségfejlesztő kerettanterv ismeretanyaga támogatja a felnőtt élet során a munkavállaláshoz, a felnőtt társas kapcsolatokhoz és a társadalmi szerepvállaláshoz szükséges kommunikációs formák rögzülését, a közösséggel és környezettel kapcsolatos véleményalkotást. Tovább fejlődik a beszédértés és egyre pontosabbá, változatosabbá válik a beszédprodukció, bővül a munkavállaláshoz kapcsolható szókincsük.

Matematikai kompetencia: A kiegészítő takarító képzés során az oktatásban elsajátított logikai, matematikai ismereteket a gyakorlatban alkalmazza. A problémamegoldás területén egyre nagyobb önállóságra tesz szert, kognitív képességeinek megerősítése történik. Készségszintűvé válik a hétköznapokban és a munkatevékenységekben fontos szerepet játszó mértékegységek használata, a téri tájékozódás, az idő, és a pénz szükségszerű beosztása.

Természettudományos és technikai kompetencia: A tanuló ismeri a hétköznapokban előforduló legfontosabb természeti jelenségeket és a leggyakoribb technikai és munkaeszközök, háztartási gépek szerepét, működését. Az elvárható óvatossággal mozog környezetében, képes a változásokat megfigyelni és megmutatni vagy megfogalmazni. Tisztában van a legfontosabb egészségvédelemmel, balesetvédelemmel, környezetvédelemmel összefüggő ismeretekkel, ezeket helyesen alkalmazza.

Digitális kompetencia: A képzés során alkalmazza ismeretszerzésre, és kikapcsolódásra az infokommunikációs eszközöket; magabiztosan kezeli a háztartásban, a munkához, a szórakozáshoz használt és a hétköznapokban előforduló elektronikus eszközöket.

Szociális és állampolgári kompetencia: A tanuló önismerete fejlődik, gyakorolja az állampolgári szerepet. Képesse válik családi munkamegosztásban, és munkahelyén a felnőtt szerep betöltésére, közösségi környezetében igényeinek, jogainak érvényesítésére, kötelezettségeinek teljesítésére.

Kezdeményező képesség és vállalkozói kompetencia: A tanuló kiismeri magát a társadalmi kapcsolatrendszer elemi szintjén, képes egyre önállóbb interakciók kezdeményezésére a takarítói gyakorlatok végzése során a külső gyakorló helyeken is. Megismeri képességének terét, elfogadja, összehangolja igényeit, vágyait és lehetőségeit, el tudja képzelni jövőbeli munkáját is.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség: Kialakul a tanulóban környezetének és megjelenésének igényessége, tudatosan önálló ízlésvilága, mindennapjaiba beépül az esztétikum és harmónia.

A hatékony, önálló tanulás: A kiegészítő takarító készségfejlesztő kerettanterv ismeretanyagának elsajátítása, gyakorlása során a tanuló minden elsajátított munkafolyamat,

eszköz és módszer igénybe vételével felkészül a felnőtt élet mindennapjaiban szükséges alkalmazkodásra és önfejlesztésre. Folyamatosan igényli az új lehetőségek megismerését, önként vállal takarítói feladatokat is. Érdeklődik természeti és társadalmi környezete iránt, részt vesz közösségi feladatok megvalósításában.

Értékelés, elvárások a tanulóktól

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végére

1. alakuljon ki a munkavégzéshez kapcsolódó pozitív attitűd, a felnőttkori munkavégzésre és a családi munkamegosztásban történő részvételre való igény
2. ismerje meg a munkahely és a munkavégzés magatartási normáit, munkatársi kapcsolataiban váljon együttműködővé
3. figyeljen oda az anyagokkal, energiával történő takarékosagra, igényeit a szükségletekhez és a lehetőségekhez hangolja
4. ismerje meg a társadalmi munkamegosztás alapjait-
5. erősödjének a munkavállaláshoz, a felnőtt társas kapcsolatokhoz szükséges kommunikációs formák
6. legyen képes a családi munkamegosztásban részt venni
7. készségszintűvé váljon a mértékegységek használata, a téri tájékozódás, az idő, a pénz szükség szerű beosztása
8. legyen tisztában a legfontosabb egészségvédelemmel és a balesetvédelemmel összefüggő ismeretekkel, ezeket helyesen alkalmazza
9. alakuljon ki a tanulóknál a környezetének és saját megjelenésének igényessége

A legfontosabb tudáselemek a második év végére

1. A tanuló ismeri az eszközök, háztartási gépek és berendezések nevét, funkcióját, balesetmentes használatát. A feladat megoldásához kiválasztja a legmegfelelőbbet.
2. Ismeri a használt anyagokat. Tudja tárolásuk helyét és helyes tárolásuk módját, különös figyelemmel a vegyszerekre.
3. Ismeri a piktogramokat. Segítségükkel eligazodik a használatról.
4. Önállóan, vagy segítséggel (rajzos illetve szöveges útmutató) a tanult munkafolyamatot elvégzi.

Eszköz- és anyagszükséglet

Eszközигény

1. Személyenként:

2. munkaköpeny, gumikesztyű, 3 féle söprű (cirok, vessző, lomb,) partvis, lapát, felmosó szett (vödör, felmosó rúd, felmosó fej), felmosó kocsi, szivacs, törlőkendő (száraz, nedves), kisméretű vödör vagy lavór, ablak lehúzó
3. varró cérnák, tűk, gyűszű, olló
4. locsolókanna, ásó, kapa, gereblye, hólapát

5. Csoport szinten:

6. teleszkópos portörlő, pókhálózó, gyökérkefe, poroló, mosogató szivacs, dörzsi szivacs, üvegmosó, létra, WC kefe, WC pumpa, porszívó, takarító gép, mosogatógép
7. lavór/teknő/kád, mosógép (hagyományos, automata), centrifuga, ruhacsipesz, teregető- és vasaló állvány, vasaló
8. gombok, különböző színű varró- és hímző fonalak
9. fűnyíró, ágvágó, cipőtisztító készlet
10. díszítő tevékenységhez szükséges eszközök (szövőtüske, előrajzolt terítő/ párna, stb.)

Anyagigény

A kerettantervben felsorolt takarító/ tisztító szerek folyamatos biztosítása lehetőleg változatos formában.

A tanterv teljesítéséhez javasolt óraterv

Évfolyamok	11. – 12.
Heti órakeret	12
2 éves órakeret	864
Ebből kötött	778
Szabadon tervezhető órakeret	86

A tantárgy témáinak feldolgozására javasolt időkeret

Témakör / Évfolyam	11. – 12.	11.	12.
1.Takarítás	528	264	264
2.Mosás-vasalás	60	30	30
3.Ágyazás-ágynemű csere	36	36	-
4.Gombvarrás, ruhajavítás	36	-	36
5.Díszítés	48	24	24
6./Kitekintés/Virágápolás, udvartakarítás	35	35	-
7./Kitekintés/Kertgondozás, cipőápolás	35	-	35
Szabadon tervezhető órakeret	86	43	43

Tematikai egység	1. Takarítás	Órakeret: 528
Előzetes tudás	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ismerje a takarítóeszközöket és azok rendeltetését; a háztartásban általában használatos takarító szereket; élet- és munkaterületeit; a tisztaság fontosságát! 2. Ismeri és használja a kézi takarítóeszközöket és a különböző munkaterületek tisztító szereinek nagy részét, a takarítás lépéseit a különböző élet- és munkaterületein napi és heti folyamatában is. Belátja a tisztaság fontosságát! 	
Tantárgyi fejlesztési célok	<ol style="list-style-type: none"> 1. A már tanult takarítási tevékenységek felelevenítése, újak bemutatása, megtanítása, gyakorlása, az ehhez szükséges készségek elsajátítása és önálló, illetve részben önálló alkalmazása. 2. Kézi eszközök, tisztítószerek adott munkához rendelése. 3. Takarítási eszközök, használati technikák elsajátítása. Munkafolyamatok szempontjainak (piszkostól a tisztáig; távolítól a közeliig) betartása. 4. Kritikai érzék (ön/társak munka végzésének értékelése) fejlesztése. 5. Önállóan, illetve közösségben történő kitartó, minőségi munkavégzéshez szükséges szociális és egyéb készségek, 	

	<p>képességek fejlesztése (önfegyelem, monotónia tűrés, igényesség, pontosság, precizitás, realitás, tolerancia, alkalmazkodás, türelem.</p> <p>6. Baleset megelőzéssel, környezet- és egészségvédelemmel kapcsolatos ismeretek tudatos alkalmazásának fejlesztése.</p> <p>7. Az ismeretek kibővítése, új eszközök használatának bemutatása, megtanítása, gyakorlása, az ehhez szükséges készségek elsajátítása és önálló, illetve részben önálló alkalmazása.</p> <p>8. Gépek beépítése a takarítás folyamatába.</p> <p>9. Bonyolultabb, sokrétűbb, veszélyesebb feladatok jó szintű, biztonságos végzése úgy a baleset megelőzési és egészség megóvó szabályok betartásával, mint a környezetvédelem és a takarékoság szempontként való kezelésével.</p> <p>10. Önállóan, illetve közösségekben történő kitartó, minőségi munkavégzéshez szükséges szociális és egyéb készségek, képességek magasabb szintre emelése.</p>
--	---

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <p>1. Napi, heti takarítás lépéseinek ismerete, kivitelezése.</p> <p>2. Munkafolyamatok helyes sorrendjének betartása a takarítás minden színterén.</p> <p>3. Adott munka végzéséhez szükséges eszköz kiválasztása, az eszköz helyes technikával történő alkalmazása.</p> <p>4. Megfelelő tisztítószer kiválasztása, helyes adagolása.</p> <p>5. Balesetvédelem.</p> <p>6. Nagytakarítás lépéseinek ismerete, kivitelezése</p> <p>7. Új eszközök használatának bevonása a tanult takarítási tevékenységekbe</p> <p>8. Tisztítószerekről szerzett ismeretek bővítése</p> <p>9. Munkafolyamatok finomítása, idő csökkentése, minőség javítása</p>	<p>Osztályfőnöki óra:</p> <p>társadalmi ismeretek és gyakorlatok, társas kapcsolatok, viselkedési normák alkalmazása a mindennapi életben, főnök-beosztott-munkatárs</p> <p>Környezet- és egészségvédelem: egészség- munka-és környezet védelem,</p>

<p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Napi takarítás: szellőztetés-rendrakás (konyhában mosogatás, öblítés, szárítás, edények elpakolása), söprés, felmosás, portörítés (száraz), használt takarító eszközök és szerek kitisztítása, elrakása. 2. Heti takarítás: szellőztetés, rendrakás, söprés, ablakpucolás, szőnyegtisztítás, fertőtlenítés (WC, fürdő)- portörítés (nedves, száraz)- használt takarító eszközök és szerek kitisztítása, elrakása. 3. Konyha: mosogatás, törölgetés, edények elhelyezése szekrényben, tűzhely, csempe rendbe tétele- söprés, felmosás. 4. Fürdőszoba, WC: söprés, WC kagyló, kád, mosdó súrolása, fertőtlenítése, csempe, piperepolc, tükör tisztítása, felmosás. 5. Szoba, előszoba: rendrakás-bútorok felrakása, söprés portalanítás, felmosás. 6. Leendő saját munkaterületek (pl. iroda, lépcsőház stb.) külső munkahelyek területei: a tanult részmunkaterületek szerint: <ol style="list-style-type: none"> a. Söprés: partvis, ciroksöprű. b. Felmosás: felmosórúd, felmosófej, felmosó vödör. c. Portörítés: antisztatikus törölő rongy, teleszkópos portörítő, pókhálózó. d. Ablaktisztítás: ablak lehúzó, szivacs. e. Szőnyegtisztítás: gyökérkefe, poroló. f. Fertőtlenítés: WC kefe, gumikesztyű, szivacs. g. Mosogatás: mosogató-, dörzsi szivacs, üvegmosó. 7. A piktogramok segítségével: általános tisztítószer, ablaktisztító; Felismerés, gyakorlati ismeret után. 8. szőnyegtisztító folyadék, súrolópor, krém, mosogatószer. 9. Környezetbarát tisztítószer (pl. ecet, szódabikarbóna stb.) 10. Nagytakarítás: szellőztetés-rendrakás (konyhában mosogatás, öblítés, szárítás, edények elpakolása), lefolyótisztítás, szükség esetén savazás (WC, mosdó), függönyök levétele (mosása, szükség esetén vasalása), bútorok elhúzása, felrakása, szőnyegek portalanítása, kitisztítása, szellőztetése, ablakok, tükör tisztítása, pókhálózás, porszívózás, bútorok portalanítása, ápolása, bútor 	<p>friss levegő, poros levegő, természetes tisztító szerek, takarékos tisztítószer használat</p> <p>Számolás- mérés: mérési gyakorlatok, időbeli tájékozódás, napok, hetek, napi rutin</p> <p>Háztartástan, életvitel: konyhatechnika, konyhai munkák</p> <p>Környezet és egészségvédelem: egészség- munka- és környezetvédelem, szervezetünk és igényei, érzékszerveink védelme</p> <p>Osztályfőnöki óra: társadalmi ismeretek, vásárlási ismeretek, vásárlás tervezése, gyakorlása, szükséglet- vágy, rendelkezésre álló pénz, lista, árak</p> <p>Háztartástan, életvitel: takarítás, takarítóeszközök tisztítószerek</p>
--	---

<p>kárpit tisztítása, felmosás, padlóápolás, függönyök visszacsíptetése, szőnyeg, bútorok visszahelyezése, használt takarító eszközök és szerek kitisztítása, elrakása</p> <p>11. Leendő saját munkaterületek, külső munkahelyek területeinek meghatározott időnkénti nagytakarítása</p> <p>12. A tanult részmunkaterületek takarításának folyamatos gyakorlása a tanultak szerint</p> <p>13. Porszívó, takarítógép, felmosó kocsi, létra (magasban végzett tevékenységekhez), WC-pumpa, mosogatógép</p> <p>14. Tisztítószeres körének bővítése</p> <p>15. A piktogramok segítségével: bútorápoló, padlótisztító, lefolyó tisztító, sósav, kárpittisztító, gépi mosogatószer</p>	<p>Számolás-mérés: mérési gyakorlatok, mérés, mértékegységek</p> <p>Környezet és egészségvédelem: egészség, munka- és környezetvédelem, munkavállalás, balesetveszély a takarítás során: - áramütés - elcsúszás - létráról leesés - vágott sérülés - vegyszer - ártalom</p>
<p>Tevékenység</p> <p>1. Szellőztetés -mint a munkafolyamat kezdő lépése-, figyelve a huzat elkerülésére. Ruhák szakszerű hajtogatása, egymásra rakása, helye.</p> <p>2. Nehezebb mozdulatok külön gyakorlása mint pl. csavarás.</p> <p>3. Ablaktisztítás, szőnyeg tisztításának gyakorlása.</p> <p>4. A takarítás elméleti sorrendjének követésével történő kivitelezés.</p> <p>5. Folyamatosan a napi takarítás elvégzése.</p> <p>6. A tanultak önálló gyakorlása, nehezebb feladatoknál állandó segítségnyújtás.</p> <p>7. Önálló munka adott helyen.</p> <p>8. Önellenőrzés, társak munkájának értékelése.</p> <p>9. A munkafolyamat rendszeres gyakoroltatása eredményeként az elvégzésre fordítandó idő csökkentése.</p> <p>10. A lakásban használatos eszközök kiválasztása.</p> <p>11. Szőnyegtisztító kefe, WC kefe, ablak lehúzó, söprű, felmosó helyes fogása, nagy mozgás helyesen történő elsajátítása, gyakorlása (hátrafelé mozgással, gördülékenyen, lendületesen).</p> <p>12. A takarítás befejezése után az eszközök tisztítása, elrakása.</p> <p>13. Az eszközök balesetmentes és egészség megóvó használatának</p>	<p>Számolás-mérés: mérési gyakorlatok, heti rend, napirend, mérési gyakorlatok, hét-nap- óra-perc, időmérés</p> <p>Környezet és egészségvédelem: egészség-, munka-, és környezetvédelem, munkavállalás, zárt cipő és munkaköpeny</p>

<p>gyakorlása (csúszós felület, áram, vegyszer, védőruha).</p> <p>14. Vízcserélésének fontossága (mikor piszkos?)</p> <p>15. Tisztítószer kiválasztásának és adagolásának gyakorlása (képesseg szerint adagoló kupak vagy ml szerint).</p> <p>16. Takarékoság és környezetvédelmi szempontok figyelembe vételének gyakorlása (vásárláskor ár-érték mérlegelése, víz, tisztítószer adagolása, hulladékok szelektív válogatása stb.).</p> <p>17. Komplex takarítási folyamat, az előző évben tanultak ötvözése, a takarítás elméleti sorrendjének követésével történő kivitelezés.</p> <p>18. Folyamatosan a napi takarítás elvégzése.</p> <p>19. Tanultak önálló gyakorlása, nehezebb feladatoknál segítségnyújtás kérése.</p> <p>20. Önálló munka adott helyen.</p> <p>21. Önellenőrzés, társak munkájának értékelése.</p> <p>22. A lakásban használatos eszközök kiválasztása, gépi eszközök bevonása a tevékenységbe, létra használatának gyakorlása (fontos a tanult szabályok betartása, fegyelmezett feladatmegoldás, saját fizikai jellemzők ismerete, mint epilepszia, tériszony, stb.).</p> <p>23. Porszívó, takarítógép összeállítása, mozgatása, üzembe helyezése, használata, szét- és összeszerelése, tisztítása.</p> <p>24. Az eszközök balesetmentes és egészség megóvó használatának gyakorlása.</p> <p>25. Tisztítószer kiválasztásának és adagolásának gyakorlása (képesseg szerint adagoló kupak, vagy ml szerint).</p> <p>26. Takarékoság és környezetvédelmi szempontok figyelembe vételének gyakorlása (vásárláskor ár-érték mérlegelése, víz, tisztítószer adagolása, hulladékok szelektív válogatása, stb.).</p> <p>27. Méreg elleni védelem, használatának egészség megóvó szabályai.</p> <p>28. A takarítás rutinszerű végzése.</p> <p>29. A tanult feladatok önálló elvégzése.</p> <p>30. A szükséges eszközök, tisztítószer kiválasztása, a szükséges idő rövidítése.</p> <p>31. A minőségi munkára törekvés a teljes takarítási folyamat alatt.</p>	<p>használata,</p> <p>vegyszer,</p> <p>áramütés</p> <p>Osztályfőnöki óra:</p> <p>társas kapcsolatok,</p> <p>munkavállalás,</p> <p>munkahelyi</p> <p>kötelességek,</p> <p>munkahelyi jogok,</p> <p>segítő-és</p> <p>érdekvédelmi</p> <p>szervezetek,</p> <p>nyomtatvány kitöltése,</p> <p>aláírása</p> <p>Számolás-mérés:</p> <p>mérési gyakorlatok,</p> <p>mérés,</p> <p>mértékegységek</p>
---	---

Kulcsfogalmak/ fogalmak	piktogram, vegyszer, szelektív hulladékgyűjtés, veszélyes hulladék, környezetbarát, védőruha méreg, minőség értékelés, rutin, fizikai jellemzők

Tematikai egység	2. Mosás-vasalás	Órakeret: 60
Előzetes tudás	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ismerje a mosáshoz, vasaláshoz szükséges eszközök rendeltetését, működtetésük veszélyeit; a textíliák tisztaságának fontosságát! 2. Ismeri a mosás, vasalás lépéseit, tud kézzel és hagyományos mosógéppel mosni. 3. Ismeri a mosás-vasalás eszközeit, tud mosószeret választani és adagolni. 4. Egyszerű formájú, durva textíliákat tud vasalni, elsajátította a hajtogatás technikáját, ismeri a ruhák helyét a szekrényben. 5. Betartja a baleset- és egészségvédelmi előírásokat. 	
Tantárgyi fejlesztési célok	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kézi mosás előkészítése, technikája és lépései; hagyományos mosógép, centrifuga alkalmazása; öblítés, teregetés szakszerűsége; mosó- és öblítőszer kiválasztása, adagolása; vasalás előkészítése, egyszerű formájú, "durva" textíliák vasalási technikájának és lépéseinek elsajátítása; egyszerű vasalt ruhák hajtogatása, elhelyezése a szekrényben. 2. Tudja megkülönböztetni a textíliákat minőségük szerint és ismerje azok tulajdonságait! 3. Magasabb szintű mosás - programozási ismeretekkel és mosógép védelemmel. 4. Önálló döntés meghozatala a vasaló beállításával kapcsolatban. 5. Finom textíliák vasalásával ügyesség, precizitás, pontosság fejlesztése, ok-okozati összefüggések felismertetése. 6. Bonyolultabb hajtogatási műveletek megtanulása. 7. Környezetének és ruházatának tisztán és rendben tartása váljon belső igényévé! 	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Munkafolyamatok helyes sorrendjének betartása. 2. Adott munka végzéséhez szükséges eszköz kiválasztása, az eszköz helyes technikával történő alkalmazása. 3. Megfelelő tisztítószer kiválasztása, adagolása. 4. Baleset- és egészségvédelem. 5. Anyagismeret alapfokon. 6. Automata mosógéppel mosás. 7. Vasalási technika fejlesztése, önállóság növelésével. 8. Hajtogatás továbbfejlesztése. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ruhadarabok szétválogatása, kézi mosás/ hagyományos mosógéppel történő mosás, öblítés (3-szor), csavarás /centrifugálás-állvány (teregető) felállítása, teregetés, hajtogatás,állvány (vasaló) felállítása,vasaló beállítása, vasalás, hajtogatás,elhelyezés szekrényben,eszközök elpakolása. 2. Lavór/teknő/kád, védőkesztyű (szükség esetén), mosógép, centrifuga, teregető- és vasaló állvány, ruhacsipesz, vasaló. 3. Kézi, gépi, folyékony mosószer, mosópor (esetleg folttisztító), öblítő szer, vasalást könnyítő folyadék. 4. Természetes anyag/kevert szál/műszál: 5. eltérő mosási hőfok (programváltás), 6. eltérő szárítási technika (vállfán, fektetve), 7. eltérő vasalási hőfok, 8. eltérő tárolás (vállfán). 9. Anyagminőség szerinti programválasztás (programok, mosó- és öblítő szer helyének ismerete). 10. Mosógép védelme. 11. Megfelelő anyaghoz megfelelő hőfok beállítása, szükség szerinti 	<p>Kommunikáció:piktogramok értelmezése</p> <p>Számolás-mérés: mérési gyakorlatok, úrmérték</p> <p>Számolás-mérés: mérési gyakorlatok, tömegmérés,</p>

<p>változtatása.</p> <p>12. Bonyolultabb formájú ruhadarabok mozgatásának, simításának fortélyai.</p> <p>13. Gombolás, ruhalábak, ruhaujjak elhelyezése hajtogatáskor, vállfa alkalmazása.</p> <p>Tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. színes/fehér ruhák szétválogatása, 2. folttisztító használatának gyakorlása, 3. dörzsölő és csavaró mozdulat helyes elsajátítása, gyakorlása, 4. 3-szori öblítés (2 meleg, 1 hideg vízben), 5. mosó-, öblítőszer adagolása (mérőpohár/kupak/ml) képesség szerint, 6. mosógép feltöltése, vízcseré szükség szerint (víz hőmérsékletének tisztázása), 7. hagyományos mosógépbe helyezés (mennyiség becsléssel), 8. mosás (világos majd sötét/fehér majd színes ruhák), 9. állványok felállításának gyakorlása, 10. teregetés kötélre és állványra, 11. vasaló beüzemelése, hőfokszabályzó fixre állítása, vasaló mozdulat elsajátítása, gyakorlása egyszerű formájú textíliákon (pl. atléta, póló, ágynemű), 12. textíliák összehajtása, elhelyezése a szekrényben, 13. eszközök kitisztítása, eltörlése, elpakolása (vasaló hidegen), 14. anyagválogatás szín és minőség szerint, 15. programok rendelése a megfelelő anyagokhoz, 16. ruha betöltése, súlybecslése (ellenőrzésként mérése), 17. mosó - és öblítő szer kimérése (töltet mérete és vízkeménység alapján), betöltése, 18. program beállítása, indítása, 19. tiszta ruhák kirázása, gyapjúk fektetve, ingek vállfán, 20. szárító/vasaló állvány állítása, teregetés, 21. száraz ruhák összehajtása vasaláshoz, 	<p>űrtartalommérés és mértékegységeik</p> <p>Környezet és egészségvédelem: egészség-, munka- és környezetvédelem,</p> <p>Osztályfőnöki óra: munkavállalás, balesetvédelem, baleset megelőzés, elsősegélynyújtás</p>
--	---

<p>22. ingek, nadrágok, esetleg függöny vasalása hőfok szabályzó beállításával megbeszélés után, majd önállóan,</p> <p>23. hajtogatásuk gyakorlása, elhelyezés a szekrényben polcon, vállfán,</p> <p>24. eszközök kitisztítása, eltörlése, elpakolása (vasaló hidegen).</p>	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	hőfokszabályzó, folttisztító, vasalás könnyítő, teljes áramtalanítás, program, gyapjú, műszál, selyem, pamut, víz-lágyító, kemény víz.

Tematikai egység	3. Ágyazás, ágynemű csere	Órakeret: 36
Előzetes tudás	1. Az ágynemű szellőztetése. Beágyazás. Az ágy letakarása. Megágyazás.	
Tantárgyi fejlesztési célok	<p>1. Az ágynemű csere komplex folyamata. A szennyes ágynemű lehúzása, a tiszta ágynemű felhúzása, az ágyneműhúzás technikájának elsajátítása, alkalmazása.</p> <p>2. Az ágyazás részmozzanatainak csiszolása (lepedő, ágytakaró helyes összehajtása, felterítése).</p>	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <p>1. Az ágyazás kivitelezésének gyakorlása. A lepedő és ágytakaró esztétikus felhelyezése váljon belső igénnyé!</p> <p>2. Ágyneműt le-és felhúzása. A kisebb darabokhoz hasonló technikával történő bujtatás, figyelve a sarkok helyére.</p> <p>Ismeretek</p> <p>1. Kispárna, nagypárna biztonságos felhúzása után a nagyobb darab először segítséggel, majd a lehető legnagyobb önállósággal</p>	<p>Környezet és egészségvédelem: egészség- munka-és környezetvédelem, szervezetünk és igényei, az egészséges alvás környezeti feltételei</p>

<p>történő végzése.</p> <p>2. Ágytakaró, lepedő ágyszélekkel párhuzamosan történő felhelyezése.</p>	
<p>Tevékenység</p> <p>1. Szellőztetés.</p> <p>2. Megágyazás, beágyazás folyamata.</p> <p>3. Ágynemű le és felhúzása, hajtogatása.</p> <p>4. Ágytakaró fel és leszedése, hajtogatása.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>ágyszél, párhuzamos, sarok</p>

<p>4. Tematikai egység</p>	<p>Gombvarrás, ruhajavítás</p>	<p>Órakeret: 36</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>kétlyukú gomb varrása, előöltés le-felőltéssel</p>	
<p>Tantárgyi fejlesztési célok</p>	<p>1. Négylyukú gomb varrása.</p> <p>2. Ruhajavításhoz használt öltések (fércöltés, gépi varrás kézen) megismerése, gyakorlása.</p>	

<p>Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p>Fejlesztési feladat</p> <p>1. Gombvarrás.</p> <p>2. A varrásán elveslett anyag javítása.</p> <p>3. Díszítőöltések valamelyikének (képességtől függően) felhasználása a textileknél (száröltés, láncöltés, lapos öltés, keresztszemes öltés).</p> <p>Ismeretek</p> <p>1. Kétlyukú és négylyukú gomb varrása.</p> <p>2. Kisméretű gombok varrása.</p> <p>3. Fonal- gomb-textil színharmóniája.</p>	<p>Osztályfőnöki óra: szociális és társadalmi gyakorlatok, takarékos háztartás, a szabadidő hasznos eltöltése</p>

<p>4. Saját ruhanemű javítása varrással.</p> <p>5. 1-2 díszítőöltés.</p> <p>6. Tű befűzése, csomó kötése.</p> <p>Tevékenység</p> <p>1. Megfelelő eszközök kiválasztása, gyűszű használatának gyakorlása.</p> <p>2. Fonal tűbe fűzése, csomózása.</p> <p>3. Esztétikus varrás a textil fonákján.</p> <p>4. A varrás eldolgozása.</p> <p>5. Különböző típusú és formájú gombok varrása.</p> <p>6. Díszítőöltésekkel ajándéktárgyak dekorálása (tűpárna, könyvjelző).</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>gyűszű, gépselyem, hímzőfonal</p>

<p>Tematikai egység</p>	<p>5. Díszítés (hétköznapi)</p>	<p>Órakeret: 48</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>1. -Lakás takarításának folyamata. Virágápolás, egyszerű formájú textíliák vasalása. Egyszerű anyag-megmunkálási technikák (pl. termések felhasználásával), festés, rajzolás. Szövés tüskéken.</p> <p>2. Nagytakarítás folyamata.</p> <p>3. Egyszerű anyag-megmunkálási technikák (pl. termések felhasználásával), süttött díszek.</p> <p>4. Díszítőöltésekkel történő varrás.</p>	
<p>Tantárgyi fejlesztési célok</p>	<p>1. A közvetlen környezet otthonossá tétele. Tudja, hogy a szépség alapja a tisztaság! Legyen igénye életterének esztétikus kialakítására!</p> <p>2. Közvetlen lakókörnyezetét készítse fel az aktuális ünnepre! Ismerje az adott ünnep jelképeit, hagyományait és használja ezeket otthona díszítésében!</p>	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ismerje azokat a módokat, kellékeket, melyektől a lakás egyedivé, barátságossá tehető! 2. A praktikus, nélkülözhetetlen bútorok mellett használjon díszítő funkcióval is rendelkező virágokat, szőnyeget, textileket, képeket! 3. Törekedjen a harmónia megteremtésére! 4. Merje díszíteni környezetét saját munkáival is! 5. Legyen tisztában azzal, hogy minden ünnephez másfajta kellékek illenek. 6. Ünnepi asztal megtervezése, ajtó/ablak/asztaldísz elkészítése. 7. Tudja, hogy az ünnepre fel kell készülni. 8. Tudja idejét beosztani. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tisztaság: mindennapos takarítás; függönyök, terítők tisztán, vasaltan; virágok rendszeresen gondozva. 2. Színek: színárnyalatok, egymást kiegészítő színek (sárga-kék; vörös-kékeszöld; bíbor-zöld). 3. Stílus: bármi megengedett, ami szépérzékének megfelel. 4. Nagytakarítás ünnep előtt. 5. Ünnepi asztal harmóniája (abrosz, szalvéták, asztaldísz). 6. Sült díszek elkészítése. <p>Tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Lakásbelső nézegetése újságban, interneten. 2. Saját munkák készítése az ismert technikákkal (kép a falra, szőnyeg a padlóra, díszpárna, terítő). 3. Ünnepi terítékek nézegetése, tapasztalatok gyűjtése újságokból, internetről. 	<p>Osztályfőnöki óra: Társadalmi ismeretek: ünnepek, családi ünnepek</p> <p>Háztartástan, életvitel: konyhatechnika, ünnepi terítés</p>

4. Egyedi díszek saját kézzel (pl. terítőre hímzés, asztal /ajtó/ablakdísz, torta, mézes sütése).	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	dekorálás, ízléses, harmónia, technika születésnap, húsvét, advent, karácsony, szilveszter

Tematikai egység	6. Virágápolás, udvartakarítás	Órakeret: 35
Előzetes tudás	talajlazítás, átültetés, levélápolás (le mosás, permetezés) udvarsöprés, hó eltakarítás	
Tantárgyi fejlesztési célok	1. Az eddig tanult ápolási módok gyakorlása kiegészítve a szobanövények szaporításával, tápoldatozásával. 2. Az udvar rendszeres takarításának szükségessége az évszaknak megfelelően.	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> Szaporítási módok megismerése, szakszerű végrehajtása. Egyéb ápolási munkák és végrehajtásuk időbeli összefüggése (pl. locsolás szükségessége növény igényétől, évszaktól függően 2 naponta, hetente, tápoldatozás tavasztól őszig 2 hetente, talajlazítás, száraz levél eltávolítása szükség szerint). Udvari munkák komplex végzése (szemét, ághulladék szelektált összegyűjtése; söprés, lombseprés; hó eltakarítás, jégoldás). <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> Egyszerű növényeszaporítási módok: tőosztás, hajtás, bújtatás. Vesszőseprű, lombseprű, hólapát alkalmazása (ágvágó, komposztaprító funkciójának megismerése). Jégmentesítés homokkal, hamuval. 	<p>Számolás-mérés: mérési gyakorlatok, az óra, eltelt idő</p> <p>Környezet és egészségvédelem: egészség- munka-és környezetvédelem, munkavállalás, a növények sokoldalú hasznossága az ember életében, az eszközök balesetmentes használata,</p>

Tevékenység Folyamatában, ill. aktualitás szerint végzi, a gyakorlat során sajátítja el az elméleti ismereteket.	elsősegélynyújtás
Kulcsfogalmak/ fogalmak	komposzt – komposztáló - komposztaprító, vesszősöprű, hólapát, környezetbarát jégoldás

Tematikai egység	7. Kitekintés/ Kertgondozás, cipőápolás	Órakeret: 35
Előzetes tudás	1. Szobanövények ápolása, szaporítása. 2. Udvar gondozása és eszközeinek használata. 3. Egyszerű cipőápolási munkák.	
Tantárgyi fejlesztési célok	1. Ismerje a pihenőkert karbantartásának évszakonként ismétlődő feladatait. 2. Ismerje és használja a munkavégzéshez a megfelelő eszközöket, azokat balesetmentesen használja. 3. A veteményesben alkalmazza az eddigi ismereteit a növények ápolásához, gondozásához. 4. Kerti, utcai és benti cipők megfelelő ápolása. Takarékoságra, környezetvédelemre nevelés.	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Fejlesztési feladat 1. Évszaknak megfelelő növényápolás a pihenőkertben. 2. Növények termesztése, gondozása a veteményesben. 3. Különböző lábbelik tisztítása, ápolása. Ismeretek 1. A szobai és a kerti növényápolás párhuzama (talajlazítás-ásás, gereblyezés; tápoldatozás-trágyázás), a növényzaporítás egyéb	Környezet és egészségvédelem: környezetvédelem, az ember és az élővilág kapcsolata, környezetünk tisztasága, a madarak haszna, szelektív

<p>módjai (vetés, palántázás), a növényápolási teendők kibővítése (gyomlálás, kapálás, kötözés, fűnyírás).</p> <p>2. Lábbelik tisztítása.</p> <p>3. Utcai cipők portalanítása, krémezése, fényesítése, kerti gumicsizma lemosása, benti lábbelik nedves, majd száraz törlése.</p> <p>Tevékenység</p> <p>Folyamatában, ill. aktualitás szerint végzi, a gyakorlat során sajátítja el az elméleti ismereteket</p>	<p>hulladékgyűjtés</p> <p>Osztályfőnöki óra:</p> <p>Társadalmi ismeretek és gyakorlatok, vásárlás, előkészület a felnőtt életre, a család takarékos gazdálkodása, a munkák megosztása a családban</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>trágya, permetlé, kártevőirtás</p>

11.4.5.11. KONYHAI KISEGÍTŐ KÉSZSÉGFEJLESZTŐ KERETTANTERV

Célok

1. A konyhai kisegítői munka ismereteinek elsajátítása.
2. A fejlesztett kompetenciák mentén a minél teljesebb munkahelyi integráció elérése.
3. A tanuló munkaerő-piaci felkészítésének támogatása.

Feladatok

1. A készségfejlesztő kerettanterv feladata, hogy korszerű szakmai ismereteket nyújtson a konyhai kisegítő tevékenységek körében, megfelelő szaktudással támogassa a gyakorlati képzés eredményességét.
2. Alakuljon ki a konyhai kisegítő munka gyakorlatával kapcsolatban pozitív hozzáállás, hivatástudat, érezzék, hogy munkájuk fontos, fejlődjön a felelősségtudatos munkavállalói magatartás.
3. A tanulók ismerjék meg és kövessék a pontos, fegyelmezett, technológiailag helyes munkavégzés szabályait, tudjanak segítséget kérni és elfogadni a számukra ismeretlen, problémás helyzetekben. Érezzék, hogy tevékenységükkel a közösség érdekeit segítik, minél önállóbb munkájukat környezetük elismeri.

A készségfejlesztő kerettanterv szerepe a fejlesztési területekben

Az erkölcsi nevelés terén a készségfejlesztő kerettanterv elvégzése során fejlődik a tanulók cselekedeteik következményeinek belátási képessége, a felelős magatartás a munkatevékenységek elvégzése során és a közösségben végzett munka eredményessége érdekében tett erőfeszítés hasznosságának megélése.

Az önismeret és társas kultúra terén fejlődik a tanuló kommunikációs képessége a feladatok egymásra épülése és a kölcsönös egymásra utaltság vonatkozásában. Megerősödik a tanuló önbizalma a sikeres munkatevékenységek ellátásával, megéli a környezet számára hasznos tevékenység elismerésének örömét.

A családi életre nevelés terén a tanuló olyan kompetenciákat sajátít el, amely jól hasznosítható a családi munkamegosztás során is, támogatja az otthoni tevékenységek önálló elvégzését és a teljes értékű felnőtt családtag érzésének erősödését.

A testi és lelki egészségre nevelés terén a készségfejlesztő kerettanterv elsajátítása során fejlődik a személyes higiénia fontosságának tudatossága, előtérbe helyezi az egészséges táplálkozás és konyhatechnológiai eljárások alkalmazását. Fejlődik a munkatevékenységek során a tanuló erőnléte, fizikai teherbíró képessége.

Felelősségvállalás másokért, önkéntességfejlesztési területen fejlődik a tanuló együttműködési képessége a munkahelyen, elfogadja a megfelelő mértékű segítségnyújtást, irányítást, probléma esetén képes segítséget kérni és adni.

Fenntarthatóság, környezettudatosság terén a készségfejlesztő kerettanterv fejleszti a környezeti szennyeződések és környezetkárosító tevékenységek elkerülésének tudatosulását, helyes szokásrend alakul ki a konyhatechnológiai eljárások során.

Pályaorientáció fejlesztési területen a tanuló megismeri a konyhai kisegítő munka tevékenységeit, a készségfejlesztő kerettanterv elsajátítása támogatja a tanuló számára a munkatevékenységekhez szükséges segítségnyújtás mértékének megismerését és elfogadását.

A tantárgy szerepe a kulcskompetenciák fejlesztésében

A készségfejlesztő kerettanterv az anyanyelvi kommunikáció kompetenciaterületen támogatja a gyakorlati tevékenységhez szükséges kommunikációs formák elsajátítását, a munkatársakkal való együttműködésben szükséges beszédbátorság és párbeszéd fejlődését.

Matematikai kompetenciaterületen a készségfejlesztő kerettanterv segíti a konyhai tevékenységekben fontos mennyiségi fogalmak és mértékegységek használatának tartalmi megértését, gyakorlását.

Természettudományos és technikai kompetenciaterületen elmélyülnek a tanulók ismeretei a konyhai műveletekben használt gépek, berendezések működésében, az eszközök használata során bekövetkező változások megértésében, a biztonsági szabályok betartásának fontosságában.

Szociális és állampolgári kompetenciaterületen a készségfejlesztő kerettanterv segíti a tanuló helyét megtalálni a családi és társadalmi munkamegosztásban, felkészül a felnőtt életben a munka fontosságának és az elvégzett munka örömeinek megélésére.

A készségfejlesztő kerettanterv oktatásának tárgyi feltételei

A létszámnak megfelelően felszerelt világos, jól szellőztethető tanműhely szükséges, a tanulók testméretének és ergonómiai szempontoknak is megfelelő kényelmes székekkel, munkaasztalokkal felszerelve.

Eszközigény

1. tűzhely sütővel
2. hűtőszekrény
3. mosogató
4. tisztítószeres és -eszközök
5. mosogatószerek és -eszközök
6. tárolóedények
7. csomagolóanyagok
8. főzési alapanyagok
9. konyhai eszközök

A tanterv teljesítéséhez javasolt óraterv

Évfolyamok	11-12
Heti órakeret	12
2 éves órakeret	864
Ebből kötött	778
Szabadon tervezhető órakeret	86

A tantárgy témáinak feldolgozására javasolt időkeret

Témakör / Évfolyam	11-12.	11.	12.
1. Munka-, tűz és balesetvédelmi ismeretek	48	24	24
2. Egészségvédelmi és környezetvédelmi ismeretek	48	24	24
3. Áruismeret – Tárolás	48	24	24
4. Konyhai előkészítő eljárások	186	93	93
5. Konyha gépei és berendezései	48	24	24
6. Mosogatási tevékenységek	200	100	100
7. Takarítási tevékenységek	200	100	100
Szabadon tervezhető órakeret	86	43	43

Tematikai egység	1. Munka-, tűz és balesetvédelmi ismeretek	Órakeret: 48
Előzetes tudás	Alapvető ismeretek a konyhai helységekről, gépekről, folyamatokról.	
Tantárgyi fejlesztési célok	A konyhában az előkészítő, sütő-főző és tisztítási eljárások során előforduló veszélyhelyzetek megelőzése, balesetforrások felismertetése, védő - óvó rendszabályok betartása.	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
--	----------------------------

<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Munkaruha, munkacipő, védőruházat megismerése, tisztántartása. Lógó, nem megfelelő méretű felszerelés veszélyei. 2. Gépek, berendezések, kéziszerszámok, vegyszerek megismerése, biztonságos használata. 3. Tűzvédelmi szabályok, tűzriadó terv megismerése. 4. Elsősegély nyújtási alapismeretek elsajátítása. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Munka- és védőruha tisztántartásának, tárolásának szempontjai. 2. Gépek, berendezések, eszközök működése, célszerűsége, veszélyhelyzetek felismerése, munkavédelmi eljárások. 3. Szűrő, vágó, aprító eszközök alkalmazásának szabályai. 4. Tűzveszélyes berendezések, érintésvédelmi szabályok és égési sérülés veszélyét rejtő lehetőségekkel történő óvatos magatartás kialakítása. 5. Vegyszerek alkalmazásának, tárolásának szabályai. 6. Elsősegélynyújtás alapjai, értesítendők köre. <p>Tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Konyha veszélyes helyiségeinek, eszközeinek, berendezéseinek megközelítése, kezelése. 2. Ruha- és cipőgondozási feladatok, gumikesztyű, kötény, fejfedő fontossága. 3. Konyhai eszközök használata, tisztítása, előkészítése megfelelő segítséggel. 4. Tisztítási és takarítási feladatok ellátásának és a balesetek megelőzése közötti összefüggés felismertetése. 5. Vegyszerek felismerése, tárolása, biztonságos használata. 6. Elsősegély nyújtási gyakorlatok, elsősegélyláda elhelyezése, eszközei. Segítségkérés lehetőségei. 	<p>Környezet- és egészségvédelem: Egészségmegőrzés – egészséges életmód</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Munkavédelem, munkaruha, védőruha, védőfelszerelés, baleset, elsősegély, helyiségek, eszközök neve, vegyszerek elnevezése,</p>

	szabályok rögzítése.
--	----------------------

Tematikai egység	2. Egészségvédelmi és környezetvédelmi ismeretek	Órakeret: 48
Előzetes tudás	Alapvető higiénés szabályok és a környezet tisztasági szabályainak ismerete.	
Tantárgyi fejlesztési célok	Egészség- és környezetkárosító tevékenységek és lehetőségek tudatos elkerülése.	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A konyhai munka során felmerülő egészségkárosító tevékenységek felismerése, megelőzése, elkerülése. 2. Környezeti károk és szennyeződések megelőzése, hulladékkezelési megoldások alkalmazása. 3. Szennyezés mentesítési alapismeretek elsajátítása. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A fizikai munka során jelentkező fáradtság, megerőltetés jelzése, megfelelő pihenőidő biztosításának fontossága. 2. A konyhai előkészítő munka során keletkező hulladék kezelése, szelektív hulladékgyűjtés fontossága. 3. Konyhai maradék ártalmatlanítása, gyűjtése, szállítása. 4. Hulladék és szemét közötti különbség felismerése. 5. Rendszeres és rendkívüli takarítási eljárások megismerése. <p>Tevékenységek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Munkatevékenység és pihenő idő ritmusának betartása. 2. Hulladék szelektív csoportosítása (csomagolóanyagok, alapanyagok) szerves, szervetlen válogatás. 	<p>Környezet és egészségvédelem: Az emberi test, Egészségmegőrzés – egészséges életmód</p>

3. Komposztálási eljárások megismerése. 4. Konyhai maradék kezelése. 5. Egészséget kímélő, megfelelő védőfelszerelésben, megfelelő anyagokkal, eszközökkel végzett takarítási eljárások.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Szennyeződés, konyhai maradék, takarító vegyszerek és eszközök nevei, hulladék, szemét.

Tematikai egység	3. Áruismeret - Tárolás	Órakeret: 48
Előzetes tudás	Háztartási konyhai helyiségek, berendezések ismerete.	
Tantárgyi fejlesztési célok	Különböző élelmiszer alapanyagok és feldolgozott ételek tárolási eljárásainak, szakszerű hőkezelésének, tároló edényeknek, helyiségeknek, berendezéseknek alkalmazása.	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Előkészített és előkészítés előtt álló élelmiszer alapanyagok szabályos tárolásának alkalmazása. 2. Az egyes árufajták számára kívánatos hőmérséklet és páratartalom biztosítása. 3. Eredeti csomagolásban és átcsomagolt formában történő tárolás különbségei, eltarthatóság idejének meghatározása. 4. Tároló helyiségek, edények célszerűsége, árucsoportok szerint. 5. Konyhai maradék szállítási, tárolási alapelvei. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Előkészített és előkészítés előtt álló alapanyagok csoportosítása, tárolási eljárásaik megkülönböztetése. 2. Tárolási módok csoportosítása hőmérséklet, páratartalom, fény stb szerint. 	<p>Számolás-mérés: Mértékegységek, mérés</p>

<p>3. Csomagoláson feltüntetett és konyhai szabályzatban rögzített eltarthatóság betartásának fontossága.</p> <p>4. Tartósítási lehetőségek.</p> <p>5. Lejárt szavatosságú anyagok megsemmisítésének szabályai. Romlott, rossz minőségű, nem megfelelő állagú áru felismerése.</p> <p>Tevékenység</p> <p>1. Közreműködés minél önállóbban konyhai nyersanyagok, alapanyagok helyes tárolásában.</p> <p>2. Tartósítás és alapanyagok tárolása felhasználásig hőkezeléssel, sózással, stb.</p> <p>3. Nem megfelelő minőségű áru felismerése, megkülönböztetése jó minőségű alapanyagoktól.</p> <p>4. Konyhai előkészítő munka során az alapanyag és hulladék helyes kezelése.</p>	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Nyersanyag, tároló edények és helyiségek, berendezések nevei, szavatosság, lejárt szavatosság, eltarthatóság, tartósítás

Tematikai egység	4. Konyhai előkészítő eljárások	Órakeret: 186
Előzetes tudás	Háztartásban használt konyhai alapanyagok, sütésre-főzésre történő előkészítésének ismerete.	
Tantárgyi fejlesztési célok	Különböző élelmiszer alapanyagok szakszerű, takarékos előkészítése a feldolgozáshoz.	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <p>1. Konyhai alapanyagok tisztítási eljárásainak megismerése.</p> <p>2. Sütés-főzési előkészítési módok megismerése, céloknak megfelelő csoportosítása.</p>	<p>Kommunikáció:</p> <p>Anyanyelv - beszédfejlesztés</p>

<p>Ismeretek</p> <p>1. Konyhai nyersanyagok tisztításának, előkészítésének, darabolásának lehetőségei és kívánalmai a felhasználási célnak megfelelően.</p>	
<p>Tevékenység</p> <p>1. Konyhai nyersanyagok tisztítása (például: mosás, hámozás, tojásfeltörés)</p> <p>2. Előkészítő munkák. (például: szeletelés, reszelés, darálás, klopfolás, sózás, áztatás, panírozás, tojások szétválasztása)</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Hámozás, darabolás, reszelés, gyalulás, klopfolás, panírozás, bundázás, nyújtás, sodrás, az előkészítésben használt anyagok és eszközök nevei.</p>

<p>Tematikai egység</p>	<p>5. Konyhai gépek, berendezések, kéziszerszámok és textíliák</p>	<p>Órakeret: 48</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Ismeretek a háztartásban előforduló konyhai gépekről.</p>	
<p>Tantárgyi fejlesztési célok</p>	<p>A konyhai előkészítési és sütés, főzési eljárásokban alkalmazott eszközök, gépek megismerése, elővigyázatos alkalmazása.</p>	

<p>Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p>Fejlesztési feladat</p> <p>1. Gépek, kézi eszközök működésének, alkatrészeinek megismerése.</p> <p>2. Eszközök csoportosítása felhasználás szerint.</p> <p>3. Gépek működtetésében használatos piktogramok felismerése, jelentésük megértése.</p> <p>4. Textilek, papíráru alkalmazásának lehetőségei.</p> <p>Ismeretek</p> <p>1. Konyhai eszközök és alkatrészek megnevezése, csoportosítása funkció, működési elv szerint.</p>	<p>Kommunikáció: Anyanyelv- beszédfejlesztés. Nem verbális kommunikáció</p>

<p>2. Eszközök biztonsági előírásai, a balesetmentes használat szempontjai.</p> <p>3. Konyhai eszközök használatakor alkalmazott piktogramok értelmezése.</p> <p>4. Textíliák, papíráruk célirányos, takarékos használata.</p> <p>Tevékenység</p> <p>1. Konyhai eszközök minél nagyobb önállósággal történő használata.</p> <p>2. Biztonsági, védő-óvó rendszabályok betartása a használat és a tisztítási eljárások során.</p> <p>3. Textilek, papíráru csoportosítása, célszerű használata.</p>	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Konyhai gépek, berendezések, alkatrészek megnevezései, piktogramok értelmezései.

Tematikai egység	6. Mosogatási tevékenységek	Órakeret: 200
Előzetes tudás	Háztartási mosogatási ismeretek.	
Tantárgyi fejlesztési célok	A nagykonyhai mosogatási műveletek ismerete.	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <p>1. Mosogató helyiségek funkciójának ismerete.</p> <p>2. Mosogató és tisztítószeres és eszközök megismerése.</p> <p>3. Mosogató és mosogatógép tisztántartásának fontossága.</p> <p>Ismeretek</p> <p>1. Mosogató helyiségek célja, berendezései.</p> <p>2. Mosogató és tisztító szerek tárolása, biztonságos alkalmazása.</p> <p>3. Vegyszereken található piktogramok értelmezése.</p> <p>Tevékenység</p>	<p>Osztályfőnöki:</p> <p>Beilleszkedés, alkalmazkodás</p> <p>Környezet és egészségvédelem:</p> <p>Élettelen környezet – környezeti ártalmak</p>

1. Edények tisztítási feladatainak szakszerű ellátása. 2. Evőeszközök mosogatása. 3. Tároló- és szállítóedények mosogatása. 4. Megfelelő óvatosság a mosogatási tevékenységek közben.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Mosogató eszközök és anyagok megnevezései.

Tematikai egység	7. Takarítási tevékenységek	Órakeret: 200
Előzetes tudás	Háztartásban alkalmazott takarítási módok ismerete.	
Tantárgyi fejlesztési célok	A konyha szakszerű takarításának megismerése és alkalmazása.	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <p>1. Takarító és tisztítószeres és eszközök megismerése. 2. Takarítóeszközök tisztántartásának fontossága. 3. Takarítószereken található piktogramok értelmezése.</p> <p>Ismeretek</p> <p>1. Takarítóeszközök és tisztítószerek szakszerű és célszerű használata. 2. Biztonságos anyag és eszközhasználat módjai.</p> <p>Tevékenység</p> <p>1. Takarítási műveletek szakszerű ellátása. 2. Megfelelő óvatosság takarítás közben.</p>		<p>Osztályfőnöki óra: Beilleszkedés, alkalmazkodás</p> <p>Környezet és egészségvédelem: Élettelen környezet – környezeti ártalmak</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Takarító eszközök és anyagok megnevezései.	

11.4.5.12. MÉZESKALÁCS-SÜTŐ KÉSZSÉGFEJLESZTŐ KERETTANTERV

Célok

1. Fejleszteni a rendszeres, folyamatos és kitartó munkavégzéshez szükséges megismerő funkciókat, szociális készségeket és képességeket.
2. A mézeskalács készítés elméleti ismereteinek elsajátítása, annak megfelelő alkalmazása a gyakorlati munkatevékenységek során.
3. A mézeskalács készítéséhez szükséges anyagok, eszközök, technikák és azok alkalmazásának megismerése, begyakorlása az önálló munkatevékenységek során.
4. Képességekhez mértén minél kevesebb segítséggel esztétikus, mutatós mézeskalács-termékek létrehozása.
5. A tanulók tanulják meg értékelni a saját és mások alkotó munkáját, illetve annak eredményeit.

Feladatok

1. A képességek függvényében a mézeskalács készítés technikájának minél teljesebb elsajátítása.
2. A mézeskalács-készítés anyagainak, eszközeinek megismerése, adekvát használatának kialakítása.
3. Mennyiségek és mérések gyakorlati alkalmazása a munkatevékenységek során.
4. A mézeskalács-készítés műveleti sorrendjének megismerése, gyakorlása, elsajátítása.
5. Jártasság kialakítása a díszítési technikák alkalmazásában és a kész termékek csomagolásában.
6. A sütőberendezés biztonságos üzemeltetésének elsajátítása.
7. A higiéniai, munka- és balesetvédelmi követelmények megismerése és betartása a munkafolyamatok végzése során.
8. A manipulációs készségek, kreativitás, az ízlésvilág és esztétikai érzék fejlesztése.
9. Lehetőségek biztosítása az egyéni ötletek megvalósítására és önkifejezésre.
10. A munkavégzéshez szükséges monotónia tűrés és kitartás fejlesztése.

A készségfejlesztő kerettanterv szerepe a fejlesztési területekben

Az erkölcsi nevelés: A munkatevékenységek során fejlődik a másokhoz való alkalmazkodás képessége, a problémamegoldás, önfegyelem, kitartás, kötelességtudat. A tanulók

megtanulják értékelni saját és társaik munkáját illetve az általuk létrehozott produktumokat. A balesetmentes munkavégzés szabálykövető magatartás kialakítását igényli.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés: A tanulók a képzés során népi hagyományokat, nemzeti motívumokat ismernek meg, melyeket fel is használnak a mézeskalács készítő és díszítő eljárások során.

Az önismeret és társas kultúra fejlesztése: A mézeskalács termékek készítése során a tanulók mélyebben megismerik saját képességeiket és határaikat. A hatékony és balesetmentes műhelymunkában elkerülhetetlen a körültekintő, egymásra figyelő, egymást támogató attitűd és a megfelelő szociális interakciók kialakítása, fejlesztése.

Fenntarthatóság, környezettudatosság: A képzés során a tanulók elsajátítják az alapanyagok takarékos felhasználását és újrahasznosítását, a munkatevékenységek során keletkezett háztartási hulladékok megfelelő kezelését.

A készségfejlesztő kerettanterv szerepe a kulcskompetenciák fejlesztésében

Anyanyelvi kommunikáció: A tanulók szókincse a mézeskalács készítéséhez kapcsolódó szakszavakkal (alapanyagok, eszközök, díszítő eljárások) bővül, a társas érintkezéshez szükséges kommunikációs formulákat műhelymunka keretein belül gyakorolják.

Matematikai kompetencia: Az elméletben megtanult mértékegységeket és méréseket munkatevékenységekbe ágyazva sajátítják el és gyakorolják. A minél önállóbb feladatvégzés szükségessé teszi a logikus gondolkodást és a hatékony problémamegoldást.

Szociális és állampolgári kompetencia: A kis létszámú csoportban végzett munkatevékenység lehetővé teszi az intenzívebb egymásra figyelmet, a segítőkészség, tolerancia és együttműködési készség fejlesztését. A balesetmentes és eredményes feladatvégzés feltételezi a szociális érintkezés alapvető szabályainak betartását.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség: Az alkotó munka során lehetővé válik az egyéni elképzelések kreatív kifejezése, fejlődik a szép iránti fogékonyság és az esztétikai

érzék. A tanulók az elméleti ismeretek tanulása során népi hagyományokkal ismerkednek meg, nyitottabbá válnak a művészetek és művészeti alkotások befogadása iránt.

A mézeskalács-sütő készségfejlesztő kerettanterv oktatásának tárgyi feltételei

1. A létszámnak megfelelően felszerelt világos, jól szellőztethető tanműhely.
2. A tanulók testméretének és ergonómiai szempontoknak is megfelelő kényelmes székek.
3. Munkaasztalok.

Eszközigény

1. tűzhely sütővel
2. szagelszívó
3. hűtőszekrény
4. mosogató
5. gyúrótábla, sodrófa, ütőfák, kiszúró formák
6. tálak, tálkák, tányérok, szita,
7. habverő (kézi- és gépi), írókás-zacskozó,
8. konyhai mérleg

A tanterv teljesítéséhez javasolt óraterv

Évfolyamok	11-12.
Heti órakeret	8
2 éves órakeret	576
Ebből kötött	518
Szabadon tervezhető órakeret	58

A tantárgy témáinak feldolgozására javasolt időkeret

Témakör / Évfolyam	11. – 12.	11.	12.
1. Anyag és eszköz ismeret	42	42	-

2. Mézeskalács készítés technikája	134	134	-
3. Mézesbábok készítése	83	83	-
4. Űtőfás mézeskalács készítése	100	-	100
5. Mézespusedlik, mézescsemegék	30	-	30
6. Térbeli mézeskalács tervezése, elkészítése	129	-	129
Szabadon tervezhető órakeret	58	29	29

Tematikai egység	1. Anyag- és eszközismeret	Órakeret: 42
Előzetes tudás	Konyhatechnikai alapismeretek, konyhai takarítási munkafázisok.	
Tantárgyi fejlesztési célok	A mézeskalács készítés alapanyagait, eszközeit kiválasztani és funkciónak megfelelően használni.	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Biztosítsa a higiéniát a konyhában, mézes-műhelyben. 2. Csoportosítsa az anyagokat és az eszközöket. 3. Tudjon rendet rakni, mosogatni, takarítani. 4. Megismerni a baleset-megelőzés szabályait, képessé válni a körültekintő, balesetmentes munkavégzésre. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Mézeskalács-készítő mesterség története. 2. Méz és mézeskalácsosság. 3. Alapanyagok, eszközök. 4. Balesetvédelmi ismeretek. <p>Tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Hagyományokhoz, ünnepekhez illő mézeskalácsformák megismerése. 	<p>Kommunikáció: anyanyelv, beszédfejlesztés; olvasás-írás;</p> <p>Környezet és egészségvédelem: az emberi test</p> <p>Osztályfőnöki óra: felkészülés a felnőtt életre</p>

2. A méhek, méz és termékeinek ismerete.	
3. A mézestészta készítéséhez szükséges anyagok és eszközök megismerése, megtanulása, kiválasztása, csoportosítása.	
4. Mintagyűjtemény megtekintése.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	A háztartásban tanultak kibővítése új fogalmakkal (eszközök, alapanyagok). esztétikai, szimbólum, folklór, kiszűrés, lazítás, cukortészta

Tematikai egység	2. Mézeskalács készítés technikája	Órakeret: 134
Előzetes tudás	Konyhatechnikai alapismeretek – alapanyagok, eszközök, munkafázisok.	
Tantárgyi fejlesztési célok	Mézestésztát minél nagyobb önállósággal összeállítani, esztétikus, mives alkotásokat készíteni.	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ismerje az olajos magvakat és a sodrás műveletét. 2. Fokozott elővigyázatosság és felügyelet mellett önállóan süsse meg a mézeskalács tésztát. Ismerje, tudja a sütési időt és tartsa be. Ismerje a próbasütést és a sütő- berendezést. 3. Ismerje és tudja a tojásfehérje és porcukor mennyiségét, ismeretei szerint készítsen írókamázat. 4. Ismerje fel a mézestészta hibáit (túl kemény, túl laza) és tudja a javítási eljárásokat. 5. Sajátítsa el a fóliahegesztő és az olló balesetmentes használatát 6. Ismerje fel a csomagolóanyagokat. 7. A mézeskalácsot ízlésesen, szépen tudja becsomagolni. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Mértékegységek, mérés 	<p>Kommunikáció: anyanyelv, beszédfejlesztés; olvasás-írás;</p> <p>Számolás-mérés: térbeli és időbeli tájékozódás; mértékegységek, mérések</p>

<ol style="list-style-type: none"> 2. Mézeskalácstészta összeállítása 3. Sodrás művelete 4. Nyújtás, kiszúrás 5. Díszítés magokkal, rátéttel 6. Sütés 7. Írókázás 8. Hibajavítás 9. Csomagolás <p>Tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Az anyagok és eszközök kiválasztása után, mézes-tészta készítése: alapanyagok mérlegen való kimérése, tojás fertőtlenítése, szétválasztása mézes-tészta összeállítása segítségével, gyúrás. 2. Mézes-tésztából sodrási eljárással mézes-figurák készítése, gyakorlása. 3. A pihentetett mézes-tészta újragyúrása, nyújtása és formával való kiszúrása. 4. A kinyújtott és kigyúrt mézes-tészta díszítése olajos magvakkal és rátéttel kombinálva minta szerint és egyéni ötletek megvalósításával. 5. A már megismert mézeskalács-készítés technikája után (sodrás, kiszúrás, díszítés), a mézes-tészta kisütése önállóan felügyelet mellett. 6. Írókamáz készítése fertőtlenített tojásfehérjéből és többször átszitált porcukorból. Írókazacskó készítése. 7. Írókázás gyakorlása papíron: pötty, vonal. Gyakorlás után a kész mézeskalács díszítése írókamázzal, minta szerint. 8. A nem megfelelő állagú mézestészta hibájának kijavítása önállóan, segítséggel. 9. A kész mézeskalács csomagolása. 	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>mennyiségek: gramm, dekagramm, kilogramm fogalma gyúrás, pihentetés, járulékos anyagok fogalma, recept, fertőtlenítés sodrás, kenés, csiga, kígyó</p>

	gyúrótábla, sodrófa, nyújtófa, kiszúrás, lisztezés díszítés fogalma, olajos magvak: lenmag, szezám, napraforgómag, tökmag, dió, mogyoró, mandula rátéttészta fogalma sütési idő, perc fogalma írókázás, írókamáz, fogalma, díszítés írókazacskó, fóliahegesztő, szárítás hibajavítás fogalma, állag, képlékenység csomagoló anyagok és elnevezésük: celofán, folpack, kötözőszalag, cellux, termék fogalma, ízlés, esztétika
--	---

Tematikai egység	3. Mézesbábok készítése	Órakeret: 83
Előzetes tudás	Mézestészta alapanyagai, összeállítása.	
Tantárgyi fejlesztési célok	Ízléses, mives munkadarabokat készíteni minél nagyobb önállósággal.	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Minél önállóbban legyen képesek a mézestészta anyagainak és mennyiségének összeállítására. 2. Segítséggel készítsen írómázat és írókazacskót. 3. Gyakorlás után önállóan tudja írókázni a mézesbábót. 4. Használja szakszerűen az ollót és a kést. 5. Legyen elővigyázatos a sütésnél. 6. Cukortésztát készítsen a megadott recept szerint önállóan, felügyelet mellett. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Mézeskalács tésztából baba, huszár, szív, tányér készítésének munkafázisai. 2. Cukortésztás munkadarabok (baba, huszár, szív, tányér) 	<p>Kommunikáció: anyanyelv, beszédfejlesztés; olvasás-írás; Szimbólumfelismerés</p> <p>Számolás-mérés: térbeli és időbeli tájékozódás; mértékegységek, mérések</p>

<p>készítésének lépései.</p> <p>3. Festés, díszítés alapanyagai, minták.</p> <p>Tevékenység</p> <p>1. Sablon készítése, forma lerajzolása kartonra, ollóval kivágása.</p> <p>2. Mézes-tészta készítése, pihentetése, kinyújtása, sablon tésztára tétele és késsel való kivágása.</p> <p>3. Mézesbáb díszítése a megismert és megtanult írókázással.</p> <p>4. Sütés, szárítás, csomagolás gyakorlása.</p> <p>5. Cukortészta készítése: cukorból, vízből szalakálból, lisztből főzéssel.</p> <p>6. Hűtés, összekeverés, nyújtás, sablon körbevágása, sütés.</p> <p>7. Munkadarabok ételfestékekkel való befestése.</p> <p>8. Szárítás, írókázás, szárítás, csomagolás.</p>	<p>Etika: az ítélokéesség, az erkölcsi- és esztétikai érzék fejlesztése</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>sablon, cukortészta fogalma</p> <p>ételfesték, zselatin</p>

<p>Tematikai egység</p>	<p>4. Ütőfás mézeskalács készítése</p>	<p>Órakeret: 100</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>A mézestészta készítés eszközeinek, alapanyagainak ismerete, egyes munkafázisok (pl.: alapanyagok kiválasztása, tészta összeállítása) önálló végzése.</p>	
<p>Tantárgyi fejlesztési célok</p>	<p>Esztétikus munkadarabokat létrehozni.</p>	

<p>Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p>Fejlesztési feladat</p> <p>1. Tudjon a már megismert és megtanult módon mézestésztát készíteni.</p> <p>2. Tudja a sima mézestészták közötti különbséget.</p> <p>3. Legyen képes irányítás mellett önállóan dolgozni.</p>	<p>Kommunikáció: anyanyelv, beszédfejlesztés; olvasás-írás;</p>

<p>Ismeretek</p> <p>1. Ütőfás mézeskalács készítésének munkafázisai.</p> <p>Tevékenység</p> <p>1. Ütőfás mézestészta készítése, pihentetés után kinyújtása.</p> <p>2. Az ütőfának megfelelő méretre kivágás, mintázás, nyomkodás, sütés.</p> <p>3. Csomagolás, gyakorlás.</p>	<p>Számolás-mérés: térbeli és időbeli tájékozódás; mértékegységek, mérések</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>A mézeskalács-készítés során megtanult fogalmak ismerete és helyes használata, sorrendje. ütőfák fogalma.</p>

Tematikai egység	5. Mézespuszedlik, mézescsemegék	Órakeret: 30
Előzetes tudás	A mézestészta készítés eszközeinek, alapanyagainak ismerete, egyes munkafázisok (pl.: alapanyagok kiválasztása, tészta összeállítása) önálló végzése.	
Tantárgyi fejlesztési célok	Receptet követve ízletes mézes csemegéket készíteni.	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <p>1. A recept szerint – segítséggel - készítse el a puszedlit.</p> <p>2. Ismerje fel a megmaradt mézeskalács felhasználását és abból új ízletes csemegét készítsen.</p> <p>Ismeretek</p> <p>1. Mézes-puszedlik készítésének alapanyagai, fázisai.</p> <p>2. Mézes csemegék alapanyagai, készítésének menete.</p> <p>3. Makron (macaron) készítésének alapanyagai, lépései.</p>	<p>Kommunikáció: anyanyelv, beszédfejlesztés; olvasás-írás;</p> <p>Számolás-mérés:</p>

Tevékenység 1. Szakácskönyvek, süteményes weboldalak tanulmányozása, receptek keresése, kiválasztása. 2. A recept szerint a mézestészta-puszedli készítése, formázása, sütése, bevonása. 3. A megmaradt mézeskalácshoz ízesítők hozzákeverésével mézes csemege készítése. 4. Makron recept alapján történő elkészítése.		térbeli és időbeli tájékozódás; mértékegységek, mérések
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Az ismert fogalmak mellett a mézes-puszedli, mézes-csemege és bevonás fogalma.	

Tematikai egység	6. Térbeli mézeskalács tervezése, elkészítése	Órakeret: 129
Előzetes tudás	Mézestészta alapanyagának, összeállításának, díszítőeljárásoknak ismerete.	
Tantárgyi fejlesztési célok	1. Minél kevesebb segítséggel térbeli mézeskalácsot tervezni és összeállítani. 2. Esztétikus munkadarabokat létrehozni.	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Fejlesztési feladat 1. Tudja a már megismert és megtanult alaptészta készítésének műveleteit, ügyelve az esetleges hibákra. 2. Tudjon sablont készíteni és használni. 3. Alkalmazza a megismert díszítési technikákat (tetszőlegesen a tanuló ízlésének megfelelően). 4. Ismerje a sütést, tűzhelyet. 5. Ismerje a csomagoló anyagokat. 6. Balesetmentes, önálló munkavégzéshez rendelkezzen megfelelő tudással.	Kommunikáció: anyanyelv, beszédfejlesztés; olvasás-írás; Számolás-mérés: térbeli és időbeli tájékozódás;

<p>Ismeretek</p> <p>Térbeli mézeskalács tervezésének, elkészítésének menete.</p> <p>Tevékenység</p> <p>1. papíron a térbeli mézeskalács megtervezése (forma, minta szerint). Mézes-tészta készítése, kivágása sablonnal (díszítés magokkal)</p> <p>2. sütés, írókázás, összeállítás</p> <p>3. szárítás, csomagolás</p> <p>4. gyakorlás önállóan minta alapján és egyedi ötletek felhasználásával.</p>	<p>mértékegységek, mérések</p> <p>Etika: az ítélőképesség, az erkölcsi- és esztétikai érzék fejlesztése</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Tervezés fogalma.</p>

11.4.5.13. MOSODAI KISEGÍTŐ KÉSZSÉGFEJLESZTŐ KERETTANTERV

Célok

1. A mosodai kisegítő tevékenységek, a szükséges fogások, mozdulatok begyakorlása, a szükséges készségek elsajátítása.
2. Egyéni képességek szerint differenciált segítségnyújtás mellett az elméleti ismeretek gyakorlati alkalmazása.
3. A tanulók munkavállalói alapismeretei bővülnek.
4. A gyakorlatok során a munkaerő-piaci lehetőségekkel való megismerkedés.
5. A tanulóknak a mindennapi élet során jól hasznosítható tudás alapozódik meg, amellyel a munkaerőpiacon sikeressé válhatnak, így elősegítve társadalmi integrációjukat.

Feladatok

1. Elmélyíteni, kiegészíteni a megszerzett általános műveltséget.
2. Feltárni és segíteni az épen maradt részképességeket, támogatni az érdeklődés és tehetség alapján kialakuló tanulói tevékenységeket.
3. Alapfokú mosodai kisegítő ismeretek elsajátítása, a praktikus tevékenységek elvégzéséhez.

4. A tanuló legyen képes az egyszerűbb mosodai munkafolyamatok lehetőség szerinti önálló kivitelezésére, a mosodai tevékenységek során megismert eszközök adekvát használatának elmélyítésére.
5. Balesetvédelmi szabályok betartása melletti munkavégzés.
6. A mosodai szaktanteremben a technológiai sorrendek, eszközök, gépek rendeltetésszerű használata.
7. A tanuló ismerje meg a szakkifejezéseket.

A készségfejlesztő kerettanterv szerepe a fejlesztési területekben

Az erkölcsi nevelés: Az erkölcsi nevelés területén kialakul a mosodai szakmához társított szabálykövető magatartás érvényesítése, a mindennapi gyakorlatban az érzelem, az értelem és a cselekvés összefüggésének tudatosításával, az erkölcsi meggyőződés és az erkölcsi cselekvés kívánatos összhangját felismeri. A folyamat végén a tanulók képesek lesznek cselekedeteik következményeinek belátására, a mások iránti felelősség és felelősségvállalás érzékelésére. Kibontakozik a közösségi élettel kapcsolatos igazságérzetük, társaikkal és az őket körülvevő személyekkel szembeni elfogadásuk, segítőkészségük. Magatartásukban fejlődik az önfegyelem, a másokat megillető tisztelet megadása és tevékenységeikben a kívánatos mértéktartás. Feladataik és munkatevékenységeik során megerősödik kötelességtudatuk.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés: Az állampolgárságra, demokráciára nevelés terén felkészülnek a társadalmi elvárásoknak megfelelő kötelezettségek és jogok gyakorlására, megismerik és szükség szerint igénybe veszik az önérvényesítés intézményes lehetőségeit. Betartják az együttélés szabályait, tiszteletet tanúsítanak az emberi méltóság és az emberi jogok iránt.

Az önismeret és társas kultúra fejlesztése: Önismeret és társas kultúra fejlesztése területén a tanulóknál kialakul a felnőtt élethez kötődő reális énkép, a mosodai tevékenységek közben megismerik és tudják kontrollálni a viselkedésüket. A társas kapcsolatok tudatosan megfigyelt visszajelzései alapján fejlődik önértékelésük, önbizalmuk. Kialakul a társakkal, ismerős és ismeretlen környezettel szembeni bizalom és bizalmatlanság megfelelő egyensúlya. A mosodai eszközismeret segítségével a tevékenységek közben ügyelnek saját és társaik épségére.

A családi életre nevelés: Képesse válnak a mosodai tevékenységek műveleteinek elvégzésére otthoni környezetben. Ismereteket szereznek a családi munkamegosztás működéséről. Megismerik az alapvető gondoskodáshoz szükséges mosodai eljárásokat.

A testi és lelki egészségre nevelés: A testi és lelki egészségre nevelés támogatja a tanulók tudatos törekvését az egészséges életmódra, a testi és lelki egyensúly megőrzésére. A gyakorlati munka során megismerik a tisztítószer hatását a testi egészségre, tudjanak óvatosan, biztonságosan, megfelelő mennyiségben bánni a tisztítószerekkel az egészség megőrzésének érdekében.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség: Bővülnek a tanulók tapasztalatai közvetlen környezetükben élők különbözőségéről, erősödik az elfogadás érzése. A segítő magatartás fejlesztésével számos olyan képesség alakul ki (együttérzés, együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás és - megvalósítás), amelyek elősegítik a társai iránti toleranciát és tiszteletet.

Fenntarthatóság, környezettudatosság: Fejlődik az önálló étellel kapcsolatosan az egészséges és esztétikus környezet és élettér kialakításának és megóvásának igénye. Képesek lesznek takarékosan használni a mosodai tevékenységek során alkalmazott ápoláshoz, védelemhez szükséges anyagokat (víz, mosószerek). Kialakul a tudatos fogyasztói alapismeret. Ismerik és alkalmazzák a tudatos szelektív hulladékgyűjtés szabályait. Rögzül az újrahasznosítás alapismerete, adekvát alkalmazása.

A tantárgy szerepe a kulcskompetenciák fejlesztésében

Anyanyelvi kommunikáció: A tanulók az anyanyelvi kommunikáció kompetenciaterületen elsajátítják a mosodai kisegítő készségfejlesztő kerettanterv során használatos szakkifejezéseket (moshatóság, vasalhatóság, keményítés, szárítás, hajtogatás, textíliák fajtái). Rögzül a mosodai tevékenység során használt tisztító- és mosószereken, a ruhaneműk címkéin feltüntetett piktogramok, kezelési útmutatók jelentésének ismerete. Alkalmazzák a társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs formákat a gyakorlati tevékenységek során. Interperszonális kapcsolataikban a tiszteletudó, társas kommunikáció szabályait betartják. Megismerik a munkavállalói alapokhoz szükséges, munkahelyeken alkalmazott és

használt szabálykövető, normákat betartó önkifejezési formákat. Képesé válnak utasítások szerinti feladatok elvégzésére. (veszélyes anyagok, gépek, eszközök használata).

Matematikai kompetencia: A matematikai kompetenciaterület a mindennapi élethelyzetekben szükséges kognitív funkciók fejlesztésére fókuszál. A gyakorlati tevékenységbe ágyazott téri tájékozódás fejlesztése, a mosodai tevékenység során szerzett mennyiségfogalmak és mértékegységek (hosszúság, űrtartalom) kialakítása fontos szerepet kap a hétköznapi munkában. A mosodai gyakorlati tevékenység során fejlődik a tanulók mérési, becslési képessége, kialakul az ok-okozati és logikai összefüggések meglátásának és felismerésének képessége. Képesek anyagtípusok szerint csoportosítani, színek szerint válogatni a különböző ruhadarabokat. A vasalási műveletben alkalmazzák az elméletben tanult ismereteket a vasalási hőfokra vonatkozóan.

Természettudományos és technikai kompetencia: A természettudományos és technikai kompetencia területen a tanulóknál a gyakorlati jellegű természettudományi műveltség kialakítása folyik, a mindennapi életben előforduló természettudományos jelenségek körében a felhasználói tájékozottság elérése, az egységes természettudományos világnép kialakítása a cél. A tanulók ismereteinek segítségével, a megfelelő módszerek felhasználásával képesek leírni és magyarázni a természet egyszerűbb jelenségeit és folyamatait. Képesek az évszaknak megfelelő ruhadarabokat előkészíteni, válogatni. A technikai kompetencia fejlesztése lehetővé teszi a mosodai tevékenységhez szükséges technikai berendezések (mosógép, mángorló, szárító, vasaló) ismeretét és megfelelő balesetmentes használatát.

Szociális és állampolgári kompetencia: A szociális és állampolgári kompetencia segíti a tanulókat abban, hogy megtalálják helyüket, feladatukat a családi és a társadalmi munkamegosztásban. Az állampolgári kompetenciák fejlesztése a tanulók gyógypedagógiai-pszichológiai jellemzőit figyelembe véve zajlik úgy, hogy a gyógypedagógus a tartalmakat sajátélményű tevékenységek formájában gyakoroltatva biztosítja. Képesé válik a családi munkamegosztásban, otthoni környezetben ruhadarabjaik tisztántartására, ez által hasznosítva a mosodai készségfejlesztő kerettanterv által nyújtott kompetenciákat. Gyakorolják a közösségi viselkedést az iskolai környezet lehetőségeinek igénybevételeivel.

Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia: A kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia területén a tanulók felismerik reális lehetőségeiket, képességeiknek határait,

megtanulják kitűzött céljaik elérése érdekében, megfelelő formában kérni és elfogadni mások segítségét. Felmérik a koruknak megfelelő élethelyzetekben a számukra kedvező lehetőségeket és élnek azokkal, tájékozódnak a pénz világában. Fejlődnek az életvezetési, munkavégzési, munkavállalói technikákra vonatkozó kompetenciáik (tervezés, szervezés, ellenőrzés, értékelés, becslés, döntés, irányítás képessége, hierarchiatúrás képessége, megbízhatóság, felelősség- és kötelességtudat, tenni akarás). A mosodai kisegítő készségfejlesztő kerettanterv tanítási-tanulási folyamatában a tanulók minden esetben saját cselekedeteiknek tükrében ismerjék fel lehetőségeiket, próbálják elérni céljaikat.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség: A tevékenységük során tudatosan alakítják ki a megfelelő környezetet, ügyelnek az esztétikumra és a praktikusságra. A vasalási és hajtogatási műveletek végzése alatt belső igényükké válik a szépre és az igényességre való törekvés a tervezéstől a kivitelezésig.

A mosodai kisegítő készségfejlesztő kerettanterv oktatásának tárgyi feltételei

A munkatevékenység tanulása az iskolai - e célra kialakított - gyakorlóhelyen történhet.

Szükséges a jól felszerelt, korszerű tanműhelyek, terepgyakorlati helyszínek (mosoda) biztosítása, amelyek a munkatapasztalat szerzés lehetőségeit nyújtják a tanulók számára.

A tanulók kényelmes és egészséges munkavégzését lehetővé tevő munkaasztal és ülő alkalmasosság. Az anyagokat és munkadarabokat megfelelően tároló raktárhelyiség, illetve a raktározásra alkalmas polc, vagy szekrények.

Eszközigény

1. fehér vagy világos színű munkaruházat
2. mosógép
3. mosószer
4. öblítő
5. fehérítő
6. vízlágyító
7. keményítő
8. színfogó kendő
9. mosózsák
10. folttisztító folyadékok

11. folttisztító szappanok
12. áztató lavór
13. védőkesztyű
14. mángorló
15. vasaló
16. vasalóállvány
17. vasaló folyadék
18. centrifuga
19. szárítógép
20. ruhaszárító állvány
21. vállfa
22. szobainas
23. ruhazsák
24. felmosó vödör
25. felmosó nyél
26. felmosó fej
27. partvis
28. szemétlapát
29. szemeteszsák
30. felmosó folyadék
31. portörölő szer
32. portörölő rongy

A tanterv teljesítéséhez javasolt óraterv

Évfolyamok	11-12.
Heti órakeret	8
2 éves órakeret	576
Ebből kötött	518
Szabadon tervezhető órakeret	58

A tantárgy témáinak feldolgozására javasolt időkeret

Témakör / Évfolyam	11-12.	11.	12.
1. Mosodai eszközök, berendezések. Veszélyforrások, balesetvédelem	72	36	36
2. A textíliák tulajdonságai, kezelésük	72	36	36
3. Tisztítószer	54	27	27
4. Tisztítási folyamatok (mosás, keményítés, szárítás, vasalás, hajtogatás)	240	120	120
5. Takarítási munkafolyamatok	80	40	40
Szabadon tervezhető órakeret	58	29	29

Tematikai egység	1. Mosodai eszközök, berendezések. Veszélyforrások, balesetvédelem	Órakeret: 72
Előzetes tudás	Balesetvédelmi alapismeretek; mosodai eszközök ismerete; higiéniai alapismeretek.	
Tantárgyi fejlesztési célok	Tevékenységnek megfelelő eszközöket, gépeket kiválasztani, mosodai munkafázisokat önállóan végezni.	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> Mosodai gépek funkciójának, működésének megismerése, adekvát használatuk elsajátítása. A munkatevékenységeknek megfelelő eszközök, elektromos berendezések kiválasztása. Jártasság kialakítása a mosodai eszközök használatában. Kitartó, precíz, önálló munkavégzés. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> Mosodai eszközök, gépek működése, funkciója, felhasználási területek. Mértékegységek és mérőeszközök. 	<p>Kommunikáció: anyanyelv, olvasás-írás; beszédfejlesztés</p> <p>Számolás-mérés: Térbeli és időbeli tájékozódás; műveletek; mértékegységek, mérések</p>

<p>3. Balesetveszélyes helyzetek és azok elkerülésének módjai.</p> <p>4. Mosodai veszélyforrások</p> <p>5. Balesetvédelem</p> <p>6. Mosószeres tárolása. Vegyszerek elkülönítése.</p> <p>7. A feladatok sorrendje.</p> <p>8. A mosoda területei.</p> <p>Tevékenység</p> <p>1. Mosógépek, szárítógépek, vasalógépek, elektromos berendezések működésének megfigyelése. Előforduló veszélyhelyzetek felismerése.</p> <p>2. A vegyszerekhez tartozó piktogramok ismerete. A megfelelő vegyszer használata a különböző munkafolyamatoknál. A veszélyes anyagok elkülönítése.</p> <p>3. Ruhák szétválogatása színek, anyagok és szennyezettség alapján.</p> <p>4. A munkafolyamatok egymásra épülésének megfigyelése, megértése. A különböző mosodai feladatok kipróbálása.</p> <p>5. Mosógépek, szárítógépek beprogramozása, beindítása. A vegytisztító berendezés használatának megismerése. Kis és nagy kapacitású mosógép megkülönböztetése. A mángorlógép használata. A vasalás műveletének kipróbálása.</p>	<p>Etika: egyén, közösség, társadalom; önismeret;</p> <p>Osztályfőnöki óra: felkészülés a felnőtt életre</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>mosoda, centrifuga, vasaló, mángorló, energiatakarékos mosógép, szárítógép, víz hőfoka, áztatás, előmosás, mosás, öblítés, fehérítés, keményítés, vegytisztítás, szolgáltatás, vállfa, csiptető, fogas, védőhuzat</p>

Tematikai egység	2. A textíliák tulajdonságai, kezelésük	Órakeret: 72
Előzetes tudás	Textíliák, ruhaneműk fajtáinak ismerete.	
Tantárgyi fejlesztési célok	Ismerje meg a textíliákat és tulajdonságaikat. Kezelje a mosáshoz szükséges eszközöket, szükség esetén kézzel kimossa egy-egy ruhadarabot. Válassza ki a mosáshoz szükséges tisztítószereket.	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Értse a jelöléseket és jeleket. Törekedjen precizitásra és alaposságra. 2. Egyre nagyobb önállósággal tudja a textiltípusokat felismerni és válogatni. 3. Képes legyen felismerni a különböző típusú szennyeződések és tudja meghatározni az azoknak megfelelő tisztítási eljárást. 4. Reális, megvalósítható igényességet alakítson ki az öltözködéssel kapcsolatban. 5. Tudja, hogy az ápoltság, jó megjelenésért mit kell tenni. 6. Válgasson szokássá a személyes ruházat tisztántartása. 7. Ismerje a textíliák csoportjait. 8. Tudja csoportosítani a mosnivalót és a szükséges mosószeret. 9. Ismerje a mosószer adagolását, öblítés fázisait. 10. Ismerje a kezelési utasítások jeleit. 11. Ismerje a helyes ruhatárolási módokat. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A textília összetétele 2. A moshatóság jelzése 3. A vasalhatóság jelzése 4. Mosható, vasalható, csak vegyileg tisztítható textíliák 5. A textílián keletkezett szennyeződések 6. Saját ruhanemű tisztántartása, megfelelő tárolása (fogason, hajtogatva) <p>Tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A mosószerválaszték áttekintése. (a választás szempontjai: ára, milyen célra kívánom használni? –folteltávolító hatás, színes textil, alapanyag), használati utasítás és adagolás 	<p>Kommunikáció: anyanyelv, olvasás-írás; beszédfejlesztés</p> <p>Számolás-mérés: Térbeli és időbeli tájékozódás;</p> <p>Osztályfőnöki óra: felkészülés a felnőtt életre</p> <p>Környezet és egészségvédelem: az emberi test</p>

<p>2. Az ismeretek alapján a kézi és gépi mosás, teregetés önálló végzése felügyelet mellett</p> <p>3. Látogatás ruhatisztító szalonba.</p> <p>4. Tisztasági szabályok gyakorlása.</p> <p>5. Ruhadarabok hajtogatása.</p> <p>6. Ruhadarabok elhelyezése fogason (szoknya-, nadrág-, csiptető fogas), évszaknak megfelelő ruhanemű előkészítése, a nem használtak tárolása.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>energiatakarékos mosógép, szárítógép, víz hőfoka, áztatás, előmosás, mosás, öblítés, fehérítés, keményítés, vegytisztítás, szolgáltatás, vállfa, csiptető, fogas, védőhuzat, molyirtó, szekrényillatosító</p>

<p>Tematikai egység</p>	<p>3. Tisztítószeresek</p>	<p>Órakeret: 54</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Tisztítószeresek alapvető ismerete.</p>	
<p>Tantárgyi fejlesztési célok</p>	<p>Tudja kiválasztani a használni kívánt tisztítószereseket.</p>	

<p>Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p>Fejlesztési feladat</p> <p>1. Ismerje a különböző tisztítószereseket, és meg tudja határozni, hogy a tisztítási folyamatok során mikor kell azokat alkalmazni. Tisztában legyen azzal, hogy a tisztítószereseket óvatosan, biztonságosan kell kezelni.</p> <p>2. Hatékonyan és gazdaságosan végezze a munkáját, például megfelelő szert, megfelelő mennyiségben használjon.</p> <p>3. Legyen képes felismerni a textilen található szennyeződések fajtáit, tudja hozzátársítani a megfelelő adalékanyagot.</p>	<p>Kommunikáció: anyanyelv, olvasás-írás; beszédfejlesztés</p> <p>Számolás-mérés: mérések, mértékegységek</p>

<p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A tisztítószeres megfelelő használata 2. A mennyiség megválasztásának szempontjai (adagolások) 3. Mosószeres, vegytisztításhoz használt anyagok. 4. Fehérítő és zsíroldószeres. <p>Tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A különböző mosodai környezetben használt termékek, tisztítószeres felismerése, megfelelő használata. 2. A mosószeres megkülönböztetése. 3. Fehérítőszeres hozzáadása a fehér ruhákhoz. 4. Adalékanyagok kiválasztása, hozzáadása (zsíroldó, fehérítő). 	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	tisztítószer, vegyszer, fehérítő, zsíroldó

Tematikai egység	4. Tisztítási folyamatok (mosás, keményítés, szárítás, vasalás, hajtogatás)	Órakeret: 240
Előzetes tudás	Textíliák, ruhaneműk fajtáinak ismerete.	
Tantárgyi fejlesztési célok	<ol style="list-style-type: none"> 1. Legyen képes komplett mosodai munkafolyamatot elvégezni. 2. Egyszerű ruhaneműket felügyelet mellett önállóan, nagyobb darabokat segítséggel tudjon kivasalni balesetek elkerülésével. 	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ismerje a ruhadarabok mosásával kapcsolatos eljárásokat. 2. Ismerje a különböző mosógépek főbb sajátosságait. 3. Ismerje és tudja, hogy egy feladat a különböző lépések megfelelő sorrendjét követeli meg, valamint tudja kiválasztani a megfelelő berendezési tárgyakat, eszközöket. 	<p>Osztályfőnöki: Felkészülés a felnőtt létre Számolás-mérés:</p>

<p>4. Képes legyen megnevezni a keményítés kellékeit. Képes legyen meghatározni a megfelelő keményítési eljárást a ruhadarabtól függően.</p> <p>5. Ismerje a különböző szárítási eljárásokat.</p> <p>6. Tudja felismerni mi szükséges a szárításhoz.</p> <p>7. Ismerje fel a vasalási folyamat megfelelő eszközeit. Ügyeljen a balesetvédelmi szabályok betartására.</p> <p>8. Tudja, hogy egy feladat a különböző lépések megfelelő sorrendjét követeli meg.</p> <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A mosás szerepe a tisztítási folyamatban 2. Mosás és tisztaság 3. A mosás jelentősége 4. Mosási eljárások, a mosás folyamata. 5. A mosógépek sajátosságai 6. A mosógépek előkészítése 7. A megfelelő program kiválasztása, beállítása 8. A keményítés célja, szükségessége 9. Különböző keményítési módszerek: kézi és gépi 10. A szárítás szükségessége 11. Szárítási kellékek és berendezések 12. A szárítás menete 13. A szárítógépek használata 14. Szárított ruhák kezelése 15. A vasalás szükségessége 16. Vasalási kellékek 17. Vasaló berendezések: kézi vasaló, mángorlógép, gőzvasaló gép 18. A vasalás menete 19. A hajtogatás szükségessége 20. A hajtogatás menete <p>Tevékenység</p>	<p>sorrendiség</p>
---	--------------------

<ol style="list-style-type: none"> 1. Komplet mosodai munkafolyamat elvégzése, gyakorlása (mosás, szárítás, teregetés, vasalás, hajtogatás) 2. Tapasztalatok gyűjtése a szárítás szükségességéről. 3. Szárítási kellékek és berendezések megismerése. 4. Vasalók használata, kipróbálása. Mángorló működésének megfigyelése. A vasaló helyes fogásának gyakorlása. A mángorlógép ritmusának felvétele. 	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Mosodai eszközökkel, szerekkel kapcsolatos fogalmak.

Tematikai egység	5. Takarítási munkafolyamatok	Órakeret: 80
Előzetes tudás	Takarító eszközök és néhány takarítási munkafázis ismerete.	
Tantárgyi fejlesztési célok	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tudja a tanuló a takarítási munkafázisokat minél önállóbban végezni. 2. A tisztítószeret a célnak megfelelően tudja a tanuló kiválasztani és mértékkel használni. 3. Tanulja meg a tanuló a háztartási hulladék szelektív gyűjtésének módját. 4. Legyen képes a tanuló a munkákat kitartóan és körültekintően végezni. 	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Fejlesztési feladat <ol style="list-style-type: none"> 1. Igény kialakítása a környezet tisztaságára és a rendre. 2. Tájékozottság a napi, heti és nagytakarításban. 3. Tudja a tisztítószeret, vegyszerek helyes használatát és adagolásukat. 4. Megismerni a háztartási gépek tisztán tartását és balesetvédelmi 	Kommunikáció: anyanyelv, olvasás-írás; beszédfejlesztés Számolás-mérés:

<p>szabályait.</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. Tudja elkülöníteni a különböző hulladékokat. 6. Önállóan, de felügyelet mellett hatékony részvétel a lakókörnyezet és lakásgondozási műveletekben. 7. Tudja a porszívót és a szőnyegtisztító- gépet balesetmentesen használni. 8. A használati utasítások megértése és követése. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A takarítás rendszere, a mindennapi, heti egyszerű takarítási teendők. 2. Nagytakarítás - részmozzanatok begyakoroltatása, megfelelő sorrend betartása. 3. Konyhai gépek és eszközök takarítása. 4. Szelektív hulladékgyűjtés. 5. A lakás és lakókörnyezet gondozása. 6. Őszi takarítás, ablak, ajtó lemosás, bútortisztítás. 7. Udvar, kert rendberakása. 8. Tavaszi nagytakarítás. 9. Szőnyegtisztító-, takarítógép használata. 10. Gépek kölcsönzésének gazdaságossága és szabályai. 11. Balesetvédelemi szabályok és előírások. 12. Piktogramok. <p>Tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A napi takarítási teendők elvégzése a tankonyhában, osztályteremben, illetve az otthoni lakás tisztán tartása. 2. A nagytakarítás folyamatának önálló elvégzése, annak irányítással történő összekapcsolása a nagytakarításban. 3. Mosogatógép helyes használata. 4. Hulladékok elkülönítése. 5. A takarítási munkák megszervezése. 6. A használt vegyszerek tárolása és alkalmazása szakszerű módjának gyakorlása. (használati utasítás elolvasása, értelmezése, 	<p>Térbeli és időbeli tájékozódás;</p> <p>Osztályfőnöki óra: felkészülés a felnőtt életre</p> <p>Környezet- és egészségvédelem: az emberi test</p>
--	--

piktogramok ismerete).	
7. Piktogramok értelmezése.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	takarító eszközök és takarító- és tisztítószer kölsönzés, szelektálás, szőnyegtisztító gép maró hatású, elzárva tartandó

11.4.5.14. PALÁNTANEVELŐ KÉSZSÉGFEJLESZTŐ KERETTANTERV

Célok

1. A tanulók elsajátítják az alapvető kertészeti tevékenységeket.
2. A tanulók elsajátítják a szükséges készségeket egyéni képességek szerinti differenciálás és a szükséges irányítás és segítségnyújtás mellett.
3. Bővülnek a tanulók munkavállalói alapismeretei.
4. A tanulók a gyakorlatok során megismerkednek a munkaerő-piaci lehetőségekkel.
5. A tanulóknak olyan jól hasznosítható szakmai tudást alapoz meg, amely lehetőségeik függvényében adaptálható mindennapi életükbe.
6. Személyi specifikumaihoz, lehetőségeikhez igazítottan kialakul a potenciális munkavállalói réteghez tartozás érzése és lehetősége.

Feladatok

1. Feltárni és segíteni az épen maradt részképességeket, támogatni az érdeklődés és tehetség alapján kialakuló tanulói tevékenységeket.
2. Alapfokú növénytani ismeretek elsajátítása, a praktikus kertészeti tevékenységek elvégzéséhez.
3. Váljon képessé a tanuló az egyszerűbb kerti munkafolyamatok lehetőség szerinti minél önállóbb kivitelezésére.
4. Elmélyül és automatizálódik a kertészeti tevékenységek során megismert eszközök, kellékek rendeltetésszerű adekvát használata.
5. Természetessé válik az óvatos eszközhasználat és munkavégzés, a balesetvédelmi szabályok betartása.

A készségfejlesztő kerettanterv szerepe a fejlesztési területekben

Az erkölcsi nevelés: Az erkölcsi nevelés területén kialakul a kertészeti tevékenységekhez társuló szabálykövető magatartás; a mindennapi gyakorlatban az érzelem, az értelem és a cselekvés összefüggésének tudatosulásával, az erkölcsi meggyőződés és az erkölcsi alapon történő cselekvés kívánatos összhangja valósul meg.

A folyamat végén a tanuló képes lesz cselekedetei következményeinek belátására, a mások iránti felelősség és felelősségvállalás érzékelésére. Kibontakozik a közösségi élettel kapcsolatos igazságérzete, társaival és az őt körülvevő személyekkel szembeni elfogadása, segítőkészsége. Magatartásában fejlődik az önfegyelem, a másokat megillető tisztelet megadása és tevékenységeiben a kívánatos mértéktartás. Feladatai és munkatevékenységei során megerősödik kötelességtudata.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés: A fejlesztési terület elveit támogatja nemzeti, népi kultúránk értékeinek, a hagyományos kertészeti, növénytermesztési eljárások, a földrajzi elhelyezkedés és kedvező éghajlati feltételek mellett szokásos növények megismerése.

Az önismeret és társas kultúra fejlesztése: Önismeret és társas kultúra fejlesztése területén a tanulóban kialakul a felnőtt élethez kötődő reális énképe, a kerti tevékenységek gyakorlása során megismeri és kontrollálni tudja a viselkedését. A csoportban végzett feladatok során kialakul a társaikkal szembeni toleranciaképessége, továbbfejlődik társaihoz való reális viszonyulása. Kertészeti eszközismeretének meglétével a tevékenységek végzésénél ügyel saját és társai épségére.

A családi életre nevelés: A tanuló képessé válik a kerti tevékenységek műveleteinek elvégzésére lakóhelyén, ezzel támogatva a családi munkamegosztást.

A testi és lelki egészségre nevelés: A testi és lelki egészségre nevelés támogatja a tanuló tudatos törekvését az egészséges életmódra, a testi és lelki egyensúly megőrzésére. Az egészségmegőrzés érdekében ismerje a zöldségnövények, gyógynövények védelmi és vitaminforrás szerepét. A kertészeti műveletekből származó nyersanyagokból előállított késztermékek milyen higiéniai felhasználással szolgálják a testi-lelki épségünket. Ráirányul a tanuló figyelme a rendszeres, egészséges és megfelelő összetételű táplálkozás fontosságára, a táplálék összetevőinek, minőségének megfigyelésére, a készségfejlesztő kerettanterv megteremti az egészségvédelem gyakorlatának alapjait.

Fenntarthatóság, környezettudatosság: Fejlődik az önálló étellel kapcsolatosan az egészséges és esztétikus környezet és élettér kialakításának és megóvásának igénye. A tanuló képessé válik takarékosan használni a kerti tevékenységek során alkalmazott ápoláshoz, védelemhez szükséges anyagokat. Erősödik tudatos fogyasztói alapismerete. Megismeri és tudatosan alkalmazza a szelektív hulladékgyűjtés szabályait. Rögzül benne az újrahasznosítás ismerete, adekvát alkalmazása.

Gazdasági és pénzügyi nevelés: A készségfejlesztő kerettanterv elsajátítása során megismerkedik a tanuló az otthoni gazdálkodás családi költségvetést segítő szerepével, a kertészeti tevékenység termelői hasznosságával és az esztétikus környezet kialakításának takarékos és hasznos módjával.

A tantárgy szerepe a kulcskompetenciák fejlesztésében

Anyanyelvi kommunikáció: A tanuló az anyanyelvi kommunikáció kompetenciaterületen elsajátítja a palántanevelésnél használatos szakkifejezéseket, a tevékenységek során használt eszközök és anyagok piktogramjait. Megismeri és tudatosan alkalmazza a társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs formákat a gyakorlati tevékenységek során. Interperszonális kapcsolataiban a tisztelettudó, társas kommunikáció szabályait alkalmazza. Megismeri a munkavállalói alapokhoz szükséges, munkahelyeken alkalmazott és használt szabálykövető magatartásformákat, normákat betartó kifejezéseket. Megérti és elfogadja az utasítások szerinti feladatvégzés szükségességét.

Matematikai kompetencia: Matematikai kompetenciaterületen a készségfejlesztő kerettanterv a mindennapi élethelyzetekben szükséges kognitív funkciók fejlesztésére fókuszál. A gyakorlati tevékenységekkel folyamatosan mélyül a tanulók mennyiségfogalma, főcsoport alá rendezési képessége. A növények tipizálása, a növénytani csoportok rendszer szerinti elhelyezése, besorolása segítik a tanulók elméleti tudásának rögzítését. A kerti tevékenységek során végzendő ültetési, vetési eljárásokkal fejlődik a tanulók térbeli tájékozódása, arányismereti, tervezői, kivitelezői képessége, az ok-okozati összefüggések felismerése. Átlátnak logikai kapcsolatokat és törekszenek ezek pontos megfogalmazására. Az évszakoknak megfelelően végzett tevékenységek elsajátítása során időbeli orientációs képességük erősödik. A tanulóknak kialakult mennyiségfogalma lesz egyéni képességeknek

megfelelő számkörben, felismerik az adott mennyiségeket és ezt alkalmazni tudják a palántanevelő készségfejlesztő kerettanterv gyakorlati tevékenysége során.

Természettudományos és technikai kompetencia: A természettudományos és technikai kompetencia területen a készségfejlesztő kerettanterv során gyakorlati jellegű természettudományos műveltség, a felhasználói szintű tájékozottság kialakítása folyik, a mindennapi életben előforduló jelenségek körében. A tanuló ismereteinek segítségével, a megfelelő módszerek felhasználásával képessé válik leírni és megmagyarázni a természet egyszerűbb jelenségeit és folyamatait. A hőmérsékleti változások ismeretében képes a tudatos, előregondolt kerti tevékenységek védelmi és karbantartói eljárásait meghatározni. Érzékeny a hazai és globális természeti környezeti problémák iránt. Képes és kész saját életében környezettudatos döntések meghozatalára. Megismeri az ember szerepét a gazdaság környezetkárosító hatásának kialakulásában. A tanuló megfigyeli és értelmezi a mindennapi élethez köthető természeti jelenségeket. Képes lesz az évszaknak megfelelő kerti tevékenységeknek elvégzésére.

Szociális és állampolgári kompetencia: A szociális és állampolgári kompetencia segíti a tanulót abban, hogy megtalálja helyét, feladatát a családi és a társadalmi munkamegosztásban. Az állampolgári kompetenciák fejlesztése a tanulók jellemzőit figyelembe véve zajlik úgy, hogy a pedagógus a tartalmakat sajátélményű tevékenységek formájában gyakoroltatva biztosítja. Képessé válik a családi munkamegosztásban, otthoni környezetben lakóhelyének széppé tételére, ezáltal hasznosítja a palántanevelő készségfejlesztő kerettanterv által nyújtott kompetenciákat. Gyakorolja a közösségi viselkedést az iskolai környezet lehetőségeinek igénybevételével.

Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia: A kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia területén a tanuló felismeri reális lehetőségeit, képességeinek határait, megtanulja, kitűzött céljai elérése érdekében, megfelelő formában kérni és elfogadni mások segítségét. Felismeri a korának megfelelő élethelyzetekben a számára kedvező lehetőségeket és él azokkal, tájékozódik a pénz világában.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség: Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség terén a tanuló érdeklődésének megfelelően motivált tevékenységeiben. A tevékenysége során tudatosan alakítja ki a megfelelő környezetet, ügyel az esztétikumra és a

praktikusságra. Kert és növénygondozási ismeretei birtokában képes a belső szépérzék kialakítására. Az esztétikai igényessége a kerti műveletek során is visszatükröződik.

Eszközigény

1. vetőmagok, szaporítóanyagok, fűszermagok, palántanövények
2. műtrágyák, növényvédő szerek, permetszerek
3. kézi- és háti permetezőgép
4. talajművelő eszközök (ásó, kertészeti gereblye, lombseprű)
5. kézikocsi, talicska
6. ültetőfa, öntözőkanna, zsineg
7. szaporító láda, leházó-fa, cserép
8. vödör, lapát, vasvilla
9. lombseprű, vesszőseprű, cirokseprű
10. hulladékgyűjtő és -tároló edények szelektív hulladékok gyűjtésére, tárolására
11. műanyag rekesz, metszőolló
12. kézi és motoros fűnyíró
13. kézi és gépi sövénynyíró (fű szegélynyíró olló, virágolló)
14. rotációs kapa
15. mosó – fertőtlenítő berendezés
16. meszelő – és festő szerszámok
17. kerti esőztető berendezések
18. különböző méretű létrák
19. munkaruha, sapka, bakancs
20. védőszemüveg, védőkesztyű
21. gázmaszk, pormaszk, gumicsizma
22. teleszkópos ablakmosó
23. cirokseprű
24. vízlepergető
25. fűszerháló
26. fűszerzsák
27. üvegsék, tégelyek, spatula (olajok, kenőcsök készítéséhez)
28. zsineg
29. tárolási eszközök (dobozok, zacskók, tálcák)
30. paprikacsumázó

31. fóliahegesztő

32. gumikesztyű

A tanterv teljesítéséhez javasolt óraterv

Évfolyamok	11-12.
Heti órakeret	12
2 éves órakeret	864
Ebből kötött	778
Szabadon tervezhető órakeret	86

A tantárgy témáinak feldolgozására javasolt időkeret

Témakör / Évfolyam	11-12.	11.	12.
1. Átfogó, alapozó, általános ismeretek	180	90	90
2. Palántanövények	216	108	108
3. Fűszer – és gyógynövénytan	122	61	61
4. Termesztési ismeretek	130	65	65
5. Talajművelés kézzel és kerti kisgépekkel	130	65	65
Szabadon tervezhető órakeret	86	43	43

Tematikai egység	1. Átfogó, alapozó, általános ismeretek	Órakeret: 180
Előzetes tudás	1. Baleset védelmi ismeretek. 2. Ismerje a legfontosabb kerti szerszámokat.	
Tantárgyi fejlesztési célok	1. Szerezzon a tanuló pontos ismereteket a kertben használható kéziszerszámokról. 2. Szakszerű és biztonságos szerszámhasználat.	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
--	----------------------------

<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A tanuló kerüljön megfelelő munkavállalási alapismeretek birtokába, 2. A tanuló tudja minél nagyobb önállósággal megtervezni a munkafolyamatot és kiválasztani a szükséges alapanyagokat, eszközöket, 3. A tanuló legyen képes a biztonságos és balesetmentes vegyszerhasználat kivitelezésére. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Munkavállalói ismeretek. 2. A kertészeti berendezések és eszközök általános tulajdonságainak bemutatása üzemén kívül és munka közben. 3. Ismerkedés a vegyszerekkel 4. Adagolási eljárások <p>Tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A munkavállalással, munkába állással kapcsolatos ismeretek elsajátítása. 2. Az elvégzendő feladatoknak leginkább megfelelő eszközök, berendezések helyes kiválasztása, használatának elsajátítása. A velük történő balesetmentes munkavégzés szabályai. 3. Vető és ültető kéziszerszámok szabályos használata. Növényvédelmi eljárások eszközeinek használata. 4. Munkafolyamatok és menete. 	<p>Kommunikáció: anyanyelv, beszédfejlesztés</p> <p>Etika: Egyén, közösség, társadalom</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Piktogram, balesetvédelem, elsősegély, munkaruha, növényvédő szerek, permetszerek. Kertészeti munkafolyamatok alapfogalmai.</p>

<p>Tematikai egység</p>	<p>2. Palántanövények</p>	<p>Órakeret: 216</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Rendelkezzen ismeretekkel a különböző növényekről. Egyszerűbb kerti munkák ismerete.</p>	

Tantárgyi fejlesztési célok	Legyenek alapvető növénytani ismeretei. Szerezzen ismereteket a palántanevelésről, szaporítási-, betakarítási eljárásokról.
------------------------------------	---

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A tanuló ismerje és nevezze meg a növényi szervek (gyökér, szár, levél, virág, termés) részeit, típusait, 2. A tanuló ismerje hazánk éghajlati és talajadottságait, 3. A tanuló ismerje a palántanevelési módokat. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A növények felépítése, életjelenségei. 2. Éghajlat, környezettan. 3. Növények tipizálása. 4. Palántanevelési módok. 5. Ültetési munkálatok. 6. Szaporítási ismeretek. 7. Betakarítási eljárások, módszerek. <p>Tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A tanuló ismerje a növények részeit, a szerves anyagfelépítésének főbb lépéseit, a különböző szaporodási módokat. 2. A kerteket és a parkokat alkotó növények élet-feltételei (talaj, víz, levegő, napfény). 3. A növények növekedését befolyásoló éghajlati tényezők. 4. Csoportosítás. 5. Palántanevelési módok. 6. Az elvégezendő feladatoknak megfelelő eszközök, berendezések kiválasztása és helyes alkalmazása növények megismerése, felismerése. 7. A különféle dísnövények és zöldségek palántáinak kiültetése. 	<p>Kommunikáció: anyanyelv, beszédfejlesztés</p> <p>Környezet és egészségvédelem: Élő természet, élőlények és környezetük</p>

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Időjárás elemeinek ismerete, éghajlat változásai. Konyhakerti palánták, melegházi palánták, hidegági palánták. Palántanevelési módok: - Tűzdeléses - Tűzdelés nélküli - Tápkockás (földlabdás) tálcás, cserepes, kiskonténeres palántanevelés

Tematikai egység	3. Fűszer – és gyógynövénytan	Órakeret: 122
Előzetes tudás	Növénytani ismeretek.	
Tantárgyi fejlesztési célok	<ol style="list-style-type: none"> 1. Szerezzon jártasságot a növények gondozásában, ápolásában. 2. Legyen képes megkülönböztetni a gyógy és fűszernövényeket; ismerje azok gondozási, ápolási folyamatait és felhasználásának módjait. 	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A tanuló ismerje és nevezze meg a fűszernövény részeit. (gyökér, szár, levél, virág, termés) Jellemezze a növényeket külső megjelenésük alapján, 2. A tanuló szerezzon jártasságot a növények gondozásában, ápolásában, 3. A tanuló ismerje a gyógyításra alkalmas növényfajtákat, alkalmazásukat és hatásukat (fertőtlenítő, gyulladás csökkentő, nyugtató stb.) <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A fűszerkert és gyógynövénykert alapanyag feltételeinek megismerése. 	<p>Kommunikáció: anyanyelv, beszédfejlesztés</p> <p>Környezet és egészségvédelem: Egészségmegőrzés- egészséges életmód</p>

<p>2. Talajművelő eszközök használata mellett történő ápolási, gondozási eljárások.</p> <p>3. Házi patika, ápoláshoz hasznosítható praktikus ismeretek (szépészeti, egészségvédelmi).</p> <p>4. Betakarítási eljárások, módszerek.</p> <p>Tevékenység</p> <p>1. Gyógynövények felismerése, válogatása, csoportosítása.</p> <p>2. A betanított módszerek mellett történő ritkítási, betakarítási, tárolási műveletek végrehajtása.</p> <p>3. Évszakonkénti mezőgazdasági munkák megismerése és végzése.</p> <p>4. Tartósítási eljárások.</p> <p>5. Szárítás, fagyasztás, olajkészítés, zsákolás, tárolás.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Zsálya, citromfű, levendula, menta, körömvirág, oregánó, bazsalikom, kakukkfű, kamilla, fűszerpaprika, cickafark, rozmarin, mustármag, kömény fogalmi meghatározásai. Kamilla főzet, sebkezelő gyógynövények, jótékony elixírek. Fáradt talaj, beteg palánta, virágba fordulás, metszés, túl sok növény kis helyen, öntözés.</p>

Tematikai egység	4. Termesztési ismeretek	Órakeret: 130
Előzetes tudás	Rendelkezzen ismeretekkel az alapvető szaporítási módokról.	
Tantárgyi fejlesztési célok	Ismerje meg a termőtalajt és a termőképességének fenntartási módjait.	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <p>1. A tanuló ismerje fel a kertészeti termesztésben előforduló termesztő berendezéseket, termesztő-edényeket, kertészeti szerszámokat, tudja felhasználási lehetőségeiket, szakszerű</p>	<p>Kommunikáció: anyanyelv, beszédfejlesztés</p>

<p>használatukat,</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. A tanuló ismerje a főbb talajtípusokat, 3. A tanuló ismerje a talajművelés célját, idejét, módjait, 4. A tanuló ismerje a trágyázás célját, idejét, módjait, 5. A tanuló ismerje meg az öntözés szerepét, jelentőségét, 6. A tanuló legyen tisztában a növényvédelem jelentőségével, feladataival. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A kertészeti termesztés tárgyi feltételei. 2. Talaj típusok. 3. Talajművelés. 4. Trágyázás. 5. Öntözés. 6. Növényvédelem. <p>Tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A kertészeti termesztésben előforduló termesztő berendezések (üvegházak, növényágyak, fóliás berendezések), kiegészítő építmények (tárolók), termesztő edények (cserepek, szaporító ládák, - tálcák), kertészeti szerszámok (ásó, gereblye, kapa, metszőolló stb.) megismerése. 2. A talaj képződése és fogalma. A talajok összetétele. A talajok fontosabb tulajdonsága 3. Talajművelési eljárások, azok eszközei, gépei 4. A trágyázás célja. A trágyafélék csoportosítása 5. Az öntözés jelentősége 6. A növényvédelem jelentősége, feladata 	<p>Környezet- és egészségvédelem: Élő természet – élőlények és környezetük</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Üvegház, fólia, ágyás fogalma.</p>

<p>Tematikai egység</p>	<p>5. Talajművelés kézzel és kerti kisgépekkel</p>	<p>Órakeret: 130</p>
--------------------------------	---	-----------------------------

Előzetes tudás	Talajtani ismeretek. Kerti eszközök, berendezések pontos ismerete.
Tantárgyi fejlesztési célok	<ol style="list-style-type: none"> 1. A tanuló értse meg a környezetvédelem fontosságát. 2. A tanulónak legyenek ismeretei a talajművelés különböző módszereinek hatékonyságáról, a köztük levő különbségekről, eltérő alkalmazásuk okairól.

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A tanuló legyen képes a szabályos ismeretek alkalmazása során a megfelelő eszközök tárgyak kiválasztására, és annak megfelelő helyen és sorrendjében történő használatára, 2. A tanuló a gyakorlati órákon megszerzett tapasztalataival képes legyen a külső gyakorlati helyszíni tevékenységek lehetőség szerinti önálló elvégzésére, 3. A tanuló sikeresen tudjon környezetéhez aktívan alkalmazkodni, azt megóvni és fejleszteni, 4. A tanuló legyen tisztában a védelmi funkciók hasznos szerepével, fontosságával. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A kert, a park, a zöldterület fogalma, jelentősége, szerepe környezetünkben 2. Díszfák, díszcserjék gondozása 3. Gyepápolási ismeretek 4. Hulladékgazdálkodás 5. Környezetvédelem 6. Parkok eszközeinek védelme és védelmi feladatok hasznossága <p>Tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kertek, parkok növényeinek és tárgyainak gondozása. 2. Növények nevelése, gondozása 	<p>Környezet- és egészségvédelem: Élő természet – élőlények és környezetük</p>

<p>3. Komposztálás</p> <p>4. Műtrágyák növényvédő szerek biztonságos és rendeltetésszerű használata.</p> <p>5. Szelektív hulladékgyűjtés.</p> <p>6. Fagytalánítási eljárás során a téli időszak védelmi feladataival való megismertetés. Park és udvari eszközök anyagának védelme, azok munkafolyamatainak egyszerűbb elvégzési és karbantartói folyamatai.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>szelektív hulladékgyűjtés fogalmai, fagytalánítás, komposztálás, műtrágya</p>

11.4.5.15. Papírtermék-készítő készségfejlesztő kerettanterv

Célok

1. A tanuló sajátítsa el a papírtermék készítő tevékenységekhez szükséges készségeket az egyéni képességek szerinti differenciálással.
2. A tanuló sajátítsa el a munkavállalói alapismereteket a készségfejlesztő kerettanterv elsajátításával megszerzett képességek függvényében.
3. A gyakorlatok során a tanuló ismerkedjen mega munkaerő-piaci lehetőségekkel.
4. A készségfejlesztő kerettanterv megalapoz a tanulóknak olyan, hasznosítható szakmai tudást, amellyel a munkaerőpiacon sikeressé válhatnak, amely elősegíti társadalmi integrációjukat.

Feladatok

1. Feltárni és segíteni az épen maradt részképességeket, támogatni az érdeklődés és tehetség alapján kialakuló tanulói tevékenységeket.
2. Alapfokú papírtermék készítő ismeretek elsajátítása, a praktikus tevékenységek elvégzéséhez.
3. A tanuló legyen képes az egyszerűbb papírtermék készítő munkafolyamatok lehetőség szerinti önálló kivitelezésére.
4. A papírtermék készítő tevékenységek során megismert eszközök adekvát használatának elmélyítése.

5. A papírtermék készítő műhelyben a technológiai sorrendek, eszközök, gépek rendeltetésszerű használata, a szakkifejezések megismerése.

A készségfejlesztő kerettanterv szerepe a fejlesztési területekben

Az erkölcsi nevelés: Az erkölcsi nevelés területén kialakul a szabálykövető magatartás; a mindennapi gyakorlatban az érzelem, az értelem és a cselekvés összefüggésének tudatosulásával, az erkölcsi meggyőződés és az erkölcsi alapon történő cselekvés kívánatos összhangja valósul meg. A folyamat végén a tanuló képessé válik cselekedetei következményeinek belátására, a mások iránti felelősség és felelősségvállalás érzékelésére. Kibontakozik a közösségi élettel kapcsolatos igazságérzete, társaival és az őt körülvevő személyekkel szembeni elfogadása, segítőkészsége. Magatartásában fejlődik az önfegyelem, a másokat megillető tisztelet megadása és tevékenységeiben a kívánatos mértéktartás. Feladatai és munkatevékenységei során megerősödik kötelességtudata.

Az önismeret és társas kultúra fejlesztése: Önismeret és társas kultúra fejlesztése területén a tanulóban alakuljon ki a felnőtt élettől várt reális énképe, a papírtermék készítő tevékenységek közben ismerje meg és tudja kontrollálni a viselkedését. A társas kapcsolatok tudatosan megfigyelt visszajelzései alapján fejlődjön tovább önértékelése, önbizalma. Alakuljon ki a társakkal, ismerős és ismeretlen környezettel szembeni bizalom és bizalmatlanság megfelelő egyensúlya. Papírtermék készítő eszközismeretének meglétével a tevékenységek végzésénél ügyeljen saját és társai épségére

A családi életre nevelés: Elsajátítja a családi életben is segítséget nyújtó praktikákat a gyakorlati oktatás során.

A testi és lelki egészségre nevelés: A testi és lelki egészségre nevelés területén támogatja a tanuló tudatos törekvését az egészséges életmódra, a testi és lelki egyensúly megőrzésére. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megóvására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére. Felkészül a tanuló az önállóságra, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésére, a megfelelő és elvárt óvatosságra a testi épség megóvása és a sérülések elkerülése érdekében. A gyakorlati tevékenységek során alkalmazott vegyi anyagok (festék, ragasztó) megfelelő kezelése, az egészség megőrzésére törekvés természetessé válik.

A mindennapos testedzéssel megalapozza a munkavégzéshez elengedhetetlen fizikai állóképességet.

Fenntarthatóság, környezettudatosság: Fejlődik az önálló étellel kapcsolatosan az egészséges és esztétikus környezet és élettér kialakításának és megóvásának igénye. Képesé válik takarékosan használni a papírtermék készítő tevékenységek során alkalmazott anyagokat. Kialakul a tudatos fogyasztói alapismeret. Megismeri és alkalmazza a tudatos szelektív hulladékgyűjtés szabályait. Rögzül benne az újrahasznosítás alapismerete, adekvát alkalmazása. Az újrahasznosítás szabályait követve tud új termékeket előállítani.

Gazdasági és pénzügyi nevelés: A gazdasági és pénzügyi nevelés folyamatában kiemelt szerepet kap a tanuló saját felelőssége a javakkal való ésszerű gazdálkodásban, a pénz világában és a fogyasztás területén.

A tantárgy szerepe a kulcskompetenciák fejlesztésében

Anyanyelvi kommunikáció: A tanuló az anyanyelvi kommunikáció kompetenciaterületen elsajátítja a papírtermék készítés során használatos szakkifejezéseket. Megismeri az újrahasznosítás és a vegyi anyagok piktogramjainak jelentését. Elsajátítja a munkahelyi kapcsolatokhoz szükséges kommunikációs formákat a gyakorlati tevékenységek során. Alkalmazza az interperszonális kapcsolataiban a tiszteletudó, társas kommunikáció szabályait. Ismeri a munkavállalói alapokhoz szükséges, munkahelyen alkalmazott és használt szabálykövető, normákat betartó önkifejezési formákat. Elfogadja és képesé válik utasítások szerinti feladatok elvégzésére.

Matematikai kompetencia: Matematikai kompetenciaterületen a készségfejlesztő kerettanterv a mindennapi élethelyzetekben szükséges kognitív funkciók fejlesztésére fókuszál. Fontos szerepet kap a tér- és időbeli viszonyok megerősítése, a mértékegységek egyre biztosabb használatának kialakítása, a pénzkezelés és a gyakorlati ismeretek matematikai kompetenciát igénylő területeihez szükséges számítások, mérések elsajátítása. A tanuló a készségfejlesztő kerettanterv elsajátítása során egyre biztosabban felismer egyszerű ok-okozati összefüggéseket, logikai kapcsolatokat és törekszik ezek megfogalmazására. Képességeihez mérten fejlődik mennyiségfogalma, az adott mennyiségeket felismeri és alkalmazza a gyakorlati tevékenységek során. A készségfejlesztő kerettanterv a matematikai

kompetenciaterületen erősíti a csoportalkotási képességeket, az alapanyagokat színek, anyagminőség szerint, a kész termékeket méret és formák szerinti csoportosítja.

Természettudományos és technikai kompetencia: A kompetenciaterület megismertet olyan módszereket és technológiai folyamatokat, amelyek az emberi tevékenységekre és a természetre hatással vannak. A tanulók megértése erősödik az anyagok alakíthatóságával kapcsolatban mind az anyagok tulajdonságainak, mind pedig az eszközök tulajdonságainak ismeretében. A készségfejlesztő kerettantervhez kapcsolódó természettudományos és technikai ismeretek birtokában mozgósítani tudják műveltségüket a munkában és a hétköznapi életben: amikor új technológiákat, eszközöket, berendezéseket ismernek meg és működtetnek.

Szociális és állampolgári kompetencia: A szociális és állampolgári kompetencia segíti a tanulót abban, hogy megtalálja helyét, feladatát a családi és a társadalmi munkamegosztásban. A tanuló képessé válik a családi munkamegosztásban, otthoni környezetben lakóhelyének dekorációs és használati tárgyakkal való szebbé tételére, ezáltal hasznosítja a papírtermék készítő készségfejlesztő kerettanterv által nyújtott kompetenciákat. Gyakorolja a közösségi viselkedést az iskolai és tanmühelyi környezet lehetőségeit és elvárásait figyelembe véve.

Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia: A kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia területén a tanuló felismeri reális lehetőségeit, képességeinek határait, megtanulja kitűzött céljai elérése érdekében, megfelelő formában kérni és elfogadni mások segítségét. Felismeri a korának megfelelő élethelyzetekben a számára kedvező lehetőségeket és él azokkal, tájékozódik a pénz világában.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség: A készségfejlesztő kerettanterv támogatja, hogy a tanuló tevékenysége során tudatosan alakítsa ki a megfelelő környezetet, ügyeljen az esztétikumra és a praktikusságra. A nyitottság, az érdeklődés, a fogékonyság fejleszti a kreativitást és az azt támogató készséget, hogy a művészi önkifejezés és a kulturális életben való részvétel révén gazdagodjon az állampolgárok önismerete, emberi kapcsolatrendszerre és eligazodó készsége a világban.

Eszközigény

A munkavégzés szerszámai:

1. Vágó, daraboló szerszámok
2. Hajlító, nyomó, hajlítást segítő szerszámok
3. Vágó és hajlító, illetve vágást és hajlítást jelölő, valamint összeállító sablonok.
4. Ragasztó szerszámok és eszközök
5. Összeállítást, ragasztást segítő nyomató szerszámok.
6. Rajzoló, jelölő, mérő eszközök.

A munkavégzéshez szükséges anyagok:

1. Különböző típusú a célnak megfelelő papíryanagok és kiegészítő anyagok (eszközök pl. kapcsok, betétek stb.).
2. Ragasztó anyagok
3. Csomagoló anyagok az adjusztáláshoz
4. Kézi nyomdai eszközök, címkék.

Az oktatást segítő szemléltető eszközök:

1. írásvetítő, illetve egyéb kivetítést lehetővé tevő eszközök (például diavetítő, vagy számítógép képernyővel stb.)
2. kivetíthető információhordozók a papír, a papírgyártás, a papírfeldolgozás, illetve a munkavégzés algoritmizálásának szemléltetésére.
3. rajzos – írásos munka-algoritmus táblák.
4. tanári adminisztrációt, anyag és eszköznyilvántartást segítő eszközök.
5. hagyományos taneszközök (tábla, kréta stb.)
6. hangtechnikai eszköz (pl.: magnó, rádió stb.)

Egyéni védőeszközök, védő felszerelések:

1. munkaköpeny
2. védő (gumi) kesztyű (egyres ragasztásokhoz)

A tanterv teljesítéséhez javasolt óraterv

Évfolyamok	11-12.
Heti órakeret	12

2 éves órakeret	864
Ebből kötött	778
Szabadon tervezhető órakeret	86

A tantárgy témáinak feldolgozására javasolt időkeret

Témakör / Évfolyam	11-12.	11.	12.
1. Átfogó, alapozó, általános ismeretek	120	60	60
2. Eszköz és tárgyismeret	180	90	90
3. Ismeretek a gyártás technológiáról	142	71	71
4. Balesetvédelem, balesetmegelőzés	36	18	18
5. Gyakorlati tevékenység	300	150	150
Szabadon tervezhető órakeret	86	43	43

Tematikai egység	1. Átfogó, alapozó, általános ismeretek	Órakeret: 120
Előzetes tudás	Balesetvédelmi és munkavállalói ismeretek	
Tantárgyi fejlesztési célok	A munkavégzéshez szükséges ismeretek megszerzése.	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A tanuló képes legyen a veszélyhelyzetek felismerésére, és azok kezelésére. 2. Tudatosuljon a normák, szabályok szerinti elvárás. 3. A tanuló legyen képes az alapvető munkavédelmi és balesetmegelőző szabályok betartására a gyakorlati munkavégzés során. 4. A tanuló legyen képes felismerni a piktogramokat, jelzéseket. 5. A tanuló megfelelő munkavállalási alapismeretek birtokába 	<p>Kommunikáció: anyanyelv, beszédfejlesztés</p> <p>Környezet és egészségvédelem: Egészségmegőrzés- egészséges életmód</p>

<p>kerüljön.</p> <p>6. A tanuló legyen képes a munkafolyamatok végén a munkahelyszín rendezett állapotát fenntartani.</p> <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Balesetvédelmi ismeretek. 2. Munkavállalói ismeretek 3. Balesetmentes eszközhasználat. <p>Tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Alapvető elsősegély nyújtási ismeretek. 2. Veszélyforrások megismerése. 3. A munkavállalással, munkába állással kapcsolatos ismeretek elsajátítása. 4. Munkavégzés előtti védő felszerelések és munkaruha kiválasztása, használata. 5. A rendelkezésre álló terephelyszínek tisztántartása. 	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>higiénia, tisztaság, munkaruha; munkavédelem, balesetvédelem; veszélyforrások; piktogramok; munkavállaló, munkaadó, önéletrajz</p>

<p>Tematikai egység</p>	<p>2. Eszköz és tárgyismeret</p>	<p>Órakeret: 180</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Alapvető tárgyi és eszközismeretek.</p>	
<p>Tantárgyi fejlesztési célok</p>	<p>Ismerje meg a különféle papírokat és legyen képes a megtanult munkafolyamat során szükséges papíryanag kiválasztására.</p>	

<p>Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A tanuló legyen képes a szabályos ismeretek alkalmazása során a 	<p>Kommunikáció:</p>

<p>megfelelő eszközök tárgyak kiválasztására, és annak megfelelő helyen történő alkalmazására.</p> <p>2. A tanuló legyen képes az eszközök kezelésére.</p> <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A papír gyártása 2. Papírfajták és legfontosabb jellemzőik. 3. Ragasztó anyagok 4. Eszközökön lévő piktogramok felismerése. <p>Tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A gyártás főbb mozzanatai (darálás, áztatás, szűrés, szárítás, préselés). 2. Alapanyagok megismerése. 3. A különféle papírfajták tulajdonságai, kiválogatásuk 4. A ragasztó anyagok szerepe a papírral végzett munkában. Vízben oldott ragasztóanyagok és összeállításuk. 		<p>Anyanyelv, beszédfejlesztés</p> <p>Számolás-mérés: térbeli tájékozódás; csoportosítások</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Papírfajták (írólapok, újságpapír, csomagoló papír), ragasztó anyagok, oldószer, kötőanyagok fogalmai.	

Tematikai egység	3. Ismeretek a gyártás technológiáról	Órakeret: 142
Előzetes tudás	Általános eszköz- és tárgyismeret.	
Tantárgyi fejlesztési célok	Képes legyen egymást követő lépésekben ismertetni, bemutatni a tanult technológiákat.	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A tanuló legyen képes a segédeszközök és sablonok segítségével a papírt méretre vágni, a hajlítási karcot bejelölni, a szükséges 	<p>Kommunikáció: anyanyelv,</p>

<p>hajlításokat elvégezni.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. A tanuló legyen képes a méretre vágott és hajlított papírárut jelzés, vagy sablon segítségével ragasztóval összeállítani, megfelelően rögzíteni. 3. A tanuló legyen képes a fenti tevékenységeket algoritmizálva fázisaiban elkülönítve, szalagmunka jelleggel elvégezni. 4. A tanuló legyen képes a készárut csoportosítani, csomagolni, kereskedelmi forgalom számára felcímkézni. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A papír darabolása, vágása 2. A papír darabolásának eszközei 3. A papír hajtása 4. A papír ragasztása 5. Csomagolás, adjusztálás <p>Tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tépés, ollóval történő vágás egyenes és görbe előrajzolás nyomán. A különféle élformák a darabolás során. Egyenes és mintás formát kialakító darabolás. 2. Tagolt egyszerű és többszörös hajtások. Hajtás előkarcolt és előnyomott jelölés mentén. Többszörös és összetett hajtások. Gépi hajtástechnika. 3. Hajtott élék és lapok összeillesztése. A ragasztás algoritmizálása, munkamenete. Különféle papírok szerelése ragasztással. Ragasztás lapolással, élben, vagy sarkolva. A ragasztó anyag felhordásának eszközei és módozatai. 4. Kész munkadarabok minőségi ellenőrzése. Kötegelés. Összeforgatás összeillesztés. Csomagolás. Címkézés. 	<p>beszédfejlesztés</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Szabályszerűségek, pontosság, precizitás. Sorrendiség. Kötegelés. Összeforgatás összeillesztés. Csomagolás. Címkézés.</p>

Tematikai egység	4. Balesetvédelem, balesetmegelőzés	Órakeret: 36
Előzetes tudás	Balesetvédelmi, elsősegélynyújtási ismeretek.	
Tantárgyi fejlesztési célok	Legyen pontos ismerete a balesetvédelem témaköréből. Tudatosuljon a szabálykövető magatartása a munkafolyamatokban.	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A tanulónak legyenek alapvető balesetvédelmi ismeretei. 2. A tanuló legyen képes a tanuló az alapvető munkavédelmi és baleset megelőző szabályok betartására. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A munkahely balesetvédelme 2. Elektromos eszközök, csatlakozók a teremben. A veszélyes helyekre és eszközökre utaló piktogramok. 3. A kéz fokozott védelme. 4. A papír élének balesetveszélyei. A beszorulás, becsípődés lehetőségei. 5. A hajtogatáshoz használt szerszámok balesetveszélye. 6. Ragasztás balesetvédelme 7. A ragasztó anyagok lehetséges egészségkárosító hatásai. A ragasztó szájba, szembe kerülésének veszélyei. Gyorsan száradó ragasztó bőrkárosító hatása. <p>Tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A munkaterem rendje. A balesetmentes munkavégzés napi- és munkarendjének kialakítása. 2. Védekezés az egészségre káros oldószerrel készült ragasztó használatánál. Védekezés a bőrön át felszívódó, vagy allergiás reakciót okozó ragasztó használatánál. A nem megfelelő helyre került (kiömlött, szétfolyt stb.) ragasztó balesetveszélye (pl.: 	<p>Környezet és egészségvédelem: Egészségmegőrzés – egészséges életmód Élettelen környezet, környezeti ártalmak</p> <p>Osztályfőnöki: Felkészülés a felnőtt létre</p>

elcsúszás, félig megszáradva elbotlás stb.)	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	védőeszközök; piktogramok

Tematikai egység	5. Papírtermék készítő gyakorlati tevékenység	Órakeret: 300
Előzetes tudás	Matematikai (mérési) ismeretek.	
Tantárgyi fejlesztési célok	Képes legyen a tanuló önállóan különféle papírtermékeket előállítani.	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A tanuló legyen képes az egyes munkadarabok előállítására, az előállítással kapcsolatos teendők algoritmizálásának megbeszélésére. 2. A tanuló legyen képes felismerni a munkavégzés során előforduló balesetveszélyeket. 3. A tanuló tudjon hatékonyan, precízen, önállóan munkafolyamatot végezni. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Munkaszervezési eljárások ismerete. 2. Papír megmunkálásának folyamata. 3. Adjustálás, csomagolás munkafolyamatai. <p>Tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Az egyes munkadarabok előállításának, a teendők algoritmizálásának megbeszélése, a feladatok elosztása, a munkavégzés során előforduló balesetveszély elkerülésének 	<p>Számolás-mérés: mértékegységek; mérések</p> <p>Osztályfőnöki: Felkészülés a felnőtt életre.</p>

<p>megbeszélése.</p> <p>2. Különbféle méretű dobozok összeállítása, dobozbetétek összeállítása szerelése.</p> <p>3. Papírzacskó, papír-táska összeállítása ragasztása</p> <p>4. Iratgyűjtő dosszié összeállítása, ragasztása</p> <p>5. Irattartók, dokumentumtartók készítése</p> <p>6. Fedőlapok, tartólapok készítése összeállítása, egyéb egyszerű papíripari termék készítése</p> <p>7. Merített papír előállítás (könyvjelzők, faliképek)</p> <p>8. Dobozolás, címkézés, csomagolás, raktározás.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Papírtermékek megnevezése</p>

11.4.5.16. SZÖVÖTT-TÁRGY KÉSZÍTŐ KÉSZSÉGFEJLESZTŐ KERETTANTERV

Célok

1. Olyan elméleti ismeretanyagot nyújtani és megtanítani, amelyek nélkülözhetetlenek a szövés gyakorlati munkafolyamatai során az adott feladatok közvetlen elvégzéséhez.
2. A képességekhez mértén megtanulni minél önállóbban szöni és használati termékeket (terítő, tarisznya, párna, szőnyeg) előállítani.
3. Esztétikus munkadarabokat készíteni a megismert népi motívumok, szín- és mintaváltozatok felhasználásával.
4. Képesé válni a kitartó munkavégzésre, a hibák felismerésére és korrigálására.

Feladatok

1. Olyan korszerű elméleti és gyakorlati szakmai tudás, műveltség megalapozása és elsajátítása, amely hozzájárul a tanulók minőségi életviteléhez és támogatja a szabadidő hasznos eltöltését.
2. A szövéshez szükséges textilipari nyersanyagok és eszközök megismerése, adekvát használatának gyakorlása és elsajátítása.
3. A képességek függvényében szövött használati tárgyak készítése, egyéni ötletek megvalósítása az alkotómunkában.
4. Alapvető tervezési ismeretek elsajátítása, az esztétikus mintázás, színhasználat gyakorlása

a szövött tárgyak készítése során.

5. Szövéstörténeti alapismeretek, népi motívumok, hagyományok megismerése, az esztétikai érzék fejlesztése és a népművészet iránti érdeklődés felkeltése.
6. A szövő munka szeretetére, feladattudatra, kitartó munkavégzésre és minél nagyobb önállóságra nevelés, kulturált munkahelyi viselkedési szokások kialakítása. A tevékenységek során felmerülő problémák hatékony megoldásának, kezelésének gyakorlása és megtanulása.
7. A gyakorlati tevékenységek során használt eszközök körültekintő, balesetvédelmi előírásoknak megfelelő alkalmazásának elsajátítása.

A készségfejlesztő kerettanterv szerepe a fejlesztési területekben

Az erkölcsi nevelés: A hatékony munkavégzés az oktatóval, pedagógussal és a társakkal együttműködő, felelősségteljes magatartásra épül. A tanulók megismerik a műhelyben, munkaterületen elvárt magatartásformákat, elsajátítják a szükséges viselkedési szokásokat és szabályokat, rálátást nyernek a munkahelyi struktúrára és abban betöltött szerepükre.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés: A szövéshez kapcsolódó népművészeti alapismeretek közvetítik a tanulók felé kultúránk értékeit, hagyományait. Megismerik a szövés és fonás tárgyi örökségeit, a népi motívumokat megjelenítik az általuk készített munkadarabokban.

Az önismeret és társas kultúra fejlesztése: A képzés hozzájárul a képességek szélesebb körű megismeréséhez, a reális énkép kialakításához. A tanulók önismeretének, önkritikájának, önértékelésének fejlesztése a gyakorlati tevékenységeken keresztül valósul meg. A műhelymunkában kiemelt szerepet játszik a felelős, körültekintő, együttműködő magatartás, mely nélkülözhetetlen a hatékony, irányított feladatvégzéshez.

A testi és lelki egészségre nevelés: A hosszan tartó, ismétlődő mozdulatsorokból felépülő ülőmunkához szükséges a helyes testtartás kialakítása, egyszerű aktív gyakorlatok elsajátítása a tartási rendellenességek kialakulásának megelőzése érdekében. A gyakorlati munka során a tanulók a balesetvédelmi szabályokat szem előtt tartva sajátítják el a szövés eszközeinek rendeltetészerű használatát.

Fenntarthatóság, környezettudatosság: A tanulók közvetlen tapasztalatokat szereznek természeti értékeinkről: megismerik a szövéshez szükséges alapanyagokat, azok eredetét. A munkafolyamatokhoz kapcsolódó döntésekben és cselekvésekben meghatározó szempont az anyagok, eszközök, energiaforrások takarékos használata.

Pályaorientáció: A készségfejlesztő kerettanterv olyan munkatevékenységekről nyújt gyakorlati ismereteket, amelyek a tanulók szabadidejének hasznos eltöltését, illetve a munka világában való hatékony részvételét segítik a mindennapi életben.

A tanulás tanítása: A műhelymunka során a tanulók előzetes elméleti és gyakorlati ismereteiket segítséggel megtanulják integrálni, alkalmazni az adott munkafolyamatokban.

A tantárgy szerepe a kulcskompetenciák fejlesztésében

Anyanyelvi kommunikáció: A szövéshez kapcsolódó szakkifejezésekkel bővül a szókincs, a műhelymunka során az adott tevékenységekhez, munkafolyamatokhoz kapcsolódóan a tanuló képessé válik verbálisan információkat közvetíteni, segítséget kérni, a munkadarabokról véleményt formálni.

Matematikai kompetencia: A szövött tárgyak készítése során a tanulók az elméletben megtanult mértékegységeket és méréseket alkalmazzák, ezáltal készség szintűvé válik és beépül a gyakorlati tevékenységek folyamatába. A szövő munka során egyaránt fejlődik a síkbeli és térbeli tájékozódási képesség, a tanulók megismerik és elsajátítják a munkafolyamatok sorrendjét és kivitelezését, fejlődik a problémamegoldó képesség.

Természettudományos és technikai kompetencia: Az elméleti ismeretek és gyakorlati tevékenységek segítik az összefüggésekre való rálátást az alapanyagoktól a kész termékek előállításáig. A tanulók megismerik a munkafolyamatokhoz szükséges eszközöket és működésüket, a szövés alapanyagait és azok eredetét, feldolgozási módjukat, az előállítás folyamatait. A munkatevékenységek a balesetvédelmi ismeretek körültekintő alkalmazásával és az egészségvédelmi szempontok szem előtt tartásával zajlanak.

Szociális és állampolgári kompetencia: A műhelymunka során a tanulók megtapasztalják, hogy képesek értékes munkát végezni és hasznos, esztétikus szövött tárgyakat alkotni. Ez

ösztönzőleg hat a felelősségteljes feladatvégzésre, a munkamegosztásban való produktív részvételre.

Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia: A szövés rendszeres gyakorlásával a tanulók olyan speciális ismereteket, készségeket és magatartásformákat sajátítanak el, melyek segítségével egyre magabiztosabbá válnak a munkatevékenységekben és képessé válnak az egyéni és közös célok megvalósítására, alkotások létrehozására.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség: A szövött tárgyak készítése során lehetővé válik a személyes megnyilvánulásnak teret engedő alkotó tevékenység, a munkadarabokban az egyéni ötletek, elképzelések megvalósítása, formálódik és fejlődik az ízlésvilág, az esztétikumra való törekvés a tevékenységekben és a harmonikus környezet kialakításában egyaránt.

A szövött-tárgy készítő készségfejlesztő kerettanterv oktatásának tárgyi feltételei

A létszámnak megfelelően felszerelt világos, jól szellőztethető, tágas tanműhely szükséges, a tanulók testméretének és ergonómiai szempontoknak is megfelelő kényelmes székekkel felszerelve.

Eszközigény:

1. Szövőkeretek, szövőállványok, szövőszék, tartozékok, vetélő, leverő villa
2. Ollók (balkezes szükség szerint)
3. Felvetőfonalak
4. Szövőfonalak
5. Maradék fonalak, varrocérna
6. Kartonok
7. Színes kivágó papírok
8. Zsírkréta készlet
9. Ragasztó, vonalzó
10. Nagyítólencse, tű, mérőszalag
11. Műszaki rajzlapok

Szemléltető eszközök

1. Textilminta gyűjtemény, fonalgűjtemény
2. Különféle összetételű anyagvágatok
3. Oktatótáblák
4. Szakkönyvek, tankönyvek, szaklapok
5. Szőnyegfotók
6. DVD

A tanterv teljesítéséhez javasolt óraterv

Évfolyamok	11-12.
Heti órakeret	8
2 éves órakeret	576
Ebből kötött	518
Szabadon tervezhető órakeret	58

A tantárgy témáinak feldolgozására javasolt időkeret

Témakör / Évfolyam	11-12.	11.	12.
1. Anyagismeret	26	13	13
2. Szakmai ismeret	40	20	20
3. Tervezés	24	12	12
4. Népművészeti alapismeretek	12	12	-
5. Esztétika, néprajz	12	-	12
6. Szakmai gyakorlat	404	202	202
Szabadon tervezhető órakeret	58	29	29

Tematikai egység	1. Anyagismeret	Órakeret: 26
Előzetes tudás	Textilmunkákhoz szükséges eszközök, alapanyagok és azok felhasználási területeinek ismerete.	
Tantárgyi fejlesztési	1. Felismerni és egymástól megkülönböztetni a szövéshez szükséges	

célok	szálas anyagokat, azokat a felhasználási módnak megfelelően kiválasztani. 2. A tanuló legyen képes önállóan gombolyítani, segítséggel fonalat festeni.
--------------	---

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A tanuló váljon képessé az alapanyagok adott szempontok szerinti megfigyelésére, összehasonlítására, csoportosítására. 2. Ismerje a természetes szálas anyagokat, az állati és növényi eredetű fonalak tulajdonságait, felhasználási módjait. 3. Tudja a motringot a gombolyagtól megkülönböztetni. 4. Tudjon gombolyítani. 5. Ismerje fel és gyűjtse az alapvető festőnövényeket. 6. Tudjon természetes eredetű fonalakat segítséggel festeni (sárgítás). <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Mesterséges és természetes szálas anyagok 2. A szálas anyagok tulajdonságai, viselkedésük hő, folyadék hatására 3. A szálas anyagok felhasználási területei és módjai 4. Fonalgyártás műveletei 5. Természetes eredetű fonalak kikészítési eljárásai, színezése 6. Festőnövények <p>Tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ismerkedés a textilipari alapanyagokkal. 2. Fonalgyűjtemény megtekintése. 3. Kereskedelmi forgalomban lévő fonalak megismerése. 4. Vásárlás egy fonalüzletben. 	<p>Kommunikáció: anyanyelv, beszédfejlesztés; olvasás-írás</p> <p>Számolás-mérés: térbeli és időbeli tájékozódás; pénz</p>

<p>5. Fonal nagyüzemi előállításának megtekintése.</p> <p>6. Motring, gombolyag szétválogatása.</p> <p>7. Gombolyítás gyakorlása.</p> <p>8. Szálas anyagok felismerése égetési próbával.</p> <p>9. Festőnövények gyűjtése.</p> <p>10. Sárgítás pongyola-pitypanggal, hagymahéjjal, barnítás diófalevéllel.</p> <p>11. Fonalak csoportosítása, rendezése tulajdonságaik alapján.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Természetes szálas anyagok: állati eredetűek, növényi eredetűek.</p> <p>Mesterséges szálas anyagok.</p> <p>elemi szál, fonalgártás műveletei, sodrás, festőnövények, színezés, festhetőség, pác</p>

<p>Tematikai egység</p>	<p>2. Szakmai ismeret</p>	<p>Órakeret: 40</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Kultúrtörténeti alapismeretek. Instrukciók megértése és követése, körültekintő magatartás.</p>	
<p>Tantárgyi fejlesztési célok</p>	<p>1. A tanuló váljon képessé a szövéshez szükséges eszközök kiválasztására és rendeltetésszerű használatára.</p> <p>2. Aktívan vegyen részt a szövést előkészítő műveletekben és a mintatervezésben, egyszerű fonott- és nemeztárgyakat tudjon önállóan készíteni.</p>	

<p>Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p>Fejlesztési feladat</p> <p>1. Bővüljenek a kultúrtörténeti ismeretek: a tanulók ismerjék meg régebbi korok életmódját, hagyományait, népszokásait, a szövés történetét és eszközeinek fejlődését.</p> <p>2. A szövés iránti érdeklődés felkeltése, ösztönzés a kitartó munkavégzésre.</p> <p>3. Megismertetni a fonáshoz, nemezeléshez, szövéshez szükséges</p>	<p>Kommunikáció: anyanyelv, beszédfejlesztés; olvasás-írás</p> <p>Számolás-mérés:</p>

<p>eszközöket, azok adekvát használatát gyakorolni.</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Legyenek képesek a tanulók a szövéshez kapcsolódó alapfogalmakat elsajátítani, és az instrukciókat követő munkavégzésre. 5. Tudják a funkcióknak megfelelő anyagokat és eszközöket kiválasztani. 6. Ismerjék meg a vízszintes szövőszék szerepét és balesetmentes használatát. 7. Tudjanak nemezlabdát, nemezbabát, nemezterítőt készíteni. 8. A szövést előkészítő műveleteket kitartoan végezni. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A fonás és szövés története és eszközeinek fejlődése. 2. A szövés története Magyarországon és a Kárpát-medencében. 3. Fonással és szövéssel kapcsolatos alapfogalmak. 4. A szövést előkészítő műveletek. 5. A szövés eszközei. 6. A fonott, szőtt anyagok felhasználási lehetőségei. 7. A nemezeléshez szükséges anyagok és műveletek. <p>Tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Szövéstörténettel, népművészettel kapcsolatos filmek, anyagok, könyvek tanulmányozása, megbeszélése, 2. Néprajzi Múzeum, Skanzen, helyi gyűjtemények, szöttek megtekintése. 3. Fonás eszközeinek megismerése, a fonás gyakorlása. 4. A szövés előkészítő műveleteinek bemutatása: láncfonal, vetülékfonal, vetőfa, szövőkeret (közepes, váltós) felvetése segítséggel. 5. Tervkészítés: megfelelő mintaelem kiválasztása: egyszerűbb csíkminták, sorminták lemérése papírra, megfelelő két színnel való kiszínezése. 6. Megfigyelés: álló szövőkeret felvetésének bemutatása, keret 	<p>térbeli és időbeli tájékozódás;</p> <p>Etika: egyén, közösség, társadalom;</p>
---	---

részeinek bemutatása, tanulmányozása.	
7. Nemezelés, nemeztárgyak (pl.: baba, labda) készítése	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	<p>kezdetleges, ősi eszközök, tárgyi örökség (guzsaly, gyalogorsó, szárnyas orsó)</p> <p>nemezelés</p> <p>szövött textília, szőttes, szövőkeret, szövőszék</p> <p>felvetőfonal, felvetés</p> <p>sorminta, csíkminta, tervezés</p> <p>A szövőkeret részei: hengerek, nyüstfa, fémvetélő pálca, talp, tartókeret.</p> <p>Szövéshez használt kézi eszközök: vetélők, leverő villa, láncfonal, vetülékfonal, kötés, kötéspon.</p>

Tematikai egység	3. Tervezés	Órakeret: 24
Előzetes tudás	Alapszínek, téri irányok, mértékegységek ismerete. Festési gyakorlatok.	
Tantárgyi fejlesztési célok	<ol style="list-style-type: none"> 1. Papíron önállóan mintákat tervezni megadott szempontok szerint. 2. Ízlésvilágot fejleszteni. 	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tudja a tanuló színeket csoportosítani alap- és kevert színek szerint. 2. Színek tónusának (hideg, meleg) megismerése. 3. Tudjon kevert színeket előállítani festékkel (narancs, zöld, lila, barna). 4. Tudjon terítőt tervezni hideg és meleg színekkel. 5. Tudjon páros és páratlan csíkritmusban tervezni. 6. Mértékegység („cm”) helyes használata mérőszalag segítségével. 7. Váljon képessé a megtanult téri irányokat adekvátan alkalmazni a 	<p>Kommunikáció: anyanyelv, beszédfejlesztés; olvasás-írás</p> <p>Számolás-mérés: térbeli és időbeli tájékozódás;</p>

<p>tervezési folyamatban.</p> <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Színek 2. Színelmélet 3. Ritmusok és kompozíciók 4. Mértékegységek, arányok, térkitöltés. <p>Tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Színek csoportosítása: <ol style="list-style-type: none"> a. alapszínek b. kevert színek. 2. Füzetbe színkeverés temperával. 3. Papírragasztás a színskála szerint. 4. Színkontraszt készítése festékkel. 5. Játék a színekkel, festéssel, színezéssel. 6. Kompozíció készítése hideg színekkel, majd meleg színekkel. 7. Terítő tervezése meleg színekkel (papírvágás, ragasztás). 8. Terítő tervezése hideg színekkel (festéssel). 9. Mérőeszközök csoportosítása, használata. 10. Tervezés páros és páratlan csíkritmusban. 11. Szimmetrikus kompozíciók tervezése. 12. Mintaelemek alkalmazása. 	<p>Etika: az ítéloképesség, az erkölcsi- és esztétikai érzék fejlesztése</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>alap és mintázó színek, színkeverés, színkör, színkontraszt, színárnyalatok</p> <p>színek tónusai: hideg, meleg színek</p> <p>A színek hangulati szerepe, térhatása.</p> <p>páros és páratlan csíkritmus</p>

Tematikai egység	4. Népművészeti alapismeretek	Órakeret: 12
Előzetes tudás	Ünnepek, ünnepi szokásaink ismerete.	
Tantárgyi fejlesztési	1. Népi hagyományokat ünnepekhez társítani.	

célok	2. Népi kismesterségeket megismerni, az érdeklődést felkelteni a szövött tárgyak és a szövés iránt.
--------------	---

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A tanuló ismerje az egyes népszokások jellemzőit (pl. farsangolás). 2. A tanuló ismerje meg a népi kismesterségek jellemző vonásait. 3. A tanuló ismerje meg a legjellemzőbb, legismertebb népszokásokat (például húsvétkor a tojásfestés). <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ünnepekhez kapcsolódó népszokások 2. Népi kismesterségek 3. Népművészeti alapismeretek <p>Tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. „Népművészet” könyv nézegetése. 2. „Népi kismesterségek” diafilmek megtekintése. 3. Népművészeti könyvek megtekintése. 4. „A népszokások”- diafilmvetítés. 5. Anyaggyűjtés, beszélgetés. 	<p>Kommunikáció: anyanyelv, beszédfejlesztés; olvasás-írás</p> <p>Számolás-mérés: térbeli és időbeli tájékozódás;</p> <p>Etika: egyén, közösség, társadalom;</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	<p>Ünnepekhez kapcsolódó népszokások néhány jellemző motívumának megismertetése.</p> <p>népi játékok, népviselet, népdalok.</p> <p>Népi kismesterségek: népi faragóművészet, bőrmunka, hímzés, a csipke, a mézesbábosság, a hímes tojás, fonás, szövés.</p>

Tematikai egység	5. Esztétika, néprajz	Órakeret: 12
-------------------------	------------------------------	---------------------

Előzetes tudás	Népművészeti alapismeretek, népszokások, népi kismesterségek ismerete.
Tantárgyi fejlesztési célok	1. Bővíteni a néprajzi ismereteket, fejleszteni az esztétikai érzéket. 2. Az érdeklődést felkelteni népünk hagyományai, népszokásai, tárgyi örökségei iránt.

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A tanuló ismerjen néhány magyarországi hagyományt és népszokást. 2. A tanuló ismerje fel a székely festékes szőnyeget és motívumait. 3. A tanuló ismerje a mintaelemeket: virág, hal, grádics, fésűfog. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Esztétika, néprajz 2. Népi szöveg a Kárpát-medencében 3. Népi hagyományok <p>Tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Szakmai kirándulások, múzeumlátogatások a népi kultúra tükrében. 2. „Szöttes gyűjtemény”, motívumok megismerése, csoportosítása. 3. Térkép használata. 4. „Népi szöttesek”- könyv, videofilm nézése, a látottak megbeszélése. 	<p>Kommunikáció: anyanyelv, beszédfejlesztés; olvasás-írás</p> <p>Számolás-mérés: térbeli és időbeli tájékozódás;</p> <p>Etika: egyén, közösség, társadalom; az ítélőképesség, az erkölcsi- és esztétikai érzék fejlesztése</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	„Művészet és mesterség”- díszítés és hagyomány. kézművesség, iparművészet, Magyarország ünnepi hagyományai, népszokásai, jellemző évfordulói.

	<p>Ünnepekkel kapcsolatos tárgykultúra.</p> <p>Motívumok.</p> <p>Népcsoportok jellemző díszítő elemei.</p> <p>Moldvai csángó, széki, palóc, sárközi, mezőségi, kalotaszegi, sokác szöttesek, szöttek motívumok.</p> <p>Hagyományőrzés</p>
--	---

Tematikai egység	6. Szakmai gyakorlat	Órakeret: 404
Előzetes tudás	<p>Színek, téri irányok, a szövéshez szükséges alapanyagok, eszközök ismerete és adekvát használata.</p> <p>Kulturált, társakat nem zavaró viselkedési szokások. Szóbeli utasítások megértése, követése.</p>	
Tantárgyi fejlesztési célok	<p>Esztétikus, mutatós szövött használati tárgyakat készíteni minél nagyobb önállósággal.</p>	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Legyen képes a tanuló az alapanyagok kiválasztására: szín, mennyiség, minőség szerint. 2. Ismerje a láncfonalat és a vetülékfonalat, kötésmódokat, szedetttes technikát. 3. Legyen képes a tevékenységnek megfelelő eszközöket kiválasztani. 4. Segítséggel tudja a munkát, munkadarabot elkezdni és eldolgolni. 5. Ismerje fel a hibákat és legyen képes azokat javítani vagy a javításhoz segítséget kérni. 6. A munkadarabok készítése során legyen képes egyszerű minták alkalmazására és harmonikus színhasználatra, valamint egyéni ötleteinek megvalósításra. 7. Fokozódó önállósággal képessé válni a kitartó munkavégzésre. 	<p>Kommunikáció: anyanyelv, beszédfejlesztés; olvasás-írás</p> <p>Számolás-mérés: térbeli és időbeli tájékozódás;</p> <p>Etika: egyén, közösség, társadalom</p> <p>Osztályfőnöki óra: felkészülés a felnőtt</p>

<p>8. Egyéni képességekhez mérten segítséggel az alábbi tevékenységeket végezni:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. 2 szállal sodorni, 3 szállal fonni, b. két szállal (zsinórt, hajpántot készíteni) és hét szállal (öv), körmönfonni, c. zsinórt készíteni szarvacskával, d. szőni szádfán, szalagot szőni, e. karmantyúbabát készíteni, f. egyenletes spontán szövést gyakorolni váltós kis kereten, g. széleket helyesen eldolgozni, h. egyszerű csíkritmusú használati tárgyakat szőni és mintázni. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A fonás és a szövés alapanyagai 2. A fonás műveletei és eszközei 3. A szövés előkészítő műveletei 4. A kézi szövés műveletei 5. Vetülék nélküli szövés 6. Szövés egyszerű eszközökkel 7. Szövés vakkereten 8. Terítő, futó, tarisznya, párna szövése 9. Geometrikus minták kialakítása különböző kötésmódokkal 10. Szőnyegszövés egyszerű csíkmintával 11. Szövőszékek, szövő eszközök karbantartása <p>Tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Alapanyagok kiválasztása. 2. Szükséges fonalmennyiség kiszámítása. 3. A fonás előkészítése - elrendezése. Sodrás, fonás: körmönfonás, kötélsoodrás. 4. Zsinórkészítés szarvacskával, macskafarok fán. 5. Szövés széklábán, szádfán, karmantyún 	<p>életre</p>
---	---------------

<ol style="list-style-type: none"> 6. A felvetés és a csomózási technikák gyakorlása. 7. Színek meghatározása, mintaterv készítése. 8. Szövés helyes elkezdése, előszövés. 9. Egyenletes, spontán szövés, tömörítés, feszítés, váltás kis kereten. 10. Szövés alapkötése. 11. Vetülék felületű szövés. 12. Szövés vászonkötéssel. 13. Szövés befejezésének megismerése - szélek eldolgozása, szövés levágása, eldolgozása csomózással, szélek összevarrása, zsinórkészítés 14. Szövés, kapuvonal helyes tartásával. 15. Szövés 2 színnel, 2 vetélővel. 16. Lánc és vetülékfonalak előkészítése, kiválasztása, felvetés segítséggel. 17. Kötésmódok bemutatása: likatos (torontáli), egy szálon forduló, két szál közti (svéd). 18. Minták, csíkritmusok alkalmazása. 19. Szövött tárgyak készítése (pl.: telefontok, papírzsebkendő tartó, terítő, párna, szőnyeg) 20. Balesetvédelmi oktatás 	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>fonás, sodrás, körmönfonás, folyton folyvást szedés felvetőszál, kezdő és végszálak, behúzás, láncfonal, vetülékfonal csomófajták: kettős csomó, halászcsmó, takácsomó szövés közben használt eszközök: leverő villa, vetélő, vetőfa A szövés befejező műveletei. Felvető befejezése: makramé, fonás, sodrás. alapkötések: vászon, sávoly, atlasz, szedetttes, „borzas” szövése. likatos, egyszálon forduló technikák Szőnyeghibák, szőnyegek kezelése, karbantartása.</p>

11.4.5.17. TEXTIL- ÉS FONALMENTŐ KÉSZSÉGFEJLESZTŐ KERETTANTERV

Célok

1. A tanulók részére a textil- és fonalmentő tevékenységek bemutatása, megtanítása, gyakorlása, a szükséges készségek elsajátítása és önálló - részben önálló alkalmazása.
2. Olyan szakmai elméleti és gyakorlati felkészültségű szakemberek képzése, akik képesek ellátni a készségfejlesztő kerettanterv munkaterületének megfelelő munkatevékenységeket, munkaköröket.

Feladatok

1. A textil- és fonalmentés során az alapanyagok és felhasználásuk megismerése, a gépek rendeltetésszerű használatának elsajátítása, egyszerű használati tárgyak elkészítése, munkahelyi szokások kialakítása.
2. Textilek bontásával és feldolgozásával kapcsolatos teendők gyakorlása (tervezés, kellékek és eszközök kiválasztása, a feldolgozás során felmerülő problémák kezelése), kulturált viselkedési szokások elsajátítása.
3. Textilmentés során felhasznált eszközök hatékony használata, fonalak és anyagok fajtáinak megismerése, körültekintő, balesetvédelmi előírásoknak megfelelő használata, szelektív hulladékgyűjtés alapjainak elsajátítása.
4. Ruhagondozási műveletek – mosás, vasalás, varrás – gyakorlása és elsajátítása, a textíliáknál tanult előzetes ismeretek alkalmazása, piktogramok helyes értelmezésének megtanulása.
5. A varráshoz használatos eszközök, alapanyagok, öltésfajták megismerése, ruhajavítás és egyszerűbb munkadarabok készítése segítséggel.
6. Lakáskultúrával kapcsolatos ismeretek bővítése, rendezett környezet iránti igény kialakítása, textíliák hasznosításának újragondolása.
7. Balesetvédelem a munkafolyamatok végzése során.
8. Képességekhez igazodó, rendszeres gyakorlás biztosítása a mindennapi munkatevékenységekben:

A készségfejlesztő kerettanterv szerepe a fejlesztési területekben

Az erkölcsi nevelés: A textil és fonalmentő műhelyben elvárt magatartásformák, a szükséges viselkedési szokások és szabályok elsajátítása. Hatékony munkavégzés a társakkal, pedagógussal, szakoktatóval.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés: Megismerik nemzeti kultúránk értékeit, hagyományait, a szövés és fonás tárgyi örökségeit. A népi motívumok megjelennek az általuk készített munkadarabokban.

Az önismeret és társas kultúra fejlesztése: A tanulók önismeretének, önértékelésének fejlesztése a gyakorlati textil és fonalmentő tevékenységeken keresztül. A képességek szélesebb körű megismerése, a reális énkép kialakítása.

A társakkal való együttműködés elvárható szinten legyen jelen a mindennapi munkavégzésükben.

A testi és lelki egészségre nevelés: A mindennapi élethez alapvetően nélkülözhetetlen a munkavédelmi, egészségvédelmi ismeretek és szokások elsajátítása mellett a testi fejlettség és ellenálló képesség kialakítása és fenntartása is. Fontos, hogy kialakuljanak bennük az egészséges életmódhoz tartozó higiénias szokások és a maguk szintjén vigyázzanak egészségükre. Törekedni kell a textil és fonalmentő tevékenységek kitartó folyamatos végzéséhez szükséges, helyes testtartásra, a megfelelő testi fejlettség (fizikai állóképesség) elérésére, fenntartására. Sajátítsák el a fiatalok az egészség megóvásához szükséges egészségügyi alapismereteket, az alapvető higiéniai szokásokkal együtt. Mindennapi életük és munkájuk során törekedjenek az egészséges és a tiszta, környezetszennyezéstől mentes életmód megismerésére, megtanulására és követésére.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség: A magatartást szabályozó viselkedésformák kialakítása és megszilárdítása a textil és fonalmentő tevékenységek végzése közben. Ismerjék meg a különböző élethelyzeteket, fokozatosan tudjanak megfelelni a rájuk váró (képességeikhez mért) feladatoknak. Úgy kell megismertetni velük helyzetüket, hogy lehetőleg elfogadják azt, és segítséggel képesek legyenek a velük sorsközösségben élő társaikkal megfelelően együtt élni és dolgozni. Tudják az emberi kapcsolataikban az egyet nem értést kezelni, és kevésbé sérüljenek a vitákban. Forduljanak bizalommal szűkebb- és tágabb környezetükhöz, amennyiben segítségre van szükségük.

Fenntarthatóság, környezettudatosság: A képzés során a tanulók közvetlenül kapcsolódnak be környezetük alakításába, értékeinek megőrzésébe és újjáalakításába, tapasztalatokat szereznek a környezetet megóvó szokásokról, lehetővé válik a környezetkímélő szemlélet és életvitel kialakítása, elsajátítása, pl.: mértékletes vegyszerhasználat, szelektív hulladékgyűjtés,

maradék és hulladék anyagok felhasználása, tudatos vásárlás, anyagok, eszközök, energiaforrások takarékos használata. A szépre és jóra való fogékonyság kialakítása és fejlesztése. Segítséggel tegye vonzóvá környezetét, ehhez hulladék anyagokat is tudjon felhasználni, tudjon dolgozni megfelelően előkészített helyszínen és munkaeszközökkel. Vegye észre, hogy a rend és tisztaság a szűkebb és tágabb környezetet széppé teszi.

Pályaorientáció: A tanulók szabadidejének hasznos eltöltését, a munka világában való hatékony részvételét segítő gyakorlati ismeretek elsajátítása.

Gazdasági és pénzügyi nevelés: A tantárgy hozzájárul a pénzeszközök használatában való jártasság kialakításához, a takarékos anyagfelhasználáson keresztül a takarékoság kialakításához, bevétel és kiadások összefüggéseinek felismeréséhez, a pénz szükségzerű beosztásának megtanulásához.

A tanulás tanítása: Az előzetes elméleti és gyakorlati ismeretek alkalmazására készítés az adott munkafolyamatokban.

A tantárgy szerepe a kulcskompetenciák fejlesztésében

Anyanyelvi kommunikáció: A készségfejlesztő kerettanterv segíti a társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs formák elsajátítását, a gyakorlati tevékenységek során az ok-okozati összefüggések felismerését, fejlődik a beszédértés és beszédprodukció, bővül a szókincs.

Matematikai kompetencia: A tanuló a matematikai ismereteit, logikai gondolkodását a gyakorlatba ágyazva alkalmazza. Készség szintűvé válik a mértékegységek használata, bővülnek az ismeretek a pénzkezelés szabályairól, fejlődik a térbeli és időbeli, síkbeli tájékozódása, problémamegoldó képessége.

Természettudományos és technikai kompetencia: A sokrétű textil-kelme és fonal feldolgozása során folytatott eszközhasználat segíti a tárgyak tulajdonságainak, működésének megismerését, folyamatok megértését, használatukban való jártasság kialakulását.

Szociális és állampolgári kompetencia: Az önismeret mélyítése, a megfelelő viselkedési szokások kialakítása segíti a társadalmi beilleszkedést. A tanuló képessé válik a családban betöltött szerepek és feladatok felismerésére, a munkamegosztásban való produktív részvételre, igényeinek kifejezésére és megvalósítására, kötelességeinek elvégzésére, jogainak érvényesítésére.

Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia: A tanulók egyre magabiztosabbá válnak a mindennapi fonal és textilmentő tevékenységekben, a gyakorlati feladatok során mélyebb ön- és társ ismeretre tesznek szert, ezáltal képessé válnak a munkamegosztásba történő hatékony bekapcsolódásra és munkavégzésre a megfelelő óvó-védő munkahelyeken.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség: A textil és fonalmentő munkák végzése során a tanulók felismerik a tisztaság és a rend fontosságát, az újrahasznosítás jelentőségét. Ízlésviláguk fejlődik, a mindennapokba beépül a harmonikus környezet kialakítása iránti igény főként saját készítésű munkadarabjaikkal.

Tárgyi feltételek, eszközigény

A munkatevékenység végzése történhet a teljes képzési idő alatt az iskolai tanműhelyben, illetve a képzési idő egy részében, gazdálkodó szervezetnél megfelelő személyi segítők biztosításával (pl. csoportos gyakorlat vagy egyénenként munkahelyi gyakorlat program során).

1. A tárgyi feltételeknek biztosítaniuk kell a sajátos nevelési igény és az egyéni szükséglet kielégítését a megfelelő gyakorlatorientált, differenciált képzés lehetőségével.
2. A tananyag elsajátításának feltétele a jól felszerelt gyakorlóhely.
3. A gyakorlati képzés helyszíne legyen világos, tágas, jól szellőztethető. Rendelkezzen megfelelő berendezéssel: kényelmes székekkel, megfelelő méretű asztalokkal, kellő hellyel a munkavégzéshez, raktározáshoz.
4. A megfelelő felszereltség biztosításához alapvető a jó minőségű eszközök megléte.
5. Kiemelten fontos a saját munkaeszköz szükségessége minden tanuló részére. Ez elengedhetetlen a munkafolyamatok tanulásához, gyakorlásához, figyelemmel arra, hogy sok esetben szükséges speciális eszköz alkalmazása is (pl. balkezeseknek).

6. Lényeges a mérőeszközök, csomagolóeszközök és a raktározáshoz megfelelő, biztonságos terület kialakítása, különösen tekintettel arra, hogy a feldolgozásra kerülő anyagok éghetőek.
7. A tanórák jelentős részét a műhelyben töltik a tanulók. Hasznos, ha többször van módjuk fonalboltban, textiláruházban tanulmányi látogatásokon, műhelylátogatásokon részt venni.
8. Az információhordozó- és szemléltetőanyagok használatához szükség van audiovizuális eszközökre (vetítövásznon, írás-, mozgó- és diafilmvetítő, video lejátszó, tévé). Elhelyezésük módjával biztosítani kell egyszerű és gyors alkalmazhatóságukat. Ezért megfelelő méretű üveg- illetve zárt ajtós szekrényekben célszerű elhelyezni azokat.

A szaktanterem felszerelési tárgyai:

1. munkaasztalok, támlás székek
2. nagyméretű falitábla
3. nagyméretű mágnes tábla mágnes lapokkal
4. digitális, interaktív tábla, DVD-, videó lejátszó, CD-s magnó
5. polcok, polcrendszerek, szekrények

Raktár felszerelési tárgyai:

1. polcrendszer (félkész-, kész áruknak, segédanyagoknak, kellékeknek)
2. célnak megfelelő tároló rekeszek, dobozok, fiókok, kosarak
3. létra

Szemléltető anyagok:

Anyaggyűjtemények:

1. férfi,- női,- gyermek alsó és felső ruházat
2. lakástextíliák
3. gazdasági textíliák
4. kötött és horgolt (hurkolásos technikával készített) textíliák
5. kellékek

Nyersanyaggyűjtemény:

1. növényi eredetűek
2. állati eredetűek

3. vegyi szálak

Fonál- és cérnagyűjtemény:

1. szövő-, kötőipari fonalak, cérnák
2. varrófonalak, varrócérnák
3. hímzőfonalak, hímző cérnák

Falítáblák, diaképek, fotók, írásvetítő fólia ábrák:

1. textilipari gépek egyszerűsített vázlatai
2. gyártási eljárások folyamatábrái
3. hangtechnikai- és képtovábbító eszközök /rádió, magnó/, projektorok

Szabványok, szakkönyvek, szakfolyóiratok

Munkavégzés eszközei, szerszámai:

1. vágó szerszámok, élezők, vágó gép, körkés, kézimunka-, szabász-, bontó olló, bontó-tű
2. varró szerszámok: varró-, kötő-, hímző-, subázó-, horgoló-, merkelő-, gombos-, biztosítótű
3. simító- és gőzölő eszközök, vasaló állvány
4. mosógép, mosó- és tisztító szer, fertőtlenítő, fehérítő, keményítő
5. varrógép
6. kötőgép
7. kiegészítők és segédeszközök: tübefűző, patent, húzózár, tépőzár, kapcsok, gombok, gyöngyök, damil, emlékeződrót, damil, válltömések, fémkarikák, gyermekjáték- és figurák kellékei (maci szemek, orrok), gumik, madzagok, szalagok, szegőpántok, zsinórok, tejszűrő papírmerevítő, vasalható közbélés, gyűszű, tűpárna, felvető fonal, szövő- kötő- horgoló fonalak, rongy csíkok textiltől, tömőanyagok, textilfilc, ruhafesték
8. rajzoló-, jelölő-, mérő eszközök: szabókréta, vonalzó, illanófilc, mérőszalag, sablon, mintaív
9. tároló eszközök: zacskók, dobozok, címkék: műanyag, papír, üveg, fém, textil
10. csomagoló anyagok
11. fóliázó-, kézi nyomdai eszközök, címkék, ragasztó anyagok
12. kisváltós, álló típusú szövőszék
13. asztali, fekvő típusú szövőszék, szövőkeretek
14. lábítós övszövő

15. szalagszövő madzag
16. kötélverő fonálsodráshoz
17. vetélő, leverő villa
18. szálfeszítő
19. karmantyúk, tarisnyaszövő
20. asztalra szerelhető szövőléc: szövő túske, szövő léc, felfogató kar
21. gáztűzhely, elektromos főzőlap
22. természetes és vegyi festékek

Védőeszközök, védő felszerelések:

1. munkaköpeny
2. pormaszk
3. gyűszű
4. kártevők elleni védelem: molyirtó, penész gátló, fertőtlenítő
5. poroltó készülék
6. szociális helyiség: WC, mosdó, öltöző
7. munka cipő
8. sötétítő textília: relaxa, szalag függöny, redőny
9. nagytű

A tanterv teljesítéséhez javasolt óraterv

Évfolyamok	11-12.
Heti órakeret	8
2 éves órakeret	576
Ebből kötött	518
Szabadon tervezhető órakeret	58

A tantárgy témáinak feldolgozására javasolt időkeret

Témakör / évfolyam	11-12.	11.	12.
1. Anyagismeret/ fonalmentés	32	16	16
2. Anyagismeret/ textilmentés	32	16	16

3. Eszközhasználat, baleset megelőzés	32	16	16
4. Fonalmentés menete	120	60	60
5. Textilmentés menete	142	71	71
6. Kapcsolódó más gyakorlati tevékenységek (üzemlátogatás, tanulmányi séta)	24	16	8
7. Mérés, csomagolás, tárolás	16	8	8
8. Textil és fonalmentés termékeinek mindennapi hasznosítása	72	40	32
9. Ismétlés, rendszerezés	48	16	32
Szabadon tervezhető órakeret	58	29	29

Tematikai egység	1. Anyagismeret/fonalmentés	Órakeret: 32 óra
Előzetes tudás	<ol style="list-style-type: none"> 1. A megelőző évfolyamokon elsajátított tudáselemek és kompetenciák, ismeretanyag és tevékenységi forma. 2. Egyéni képességek szerinti anyagismeret, biztonságos eszközhasználat, a munkavégzéshez szükséges pozitív hozzáállás, a társakat nem zavaró viselkedés. 3. Aktívan vegyen részt a tanuló a megismert munkafolyamatban. 4. A kommunikációs helyzetekben tartsa be a normákat, illemszabályokat. 5. Legyen fogalma a környezetvédelemről. 6. Ismerjen néhány piktogramot. 7. Képességének megfelelő mértékben használja mérési ismereteit, különös tekintettel a hosszúság és tömeg mérésére. 	
Tantárgyi fejlesztési célok	<ol style="list-style-type: none"> 1. A tanuló nyelvi ismereteinek, kifejezőképességének, információszerző- és feldolgozó képességének fejlesztése. 2. A tanulásra, a munkavégzésre való motiváció erősítése. 3. A környezettudatos magatartás alakítása. 4. A munkavégzéssel kapcsolatos egészségvédelmi szokások, baleset megelőzési magatartás kialakítása. 5. A tanulók szakmai, munkavégzési kompetenciáinak kialakítása. 	

	<p>6. A munkahelyi beilleszkedés, a munkahelyi együttműködés és viselkedés legfontosabb szabályainak elsajátíttatása.</p> <p>7. A környezettudatos magatartás, a gazdaságossági szemlélet alakítása.</p> <p>8. A munkavégzéssel kapcsolatos egészségvédelmi szokások, baleset megelőzési magatartás kialakítása.</p> <p>9. A tanuló nyelvi ismereteinek, kifejezőkészségének, információszerző és -feldolgozó képességének fejlesztése.</p> <p>10. Fejlődjön a tanuló önismerete, ismerje meg saját képességeit, formálódjon pozitív jövőképe saját lehetőségeit illetően.</p>
--	--

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <p>1. Bővüljön a tanuló szakmai szókincse, tudása, a praktikus, a hétköznapi élet területén hasznosítható ismeretekkel.</p> <p>2. Szerezzen jártasságot a verbális és nonverbális információszerzésben az elemi anyagismeret területén.</p> <p>3. A tevékenységbe ágyazott ismeretszerzés során fejlődjenek motorikus készségei, tájékozódó képessége, esztétikai érzéke.</p> <p>4. A tudatos balesetmegelőzési magatartás kialakítása érdekében következetesen, minden foglalkozáson fel kell hívni a figyelmet a munka- és balesetvédelmi szabályok betartására.</p> <p>5. Bővüljön a tanuló szakmai szókincse, tudása, a praktikus, a hétköznapi élet területén hasznosítható ismeretekkel.</p> <p>6. Szerezzen jártasságot a verbális és nonverbális információszerzésben az elemi anyagismeret területén.</p> <p>7. A tevékenységbe ágyazott ismeretszerzés során fejlődjenek motorikus készségei, tájékozódó képessége, esztétikai érzéke.</p> <p>8. A tudatos baleset-megelőzési magatartás kialakítása érdekében, következetesen, minden foglalkozáson fel kell hívni a figyelmet a munka- és balesetvédelmi szabályok betartására.</p>	<p>Kommunikáció: beszédfejlesztés, nonverbális információk értelmezése</p> <p>Osztályfőnöki óra: Egészség-, munka- és környezetvédelem, szervezetünk és igényei, munkavállalás, környezetvédelem, viselkedéskultúra</p> <p>kommunikáció: beszédfejlesztés,</p>

<p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ismerje meg a tanuló a szakma gyakorlásához szükséges munka-, baleset- és tűzvédelmi előírásokat. 2. Szerezzen ismereteket, és tapasztalatokat a különféle fonalakról és fonalként felhasznált anyagokról, mivel az anyag tulajdonságai nagyban behatárolják a későbbi felhasználást. 3. Természetes eredetű fonalfajták <ol style="list-style-type: none"> a. növényi eredetű (pamut, len) b. állati eredetű (gyapjú, hernyóselyem). 4. Vegyi eredetű fonalfajták. 5. A fonal készítésének rövid ismertetése (pl.: fonás, eszközei, történeti áttekintés, cérna készítése). 6. A fonalak felhasználása: <ol style="list-style-type: none"> a. Textil készítése b. kézi és gépi előállítás (pl.: szőttesek, szőnyegek, ruhaanyagok) c. Kötött anyag készítése d. kézi és gépi előállítás (pl.: kötések, hurkolások stb.) 7. Ismerje meg a tanuló a szakma gyakorlásához szükséges munka-, baleset- és tűzvédelmi előírásokat. 8. Ismerje a tanuló a különféle fonalakat és fonalként felhasznált anyagokat, mivel az anyag tulajdonságai nagyban behatárolják a későbbi felhasználást. <p>Tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Végezze el a tanuló a felhasználásra szánt alapanyagok válogatását megadott szempontok (szálvastagság, szín, nagyság, rugalmasság, felhasználhatóság...) szerint. 2. Végezzen csoportosítást, találjon összefüggést a fonalvastagság és a célszerű felhasználás között. 3. Az eltérő módon készült darabok bemutatása, és annak tudatosítása, hogy mind fonalból készültek, de más-más 	<p>nonverbális információk értelmezése</p> <p>Számolás-mérés: mérési gyakorlatok, - térbeli tájékozódás, műveletek, mérések, mértékegységek</p> <p>Osztályfőnöki óra: előkészület a felnőtt életre, lakóhelyismeret</p>
--	---

<p>technikával és alapanyagból.</p> <p>4. Ajánlott a témakör feldolgozása során fonalakat, cérnákat árusító üzletbe tanulmányi séta szervezése, ahol mód van az anyagok változatosságának bemutatására.</p>	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Rugalmasság, merevség, vastagság, állati- növényi eredetű, kötött – hurkolt-, szövött kelmék, kézi- gépi elkészítés, szakíthatóság, festési eljárások megmunkálhatóság függvényében (selyem, pamut, műszál)

Tematikai egység	2. Anyagismeret/textilmentés	Órakeret: 32 óra
Előzetes tudás	<ol style="list-style-type: none"> 1. A megelőző évfolyamokon elsajátított tudáselemek és kompetenciák, ismeretanyag és tevékenységi forma. 2. Aktívan vegyen részt a tanuló a megismert munkafolyamatban. A kommunikációs helyzetekben tartsa be a normákat, illemszabályokat. 3. Legyen fogalma a környezetvédelemről. Ismerjen néhány piktogramot. 4. Képességének megfelelő mértékben használja mérési ismereteit, különös tekintettel a hosszúság és tömeg mérésére. 	
Tantárgyi fejlesztési célok	<ol style="list-style-type: none"> 1. Egyéni képességek szerinti anyagismeret, biztonságos eszközhasználat, a munkavégzéshez szükséges pozitív hozzáállás, a társakat nem zavaró viselkedés. 2. A tanulók szakmai, munkavégzési kompetenciáinak kialakítása. 3. A munkahelyi beilleszkedés, a munkahelyi együttműködés és viselkedés legfontosabb szabályainak elsajátíttatása. 4. A környezettudatos magatartás, a gazdaságossági szemlélet alakítása. 5. A munkavégzéssel kapcsolatos egészségvédelmi szokások, baleset megelőzési magatartás kialakítása. 6. A tanuló nyelvi ismereteinek, kifejezőképességének, információ- 	

	<p>szerző és-feldolgozó képességének fejlesztése.</p> <p>7. Fejlődjön a tanuló önismerete, ismerje meg saját képességeit, formálódjon pozitív jövőképe saját lehetőségeit illetően.</p>
--	---

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> Bővüljön a tanuló szakmai szókincse, tudása, a praktikus, a hétköznapi élet területén hasznosítható ismeretekkel. A tevékenységbe ágyazott ismeretszerzés során fejlődjenek motorikus készségei, tájékozódó képessége, esztétikai érzéke, kommunikációja. A tudatos balesetmegelőzési magatartás kialakítása érdekében következetesen, minden foglalkozáson fel kell hívni a figyelmet a munka- és balesetvédelmi szabályok betartására. Szerezzen jártasságot a verbális és nonverbális információszerzésben az elemi anyagismeret területén. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> Ismerje meg a tanuló a szakma gyakorlásához szükséges munka-, baleset- és tűzvédelmi előírásokat. A munkavégzéshez szükséges alapvető szakmai ismeretek a textilről. Szerezzen a munkavégzéshez szükséges alapvető ismereteket, és tapasztalatokat a különféle textil anyagokról, mivel az anyag tulajdonságai nagyban behatárolják a későbbi felhasználást. Természetes eredetű fonalfajták <ol style="list-style-type: none"> növényi eredetű (pamut, len) állati eredetű (gyapjú, hernyóselyem) Vegyri eredetű fonalfajták. A fonal tulajdonságai: <ol style="list-style-type: none"> Az elkészítés módja (szövés, kötés, hurkolás) 	<p>Kommunikáció: beszédfejlesztés, nonverbális információk értelmezése</p> <p>Számolás-mérés: mérési gyakorlatok, térbeli tájékozódás, műveletek</p> <p>Osztályfőnöki óra: A szakma gyakorlásához szükséges munka- és tűzvédelmi-, valamint biztonságtechnikai előírások</p> <p>Osztályfőnöki óra: egészség-, munka- és környezetvédelem, szervezetünk és igényei,</p>

<p>b. A színezés technikája (fehérítés, fonal színezése, kész szövet színezése, minta nyomása, filmnyomás, hőnyomás - stb.)</p> <p>c. A kikészítés fajtái (mosás, avatás, kreppelés stb.)</p> <p>d. A textil felhasználásának területei (lakástextil, fehérnemű, ruhanemű, gazdasági textíliák)</p> <p>7. Ismerje meg a tanuló a szakma gyakorlásához szükséges munka-, baleset- és tűzvédelmi előírásokat.</p> <p>8. A textilszínezés színezés technikája (fehérítés, fonal színezése, kész szövet színezése, minta nyomása, filmnyomás, hőnyomás).</p> <p>9. A kikészítés fajtái (mosás, avatás, kreppelés).</p> <p>10. A textil felhasználásának területei: lakástextil, fehérnemű, ruhanemű, gazdasági textíliák.</p> <p>11. Néhány, a mindennapokban gyakran használt szálanyag megkülönböztetése, megnevezése, tulajdonságai, felhasználása textilminták alapján:</p> <p>a. Krepp: (vékony, hullámos felületű, egyszínű vagy nyomott mintás) ágynemű, fehérnemű, gyerekruha alapanyag.</p> <p>b. Flanel: (vastagabb, laza kötésű, puha szövet, mindkét oldalán bolyhozott) hálóruga, ing alapanyag.</p> <p>c. Karton: (közepes vastagságú anyag, vászonkötésű) blúz, ing, nyári ruha, kötény anyaga.</p> <p>d. Kordbársony: (különböző szélességű csíkozott) nadrág, szoknya, dzseki, gyerekruha anyaga.</p> <p>e. Pamutvászon: (vastagabb, vékonyabb vászonkötésű) munkaruha, lakástextil alapanyaga.</p> <p>f. Gyapjúszövet: (eltérő vastagságú, kellemes tapintású) női ruha, kosztüm, férfiöltöny, kabát alapanyaga</p> <p>g. Selyemszövet: (szép fényű, kellemes, puha) blúz, női ruha, sál anyaga.</p> <p>Tevékenység</p> <p>1. Végezze el a tanuló a felhasználásra szánt alapanyag válogatását</p>	<p>lakóhelyismeret</p> <p>Számolás-mérés:</p> <p>mérési gyakorlatok, térbeli tájékozódás, műveletek, mérések, mértékegységek</p>
--	--

<p>több szempont szerint (alapanyag, szín, későbbi felhasználása).</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. A differenciált feladatmegoldásokra jó lehetőséget biztosít a kellékek válogatása, csoportosítása. 3. A válogatás több szempontú lehet (pl. szín, forma, méret, anyag szerint csomagolva, felcímkézve tárolhatók újbóli felhasználásig). 4. Kellő anyagismerettel rendelkezve a környezetében fellelhető textilek elemzése is megtörténhet. 5. Fontos hangsúlyozni, hogy az eltérő anyagok eltérő tulajdonságai miatt, meghatározott területen és összetételben lehet egy időben használni őket. 6. Fontos az anyagismeret a későbbi hibák elkerülése érdekében (pl. színtartósság, mérettartósság, kopásállóság figyelembe vétele). 7. A témakör feldolgozása során mód nyílik a fonalak témakörében tanultak ismétlő rendszerezésére, mivel a szükséges ismeretanyag egy része megegyezik. 8. A munkát kiegészítő és segítő tevékenységek: <ol style="list-style-type: none"> a. Textilekből mintakollekció készítése színek, anyagfajták szerint. b. Az esztétikai érzék fejlesztését segítő szín- és formakompozíciók készítése. c. Ismerkedjen a tanuló az iparművészetben, divatban, lakáskultúrában használt anyagok változatos tulajdonságaival. d. Nézzon képes magazinokat, albumokat, katalógusokat és válogasson adott szempontok szerint a látott képekből. 	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Textilfajták, rugalmasság, merevség, vastagság, állati- növényi eredetű, kötött – hurkolt- szövött kelmék, kézi- gépi elkészítés, szálirány, vágási szél, festési eljárások, kopásállóság, szakíthatóság, mérettartósság, megmunkálhatóság kellékek.</p>

<p>Tematikai egység</p>	<p>3. Eszközhasználat, baleset megelőzés</p>	<p>Órakeret</p>
--------------------------------	---	------------------------

		32 óra
Előzetes tudás	<ol style="list-style-type: none"> 1. A munkatevékenység során használatba kerülő eszközök ismerete, funkciójuk, biztonságos és célirányos alkalmazásuk. 2. A munkahely balesetvédelmi ismeretei, anyag és eszköz okozta balesetveszélyről elsajátított tudás, gyakorlati teendők alkalmazása baleset esetén. 	
Tantárgyi fejlesztési célok	<ol style="list-style-type: none"> 1. A munkaterem (munkahely) rendjének betartása. Helyes viselkedési szokások elsajátítása. 2. Biztonságos közlekedés kialakítása a munkaterem eszközei, felszerelései között. 3. A rábízott eszközök, anyagok rendeltetésszerű, balesetmentes használata. Balesetvédelmi ismeretek automatizálása. 4. Egyszerű elsősegély-nyújtási tevékenység elsajátítása. 	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Követelmény a megbízható szerszám- és eszköz használat, a tisztaság és az eszközök megfelelő karbantartása, a pontos anyagismeret, a munkafázisok sorrendjének egymásutánisága és betartása. 2. Szükséges a folyamatos gyakorlás a műveletek balesetmentes algoritmizálásának elsajátításához. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Megismertetni a szakma gyakorlásához szükséges munka- és tűzvédelmi, valamint biztonságtechnikai előírásokat. Munkavédelmi szabályok. 2. Felismerni a munkavégzés közben előforduló veszélyforrásokat és jelezni, hogy megtehetőek legyenek az elhárításhoz szükséges intézkedések. Kitartó, biztonságos munkát végezni. 3. Alkalmazni a balesetvédelmi előírásokat. 	<p>Számolás- mérés: mérési gyakorlatok</p> <p>Környezet és egészségvédelem</p> <p>Életvitel és egészséges életmódra nevelés</p> <p>Osztályfőnöki óra:</p>

<p>4. Az ismeretek elsajátítása érdekében elsősegélynyújtó bemutatók, tájékoztató jellegű filmek, könyvek, figyelem felhívó plakátok, piktogramok, prospektusok megtekintése elengedhetetlen. Szükséges a rendszeres gyakorlás feltételezett (vagy valódi) baleset esetén - a lehetőség adta helyzet felismerésének és alkalmazásának gyakorlati kivitelezése.</p>	<p>Iskolai - és munkahelyi mentálhigiéne</p>
<p>Tevékenység</p>	<p>A tudatos baleset-megelőzési magatartás kialakítása érdekében következetesen minden gyakorlati foglalkozás előtt, a munkafolyamat alkalmazása során fel kell hívni a figyelmet a munkavédelmi szabályok betartására.</p>
<p>1. A jó közérzet és hatékony munkavégzés feltételei az időközönként beiktatott rövid mozgásos feladatok, gimnasztikai gyakorlatok vagy más, esetleg a szabadban végzett mozgásos tevékenységek.</p> <p>2. Lényeges a derűs légkör megteremtése. Munka közben zenehallgatással, a munkatevékenységhez kapcsolódó témákról való beszélgetéssel oldhatjuk a feszültséget, kerülhetjük el a balesetet (monotónia túrés).</p> <p>3. Tanulmányi séta a mentőállomásra, baleseti ambulanciára. Jó mentális közérzet biztosítása az egyéni igények és az adott lehetőségek figyelembevételével.</p> <p>4. Nagy gondot kell fordítani a munkavédelmi, biztonságtechnikai szabályok, eljárások tudatosítására, betartására. Ezt végezhetjük az oktatást megelőzően naponta, tantárgyi témakörök előtt és a gyakorlati munka folyamatában rendszeresen. A gépek biztonságos használatára tudatosan fel kell készíteni a tanulókat. Meg kell ismertetni őket a balesetveszély lehetőségeivel, a biztonságos munkavégzés feltételeivel. Az eszközök használatánál figyelmeztetni kell őket, hogy saját és társai testi épségére különösen figyelniük szükséges. A gépek egyszerű karbantartási munkáinál, általuk is végezhető javításoknál meg kell követelni a biztonságtechnikai szabályok betartását. A feladatok elvégzésének értékelésekor minden esetben ki kell térni a munka minőségi, mennyiségi teljesítménye mellett annak biztonságos elvégzésére is.</p>	
<p>5. Elsősegélynyújtás gyakorlása, kisebb sérülések esetén.</p>	

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Szűrő-vágó eszköz, karbantartás, pormaszk, érintésvédelem, poroltó, elektromos eszköz, allergia, fonal-, textilvágó (körkés) hatása, pánik, elsősegélynyújtás, fertőtlenítés, vérzéscsillapítás, nyomókötés, fájdalomcsillapító szer, hívószám, sürgősség, ambulancia.
------------------------------------	--

Tematikai egység	4. Fonalmentés menete	Órakeret 120 óra
Előzetes tudás	<ol style="list-style-type: none"> 1. A megelőző évfolyamokon elsajátított tudáselemek és kompetenciák, ismeretanyag és tevékenységi forma. 2. Tudjon részt venni a megismert munkafolyamatban. A kommunikációs helyzetekben tartsa be a normákat, illemszabályokat. 3. Tanulja meg a szocializált viselkedést, tartsa szükségesnek a szabályok, normák betartását. 4. Legyen fogalma az ember környezetalakító tevékenységéről, a környezetvédelemről. Ismerje a piktogramok alkalmazásának jelentőségét. 5. Képességének megfelelő mértékben tudja használni mérési ismereteit, különös tekintettel a hosszúság és tömeg mérésére. 	
Tantárgyi fejlesztési célok	<ol style="list-style-type: none"> 1. A tanulók szakmai, munkavégzési kompetenciáinak kialakítása. 2. A munkahelyi beilleszkedés, a munkahelyi együttműködés és viselkedés legfontosabb szabályainak elsajátíttatása. 3. A környezettudatos magatartás alakítása. 4. A munkavégzéssel kapcsolatos egészségvédelmi szokások, baleset megelőzési magatartás kialakítása. 5. A tanuló nyelvi ismereteinek, kifejezőképességének, információ-szerző és-feldolgozó képességének fejlesztése. 6. Fejlődjön a tanuló önismerete, ismerje meg saját képességeit, formálódjon pozitív jövőképe saját lehetőségeit illetően. 	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
--	----------------------------

<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sajátítsa el a tanuló, képességeinek megfelelően a szakma gyakorlati tevékenységeit. 2. Tartsa be a munkarend, a beilleszkedés, a munkahelyi együttműködés alapszabályait. 3. Takarékos, gazdaságos szemlélet erősítése (pl. fonalgubanc feltekerése a legkevesebb veszteséggel). 4. A tudatos baleset-megelőzési magatartás kialakítása érdekében következetesen, minden foglalkozáson fel kell hívni a figyelmet a munka- és balesetvédelmi szabályok betartására. 5. Az önellenőrzés fontosságának a felismertetése és gyakoroltatása. 6. Legyen képes örömmel, aktívan, és kitartóan végezni a tevékenységeket. 7. Legyen képes a megtanult munkafolyamatokat egyre nagyobb önállósággal, a szükséges anyagok és eszközök célszerű megválasztásával elvégezni. 8. Munkáját folyamatában ellenőrizze, szükség szerint segítséggel/önállóan javítsa. 	<p>Osztályfőnöki óra: előkészület a felnőtt életre</p> <p>Számolás-mérés: mérési gyakorlatok, térbeli tájékozódás, műveletek, mérések, mértékegységek</p> <p>Kommunikáció: beszédfejlesztés, nonverbális információk értelmezése</p>
<p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ismerje meg a tanuló a szakma gyakorlásához szükséges munka-baleset- és tűzvédelmi előírásokat. 2. Ismerje a tanuló a munkafázisokat és azok sorrendjét. Ismerje a szükséges eszközöket és azok rendeltetésszerű használatát. 	<p>Osztályfőnöki óra: Egészség-, munka- és környezetvédelem, szervezetünk és igényei, munkavállalás, viselkedéskultúra.</p>
<p>Tevékenység</p> <p>A fonalak, cérnák, a szövött-, kötött- és hurkolt kelmék feldolgozhatóságának főbb műveletei:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. válogatás: a felhasználásra szánt alapanyag válogatása több szempont alapján (szín, minőség, alapanyag összetétele...) az adott lehetőségeknek megfelelően 2. bontás: kötött termékek bontása, kellékek eltávolítása (gombok, kapszok, húzózárok, zsebek, válltömések, tépőzárok, bélés 	<p>Környezet és egészségvédelem: egészség-, munka- és környezetvédelem, szervezetünk és</p>

<p>lefejtése), kézzel kötött termékek fejtése, géppel kötött termékek bontása, a bontás megkezdése (a megfelelő hely megkeresése)</p> <p>3. gombolyítás: az adott hosszúságot meghaladó fonál szálakat segédeszközre vagy kézfejre tekeri, az előre meghatározott fonalhosszúságnál rövidebb szálak gyűjtése külön történik, a szálakat, szükség szerint összecsomózva vagy csomózás nélkül kell gombolyítani</p>	<p>igényei, munkavállalás, viselkedéskultúra</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>válogatás, bontás, fejtés, gombolyítás, kellékek, eszközök (bontótű, olló)</p>

<p>Tematikai egység</p>	<p>5. Textilmentés menete</p>	<p>Órakeret 142 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. A megelőző évfolyamokon elsajátított tudáselemek és kompetenciák, ismeretanyag és tevékenységi forma. 2. Tudjon részt venni a megismert munkafolyamatban. A kommunikációs helyzetekben tartsa be a normákat, illemszabályokat. 3. Tanulja meg a szocializált viselkedést, tartsa szükségesnek a szabályok, normák betartását. 4. Legyen fogalma az ember környezet alakító tevékenységéről, a környezetvédelemről. 5. Ismerje a piktogramok alkalmazásának jelentőségét. 6. Képességének megfelelő mértékben tudja használni mérési ismereteit, különös tekintettel a hosszúság és tömeg mérésére. 	
<p>Tantárgyi fejlesztési célok</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. A tanulók szakmai, munkavégzési kompetenciáinak kialakítása. 2. A munkahelyi beilleszkedés, a munkahelyi együttműködés és viselkedés legfontosabb szabályainak elsajátíttatása. 3. A környezettudatos magatartás alakítása. 4. A munkavégzéssel kapcsolatos egészségvédelmi szokások és tudatos baleset megelőzési magatartás kialakítása. 5. A tanuló nyelvi ismereteinek, kifejezőkészségének, 	

	<p>információszerző és -feldolgozó képességének fejlesztése.</p> <p>6. Fejlődjön a tanuló önismerete, ismerje meg saját képességeit, formálódjon pozitív jövőképe saját lehetőségeit illetően.</p>
--	--

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sajátítsa el a tanuló, képességeinek megfelelően a szakma gyakorlati tevékenységeit. 2. Tartsa be a munkarend, a beilleszkedés, a munkahelyi együttműködés alapszabályait. 3. Az önellenőrzés fontosságának a felismertetése és gyakoroltatása. 4. Takarékos, gazdaságos szemlélet erősítése 5. A tudatos baleset-megelőzési magatartás kialakítása érdekében következetesen, minden foglalkozáson fel kell hívni a figyelmet a munka- és balesetvédelmi szabályok betartására. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ismerje meg a tanuló a szakma gyakorlásához szükséges munka-, baleset- és tűzvédelmi előírásokat. 2. Ismerje a munkafázisokat és azok sorrendjét. 3. Ismerje meg minta utáni egyszerű formájú textilből készíthető termékeknél a szabás, varrás, vasalás fogalmát, eszközeit tudja megnevezni, kiválasztani, és képességeiktől függően a folyamatát is tudja elvégezni. a minőségi követelményeknek megfelelően. 4. Ismerje fel, segítséggel nevezze meg textilminták segítségével a ruhaiparban feldolgozásra kerülő textilméterárak, kellékek, rövidárak fajtáit nyersanyaguk, szerkezetük, felhasználási területük és kereskedelmi elnevezésük szerint. 5. Ismerje meg a szakma gyakorlásához szükséges munka- és tűzvédelmi, valamint biztonságtechnikai előírásokat. 	<p>Osztályfőnöki óra előkészület a felnőtt életre Egészség-, munka- és környezetvédelem, szervezetünk és igényei, munkavállalás, környezetvédelem, viselkedéskultúra</p> <p>Számolás-mérés: mérési gyakorlatok: térbeli tájékozódás, műveletek, mérések, mértékegységek</p> <p>kommunikáció: beszédfejlesztés, verbális és nonverbális információk értelmezése</p>

<p>Tevékenység</p> <p>1. <u>Válogatás:</u></p> <p>a. A munkában részt vevő tanulók irányítás mellett a felhasználásra szánt alapanyagok válogatását több szempont alapján (szín, alapanyag), az adott lehetőségeknek megfelelően végezzék el.</p> <p>b. A válogatást értelemszerűen az adott alapanyagok tulajdonságai, és a felhasználás célja határozzák meg.</p> <p>c. Célszerű már a válogatás során figyelembe venni a majdan elvégzendő szükséges munkafolyamatokat is (pl.: gombokat le kell majd venni, bélést ki kell fejteni stb.).</p> <p>2. <u>Bontás, a kellékek eltávolítása a textilről:</u></p> <p>a. a gombok, kapcsok, zárok lefejtése, levágása</p> <p>b. a bélés kifejtése</p> <p>c. kellékek elkülönítése, válogatása</p> <p>3. <u>A textil szétfejtése:</u></p> <p>a. bontás megkezdése, a megfelelő hely megkeresése</p> <p>b. az összevarrt anyag fejtése a varrás mentén</p> <p>c. a fejtés különböző módjának elsajátítása (pl. ollóval, célszerszámmal, szálkihúzással stb.)</p> <p>d. a fejtett anyag tisztítása a felesleges szálak eltávolításával, az anyag simítása, válogatása nagyság szerint</p> <p>4. <u>A textil darabolása a majdani felhasználás szerint</u></p> <p>a. Csík tépése rongyszőnyeg készítéséhez:</p> <p>b. a csík szélességének kimérése centiméterrel, vagy sablonnal</p> <p>c. az anyag bevágása a kimért helyen</p> <p>d. az anyag repítése száliránynak megfelelően</p> <p>e. amennyiben az anyag nem téphető, a megfelelő szélesség kimérése és bejelölése után elvágása ollóval</p> <p>f. az azonos anyagú és szélességű, színű csíkok összeöltése megfelelő színű fonallal és a kapott csík feltekerése orsóra</p>	<p>Osztályfőnöki óra:</p> <p>Egészség-, munka- és környezetvédelem, szervezetünk és igényei, munkavállalás, környezetvédelem, viselkedéskultúra</p>
---	---

<p>g. az így előkészített textilcsíkok mérés és csomagolás után kerülnek felhasználásra.</p>	
<p>5. <u>A textil egyenesre vágása bomlást gátló ollóval változatos célú felhasználásra:</u></p> <p>a. foltvarrás alapanyagainak előkészítése céljából (Patchwork): ebben az esetben kiemelkedően fontos a megfelelő, válogatott méretek szerinti gyűjtés, csomagolás és tárolás; a feldarabolt anyagok csoportosítása lehetőséget nyújt a tanult ismeretek önálló alkalmazására</p> <p>b. falvédő textilkép, apró áruk készítéséhez alkalmas alapanyagok előkészítése: a gondosan feldarabolt anyagok megfelelő válogatás és csomagolás után kerülnek későbbi felhasználásra.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Szabás, darabolás, bontás, fejtés, varrás, csomózás, hurkolás, foltvarrás, mérés, szálirány</p>

<p>Tematikai egység</p>	<p>6. Kapcsolódó más gyakorlati tevékenység /üzemlátogatás, tanulmányi kirándulás/</p>	<p>Órakeret 24 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>1. A textil és fonal alapanyagainak ismerete. 2. Elkészítésük, feldolgozásuk módja, tulajdonságaik, fajtájuk elnevezés szerint, színviláguk a megmunkálhatóság tükrében, felhasználási területeik.</p>	
<p>Tantárgyi fejlesztési célok</p>	<p>1. A textil és fonal ismerete, textilből és fonalból készített ruházati és használati darabok újra felhasználhatóságának megismerése, ismételt értékteremtő voltuk felismertetése. 2. Esztétikai érzékük fejlesztése és a szociális alkalmazkodás elsajátítása az ismeretszerzés alatt. Nemzeti identitás erősítése a néphagyományokkal való találkozás által.</p>	

<p>Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>
---	-----------------------------------

<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ismerkedjen meg az iparművészetben, divatban, lakáskultúrában, népművészetben használt anyagok változatos tulajdonságaival. 2. A textil és fonalmentéssel kapcsolatos ismereteit bővítse a gyakorlati tapasztalatszerzéssel az újrahasznosítás érdekében. <p>Ismeretek</p> <p>Tájékozódjon magazinok, katalógusok, albumok segítségével is a szakma elsajátításához nélkülözhetetlen ismeretek megszerzése érdekében.</p> <p>Tevékenység</p> <p>A szakórák jelentős részét a műhelyben töltik a tanulók. Hasznos, ha többször van módjuk fonalboltban, textil- és ruhanemű boltban, használtruha kereskedésekben (turkálókban), rövidáru üzletekben, ruhaüzletekben, varrodában, butikokban tanulmányi látogatások keretében gyakorlati tapasztalataikat bővíteni, közvetlen kapcsolatba kerülni a munkatevékenységük alapanyagaival.</p> <p><u>Ajánlott a helyi és környékbeli lehetőségek figyelembe vétele:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. tájházak megtekintése 2. szövő műhelyek látogatása 3. népművészeti egyesületek és központok megtekintése 4. művelődési házak kézműves foglalkozásain, kiállításain való részvétel 5. múzeumok látogatása /Néprajzi Múzeum, Népművészeti és képzőművészeti tárlatok, kiállítások/ 6. ruhagyűjtő konténer felkutatása, működésének, funkciójának megismerése 7. helyi kulturális központok programjain, kiállításain való megjelenés 8. értelmi fogyatékosok nappali ellátó otthonai, napközi otthonai, és azok tevékenységeinek, foglalkozásainak megtekintése. 	<p>Osztályfőnöki óra:</p> <p>Felkészülés a felnőtt létre-otthon, lakberendezés, munkabér beosztása, vásárlás</p> <p>Környezet és egészségvédelem:</p> <p>Életvitel és egészséges életmódra nevelés</p> <p>Kommunikáció:</p> <p>olvasás</p> <p>Számolás- mérés:</p> <p>mérési gyakorlatok, mértékegységek, tervezés, kalkuláció</p>
--	--

Kulcsfogalmak/ fogalmak	tapasztalatcsere, tanulmányi kirándulás, tájház, kiállítás, konténer, turkáló, útiterv, hasznosítás, néphagyomány, divat, lakáskultúra, iparművészet
------------------------------------	--

Tematikai egység	7. Mérés, csomagolás, tárolás	Órakeret 16 óra
Előzetes tudás	Az újra hasznosításra kerülő textil és fonaltermékek, ruha kiegészítők és más kapcsolódó termékek ismerete.	
Tantárgyi fejlesztési célok	<ol style="list-style-type: none"> 1. A témaegység célja, hogy a tanulókat differenciáltan készítse fel az iskolai tanulmányok befejezése utáni munkavégzésre, lehetőséget nyújtva számukra, hogy védőmunkahelyen és ép emberek között, a nyílt munkaerőpiacon (egyéni megsegítéssel), felnőttként munkát vállaljanak. 2. A textil és fonamentalmentésből nyert anyagok mérése, szakszerű tárolása. 3. Újrahasznosítás után a kész termékek csomagolása a környezetvédelmi és balesetvédelmi szempontok figyelembevételével. 4. Raktárrend kialakítása adott szempontok szerint. 	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A munkafolyamatok végzése módot ad az esztétikai érzék és fantázia fejlesztésére is, amennyiben a termékek későbbi felhasználási lehetőségei szóba kerülnek. 2. Képesé kell tenni a tanulókat a munkafegyelem és a munkavégzés alapvető szabályainak és az alapvető munkavédelmi és balesetmegelőző szabályok betartására. 3. Legyenek képesek az adott feladat szerinti tevékenységeket algoritmizálva elvégezni. 4. Az utasításnak megfelelő helyen és módon tudják az elkészült 	<p>Erkölcstan: - alkalmazkodási képesség, interperszonális kapcsolatok fenntartása Kommunikáció:</p>

<p>termékeket tárolni és értékesítéshez, ajándékozáshoz előkészíteni.</p> <p>5. Legyenek képesek az adott helyen használt egyszerűbb eszközöket megfelelően használni.</p> <p>6. Vegyék figyelembe az anyagok tulajdonságait (nagyság, súly, merevség) az esztétikus és hibátlan csomagolás érdekében.</p>	<p>utasítás megértése, szakmai nyelv alkalmazása, segítségkérés</p>
<p>Ismeretek</p> <p>1. Ismerje meg a különféle csomagoló és tároló anyagokat, legyen képes az adott feladatnak megfelelőt kiválasztani és felhasználni.</p> <p>2. Ismerje és tudja csoportosítani a félkész- és kész termékeket, azokat megfelelően válogatni, csomagolni.</p> <p>3. Ismerje a csomagolás szempontjait és tudja előkészíteni a terméket a csomagoláshoz.</p>	<p>Környezet és egészségvédelem: Életvitel és egészséges életmódra nevelés</p>
<p>Tevékenység</p> <p>1. <u>Mérés</u></p> <p>a. A kellő súlyt elérő fonalgombolyag végét rögzíteni kell. Igény szerint a súlyt és a termék nevét feltüntetve célszerű csomagolni az elkészült munkát tárolásra és raktározásra előkészítve.</p> <p>b. Legmegfelelőbb méretbeli megállapodás szerint válogatni a fonalakat, textíliákat, kelméket, félkész- és kész termékeket, megkönnyítve a célszerű felhasználásukat.</p> <p>2. <u>Csoportosítás:</u></p> <p>a. Tároló dobozokban, címkézéssel ellátva:</p> <p>b. a munka során lefejtett kellékek tárolására, válogatására (gombok, húzózárok, kötöző anyagok, tépőzárok, patentok, tömőanyagok, válltömések, bélésanyagok),</p> <p>c. célszerszámok, ollók, ragasztó anyagok, csomagolási anyagok, mérést szolgáló eszközök (mérleg, mérőszalag), sablonok,</p> <p>d. egyéb kiegészítő anyagok.</p> <p>3. <u>Csomagolás:</u> a munka során összegyűlt kellékek (nem textilanyagok), a gondosan feldarabolt anyagok, kész termékek, ajándéktárgyak, lakástextíliák, dekorációs anyagok megfelelő</p>	<p>Számolás-mérés: mérési gyakorlatok, súly- és hosszúságmérés</p> <p>Környezet és egészségvédelem: egészséges életmód szabályainak betartása, balesetmentes környezet kialakítása a munkaterületen, környezet szennyezés megelőzése az újrahasznosítás által</p> <p>Osztályfőnöki óra:</p>

<p>válogatása, csomagolás, címkézés, esetleges kezelési utasítás után kerülnek a későbbi felhasználóhoz. (Textil KRESZ).</p> <p>4. <u>Tárolás</u>: a raktározáshoz szükséges anyagok, eszközök, kellékek, termékek elhelyezése, azok megfelelő körülményeinek.</p> <p>5. <u>Foltvarrás alapanyaga céljából (Patchwork)</u>:</p> <p>a. megfelelő, válogatott méretek szerinti gyűjtés, csomagolás és tárolás,</p> <p>b. textilkép, falvédő készítéséhez alkalmas alapanyagok előkészítése.</p>	<p>tűzvédelmi, munkavédelmi, baleset megelőzési ismeretek</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	mérés, csoportosítás, tárolás, címkézés, válogatás, csomagoló anyagok, segédanyagok, foltvarrás

Tematikai egység	8. Textil-és fonalmentés termékeinek mindennapi hasznosítása	Órakeret 72 óra
Előzetes tudás	<ol style="list-style-type: none"> 1. A megelőző évfolyamokon elsajátított tudáselemek és kompetenciák, ismeretanyag és tevékenységi forma. 2. Textil- és fonalmentés menetének ismerete és gyakorlati megvalósítása, kapcsolódó eszközei. 3. Kézi alapvarrások. 4. A szakma gyakorlásához szükséges munka- és tűzvédelmi, valamint biztonságtechnikai előírások (eszközök, gépek, segédanyagok használata). 	
Tantárgyi fejlesztési célok	<ol style="list-style-type: none"> 1. Különféle textilekből, kelmékből és fonalakkól készített ruházati és használati darabok újra felhasználhatóságának megismerése, ismételt értékteremtő voltuk felismertetése. 2. Tárgyalkotó képesség, fantázia, esztétikai érzék fejlesztése. 3. Az alkalmazkodó képesség fejlesztése, mely által képessé válik arra, hogy huzamosabb ideig végezze a kijelölt munkát, a szükséges öltözék és eszközök kiválasztásával. 4. Legyen képes utasításokat végrehajtani. 	

	<p>5. Ismerje meg, hogy a munkának értéke van</p> <p>6. Törekedjen a képességei szerinti pontos munkavégzésre.</p> <p>7. Tudatosuljon benne, hogy az elkészített termékek, tárgyak a mindennapokban használatos cikkeként, ajándék- és lakásdekorációs célokra is felhasználhatók.</p>
--	--

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <p>1. A szakma elsajátításának próbaköre a tanult elméleti ismeretek eredményes gyakorlati alkalmazása.</p> <p>2. A képzés kezdeti szakaszán különösen, de mindvégig igen fontos a motiváltság érdekében, hogy a tanulók munkájának eredménye, a kész munkadarab használhatósága nyilvánvaló legyen. Készítése során sikerélményhez jussanak.</p> <p>3. Tudatosuljon, hogy a kézimunkával készített termékek előállítása munkaigényes és időigényes folyamat, ami felértékeli az elkészült tárgyat.</p> <p>4. Válgjon képessé különböző ruhadarabokhoz a megfelelő anyagot, kelléket kiválasztani, az összedolgozhatóság, kezelhetőség figyelembe vételével.</p> <p>5. Tudatosuljon benne munkavégzése során az a tény, hogy munkája környezetvédelmi célokat szolgál. Tevékenységük által a feleslegesnek tűnő „hulladékból” hasznos termék készül.</p> <p>6. Ismerje meg az egyszerűbb női- és férfi ruhadarabokat, azok készítésének módját az alapanyag sajátosságainak figyelembevételével.</p> <p>7. A tanulók az alapvető textil- és fonalmentési technológiai eljárásokat és a megmunkálási műveletek logikai sorrendjét megismerjék, és alkalmazzák azokat a különböző textíliák anyagminőségek, színek és összetevők szerinti szétválogatásnál, ruhabontásnál, textilhasításnál, összevarrás, fonalképzés,</p>	<p>Környezet és egészségvédelem:Életvitel és egészséges életmódra nevelés</p> <p>Testnevelés: kézügyesség és finommotorika fejlesztés</p> <p>Környezet és egészségvédelem: precizitás, pontosság, esztétikai érzék fejlesztése, a tanulók munkavégző képessége</p> <p>kibontakozhasson</p> <p>Számolás- mérés: mérési gyakorlatok.</p> <p>Kézügyesség, szín-, forma- és arányérzék, szemmérték fejlődése</p>

<p>gombolyítás, feldolgozás munkafázisainál.</p> <p>8. A tudatos baleset-megelőzési magatartás kialakítása érdekében következetesen minden gyakorlati foglalkozás előtt, a végzendő munkafolyamat végzése során fel kell hívni a figyelmet a munkavédelmi szabályok betartására.</p>	<p>precizitás, pontosság esztétikai érzék fejlesztése mérési ismeretek, szín és forma ismeret.</p>
<p>Ismeretek</p> <p><u>Anyagismeret (fonal és textil):</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Felmérni a javítások, átalakítások lehetőségeit a textilmentés során rendelkezésre álló textíliák és kelmék közül az esztétikai és gazdaságossági szempontok figyelembe vételével, és azokat lehetőség szerint önállóan elkészíteni. 2. Tudatosítsuk a fiatalokban, hogy a segítségkérés és a feladatok ellenőrzése természetes része az életnek, ne féljenek jelezni gondjaikat, miközben legyenek büszkék teljesítményükre. 3. Ismerje, és a gyakorlatban legyen képes használni a szabás és a varrás kézi eszközeit (olló, körkés, bontótű, gombostű, szabókréta, illanó filc). 4. Ismerje fel, és ha képességei lehetővé teszik, irányítás és ellenőrzés mellett alkalmazza a tárgykészítés során a felsorolt (asztali szövő léc, szövő keretek, karmantyúk, övszövők, varrógép) eszközöket. 5. Lehetőség szerint ismerje meg a varrógépek általános felépítését, a varráshoz használatos eszközök használatát, a gép működtetését és kezelését (minden esetben oktató segítségével és felügyelete mellett). 6. Ismerje és tudja működtetni a vasaláshoz használt berendezéseket. 7. Ismerje fel a textilműhelyben lévő gépek és eszközök rendellenes működését, tudjon segítséget kérni. 8. Fantáziája és esztétikai érzéke segítségével próbálja kiválasztani a különböző típusú textíliákhoz a megfelelő kellékeket, közbéléseket, bélésanyagokat azokból új tárgyat előállítva. 	<p>Osztályfőnöki óra: munkahelyi balesetvédelmi szempontok figyelembe vétele, csomagolás és tárolás</p>

Tevékenység

1. A textilmentés és fonalmentés során megismert kiegészítőket és kellékanyagokat sikeresen fel tudja használni egy új, hasznos tárgy elkészítésére (gombok, zipzár patent, tépőzár, válltömés, gumi, csipke).
2. A technológia részműveleteit minden esetben a munkamódszert átadó közvetlen irányítása mellett bemutatás, betanítás után készíti el, figyelve a konkrét textília formai megoldásainak, alap- és kellékanyagainak, valamint a rendelkezésre álló eszközök (esetleges gépek) alkalmazásának lehetőségeire.
3. A munkafolyamat bemutatása után egyénileg végezzék a tanulók a munkát. A tanár/szakoktató korrigálja az eszközhasználatot, tanácsadással segítsen, dicsérettel ösztönözzön, de az önálló munkavégzést biztosítsa.
4. Eszközök segítségével rongyszövés:
 - a. textil-és fonalgombolyagok felhasználása asztalra szerelt szövőlécen (tüskén) való szövésre
 - b. álló és fekvő szövőszéken való feldolgozására (terítők, lábtörlők, falvédők stb.)
 - c. szalagszövőn való fonalgombolyagok felhasználására (övek, szalagok, mobiltelefon tartók, könyvjelzők, zsebkendő tartók stb.)
 - d. kötés, horgolás (kötőtűk és horgolótűk segítségével, egyedi technikákkal)
5. Apróáruk készítése a mentett fonalak, textíliák felhasználásával:
 - a. Egyszerű használati és lakberendezési cikkek, ajándéktárgyak textíliák és kelmék tárgyalkotással történő újrahasznosításával.
 - b. E munkafolyamat végzése módot ad az esztétikai érzék és fantázia fejlesztésére is, amennyiben a későbbi felhasználás lehetőségei szóba kerülnek.
6. Varrás (kézi, gépi):
 - a. egyszerű szabásmintákat a mintaívokről (lehetőség szerint, egyéni képességeikhez mérten) tudjon kiszabni olló

<p>használatával,</p> <p>b. egyszerűbb textilkép elkészítése,</p> <p>c. babaruha varrása (textil, gomb, fonal és szalagok kombinálásával egyéni munkadarabok elkészítésére is alkalmas kell teremteni a tanulóknak),</p> <p>d. textildoboz,</p> <p>e. mobiltelefon tartó,</p> <p>f. bevásárló szatyor,</p> <p>g. zsebkendőtartó,</p> <p>h. patchwork tárgyak (párnák, kisterítők),</p> <p>i. portörölők,</p> <p>j. konyhai edényfogó kesztyűk,</p> <p>k. tornazsákok, tisztasági csomag zsákjai,</p> <p>l. gyermekjátékok,</p> <p>m. textil kitűzők (ékszerek, névtáblák, csoporthoz való tartozás jelzésére alkalmazhatóan),</p> <p>n. bábok (tantárgyi- és terápiás, iskolai fejlesztési célokra),</p> <p>7. Filc alapanyagú ajándéktárgyak, applikációs díszek.</p> <p>8. Makramé csomózás.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>bontás, szabásminta, kellékek, varrás, varrógép, környezetvédelem, újrahasznosítás, kézimunka</p>

<p>Tematikai egység</p>	<p>9. Ismétlés, rendszerezés</p>	<p>Órakeret 48 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Tanult, elsajátított ismeretek</p>	
<p>Tantárgyi fejlesztési célok</p>	<p>Rendszerezés, önálló alkalmazás</p>	

<p>Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>
---	-----------------------------------

<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A tanulási idő során fokozatosan végezze egyre önállóbban a munkát. 2. Legyen módja arra, hogy önállóan tervezze meg a munkadarabot, a munka fázisait, a munkavégzéshez szükséges eszközöket és időt. 3. A gyakorlati kerettanterv elsajátítása során a munkafolyamatokat fokozatosan egyre önállóbban végezze a feladat megállapításától, a szükséges eszközök és munkafolyamatok megtervezésén túl a feladat megfelelő minőségben és időben történő elvégzéséig. 4. Az oktatási intézményben a több-éves fejlesztő munka során felszínre kell hozni a fiatalok egyéni képességeit, az esetleges hiányok csökkentésére egyéni korrekció biztosításával. 5. A képzés során a gyakorlati kerettanterv gyakorlati célzott tevékenységeit tanári irányítással, jól begyakorolt rutinnal kell végezniük, ami később a biztonságos munkavégzésüket segíti. 6. A gyakorlati kerettanterv során nagy lehetőség és szükség is van az egyéni, helyi sajátosságok figyelembe vételére, és ennek tudatában kell a megfelelő, aktuálisan szükséges területre vonatkozó ismereteket aktualizálni és alkalmazni. 	<p>Számolás- mérés: mérési gyakorlatok</p> <p>Osztályfőnöki óra: munkavédelmi ismeretek</p> <p>Környezet és egészségvédelem: életvitel és egészséges életmódra nevelés, környezet-védelmi ismeretek, munkavédelmi ismeretek, iskolai- és munkahelyi mentálhigiéné</p>
<p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A munkafolyamat állandó értékelése és a megfelelő segítségnyújtás kellően felkészít erre. 2. A fiatalokban tanulmányaik során kialakulnak a társas együttélés alapvető szokásai, önkiszolgálási szintjük lehetővé teszi számukra a viszonylagos önállóságot. 3. Az ismert hely és személyek megnyugtató háttérrel jelentenek számukra ahhoz, hogy eleinte több, majd kevesebb segítséggel az iskolán kívüli színtereken is biztonságosan mozogjanak. 	
<p>Tevékenység</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A munkafázisok sorrendjének ismerete és betartása követelmény. 	

<p>Ehhez folyamatosan gyakorolni szükséges a műveleteket, az egyes munkafázisok pontos elvégzését.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. A jó közérzet és hatékony munkavégzés szükségessé teszi az időközönként beiktatott rövid mozgásos feladatokat, gimnasztikai gyakorlatokat vagy más esetleg a szabadban végzett mozgásos tevékenységet. 3. Jó hatású a munka közben halk zene hallgatása, beszélgetés a munkatevékenységhez kapcsolódó témákról, derűs légkör biztosítása. 4. A tanulási idő során fokozatosan egyre önállóbban dolgozzon. 5. Legyen módja arra, hogy önállóan tervezze meg az elvégzendő munkát, annak fázisait, a munkavégzéshez szükséges eszközöket és időt. 6. A munkafolyamat állandó értékelése és a megfelelő segítségnyújtás kellően felkészít erre. 7. Az iskola fontos partnere a család, a szülő, aki megfogalmazza igényét és elvárásait az iskolával szemben. Ez az igény minden esetben realitáson alapuljon. Ennek érdekében törekedjen az oktatási intézmény és a pedagógus a harmonikus szülő – iskola – munkahely együttműködésre, a tanulók későbbi kiegyensúlyozott, megelégedett, tartalmas életéhez. 	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>munkadarab, anyagok, eszközök, balesetvédelem</p>

11.4.5.18. UDVAROS KÉSZSÉGFEJLESZTŐ KERETTANTERV

Célok

A tanulók sajátítsák el irányítással udvarok, parkok, útjainak gondozási, ápolási, karbantartási munkálatait. Készítse fel a fiatalokat arra, hogy egyéni megsegítéssel legyenek képesek felnőttként munkát vállalni, a munkaerőpiacon segítséggel eredményesen helytállni. Segítse a tanulókat szocializációjukban, a munkavégzéshez szükséges kötöttségek, szabályok interiorizált elsajátításában, a későbbi rehabilitáció, illetve védett munkahelyen történő

munkavégzés képességének elősegítésében. A tanulók képessé váljanak elvégezni egyszerű, különösebb elméleti felkészültséget nem igénylő udvarosi munkafolyamatokat, megfelelő irányítás mellett.

Feladatok

1. A mindennapi élethez alapvetően nélkülözhetetlen munka- és egészségvédelmi ismeretek, szokások elsajátítása mellett a testi fejlettség és ellenálló képesség kialakítása és fenntartása.
2. Fontos, hogy kialakuljanak az egészséges életmódhoz tartozó higiéniai szokások. A fiatal képességeinek megfelelően vigyázzon egészségére, kerülje a káros szokások kialakulását.
3. Legyen a tanuló igénye saját és közvetlen környezetének szép kialakítására. Segítséggel tegye vonzóvá környezetét, szívesen tartózkodjon a jó levegőn, szeresse a természetet, és tudjon dolgozni megfelelően előkészített szerszámokkal, eszközökkel.
4. Ismerje meg és tartsa be a tanuló a munka- és egészségvédelemre vonatkozó szabályokat.
5. Fokozottan szokjon hozzá a termelőmunkában megszokott munkaidő szerinti terheléshez, egyéni terhelhetőségüknek megfelelően. Alakuljon ki a tanuló önismerete annyira, hogy segítséggel képes legyen társaival megfelelően együtt dolgozni.
6. Tudja emberi kapcsolataiban az egyet nem értést kezelni, és kevésbé sérüljön a vitákban. Legyen képes bizalommal fordulni szűkebb, és tágabb környezetéhez amennyiben segítségre van szüksége.

A készségfejlesztő kerettanterv szerepe a fejlesztési területekben

Pályaorientáció: Megismeri a fiatal azt a területet, ahol tevékenykedik, tud tájékozódni a munkaterületen. Képessé válik huzamosabb ideig végezni a kijelölt munkát, a szükséges öltözék és eszközök kiválasztásával. Tud utasításokat végrehajtani. Törekszik a kitartó, folyamatos munkavégzésre. Az udvarosi munkák végzése biztosítja számára a teljesebb életet, a társadalomban és a termelőmunkában való részvételt, elősegíti rehabilitációjukat, rehabilitációjukat.

Az önismeret és társas kultúra fejlesztése: Kialakulnak és megszilárdulnak a magatartást szabályozó viselkedésformák. A tanuló elsajátítja a másokkal való együttműködést a feladatok végzése során.

Felelősségvállalás: A tanuló megismeri az eredmények eléréséhez szükséges rendszeresség, kitartás és pontosság fontosságát, munkájának elismerése által megéli személyes fontosságát.

A testi és lelki egészségre nevelés: Elsajátítja a fiatal az egészség megóvásához szükséges egészségügyi alapismereteket, az alapvető higiéniai szokásokkal együtt. Mindennapi élete és munkája során törekszik az egészséges és a tiszta, környezetszennyezéstől mentes életmód megjelenítésére, megtanulására és közvetítésére.

Eszközигény:

1. cirokseprű,
2. vesszősöprű,
3. lombseprű,
4. ásó,
5. gereblye,
6. kapa,
7. lapát,
8. hólapát,
9. szemétlapát,
10. ültetőfa,
11. sorkihúzó,
12. metszőolló,
13. fűnyíró,
14. sövénynyíró,
15. aprómagvető,
16. szaporító láda,
17. komposzt,
18. fólia, fóliazsák

A baleset-, munka- és környezetvédelemmel kapcsolatos fogalmak (védőkesztyű, védőszemüveg, térdvédő, munkaruha)

A tanterv teljesítéséhez javasolt óraterv

Évfolyamok	11 – 12.
Heti órakeret	4
2 éves órakeret	288
Ebből kötött	260
Szabadon tervezhető órakeret	28

A tantárgy témáinak feldolgozására javasolt időkeret

Témakör / évfolyam	11-12.	11.	12.
1. Munka-, egészség- és balesetvédelem	16	8	8
2. Környezetvédelem	24	12	12
3. Anyag-eszközismeret	82	41	41
4. Éghajlati ismeretek	24	12	12
5. Talajtani ismeretek	68	34	34
6. Munkavállalói ismeretek	46	23	23
Szabadon tervezhető órakeret	28	14	14

Tematikai egység	1. Munka-, egészség- és balesetvédelem	Órakeret: 16 óra
Fejlesztési cél	Előírások, veszélyhelyzetek ismerete, megelőzésük. Tennivaló baleset esetén.	
Előzetes tudás	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kialakult óvatos magatartás a nem ismert tárgyakkal és gépekkel kapcsolatban. 2. Már meglévő ismeretek a takarítási munkafolyamatokkal kapcsolatban. 	
Tantárgyi fejlesztési célok	<ol style="list-style-type: none"> 1. Balesetvédelmi szabályok megismertetése és betartása, a balesetmentes eszköz- és szerszámhasználat, a takarékos anyaghasználat megtanítása. 2. A munkaterület használati rendjének és szabályainak megismerése, az ön- és társai érdekében szükséges védő-, óvó 	

	<p>előírások megismerése, fontosságuk felismertetése.</p> <p>3. Munkaruha, védőfelszeretések ismerete, használatának begyakorlása, a munka során alkalmazott vegyi anyagok ismerete, alkalmazási szabályainak betartása.</p> <p>4. Eszközök, gépek használatára vonatkozó biztonsági szabályok megismerése.</p> <p>5. A tanuló legyen tudatában a munkahelyi biztonság szükségességének, törekedjen a biztonságos, önálló munkavégzésre, tartsa be a vonatkozó szabályokat, utasításokat.</p>
--	---

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tűz- és balesetvédelmi előírások megismerése. 2. Az elvárt viselkedés szabályozása. 3. Tűz és baleset esetén szükséges teendők, mentések, értesítendők körének megismerése. 4. Baleseti sérülés ellátásának szimulálása, elsősegélyláda .tartalmának összeválogatása, alkalmazásának gyakorlása. 5. Tűzvédelmi gyakorlat. 6. Segélyhívások, segítségkérés helye, szimulálása, mentők, tűzoltók, rendőrség, segélyvonal. 7. Tájékozódás, térérzékelés fejlesztése. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Munkavégzéshez nélkülözhetetlen balesetvédelmi előírások ismerete. 2. Veszélyes gépek, eszközök, tevékenységek. 3. Veszélyes alapanyagok, energiaforrások. 4. Tisztításhoz, takarításhoz használt vegyi anyagok alapvető .ismerete, hozzájuk kapcsolódó balesetvédelmi tudnivalók. 5. A növényápolás, talajtechnológiai eljárások, komposztálás során 	<p><u>Kommunikáció:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • szövegelemzés, szövegértelmezés <p>Környezet és egészségvédelem:</p> <ul style="list-style-type: none"> • egészséges életmód <p><u>Kommunikáció:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • piktogramok értelmezése • Osztályfőnöki óra: Felkészülés a felnőtt létre

<p>szükséges egészségvédelmi gyakorlat elsajátítása.</p> <p>6. Munkaruha, védőruha, munkacipő, védő és óvó eszközök.</p> <p>7. Elsősegély-nyújtási alapismeretek, elsősegélyláda helye, tartalma.</p> <p>8. Egészségvédelem a munkahelyen.</p>	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	munkavédelem, balesetvédelem, egészségvédelem, baleset, veszély, elsősegély, mentőláda, munka közben használt eszközök, anyagok neve, munkaruha, védőruha, használati utasítás, vegyszer, tisztítószer, munkavédelmi eszközök

Tematikai egység	2. Környezetvédelem	Órakeret: 24 óra
Fejlesztési cél	A meglévő ismeretek több szempontú rendszerezése, azok felhasználása az önálló munkavégzés folyamán.	
Előzetes tudás	Átfogó ismeretek az éghajlatról, az időjárásról, növényekről, állatokról, környezetvédelemről.	
Tantárgyi fejlesztési célok	Takarékoskodás, környezettudatos életszemlélet kialakítása.	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A megismert éghajlati, időjárási tényezők, jelenségek ismerete, a következmények tervezése. 2. A tanulmányok során megismert növények és állatok tulajdonságainak és hasznosságának számbavétele. 3. A zöld környezet gondozására, megóvására irányuló felelősség átérzése. 4. A környezettudatos szemléletmód és gondolkozás kialakítása. 5. A természet szépségének, célszerűségének megélése. 6. Szöveges és képi információk értelmezése. 	<p><u>Kommunikáció:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • szókincs, szóbeli és írásbeli szövegalkotás <p>Környezet és egészségvédelem:</p> <ul style="list-style-type: none"> • takarékoskodás • közösségi érdekek

<p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ökológiai alapismeretek. 2. Környezetszennyezés. 3. Környezeti ártalmak feltérképezése, környezetvédelem, környezetmegóvás. 4. Háztartási hulladék. 5. Szerves-, szervesetlen anyagok, szelektív gyűjtés, komposztálás. 6. Szennyezőanyagok, szennyezés megelőzés, szennyezésmentesítés. 	<ul style="list-style-type: none"> • környezetvédelem, takarékoság
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Természetes és mesterséges környezet, civilizációs ártalom, környezetvédelem, ökoszemlélet, törzsfejlődés, mutáció, környezetszennyezés, szerves-szervesetlen anyagok, szelektív hulladékgyűjtés, komposztálás.</p>

Tematikai egység	3. Anyag-eszközismeret	Órakeret: 82 óra
Fejlesztési cél	A környezet technikai és köznapi információi, szimbólumai, jelei közötti eligazodás és értelmezés elsajátítása. Környezetünk átalakítása, munkafolyamatok, anyagok /anyagismeret/ és eszközök /eszközhasználat/ segítségével. A tanulókat körülvevő technikai, elektromos környezet megismerése és gyakorlati alkalmazása.	
Előzetes tudás	A mezőgazdaságban használatos eszközök, munkafolyamatok. Növények, állatok életfeltételei és ezek nyomon követése.	
Tantárgyi fejlesztési célok	Az eszközhasználat, anyagismeret és felhasználás összefüggéseinek megvilágításával a tanulók gondolkodásának, problémamegoldó- és kombinatív készségének folyamatos fejlesztése. Szociális érzékenyítés (rendszeresség, nyomon követés)	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
--	----------------------------

<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Munkahelyi műhelyben helyes viselkedési szabályok kialakítása. 2. A szükséges általános elméleti elemekkel való összekapcsolása. 3. Az egyszerűbb kéziszerszámok, eszközök helyes fogási, használati módjának gyakorlása. 4. Szerszámok tisztántartásának, szerszámok, anyagok tárolási szokásainak betartása. 5. Segítsék egymást a munka-végzés közben és fogadják el mások segítségét. Az egyes munkafolyamatokhoz használatos eszközöket jól tudják alkalmazni. 6. Segítséggel legyenek képesek a naponta felmerülő problémáik megoldására. 7. Ismerjék a fertőtlenítő- és tisztítószerket, hatásukat, tárolásuk megfelelő módjait <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Az udvar, a szabad környezet berendezéseinek, eszközeinek, rendjének, tisztántartásának megismerése. 2. Felhasznált technológiák, anyagok megismerése, megnevezése. 3. Munkafolyamat menetének megismerése. 4. A társadalmi, munkahelyi beilleszkedéshez szükséges viselkedésformák elsajátítása. 5. A komposztálás lehetősége és folyamata. 6. Szelektív hulladékgyűjtés 7. Kéziszerszámok és balesetmentes használatuk. 8. Tisztító- és fertőtlenítő szerek és alkalmazásuk. 	<p>Környezet és egészségvédelem:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Szociális munkatevékenység <p>Osztályfőnöki óra:</p> <p>Beilleszkedés, alkalmazkodás</p> <p>Etika:</p> <p>Egyén és közösség</p> <ul style="list-style-type: none"> • Környezetvédelem • Egészségvédelem • Balesetmegelőzés
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>A feladatvégzésekkel kapcsolatos anyag- és eszközfogalmak (cirokseprű, vesszőseprű, lombseprű, ásó, gereblye, kapa, lapát, hólapát, szemétlapát, ültetőfa, sorkihúzó, metszőolló, fűnyíró, sövénynyíró, aprómagvető, szaporító láda, komposzt, fólia, fóliazsák)</p> <p>A baleset-, munka-, környezetvédelemmel kapcsolatos fogalmak (védőkesztyű, védőszemüveg, térdvédő, munkaruha)</p>

Tematikai egység	4. Éghajlati ismeretek	Órakeret: 24 óra
Fejlesztési cél	A megismerő képesség, a kommunikációs képesség, problémamegoldó gondolkodás, kauzális gondolkodás fejlesztése. A tér-, időbeli tájékozódás erősítése. Ismeretek az életközösség tagjairól.	
Előzetes tudás	Átfogó ismeretek az éghajlati tényezőkről.	
Tantárgyi fejlesztési célok	<ol style="list-style-type: none"> 1. Az időjárásnak a környezeti életközösségekre gyakorolt hatásának felismerése. 2. A tanulmányok során megismert élőlények tulajdonságainak és hasznosságának számbavétele a különböző éghajlati viszonyok között. 3. A természet szépségének, célszerűségének megélése. 	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Az élő és élettelen összetevők csoportosítása. 2. A kölcsönös egymásrautaltság felismerése. 3. Megfigyelések, egyszerű vizsgálatok terepen, kirándulások alkalmával. 4. Filmek megtekintése, olvasmányok elemzése. 5. Érdekességek, példák gyűjtése (egy-egy konkrét példa megbeszélése). 6. A balesetmentesítés során ismerje a környezetvédelmi feltételeknek megfelelő anyagok használatát. <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Személyes tapasztalat növényekről, állatokról. 2. Fajok egyedei közötti kapcsolatok, kölcsönhatások, ezek típusai. 3. Az éghajlat összetevői, az időjárás befolyása a kerti munkákra. 4. A csapadék, szél, napsütés hatása növényekre, állatokra. 	<p><u>Környezet és egészségvédelem:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Környezetvédelem • Takarékoság • Közösségi érdekek

5. Az évszakokra jellemző szabadtéri munkák.	
6. Baleset-megelőzés feladatai és technikái, a felhasznált anyagok kritikus időjárás esetén (csúszásmentesítés).	
7. Ismerje a növények fagyvédelmének módozatait.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	életjelenségek, életfeltételek, éghajlat, időjárás, csapadék (eső, jégeső, ónos eső, hó, köd, harmat, zúzmara), jég (fagyvédelem, talajtakarás), napsütés (aszály, árnyékolás), szél (nedvességpótlás, szélárnyék)

Tematikai egység	5. Talajtani ismeretek	Órakeret: 68 óra
Fejlesztési cél	Segítséggel legyenek képesek eddigi tanulmányaik során szerzett ismeretek összekapcsolására, egyszerű munkafolyamatok szervezésére, szokják meg a szabadban végzett munka körülményeit, az ahhoz való alkalmazkodást.	
Előzetes tudás	1. Az anyag- és eszközismeret, éghajlati ismeretek, az általános iskolában a természeti környezettel kapcsolatos tudáselemek. 2. A munka-, környezet- balesetvédelem témáiban elsajátított ismeretek.	
Tantárgyi fejlesztési célok	1. A talajtípusok megismerése, a talajművelés eszközeinek biztonságos használata, a környezet ápolása során felhasználható növények, megfelelő eszközök, eljárások alkalmazása. 2. Tudjon a tanuló egyszerűen megfogalmazott utasításokat végrehajtani.	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Fejlesztési feladat 1. Ismerje a tanuló a különböző talajtípusok jellemzőit. 2. Ismerje a tanuló környezetkímélő eljárásokat. 3. Legyen képes összpontosított, módszeres munkavégzésre. 4. Segítséggel legyen képes összeállítani egyszerű munkafolyamatok	<u>Környezet és egészségvédelem:</u> <ul style="list-style-type: none"> • Környezetvédelem • Egészségvédelem

<p>sorrendjét.</p> <p>Ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A talaj szerepe a zöldfelületek ápolási munkái során 2. A talaj legfontosabb típusai 3. A talajművelés fontossága, módjai 4. A talaj termőképességének fenntartása 5. Környezetkímélő szerves- és műtrágyázás 6. A földterület művelésének feltételei 	<ul style="list-style-type: none"> • Balesetvédelem • Növényteni ismeretek • Földrajzi ismeretek • Éghajlati elemek
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Kötött talaj, szikes talaj, homokos talaj, humusz, szerves trágya, műtrágya, komposzt, talajlazítás, talajtakarás

Tematikai egység	6. Munkavállalói ismeretek	Órakeret: 46 óra
Fejlesztési cél	<ol style="list-style-type: none"> 1. Reális önismeret és pozitív énkép kialakítása. 2. A család bevonása az életpálya-tervezést és építést támogató folyamatokba. 3. A munkába való átvezetés és a munkára való felkészítés tudatos tevékenység legyen. 4. A változáshoz való alkalmazkodás képességének kialakítása. 	
Előzetes tudás	Az általános iskolából és az otthoni életből hozott ismeretek (az egyén, a család, a társadalom gazdasági lehetőségei) felelevenítése.	
Tantárgyi fejlesztési célok	<ol style="list-style-type: none"> 1. Az önálló életvitelre, a munkaerő-piacon való érdekérvényesítésre való felkészítés, olyan ismeretek és magatartásformák elsajátíttatása, melyek az önálló életkezdéshez és életvezetéshez elengedhetetlenek. 2. Az álláslehetőségek feltárásához, munkakereséshez és munkahely megtartásához szükséges ismeretek feltérképezése és fejlesztése. 	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
--	----------------------------

<p>Fejlesztési feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A munka, mint feladat. A munka szerepe életünkben. A gyermeki és felnőtt lét másságának végiggondoltatása, tudatosítása. Saját képességek és tevékenységpreferenciák tudatosítása. Saját érdeklődési körök, tevékenységek kedvelésének és elutasításának tudatosítása. 2. A mindennapjainkat meghatározó szabályok feltérképezése, szabályok alkotása kortárs-csoporton belül. Szabályok, feladatok otthon, jogok és kötelezettségek az iskolában, alapvető emberi jogok. 3. A saját érdeklődés egyértelművé tétele, elméleti-gyakorlati irányban. Ismerkedés különböző szakmacsoportokkal. <p>Ismeretek</p> <p>Munkaerő-piaci ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A munka világának alapfogalmai (munka, munkakör, feladatkör, szakma, végzettség). 2. Bevezetés a jogok és kötelezettségek világába <p>Életpálya-építési ismeretek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Érdeklődési kör (fejlesztendő képesség felmérése, fejlesztése) 2. Területek és szakmacsoportok 	<p><u>Kommunikáció:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • hatékony kommunikáció (kérdés, közlés, téma-réma) • megismerő-, befogadó képesség, kreativitás fejlesztése • jelek, piktogramok és jelentésük
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>munka, szabály, jog, kötelezettség, munkamegosztás, érdeklődési kör, oktatási rendszer, munkaköri leírás, munkaidő, munkabér, önérvényesítés</p>

”

2. melléklet az 53/2016. (XII. 29.) EMMI rendelethez

Hatályát veszti az R4. 1. melléklet 4. pont

- a) 4.1.5. alpont c) pontjában és 4.2.4. alpont c) pont ca) alpontjában a „*legfeljebb*” szövegrész,
- b) 4.2.4. alpont c) pont cb) alpontjában a „*legfeljebb*” szövegrészek.

3. melléklet az 53/2016. (XII. 29.) EMMI rendelethez

1. Az R4. 3. melléklet B) A TANÁRSZAKOK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI fejezet IV. Ember és társadalom műveltségi terület cím 4. Erkölcstan- és etikatanár alcím címe helyébe a következő rendelkezés lép:

„4. Etikatanár”

2. Az R4. 3. melléklet B) A TANÁRSZAKOK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI fejezet V. Ember és természet műveltségi terület cím 1. Biológianár (egészségtan) (általános iskolai) alcím címe helyébe a következő rendelkezés lép:

„1. Biológianár (egészségtan) (természettudományi gyakorlatok) (általános iskolai)”

3. Az R4. 3. melléklet B) A TANÁRSZAKOK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI fejezet V. Ember és természet műveltségi terület cím 1. Biológianár (egészségtan) (általános iskolai) alcím 3. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„3. A képzés célja az iskolai nevelés-oktatás, valamint az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakközépiskolai szakaszainak évfolyamain, a felnőttképzésben a biológia, az egészségtan tantárgyak tanítására, a természettudományi gyakorlatok előkészítésére, szervezésére, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési, fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, akik a képzés során megszerzett kompetenciák birtokában integrálni tudják a szakterületi és pedagógiai-pszichológiai ismereteiket, alkalmasak a biológia, az egészségtan tanítási-tanulási folyamatának tervezésére, szervezésére, irányítására a tanulók környezet-, illetve egészségtudatos műveltségének, készségeinek, képességeinek, az egészséges életvitelüknek, természettudományos szemléletüknek a kialakítására, valamint fejlesztésére, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására.”

4. Az R4. 3. melléklet B) A TANÁRSZAKOK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI fejezet V. Ember és természet műveltségi terület cím 2. Biológianár (egészségtan) (középfiskolai) alcím címe helyébe a következő rendelkezés lép:

„2. Biológianár (egészségtan) (természettudományi gyakorlatok) (középfiskolai)”

5. Az R4. 3. melléklet B) A TANÁRSZAKOK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI fejezet V. Ember és természet műveltségi terület cím 2. Biológianár (egészségtan) (középfiskolai) alcím 3. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„3. A képzés célja az iskolai nevelés-oktatás, valamint az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszainak évfolyamain, a felnőttképzésben a biológia, az egészségtan tantárgyak tanítására, a természettudományi gyakorlatok előkészítésére, szervezésére, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, akik a képzés során megszerzett képességek, kompetenciák birtokában integrálni tudják a szakterületi és pedagógiai-pszichológiai ismereteiket, alkalmasak a biológia, az egészségtan tanítási-tanulási folyamatának tervezésére, szervezésére, irányítására, a tanulók környezet-, illetve egészségtudatos műveltségének, készségeinek, képességeinek, az egészséges életvitelüknek,

természettudományos szemléletüknek a kialakítására és fejlesztésére, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására.”

6. Az R4. 3. *melléklet* B) A TANÁRSZAKOK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI fejezet V. Ember és természet műveltségi terület cím 3. Kémia tanár (általános iskolai) alcím címe helyébe a következő rendelkezés lép:

„3. Kémia tanár (természettudományi gyakorlatok) (általános iskolai)”

7. Az R4. 3. *melléklet* B) A TANÁRSZAKOK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI fejezet V. Ember és természet műveltségi terület cím 4. Kémia tanár (középiskolai) alcím címe helyébe a következő rendelkezés lép:

„4. Kémia tanár (természettudományi gyakorlatok) (középiskolai)”

8. Az R4. 3. *melléklet* B) A TANÁRSZAKOK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI fejezet V. Ember és természet műveltségi terület cím 5. Fizika tanár (természettudományos gyakorlatok) (általános iskolai) alcím címe helyébe a következő rendelkezés lép:

„5. Fizika tanár (természettudományi gyakorlatok) (általános iskolai)”

9. Az R4. 3. *melléklet* B) A TANÁRSZAKOK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI fejezet V. Ember és természet műveltségi terület cím 7. Természetismeret-környezettan tanár alcím címe helyébe a következő rendelkezés lép:

„7. Természetismeret-környezettan tanár (természettudományi gyakorlatok)”

10. Az R4. 3. *melléklet* B) A TANÁRSZAKOK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI fejezet IV. Ember és társadalom műveltségi terület cím 4. Erkölcstan- és etikatanár alcím

a) 1. pontjában az „*okleveles erkölcstan- és etikatanár*” szövegrész helyébe az „*okleveles etikatanár*” szöveg,

b) 4.2.1. pontjában, 4.2.2. pontjában és 5. pontjában az „*Az erkölcstan- és etikatanár*” szövegrész helyébe az „*Az etikatanár*” szöveg lép.

4. melléklet az 53/2016. (XII. 29.) EMMI rendelethez

Az R4. 4. melléklet A) A SZAKMAI TANÁRSZAKOK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI fejezet 1. pontjában a „*konduktortanár szakot kivéve az 1. § a) pontja szerinti*” szövegrész helyébe a „*konduktortanár, az egészségügyi tanár szakot kivéve az 1. § a) pontja szerinti*” szöveg lép.

5. melléklet az 53/2016. (XII. 29.) EMMI rendelethez

Az R4. 5. melléklet A) A MŰVÉSZETI TANÁRSZAKOK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI fejezet 1. Zeneművészeti szakmai terület cím 1.8. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„**1.8.** A Korm. rendelet 6. §-ában és az 1. melléklet 4.1.5. pont *b)-c)* alpontjában és 4.2.4. pont *a)-b)* alpontjában meghatározott, az újabb oklevelet adó tanárképzésre vonatkozó rendelkezések szerint a képzési idő és az összegyűjtendő kreditek száma – a Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *a)* pontja szerinti szakterületi elem és *b)-c)* pontja szerinti tanári felkészítési elem kreditértékeire figyelemmel:

- főiskolai szintű tanári szakképzettséget követően, ugyanazon a szakterületen újabb tanári szakképzettség megszerzésére irányuló képzésben egy szakon 2 félév, 60 kredit;
- egyetemi szintű, mesterfokozatú vagy főiskolai szintű tanári szakképzettség birtokában újabb tanári szakképzettség megszerzésére irányuló képzésben egy szakon 4 félév, 120 kredit.

Az újabb tanári szakképzettség megszerzésére irányuló képzésben nem indíthatók a zeneművésztanár szak azon szakirányai, amelyeken tanári szakképzettség kizárólag az 1. § *c)-d)* pontja szerinti tanári mesterképzésben szerezhető.”

6. melléklet az 53/2016. (XII. 29.) EMMI rendelethez

Az R4. 7. melléklet 1. Közismereti tanárképzés pontjában foglalt táblázat 30-34. sora helyébe a következő rendelkezés lép:

	<i>A</i>	<i>B</i>	<i>C</i>	<i>D</i>
1.	<i>Műveltségterület</i>	<i>A 283/2012. (X. 4.) Korm. rendelet szerinti tanárszakok</i>	<i>A 139/2015. (VI. 9.) Korm. rendelet szerinti alapképzési szakképzések, specializációk, valamint hitéleti szakképzések</i>	<i>A 15/2006. (IV. 3.) OM rendelet szerinti alapképzési szakok, szakirányok]</i>

”

30	ember és természet	biológiai tanár (egészségtan) (természettudományi gyakorlatok) (általános iskolai) (középiskolai)	biológia - biológus	biológia
31		fizikatanár (természettudományi gyakorlatok) (általános iskolai) (középiskolai)	fizika - fizikus	fizika
32		kémiai tanár (természettudományi gyakorlatok) (általános iskolai) (középiskolai)	kémia - vegyész vegyésmérnöki - vegyésmérnök	kémia vegyésmérnöki
33		természetismeret-környezettan tanár (természettudományi gyakorlatok)	környezettan - alkalmazott környezetkutató környezetmérnöki - környezetmérnök	környezettan környezetmérnöki környezettudomány természetismeret
34	földünk és környezetünk	földrajztanár (általános iskolai) (középiskolai)	földrajz - geográfus	földrajz

”

7. melléklet az 53/2016. (XII. 29.) EMMI rendelethez

„1. melléklet a 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelethez

SZAKÉRTŐI VÉLEMÉNY IRÁNTI KÉRELEM

1. A GYERMEK, A TANULÓ SZEMÉLYI ADATAI:

Név:	
Lakcíme/tartózkodási helye: ir.sz. (település)	(utca, hsz.)
Születési hely:	Születési dátum (év, hó, nap):
Anyja neve:	Telefon:
Lakcíme/tartózkodási helye ir.sz. (település)	E-mail: (utca, hsz.)
Apja neve:	Telefon:
Lakcíme/tartózkodási helye ir.sz. (település)	E-mail: (utca, hsz.)
Gondviselő neve:	
Címe:	
Ha a gyermek, a tanuló állami nevelésben részesül, törzsszáma:	

2. A GYERMEK NEVELÉSÉT, OKTATÁSÁT ELLÁTÓ KÖZNEVELÉSI INTÉZMÉNY ADATAI:

Intézmény neve:	Intézmény címe:
Település:	Irányítószám:
Utca, házzám:	OM azonosító:
Telefon:	E-mail:

3. A GYERMEK, A TANULÓ EDDIGI INTÉZMÉNYES FEJLESZTÉSE, NEVELÉSE, OKTATÁSA

3.1. PEDAGÓGIAI SZAKSZOLGÁLATOK

Nevelési tanácsadás keretében részesült-e vizsgálatban, fejlesztésben?		Igen - nem.
Ha igen	A vizsgálatot, a fejlesztést végző nevelési tanácsadást ellátó intézmény neve, címe, elérhetőségei:	
	A vizsgálat időpontja, irányultsága (ha szakvélemény, szakértői vélemény már készült a gyermekről, atanulóról, annak másolata a kérelem mellékleteként csatolandó. A rovatot csak abban az esetben kell kitölteni, ha a szakértői vélemény nem áll rendelkezésre):	
	A fejlesztés időtartama, irányultsága, eredményei, tapasztalatai (a rendelkezésre álló pedagógiai vélemény csatolandó):	
Részesült, részesül-e a gyermek egyéb ellátásban (pl. korai fejlesztés, logopédiai ellátás)?		Igen - nem.
Ha igen	Az ellátás formája, annak kezdete:	
	rendszeressége, irányultsága:	
	A fejlesztés eredményei, tapasztalatai:	

3.2. ÓVODA

Óvodába járt: Igen/Nem	Ha igen, annak időtartama: év hónaptól ... év hónapig
Óvodába jár: Igen/Nem	Ha igen, mennyi idő óta? év hónaptól
Jelzett-e az óvoda a	Ha igen, mit:

gyermek fejlődésével kapcsolatban problémát? Igen/Nem	
--	--

3.3. ISKOLA

Tanév	év-folyam	Hiányzás nap/tanév	A tanuló az iskolában			
			az alábbi tanórán kívüli foglalkozáson vett részt	egyéni fejlesztésben részesült (fejlesztési terület, átlag óra/hó)	Az írás-olvasás tanításának alkalmazott	
					módszere	tankönyve
/						
/						
/						
/						

4. A GYERMEK, TANULÓ JELLEMZÉSE:

Megjelenés, testi fejlettség, a gyermek egészségi állapotával kapcsolatos megfigyelések, információk:
Társas viselkedés (kapcsolata társakkal, felnőttel, tanulási időben, szabadidőben):
Temperamentuma (pl.: kiegyensúlyozottság, lobbanékonyság, önbizalom, közlékenység, zárkózottság):
Érzelmei (pl.: intenzitás, mélység, tartósság):
Kedvelt tevékenységei, játékaik, szabadidős szervezett foglalkozásai (szakkör, sport stb.):
A gyermek, a tanuló erősségei (pl.: készségek, magatartásának kedvező vonásai):
Tanulási jellemzők (nyelvi kompetencia, kognitív képességek, mozgás), tanulási motiváció és tanulmányi feladatok végzése:
Az iskolai fejlesztés során óvodai fejlesztő programban, képesség-kibontakoztató és az integrációs felkészítésben részesült: igen - nem
Ha igen:/..... nevelési év/ tanév hónaptól/..... nevelési év tanév hónapig / jelenleg is
Az iskolai fejlesztés tapasztalatai, eredményei, az eredménytelenségének okai, a nehézséget okozó területek, a tapasztalt tünetek részletezése (a tanító, az osztályfőnök véleménye alapján):
Otthoni tanulási körülmények (időtartama, segítségnyújtás a szülő vagy egyéb családtag részéről, a gyermek tanulási magatartása, motivációja (szeret-e tanulni stb.):
A család rendszeres nyelvhasználata: ☐ magyar ☐ nem magyar, nyelvű ☐ kétnyelvű, nyelvű
Viselkedése, önálló teljesítménye a tanórákon és a tanórán kívüli foglalkozásokon:
A szakértői bizottság általi vizsgálat kérésének, a javaslat elkészítésének indokai, a vizsgálat szembeli elvárások (a pedagógus, a pedagógusközösség tapasztalatai alapján történő indoklás a vizsgálat szükségességéről):
A szülők részéről fontosnak tartott – a vizsgálat kérésével összefüggő – egyéb információk:

Az óvoda, az iskola részéről a kérelem kitöltésében közreműködő, a vizsgálatok eredményeinek lehetséges

következményeiről, a szülőnek a vizsgálattal és annak megállapításaival kapcsolatos jogairól tájékoztatást nyújtó pedagógus neve, beosztása:

.....
.....

Szülői nyilatkozat
A szakértői bizottság vizsgálatának előkészítéséhez, megszervezéséhez

Kérem, hogy gyermekem vizsgálata során az alábbi anyanyelvi sajátosságait vegyék figyelembe:

.....
.....

A szakértői vizsgálaton való megjelenést javasló intézménytől a vizsgálatok eredményeinek lehetséges következményeiről, a vizsgálattal és a vizsgálat alapján elkészülő szakértői vélemény megállapításaival kapcsolatos jogaimról és kötelezettségeimről tájékoztatást kaptam.

Kérem az óvoda, iskola vezetőjét, hogy gyermekem vizsgálatára irányuló kérelmemet a szakértői bizottsághoz továbbítsa.

Kelt:

.....
szülő(k) aláírása

Szülői nyilatkozat
a gyermek, a tanuló halmozottan hátrányos helyzetéről

Nyilatkozom arról, hogy gyermekem halmozottan hátrányos helyzetű.

Tájékoztatást kaptam arról, hogy mivel gyermekem esetében első alkalommal kerül sor a szakértői bizottság által végzett vizsgálatra, az Oktatási Hivatal által kijelölt szakszolgálati-esélyegyenlőségi szakértő jelenlétét írja elő a vonatkozó jogszabály. Az általam aláírt vizsgálat iránti kérelmet ezért a vizsgálatot kezdeményező intézmény egyidejűleg az Oktatási Hivatal részére is köteles megküldeni. E kötelezettséget abban az esetben nem kell teljesítenie, ha a szülő ennek törlését kéri. Élve a jogszabályban biztosított szülői döntési jogommal, kijelentem, hogy

- a) a vizsgálaton az esélyegyenlőségi szakértő jelenlétét kérem;
- b) a vizsgálaton az esélyegyenlőségi szakértő jelenlétét nem kérem.

Kelt:

.....
szülő(k) aláírása

Statistikai célú önkéntes szülői nyilatkozat
a gyermek, a tanuló nemzetiségi hovatartozásáról (kitöltése nem kötelező)

Több válasz is megjelölhető!

Gyermekem nemzetiségéről az alábbiak szerint nyilatkozom:

bolgár
cigány/roma
görög
horvát
lengyel
magyar
német
örmény
román
ruszin
szerb
szlovák
szlovén
ukrán
egyéb:.....

Kelt:

.....
szülő(k) aláírása

”

8. melléklet az 53/2016. (XII. 29.) EMMI rendelethez

„6. melléklet a 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelethez

1. A pedagógus-munkakörben foglalkoztatottak végzettségi és szakképzettségi követelményei a megyében, fővárosban az Intézmény egyes tevékenységeinek ellátásához

	A	B	C
1.	A pedagógiai szakszolgálati tevékenység	Pedagógus-munkakör megnevezése	A tevékenység ellátásához szükséges végzettség és szakképzetség
2.	korai fejlesztés és gondozás	gyógypedagógus	gyógypedagógus
3.		pszichológus	klinikai gyermek szakpszichológus
4.			klinikai és mentálhigiénés (felnőtt) szakpszichológus
5.			tanácsadó szakpszichológus
6.			neuropszichológiai szakpszichológus
7.		konduktor	konduktor
8.		fejlesztő nevelés	gyógypedagógus
9.	konduktor		konduktor
10.	szakértői bizottsági tevékenység	pszichológus	klinikai gyermek szakpszichológus
11.			pedagógiai szakpszichológus
12.			óvoda- és iskolapszichológus
13.			óvoda- és iskola-szakpszichológus
14.			tanácsadó szakpszichológus
15.			neuropszichológiai szakpszichológus
16.		gyógypedagógus	gyógypedagógus
17.		konduktor	konduktor
18.	nevelési tanácsadás	fejlesztő pedagógus	bármely pedagógus és a beilleszkedési, a tanulási, a magatartási nehézségekkel küzdő gyermekek, tanulók szűrésére, csoportos és egyéni foglalkoztatására jogosító szakirányú továbbképzésben szerzett szakképzetség
19.			oligofrénpedagógia szakos gyógypedagógiai tanár, tanulásban akadályozottak pedagógiája vagy logopédia vagy pszichopedagógia szakos gyógypedagógus, gyógypedagógiai tanár vagy terapeuta, gyógypedagógus tanulásban akadályozottak pedagógiája vagy logopédia vagy pszichopedagógia szakirányon
20.		gyógypedagógus	gyógypedagógus
21.		pszichológus	klinikai gyermekszakpszichológus
22.			tanácsadó szakpszichológus
23.			pedagógiai szakpszichológus
24.			óvoda- és iskolapszichológus
25.			óvoda- és iskola-szakpszichológus
26.			klinikai és mentálhigiénés (felnőtt) szakpszichológus
27.			neuropszichológiai szakpszichológus
28.		konduktor	konduktor
29.	logopédiai ellátás	logopédus	logopédia szakos gyógypedagógiai tanár,
30.			gyógypedagógus logopédia szakirányon
31.	továbbtanulási, pályaválasztási tanácsadás	pszichológus	tanácsadó szakpszichológus
32.			pedagógiai szakpszichológus
33.			óvoda- és iskolapszichológus
34.			óvoda- és iskola-szakpszichológus

35.		tanácsadó pedagógus	bármely egyetemi szintű pedagógus végzettség és szakképzettség
36.			bármely főiskolai szintű pedagógus végzettség és szakképzettség, diáktanácsadás, vagy iskolai tanácsadó és konzultáns pedagógus vagy tanulási és pályatanácsadás vagy pályaorientációs tanár szakirányú továbbképzési szakképzettséggel vagy pályaorientáció szakterületen szerzett szakvizsgával
37.	konduktív pedagógiai ellátás	konduktor	konduktor
38.	gyógytestnevelés	gyógytestnevelő tanár	gyógytestnevelő tanár
39.			gyógytestnevelő-egészségfejlesztő tanár
40.	iskolapszichológiai, óvodapszichológiai ellátás	iskola- és óvodapszichológia koordinátora	pedagógiai szakpszichológus
41.			óvoda- és iskolapszichológus
42.			óvoda- és iskola-szakpszichológus
43.			tanácsadó szakpszichológus
44.	kiemelten tehetséges gyermekek, tanulók gondozása	tehetséggondozó koordinátor	pedagógiai szakpszichológus
45.			óvoda- és iskolapszichológus
46.			óvoda- és iskola-szakpszichológus
47.			tanácsadó szakpszichológus
48.			pedagógus, tehetségfejlesztő szakirányú végzettséggel

2. A nem pedagógus munkakörben foglalkoztatottak

	A	B
1	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörök	fogyatékoság típusának megfelelő szakorvos vagy gyermek- és ifjúsági pszichiátria, csecsemő- és gyermekgyógyászat, illetve gyermekneurológia szakorvos, gyógytornász, pedagógiai asszisztens, gyógypedagógiai asszisztens, szakszolgálati titkár, rendszergazda
2	Egyéb munkakörök	üggyviteli dolgozó, kiegészítő dolgozó, munkaügyi, személyzeti előadó, gazdasági dolgozó, műszaki dolgozó

9. melléklet az 53/2016. (XII. 29.) EMMI rendelethez

„7. melléklet a 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelethez

A fővárosban, megyében működő Intézményekben foglalkoztatottak minimális létszáma

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
1		Pedagógus munkakörben foglalkoztatottak létszáma									
2	Megye-név, főváros	Korai fejlesztés, gondozás, és a fejlesztő nevelés	Szakértői bizottsági tevékenység, és a nevelési tanácsadás	Logopédia	Továbbtanulási, pályaválasztási tanácsadás	Konduktív pedagógia	Gyógytestnevelés	Iskolapszichológiai, óvodapszichológiai	Kiemelten tehetséges gyermekek, tanulók gondozása	Összesen	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben foglalkoztatottak
3		feladatainak ellátására									
4	Bács-Kiskun	22	133	91	11	11	40	11	11	330	34
5	Baranya	16	95	65	10	10	28	10	10	244	26
6	Békés	14	88	60	9	9	26	9	9	224	24
7	Borsod-Abaúj-Zemplén	34	199	136	16	16	59	16	16	492	51
8	Főváros	63	427	264	23	23	115	23	23	961	105
9	Csongrád	18	102	69	7	7	30	7	7	247	26
10	Fejér	18	108	73	9	9	32	9	9	267	28
11	Győr-Moson-Sopron	19	111	76	7	7	33	7	7	267	28
12	Hajdú-Bihar	26	153	104	10	10	46	10	10	369	38
13	Heves	13	81	55	7	7	24	7	7	201	21
14	Jász-Nagykunszolnok	18	106	72	9	9	32	9	9	264	28
15	Komárom-Esztergom	13	79	54	6	6	24	6	6	194	20
16	Nógrád	9	52	35	6	6	16	6	6	136	14
17	Pest	53	333	227	18	18	99	18	18	784	82
18	Somogy	13	81	56	8	8	24	8	8	206	22
19	Szabolcs-Szatmár-Bereg	29	173	118	13	13	52	13	13	424	44
20	Tolna	10	57	39	6	6	17	6	6	147	16
21	Vas	10	61	42	7	7	18	7	7	159	17

22	Veszprém	14	87	59	10	10	26	10	10	226	24
23	Zala	11	65	45	6	6	20	6	6	165	17
24	Összesen	423	2591	1740	198	198	761	198	198	6307	665

Az Intézmény egyes tevékenységeinek ellátásához kapcsolódó munkakörökben a 6. mellékletben meghatározottak szerint a tevékenység ellátásához szükséges végzettséggel és szakképzettséggel rendelkező pedagógus foglalkoztatható.”

10. melléklet az 53/2016. (XII. 29.) EMMI rendelethez

Az R7. 1. melléklet I. pont 3. alpontjában foglalt táblázat 12. sora helyébe a következő rendelkezés lép:

	<i>(A</i>	<i>B</i>	<i>C</i>
<i>1.</i>	<i>Emelt szintű írásbeli érettségi vizsga</i>	<i>Középszintű érettségi írásbeli vizsga</i>	<i>Időpont)</i>

”

12.	ágazati és ágazaton kívüli szakmai vizsgatárgyak	ágazati és ágazaton kívüli szakmai vizsgatárgyak	2017. május 17., 8.00
-----	--	--	-----------------------

”

11. melléklet az 53/2016. (XII. 29.) EMMI rendelethez

Az R7. 3. mellékletében foglalt táblázat 75. sorában az „A művészeti szakközépiskolák és szakiskolák részére” szövegrész helyébe az „A művészeti szakgimnáziumok és szakközépiskolák részére” szöveg lép.

12. melléklet az 53/2016. (XII. 29.) EMMI rendelethez

Az R8. 6. melléklet V. MAGYARORSZÁGI ZSIDÓ HITKÖZSÉGEK SZÖVETSÉGE része a következő 7. ponttal egészül ki:

„7. ZSIDÓ LITURGIAI FELSŐOKTATÁSI SZAKKÉPZÉS

1. A felsőoktatási szakképzés megnevezése: zsidó liturgiai felsőoktatási szakképzés (Further Education Jewish Clergymen)

2. A szakképzettség oklevélben történő megjelölése

- szakképzettség: felsőfokú zsidó liturgiai funkcionárius
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Jewish liturgical functionary

3. Képzési terület: hitéleti

4. A képzési idő félévekben: 4 félév

5. A felsőoktatási szakképzettség megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- A felsőoktatási szakképzés orientációja: gyakorlatorientált (60-70 százalék).
- Az összefüggő szakmai gyakorlat időtartama teljes idejű képzésben: két félév, részidős képzésben a szakmai gyakorlat: hat hét, 240 óra.
- A képzési terület szerinti továbbtanulás esetén beszámítandó kreditek száma 30 kredit.
- Részidős képzésben a tanóra száma a teljes idejű képzés óraszámának legalább 30%-a.

6. A felsőoktatási szakképzés célja

A felsőoktatási szakképzés célja olyan felkészült felsőfokú zsidó liturgiai funkcionárius munkatársak képzése, akik megfelelő irányítással alkalmasak zsidó közösségek és zsinagógák liturgiai és pasztorális alaptevékenységeinek ellátására. A zsidó hitéletben, a zsidó liturgiában, a neológ zsidóság előírásaiban, hagyományaiban és szokásaiban otthonosak. Kompetensek lesznek a megfelelő irányítással a zsidó hitéleti, liturgiai és pasztorális alaptevékenységek ellátására a határon inneni és az azon túli zsidó hitközségeknél, közösségeknél. Képesek lesznek:

- szerzett ismeretek birtokában a zsidó hitközségek zsinagógáinak bármilyen feladatainak alapszintű ellátására;
- a rabbihelyettes vagy rabbi irányítása mellett, illetve helyett alapszintű liturgikus cselekmények vezetésére és végzésére, valamint kulturális tevékenységek végzésére.

A felsőfokú zsidó liturgiai funkcionárius szakképzettséget szerzetteknek lehetőségük nyílik a végzettségük és szakképzettségük szerinti elhelyezkedésre a zsidó hitközségeknél.

7. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

7.1. A felsőfokú zsidó liturgiai funkcionárius

a) tudása

- Rendelkezik a zsidó liturgia szakterületéhez kapcsolódó általános és szakspecifikus

elméleti és gyakorlati ismeretekkel.

- Az elméleti és gyakorlati tudása rendszerbe szerveződik.
- Ismeri szakterülete fő elméleteinek ismeretszerzési és problémamegoldási módszereit.
- Rendelkezik a zsidó liturgia hosszú távú, és magas szintű műveléséhez szükséges gyakorlati módszerekkel és eszközökkel kapcsolatos biztos ismeretekkel.
- Ismeri anyanyelven a szakterület szakmai szókincsét, és héber nyelven alapszintű nyelvismerettel rendelkezik.
- Ismeri azokat az értékeket, amelyek szakmáját a jelenkori műveltség keretébe kapcsolják.

b) képességei

- Ellátja a szakképzettségének megfelelő munkakört.
- Az adott szakma feladatait a szükséges módszerek és eszközök kiválasztásával, egyedi és komplex alkalmazásával tervezi és oldja meg.
- Anyanyelvi és idegen nyelvi kommunikációs képességei révén szakmailag együttműködik.
- Fejleszti tudását, és ehhez alkalmazza a tudásszerzés, önfejlesztés különböző módszereit és képes használni a legkorszerűbb információs és kommunikációs eszközöket.
- Felismeri személyes fejlődése és a közjó szolgálata közötti összefüggést.

c) attitűdje

- Nyitott a zsidó liturgia új eredményei, innovációi iránt, törekszik azok megismerésére, megértésére és alkalmazására.
- Folyamatos önképzésre törekszik.
- Önkritikus saját munkájával kapcsolatosan.
- Elfogadja és hitelesen közvetíti szakmája társadalmi szerepét, értékeit.
- Új, váratlan élethelyzetekben is a zsidó vallási törvények (háláhá) és etikai normák teljes körű figyelembevételével hozza meg döntését.
- Nyitott a zsidó liturgiához kapcsolódó, de más területen tevékenykedő szakemberekkel szakmai együttműködésre.

c) autonómiája és felelőssége

- Önállóan végzi munkáját, folyamatos ellenőrzés mellett.
- Felelősséget vállal saját munkájáért, eredményeiért és kudarcaiért.
- Képzettségi szintjének megfelelő felelősségtudattal rendelkezik és reflektál saját tevékenységének következményeire.

A felsőfokú zsidó liturgiai funkcionárius felsőoktatási szakképzési szakon végzettek továbbá

- a) az ismereteket illetően bizonyították, hogy
 - kellő általános műveltséggel bírnak, átfogó ismeretekkel rendelkeznek a zsidó vallás és a hitélet minden területén és betekintést nyertek a közösségek szervezéséhez és vezetéséhez szükséges szakterületek ismeretanyagába;
- b) ismereteik alkalmazását illetően
 - alkalmasak általános tájékozottságot, kreativitást és a végzettségüknek megfelelő ismereteket igénylő munkakör ellátására;
 - képesek a zsidó vallásról és hiteléről megszerzett ismereteiket írásban és szóban hatékonyan kommunikálni, a megszerzett információkat, a megismert érveket és elemzéseket szakmai és nem szakmabeli közönségnek különböző nézőpontok szerint bemutatni;
- c) a szakmai attitűdök és magatartás terén
 - a zsidóság hitéleti élete iránt magas fokon motiváltak, elkötelezettek;
 - meg vannak győződve a megismert hitelvek és az elsajátított ismeretek átadásának fontosságáról, az átadás módszereit illetően pedig minőségtudatuk van és

sikerorientáltak;

- alapszinten képesek a zsidóság értékteremtő és értékmegőrző hagyományainak megfelelően egy hitközség hagyományos vallási életének segítésére a közösség rabbihelyettesének vagy rabijának irányítása mellett.

8. A felsőoktatási szakképzés moduljai és azok kreditértékei

A felsőoktatási szakképzésben szerezhető végzettségi szint jellemzőire figyelemmel

- a képzési terület szerinti közös modul: 30 kredit,

- a szakképzési modul: 90 kredit, amelyből a szakmai gyakorlat: 60 kredit.

9. A felsőoktatási szakképzés összefüggő szakmai gyakorlatának követelményei

A szakmai gyakorlóléhelyeket - a képzés minőségi alapelveit figyelembe véve - a felsőoktatási intézmény jelöli ki. A szakmai gyakorlat külső szakmai gyakorlóléhelyen (zsinagóga, Talmud-Tóra, templomkörzet, hitközség) teljesítendő.

10. Idegennyelvi követelmények

A felsőoktatási szakképzésben a szakképzettség megszerzéséhez a héber nyelv olvasási szintű ismerete szükséges, amelyről a hallgató tanulmányai során számot ad.

11. A képzés szempontjából lényeges más rendelkezések

A nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény egyházi felsőoktatási intézményekre vonatkozó külön rendelkezései alapján a képzés tartalmát az egyházi jogi személy határozza meg.”

13. melléklet az 53/2016. (XII. 29.) EMMI rendelethez

„7. melléklet a 18/2016. (VIII. 5.) EMMI rendelethez

1. Alapképzési szakok, amelyeken csak a képzési és kimeneti követelményekben meghatározott specializáció indítható

	A	B
1.	Képzési terület	Alapképzési szak megnevezése
2.	Agrár	mezőgazdasági szakoktató
3.	Gazdaságtudományok	üzleti szakoktató
4.	Műszaki	műszaki szakoktató
5.	Orvos- és egészségtudomány	egészségügyi szervező
6.		orvosi diagnosztikai analitikus
7.	Pedagógusképzés	konduktor
8.	Természettudomány	földrajz
9.		földtudományi
10.	Művészet	táncművész
11.		táncos és próbavezető

2. Mesterképzési szakok, amelyeken csak a képzési és kimeneti követelményekben meghatározott specializáció indítható

	A	B
1.	Képzési terület	Mesterképzési szak megnevezése
2.	Bölcsészettudomány	pszichológia
3.	Informatika	orvosi biotechnológia
4.	Orvos- és egészségtudomány	ápolás
5.		népegészségügyi
6.		radiográfia
7.	Pedagógusképzés	gyógypedagógia
8.	Természettudomány	alkalmazott matematikus
9.		biotechnológia
10.		geofizikus
11.		geográfus
12.		geológus
13.		meteorológus

22

14. melléklet az 53/2016. (XII. 29.) EMMI rendelethez

„8. melléklet a 18/2016. (VIII. 5.) EMMI rendelethez

1. Alapképzési szakok, amelyeken specializáció nem indítható

	A	B
1.	Képzési terület	Alapképzési szak megnevezése
2.	Bölcsészettudomány	közösségszervezés
3.		pszichológia
4.	Pedagógusképzés	gyógypedagógia
5.		tanító
6.	Művészet	koreográfus

2. Mesterképzési, osztatlan szakok, amelyeken specializáció nem indítható

	A	B	C
1.	Képzési terület	Mesterképzési szak megnevezése	Osztatlan szak megnevezése
2.	Bölcsészettudomány	filozófia	
3.		színháztudomány	
4.	Jogi		jogász
5.		kodifikátor	
6.		kriminológia	
7.	Művészet	klasszikusbalett-művész	
8.		koreográfus	
9.		néptáncművész	

”